

סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנְחַל חֵלֶק פֶּב

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וְשֵׁאלוֹת וְתַשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנְחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֲכָמָה יִסְדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יִקְרוֹת,
הַתְּחִיזוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּכָל דְרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שֶׁיְהִיָּה.

בְּנוֵי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עַל־אָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנֵנוּ וְרַבְּנֵנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלְא, אֲשֶׁר כָּל רוֹ לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

פְּתַח דְבָר

הַנְּהַה חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֹב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַנְּהַה סְפָרִים אֱלוֹ נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסִדֵּר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפָּס עַד עַתָּה, דְּבָר הַמְּסַתֵּכָם בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֲלֵף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנּוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ פֶּבֶר,
וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֹדֶר
הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תִקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּזֶה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכֹמֶה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַיְרֹוד
וְהַנְּמֹךְ בִּיּוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכְל
תַּחְתּוֹן, מִעֲלִיא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרְגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מִמְעַמַּד עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינֵי לֵיא רַ'אֲתָה
אֱלֻקִּים זִוְלַתֶּיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָ'ה, אֲמֵן
וְאֲמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אֲזִי יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יַעֲצוֹת עַל כָּל דָּבָר, הֵן לוֹ וְהֵן לְאַחֲרִים — הַחֲפָצִים לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לְצֵאת מִשְׁגְּעוֹנוֹ וּמִשְׁטִיּוֹתָיו, שְׂנֵדְבִקוּ בּוֹ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו (עֵין שִׁיחוֹת-הֶר"ן, סִימָן סז), כִּי הַצְדִּיק הוּא מְלֵא עֲצוֹת וְחִדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְגֹדוֹל וְעַד קֶטֶן, דְּרִי מַעֲלָה וְדְרִי מַטָּה, וְעַל-פֶּן עָלִינוּ רַק לְהַעֲתִיק דְּבָרֵי הַצְדִּיק כְּפִשּׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מְכֵלִים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לֹאמַר וּלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרִסְיוֹת וְכוּ', כִּי כָּל אֵלּוֹ הַחוֹלְקִים עַל הַצְדִּיק, לְמוֹדֵם הוּא מְמוֹתְרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, וְלֹא דִי שְׂאִינָם יְכוּלִים אֲפֹלוֹ לְהִנְהִיג אֶת עַצְמוֹ, מִכָּל שְׂפָן שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת אַחֲרִים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְשׁוֹב עַל פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזָה דְּבָר אוֹ אֵיזוֹ יַעֲצֵה בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, הָעֵקֶר לְהַשִּׁיב דְּבָרֵי הַצְדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל-יְדֵי שְׂזָה מְקַשָּׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מְשִׁיב וּמְתַרְץ אֶת הַשְּׂאֵלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סֵפֶר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שִׁכֵּל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ'.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עֲכָשׁוּ וְגַם עֲתִידִים לְהִיּוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֵלָם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְאֶסוּר לְלַעַג עֲלֵיהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מִחֻקֵּי צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם מִמִּטְחָוֵי קִשְׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבַעוֹר חֶמֶץ וּשְׂאוֹר וְיֹתֵר וְיֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', וְרָאוּי לְגַזֵּר שְׁלֹא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ', אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּדַרְךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדַרְךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּוִדְאֵי מַצְוֵה גְדוּלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְדַבֵּר מִעֲנִינֵי תּוֹרָה הֵן בְּדַרְךְ פִּשְׁט, אוֹ דְרוּשׁ, אוֹ רַמְז, אוֹ

סוּד, או פְּרוּשׁ, או בְּאוּר, או סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׂאֵלוֹת
 וּתְשׁוּבוֹת, או סְפָרֵי מוֹסֵר וְאֶגְדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, כֻּלָּם נְכוּחִים
 לַמְּבִינִן, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוּשִׁים, כִּי
 כֻּלָּם מְדַבְּרִים מְרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנִּעְלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, וּבְיָדָיו
 אֲסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שְׁנַמְצָאִים קֶצֶת, אֲשֶׁר עֵינָם
 צָרָה כְּשֵׁרוּאִים שְׁנַתְּחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא
 מִפִּיהֶם כְּאֵלוֹ מַצְטַעְרִים עַל הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁכִּבֵּר יֵשׁ הֶרְבֵּה
 סְפָרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבְאִמַּת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל
 זְמַן וְעַת לְכָל חֹפֶץ" (קֵהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה
 הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק
 יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיֵשׁ מִכִּבֵּר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת
 לָהֶם, שְׂיֵשׁ עוֹד סְפָרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּסְגָּל לָהֶם
 זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ, שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיֵשׁ לָהֶם
 חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם
 בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעֲמִים אֵינוֹ יָכוֹל
 לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תּוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם
 מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרָאוּי כִּי לְכַךְ
 נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חֵי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵינַיִן
 וּלְהִבִּיט בְּסִפְרִים הֶרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ כְּמָה גְדוּלִים, שֶׁהָיוּ
 בְּקִיָּאִים בְּכְמָה סְפָרִים הֶרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחִמֵּר
 מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם
 בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צֵל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
 יֵשׁ לָהֶם הֶרְבֵּה סְפָרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה
 וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סְפָרֵיהֶם הֶרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה
 וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סְפָרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד
 אֲנַחְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יְמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךָ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָה

נצחיים?! והלא כִּמָּה תחבולות עושים וכִּמָּה ספרים לאֲלָפִים ולרִבּוֹת מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמור בן בנו של קל וחמור כִּמָּה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, פי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרפנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכִּמָּה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, פְּדִי לַמָּצָא עֲצָה וְתַחבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל בָּלָם מִנִּי שַׁחַת, וְלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאָדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִיִּים, לְקַרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נמצא, שְׁכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבַר נִמְצְאִים בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעַצְם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן כִּמָּה ספרים צריכים עוד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שָׁבֶן וְכָל שָׁבֶן לְבוֹא לְחֻדְרֶיהָ וְלִירֵד לְעַמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁחָבְרוּ עַד הַנֵּה, עַדִּין אֵינָם חֶלֶק אֶחָד מֵאֵלֶּף מַעֲמָק רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעַת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרוּי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבִזּוֹת שׁוֹם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא וְהַמְּדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָּל־צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה מְדִינּוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְּפַשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחִינִן אֶת עַצְמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אַחֲרִים מְחִינִן אֶת עַצְמָן בְּסְפָרִים אַחֲרִים. דִּיקָא וכו'.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לְמַקְרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים אֶל הָאֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם, אֹרֹו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמְרִיצִים מִכְתָּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדָּרָךְ, לְרֵאוֹת אֹר וּלְצֵאת מֵהַחֲשֶׁךְ וְהָרַע שֶׁנִּלְכְּדוּ בוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהַמְּכַתְּבִים הָאֵלֶּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתָּבֵיהֶם.

וּבְאַמֶּת לֹא נִתְחַדַּשׁ בוֹ שׁוּם דְּבַר, בְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָלִים מִכָּלִים שׁוֹנִים, וּבְדָרָךְ הַרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעַרֵב כְּמָה סָמִים יַחַד (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א' סִימָן נו), כִּי כָּל הַרְפוּאוֹת הֵן הַרְפָּבוֹת, דְּהֵינּוּ שְׁלוֹקָחִים סָם פְּלוּנֵי וְעֵשֶׁב פְּלוּנֵי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כֶּף וְכוּ', וְכֵן עֵשֶׁב אַחַר, שְׁמִשְׁקָלוֹ כֶּף וְכוּ', וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכְּמָה מֵינִים, וְכָל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ כַּח אַחַר, וּמְעַרְבִין אֵלֶּוּ הַמֵּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְפָּבָה, וְזֹאת הַהַרְפָּבָה יֵשׁ לָהּ כַּח לְרֵפָא הַחֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הַרְפוּאָה הוּא עַל-יַדֵּי הַרְפָּבָה דִּיקָא, שְׁנַעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחַר חֲדָשׁ, עַל-יַדֵּי הַכַּח שְׁקָבְלָה מִכָּל אֵלֶּוּ הָעֵשֶׁבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבְזֶה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהַרְפָּבָה דִּיקָא מְרַפְּאִין כָּל מֵינֵי חֹלְאוֹת וְכוּ', עֵיִן שָׁם; וְדַבֵּר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחִיב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק הָאֶמֶת בְּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מִרְדַּת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטָּל עָלָיו חַיִּיב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנַפְשׁ זוֹ, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בְּעֵנְוָה שֶׁל שְׁקָר, אֶתְּמָה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בוֹ וְכוּ', וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיֹוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאֵיִן עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשׁוֹזְכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֶמֶת בְּחִבְרִיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוֹ אֲשֶׁר הַחֲשֶׁךְ וְהָאֶפְלָה נִתְפַּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וְנִתְקַיִּים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אִיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּכְּנָה אַבְנֵי קֶדֶשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", דְּהֵינּוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְּגַלְגְּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שֶׁערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאֲלֵפִים ולרַבּוֹת, אֲשֶׁר רבים נתפסו בזה בידועים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, ורחבא חברי אית ליה, ורחבא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאֲשֶׁר אמר רבנו ז"ל, למוהר"ן ת"ז: בְּשִׁיגִיעַ בְּכִתִּיבְתוּ לְעֵנֵן "אַמוּנָה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקות כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל כרך פב

י"ז תתקיז.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר ניגוש, ב' דראש-חדש טבת, ז' דחנכה
ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, שאמה זוכה להכניס את
בנך לבריתו של אברהם אבינו, שזו זכות שאין לתאר ולשער כלל,
וגורם שמחה בכל העולמות, ודרי הוא כמקריב קרבן, וזהסנדק הוא
המזבח. ולכן צריכים להקפיד את מי לוקחים לסנדק, וכן להזהר
לקחת רק מוהל ממחה באמנותו, כי זהו ממש פקוח נפש וכו' (לא
לקחת אחד בשביל כבוד וכו', רק מוהל שפכר עשה הרבה
בריתות). והשם ותברך יהיה בעזרכם. 'בא תינוק וכפר בידו', רק
אל תדאג, הקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, תהיה לך פרנסה
בשפע, ותוכל לצאת מכל החובות.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתק"ח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ב' דראש-חדש טבת, ז' דחגכה
ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּעֵינַי הֵבֵן וְכוּ' צְרִיף לְזֹכֵר, אֲבָא חוּרְג אוֹ אֲמָא חוּרְגַת וְכוּ', זֶה
אִף פַּעַם לֹא פָּמוּ הוֹרִים אֲמִתִּים. לְצַעֲרָנוּ הָרַב, לֹא יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת
אֶת הַמְּצִיאוֹת הַקְּיָמָת, אֲשֶׁר בְּאַמַּת זֹו רְשָׁעוֹת שְׂאִין כְּמוֹתָהּ, מִסְּכָן
הֵבֵן עוֹבֵר טְרָאוּמָה בְּחַיֵּי הַפְּרָטִים, אֲבָא וְאֲמָא הַתְּגַרְשׁוּ, זֶה אֲצִלוּ
חֲרַבֵּן עוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי וְכוּ', תְּמִיד מִפְּחָד וְכוּ', חֵי בְּפַחַד אִם לֹא יִזְרְקוּ
אוֹתוֹ הַחוּצָה וְכוּ', וּבְפְרָטִיוֹת כְּשֶׁאָדָם אֶחָד רוֹדֵף אוֹתוֹ עַד חֲרָמָה
וְכוּ', הַיְלֵד הַזֶּה נִשְׁבֵּר נְפִשִׁית וְכוּ', וַיִּגְדֵּל יֵלֵד בְּעֵינַי, וְגַם מְאֹד יְכוּל
לְהִיוֹת שְׂיִגְדֵּל לְהִיוֹת עֲבָרִין, אוֹ לוֹקַח סָמִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְלִכְּן
אֲשֶׁרִי אָדָם שְׂשׁוֹמֵר מְאֹד עַל בֵּן חוּרְג, וּמְקַרֵּב אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי
הַתְּקַרְבוֹת, וְאִזּוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקיט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש ב' דראש-חדש טבת, ז' דחגכה
ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּאֲמִין לִי, שְׂכַדָּאי לְתַת לְאֶלְף אֲנָשִׁים לְאָכַל, אֲפִלוּ שְׁלֹא
צְרִיכִים, אֲבָל מִבֵּין הָאֶלְף, יֵשׁ מְשַׁפְּחָה אַחַת שְׁפָן צְרִיכָה, כְּכָר הָיָה
כְּדָאי לְתַת לְאֶלְף, הָעֶקֶר שְׂזוֹאת הַמְּשַׁפְּחָה הָאַחַת לֹא תִתְבַּיֵּשׁ, וְאִין

לתאר את הזכות כשנותנים לעניים אכל, ואין עוד מצוה יותר גדולה בצדקה מלתת אכל לאכל לעניים, שזו הצדקה הכי אמיתית, כי מי שרעב לא יאכל, ומי שאינו רעב לא יאכל. ולכן אשרי מי שיש לו חלק לעזור לתת לעניים לאכל, אשר זה מאד חשוב למעלה, ועל-פי השלחן ערוך זו המצוה הכי עליונה בצדקה, כי בכל דבר יכולים לרמות את האדם, אבל לא באכל, אם אומר שהוא רעב, עוד מעט תראה שהוא רעב... כי מי ששבע — לא יאכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקכ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש ב' דראש-חדש טבת, ז' דחנכה ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק ראה למסור את כלך אל הקדוש-ברוך-הוא. וזה זוכים — על-ידי תפלה, לשפוף נפשו אליו יתברך. ורבנו ו"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), אשר השער להכנס אליו יתברך זוהי תפלה; ולכן אשרי מי שמרגיל עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות, ובזה נמדדת ההתקרבות אל רבנו ו"ל, פי (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס): הצדיק מעורר מהשנה, ופותח את הפה לדבר עמו יתברך, ולכן בכל שהוא מקרב אל רבנו ו"ל, כמו-כן הוא ידבר עמו יתברך. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, כי רק זה מה שמלוה את האדם בכל מקום, כמו שאמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), שהדבור הולך עם האדם בכל מקום אפלו במקומות המטנפים, כמו שכתוב (ירמיהו לא, יט): "כי מדי דברי בו זכור אנכרנו"; הדבור מזכיר לאדם את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום שרק הולך.

מה אמר לך! ראוי לנו לשמח מאד, שזכינו להתקרב אל רבנו

ו"ל. ולכן ראה להתמיד בספרי רבנו ו"ל, אשר רק בזה תלוייה
ההתקרבות אליו ו"ל, וככל שתתמיד, כמזכר תהיה יותר מקרב
אליו ו"ל, כי כך אמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר
פניו, שכלו ונשמתו נמצאים בתוך הספר; ולכן אם רוצים לראות
את רבנו ו"ל, צריכים להתמיד הרבה ב"לקוטי מוהר"ן", שבספר
הזה כבר כלולים כל ספרי הזהר והתקונים וכל כתבי האריז"ל וכו',
ואי אפשר להסביר את זה, אלא למי שבקי בספריו ו"ל ישר והפוך.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקכ"א.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ב' דראש-חודש טבת, ז' דחנכה
ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

היטב חרה לי על שאני מדבר עמה ועם אשתך שעות, ועושה
שלום ביניכם, ובין כך אני מבטל מתורה ותפלה, ולבסוף אתה כמו
כלב ששב על גיאו וכו', ואין אתה עוזב את הפעם שלך, וכשאתה
נכנס בעצבים, אתה מוציא את זה על אשתך וילדיך וכו'. מה
אתה?! אתה פרא אדם, חיה בצורת אדם. ההכרח לכתב לך את זה,
כי אין לי כבר כח אליך, מעתה לך אל אחר, אני כבר עשיתי את
שלי וכו', ואם אין אתה מצית אותי, סימן שאני לא הבעל תוקע
שלך, וחפש לך אחר, כי אין שום יאוש כלל, מסתמא אחרים כן
יפעלו מה שאני לא יכול...

המצפה שתשוב בתשובה שלמה...

י"ז תתקכב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ב' דראש-חדש טבת, ז' דחגכה
ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנֶכוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

דע לך, בר ישראל צריך תמיד לברך את הזולת, והקדוש-ברוך-
הוא הבטיח לאברהם אבינו (בראשית יב, ג): "וּאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ", את
מי שתברך הוא יהיה מברך. ולכן כל בר ישראל צריך שתהיה לו
עין טובה, ויהיה רגיל לברך את כל בר ישראל ולהתפלל בעדם.
ורק זה נקרא מנהיג, שמברך את נשמות ישראל, ומוסר נפשו
בעבורם בתפלה ובקשה, ומלמד זכות עליהם בשמים, וזה מאד יקר
בעיניו יתברך, כי כל בר ישראל הוא יהלום בכתר המלך (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר' בסופו); ולכן אשרי מי שרק מוצא את
הטוב בנשמות ישראל שכלם צדיקים, רק יש מנהיגים שאינם
יכולים להנהיג את עצמם, ואיך יכולים להנהיג אחרים (לקוטי-
מוהר"ן, חלק א', סימן סא); ובזהר (נשא קכה) מובא, שאלו המנהיגים
הם מסטרא דערב-רב, אשר להם לא חסר שום דבר וכו', הם גזלנים
וכו', לוקחי שחד וכו', ועם ישראל סובלים מהם (עין שם דברים
נוראים, מי הם המפרסמים של שקר); ולכן צריכים לדון את נשמות
ישראל לכף זכות, הם לא חייבים כלל, רק המנהיגים הרשעים,
ש'רץ' השורץ על הארץ, שקרנים ר'מאים, צ'בועים, המוליכים את
המוזעם שולל, כי מי שלא מכניס באנשיו למוד תורה, הוא רשע
מרשע, גנב ורוצח וכו'. פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק
ב', סימן יח): ספנה גדולה להיות מפרסם, כי יכולים להיות גנב, נואף
ורוצח גם יחד, עין שם.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקכג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ב' דראש-חדש טבת, ז' דחנכה ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל פלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידיו ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הגרים ב"יבנאל עיר ברסלב", הווי"ה ישרה עליהם שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! הנה אנו נמצאים לפני היום הקדוש והנורא הנקרא "זאת חנכה", ולמה נקרא כך? יש הרבה טעמים, ואנו נאמר את הטעם הכי פשוט; כי מראש חדש אלול אנו מתחילים לומר מזמור כ"ז עד שמתח תורה. ומה כתוב שם? שדוד המלך אומר להקדוש-ברוך-הוא: "בקרב עלי מרעים לאכל את בשרי, צרי ואיבי לי המה כשלו ונפלו". כל אלו האויבים שלי שרצו לאכלני נפש, נכשלו ונפלו. וממשיך ואומר: "אם תחנה עלי מחנה, לא ירא לבי", לא מספיק שאלו הרשעים רוצים לאכל את בשרי, והצרים והאויבים כשלו ונפלו, אחר שרצו להפילני, אלא אני אומר לפניך הקדוש-ברוך-הוא, אם יקימו עלי מלחמה, "בזאת אני בוטח", 'בזאת' — זו האמונה. אנו מוצאים אצל אהרן הכהן שכתוב: "בזאת יבוא אהרן אל הקדוש", אהרן נכנס לפני ולפנים 'בזאת' — עם מדת האמונה. רבנו ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שעל-ידי אמונה אדם יכול לעבר את הכל, כל זמן שיש לאדם אמונה, אינו פוחד משום דבר, אף מסכנן, בשעה שנופל מאמונה, אזי הוא צריך לפחד מהצל שלו.

וכן אנו מוצאים: "וזאת הברכה אשר ברוך משה", 'וזאת', משה רבנו ברוך את עם ישראל עם אמונה. חכמינו הקדושים אומרים (מכילתא בשלח פרשה ו') על הפסוק (שמות יד, לא): "ויאמינו בהווי"ה

ובמִשֶׁה עֲבָדוֹ, אִם בְּמִשֶׁה הָאֱמִינוּ, בְּהִנּוּ"ה לֹא כָּל שֶׁפֶן? ! אֲלֹא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה, אֲלֹא עַל-יָדֵי אֱמוּנַת-חֲכָמִים. כִּי אִם לֹא מִשֶׁה רַבֵּנוּ, לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִשֶׁה רַבֵּנוּ הוּא גִלְהָ לָנוּ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְהוּא אָמַר לָנוּ: מִסְפִּיק לְעַבֵּד אֶת פְּרַעַה. וְלָכֵן דָּוִד הִמְלִיךָ מִמְּשִׁיךְ וְאוֹמֵר: "אֲחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת הַנּוֹי"ה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ כָּל יְמֵי חַיִּי", וּמָהוּ? "לְחַזוֹת בְּנַעַם הַנּוֹי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ". אֲנִי רוֹצֵה תָּמִיד לְהִשָּׂאֵר בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק. דָּוִד הִמְלִיךָ שְׂהִיָּה כָּל-כֶּף דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בִּקְשׁ שְׂתִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנַת-חֲכָמִים. וְאִם דָּוִד הִמְלִיךָ בִּקְשׁ זֹאת, כִּמָּה אָנוּ צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ זֹאת.

וְלָכֵן כְּתוּב בְּשֵׁם צַדִּיקִים, שְׂמָה שְׂהִתְחַלְנוּ בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל, שְׂקִמְנוּ בְּכָל יוֹם לְסִלְיָחוֹת, אַחֲר־כֶּף הָיָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֹז גָּזְרוּ עֲלֵינוּ מָה יִקְרָה עִמָּנוּ כָּל הַשָּׁנָה, וְעָבְרוּ עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה בֵּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכַּפּוּרִים, הַתְּחַרְטָנוּ עַל הַהֲבָלִים שְׂעֲשִׂינוּ, הָיָה יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׂהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָתַם עַל כָּל מָה שֶׁנִּגְזַר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אַחֲר־כֶּף הָיוּ אַרְבָּעָה יָמִים עַד סְכוּת, כְּנִגְדַּ שֵׁם הַנּוֹי"ה, אַחֲר־כֶּף סְכוּת: אַרְבָּעָה מִיָּנִים וְסִפָּה וְכוּ', אַחֲר־כֶּף הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, שְׂאֹז חִלְקוּ אֶת הַפְּתָקִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אַחֲר־כֶּף הָיָה שְׂמַחַת תּוֹרָה. וְאָמְרוּ צַדִּיקִים שְׂעַד אַחַר 'זֹאת חֲנֻכָּה' יְכוּלִים עוֹד לְהַחֲזִיר אֶת הַפְּתָק שְׂפָתְבוּ לָנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּמָה זֹאת אוֹמְרָת? כִּי הִנֵּה כּוֹתְבִים מִכְּתָב, אַחֲר־כֶּף חוֹתְמִים בּוֹ, וְאַחֲר־כֶּף שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ, וּכְשֶׁמְקַבְּלִים מִכְּתָב, וְרוֹאִים שְׂמִשֶׁהוּ אֵינְנוּ כְּשׁוֹרָה בְּמִכְּתָב, מָה עוֹשֶׂה הַפְּתָק? שׁוֹלַח אֶת הַמִּכְּתָב חֲזָרָה, וְאֵינְנוּ מוֹכֵן לְקַבְּלוֹ. 'זֹאת חֲנֻכָּה', זֶהוּ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שְׂיְכוּלִים עוֹד לְהַחֲזִיר אֶת הַפְּתָק, וְלוֹמֵר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לֹא לֹא, אֵינְנִי מְסֻפִּים". חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׂבַת כֹּא): מֵאֵי חֲנֻכָּה? מָה זֶה חֲנֻכָּה? ! וּמְסֻפְרִים, שְׂהֵינּוּגִים נִכְנְסוּ לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעָשׂוּ שָׂם פְּרָצוֹת, טְמֵאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, וּמְצָאוּ פֶּה שְׂמֵן חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן גָּדוֹל. וּמוֹבָא בְּשֵׁם צַדִּיקִים, כִּי עָקַר פֶּגֶם הַיּוֹנִים הָיָה דְּבַר אֶחָד — לְפָגֵם אֶת הָאֱמוּנַת חֲכָמִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן יִשְׁנֵם שְׂלִשִׁים וְשִׁשָּׁה יָמִים שְׂמִדְּלִיקִים בְּחֲנֻכָּה: יוֹם רִאשׁוֹן אֶחָד, יוֹם שְׁנִי אֶחָד שְׁנַיִם, יוֹם

שְׁלִישֵׁי אֶחָד שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה וְכוּ', וְזֶה כְּנֶגֶד שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִסְכַּתוֹת שֵׁשׁ לְנוּ בְּגִמְרָא. הַגְּמְרָא, הַתְּלֻמוֹד, זֶה תוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, וְזֹאת לֹא יִכְלוּ לְסַבֵּל הַיּוֹנִים. וְלִכֵּן הִקְיָמוּ כְּמָרִים יוֹנִים, שְׂאִינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת חֲכָמֵי הָאֻמָּת, חֲכָמֵי הַדּוֹר. וְהִנֵּה עַד 'זֹאת חֲנֻכָּה', אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת הַכֵּל, אַחֲר־כֵּן כְּבָר תִּמּוּ הַתְּקוּנִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם כְּפוּרִים, סְכוּת, הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, שְׁמַחַת תוֹרָה כּו'. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, שֶׁתִּרְאוּ לְהִתְעוֹרֵר בְּיָמֵים אֵלּוּ בְּמְאֹד מְאֹד. כִּי זֶה לֹא כָּל־כֵּן פְּשוּט, הַיּוֹנִים רָצוּ לְטַמֵּא אֶת יְלָדֵים, וְאוֹתָם כְּמָרִים יוֹנִים נִמְצְאִים גַּם בְּיָמֵינוּ אֵלּוּ, וְגַם אָנוּ סוֹבְלִים מֵהֶם אֲצִלְנוּ. עַל־כֵּן רְאוּ מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל יְלָדֵיכֶם, עַל בְּנוֹתֵיכֶם, וְעַל תְּקוּחוֹ דְּבָר זֶה בְּנִקְלָה, כִּי אִם לֹא תִשְׁמְרוּ עֲלֵיהֶם, מִי יִשְׁמְרֵם?!

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, שֶׁיַּצִּילֵנוּ מִכָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחִיתִים הַלָּלוּ, שְׁעֵינֵיהֶם לְטָשׁוּ עָלֵינוּ. וְכֵן שֶׁיִּשְׁמַר עָלֵינוּ וְעַל יְלָדֵינוּ לְבַל נִפְּלֵ מֵהָאֻמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. הִנֵּה רְאִינוּ, שֶׁיּוֹחֲנָן כִּהֵן גְּדוֹל הִזְהָ שְׂמוּנִים שָׁנָה, וְלְבַסוּף נִעְשָׂה צְדוּקִי, בְּכֵן אֵל תְּאָמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ, אָדָם עוֹמֵד בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּכָל רִגַע, שֶׁלֹּא יִמְעַד וְלֹא יִסַּג אַחֲרֵינִית. וְלִכֵּן רְאוּ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֻמוּנַת־חֲכָמִים, אֲשֶׁר זֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת. וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁהַעֲקָר זֶה אֻמוּנַת־חֲכָמִים, וּבְלִי זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ בְּכָלֵל לְאֻמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזוֹ הַעֲרִבוּת לְהַשָּׂאֵר קָיָם עַל עַמְדוֹ.

לְבַעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע הִיָּה מְשֻׁרַת שְׁעוֹר לו'. וְכִידוּעַ אֲצֵל הַרְבֵּי כָּל דְּבָר הִיָּה בְּכּוֹנֵה תְּחִלָּה, אֲפִלּוּ מְקוֹם הַנְּחִת נִעְלָיו קִדְּם הַשָּׁנָה וְכוּ'. וְהִנֵּה הַמְּשֻׁרַת טְאֵטָא אֶת חֲדָרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, וְרָאָה אֶת הַנְּעֻלִים מְנַחֹת בְּאִיזָה מְקוֹם וְרָצָה לְהִזְיֹם, אֲבָל תִּכְרַף הַתִּישָׁב בְּדַעְתּוֹ, שְׂאֵם הַצְּדִיק הַנִּיחַ אֶת הַנְּעֻלִים שֵׁם — הִיָּתָה לוֹ בְּזוּהַ כְּוָנָה, בְּכֵן טְאֵטָא סְבִיבָן וְלֹא נִגַע בְּהֵן. וְתִכְרַף כְּשֶׁהִתְעוֹרֵר הַצְּדִיק, שְׂאֵלוֹ: "נִגְעַת בְּנַעְלֵי?" וְהִשִּׁיב הַמְּשֻׁרַת בְּשִׁלְיָהּ. עֲנָה וְאָמַר לוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּאִי־שׁ: "תְּאָרִיךְ יָמִים, תְּאָרִיךְ יָמִים תְּאָרִיךְ יָמִים". וּבֵינן כֵּן נִסְתַּלֵּק הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע. וּפְעַם אַחַת הִיָּה יְהוּדֵי עוֹבֵר אַרְחַת, שֶׁחִפֵּשׁ מְקוֹם לְהִתְאַרְחַת בּוֹ. וּפְגַשׁ יְהוּדֵי

אחר ושאלו: "האם אוכל להתארת אצלך הלילה, כי אינני מקומי", והשיבו היהודי בחיוב ובהארת פנים. ותכף כשנכנס, ראה אדם זקן שוכב במטה, והמארת צעק על הזקן: "קום כבר, ישנת דיך" וכו' וכו'. האורת לא יכול היה לסבל דבר זה, ואמר: "הלא זה אביכם, וכיצד תדברו אליו כן?!" והחל המארת לשחק: "אין זה אבי, זהו בני". ואיך יתכן? האב היה נראה צעיר והבן מבוגר. וענה ואמר המארת: "אני בן מאה שנה, ובני בן שמונים וששים". והאורת התפלא מאד ואמר: "כיצד זכיתם לזה, הלא אתם נראים כבני חמשים?" ענה ואמר המארת: "אני הייתי המשרת של הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, וכך וכך היה ספור, ונזרתתי לעשות אף ורק רצונו, וברכני באריכות ימים שלש פעמים". למדים מכאן, אפלו בדבר פעוט שרק מציתים את הצדיק, לא מפסידים כלל וכלל, אלא זוכים לאריכות ימים ושנים, זה כח ברכה של צדיק!

ואותו ספור מספרים על הצדיק הקדוש רבי מאיר מפרימשלאן, היה לו גבאי, שהיה מאד מסור אליו, בלב ונפש ממש, ושמר עליו כפי ששומרים על פבת עינים, ובכל פעם עשה לו נחת-רוח גדול מאד. פעם בעת שמחה וחדנה של רבי מאיר מפרימשלאן זי"ע, אמר לגבאי: "מאיר נותן לך מאה", וחרז על זה שלש פעמים. ולא הבין הגבאי את משמעות הדברים. ובין כך נסתלק הצדיק רבי מאיר, והיהודי הגבאי הזה האריך ימים ושנים בדיוק מאה שנה. וכן הרבה אנשים מספרים, שעשו נחת רוח לצדיקים, וזכו לדברים יפים.

אבל רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן נב), שעל אמונת-חכמים צריכים הרבה רחמים, כמו שצריכים רחמים על אמונה, אשר להרבה אנשים יש קשיות עליו יתברך, חסוּשֶׁלֹּם: "למה לי לא טוב?!" וכן מקשים על צדיק: "למה הצדיק אינו עוזר לי?" וכו' וכדומה. אומר רבנו ז"ל: כמו שאסור שיהיו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כך אסור שיהיו קשיות על הצדיק. בודאי שיכולים להקשות על הקדוש-ברוך-הוא חסוּשֶׁלֹּם, אבל צריכים

לִידַע, שְׁכָל מַה שֶּׁה' עוֹשֶׂה הַכֹּל לְטוֹבָה. וְכֵן אָסוּר לְהַקְשׁוֹת עַל הַצְדִּיק, כָּל אֶחָד רוֹצֶה שֶׁהַצְדִּיק יַעֲשֶׂה כְּפִי הַדַּעַת שְׁלוֹ, אִךְ אֵין זֶה הוֹלֵךְ כִּי, כְּמוֹ שְׁאָסוּר לְבַקֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "אֵתָהּ מְכַרַח, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לַעֲשׂוֹת כְּפִי שְׁאֲנוּ רוֹצִים". אֲלָא מְבַקְשִׁים: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזָרְנוּ בְּבַעֲיוֹתֵינוּ וּבְצָרוֹתֵינוּ".

וְלִכֵּן דִּיקָא עֲכָשׁוּ בְיָמִים אֱלוֹ, נִרְאֶה לְתַקֵּן אֵת הָאֲמוּנַת-חַכְמִים שְׁלָנוּ, אֲשֶׁר זֶה הִיסוּד בִּיהֲדוּת, כִּי אָסוּר שֶׁתְּהַיִּינָה קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִּיק כָּלֵל וְכָלֵל!

אֲנִי עוֹמֵד בְּפָנַי נְסִיּוֹן קָשָׁה מְאֹד, וּבְדַיּוּק לְפָנַי עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה הַחֲלוּתִי לְכַתֵּב אֵת הַ"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וַיִּשְׁנֶם לְמַעַלָּה מְשֻׁלְשִׁים אֲלֵךְ מִכְתָּבִים, וְאִם נִדְפִיס אֵת כָּלָם, יֵצְאוּ מִזֶּה מְאוֹת כָּרְכִים, וּמַה כְּתוּב בַּ"אֲשֶׁר בְּנַחֵל"? כָּלְכֶם יְכוּלִים לִרְאוֹת, שְׁאֲנִי מַחֲזִיק וּמַעוֹדֵד אֲנָשִׁים, שִׁיתְּפַלְלוּ אֲלָיו יְתַבְּרֶה, שִׁיתְּחַזְרוּ אֲלָיו יְתַבְּרֶה, שִׁיתְּחַזְקוּ מֵעַמֵּד בַּעַת צָרוֹתֵיהֶם וּבַעֲיוֹתֵיהֶם, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ נְסִיוֹנוֹת וּבַעֲיוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

אֲבָרְהָם אָבִינוּ, הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קָשָׁה שְׁלוֹ הָיָה, שֶׁשְׁאֲלוּהוּ כָּל אֱלוֹ שְׁקִרְבָּם אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "אֵתָהּ מְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵתָהּ אוֹמֵר לָנוּ לְהַתְּפַלֵּל אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוּ לָמָּה לָךְ אֵין יְלָדִים, לָמָּה נָטְלוּ אֵת אֲשֶׁתְּךָ, לָמָּה יֵשׁ לָךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת, וְאֵתָהּ צָרִיךְ לִילֵךְ נָע וְנָד, לָמָּה מְדַבְּרִים עֲלֶיךָ?! " אֱלוֹ הָיוּ עֲשָׂרָה נְסִיוֹנוֹת שְׁנָסוּ אֵת אֲבָרְהָם אָבִינוּ, וְלֹא יָדַע מַה לַעֲנוֹת לְאוֹתָם אֲנָשִׁים, הוּא יָדַע שְׁמַה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ — זֶה בְּצִדְקָה וּבְרַחֲמִים, וְלֹא שְׂאֵל שׁוֹם קִשְׁיוֹת. כְּמוֹ-כֵן אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים מֵב, יא): "בְּרַצַּח בְּעַצְמוֹתֵי חֲרָפוֹנֵי צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵינִי אֶלְקִיךָ". רוֹצְחִים אוֹתִי, מְבַזִּים וּמְבִישִׁים אוֹתִי, וְשׁוֹאֲלִים אוֹתִי כָּל הַיּוֹם: "אֵינִי אֶלְקִיךָ". אֵתָהּ מְגַלֶּה שֶׁהַעֲקָר לְהַתְּפַלֵּל אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָמָּה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת מְנַת חֶלְקֶךָ?! דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיוּ לוֹ הַמּוֹן צָרוֹת: מֵאֲשֶׁתוֹ מִיכַל, מִחֲמִיו שְׂאוּל, בּוֹשׁוֹת סֶבֶל מֵאֲמָנוֹן וְתָמָר, אֲחִיו רְצוּ

להרגו, צרת אבשלום, ומה גם שהתלווצצו ממנו כלם. אף דוד המלך היה חזק בהקדוש-ברוך-הוא, וידע שכל לטובה. ואז באו אנשים ונסו לשברו באמונת-חכמים: "הלא כל-כל הרבה צרות יש לך, ואיה אלקיך?!" ודוד המלך לא ידע מה לענות להם, אף שלו לא היו שום קשיות וספקות כלל.

גם אלי פונים ואומרים: "הלא כל-כף הרבה צרות סובבים אתכם, ואיך הקדוש-ברוך-הוא אינו עוזר לכם?!" אף זאת תדעו, יש זכות תולה לשנה, יש לשנתים וכו' וכו', יש לעשר שנים וכו', אף לבסוף מקבלים את הענש, מי שפוגע בצדיק, הקדוש-ברוך-הוא מחכה ומחכה, ולבסוף משלם לרשע.

ודי'קא בימי חנכה צריכים להתחזק מאד באמונת-חכמים, וכן ימים אלו הם ימי תודה והודאה, ועלינו להלל ולהודות לפניו ותברך, שזכינו לידע מרבנו ו"ל, ומה היינו עושים בלי רבי כזה?! וזו צריכה להיות השמחה הכי גדולה שלנו.

ולכן תראו לשמח את עצמכם, וכן לעזר זה לזה, ולחזק זה את זה. וסימן לאמונת-חכמים — אם יש אהבת הבריות ועזרה הדדית. וזאת אני מבטיחכם, שבזכות התפלות שתתפללו עלי מעמק הלב, תסירו את רע הגזרה, והכל יבוא על נכון. נא ונא ראו להתחזק באמונת-חכמים, בתפלה, בשלום-בית, היו ותרגים בביתכם, ותכבדו אחד את השני, אשר זה תורם מאד לאוירה הטובה בבית, והילדים גדלים אז בריאים בנפשם וברוחם, אין פחנו אלא בפנינו, ראו להתפלל עוד ועוד, ואף שהסמ"ך-מ"ם שהוא השטן שוחק מתפלה, אף אנו מאמינים, שרק זה יכול לעזר, וזה עזר ויעזר הלאה והלאה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבמהרה נושע בישועה ורחמים, ונזכה לראות בגאולתן וכישועתן של עם ישראל.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגִשׁ, ג' טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אל תהיה בטלן! קח מסכת וחזר עליה מאה פעמים ואחת, אפלו רק בגרסא, ואחר-כך עוד מסכת וכן עוד מסכת, וכך תזכה לסיים את הש"ס מאה פעמים ואחת. ועל-ידי רבוי תזרה במסכת אחת, תזכר חלק גדול. ומה גם שפתיב בזהר (תקוני-זהר יד): מאן דירית מסכתא חדא יהבינן ליה עלמא חדא; על מסכת אחת מקבלים עולם שלם ברוחניות. תתאר לעצמך — מה זה עולם, הרי מלכותא דארעא כמלכותא דרקיע, רואים עולם, יש בו שמש וירח ומליוני כוכבים וכו', ובליוני בני-אדם, ובליוני חיות גדולות וקטנות וכו', וכל מיני צמחים לאין מספר, כל מיני פרות מתוקים למאכל אדם, מדינות על גבי מדינות, שבכל מדינה יש מאות ואלפי עירות, וכן יש ימים ונהרות ונחלים, הרים וגבעות וכו' וכו', וכל זה מה שהעינים רואות. תתאר לעצמך אם זוכים לסיים פעם אחת מסכתא — מה מקבלים? עולם כזה ברוחניות, אשר עין לא ראתה את גדל התענוג שיש ברוחניות עם עולם כזה, יפי כזה, מלאכי מעלה, ושרפים וחיות הקדש וכו', עולמות על גבי עולמות.

ולכן אל תהיה בטלן! עכשו אתה צעיר, ומשתגע מרב שעמום וכו', אל תסתפל על אף אחד, רק תקח מסכת, ותחזר עליה מאה פעמים ואחת, ואז תרגיש כל מיני נעימות בתייך. ואת זה אי אפשר להסביר, ואף שיש הרבה שצוחקים מזה, אבל נראה מי יצחק אחרון. וחקמינו הקדושים אמרו (עין בראשית רבה, פרשה נט, סימן ב') על הפסוק (משלי לא, כה): "ותשחק ליום אחרון", אימתי התורה שותקת? הוי ליום אחרון. אדם חי את השבעים שנים שלו בזה העולם, מסתובב כמו בעולם הדמיון וכו', ולבסוף מת, וסופדים

אותו וקוברים אותו וכו', ונשאָר לְבַד וְכו'. מה שָׁאִין בֵּן מִי שְׁזָכָה לְסִיִּים בְּמִשְׁפָּה יְמֵי חַיָּו אֶפְלוּ מִסִּכַּת אַחַת או שְׁתֵּים, או אֶת כָּל הַשָּׁס וְכו', אִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר מֵה מְחִכָּה לוֹ. וּמוּבָא בְּסִפְרֵי "רַחֲמֵי אָב", שֶׁהַפִּיר סִנְדְּלָר שֶׁהָאִיר פְּנָיו כְּמוֹ מְלֶאכֶּה, וְחִקְר אַחֲרָיו, וְהִבִּין שֶׁהוּא מְסִיִּים אֶת כָּל הַשָּׁס בְּכָל שָׁנָה בְּגֵרְסָא בְּעֵלְמָא, וְלִכְן זָכָה לְזֶה. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְרֵי "קַב הַיְשָׁר", שֶׁהָיָה אֶחָד, שְׁלֹא הֵיטָה לוֹ רַק מִסִּכַּת אַחַת, וְהִיא: מִסִּכַּת חֲגִיגָה, וְחִזֹּר עַל זֶה כָּל יְמֵי חַיָּו, וּכְשֶׁנִּפְטַר מִזֶּה הָעוֹלָם, בָּאָה אִשָּׁה כְּגִדּוֹ וְאָמְרָה לוֹ: אֲנִי הַמִּסִּכַּת שֶׁלְמַדְתָּ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּבֵא אַחֲרַי, וְהוֹלִיכָה אוֹתוֹ יִשְׂרָעַד גֶּן-עֶדֶן, וְלֹא הָיָה עָלָיו שׁוּם דִּין וְעִנּוּשׁ (וַיֵּשׁ עוֹד הַמּוֹן סְפוּרִים כְּאֵלוּ בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים).

וְלִכְן אֲשָׁאל אוֹתָךְ, בְּשָׁבִיל טַפְשׁ זֶה וְכו', או עִם הָאֶרֶץ זֶה וְכו', או בְּשָׁבִיל בְּעַל עֲבָרָה זֶה וְכו' (שֶׁהַיּוֹם קוֹרָא אֶת עֲצֻמוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה), אַתָּה צָרִיךְ לְמַנַּע עֲצֻמְךָ מִלְּלַמֵּד בְּסִדְרֵי דְרַף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי ו' (הַמוּבָא בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו); הַאִם אֲנִי הַמְצִיאֲתִי אֶת זֶה, או שְׁזוֹ הַנְּהַגָה מִרַבְּנֵי ו'! ? הֲלֹא אַתָּה קוֹרָא אֶת עֲצֻמְךָ חֲסִיד בְּרִסְלָב, לְמָה לֹא תִקְיִים שִׁיחָה זו, שְׁפוּף כָּל סוּף רַק זֶה יִצְיִל אוֹתָךְ מִחַבּוּט הַקֶּבֶר וּמִעֲנֻשִׁים שְׁמַגִּיעִים לְנִפְטָר אַחַר הַמִּיתָה וְהַקְּבוּרָה, אֵיפֹה הַשְׁכָּל שֶׁלְךָ? ! כָּאֵן נוֹתְנִים לְךָ עֲצוֹת אֵיךְ לְהִצְיִל עֲצֻמְךָ מֵאֲבִדוֹן נִצְחִי וְכו', וְכָאֵן בָּא אֵיזָה טַפְשׁ, אֵיזָה שׁוּטָה, אֵיזָה בְּעַל עֲבָרָה וְכו' וְכו', וּמִסִּית אוֹתָךְ נִגְדִי... מָה אֲנִי וּמָה חַיִּי? ! הוּא מְסִית אוֹתָךְ נִגְדֵי רַבְּנֵי ו'! , הֲלֹא זוֹ הַנְּהַגָה שֶׁל רַבְּנֵי ו'! . וְלִכְן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, תִּשְׁקַל הַיֵּטֵב מֵה שְׁאֲמַרְתִּי לְךָ, קַח מִסִּכַּת וְחִזֹּר עַל זֶה מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת, וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹד מִסִּכַּת וְכו', מְלִבְד שְׁטוּב מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח' פְּרָקִים מְשֻׁנוּת, שְׁזֶה גַם-כֵּן הַנְּהַגָה מִרַבְּנֵי ו' (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפּה); וְעוֹד זֹאת לְלַמֵּד הַרְבֵּה שְׁלֶחַן עָרוּף, אֲשֶׁר זֶה הָיָה יְסוֹד הַיְסוּדוֹת אֲצֵל רַבְּנֵי ו'! . וּבְפָרוּשׁ אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שֶׁצָּרִיךְ לְהִיּוֹת חוֹב קְדוּשׁ עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה אֶפְלוּ שְׁלֹא כְּסִדְרָן, עֵינֵי שָׁם; וְלִכְן מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה שְׁיֻכַּל טַפְשׁ לְעַבֵּד עָלֶיךָ וְעַל אַחֲרִים, אֲשֶׁר פֹּה יֵשׁ לְפָנֵינוּ "שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חַיִּי-מוֹהַר"ן", שִׁיחוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ו'! בְּעֲצֻמוֹ, אֲשֶׁר בְּפָרוּשׁ אָמַר,

שָׁעַם כָּל שִׁיחָה יְכוּלִים לִהְיוֹת אִישׁ כְּשֶׁר, כְּמוֹ שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵה זֶה אִישׁ כְּשֶׁר. וְלִכֵּן בְּמִקּוּם לְשֹׁמֵעַ מֵה שְׂפָל זֶקֶן תִּישׁ אֹמֵר, אוֹ כָּל טַפֵּשׁ מְדַבֵּר וְכוּ', חֹזֵר חֹזֵר הִרְבֵּה רַק בְּשִׁיחֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַתְּמִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְרַק זֶה חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב וְלֹא מֵה שְׁנֵה אֹמֵר וְכוּ', וְזֶה מְדַבֵּר וְכוּ', אֲנִי מְקַנְהָ שְׁתַּצִּית אוֹתִי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגֵשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד, כִּי גְדוֹל אֲדוּגָנוּ וְרַק לְהוֹשִׁיעַ, זְכוֹר אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, וְזֶה מְקַבְּלִים אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרֵינָתָ ז"ל בְּשֹׁפֵעַ, אֲבָל רַק מִי שְׁשׂוֹקֵד עַל דְּלִתֵי סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵינָ, חֶלֶק א', סִימָן קצב): פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק מְנַחֵם בְּתוֹךְ סִפְרָיו וְתוֹרוֹתָיו וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיֵּשׁ לוֹ הַתְּחַזְּקוֹת לֹא רַק בְּשִׁבְלֵוֹ אֲלֵא גַם לְאַחֵרִים, אֲשֶׁרִי שְׁיֵאֲחִזוּ בָהֶם!

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁאַל תְּאַמֵּן לְשׁוֹם בְּשֶׁר וְדָם, אֲסוּר לְכַטֵּחַ בְּשׁוֹם בֶּן אָדָם. וְכֵן אֲמַר יְרַמְיָהוּ הַנְּבִיא (יְרַמְיָהוּ יז, ה): "אָרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יְכַטֵּחַ בְּאָדָם, וְשֵׁם בְּשֶׁר זָרְעוֹ וּמִן הַנְּזִי"ה יָסוּר לְבוֹ", אֲסוּר לְהֵאֲמִין לְאַף אֶחָד, כָּל בְּרִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם דוֹרֶשֶׁת רַק לְטוֹבַת עֲצָמָה וְכוּ', לָנוּ יֵשׁ רַבִּי מַעוֹלָם הַבָּא, וְלִכֵּן רַק אֲלֵוֹ תִשְׁמַע.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק אל תבלבל עצמך משום דבר, ותאמין שמי ששיך אליך יבוא אליך, ועל-כן תעשה לעצמך הרגל גדול, שלא תלך אל אף אחד, ותהיה חזק בזה מאד.

אתה הדבק עצמך רק בו יתברך, ותשפך שיח ותפלה אליו יתברך, ועל-ידי-זה יאיר עליך אור האורות צח הצחצחות, שהוא אורו של רבנו ז"ל, אשר יורד ובא מרישא דלא אתידע, עין לא ראתה וכו', אשרי האדם שומע לי ומציית את רבנו ז"ל, ודבוק בספריו הקדושים, ואז כבר אינו צריך את שום ברירה שבעולם.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אני מכרח לכתב לך, אשר אין זו עצה להמשיך פל-כף אֶל העצבות והמרירות וכו'. הן אמת שאני יודע היטב מה שעובר עליך וכו', הן בבית והן בחוץ וכו', עם כל זאת הורנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), שצריכים לחטף את המרה שחורה לתוף השמחה, בסוד (ישעיה לה, י): "ששון ושמחה ישגיגו", צריכים לרוץ ולתפס את המרירות והמרה שחורה אֶל תוף השמחה. וכן

הבעל צריך לשמח את האשה, כמאמרם ו"ל (ראש השנה ו:): אשה בעלה משמחה; כי בדרך כלל האשה נמשכת אחר העצבות והדפאון, מחמת פגעי ומקרי הזמן, ולכן אשרי הבעל שמחזק את אשתו ומשמחה וכו', ואז גם לו תהיה שמחה. ולכן זכר אשר היסוד אצל רבנו ו"ל הוא שמחה, ותאמין לי, שיש לנו במה לשמח, שיש לנו רבי כזה, טוב להודות להשם יתברך על כל הטוב שהיטיב לנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקכח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ד' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ונאמן, ואל תמשך עצמך אל עצבות, כי מינו כצל עובר וכו' (תהלים קמד, ד), הנה אנחנו פאן, ועוד מעט כבר נהיה למעלה וכו'. ולכן חבל מאד מאד לדאג על עולם שאינו שלו. האדם חי את חיי פמה שקצבו לו מלמעלה, ואחר-כך מת ונפטר מזה העולם, ומכניסים את גופו בקבר, ומכסים אותו עם עפר, ולמחר כבר שכחו ממנו לגמרי, ואז מתחיל עמו חשבון חדש. ולכן אם יש לו שכל, ואינו דואג דאגת חנם, רק בורח אליו יתברך, ומשיח ומספר את כל אשר עם לבבו עמו יתברך, ומתודה על כל פרט ופרט מה שעשה וכו', אזי נפטר מכל מיני עונשים. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תורת פהגים בחקתי): והתודו את עונם, אמר הקדוש-ברוך-הוא, מיך שהם מתודים אני מוחל להם; ולכן אשרי אדם, שכל יום ויום הוא מתודה לפניו יתברך, וכן טוען ומתופח עמו יתברך על כל פרט ופרט שעובר עליו וכו', ועל-ידי-זה אין לו דין ומשפט למעלה, כי (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו): כשיש דין למטה אין דין למעלה; ולכן אל תהיה בטלן! זכור וגם זכר אחריתך וכו', אז אף אחד לא ירחם עליך, ולא יועיל לך שום דבר וכו', ולא

תוכל להצטדק שם למעלה בשום פנים ואפן וכו', אבל כל זמן שאדם חי, הוא יכול להצטדק ולהתנפח ולצעק ולמחות וכו', וזה רצונו ותברך, והוא יתברך מתענג כשבר ישראל רוצה לנצח אותו וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכד): הקדוש-ברוך-הוא יש לו תענוג כשבר ישראל רוצה לנצח אותו, ובא בטענות לפניו וכו', וזה התענוג הכי גדול שרק יכולים לגרם למעלה בכל העולמות וכו', ומכל שכן שהאדם הזה אין עליו שום דין למעלה.

אל תהיה שפל בעיניך, כי כל זמן שאדם חי, יכול לתקן את הכל, ויכול להיות צדיק גדול ונורא מאד, אם רק רוצה, ואם בא לשוב בתשובה שלמה, כי בשעתא חדא וברגעא חדא האדם יכול להתעלות בתכלית העליה.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקכט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ה' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמן, ותתמיד בספרי רבנו ז"ל, אשר רק בזה תלוי כל ההתקרבות אליו, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב): פניו, שכלו ונשמתו של הבעל מחבר נמצאים בספרי ובתורתו; ולכן אם אתה רוצה להכיר את רבנו ז"ל, ולהיות מקרב אליו, התמד מאד בספרי הקדושים, ובפרטיות בשיחותיו הקדושים שבשיחות-הר"ן ובחי-מוהר"ן, ושם תמצא מרגוע לנפשך. אל תסתפל על אחרים וכו', ובפרטיות גם בין אנשי שלומנו, אתה לא צריך להסתפל, ועין במכתב שכתב ר' אברהם בר' נחמן טולטשינער

כח אֲשֶׁר י״ז תתקל — י״ז תתקלא בַּנְחַל

ו״ל: כְּפִי שְׁאֲנִי רוֹאֶה, שְׁגָם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ אֵין לָהֶם הַשְׂגָּה. רַק תַּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ו״ל, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה מְקַרְב אֱלֹיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ז תתקל.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשׁ, ה' טַבַּת ה'תשנ״ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הִנֵּה בְּדַבַּר הַמְּרִיבָה וְכוּ', כָּכָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן יז): אֵין דְּבַר טוֹב יוֹצֵא מִהַמְּרִיבָה, קִיֵּן לֹא הֵרַג אֶת הַבָּל, אֶלָּא עַל־יְדֵי מְרִיבָה וְכוּ', עֵיֵן שָׁם; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מִמַּחְלָקוֹת וּמְרִיבוֹת. וְרַבְנוּ ו״ל אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן סו): בְּמַקּוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשְׁטֵן; וְלִכֵּן תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד הַיֵּכָן שֵׁישׁ מַחְלָקוֹת בְּרַח מִשָּׁם, וְזֶה מָה שֶׁעָשִׂיתִי וְכוּ' (וְאַף שְׁגָם עַל זֶה הִיָּתָה לִי מַחְלָקוֹת כְּאֵלוֹ אֲנִי נִפְרָד... מִמִּי? מִכְּמָה טַפְשִׁים וְכוּ', אוֹ מִכְּמָה עֲזִי פָּנִים, שְׁכָל מֵהוּוֹתָם הִיא לְהַתְרַבֵּר עַל אַחֲרִים, כְּמוֹ ... וְכוּ'), אֲנִי לֹא מִתְפַּעֵל מֵהֶם, וְאֵין לִי חֵלֶק עִמָּהֶם. רַבְנוּ ו״ל נִמְצָא רַק בְּמַקּוֹם שְׁמוֹדְבָרִים מִמֶּנּוּ, דְּעַר הַיִּלְיָגְעַר רַבִּי שְׁטֵיט אֵין נֹאֵהַר וְוִי מְעַן רְעֵדֵט פּוֹן אֵיהֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ז תתקלא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ״ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אסור לפל בדעתו כָּלֵל מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, וְאָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה), שֵׁשׁ עֲבוּדוֹת שְׁנֵקְרָאוֹת עֲבוּדוֹת חוּץ, שֶׁהֵן: אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְכוּ', וְיֵשׁ עֲבוּדוֹת שְׁנֵקְרָאוֹת עֲבוּדוֹת פְּנִים, שֶׁהֵן: תּוֹרָה, תְּפִלָּה, קִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשֵׂיֹת וְכוּ', וּבְאִמַּת צְרִיכִים אֵת שְׁנֵיהֶם — לַעֲבֹד אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֵן בְּעֲבוּדוֹת חוּץ וְהֵן בְּעֲבוּדוֹת פְּנִים, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (ארח חיים, סימן רלא), שְׁצַרְיִכִים לַעֲבֹד אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל דְּבַר, בְּסוּד (מְשַׁלֵּי ג, ו): "בְּכָל דְּרַכִּיךָ דְּעָהוּ", וּפְרָשׁוּ הַמַּקְבָּלִים, דְּעָהוּ זֶה אוֹתִיּוֹת ד"ע ה"ו, הֵינּוּ לְחֵבֵר שְׁמִים וְאָרֶץ, גְּשָׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת. וְיֵשׁ לוֹמַר, שְׁנֵיהֶם מֵה שְׁאֲמְרוּ (מְדַרְשׁ פִּדְשָׁא, פָּרָק יא), שְׁבַמְקַדְשׁ הָיָו שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת: מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן רוֹמֵז לְתַקוּן הַגּוֹף, כִּי הִקְרִיבוּ עָלָיו קָרְבָּנוֹת שֵׁשׁ בָּהֶם אֲכִילַת בְּעָלִים, וּמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי רוֹמֵז לְתַקוּן הַנַּפְשׁ, כִּי עָלָיו הִקְטִירוּ רַק קְטֹרֶת, שֶׁהוּא דְּבַר רוּחָנִי, שֶׁהוּא הַרִיחַ וְכוּ'. וְלָכֵן חֲזַק וְאִמְץ לֹא לְהַשְׁבֵּר, רַק לַעֲבֹד אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם כָּל דְּבַר גְּדוֹל וְקָטָן, מַעֲשֵׂה חוּץ וּמַעֲשֵׂה פְּנִים, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקלב.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גִּירוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מַכְתְּבֶךָ.

רַק חֲזַק וְאִמְץ מְאֹד, וְדַע לָךְ, כִּי אֲסוּר לְהַתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּנֵי, יִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וְשׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר צְדִיקִים הַדְּבָקִים בּוֹ, וְהֵם אֲשֶׁר מְלַמְּדִים זְכוּת עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹסְרִים נִפְשָׁם בְּעֵבּוֹר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּפּוֹעֲעֵלִים בְּשָׁמַיִם שְׂיִמְחֵלוּ לְאֵלוֹ שְׁחֵטְאוֹ וְכוּ', כִּי הוּא מְלַמֵּד זְכוּת בְּעֵבּוֹרָם וְכוּ', וְלָכֵן שְׁלֹא יִפְחִידוּ אוֹתָךְ עִם עַנְשֵׁי קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', אֲדַרְבֶּה רְאֵה לְהַתְחַזֵּק וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,

וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל: יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְהַכֹּל בְּכַח הַצְדִּיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא רַבֵּנוּ ו'ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֲנִיָּן גְּרוּשִׁין וְכוּ', דַּע לְךָ שֶׁאֲנִי נֹגֵד גְּרוּשִׁין, כִּי בְּאִתִּי לְזֶה עוֹלָם רַק לְבָנוֹת בְּתִים, וְלֹא לְהָרֵס בְּתִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כָּבֹד הַגְּדִירוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְכֵן נִפְסַק בְּשִׁלְחַן עָרוֹךְ (אֲבֹן הַעֲזָר, סִימָן קטו, סַעִיף ד'): אִם אֲשֶׁה מְפָרָה דֵּת יְהוּדִית צְרִיכִים לְגַרְשָׁהּ, וּמֵהִי דֵּת יְהוּדִית? שְׂיוּצָאֵת בַּחוּץ עִם רֵאשָׁה פְּרוּעַ וְכוּ' (הֵינּוּ שֶׁהוֹרִידָה אֶת כְּסוּי הָרֵאשׁ, וְאֵינָה הוֹלֵכֶת בְּצַנִּיעוֹת וְכוּ'), לָהּ מַגִּיעַ גֵּט, אֲבָל כְּמוֹכֵן בְּהִתְעַצּוֹת עִם רַב יְרֵא שְׂמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהִיא תִּחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְהִתְגַּרֵּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדוּעַ, אֲשֶׁר לְמוֹד סִפְרֵי הַרְמַב"ם הַקְּדוֹשׁ מְסַגֵּל לִירְאֵת שְׂמִים,

כי הוא זכה ליראת שמים במדרגה עליונה מאד, עד שצדיקים אמרו, אשר היראת שמים שלו הכניס בספרו היד החזקה. וידוע, שרבנו ו"ל אמר על היד החזקה, שעשה טוב מאד, ער האט זייער גוט גימאכט מיט די ספרי היד, ואמר: כשמשית יבוא, יפסק כמו הרמב"ם. ולכן למוד ספרי הרמב"ם מסגל מאד מאד ליראת שמים.

וידוע מה שספר הרב הקדוש מסאטמר זי"ע בהיותו פעם על ציון הרמב"ם ו"ל בטבריה, שסבו הקדוש הבעל 'ישמח משה' בקש ממנו יתברך, שרוצה שתהיה לו יראה כמו האבות הקדושים. אמרו לו מן השמים, שזה בלתי אפשרי, ובשר נדם לא יוכל לעמד בזה, אזי בקש, שתהיה לו יראה כמו הנביאים. ענו לו, שגם זה בלתי אפשרי, ובקש שתהיה לו כמו התנאים או האמוראים. וגם על זה ענו לו שזה בלתי אפשרי, ובקש שתהיה לו יראה כמו הגאונים, ועל הכל אמרו לו, שזה אי אפשר. התחיל להתעקש, שרוצה שתהיה לו יראה כמו הרמב"ם, ופעל את זה, והתחיל לרעד ולפחד מאד מאד מפחד אלקי, עד שצעק אליו יתברך, שיקח ממנו את היראה הזו, כי הוא אינו עומד בזה וכו', ומכל זה רואים מה היה הרמב"ם, ואיך שהיה ירא וחרד ממנו יתברך, ולא בחנם שזכה לחבר חבור קדוש כזה, ואשרי מי שלומד בכל יום שעור ברמב"ם מעט או הרבה כסדרן דיקא, כי זו סגלה ליראת שמים שלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקלה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל .. תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! כבר פמה וכמה פעמים פתבתי לכם וגם דברתי עמכם, ונסיתי לעשות שלום-בית וכו', ואני רואה שאני מדבר אל

הנְבִרְשֵׁת... ולא אֲלִיכֶם .... וְלִכֵּן זֶה הַפֶּעַם הָאֲחֵרוֹנָה שְׁאֲנִי מִתְעַרֵב, אם אַתֶּם רוֹצִים לְשִׁמֵּעַ — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, וְאֲנִי מוֹכֵן לְדַבֵּר וּלְגַשֵּׁר בֵּינֵיכֶם, אָבֵל אם עוֹד פֶּעַם תִּתְפָּרְדוּ וְכו', אֲזִי אֲנִי מִגְבִּיהַ נְדִי רַק אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה מַה שְׁיִהְיֶה וְכו', אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד, כִּי הִרְבֵּה הִרְבֵּה אֶת אֲשֶׁמָה וְכו', אֲסוּר לְאִשָּׁה לְקַלֵּל אֶת חַמּוֹתָהּ, הֲרִי זֹאת הָאֵמָה שֶׁל בְּעֵלְךָ וְכו', יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂיִשׁ לְךָ הִרְבֵּה טְעֵנוֹת וּמַעֲנוֹת עֲלֶיךָ וְכו' וְזוֹ זְכוּתְךָ, אָבֵל לֹא לְקַלֵּל, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂזָה כּוֹאֵב לְבֵן כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ יוֹם יוֹם עָרֵב וּבִקְרָה לְקַלֵּל אֶת אָמוֹ, אֲזִי מַה אֶת רוֹצֶה?! גַּם אֶת לֹא הִיִּית רוֹצֶה שְׁבַעֲלֶךָ יְקַלֵּל אֶת אָבִיךָ יוֹם יוֹם עָרֵב וּבִקְרָה וְכו', וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁבַעֲלֶךָ הוּא יֵרָא שְׁמַיִם, וּבַעַל מַדּוֹת טוֹבוֹת וְכו'.

הֵיכֵן שׁוֹמְעִים דְּבָר כְּזֶה?! אִשָּׁה נוֹרְמָלִית לֹא מְאִימֶת כָּל יוֹם — אם לֹא תַעֲשֶׂה זֶה וְכו' וְכו', אֲזִי אֲנִי הוֹלֵכֶת לְהַפִּיל אֶת הַנֶּלֶד וְכו', מַה זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת?! הֲאֵם אֶת אִשָּׁה נוֹרְמָלִית? כִּי מְדַבֵּרֶת אִשָּׁה עִם שְׂכָל?! הֲלֹא עַד שְׁנַפְקָדִים וְכו', מִבְּקָשִׁים כָּל-כֶּף הִרְבֵּה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִנֵּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָכֶם מִתְּנָה, שְׂאֵת בְּהִרְיוֹן כְּבוֹר שְׁלִשָּׁה חֲדָשִׁים אַחֵר הַחֲתָנָה, וּכְבוֹר אֶת מְדַבֵּרֶת שְׁטִיּוֹת וְכו', אֶת מְאִימֶת לְעַבֵּר הַפְּלָה וְכו', מַה אַתָּךְ?! זֶה מְשַׁחֵק, הֲרִי זֶה רְצִיחָה וְכו', וּמַה יִּהְיֶה אַחֵר כֶּף?! וְלִכֵּן חֲזַרְי כֶּף מִהַשְׁטִיּוֹת שְׁלֶךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם-בַּיִת אֲמַתִּי.

הַמְּאֵחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקלו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָאֲבֵרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּעֲנִית ז.): מַה מַּיִם מְנִיחִין מְקוֹם גְּבוּהָ וְהוֹלְכִין לְמְקוֹם נְמוּךְ, אֵף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מִתְקַיְמִין אֲלָא בְּמֵי

שְׂדַעְתוֹ שְׁפֵלָה; וְרָאוּ, שְׁפֵל הַצְּדִיקִים לֹא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם, אֲלָא עַל-יְדֵי שְׂזָכוּ לְבִטּוֹל עֲצָמָם לְגַמְרֵי אֱלִיו יתְבַרֵךְ. וְזֶה זָכוּ — עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ק), שֶׁסָּפְרוּ לוֹ כַּמָּה וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וּמְפָרְסָמִים, שֶׁלֹּא זָכוּ לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתָּם הַגְּדוֹלָה, רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם. וְהִרְבֵּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים הֵיטָה עֲלֵיהֶם גַּם מַחְלֶקֶת גְּדוֹלָה, שְׂזָה שָׁבַר אוֹתָם, עַד שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ בְּעֵינֵי עֲצָמָם לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן חֲזַק וְאַמֵץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְעַבֵּר עַל הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקלוז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי בְּרַפְת־הַמְּזוֹן וְכוּ' נִסַּח מוֹהַר"ן ת' ו"ל: "רַבּוֹתֵי מִיר וּוִילְן בְּעֵנֻטְשִׁין" (אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְבָרֶךְ), וְהוּא עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁבִּזְמַן אֲכִילָה יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְהָאֲרַת הַרְצוֹן כְּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יָדַע מַה הוּא רוֹצֶה וְכוּ'. כִּי אַז הוּא זָמַן שֶׁל הָאֲרַת הַרְצוֹן וְכוּ'. וְלָכֵן אוֹמְרִים "וִילְעֵן בְּעֵנֻטְשִׁין", וְזֶה בְּרוּר, וְכֵן מְסִימִים "הֵנּוּ בְּרַחֲמֵי אֶת הַכֹּל", וְזֶה נִסַּח וּוֹאֵהֲלִין, וְצָרִיכִים פְּרִנְסָה בְּרַחֲמִים, וְלֹא, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי דֵינָיִם וְכוּ'.

הַעֲקָר לְבָרֶךְ בְּרַפְת־הַמְּזוֹן בְּשִׂמְחָה מְלָה בְּמִלָּה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְהוּא סִגְלָה לְעִשְׂרוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֶת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ וְכוּ'.

הַמָּקוֹם יִנַּחֵם אוֹתְךָ בְּתוֹךְ שְׁאָר אֲבֵלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, וְלֹא תִדַע
כָּכֵר מִשׁוּם צִעַר.

צְרִיכִים לְמַסֵּר עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכּוֹר תְּמִיד (דְּבָרִים ל"ב, ד):
"הַצֹּהֵר תְּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֲמוּנָה וְאִין עֲוֹל צָדִיק
וַיִּשֶׁר הוּא"; אֲסוּר לְהִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כְּרַגַע.

מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הִלֵּךְ פֶּעַם לְנַחֵם אֲבֵל, וְסִפְרוּ שֵׁם, שְׁפַעַם הָיָה
נַחוּם אֲבֵלִים, וְתִלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הִקְדוּשׁ זי"ע הַתְּחִילוּ לְדַבֵּר
מִרְבֵּם הִקְדוּשׁ, וְסִפְרוּ מִהַגְלוֹי אֱלֻקוֹת שֶׁהָיָה מִתְגַּלֶּה אֲצֵלוֹ, עַד שֶׁכֻּלָּם
שָׁכְחוּ שֶׁהֵם נִמְצְאִים בְּבֵית אֲבֵל, וְגַם הָאֲבֵל שָׁכַח שֶׁהוּא נִמְצָא בְּעַת
אֲבֵלוּת, וְכֻלָּם יֵצְאוּ לְרֵקֵד, וְרֵקֵדוּ זְמַן רַב בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, מִרַב גְּלוֹי
אֱלֻקוֹת שֶׁהָיָה שֵׁם. עֲנֵה וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: גַּם אִם הָיוּ מִדְּבָרִים
מִרְבָּנוּ ו"ל, הָיָה קוֹרֵה דְבַר כְּזֶה. וְהַתְּחִיל בְּאַמַּת לְדַבֵּר אֹז שִׁיחָה
נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מִדְּבָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, עַד שֶׁכֻּלָּם שָׁכְחוּ בְּאִיזָה עוֹלָם
נִמְצְאִים, כִּידוּעַ כְּשִׁמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הַתְּחִיל לְדַבֵּר מִרְבָּנוּ ו"ל, וַחֲדָשׁ
חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, אֲזַי נַעֲשֶׂה בְּטוֹל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי,
וַחֲשָׁבוּ שֶׁנִּמְצְאִים כָּכֵר בְּגֵן-עֵדֶן וְכוּ' (כְּמוֹ שְׂרׁוּאִים עַד עֲכָשׁוּ בְּסִפְרָיו
הִקְדוּשִׁים "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שְׁאֵלוּ סִפְרִים שֶׁל בְּטוֹל הַבְּחִירָה), וְאֹז
נִתְלַהֲבוּ כֻלָּם וַיֵּצְאוּ בְּרֵקוּד, וְגַם הָאֲבֵל הַתְּחִיל לְרֵקֵד, וְשָׁכַח שֶׁהוּא
אֲבֵל.

מָה אָמַר לָךְ! בְּעֵתִים אֵלּוֹ אֲסוּר לְלַמֵּד אֶת הַשְּׁעוּרִים הַרְגִילִים,
אֲלֵא לְלַמֵּד הַרְבֵּה שֶׁלְחַן עֲרוּף הַלְכוֹת אֲבֵלוּת, וְכֵן כָּל הַסִּפְרִים

אֲשֶׁר י"ז תתקלט — י"ז תתקמ בנחל לה

שְׁמֵרָבִים לְדָבָר קְצוּרֵי דֵינֵי אַבְלוּת, כִּי אַבְל אָסוּר לוֹ לְלַמֵּד מִקְרָא,
מִשְׁנָה, גְּמָרָא וְכוּ' בְּעֵת הַשְּׂבָעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקלט.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הוֹרִים אָסוּר לָהֶם לְהִתְעַרֵּב בְּחַיֵּי יַלְדֵיהֶם
הַנְּשׂוּאִים וְכוּ', כִּי רַב הַגְּרוּשִׁין קוֹרִים בַּקֵּץ מִהַהוֹרִים שֶׁמִּתְעַרְבִים בְּחַיֵּי
יַלְדֵיהֶם, וְלָכֵן אִם אַתָּה לֹא רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה גֵט בֵּין הַזּוּג — תִּפְסִיק
לְהִתְעַרֵּב.

כָּל הַהִתְנַהֲגוּת שְׁלָךְ זֶה חֲצָפָה גְּדוֹלָה מְאֹד, לֹא לוֹקְחִים מִהֶחֱתָן
אֶת הַטְּלִית וְתַפְלִין וְכוּ', זֶה רְשָׁעוֹת שְׂאִין כְּמוֹתָהּ, וְרַק גּוֹי עוֹשֶׂה דְּבָר
כֵּזֶה וְלֹא יִהְיֶה וְכוּ'.

אֲנִי מִכָּרַח לְכַתֵּב לְךָ דְּבָר כְּזֶה, כִּי אֲנִי לֹא חוֹנֵף אֶת אַף אֶחָד
בְּעוֹלָם.

הַמְצַפֶּה שֶׁתִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

י"ז תתקמ.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁאָסוּר לְהַכְּנִס בְּלִחְץ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, יִהְיֶה אִיךָ

שִׁיְהִיָּהּ וְכוּ', הַדְּבָר הַכִּי גְרוּעַ בְּחַיֵּי הָאָדָם הוּא — כְּשֶׁנִּכְנָס בְּלַחֲץ וְכוּ', שְׁנֵה מְבִיא אוֹתוֹ בַּפְּתָדִים וּבְכֹהֶלָהּ וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-יָהּ מְאֻבָּד עֲשׂוֹנוֹתָיו וְכוּ', וְאִז הוּא כְּבָר עֲלוּל לְבוֹא לְהַכִּי גְרוּעַ וְכוּ'. וְלִכְּן גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל עֲצָה קְלָה וְנַעֲיֵמָה — לְלַכֵּת לְמָקוֹם שְׂאִין שֵׁם אָדָם, וַיִּתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ (כְּגוֹן אֲנַחְנוּ בְּשֵׁפֶת אִידיש), וְכֵן לְסַפֵּר לוֹ יִתְבַּרַּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וַיִּשְׁפֹּךְ שֵׁיחַ וַתִּפְלֶה לְפָנָיו יִתְבַּרַּךְ כְּמוֹ יֶלֶד קִטָּן הַמְדַבֵּר אֶל אָבִיו, וּמְבַקֵּשׁ וּמְתַחַנֵּן עַל נַפְשׁוֹ. וְאֲנִי כְּבָר אוֹמֵר לָךְ, שְׁבַתְחֶלָה זֶה יְבוֹא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה וְכֹבֵד מְאֹד, כִּי מִחֲמַת הָעוֹנוֹת וְחֲטָאוֹת נְעוּרַיִם וְכוּ' נִפְגְּמָה הָאָמוּנָה, וְלִכְּן קָשָׁה לְאָדָם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַּךְ, כִּי נִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי שִׁישְׁמַע לוֹ. וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם; וְאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): וּבְאֵמֶת אִם הִיְתָה לְאָדָם אָמוּנָה, וְהִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא כְּאֵן אֶתוֹ עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְשׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו, בְּוֹדָאֵי הִיָּה מְדַקְדֵּק אִיף שֶׁהִיָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַּךְ, וְהִיָּה מִתְמִיד בְּזֶה, כִּי הֲלֹא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, אֲבָל תַּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמִּתְחַזְּקִים וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרַּךְ, לְאֵט לְאֵט קוֹלָף מַעֲצָמוֹ אֶת הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁנִּכְנָסָה בּוֹ מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו, וְאִז כְּבָר יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַּךְ בְּקִלּוֹת, וְזֶה מֵיִשְׁבַּב דַּעְתּוֹ, וְהוּא יָכוֹל לְצַאת מִכָּל הַצְרוֹת שֶׁנִּפְלֵ אֲלֵיהֶן. וְלִכְּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלוֹ, בְּרַח לָךְ לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּתְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רַע.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גְּרוֹ וַאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זְכוֹר וְגַם זָכוֹר, כְּשֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה טוֹב, תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה עִם כָּל הַלֵּב
 רַק לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְאֵל תִּצְפֶּה לְשׁוֹם גָּמוּל, רַק לְמַעַנּוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי יִהְיֶה
 צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לַיהוּדֵי שְׁנֵי, יִהְיֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה שְׁלֵא עַל
 מִנַּת לְקַבֵּל פָּרֶס, רַק לְשִׂמְחָה עִם עֲצָם הַטּוֹבָה שְׁעוֹשֶׂה, עִם עֲצָם
 הַמִּצְוָה שְׁמֻקִּים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), שֶׁדָּבָר
 זֶה הוּא סוּד אֶסְפָּקְלָרְיָא הַמְּאִירָה, בְּיוֹמוֹ תַּתֵּן שְׂכָרוֹ (דְּבָרִים כד, טו),
 יֵשׁ לוֹ כְּבָר סְפוּק מִעֲצָם הַמִּצְוָה, מִעֲצָם הַטּוֹבָה שְׁעוֹשֶׂה וּמְקִיִּם,
 וְאֵינוֹ חִפְזָן כְּבָר בְּשׁוֹם שְׂכָר. וְזָכוֹר כָּלֵל זֶה תְּמִיד, אֲזוֹ תִּהְיֶה שְׂמִיחָה
 בְּחֻלְקָה תְּמִיד, שְׂזוֹ שְׂמִיחָה שְׂבִיחָה, בְּסוּד: בְּיוֹמוֹ תַּתֵּן שְׂכָרוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וְטוֹבֶתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ט' טַבַּת הַתְּשַׁנְּבִי.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... נִרְוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זְכוֹר הַיָּטֵב, אֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה
 פְּרָטִית, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא הַכֹּל
 בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית לֹא יְכִילֵהוּ הַרְעִיוֹן, אֶת מִי שֶׁצָּרִיךְ לְפָגֵשׁ
 בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ מִמֶּשׁ וְכוּ', וּמִי יִהְיֶה הַשְּׁלִיחַ טוֹב
 לַעֲזוֹר לוֹ וְכוּ', וְעַם מִי יִצְטָרֵךְ וְכוּ', הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה.
 וְלָכֵן אֶסוּר לְהַפְּגֵם בְּלַחֲץ — זֶה הַדְּחָק, רַק לְמַסֵּר עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ
 לְגַמְרֵי, וְאֲזוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקמג.

בעזרת השם יהברך, יום שני לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

שתק, שתק! ותרויח עולמות וכו', וכבר כתב הגר"א במכתבו בשם המדרש, שעל כל רגע שאדם חוסם את פיו, יאיר עליו האור הגנוז, ואף שבין כך תחטף בזיונות וכו' — מה בכך? ! זוהי פפרת צוונות. כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שעקר התשובה — שישמע בזיונו וידם וישתק. ולכן שתק, שתק וכו'! ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.): מתוך מתוך ארבע מאות זוזי שויה; סבלנות זה שויה הכל.

תכניס את הדבורים האלו אל תוך לבך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקמד.

בעזרת השם יהברך, יום שני לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל .. גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל זה קח בידיך, מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממנו, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד. ואם יש לאדם את הפלל הזה, כל החיים שלו הולכים כפר אחרת. והשיחה הזו זה המצפן (שקורין קומפס) [תמיד מושך לצפון], וכך יכולים כבר לדעת איפה דרום איפה מזרח ומערב.

הַכָּלֵל, שְׁאֵדָם צָרִיף תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל מֵה טוֹב בְּעֵדוֹ, וְזֶהוּ הַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם, הֲרִי כַּמָּה יָמֵי חַיֵּינוּ וְשְׁנוֹתֵינוּ? "יָמֵי חַיֵּינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עֲמַל" וְגו' (תהלים ז, י), אָדָם עוֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם מִהֲרַגַע שְׂיֻצָא לְאֹוִיר עַד שְׂיֻצָא מְאֹוִיר הָעוֹלָם, וּמָה עָלָיו לַעֲשׂוֹת בְּמִשְׁף שְׁנוֹת חַיֵּי הַבָּלוּ? רַק לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הֵן בְּקִיּוֹם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְהֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵן בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְהֵן בְּלַעֲשׂוֹת חֶסֶד לְהַזוּלָת, וּמִלְבָּד זֶה אֵין שׁוֹם תַּכְלִית אַחֲרֵת כָּלָל. וְלָכֵן רַק עַל נִקְדוּת אֱלוֹ עָלָיו לְהִסְתַּכֵּל, וְהִיכֵן שְׂיֻשִׁיג אֶת זֶה — שֵׁם הִיא הָאֱמֶת; כִּי רַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי-מִוֵּהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא): אֱמֶת זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מִי שְׂיֻוֹתֵר קָרוֹב לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹתֵר אֱמֶת יֵשׁ בּוֹ. וּמִי יוֹתֵר קָרוֹב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? מִי שֶׁהוּא בְּעֵינָיו כֹּלָא מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָה נז, טו): "אֲשַׁכּוֹן וְאֶת דַּכָּא" — אֲנִי אֶת דַּכָּא (סוּטָה ה.); הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹרָה רַק בְּמִקּוֹם שְׁנַמּוּף בְּיוֹתֵר, וְלָכֵן הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם מְרַכְּבָה לְשִׁכִּינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵם בְּעֵינֵיהֶם כֹּלָא מִמֶּשׁ, וּמָה גַם שְׁבָכָל רַגַע הֵם מוֹכְנִים לְמַסַּר נַפְשָׁם אֱלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדַבֵּר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר לְשׁוֹם נִבְרָא, כִּי אִף אֶחָד אֵינוֹ יְכוֹל לְהַבִּין אֶת זֶה, כִּי כִּלְנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלָבוֹשׁ גְּשָׁמִי וְחֻמְרֵי וְכוּ', וְאִיךָ גִּשְׁם וְחֻמְרֵי וְכוּ' יְכוֹל לְהַבִּין כָּלוֹם? ! זֶהוּ בְּלִתי אֶפְשָׁרִי כָּלָל! וְלָכֵן אֵין אִף אֶחָד שְׂיַבִּין צְדִיק, וּמִכָּל שַׁפְּן שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין דַּרְכֵי הַמִּקּוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מִוֵּהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נב): מֵה שְׁקֻשָׁה קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיקִים, זֶהוּ מִכְרַח לְהִיּוֹת, כִּי צְדִיקִים מִתְדַּמִּים לְקוֹנָם, וְכְמוֹ שְׂיֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּף יֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיקִים שְׁמִתְדַּמִּים לְקוֹנָם וְכוּ', בְּזֶה שֶׁהֵם בְּטָלִים וּמְבַטְּלִים לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עֲצָמָם, וְהֵם בְּעֵינֵיהֶם כְּאֵין מִמֶּשׁ, בְּטָלִים לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל קִיּוּמָם זֶהוּ גַם אֶחָד גְּדוֹל, וְדַבֵּר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם הַמְּלַבְּשִׁים בְּלָבוֹשׁ גְּשָׁמִי וְחֻמְרֵי וְכוּ', כִּי אִיךָ יֵשׁ יָבִין אֶת אִי"ן? !

וְלָכֵן יֵשׁ עַל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים קִשְׁיוֹת כָּל-כִּף גְּדוּלִים,

ואשרי מי שמתחזק באמונת חכמים, אשר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כג): העקר והיסוד שהכל תלוי בו זה — להתקשר אל הצדיק שבדור, ועל כל אשר יאמר לך תעשה כי הוא זה, דבר גדול ודבר קטן. נשאלת השאלה מה זו אמונת חכמים? ולמה אני צריך להאמין באדם זה, מה הוא יותר מאחר? אלא על זה נחזר למה שהתחלנו, אסור להטעות את עצמו, וצריך רק לחפש אחר האמת. אם יש אדם שהוא מבין אותי וכו', שהוא מסור אלי וכו', שהוא מוסר את נפשו בעבורי וכו', שהוא הוציא אותי מהבץ שנפלתי לשם וכו', שהוא מזכה אותי בלמוד התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר, תקונים וכו', שהוא מזכה אותי להתבודד עמו יתברך, שהוא מזכה אותי להיות בשמחה, על-ידי שהוא מתזק ומעודד אותי בכל המצבים הכי קשים שעוברים עלי וכו', צריך שתדע, שזהו הצדיק האמת, ורק אל האדם הזה אני צריך להמשיך עצמי וכו', ואפלו שהוא עושה דברים שאיני מבין, עלי להתחזק באמונת חכמים, ולהאמין שאדם זה הוא מורם מעם, כי אחרת מי היה יכול להוציא מהבץ פחות ונבזה פמוני?! ולזכות אותי עם כל-כף הרבה טוב אמת ונצחתי?!

תאמין לי, שיש עוד להרבות בענינים אלו, אבל אין לי הזמן ואין לי הכח, על-כל-פנים יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, העולם מטעים עצמם לגמרי מאדם שלא מקבלים פלום וכו', אדם שאינו מדבר עמך וכו', אינו עוזר לך פלל וכו', מאדם פנה מתפעלים עד מאד וכו', ואם עוד עושה כל מיני תנועות משנות וכו', אזי חושבים — איזה בעל מדרגה הוא זה! איזה בעל השגה הוא זה! ומי אומר כשהוא לגמרי עושה דברים משנים וכו', אזי חושבים שהאדם הזה הוא בודאי פורח בשמים וכו'... ובאמת אחר ישוב הדעת, האדם הזה הוא סתם משגע, ואנשים משגעים אלהים משגע... וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ר, סימן ו'): הניצר הרע נדמה כמו אחד שהולך עם יד סגורה, וכלם רצים אחריו, ולבסוף כשהוא פותח את ידו, רואים שאין בה פלום וכו', ובחנם רצו אחריו כל-כף הרבה זמן, אבל אז כבר מאחר... ולכן תכף-ומיד כשרואים שיש

מקום, שְׁמוֹזְכִים אוֹתָנוּ עִם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, עָלֵינוּ לְהַתְּבוּנָן הַיָּטֵב וְלְהַתְּיָשֵׁב בְּדַעְתָּנוּ — אִם לֹא זֶה מְקוֹמֵנוּ לְהִשָּׂאֵר שָׁם, וְהַבֵּן.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם וְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י' טַבַּת הַזִּיתִּשְׁנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל פְּלִלְיוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקְרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" הַגֵּרִים בְּ"יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיִּקְרִים! רְאוּ לְחִזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד, כִּי אֵין עוֹד בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּעוֹלָם כְּמוֹ שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מִחֲזִיקִים אֶת עַצְמָם בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּאַחֲדוּת אַחַת, כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מִחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַשָּׁלוֹם (עַקְצִין, פָּרָק ג'). וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): מָה עֲלִיוֹנִים שְׂאִין לָהֶם לֹא קִנְאָה וְלֹא שְׂנְאָה וְלֹא תַחְרוּת, וְלֹא רִיבוּת וּמַחֲלָקָת וְלֹא עֵין רָעָה — צָרִיכִים שְׁלוֹם, הַתַּחַתּוֹנִים שְׂיֵשׁ בָּהֶם כָּל הַמַּדוּת הַלְלוּ — עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׂצָרִיכִים שְׁלוֹם; כִּי בְּאַמַּת מַדַּת הַשָּׁלוֹם מִחֲבָרָת וּמֵאַחַד יַחַד אֶת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחַתּוֹנִים, וּבְזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה, כְּמֵאַמְרָם ז"ל (שם): גְּדוּל שְׁלוֹם, שְׂכַשְׂמֵלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בָּא, אֵינּוּ פּוֹתַח אֶלָּא בְּשָׁלוֹם; וְעַל-כֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעְעוֹלָם לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וּתְכַבְּדוּ זֶה אֶת זֶה וּתְיַקְרוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל. וּבְזֶה יִתְגַּלֶּה הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמֵאַמְרָם ז"ל (שם): גְּדוּל שְׁלוֹם, שְׂשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא שְׁלוֹם. וְהַסֵּמ"ך-מ"ם עוֹבֵד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶצְלוּ זוּהֵי קֶרֶן נִפְלְאָה כְּשִׂישׁ פְּרוּדִים וְקִנְאוֹת וְשְׂנְאוֹת

בין עם ישראל, כי כל ענינו הוא "הפרד ומשול", כי אי אפשר לו להשתלט על עם ישראל, רק כשפריד ביניהם, אז הוא מושל עליהם. לא-כן כשמתזיקים את עצמם ביחד, על-ידי-זה נתבטל הסמ"ך-מ"ם, שהוא הטמאה, לגמרי מהעולם, ועל-פן אמרו חכמינו הקדושים (שם): גדול שלום, שכל הברכות וטובות ונחמות, שהקדוש-ברוך-הוא מביאן על ישראל חותמים בשלום, ועל-ידי-זה נתבטל ונכנע הסמ"ך-מ"ם לגמרי.

ועל-פן ראו, אחי ורעי היקרים! להתזיק את עצמכם ביחד באהבה, אחנה ורעות ובשלום גדול. ואל תסתכלו על שום מונע ומעכב, שרוצה לעשות ביניכם פרוודים, כי תכף-ומיד אם יבוא אחד, וידבר לשון-הרע ורכילות וליצנות, וירצה לעשות ביניכם פרוודים, תדעו שהוא שליח הסמ"ך-מ"ם, כי כל ענינינו הוא רק אחדות — להתאחד ולהיות נעשים כלי להמשיך את השכינה בעולם, אשר אין השכינה שורה במקום הפרוד, אלא במקום האחדות. ועל-פן ראו להזהר על זה מאד מאד להיות בשלום ובאהבה, אחנה ורעות, ובזה תלויה כל הגאולה. כמאמרם ז"ל (דברים ובה, פרשה ה', סימן יב): גדול השלום, שאין הקדוש-ברוך-הוא מבשר את ישראל שיהיו נגאלים אלא בשלום; וכן אין הקדוש-ברוך-הוא מנחם את ירושלים אלא בשלום. ועל-פן בזה שפתחתי את עצמכם ביחד באהבה, אחנה ורעות, תזכו לבטל את טמאת הסמ"ך-מ"ם לגמרי, ותתגלה אמתת מציאותו: תברך בכל העולם כלו, ותרגישו תמיד את ערבות נעם זיו שכינת עזו ותברך על פניכם. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ואינו מלביש את עצמו במצוות, אלא מחפש תמיד אחר השלום בתמימות ובפשטות גמורה, ושומר את עצמו מהסמ"ך-מ"ם ושליחיו, ומדבק את עצמו אל צדיקים קדושים הדבוקים בו: תברך בדבקות אמת, ומתחבר עם תלמידיו, ושומר מאד מאד, שלא יהיו שום חלוקי דעות ומריבות ביניהם, אלא ישתדל שאחד ידון את חברו לכף זכות, שאז גם עליו ימשך אור זיו וחיות ודבקות, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ", הַגָּרִים
בְּ"יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַגּוֹי"ה יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם שְׂכִינָתוֹ, וַיִּשְׁמְרֵם
וַיִּצִילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֹגַע וּמִחֲלָה, וְתִמְשֹׁךְ עֲלֵיכֶם הָאֲרֶת
זֵיו שְׂכִינָת עִזּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

אֲחֵי וַרְעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי
מִכְרַח לֹאמַר לְכֶם, שְׂפָכֶר זְכִיתִי לְהִיּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה עֲשׂוֹת
פְּעָמִים יוֹתֵר, וְאִף פְּעַם לֹא הִרְגַּשְׁתִּי סְפוּק רֹיחֵנִי כְמוֹ שֶׁהִרְגַּשְׁתִּי
עֲכָשׁוּ, כְּשִׂרְאִיתִי שְׂאֵתֶם מִחֻזִּיקִים אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְהֵאֱבָרְכִים
לוֹמְדִים בְּכוֹלֵל בְּהַתְמַדָּה רַבָּה, הַתְמַדָּה נִפְלְאָה, שְׂאִין לְכֶם לְהַתְבַּיֵּשׁ
מִשׁוּם כּוֹלֵל בְּעוֹלָם, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּמְשִׁיכוּ כָף לְאַרְבֵּי יָמִים וְשָׁנִים
טוֹבוֹת, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיוּ אֲצִלוֹ עֲרַמוֹת סִפְרִים: מְקָרָא, מְשֻׁנָּה,
גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּךְ, זֵהַר וְתַקוּנִים, וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ו'ל וְכוּ' וְכוּ',
וַיִּלְמַד בְּכָל יוֹם קֶצֶת מִכָּל לְמוּד, בְּאַפֵּן שֶׁבְכוּלֵל יִשְׁמְעוּ תְּמִיד קוֹל
תוֹרָה — בֵּין בֵּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה.

וְכֵן אֶת הַסְּפוּק רֹיחֵנִי וְשִׁמְחָה שְׂעֵדִין יֵשׁ לִי, שְׂזָכִיתִי לְרְאוֹת
כְּמוֹ עֵינַי אֶת הַתְּלִמוּד־תוֹרָה "יְלִדֵי חֵן" וּבֵית־סֵפֶר "בֵּית פִּיגָא",
מִמָּשׁ אִי אֶפְשֶׁר לִי לְתַאֵר לְכֶם עַל פְּנֵי הַכְּתָב, אַחֲרֵי כָּל־כֶּף הַרְבֵּה
צָרוֹת וַיִּסּוּרִים, מְרִירוֹת וְטִלְטוּלִים, וְאִיךָ שֶׁהִסְמֵ"ךְ־מ"ם בְּעֲצָמוֹ עֲמַד
וְעוֹמֵד נִגְדָנוּ, עִם כָּל זֹאת מְקוֹם פְּזָה, מוֹשְׁבָה שְׂפָכֶר עוֹמְדַת תְּשׁוּעִים
שְׁנָה, וְעֵדִין לֹא הָיָה שׁוּם זָכָר לְחֻנוּף חֲרָדִי, וְעֲכָשׁוּ זְכִינוּ לְהִקִּים שֵׁם
תְּלִמוּד־תוֹרָה כְּשֶׁר לְבָנִים וּבֵית־סֵפֶר כְּשֶׁר לְבָנוֹת, זֶה אֶחָד
מֵהַנְּפִלְאוֹת שְׂעוּד יִסְפְּרוּ וַיִּפְרְסְמוּ בְּרַבִּים, וּמִמָּשׁ הָיָה כְּדָאִי לִי לְבוֹא
רַק בְּשִׁבִיל זֶה, לְרְאוֹת אֶת הַתְּפִתְחוֹת הַתְּלִמוּד־תוֹרָה, וְאֲנִי כְּכֹר רוּאָה
עֲתִיד גְּדוֹל שֵׁם, שֶׁבְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ נִפְתָּחָה בְּשָׁנָה הַבָּאָה כְּתָה

א' וב' וג' וכו', הן לבנים והן לבנות, וכבר יש לי תכנית גם-כֵּן לפתח ישיבה קטנה לזמן הבא.

וכן המקנה היא להפליא פלאי פלאות, איך זכינו על-ידי מסירות נפש ממש, שאין מלים לפרש לכם איך זה בא לי ממש במקסירות נפש ובדרך נסית, שזכיתי להקים את המקנה הזה, שתהלה לאל, אנחנו כבר עצמאיים, ולא צריכים טובות משום בריה שבעולם, ובפרט בענין חמור כזה של מקנה שהוא בכריתות, בנדאי יש עוד כמה תקונים קטנים, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שגם זה יתקן בקרוב מאד, וזו לדעתי, המקנה הכי מפארה.

מה אמר לכם, אחי ורעי היקרים! אף שבגשמיות הייתי מצוץ מאד, וממש הרגשתי בכל יום סחרחורת וכו', וחשתי מאד מאד חלש וכו' וכו', אף-על-פי-כן מגדל השפע הרוחני שזכיתי לקבל מכם, נקשרתי עמכם יותר ויותר. ולכן אבקש אתכם מאד מאד, שתחזיקו את עצמכם ביחד, ותשמרו את עצמכם מאד מאד לא להתערב בשום מחלקת, ומכל-שפן שלא יהיה ביניכם שום ענין של לשון-הרע ורכילות, ותעשו סביבותיכם חומה, שלא יוכלו לגעת בכם, פֶּאֶשֶׁר דברנו הרבה מזה בהיותי אצלכם, אקנה שתפזרו את הדבורים האלו היטב היטב, פי הסמ"ך-מ"ם שהוא הנחש, רק רוצה לעשות בינינו פרוידים באפן שיפילנו, פי מאז בריאת הנחש, כבר עשה פרוידים בעולם, על-ידי שהסית והדיח את חנה, וגרם מה שגרם. ובאמת כל פונתו היתה רק בשביל עצמו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תוספתא סוטה, פרק ד'): נחש הקדמוני, שהיה ארוך מכל החיה ומכל הבהמה, בקש להרג את האדם ולשא את חנה. וידוע, אשר הנחש מרמוז על לשון-הרע, כמאמרם ו"ל (תענית ח); ועל-כן כל נחש שהוא בעל לשון-הרע, יש לו פונה עצמית להרג את האדם ולשא את חנה, הינו כשאחד בא ומדבר רע על השני, תכף-ומיד צריכים לדעת, שפונתו להרג את זה שמדבר עליו, ולקחת את זה שבנה.

ודבר זה רואים בחוש אצלנו ביבנאל, אחרי המסירות נפש

הַגְּדוּלָה כָּל-כָּף, שֶׁהִקְרַבְתִּי אֶת חֻלְבֵי וְדָמֵי וְכוּ', וְכוּ', רוּצָה הַנְּחֹשׁ עֲכָשׁוּ לְבוֹא וְלִקְחַת הַכֹּל וְכוּ', וְזֶה עַל-יְדֵי הַלְשׁוֹן-הַרְע שְׁרוּצָה לְהַכְנִיס בְּנוֹ. וְעַלִּינוּ לְעַמֵּד עַל הַמִּשְׁמֶר, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בִּינֵינוּ אֵיזָה מְקוֹם פְּרָצָה לְתֵן לוֹ לְהַכְנִס, כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם שְׂיָכוֹת עִמוֹ וְגַנְדָּא דִּילֵיהּ, צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד עַל הַחֻמָּה וְהַגְּדֵר שֶׁסְּבִיבוֹתֵינוּ, כִּי דִּיקָא שָׁם מְצוּי הַנְּחֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה כו, סִימָן ב'): שֶׁאֵלוֹ לְנְחֹשׁ, מִפְּנֵי מָה אֵתָּה מְצוּי בֵּין הַגְּדֵרוֹת? אָמַר לָהֶם: מִפְּנֵי שֶׁפְּרָצְתִי גְּדֵרוֹ שֶׁל עוֹלָם; נִמְצָא שֶׁהַנְּחֹשׁ מְצוּי דִּיקָא בְּמְקוֹם חֻמָּה וְגַדֵּר. וְלָכֵן רָאוּ, אַחֵי וְרַעֲי הַיִּקְרִים! מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר מִהַנְּחֹשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא הַסֵּמ"ך-מ"ם וְגוֹנְדָא דִּילֵיהּ, שֶׁהֵם הַבְּעָלֵי לְשׁוֹן-הַרְע וְרַכִּילוֹת, שֶׁכָּל פְּוִנְתָם הִיא לְהַרְג אֶת אָדָם וְלִשָּׂא אֶת חַוָּה, לְהַרְג אֶת זֶה שֶׁבָּנָה אֶת הַקְּדָשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם, וְלִשָּׂא אֶת חַוָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַמַּעֲשִׂים וְהַעֲבָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁכָּבַר פֶּעַל, וְזֶה בְּרוּר מְאֹד.

וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ עַל-פִּי זֶה מְדַרְשׁ פְּלִיאָה: "כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן, שָׁם מֵת יַעֲקֹב", וַיֵּשׁ לוֹמֵר, כִּי הִנֵּה רִש"י פִּרְשׁ עַל פֶּסוּק (וַיִּקְרָא יֵא, מֵב): "כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן" — זֶה נְחֹשׁ לְשׁוֹן גַּחִין שְׁחִיָּה, שֶׁהוֹלֵךְ שָׁח, וְנוֹפֵל עַל מַעֲיו, וּבְגַחוֹן יֵשׁ ו' רַבְתִּי, וּמוֹבָא בְּאוֹתִיּוֹת דְּרַבִּי עַקִּיבָא, ו' דְּגַחוֹן ו' גְּדוּלָה הִיא, כֹּל נְחֹשׁ וְנְחֹשׁ גְּאָרָר בּוֹ' קָלְלוֹת, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד מִהַנְּחֹשׁ, שֶׁהוּא הַבְּעַל לְשׁוֹן-הַרְע (תַּעֲנִית ח). כִּי הוּא הַמְּסִית וּמְדִיחַ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרָיו יְתַבְּרָךְ. וּכְמֵאָמְרָם ו"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן י'): הַנְּחֹשׁ הִרְאֵשׁוֹן הָיָה מְסִיחַ כְּבִנֵי-אָדָם, שֶׁהוּא דְבַר עִם חַוָּה וְהִסִּיתָהּ נֶגֶד בְּעֵלָה אָדָם הִרְאֵשׁוֹן וְנֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבִסוּף נִתְקַלֵּל. וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא פֵּד): שׁוּפְרָא דִּיעַקֵּב אָבִינוּ מַעֲיֵן שׁוּפְרָא דְאָדָם הִרְאֵשׁוֹן; וַיְדוּעַ, שֶׁיַּעֲקֹב הָיָה הַתְּקוּן שֶׁל אָדָם הִרְאֵשׁוֹן, כִּי כָּל מָה שֶׁנִּכְשַׁל וְנִפְגַּם אָדָם הִרְאֵשׁוֹן, עַל-יְדֵי נְחֹשׁ הַקְּדוּמוֹנִי, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה צְרִיף לִירֵד לְמַצְרַיִם, הֵינּוּ כָּל הַנַּשְׁמוֹת שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ הַצָּרְכוֹ לִירֵד לְמַצְרַיִם, וּלְהַזְדַּכֵּף שָׁם בְּכוֹר הַבְּרִזָּל. וְהַתְּחֵלַת יְרִידַת מַצְרַיִם הִיְתָה עַל-יְדֵי יַעֲקֹב וּבְנָיו, דִּיקָא הוּא זָכָה

למתן אותו. ואמרו חכמינו הקדושים (תענית ח): יעקב אבינו לא מת, מה נרעו בחיים, אף הוא בחיים, והוא עומד ומשמש בפרום. נמצא, שעדין יעקב אבינו חי, והוא תקון של אדם הראשון, שהרגו והפילו הנחש, ועל-פן יעקב הוא המגלה את אמתת מציאותו יתברך לכל העולם כלו, ומודיע לכלם, אשר אין בלעדיו יתברך שמו, כי נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, וכמאמרם ו"ל (מגלה יח): מנין שקראו הקדוש-ברוך-הוא ליעקב אל? כי הוא זכה להסתפל על הרוחניות אלקות ועל השכל שיש בכל דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'); ועל-פן דיקא על-ידי יעקב נחקק ונתבטל הנחש, שהוא המסית והמדיח את האדם נגדו יתברך ונגד הצדיקים. ותכף-ומיד כשנותנים כח להנחש להפגס ביננו, על-ידי-זה נסתלק יעקב מן העולם. וזה פרוש המדרש פליאה: כל הולך על גחון, מי שהולך בדרך של גחון, שהוא הנחש הקדמוני, ומדבר לשון-הרע, ומסית ומדיח נגד מי שבונה את הקדשה, שם מת יעקב, שם נעלמת ונסתרת התגלותו של יעקב.

וזה ו' דגחון רבתי, כי מובא בדרך-רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן חלק א' סימן א'), אשר הו' היא בחינת התורה, ששוכרת את היצר הרע שהוא הנחש, פי אין עצה אחרת להחליש את הבעל לשון-הרע — כמו למוד התורה הקדושה. וכמאמרם ו"ל (ערכין טו): מה תקנתו של מספר לשון הרע? אם תלמיד-חכם הוא — יעסק בתורה, הינו שהתורה היא תקון למספר לשון-הרע, ועל-ידי-זה הוא מכניע את הנחש, שזה ו' רבתי דגחון, ועל-ידי-זה חוזר יעקב וחי, כי יעקב הוא איש הישראלי, המסתפל על הרוחניות חיות אלקות אשר יש בכל דבר, ואם מדברים לשון-הרע, אז רחמנא לישזבן, כבר אין חשק ללמד תורה, כמו שגלה לנו רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן צא), שעל-ידי שמדברים לשון-הרע, על-ידי-זה אין לו כבר חשק ללמד, ולהפך — סגלה להתמדה, שלא ידבר על שום בר ישראל, עין שם. על-פן כשאדם שומר את פיו, ובמקום לדבר לשון-הרע על חברו, הולך ושונה ולומד תורה, על-ידי-זה נחיה אצלו בחינת יעקב, שגם הוא יכול להסתפל על השכל והחיות רוחניות אלקות שיש בכל

דָּבָר. כִּי עָקַר תִּקּוּן שֶׁל בְּעַל לְשׁוֹן-הֶרֶע הוּא רַק לְלַמֵּד תּוֹרָה, כְּמֵאמָרָם ו"ל (מִדְּרַשׁ שׁוֹחַר טוֹב, תְּהִלִּים ב'): אִם הִפֵּךְ לְשׁוֹנְךָ לִזְמַר לְשׁוֹן הֶרֶע עַל חֲבֵרְךָ, לֵךְ וְשִׁנְנוּ תּוֹרָה. נִמְצָא, כְּשֶׁאַדָּם לֹמֵד תּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַנֵּיעַ אֶת הַנְּחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שֶׁהוּא בְּעַל לְשׁוֹן-הֶרֶע, וְזֶה מֵאִיר אֲצִלוֹ בְּחֵינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוּת אֱלֹקוֹת לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹר רִוְחָנִי שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר, וּלְהִפֵּךְ כְּשֶׁאֵין הָאָדָם לֹמֵד תּוֹרָה, אֲלֵא מִדְּבַר לְשׁוֹן-הֶרֶע, עַל-יְדֵי-זֶה נִחְשָׁף בְּחֵינַת יַעֲקֹב, שֶׁזֶה "כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן שֵׁם מֵת יַעֲקֹב", וְהֵבֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! תִּכְנִיסוּ דְבָרִים אֵלֶּה בְּלִבְכֶם הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָכֶם יוֹתֵר טוֹב מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵל יַחֲסֹר לָכֶם יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי לְמוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרַשׁ, שֶׁהֵם כְּנֻגַד הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, כְּשֶׁאַדָּם זוֹכֵה לְלַמֵּד לְמוֹדִים אֵלֶּה בְּכָל יוֹם, אֲפִלוּ קִצַּת דְּקִצַּת, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאָרְהָ מְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְנִשְׁלָם אֲצִלוֹ שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז נִכְנַע הַיֵּצֵר הֶרֶע לְגַמְרֵי, כִּי אֵין לֵךְ דְּבַר שֶׁמְשַׁבֵּר אֶת הַיֵּצֵר הֶרֶע כְּמוֹ לְמוּד הַתּוֹרָה, כְּמֵאמָרָם ו"ל (קְדוּשִׁין ל'): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרִאֲתֵי יֵצֵר הֶרֶע, בְּרִאֲתֵי תּוֹרָה תִּבְלִין כְּנֻגָדוֹ, וְזֶה הָיָה כָּל עֲנִינוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁלְמַד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמֵאמָרָם ו"ל (תְּנַחֲוּמָא פְּרִשְׁת וַיִּשְׁלַח): אֵין לֵךְ אָדָם שֶׁהָיָה יִגַע בַּתּוֹרָה כְּאָבִינוּ יַעֲקֹב, וְסִפֵּר הַתְּהִלִּים שֶׁהוּא נִחְלָק לְחֻמְשָׁה חֻלְקִים, שֶׁהֵם כְּנֻגַד חֻמְשָׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרָה, יֵשׁ בָּהֶם קַמ"ז מְזֻמּוֹרִים, שֶׁהֵם כְּנֻגַד שְׁנוּתֵיו שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמֵאמָרָם ו"ל (מִסְכַּת סוֹפְרִים, פָּרָק טז): קַמ"ז מְזֻמּוֹרִים שֶׁכְּתוּב בְּסִפֵּר תְּהִלִּים כְּנֻגַד שְׁנוּתֵיו שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִהַנְּחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שֶׁמְסִית וּמְדִיחַ לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְרוֹצֵה לְפָרֵץ אֶת הַגָּדֵר וְהַחוּמָה שֶׁסְּבִיבוֹתֵינוּ, שֶׁאֵז נִכּוֹן לְבוֹ יְהִיָּה בְּטוֹחַ, שֶׁשִּׁמּוֹר אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁיְהִיָּה לָכֶם כָּל טוֹב.

והעקר אבקש אתכם, שגם אתם תתפללו עלי, שאזכה כבר
לבוא להתישב בארצנו הקדושה, ונזכה לבנות עיר על שם רבנו ו"ל
במלא מובן המלה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקמז.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויחי, י' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

מה אמר לך! לבי ומחי נמצא עכשו אצלכם, ואף פעם לא
נדבקתי כל-כף אל כלכם כמו הפעם, אני רואה במו עיני, איך
שתהלה לאל, בעזרתו ותברך, הציץ ציץ ופרח פרח, אחרי שנגינו
את השדה מפל הקוצים והדרדרים והזכוכיות והסלעים וכו' וכו',
וחרשנו ביגיעה גדולה, וזרענו בטרחה עצומה זרעים, וכסו את זה
בכל מיני פסויים, וכמעט שנתפטל לגמרי וכו', ועזר הקדוש-ברוך-
הוא שהתחילו לצמח אילנות יפים, וכבר רואים את העלים
והפרחים וגם הפרות, אשר בודאי זו התחלה, כי עדין הוא עץ ואילן
קטן, עם כל זאת יש לזה עתיד גדול מאד, כמו-כן ענינינו ביבנאל,
אחרי צרות רבות ויסורים עצומים שעברנו, זכינו כבר לראות מה
שאנו רואים עכשו, צריכים לשמר מאד מאד בכל מיני אפנים
שבעולם, שלא יעקרו, חס ושלום, את האילן, וצריכים לעמד על
המשמר. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שעוד נזכה לראות פה עיר של
תורה ותפלה, עיר של צדקה וחסד במלא מובן המלה.

מה אמר לך! עליך נפלה עכשו חובת היום, ואתה צריך ללחץ
על ... העורך-דין, ולומר לו ברורות, שמכרח להכניס את עצמו
בדבר זה מאד במסירות נפש הכי גדולה, ולהיות פונה מפל
העסקים, ולהשתדל להוציא לנו רשיון בניה, עכשו זה לא תלוי רק

בעורף־דין, ושלא יתנו לנו עוד תרופים לדחות ולחכות, כי עכשו צריכים ללכת עמו בחמר הדין בלי שום רחמנות.

בכן מאד מאד אבקש אותך, שתשתדל לדבר עם ... העורף־דין, ולטוטר אותו בכל יום ובכל שעה ממש: "נו, נו, האם כבר כתבת מכתב? האם כבר צלצלת? האם כבר עשית?"! כי אחרת זה לא ילך, ואם נהיה חזקים לא להתפעל מהסמ"ך־מ"ם הרשע ימח שמו וזכרו, ונלך בגאון בדרפנו, אזי נצליח.

לפני שעליתי על המטוס, מסר לי אחד בשם ... מכתב, והוא היה ממנה על רשת החנוף התורנית, ועכשו הוא מנהל ישיבת ... בירושלים, ומאד מאד מענין לעזר לנו. על־כן אם אתה יכול להתקשר אליו בשמי, תספר לו את הבציות, ומה יש עוד לעשות, שאנחנו רוצים להתקדם ולהתפתח לתלמוד־תורה גדול עם כל הכחות, וכן בית־ספר לבנות עם כל הכחות, מספר הטלפון שלו בירושלים ... וכדאי לצלצל לו, ואף שאין לסמוך על שום אדם, אבל אני רואה שפבר צריכים לצאת מהחתולים, ולעשות כל מיני פעולות, ולרוץ לכל מקום שרק יכולים, וכן אני אעשה, בעזרת השם יתברך, שאשלח מכתבים — הן להגאון הרב ... והן ל... וכו', מי שרק יש לו איזה עסק לעזר לנו, אשלח לו מכתב. ויש מאמר החכם: "אם לא יועיל — לא יזיק"; וגם אני מתכוון עכשו לכתב מכתב ארך ... שעל־כל־פנים ידע מי הסמ"ך־מ"ם, ואיך שהוא חותר תחתיו, והוא המסית ומדיח, וכדאי שגם אתה תדבר אתו בחכמה, על־כל־פנים איך שהוא אנו צריכים כבר להכניס את עצמנו בזה מאד מאד. אקוו להקדוש־ברוך־הוא, שכל היגיעות לא תלכנה לריק.

העקר אל תעזב את ...

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְיִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י' טַבַּת הַיְתַשְׁנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֶלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מָה אָמַר לְךָ! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ שְׁיִישׁ לִי, אַחֲרֵי כָּל-כָּף יִגְיעוֹת וּטְרָחוֹת וְסַבּוּכִים, וּלְבַסּוֹף הוֹלִיכוּ אוֹתְנוּ שׁוֹלָל, שְׁאִין רְשִׁיוֹן. וְעַל-כֵּן מָאֵד מָאֵד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה בְּכָל הַמָּרָץ, וּמְלַבֵּד שְׁתָּבוֹא עַל שְׁכַרְךָ בְּגַשְׁמִיּוֹת, עוֹד תִּזְכֶּה לְשֹׁכֵר נוֹרָא וְנִפְלָא בְּרוּחָנִיּוֹת.

מָה אָמַר לְךָ! בְּאֵנוּ לִיבְנָאֵל, שְׁהִיָּה מְדַבֵּר שְׁמָמָה בְּמֵלָא מוֹכֵן הַמֵּלָה בְּעֵנִי רּוּחָנִיּוֹת, זֶה תִּשְׁעִים שָׁנָה שְׁקָמָה הַמוֹשְׁבָה, וְעַדִּין לֹא הָיָה שֵׁם חֲנוּף חֲרָדִי וּמְקִנָּה טְהוֹרָה לְנָשִׁים עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב, וּכְבָר לֹא מְדַבְּרִים מְכוּלָל שְׁלוֹמִידִים אֲבָרְכִים קִדְּם הַצְּהָרִים וְאַחַר הַצְּהָרִים וּבְלִילָה, שְׁהַקְּמֵנוּ בְּזַעַת אַפִּים, אַחַר הַמְּדַבֵּר שְׁמָמָה שְׁהִיָּה שֵׁם, כְּמוֹ שְׁדָה מְלֵא סְלָעִים, זָבֵל, נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, זְכוּכִיּוֹת, קוֹצִים וְדַרְדָּרִים וְכוּ' וְכוּ', וְאַחֲרֵי יִגְיעָה שֶׁל פְּמָה שָׁנִים עֲבוּדָה לְסַלֵּק מִשֵּׁם אֶת הַסְּלָעִים וְהַקּוֹצִים וְהַדַּרְדָּרִים וְהַזָּבֵל וְהַזְּכוּכִיּוֹת וְהַנְּחָשִׁים וְהַעַקְרָבִים וְכוּ' וְכוּ', עֲלֵה בְיָדִי לְהַתְּחִיל לְחַרֵּשׁ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאַחֲרֵי-כֵן לְזַרְעַ בִּיגִיעָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וְעַד שְׁזַכִּינוּ לְהַתְּחִיל לְרְאוֹת אֶת הַצְּמִיחָה, שְׁכָבֵר, בְּרוּף הַשֵּׁם, הַכֵּל צוּמַח וְגָדֹל, אֵילָנוֹת עִם עֲלִים וּפְרוֹת יָפִים, אֵף עַדִּין שְׁהֵאֵילָנוֹת הֵם קִטְנֵי קִטְנִים, אֲבָל כְּבָר רוֹאִים אֵיךְ שְׁהַצִּיץ צִיץ וּפְרַח פְּרַח, וּבְנֹדָאֵי אֵלָה הֵאֵילָנוֹת עוֹד יְהִיוּ אֵילָנוֹת גְּדוּלִים מָאֵד, אַתָּה צְרִיף לְרְאוֹת אֶת זֶה בְּמוֹ עֵינֶיךָ: גֵּן לְבָנִים וְגֵן לְבָנוֹת, וְכֵן יֵשׁ לָנוּ תְּכַנִּית לְהַתְּרַחֵב לְכַתֵּה א' וּב' וְג' — הֵן לְבָנִים וְהֵן לְבָנוֹת, וְכֵן לַעֲשׂוֹת וּלְהַקִּים שֵׁם יְשִׁיבָה קִטְנָה לְבַחֲוִרִים, וְתַהֲלָה לְאֵל, הַמְּקִנָּה מִפְּאַרְתַּ עַד מָאֵד, וַיֵּשׁ לָנוּ כּוֹלָל, שְׁמַתְּמִידִים שֵׁם

בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲךָ עַל זֶה דְּוָה מְאֹד לְבִי, כִּי הַמְּקוֹם צָר מְהֵכִיל, פְּשׁוּט אֵין מְקוֹם וְעִכְשָׁו בְּשִׁבִיל רְשָׁעוֹת יֵצֵר הַסִּמְ"ךְ-מ"ם עוֹשִׂים מְאֵתְנוּ צָחוק מִמֶּשׁ. וּבִאֲמַת יֵשׁ כְּבָר כָּל הָאֲשׁוּרִים וְהַדְרִישׁוֹת וְשִׁבְקָשׁוּ הַנּוֹעַד הַמְּחֻזֵּי, וְהַתִּיק הוּא אֲצֵלָם, וְאֵין עַל זֶה שׁוּם דְּבָר חֲרִיג שְׂיִכּוֹלִים לְהַתְנַגֵּד, אֲלֵא סֵתָם מְטֻרְטָרִים אוֹתְנוּ בְּלֶךְ וְשׁוֹב, וְעוֹשִׂים מְאֵתְנוּ כָּל מִינֵי צָחוק, אֲשֶׁר אֲנִי תַפְסָתִי אֵת זֶה עוֹד לִפְנֵי שְׁבוּעַ כְּשֶׁרַק בְּאֵתִי לְשֵׁם, וְכָלֵם אֲמָרוּ: יְהִיָּה בְּסֻדָּר... יְהִיָּה בְּסֻדָּר... וּלְבִסּוֹף אֲתָמוּל קָדָם שְׁצִלְצֵלְתִי לָךְ, אֲמַר לִי הָאֲדָרִיכֵל ... שֶׁהוּא מִגְבִּיָּה יָדִים, כִּי הוּא רוֹאֵה שְׁעוֹשִׂים מְאֵתְנוּ צָחוק, פֶּה לֹא יֵלֶךְ רַק עַל-יָדֵי עוֹרֶךְ-דִּין מְמַלַּח וְכוּ', עַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, אִם תּוּכַל לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּשִׁבְלִינוּ, נָא עֲשֵׂה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְאִם לֹא תּוּכַל תֵּאמַר שְׂאִינְךָ יָכוֹל, כִּי חֲבַל לָנוּ עַל כָּל יוֹם, כִּי אֵין מְקוֹם, אֲנַחְנוּ מְכָרְחִים לְבִטּוֹל שְׁנֵי מְנִינִים: מְנִין שֶׁל שְׁעָה שְׁמוֹנָה וְשְׁעָה תִשְׁעָה, כִּי הַכּוֹלֵל צָרִיךְ לְהַתְחִיל בְּשְׁעָה שְׁמוֹנָה, וְאֵין מְקוֹם הֵיכָן לְהַתְפַּלֵּל, וְעִכְשָׁו יֵשׁ מְנִין וְתִיקִין וּמְנִין בְּשַׁבַּע, וּמִחֲמַת חֶסְרוֹן מְקוֹם, הִיָּה הַהֲכָרַח לָנוּ לְבִטּוֹל שְׁנֵי מְנִינִים קְבוּעִים בְּשְׁעָה שְׁמוֹנָה וּבְשְׁעָה תִשְׁעָה, וְהַכֵּל מִפְּנֵי שְׂאִין לָנוּ מְקוֹם, וְכֵן אֲנִי רוֹצֵה שֶׁם לְפִתַּח יְשִׁיבָה קְטָנָה, אֲבָל אֵין מְקוֹם, וְעַל-כֵּן הֵיָּת שְׂאֵתָה גַם-כֵּן בֶּן תּוֹרָה, וְטַעַמָּה כְּבָר טַעַם הַתּוֹרָה, מְלַבֵּד שְׂאֵתָה עוֹרֶךְ-דִּין, אֵתָה גַם בֶּן-תּוֹרָה, וְיוֹדֵעַ מַה זֶה תּוֹרָה, רְאֵה לְהַכְנִיס אֵת עֲצָמָךְ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּעִבּוּרָנוּ, וְעוֹד תִּרְאֶה שְׂכָרְךָ, שְׁלֵא יִקְפַּח בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂתַהֲיָה עִכְשָׁו פּוֹנֵה מִכָּל עֲסָקִיךָ, וְתַפְּנֵה אֶל עֲסָקִינוּ, וְתוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַכַּף-וּמְיָד תִּזְדַּרְזוּ לַעֲסֹק בְּזֶה, וְעַל-כָּל-פְּנִים תֵּאמַר לָנוּ אִם אֵין אֵתָה יָכוֹל.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל פְּלִלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תַּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", הַגָּרִים
בְּ"יְבִנְאֵל עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹנִ"ה יִשְׂרָהּ עֲלֵיהֶם שְׂכִינָתוֹ, וַיִּשְׁמְרֵם
וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח עֲלֵיהֶם זֵיו שְׂכִינָת
עִזּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחֻזַק אֶת עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד, עַל אִף
שְׂאֵנֵי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם בְּכָל יוֹם צְרוֹת וַיִּסּוּרִים,
חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּבִלְבוּלִים, עִם כָּל זֹאת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי זֶה עַקֵר
שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יָכוֹל
לְשׁוֹר אוֹתוֹ. כִּי בְּאֵמֶת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם צְרוֹת
וַיִּסּוּרִים וּמְכַאֲבִים, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַנְצִיל מִזֶּה, כִּי אִם כְּשׁוּכָה הָאָדָם
לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וּבְאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ
כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמַהֲיָה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם,
צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאָדָם
נִשְׁלַח אֶל זֶה הָעוֹלָם רַק בְּשִׁבִיל תְּכֵלֶת זֹו — לְהַפִּיר אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים, הֵינּוּ לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ
בְּכָל דְּבַר, אֲפֵלוּ כְּשֵׁיגִיעַ לְמַקוֹמוֹת נְמוּכִים וִירוּדִים, וַיִּתְלַכְלַךְ
בְּחֻטָּאִים וְעוֹוֹנוֹת, יִשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וַיַּצַּעַק וַיִּזְעַק: "אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", "אֵיהָ אֶתָּה אָבִי שְׁבַשְׁמִים, נְפִלְתִי
כָּל-כֶּף בְּמִרְרוֹת וּבַחֲשֵׁף כְּזֶה, עַד שְׂאֵנֵי מוֹצֵא אוֹתָךְ", וְעַל-יְדֵי
שֵׁי צַעַק אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, אֲזוּ יִזְכֶּה לְהַתְעַלּוֹת בְּתְכֵלֶת הַעֲלִיָּה, וַיִּגִיעַ
אֶל הַמַּאֲמָר הַסְּתוּם שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית (עֵינֵי לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב);
הֵינּוּ כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּרָא שְׁנֵי עוֹלָמוֹת: עוֹלָם הַבָּא וְעוֹלָם הַזֶּה.
וַשְׁנֵיהֶם נִבְרָאוּ עַל תְּכֵלֶת אַחַת — שֵׁיזְכֶּה לְחַבְרָם וּלְיַחַדָּם יַחַד,
הֵינּוּ בְּעוֹדוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, יִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וַיִּקְשֶׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, זֶה עַקֵר תְּכֵלֶת

הַבְּרִיאָה — לְעֹלוֹת אֶל רֵאשִׁית הַמִּחְשָׁבָה. עַל־כֵּן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִתְחַלֵּט בְּאוֹת ב', לְרַמֵּז עַל ב' הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְיַחְדָּם וּלְשִׁלְכֵם יַחַד, וּלְהַעֲלוֹתָם עַד רֵאשִׁית מִחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא עֵתִיק דְּעֵתִיקִין, שֶׁזֶה סוּד הַמְּאָמֵר סְתוּם, ב' רֵאשִׁית, הֵינּוּ "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ".

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַחֲזִיק אֶת עֲצַמְכֶם מְאֹד מְאֹד בְּיַחַד, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל הַרְשָׁעוֹת שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׁגוּרָם לְנוּ תָּמִיד צְרוֹת וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת וּמְכַאוּבִים, וְתִזְכְּרוּ מָה שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יא, ה): "צַדִּיקַת תְּמִים תִּישֶׁר דְּרָכּוֹ וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע"; כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת, וְעוֹשֶׂה צַדִּיקָה וְחֹסֵד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּישֶׁר דְּרָכּוֹ, יִלֶּךְ עַל דֶּרֶךְ הַיִּשָּׁר, לֹא־כֵן הַרְשָׁע שְׁגוּרָם רְשָׁעוֹת וּמוֹסֵר וּמֵרַע, שְׁסוּפוֹ יִהְיֶה לְהַכְרִית לְגַמְרֵי, וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע, דִּיקָא עַל־יְדֵי הַרְשָׁעוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה — בְּזֶה יִפֹּל, וַיִּקְרַע (שם): "צַדִּיק מִצְרָה נִחְלָץ וַיָּבֵא רָשָׁע תַּחֲתָיו"; בְּזֶה שֶׁהוּא רוֹצֵה לְתַפֵּס אֶת הַצַּדִּיק וּלְהַשְׁפִּילוֹ, הוּא יִפֹּל בְּרָעָה, וְהַצַּדִּיק מִהֲצָרָה יִהְיֶה נִחְלָץ, וְהַרְשָׁע יָבוֹא תַּחֲתָיו. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁבוֹרַח רַק אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינּוּ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, וְאִפְלוּ שְׁבִין כֶּף עוֹבֵר עָלָיו כָּל מִינֵי חַשְׁכוֹת וְדַחְקוֹת, עִם כָּל זֹאת הוּא מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לָכֶם עוֹד עֲרֻבוֹת וּנְעִימוֹת כְּמִי שֶׁזוֹכֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

נָא וְנָא הִרְגִּילוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְהַתְּבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, יִהְיֶה מָה שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה; כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַתְּבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, אֲזַי סוּף כָּל סוּף הוּא זוֹכֵה לְהַדְּבִיק אֶת מִחְשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי עַקֵּר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַפְּנֵס אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא עַל־יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה (עֵינִי לְקוּיִטִּי־מוֹהֲרִין, חֶלֶק ב', סִימָן פד); וּבְכַפְרֵט אַתֶּם, שֶׁכָּפַר עָבַר עֲלֵיכֶם בְּחַיִּיכֶם מָה שֶׁעָבַר, רְאוּ כְּבָר לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְתִרְגְּלוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְדַבֵּר אֱלֹיו יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּדְבְּקוּ אֶת עֲצַמְכֶם בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַתַּפְּלָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה עַקֵּר הַמַּעֲמָד שֶׁמַּעֲמִיד אֶת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם. כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֻכוֹת ו.): אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תַפְלָה; וּפְרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּיִטִּי־הַלְכוֹת,

אונָאָה, הַלְכָה ג'): אֵין עוֹד דְּבַר שְׁמַעְמִיד אֶת הָאָדָם כְּמוֹ תְּפִלָּה, וְזֶה עָקֵר הַיְסוּד וְהַעֲמוּד שְׁמַעְמִיד אֶת הָאָדָם, שְׁלֵא יִפֵּל לְעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְאֶפְלוּ מִי שְׁחָטָא וְקִלְקַל אֵיף שְׁחָטָא וְקִלְקַל, עִם כָּל זֹאת כְּשִׁירְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְבוֹא בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, יִקְרְבוּ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי אֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּפִלָּה יוֹתֵר מִכָּל הַקְרָבָנוֹת, כְּמֵאמָרָם ו"ל (תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁת וַיֵּרָא): אָמַר לְהֵם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֵווּ זְהִירִין בְּתַפְלָה, שְׂאִין מִדָּה אַחֲרֵת יָפָה הַיְמִנָה, וְהִיא גְדוּלָה מִכָּל הַקְרָבָנוֹת, וְאֶפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאי לַעֲנוֹת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּינּוּן שְׁמַתְפַּלֵּל וּמְרַבֵּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ.

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂזַכְיֵנוּ לְהַתְּוֹדַע מִרְבֵּי אַמַּת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְּגַלֶּה לָנוּ יַעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאַלֶּה, אֲשֶׁר אֵין יַעֲצָה אַחֲרֵת — רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְאֵיף שְׂאֵנִי יוֹדַע, שְׂדַבֵּר זֶה מְאֹד קָשָׁה לָכֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְכוּ', מְנִיעוֹת וְדַחְקוֹת וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁהֵלֵב מִתְּעַקֵּם בְּעַקְמִימִיּוֹת, מְלֵא קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבַּרְךָ, עַד שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְפַתַּח אֶת הַפֶּה, וְלִדְבֹר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, עִם כָּל זֹאת תִּשְׁתַּדְּלוּ עַל־כָּל־פְּנִים חֲמֹשׁ דְּקוֹת לַעֲמֹד בְּמָקוֹם מִיָּחָד, וְלִבְקֹשׁ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שְׂאַתֶּם צְרִיכִים, וְתַתְּוֹדוּ עַל כָּל מָה שְׂעֵבֵר עֲלֵיכֶם, וְחֲכַמִּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרַשָׁה ל', סִימָן ג'): בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ אֵין לְהֵם לֹא מְלֶךְ וְלֹא נְבִיא, לֹא כְּהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים, וְאֵין לְהֵם אֶלָּא תְּפִלָּה זוֹ לְבַד, וְאָמַר דְּוֹד לְפָנֵי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "רְבוּנוּ שְׁלַ עוֹלָם, אֵל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתֵם".

וְעַל־כֵּן רְאוּ, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! לְהַחֲזִיק בַּיְסוּד הַזֶּה שֶׁל תְּפִלָּה, וּבְשַׁעֲה שְׂאַתֶּם מְטִילִים מִבֵּיתְכֶם לְבֵית־הַמְּדַרְשׁ אוֹ מִבֵּית־הַמְּדַרְשׁ לְבֵיתְכֶם, אוֹ כְּשְׂאַתֶּם יוֹצְאִים לְשָׂדֵה לְטִיֵּל קֶצֶת, רְאוּ אִזּוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתַאֲמִינוּ אֵיף שְׂכָל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹלָה לְמַעְלָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֶפְלוּ שְׂאַתֶּם כָּל־כֶּף שְׂבוּרִים, וְנִשְׁבָּר לְבָבְכֶם לְגַמְרִי, כֵּן הוּא, שְׂאִזּוֹ דִּיקָא הַתְּפִלָּה מְקַבְּלַת וּמְרַצָּה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (סְנֵהדְרִין מ:ג): מִי שְׂדַעְתּוֹ שְׂפִלָּה — אֵין תְּפִלָּתוֹ נְמַאֲסַת, שְׂנֵאמַר: "לֵב נִשְׁבָּר

וּנְדָכָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה", עַל כָּל זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוּ, תַרְגִּילוּ אֶת עֲצָמְכֶם
 רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל שׁוֹם לֶץ וּמוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי
 אֵין לָכֶם עֶסֶק עִם אָף אֶחָד רַק עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מֵה
 שֶׁתְּבַרְחוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה תִצְלִיחוּ.

נָא וְנָא תִדְעוּ אֲשֶׁר בְּזָה שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, מִמְּשִׁיף
 עַל עֲצָמוֹ רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹכָה לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
 קְדָשֶׁת הַשְּׁבֵת-קֹדֶשׁ, כִּי שִׁבְתָּהּ הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן
 כָּל מִי שֶׁזוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ קְדָשֶׁת שִׁבְתָּהּ, וְשִׁבְתָּהּ הִיא אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁאָדָם
 זוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכֶת עָלָיו קְדָשֶׁת הַשְּׁבֵת
 עַל כָּל שִׁשֶּׁת יְמֵי הַחֹל, לִכֵּן הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים נִקְרָאִים שִׁבְתָּהּ.

מוֹבָא בְּמִדְרַשׁ פְּלִיאָה: "וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ" (בְּרֵאשִׁית לֵב, לֵב),
 'מִכָּאֵן שֶׁשְׁמֵרוֹ הָאֲבוֹת אֶת הַשְּׁבֵת', וַיֵּשׁ לֹמַר עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְנּוּ וַיֵּל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): הַשֶּׁמֶשׁ הִיא אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 גְּלוּי אֱלֹקוֹת שֶׁמְאִיר לְאָדָם אֶפְלוֹ בְּעֵת חֲשֻׁכוֹתוֹ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה
 לְהִסְתַּכֵּל תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, יִזְרַח לוֹ
 תְּמִיד אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הַנִּקְרָא שֶׁמֶשׁ, כְּמֵאמָרָם וַיֵּל (בְּרֵאשִׁית
 רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן יב): בְּשַׁעֲרֵי שְׁאֵמֵר יוֹסֵף וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ,
 אָמַר יַעֲקֹב: מִי גָלָה לוֹ שֶׁשְׁמִי שֶׁמֶשׁ, עַיִן שָׁם; וְהָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים:
 אַבְרָהָם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, הֵם הָיוּ הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁגָּלוּ אֶת אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וְהִמְשִׁיכוּ עַל עֲצָמָם עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זִיו חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 שֶׁזֶה אֹר הַשְּׁבֵת. וְעַל-כֵּן שְׁמָרָם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשׁוֹנְאֵיהֶם
 וּמְחַרְפֵּיהֶם; כִּי מִי שֶׁזוֹכָה לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קֹדֶשׁ, הַשְּׁבֵת שׁוֹמֵרֶת אוֹתוֹ,
 וְעַל-כֵּן בְּשַׁעֲרֵי שְׁעָבֵר עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ מֵה שֶׁעָבֵר, שֶׁבָּא הַסֵּמ"ך-מ"ם
 "וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ", וְהוּא צוֹלַע וְכוּ', עִם כָּל זֹאת חִזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, רַק הִדְבִּיק אֶת עֲצָמוֹ
 בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה "וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ", שֶׁהָאִיר עָלָיו אֹר הַשְּׁבֵת,
 שֶׁהוּא אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. מִכָּאֵן, שֶׁשְׁמֵרוֹ הָאֲבוֹת אֶת הַשְּׁבֵת,
 הֵינּוּ בְּזָה שֶׁהִדְבִּיקוּ אֶת עֲצָמָם בַּשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ

הוא, זו ראיה ששִׁמְרוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, שְׁגַם בִּימֵי הַחַל הָאֵיר עֲלֵיהֶם אֹר הַשֶּׁבֶת, וְהִבֵּן.

אחי ורעי היקרים! נא ונא הכניסו בדעתכם את כל הדבורים האלו, והדביקו את עצמכם בו יתברך, ואל תסתכלו על שום בריה הרוצה להחליש את דעתכם, ובאמת אין לנו רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, וכל מה שנכניס את עצמנו יותר באמונה הקדושה, על-ידי-זה ננצל מפל המרירות והיסורים והקטנות שעוברים עלינו. אשרי מי שזוכה לדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא תמיד, שאז יירש את העולם הבא בעולם הזה, ויקשר את העולם הזה בעולם הבא.

נא ונא אל תשפחו להתפלל גם בעדי, שאני צריך לישועות גדולות בין בגשמי ובין ברוחני, בכל פעם קם עלי אחר ומדבר עלי כל דבר אסור, ומסית ומדיח כנגדי, אם אמנם שאיני מתפעל משום בריה, כי דרכי לברח רק אליו יתברך, עם כל זאת אני צריך לרחמים רבים רחמים עצומים, שלא יפילו אותי, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפא): כשמתקשרים בקשר אילו אנשים על איש אחד, אפלו אם הוא אדם חשוב יותר מהם, עם כל זה יכולים להפילו וכו', עיין שם; ועל-כן ראו לבקש גם עלי, כי בכל פעם צץ איזה רשע אחר, ומדבר עלי כל דבר אסור, ומסית ומדיח כנגדי, ועל-כן אני צריך הרבה תפלות להנצל ממה שצריכים להנצל, ואם תתפללו בעדי, אהיה לכם אסיר תודה מאד בעבור זה.

נא ונא ראו להתמיד בלמוד משניות בכל יום, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ותלמדו גם בעבור נשמת, תזכירו תמיד את שמי בעת למודכם משניות, כדי שגם לי תהיה זכות לבוא אל תקוני, ותמיד אזכור אתכם לטובה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּכְבָר דְּבַרְתִּי עִם ... וְאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהוּא
יִחְזֹר מִזֶּה וְכוּ', וְהַסְבַּרְתִּי לוֹ, אֵיךְ שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב עָלֵינוּ מְאֹד
מְאֹד לְשִׁבְרָנוּ, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר, וְאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהוּא קִבֵּל אֶת
דְּבָרִי, וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

בְּעֵינַי הָעוֹרֵף-דִּין ... רָאָה לֹא לְעֹזֵב אוֹתוֹ פָּרְגַע, תּוֹדַע שֶׁהַכֵּל
שָׁקֵר, כִּי ... הַזֶּה בְּכָל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי הוּא חוֹלָה... וְהַכֵּל תְּרוּצִים, וְאִם
לֹא גִלְף פָּעַם וּלְתַמִּיד בְּחֹמֶר הַדִּין, לֹא נִגְיַע לְשׁוֹם מְקוֹם. וְעַל-כֵּן
מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתַּעֲמִד וְלֹא תִרְפֶּה מִמֶּנּוּ, כִּי תִכַּל מְאֹד אִם
לֹא נוֹכַל לְבָנוֹת, וּכְשֶׁנִּזְכָּה לְבָנוֹת לְכָל הַפְּחוֹת אֶת הַבֵּית-מְדַרְשׁ
הַקָּטָן, נוֹכַל תִּכְרֶף-יִמִּיד לְהַתְּחִיל יְשִׁיבָה קְטָנָה לְבַחוּרִים, וְתַהֲיֶה לָהֶם
פְּנִימִיָּה, וַיִּסְתַּוְּבָבוּ בְּעֵינֶיהָ אַרְבָּעִים חֲמִשִּׁים בַּחוּרִים, שָׁזָה יוֹצִיא
לְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֶת הָעֵינַיִם, וְכֵן נוֹכַל לַעֲשׂוֹת אַרְבָּעָה מִנְיָנִים: מִנְיָן
וְתִיקִין, מִנְיָן בְּשִׁבְעָה, מִנְיָן בְּשִׁמוֹנָה, מִנְיָן בְּתִשְׁעָה, וְלִדְעִתִּי, רַק זֶה
הַתְּרוּפָה כְּנֶגֶד הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְגַנְדָא דְלִיָּה לְהַרְבּוֹת מוֹסְדוֹת שֶׁל צְדָקָה
וְחֻסָּד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע כְּבָר בְּתַפְלָתִי,
שֶׁאֲזַכֶּה לְהַנְצִל מִהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הָרוֹדֵף אוֹתִי בְּכָל מִינֵי עֲרַמְמִיּוֹת
וְתַחֲבִילוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקנא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ וַאֲרִיר.

אף שֶׁכָּבֵד דְּבַרְתִּי עִמָּךְ בְּטֵלְפוֹן, עִם כָּל זֹאת בָּאתִי לְפָרֵשׁ שִׁיחִתִּי קֶצֶת אֵלֶיךָ, לְהַסְבִּיר לְךָ מַה קוֹרֶה פֹּה, תִּדְעַ, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב עֲלֵינוּ מְאֹד מְאֹד לְשֹׁבֵר אוֹתָנוּ, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ שֶׁהוּא לֹא יַעֲלִיחַ, וְאֲנִי חֹזֵק בְּדַעְתִּי מְאֹד לְבָנוֹת כָּאֵן בִּיבְנֵאל תְּלַמוּד-תּוֹרָה מִגֵּן יְלָדִים עַד יְשִׁיבָה קְטָנָה וַיְשִׁיבָה גְדוּלָה, וְכֵן בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת מִגֵּן עַד תִּיכוּן וְסַמִּינָר, וְנִזְכָּה אַחֲרֵי-כֵן לְשִׁדְךָ בִּינְיָהֶם, וַיִּתְרַבּוּ הַמְשַׁפְּחוֹת בִּיבְנֵאל, וְלֹא נֶצְטַרְךָ לְצֵאת בַּחוּץ. אַף עֲלֶיךָ לְזִכֹּר, שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה י"א, סִימָן ז'), אִם אֵין גְּדִיִּים אֵין תְּלִישִׁים, אִם אֵין תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, לֹא יִהְיוּ תְּלַמִּידִים, עַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁבָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עֲלֶיךָ בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת בְּמַצּוּוֹת. עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל הַיְשִׁיבוֹת מִתְּנַהֲגוֹת כָּךְ, מַה לַּעֲשׂוֹת? הַמְּלָכוֹת הִרְשָׁעָה מְסַבֶּבֶת בְּכָל מִינֵי סְבוּבִים, וּמִתְחַמֶּקֶת לְתַת תְּקַצִּיבִים לְתוֹרָה, וְזֶה סוּבֵב וְהוֹלֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְעֲלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּעַבּוֹר תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, סוּף כָּל אֲזָרַח מְשָׁלֵם מְסִים, וְרֵאוּי לָנוּ לְקַבֵּל אֶת זֶה חֲזָרָה בְּעַבּוֹר הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, עַל-כֵּן אֵל תִּפְגֹּס כִּי אִיזוֹ תְּלִישׁוֹת הַדַּעַת וְלִשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּפְּסוּ זֶה כְּסוּף גְּנָבָה, חֲסִי-וְשָׁלוֹם, אֲדַרְבָּה, גְּנָב הוּא מִי שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן לְתַלְמוּד-תּוֹרָה וּמִתְחַמֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַמְּקוּת וְכַדוּמָה... וּבְאֵמַת אֲשֶׁר אֵל לְךָ, מַה אָנוּ שׁוֹנִים מֵאַחֲרִים, שֶׁצָּרִיכִים לְזַרֵּק אוֹתָנוּ עַל הֶרְחוּב... וְעַל-כֵּן תִּנְיִחַ דְּבָרִים אֵלָה ל... וְהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּפַעַל מִמֶּשׁ שִׁיחָה חָדָר, וְאֵל תִּחְשַׁב כְּרַגַע שֶׁהוּא מוֹעֵל בְּהַקְדָּשׁ, חֲסִי-וְשָׁלוֹם, כִּי אִם הִיִּתָּ יוֹדַע בְּאֵילוֹ חוֹבוֹת הוּא כְּכֹר נִתְקַע בְּשִׁבִיל הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה, וְהַכֵּל בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, אֲזוֹ לֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת בָּךְ מִחֲשָׁבוֹת כִּפְּאֵלוֹ, לַעֲזוֹב אֶת הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּכְנָסוּ בְּלִבְךָ דְּבָרֵי אֵלָה, וְתִתְחַזַּק מְאֹד מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁפְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ,

וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ולא נצטרך לשום בריה שבְעוֹלָם, רק עכְשׁוֹ בהתחלה זה מאד קשה, וצריכים לעשות כל מיני תחבולות, כדי להשיג תקציבים לשלם את כל החובות, וכבר אמרתי לך בטלפון, שאני מקבל עלי הכל, ואל תירא ואל תפחד כלל, אני מקנה שתבין דבר מתוך דבר מתוך מכתבי זה, וכן תעין במכתב כללי ששלחתי לאנשי שלומנו, כי אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקנב.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון הודיעני הרב ... גרו יאיר, שדברת עם הנועדה המחוזית וכו'. מה אמר לך, ידידי היקר! הן אמת שאתה עורך-דין ואומרים עליך שאתה ממלח וכו' וכו', אך עלי להגיד לך, כי עכשיו נתקלנו עם רשע גמור, אשר יש לו קשרים עם כל המשרדים והרשויות וכו', והוא מתנפל אלינו מאד מאד, ואסור להיות חסיד שוטה ואיש תם... ולדון לכף זכות, כי היא המציאות, האדם הזה רוצה רק לעקרנו משם, ואני מבטיח לך, שהוא בשום פנים ואופן לא יוכל.

ועל-כן באתי לבקש אותך מאד מאד, אם לא תשלח מכתב חריף לנעדות, שיענו לך תוך כמה ימים תשובה מהו העכוב, לא יזוז שום דבר, וזה אצלי ברור בשמש.

מה אמר לך! יש לי עגמת נפש גדולה מאד, איך שנחנו כחות להסמ"ך-מ"ם בשביל הבחירה והנסיון, ועם כל זאת אנחנו נחוישים בדעתנו, שנקים פה מערכת חנוף לבנים ובנות, ונקים כאן ביבנאל עיר של צדקה וחסד, עיר של תורה ותפלה, ולא יועיל שום דבר, ואשרי ואשרי מי שיתן יד וכתף לזה.

מה אמר לך! אם תזכה להוציא רשיון, אני מקנא בך מאד בגדל זכותך, זכות כזו שמעטים זוכים לזה, כי סוף כל סוף המקום הזה היה עד עכשו מדבר שממה, ואנחנו חרשנו ונרענו ביגיעות עצומות, והגענו כבר עד פה, וחבל שימשך עוד זמן מה.

ועל-כן אבקש אותך מאד מאד, שתנצל את כל ההשפעה שלך וכל כחך, ואם אתה צריך לצרף לזה עוד כמה עורכי דינים, תעשה את זה, ויהיה לך חלק בהקמת עיר של תורה, ואף שזה לצחוק גדול עתה בעיני רבים, כי איך יוכלו מעטים כנגד כל-כף רבים, עם כל זאת ידוע בהסטוריה, שגם בכני ברק היה קדם רק חול, וה'חזון-איש' אמר, שהעיר הזו תהיה עיר של תורה, ותהלה לאל, דבר אחד מדבריו לא שב ריקם, ואנחנו רואים עכשו את התוצאות מזה, וכן אני אומר, שכאן ביבנאל יהיה נעשה ירושלים של הגליל, יהיה נעשה עיר של צדקה וחסד, עיר של תורה ותפלה.

אני מקנה, שתקח את הדברים האלה היטב אל לבך, ותזדרז לעשות כל מה שבכחך ויותר מכחך, ושכרך לא יקפח — בין בגשמי ובין ברוחני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקנ"ג

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ניחוי, י"א טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! בזה העולם צריכים להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ובפרט במדת הסבלנות, כי אי אפשר להגיע בזה העולם אל שום מדרגה, כי אם כשמרגיל את עצמו לילך בדרך

הסבֵּלְנוּת, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים צְרוּת וְיִסּוּרִים, מְרִיבוֹת וּמְכַאֲבוּסִים, זֶה סוֹבֵל מֵעֲצָמוֹ, וְזֶה סוֹבֵל מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְזֶה סוֹבֵל מִלְּדָיו, וְזֶה סוֹבֵל מִפְּרַנְסָתּוֹ, וְזֶה סוֹבֵל מִבְּרִיאוֹת גּוּפוֹ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְעִבֵר עַל זֶה, רַק כְּשֶׁמְרַגְּלִים אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַסְּבֵלְנוּת. וְאִיךָ זוֹכִים לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסְּבֵלְנוּת? דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂמִכְנִיסִים עֲצָמָם אֶל אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל. וְאִיךָ זוֹכִים לְהִגִּיעַ אֶל מִדְּרַגַּת הָאֲמוּנָה הַזֹּאת, שְׁלֵא יֵרָאֶה רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ? עַל-יְדֵי שְׂיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו; כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת מִבְּלִעְדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדַע זֹאת בִּידְעָה שְׁלֵמָה, הִיָּה מְדַקְדֵק מְאֹד עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר אִיךָ שְׂמַדְבֵּר, כִּי הֲלֹא הוּא יִתְבַּרְךָ שׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו, כִּי אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, כִּי הֲפֵל לְכָל מְסַבֵּב עִם אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הָאֹר, וְאֵז כְּבֵר הִיתָה לוֹ הִרְגְּשָׁה אַחֲרַת בְּחִיּוֹ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! לְהַכְנִיס בְּעֲצָמָךְ יְדִיעוֹת אֵלֶיךָ, וּתְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּבִטְחוֹן חֲזָק, אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְיַעֲזוֹר לָךְ בְּפְרַנְסָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְשַׂדֵּךְ אֶת בְּנֵיךָ וּבְנוֹתֶיךָ בְּשִׂדְיֹכִים טוֹבִים, וְאֵין לָךְ לְדַאֵג כָּלֵל, רַק הַדְּבִק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהַשְׁלֵךְ עַל הַיְקָרָה יְהִבֵּךְ וְהוּא יְכַלְכֵּלְךָ, דִּיקָא הוּא יִתְבַּרְךָ לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְאֵז תֵּרָאֶה נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְמִסַּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַסְּבֵלְנוּת, הַרְגֵל אֶת עֲצָמָךְ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, כִּי הַדְּבוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר וּמְפַטֵּט דְּבָרִים בְּטָלִים, זֶה עוֹקֵר לוֹ אֶת מַחוֹ, וְזֶה מְכַנֵּס אוֹתוֹ בְּמַתַּח. וּכְאֲמַת יֵשׁ לְאָדָם שְׁתֵּי אֲזוּנִים וּפֶה אֶחָד, לְרַמֵּז לוֹ, שְׂצָרִיכִים יוֹתֵר לְשִׁמְעַ מִלְּדַבֵּר, כִּי הִפֶּה הוּא אֶחָד וְהָאֲזוּנִים הֵם שְׁתֵּים, וְעַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁמְעַ מֵה שְׂאֲחַר אוֹמֵר, מֵאֲשֶׁר הוּא יֹאמֵר אֶת דְּעָתוֹ, וְאֵז הוּא יַצְלִיחַ בְּחַיִּים. כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּחִבְרָה שְׂרַחֲוֵקָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, צָרִיכִים לְסַתֵּם אֶת הַפֶּה וְלֹא לְדַבֵּר עִמָּהֶם, כִּי הַדְּבוּר עִמָּהֶם יְכוֹל לְהַזִּיקוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי הָרִי סוּף כָּל סוּף הֵם לְצִים, כִּי מִי שְׂאִינוֹ דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ הוּא לֵץ, וְצָרִיכִים

להנצל ממנו מאד מאד. ואי אפשר להנצל ממנו, כי אם על-ידי ששותקים ורק שומעים מה שהוא אומר, ועל-ידי-זה מצליחים להתחמק ממנו, וזוכים להגיע אל התכלית בזה העולם.

ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! להרגיל את עצמך מעכשיו במדת השתיקה, שלא תדבר כל העולה על רוחך, ותדביק את נפשך בו יתברך, ואז תצליח — בין בגשמיות ובין ברוחניות.

נא ונא הרגל את עצמך ללמד בכל יום פרשה חמש ורש"י עם התרגום, באפן שבסוף השבוע תזכה לסיים את פרשת השבוע — שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, אשר דבר זה מסגל מאד ליראת שמים ולתקון הברית, ואם היו בני-אדם יודעים את מעלת הזוכה לסיים בכל יום פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום ופרוש רש"י, היו שוקדים על זה מאד מאד, כי דבר זה מביא להאדם שפע רוחני ושפע גשמי, וכן הרגל את עצמך לומר בכל יום כמה פרקים משניות, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, וכשאתם זוכה לומר בכל יום כמה פרקים משניות כסדרן, ומסיים מסכתא אחר מסכתא, על-ידי-זה נודפכת נשמתו, ומוריד מעצמו כל מיני חלדה שנדבקו בו, ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! להיות רגיל לומר הרבה פרקים משניות בכל יום, ואם אפשר בכל יום ח"י פרקים משניות, אין למעלה מזה בתקון הברית.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, רבי המחיה אותנו, רבי אשר מחזיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך. ולכן ראה ללמד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, והנה טוב מאד שתקח תורה מ"לקוטי-מוהר"ן", ולומר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", באפן שימשך עליך אורו הגנוז של רבנו ז"ל, כי כל תורה ותורה מ"לקוטי-מוהר"ן", הוא מרשם אחר למחלה אחרת לרפא את האדם מפל מיני מכאובים, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ואז טוב לו כל הימים.

ידידי היקר! ראה לקבץ את עצמך ללמד בכל יום דף גמרא,

כּי הִגְמָרָא מִמְשַׁכַּת עַל הָאָדָם מְלֹאכֵי הַשְּׁמִירָה: ג'בְּרִיאֵל, מ'יכָאֵל, ר'פָּאֵל, א'וֹרִיאֵל, שְׁהֵם רְאשֵׁי תְבוּת: ג'מ'ר'א', וּמִי שְׁחֻזָּק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּל מִכָּל מִינֵי פְרַעַנְיּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף הַיּוֹמִי, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא אֵל תִּשְׁכַּח לּוֹמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהֵלִים, שְׁגֵלָה רַבְנּוּ ו'ל בְּשִׁבִיל תַּקּוּן הַבְּרִית, וְהוּא מְסַגֵּל לְפַרְנְסָה בְּשַׁפַּע וּלְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מֵעַכְשָׁו תְּאָרִיף שֶׁל כָּל מַכְתָּב שֶׁקַּבְּלָתָּ מִמֶּנִּי, וּבִאֲפֹן הַזֶּה אֲדַע שֶׁלֹּא הָלַךְ לְאַבוּד.

י"ז תתקנד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טֵבַת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיָן מַה שְׁהֲרוּפָא אָמַר, שְׂיֵשׁ לָךְ ... רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֵל תְּשִׁים לֵב אֵל זֶה, רַק בְּרַח לָךְ אֵלֶיךָ יִתְבַּרַךְ, וְתִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ יִתְבַּרַךְ, שְׂיֵשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה, הַעֲקָר הוּא הַמַּצְב־רוּחַ, אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד בְּהַמְצָבִים הַכִּי קָשִׁים שְׂיֵשׁ בְּעוֹלָם, כִּי אֵין זוֹ דָּרְךָ לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם בְּוֹדָאֵי וְזֶה בְּרוּר, שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גִתָּן רְשׁוּת לְרוּפְאִים לְרַפְאוּת אָבֵל לֹא לְיֵאשׁ, זֶה אֵין לָהֶם רְשׁוּת, וּמֵאַחַר שְׁהֲרוּפָא אָמַר לָךְ שְׂאֲתָה אָבוּד וְכוּ', מָה אוֹמַר לָךְ! זוֹ שְׁפָה שֶׁל חִיָּה מְטוּרְפַת וְכוּ', לֹא מְדַבְּרִים אֵל אָדָם בְּשַׁפָּה כְּזוֹ, יְכוּלִים לְהַסְבִּיר אֶת זֶה בְּעִדְיָנוֹת וְכוּ'. וְלִכֵּן אֵל תְּשִׁים לֵב אֵל דְּבָרֶיךָ, בְּרַח לָךְ רַק

אֵלָיו יתְבַרֵךְ, וּתְעוֹרֵר גַּם אַחֲרַיִם שְׂיִתְפַּלְלוּ בְעַדְךָ, הֶעֱקֵר לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה וּבְמִצְב־רוּחַ מְרוֹמָם, וְזוֹ הִרְפוּאָה הִכִּי בְטוּחָה.

הַמְאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חֲזַק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יתְבַרֵךְ, תְּמִיד תַּחֲשֹׁב בְּדַעְתְּךָ, אִיךָ
שָׂאִין בְּלִעְדֵּיּוֹ יתְבַרֵךְ כָּלֵל, וּמָה שְׂאֵתָה רוּאָה אוֹ שׁוֹמֵעַ, הַכֹּל אֱלֻקוֹת
גְּמוּר הוּא, וְדָבָר זֶה קָשָׁה לְהַסְבִּיר לְבֶן אָדָם שֶׁפָּגַם בְּכַרִּיתוֹ, שָׂאֵז
כָּלִי מֵחֹו פְּגוּמִים לְגַמְרִי, וְאִינוּ יְכוּל לְהַבִּין דְּבַר זֶה, וּבְאֵמַת מִי שִׂישׁ
לוֹ מִח מִיִּשְׁב, יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיּוֹ יתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח,
חִי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבִּי אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, הוּא יתְבַרֵךְ הַכֹּל,
וְהַכֹּל הוּא יתְבַרֵךְ, וְצָרִיכִים כָּל-כָּף לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹף הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁלֹּא יִרְאָה מְשׁוּם דְּבַר רַק אֶת הָאֱלֻקוֹת שֶׁבְּדָבָר, וְזֶה
מְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת שֶׁל הַכֹּל, לְהִיּוֹת רַב וְרַבִּי מְקַבֵּל
וְחוֹקֵר וְכוּ', אָדָם צָרִיף רַק דְּבַר אֶחָד — לְחֻשָׁב תְּמִיד שָׂאִין עוֹד
מְלַבְדּוֹ יתְבַרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בַּעֲנֵן וְכוּ', הֲכִי טוֹב לֹא לַעֲנוֹת לְכָל אֱלוֹ הַקָּמִים עֲלֶיךָ וּמְבֹזִים
 אוֹתְךָ וְכוּ', וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שְׁעָקַר
 הַתְּשׁוּבָה לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ — יְדָם וַיִּשְׁתַּק; וַדַּע לָךְ, שְׁנֵה יוֹתֵר קָשָׁה
 מִהַכֵּל, כִּי טָבַע שָׁל אָדָם שְׁלֹא יִתֵּן שְׁיִשְׁפִּילוּ אוֹתוֹ וְכוּ', וְלִכְן
 תִּכְרַף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְבַזֵּה אוֹתוֹ, הוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיר מִנֵּה אַחַת אִפִּים
 וְכוּ', וּמִנֵּה יוֹצֵא אַחֲרֵי-כֵן מְרִיבוֹת, וּפּוֹחִים וּמַחֲלֵקֵת וְכוּ', שְׁנֵה הַדְּבָר
 הַכִּי גְרוּעַ. יְכוּל לְהִיּוֹת אָדָם שְׁנֹקְרָא עוֹבֵד ה' וְקָם בְּחֻצוֹת וְכוּ',
 וּכְשֶׁבָא לְמַחֲלֵקֵת הוּא קוֹפֵץ עַל זֶה כְּאֵלוֹ זוֹ עָגָה עִם סֶכֶר (א
 צוֹקְעֵרְדִיגַע לְקַח...), וְזֶה פְּלֵא עַל גַּבֵּי פְּלֵא, הָרִי אִתָּה נִקְרָא עוֹבֵד
 ה', לֹוּמֵד וּמַתְּפַלֵּל וְקָם בְּחֻצוֹת וּמַתְּבוֹדֵד, מַה לָּךְ לְהַתְּעַרֵב! מַה
 אִתָּה יוֹדַע מִי צוֹדֵק? ! "לֹא, אֲנִי אֲרָאָה לוֹ" ... "הוּא שׁוֹבֵר אֶת דְּבַר
 רַבְּנֵנוּ וְ"ל" ... [כִּף אִתָּה חוֹשֵׁב], עַר צוֹבְרַעֲכֵט דַּעַם רַבִּינִים וְאָךְ...
 וּלְצַעֲרֵי הָרֵב, לְמַדְתִּי אֶת זֶה עַל בְּשָׂרֵי טוֹב טוֹב, וַיְדוּעַ אֶצֶל חֲסִידִים,
 אֲשֶׁר זֶה שְׁעָשָׂה אֶת הַמַּחֲלֵקֵת בֵּין הַחוּזָה מְלוּבְלִין זִי"ע לְבֵין הַיְהוּדִי
 הַקְּדוֹשׁ זִי"ע (שְׁשִׁנִּיהֶם הָיוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים עַד מְאֹד), מִי גָרַם אֶת
 זֶה? אֶחָד שְׁשָׁמַר אוֹתוֹ הַ"סְמָךְ-מ"ם" שְׁבַעִים שְׁנָה מְלִשׁוֹן-הָרַע, וְהָיָה
 נִרְאָה כְּעוֹבֵד הַשֵּׁם (יְכוּל מְאֹד לְהִיּוֹת שְׁפָן הָיָה עוֹבֵד ה', אֲבָל הַכֵּל
 הָיָה מִהַטְמָאָה), כִּי אִם אָדָם עוֹשֶׂה מַחֲלֵקֵת וּמַדְבָּר עַל הַזוּלָת,
 שְׁצָרִיכִים לְהַכְנִיעַ וּלְהַשְׁפִּיל וּלְבַזוֹת אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', אָדָם הַזֶּה כָּל
 עֲבוּדָתוֹ הוֹלֵכֵת אֶל הַסְמָךְ-מ"ם וְכֹא מִהַסְמָךְ-מ"ם, וְזֶה פְּלֵא עַל
 גַּבֵּי פְּלֵא, אֵיךְ לְמַחֲלֵקֵת כָּל פְּרֻחַח וְכָל צְרוּעַ וְכָל זָב וְכָל טְמֵא לְנַפֵּשׁ
 קוֹפֵץ עַל הַעֲגָלָה, וְחוֹשֵׁב שְׁזוֹ מַצְוָה לַעֲקֹר אֶת הַזוּלָת, מַצְוָה לְפָרְסְמוּ
 ... אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה אוֹי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה!

וְדָבָר זֶה עָבַר עַל מוֹהַרְנ"ת וְ"ל, מְפָרְסְמִים עִם מְאוֹת חֲסִידִים
 רָדְפוּ אוֹתוֹ עַד חֲרָמָה, וְעוֹד חָשְׁבוּ שְׁעוֹשִׂים מַצְוָה, בְּשַׁעָה שְׁלֹא
 יוֹדְעִים הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שְׁלִיחֵי הַסְמָךְ-מ"ם, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כֵּן, כֵּן,
 בַּחוּץ הוּא רַבִּי מְפָרְסֵם עִם חֲסִידִים, אֲבָל בַּפְּנִים וּבְתוֹךְ תּוֹכוֹ הוּא
 שְׁלִיחַ הַסְמָךְ-מ"ם, וְאִם זֶה אֶצֶל מְפָרְסְמִים שְׁנֹתִקְבְּלוּ בְּעוֹלָם
 לְגְדוּלֵי הַדּוֹר וְכוּ' וְצְדִיקִים מְפָרְסְמִים וְכוּ', עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה כְּמָה
 פְּרֻחִים שְׁנֵהמַת חֲטָאת נְעוּרִים נוֹדֵף מֵהֶם וְכוּ', הַגְּאֹנָה נוֹזֵל מֵהֶם

וכו', אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא): גְּאוּת וְנִאֲוָף תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה; הֵם לֹא מִתְבַּיְשִׁים לְהִתְעַרֵּב בְּמַחְלָקַת וּלְחַתֵּם עַל הַזּוּלָּת, וְעוֹד חוֹשְׁבִים שְׁעוֹשִׂים מִצְוֵה גְּדוּלָּה, בְּשַׁעַה שֵׁישׁ תַּחְתָּם קָפָה שֶׁל שְׂרָצִים, עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל פְּגַם-הַבְּרִית וְכוּ' הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ'. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁחוֹלֵק עַל אִישׁ כְּשֶׁר וְצָדִיק הַדְּבּוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לְהַגִּי יְדוּעַ שֶׁהוּא פְּשוּט נוֹאֵף, וְאֵת מַעֲשָׂיו הוּא מְגַלֶּה בְּרַבִּים וְכוּ', וְלִכֵּן שֵׁתַק, שֵׁתַק, לְמַחְרָפֵי וּלְמַבְזֵי נַפְשָׁךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר עָלֶיךָ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּיָדַי כּוֹאֵב לִי כְּאַבְךָ, שֶׁבְּנֶךָ יֵצֵא לְתַרְבוּת רְעָה וְכוּ', זֶה פְּאֵבִי הַעֲצוּם לְרֵאוֹת בֵּר יִשְׂרָאֵל בּוֹעֵט בְּכָל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, עִם כָּל זֹאת הַדְּרִיף שֶׁלְקַחְתָּ לְעֲצָמְךָ, זֹו לֹא דָרְכוּ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. יְדוּעַ, אֲשֶׁר רַבִּי נִפְתָּלִי מִנְעַמְרוֹב זי"ע, תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיָּה אָדָם גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא הִיָּה אֶחָד מֵהַעֲדִים שֶׁלְקַח רַבְּנוּ ז"ל עַל אַמִּירַת 'תַּקּוּן הַפְּלִלִי', הִיָּה לוֹ בֵּן שֵׁיִצָּא לְתַרְבוּת רְעָה, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, וְהִלָּךְ לְלַמֵּד בְּאוּניְבֵרְסִיטָה וְכוּ', וְהַתְּפִלָּה עָלָיו אָבִיו שִׁמּוֹת, וְכֵן הִיָּה וַיִּמַּת עַל פְּנֵי אָבִיו, וְהַקְפִּיד עָלָיו מוֹהֲרֵי ת"ז לְאָמַר לוֹ: "אִם יֵשׁ לָךְ כַּחַת הַתְּפִלָּה כָּל-כַּף גְּדוֹל, לָמָּה לֹא בִקְשָׁתָּ שֶׁבְּנֶךָ יֵשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, הֲרִי דִבֵּר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק לְקַרֵּב וְלֹא לְרַחֵק" וְכוּ', וְלִכֵּן גַּם לָךְ אֲנִי אוֹמֵר (בְּרִכוֹת כ.): מִתּוֹן מִתּוֹן אֲרַבַּע מְאוֹת זְוִי שׁוּיָה; הִיָּנוּ לְחִכּוֹת בְּסִבְלָנוֹת זֶה שׁוּיָה אֲרַבַּע-מְאוֹת זְוִיִּים, יִזְכָּה לְאֲרַבַּע-מְאוֹת עָלְמִין דְּכִסּוּפִין [כָּל עוֹלָם כְּלוּל מֵעֵשֶׁר, וְעֵשֶׁר פְּעַם עֵשֶׁר זֶה מְאָה, וְנִגְדָּד אֲרַבַּעַת עוֹלָמוֹת שֵׁישׁ בְּכָל עוֹלָם עֵשֶׁר סְפִירוֹת, וְכָל סְפִירָה כְּלוּלָה

מַעֲשֶׂר, כֶּף יוֹצֵא אַרְבַּע־מֵאוֹת עוֹלָמוֹת שֶׁל כְּסוּפִים]. וְלִכֵּן אֵל תְּרוּץ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עִמּוֹ, רַק תֵּן לוֹ לְהִבִּין, שְׂאֵתָה לֹא יָכוֹל לְקַבְּלוֹ כֶּף מִפְּנֵי שְׂאֵר הַיְלָדִים, וְתִדְבֵר עִמּוֹ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית וְסְפוּרֵי צְדִיקִים וְכוּ'.

וְעַל כֵּלָם — תִּפְלָה, לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו, כִּי תִפְּלֵת אֲבוֹת עַל בָּנִים מוֹעֵלֵת יוֹתֵר מֵהַכֵּל. רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ וְאֵל תִּשְׁבֵּר וְכוּ', אֲנִי מִבֵּין הַיֵּטֵב אֶת הַכָּאֵב וְהַצָּעֵר הַמֵּר שֵׁישׁ לֶךְ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כִּבֵּר מִסְפִּיק סְבֵלֶתָ, וּמָה אַתָּה צָרִיף לְסִבֵּל עוֹד, הֲרֵי הַסִּפֵּר עוֹלָה לֶךְ וְכוּ', וְלִכֵּן תַּעֲשֵׂה לְעֶצְמְךָ גָּדֵר לֹא לְאָכַל בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן עֲגָה שְׂמֵלָאָה סִפֵּר וְכוּ', וְכֵן אֵל תֵּאֲכַל אֶת הַלֵּב שֶׁלֶךְ וְכוּ', תַּרְגִּיל עֶצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבֶתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, וּבִפְרָט לְעֵלוֹת דְּרָגָא אַחֵר דְּרָגָא בְּמִדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֵה נִקְרָא הַמְּשַׁכֵּת הַמַּחֲזִין, בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים, שְׂנֵאֲמַר (אִיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנַתְךָ"; צְרִיכִים לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂיִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, שֶׁהוּא יְתַבְּרֶךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְאֵת זֶה צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, וְכֵן לְדַבֵּר עִם הַזּוֹלָת רַק אֲמוּנָה, וְאֲמוּנָה זֹו הַשְּׂכִינָה, וּכְכֹל שְׂמִדְּבָרִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶךְ, מוֹרִידִין אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וּמִי שְׂפָגַם בְּכִרְיָתוֹ, נִתְּלַבְּשׁוּ בּוֹ כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, וְלִכֵּן רָאָה זֶה פְּלֵא, כִּי מִי שְׂמִדְּבֵר

מְאֻמוּנָה, כְּבָר מִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדּוֹ הַקְּלָפוֹת וְעוֹמְדִים עָלָיו בְּנֵי-אָדָם לְבִטְלוֹ וְכוּ', וְזֶה מְרָאָה לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל אֱלוֹ הַחֹלְקִים עָלָיו, הֵם פְּגוּמִים מְאֹד, כִּי הִרְעוּ אֵינֹו יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת הַטּוֹב, הַחֲשֵׁף אֵינֹו יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת הָאוֹר, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁכָּל אֱלוֹ הַטְּמָאִים מִתְחִילִים לְהִשְׁתּוֹלֵל.

וְלָכֵן אִישׁ אֲמוּנָה שֶׁמְגַלֶּה אֲמוּנָה, עָלָיו מִתְגַּבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת בְּיוֹתֵר, וְחֹלְקִים עָלָיו וּמְצַעְרִים וּמְצִיקִים לוֹ, וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אִישׁ כְּשֶׁר הַמְגַלֶּה אֲמוּנָה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד נֶגֶד כָּל הַקָּמִים עָלָיו, וְלֹא יִתְפַּעַל מֵהֵם כְּלָל, אֲדַרְבֵּה יָקָיִם (תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֲדַבְּרָה נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ"; וּכְתִיב (קֹהֶלֶת ד, יג): "מְלֶךְ וְגַן וְכִסִּיל", כְּשֶׁקָּמִים עָלֶיךָ מְלָכִים, כָּל מִינֵי רְשָׁעִים שֶׁהֵם שְׁלִיחֵי הַיָּצָר הִרְעוּ, שְׁלִיחֵי הַסֶּמ"ךְ-מ"ם, אֵל תִּפְחָד מֵהֵם כְּלָל, רַק תִּדְבֹּר בְּרִישׁ גְּלִי אֲמוּנָה, וְתִרְאֶה אֵיךְ שֶׁלְּבִטְלוֹ, יִתְבַּטְּלוּ, אִם לֹא תִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁלֹּא תַעֲנֶה לָהֶם, וְלֹא תִתּוֹכַח עִמָּהֶם, תִּרְאֶה שֶׁלְּבִטְלוֹ יִהְיוּ כְּלֹא מִמֶּשׁ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לְהִיּוֹת חֲזֵק וְאַמִּיץ מְאֹד עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט בְּחַיֶּיךָ. וְזָכוֹר, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וּכְכֹל שֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעַצְמוֹ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ-כֵן נִטְהָר מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ מִפְּגָמֵי הַבְּרִית. וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם שֶׁהִרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר אֶתְנוּ מֵעַנְיֵן אֲמוּנָה, וְאָמַר (שִׁיחֹות-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֲמוּנָה הוּא דְבַר קָטָן, אָבֵל אֲצֵלִי הָעֶקֶר הוּא הָאֲמוּנָה. וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׁים וְהַיְלָדִים מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

מה אמר לך! כל אלו שחוקרים וכו' תקירות של הבל וכו', ומדמינים דמיונות של הבל וכו', חיייהם אינם חיים כלל. ולכן העקר להשליך שכלו לגמרי, ולהיות חזק באמונה פשוטה, ולהרבות בדבורים אליו ותברך, וזו החיות הכי טובה של האדם, אשרי לו!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקס.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להבין, שהחיים לא הולכים כמו שרוצים וכו', ילד שההורים שלו פנקו אותו עד מאד, וכשמתחתן גם-כן מפנקים אותו וכו', ואחר-כך כשיש לו כבר כמה ילדים, ומתחיל לעבר עליו מה שעובר בעניני פרנסה וכו' וגדול הילדים וכו', ולא הולך כמו שרצה, שהולך בדיוק הפוך ממה שחשב, אזי משתגע לגמרי וכו'. ולכן אפה צריך להרגיע את עצמך וכו', ולהתחיל מחדש, ולהשתדל לילך בכח עצמך ולא להשבר אם תפל וכו', אפה צריך להרגיל עצמך להיות עצמאי וכו', ורק כך תוכל ללמד על הטעויות שלך וכו', כמו שילד קטן, כשמתחיל ללכת — בהכרח שיפול הרבה פעמים, אבל אחר-כך הוא קם, ומשתדל לילך בעצמו וכו', עד שנעשה רגיל כבר, כמו-כן צריך להיות עמך וכו', מה טוב ומה נעים אם תבוא לכאן ונדבר וכו'.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ז תתקסא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל .. גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המעות להדפסה, אשריך שיש לך חלק גדול בהדפסת ספרי רבנו ז"ל.

הייתי רוצה מאוד, שתפתח בשכונת שלך בית המדרש על שם רבנו ז"ל, וזה דבר גדול עד מאוד, שבכל עיר ועיר מערי ארץ ישראל יהיה שם בית-הפנסת על שם רבנו ז"ל, וכיחד תתועדו ותדברו מהעצות הנפלאות שהשאיר לנו רבנו ז"ל, ותלמדו ברכים את ספרו הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", אשר מאד מאד רצה רבנו ז"ל, שנלמד את ספרו, ואמר, שתספר שלו "לקוטי-מוהר"ן" — זה אתחלתא דגאולה. ולכן אשרי אלו אנשי שלומנו, שמוסרים נפשם לפתח בית-המדרש על שם רבנו ז"ל בעירם, וכן אפלו בעיר אחת צריכים לפתח בית-המדרש בכל שכונת, פי עלינו לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, שהיא שמחה והתבודדות, אשרי מי שיש לו חלק בזה!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקסב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הוא שמחה, ולא להתבלבל משום דבר שבעולם, ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות

בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, רַבְּנוּ ו"ל לֹא נוֹתֵן עֲצָה שְׁצָרִיכִים לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲלֵא מְגַלֶּה לָנוּ, אֲשֶׁר מְצִוֶּה גְדוּלָה לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד; כִּי בְּאַמַּת כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל שָׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּקִיּוּם הַמְצֻוֹת, בְּזֶה מְגַלֶּה טֵהַר לְכָבוֹ, שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׁמְחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצֻוֶּה בְּשִׁמְחָה, סִימָן שֶׁלְבוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו; וְלִכֵּן אֵין מֵה לַחֲשֹׁשׁ כָּלֵל בְּעִנְיָן זֶה שֶׁכִּתּוּב, שְׁלֵא לְשִׂמְחָה מִפְּנֵי חֲרָבָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ', אֲדַרְבֵּה, כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל שָׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּקִיּוּם הַמְצֻוֹת, מְגַלֶּה אֶת טֵהַר לְכָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְזֶה מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׂרוּיָה רַק שִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכִּתּוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טז, כז): "עֲזוּ וַחֲדָנָה בְּמִקּוּמוֹ", וְנִמְצָא, מִי שֶׁשִׂמְחָה בְּקִיּוּם מְצֻוֹתָיו, בְּזֶה זוֹכֶה לֵהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְאָדָם בְּזֶה כְּשֶׁשָּׁשׁ וְשִׂמְחָה כָּל הַיּוֹם, הוּא זוֹכֶה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעָה אַחַת בְּלִילָה בְּעֵת חֲצוֹת, וְאִזּוֹ בּוֹכָה וּמְבַכָּה שְׂמִים וְאֶרֶץ עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל וְעַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, וְשׁוֹפֵף נִפְשׁוֹ כְּמִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן אֵל יִפְתָּךְ יִצְרָךְ וְכוּ', אֲדַרְבֵּה רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ יוֹתֵר מֵהַכֵּל עַל שִׁמְחָה, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו"ל. וְכֵן רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ עַל אֲמִירַת סֵדֶר תְּקוּן חֲצוֹת, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ אֶז אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵינִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שְׂאֵז הוּא הַזְּמַן הַכִּי טוֹב לְשִׁפֹּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו, וְעַל-פִּי צָרִיכִים שְׂגִיָּהֶם יַחַד — מְצַד אֶחָד רַק לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה כָּל הַיּוֹם, וּמְצַד שְׁנֵי צָרִיכִים לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעָה אַחַת לְשִׁפֹּף לְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַשְּׁעָה הַזֹּאת הִיא בְּעֵת חֲצוֹת. וְשִׁמְעָתִי שְׁכָל הַיּוֹם הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת צָרִיכָה לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְשְׁעָה אַחַת בְּעֵת חֲצוֹת צָרִיכָה לֵהִיּוֹת הַתְּפִלָּה בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְפָּה וְכוּ', אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקִיִּים אֶת זֶה בְּשִׁלְמוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקסג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גִּירוֹ וְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּרַח לְךָ מִמַּחְלֶקֶת וְכוּ', וְתִשְׁתַּדֵּל שְׁלֵא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם חֶלֶק
בְּמַחְלֶקֶת וְכוּ', כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְפַחַד שְׂדֵבֵר רַבְּנוּ ז"ל יִתְפַּשֵּׁט
בְּעוֹלָם, וְלָכֵן הַכְּנִיס מַחְלֶקֶת מְבַפְּנִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל-יְדֵי כַּמָּה
פְּגוּמִים הַדְּיוּטִים הַקּוֹפְצִים בְּרֹאשׁ וְכוּ', אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם וְכוּ',
וְלָכֵן שְׁלֵא תֵלֶךְ בְּדַרְכָּם, וְלֵא יִהְיֶה לְךָ עִמָּהֶם שׁוּם חֶלֶק, כִּי הֵם
מִמִּילָא יִפְלוּ לְבִסוּף וְכוּ', כִּי שְׂקָר אֵין לוֹ רַגְלִים וְכוּ'. וְתִזְכֹּר הֵיטֵב
דְּבַר זֶה — כָּל אֱלוֹ הַבְּעֲלֵי מַחְלֶקֶת וְכוּ', הֵם רַק מַחְמַת גְּאוּת שֶׁל
מִי בְּרֹאשׁ וְכוּ', וְלָכֵן צְרִיכִים לְבָרַח מֵהֶם כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מֵאֵשׁ, דְּבַר
רַבְּנוּ ז"ל זֶה רַק אֶהְבֵּה, אַחֲוָה וְרַעוּת וְכוּ'. וְלָכֵן עֲלִינוּ רַק לְהִתְחַבֵּר
עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַתְּמִימִים, אֲשֶׁר רַק רוּצִים עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
— תּוֹרָה וְתַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם וְשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, אֲשֶׁרֵיהֶם
וְאֲשֶׁרֵי הַמַּתְחַבֵּר אֲלֵיהֶם.

זְכוּר, אֲשֶׁר כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי מְקַרָּא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, שְׁלַחַן
עָרוּף וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵין זֶה יוֹם. וְלָכֵן אַתָּה רֹאֵה לְהִתְחַבֵּר רַק בֵּין
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁתַּמִּיד שְׂמַחִים וְעֲלִיזִים, וְלוֹמְדִים עַל-פִּי סֵדֵר דְּרַף
הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וּמַתְבוֹדְדִים עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, וְעוֹסְקִים בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וּמְקַרְבִּים
רְחוּקִים, רַק אֱלוֹ הֵם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמִתִּיִּים וְכוּ', וְהִשָּׂאֵר זֶה רַק
חֻקֵּי וְכוּ'.

נָא וְנָא לְהִתְמִיד לְלַמַּד הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן", עַד שְׁיִהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּיךָ, כִּי רַק בְּזֶה נִמְדָּד מְקַרְבֵּי אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, כִּי (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב): פְּנִי, שְׁכָלוּ וְנִשְׁמַתוּ נִמְצָאִים
בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם מִתְמִיד יוֹתֵר בְּסִפְרוֹ כְּמוֹ-כֵן הוּא מְקַרְבֵּי
בְּיוֹתֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ תְּמִיד...

י"ז תתקסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

זְכוֹר גַּם תִּזְכֹּר, שְׁשׁוּם דְּבָר לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא בָּא לְבַד וְכוּ', אֶלֹּא הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי בִיּוֹדֵעָה זֶה תּוֹכֵל לְעֵבֵר עַל הַכֹּל.

הַעֲקָר הוּא אֲמוֹנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): כְּשֵׁיִשׁ אֲמוֹנַת חֲכָמִים, יְכוּלִים לְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבָר, אֲבָל כְּשֵׁאִין אֲמוֹנַת חֲכָמִים, אֲזִי עוֹלִים צוֹאָה וּמוֹתְרוֹת בְּרֹאשׁ, וּמְסַבְּבִים אוֹתוֹ, וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, מְעַקֵּל — אוֹתִיּוֹת: עֲמַל"ק, כְּמוֹ דּוֹאֵג שֶׁרָצָה לְפַסֵּל אֶת דָּוִד, כְּמוֹ-כֵן בְּעֵנִין רַבֵּנוּ ז"ל, כְּשֵׁיִשׁ מִפְּרָסְמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שְׁאִינָם יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמָם, וְאֵיךְ יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת אַחֲרֵים? ! וּבִפְרָט אֵלּוֹ שֶׁמְסַתּוֹבְבִים בֵּין אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲבָל מְעוֹרְרִים מְדַנִּים וּמַחֲלֵקֵת, הֵם בְּעֲצָמָם הַמְּפָרְסְמִים שֶׁל שֶׁקֶר, הוּא, גִּוּוֹאֵלֵד גִּוּוֹאֵלֵד, אִתָּהּ יוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, מְסַפְּרִים נִפְלְאִים כְּאֵלּוֹ הַמְּגַלִּים אֶת אֲמַתָּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִין אִתָּהּ מִתְבַּיֵּשׁ לְעֲשׂוֹת צָחוּק וּשְׁחוּק מֵאֵלּוֹ הַסְּפָרִים וְכוּ'. תִּתְבַּיֵּשׁ לָךְ, רֹאשֶׁךָ מְלֹא צוֹאָה וְטִנוּף, וְהַמוֹתְרוֹת עוֹלִים אֶל רֹאשֶׁךָ וּמְסַבְּבִים אוֹתְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב וְכוּ', וְרֹאוּי לָךְ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה עַל פְּגָם אֲמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁפָּגַמְתָּ כָּל-כְּךָ, עַד שֶׁאִתָּה חוֹלֵק וּמִתְלוֹצֵץ מְסַפְּרִים קְדוּשִׁים, וְאִתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאִתָּה מְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּשַׁעַת שֵׁיִשׁ לָךְ טִנוּף וּמוֹתְרוֹת בְּרֹאשֶׁךָ.

וְלָכֵן הַעֲקָר תִּחְזוֹר תִּקּוּפָה אֲרַכָּה עַל הַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), וְכָל הַתּוֹרָה נֶאֱמָרָה עֲלֶיךָ וְעַל אֵלּוֹ כִּיּוֹצֵא בָּךְ וְכוּ', אֲשֶׁר עוֹשִׂים צָחוּק וּשְׁחוּק מִמֶּנִּי וּמֵהַסְּפָרִים. דַּע לָךְ

שְׁאַתֶּם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שְׁצָרִיכִים רַחֲמִים לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה עַל הַטְּנוּף וְהַמּוֹתְרוֹת שֵׁיִשׁ בְּרֹאשֵׁיכֶם, עַל־יְדֵי שְׁאַתֶּם חוֹלְקִים עַל סְפָרִים קְדוּשִׁים הַמְּגַלִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ. אֲנִי לֹא מוֹחֵל בְּשׁוֹם פְּנִים לְכָל אֱלוֹי הַרְשָׁעִים שֶׁחֲתָמוּ עָלַי — לֹא בְּזָה וְלֹא בְּבֹא, לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר, וְזוֹ הַלְכָה בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (יוֹם כְּפוּרִים, סִימָן תרו), שְׁמִי שְׁמוֹצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבֵרוֹ, לֹא צָרִיכִים לְמַחֵל לוֹ, וּלְכַף רֹאֵה לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, וְאַתָּה בְּעֶצְמְךָ תִּשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס סֵפֶר אַחַד מִסְפָּרֵינוּ, וּבְזָה וְרַק בְּזָה יִתְקַן כָּל הַשֵּׁם רַע שֶׁהוֹצֵאת עָלַי, וּבְלִי זֶה אֲנִי מוֹחֵל בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, וְעוֹד יִהְיֶה לִי דִין וּדְבָרִים עִמָּךְ בְּבֵית-דִין לְמַעַלָּה, אֲנִי מִתְבַּיֵּשׁ לְכָתֹב לְךָ אֶת זֶה, כִּי אֲנִי חֹזֵק בַּדְּבָרִי אֱלוֹ.

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַע אֶת תְּשׁוּבָתְךָ...

י"ז תתקסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְקָר לִי ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רֹאֵה לְהַחְיֹת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁיִשׁ בָּךְ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, וְחוֹשֵׁב מִחֲשׁבוֹת, שֶׁלֹּא יִדַּח מִמֶּנּוּ שׁוֹם נִדְחָה, וְלִכְּן שָׁלַח אֶל זֶה הָעוֹלָם אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא נִשְׁמָה שְׁקֵדָמָה לְבְרִיאַת הָעוֹלָם וְכוּ', רִישָׁא דְלֹא אֶתִידַע כָּלֵל, ג' רֵאוּנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ', וְעַל יְדוּ כְּלָם יְכוּלִים לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, אֲפִלוּ הִכִּי גְרוּעַ שְׁבַעֲעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְּן רֵאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד, שְׁזַכִּינוּ לִידַע מִרְבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז): אַתֶּם צָרִיכִים לְשִׁמְחָה, שֵׁיִשׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה. וְאָמְרוּ אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ, מִי שְׁאִינוּ שְׁמִחָה עִם רַבְּנוּ ז"ל, סִימָן שְׁאִין לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים כָּלֵל. וְצָרִיכִים לְשִׁמְרָה מְאֹד, שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מַחְלָקֶת בֵּין אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר, שֶׁהָעוֹלָם

ראוי שיתמיהו על גדל האהבה שתהיה ביננו (חיי מוהר"ן, סימן רצב). ולכן כל אלו שעושים מחלקת מבפנים, הם שלוחי הסמ"ך-מ"ם מפש, ולצערנו הרב, מוהרנ"ת ו"ל מסר נפשו כל ימי חייו לגלות ולפרסם את רבנו ו"ל בעולם, ותמיד אמר: אני יותר מפחד מהמחלקת מבפנים יותר מבחוץ. ולכן צריכים לשמר על זה מאד, ומי שמרחק את השני, הוא בכלל דואג האדומי, שעליו נאמר (שמואל-א' כא, ח): נַעֲצֵר, שְׁהִיְתָה לוֹ עֲצִירוֹת, וְהָיָה מְלֵא צוּאָה וְטָנוּף, וְלִכְנֵן פֶּסֶק, שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ אֵינוֹ רְאוּי לְבֹא בְּקִהְלָו. וכן הוא אלו החדשים מקרוב באו, שהם פגומים מאד בברית (עם הבגד הצהוב והפסים וכו'), ברגע שאומרים, שרבנו ו"ל אינו סובל בעלי תשובה... זה מראה שהם נואפים גדולים, רחמנא לצלן, והם מלאים אפיקורסות אפלו שיש להם בגד צהוב עם פסים, שרבנו ו"ל אמר עליהם: אלו שהולכים עם שרוולים וכו', נודפת מהם האפיקורסות. דע לה, כי ברגע שאחד אומר על הזולת שאותו רבנו ו"ל אינו יכול לסבל וכו', או אותו רבנו ו"ל אינו יכול לתקן וכו', אלו שאומרים כן, הם מלאים אפיקורסות וכו', ואדרבה הם הם שלוחי הסמ"ך-מ"ם, כי רבנו ו"ל נשלח לזה העולם לתקן עולם במלכות שדי, ובפרוש אמר, שהוא יכול לקרב את כלל נשמות ישראל, ואפלו את אמות העולם הוא יכול להביא קרוב אל השם יתברך, ולכן איך יכולים כמה אברכים מטנפים בנאוף לומר שאין מקבלים ספרדים וכו', ואין מקבלים בעלי תשובה וכו', מי הם לגמרי?! אלו שמדברים כן, הם נואפים גדולים, וצריכים להתרחק מהם כמו שמתרחקים מבעלי ראתן [שפרש רש"י, שיש להם שרץ במחם (עין כתבות עז):].

רק חזק ואמן לקרב מה שיותר נשמות ישראל, אשר זה רצונו יתברך — לקרב את כלל נשמות ישראל, וזו תהיה הגאולה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

י"ז תתקסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֶחַ.

לְנֹכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! אִם תִּלְךָ בְּדַרְךָ זוֹ שְׁבַחְרָתְךָ לְעֶצְמָךְ, רַק לְזִכֹּר אֶת הַרְעַ שְׁעֲשִׂיתָ וְכוּ' וְאֶת גְּדֹל הַצָּרוֹת שְׁעוֹכְרוֹת עֲלֶיךָ וְכוּ', לֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן, שְׁתַּשְׁבֵּר יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְתַעֲזֹב אֶת הַיְהוּדוּת לְגַמְרִי, תַּחְתָּךְ אֶת הַזְקֵן וְהַפְּאוֹת שְׁלֶךְ, וְתִזְלַל בְּתַפְלָה וּבִמְצוּוֹת, בְּצִיּוּת וּתְפִלִּין, וְכֵן תִּדְרֹדֵר עֲצָמְךָ עַד הַתְּהוֹם, וְתַהֲיֶה נֶעֱשֶׂה גּוֹי גָּמוּר, עַד שְׁתַּעֲזֹב אֶת הַכֹּל, וְאֲזוּ תַתְחִיל לְהַרְגִישׁ מַה זֶה רַע וּמַה זֶה צָרוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְלִכֵּן שָׁמַע בְּעֵצְתִי, לֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן — הַרְגֵל עֲצָמְךָ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁעוֹשֶׂה עִמָּךְ, שְׂזֶה שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (עִי' לְקוּטִי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), וְתַהֲלֶה לְאֵל, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוֹלֵךְ עִמָּךְ בְּמִדַּת הַחֲסֵד, אַתָּה בְּרִיא, יֵשׁ לֶךְ עֵינַיִם לְרֹאוֹת, אֲזַנַיִם לְשִׁמְעַ, אֶף לְנֹשֵׁם, פֶּה לְדַבֵּר, רַגְלַיִם לְלַכֵּת, יָדַיִם לְהַתְנוּנֵעַ וְכוּ', וְזֶה כָּל הַבְּרָכוֹת שְׂאוּמְרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וְכוּ' — לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמָּנוּ, עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, לֶךְ לְבֵית-חֹלִים, וְשֵׁם תִּרְאֶה מַה נִּקְרָא צָרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂאִינָם יְכוֹלִים לְנֹשֵׁם, וְהֵם מְחַבְּרִים אֵל כְּלֵי הַנִּשְׁמָה וְכוּ', יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂאִינָם יְכוֹלִים לְלַכֵּת, כִּי נִקְטְעוּ רַגְלֵיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁהַפְּלִיּוֹת אוֹ הַכְּבֵד אֵינָם מִתְּפַקְדִים וְכוּ', יֵשׁ אֲנָשִׁים עוֹרִים חֲרָשִׁים אֱלֹמִים וְכוּ', וְאַתָּה, תַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ לֶךְ אֶת אֱלוֹ הָאֵיבָרִים, וְהֵם כֵּן מִתְּפַקְדִים, וְאַתָּה בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְלִכֵּן תֵּן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן בְּרוּחַנִיּוֹת, תַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ בְּךָ הַרְבֵּה נִקְדוּת טוֹבוֹת, כִּי צְרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (עִי' לְקוּטִי-

מוֹהָרִין, חֶלֶק א', סִימָן רפכ); וְאֵז תִּרְאֶה שְׁיִישׁ לָךְ זָקֵן וּפְאוֹת, צִיּוּת וּתְפִלִּין, מְוֹזָה, צְדָקָה, שְׁבֵת, פְּשׁוּת, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, עֲדִין לֹא סוֹף הָעוֹלָם.

וְלָכֵן, יְדִידֵי הַיְקָר! לָךְ בְּדַרְךָ זוֹ, וְאֵז יִתְרַחֵב לָךְ, וּתִרְאֶה שְׁעֵדִין אֶתָּה לֹא הָכִי גְרוּעַ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוּכַל לְקַחַת אֶת הַדְּבָר הַשְּׂנִי מִרְבֵּנוּ ו'ל', שֶׁהוּא: שִׁיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — זֶה חֶסֶד נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, אָדָם נִמְצָא כְּאֵן בְּזֵה הָעוֹלָם הַמְּלֵא הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת, הַמְּלֵא חֶשֶׁךְ וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְנַתֵּק עֲצָמוֹ מִהַגְּשָׁמִיּוֹת, וְרָץ וּבֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, הָאֵם יֵשׁ טוֹב יוֹתֵר מִזֶּה?! וְלָכֵן כְּלָךְ מְלִילֶךָ בְּדַרְךָ לֹא דַרְךָ, אֲשֶׁר אֵל מְאוּמָה לֹא יְבִיאוּ אוֹתָךְ, אֵלָּא יֵשֶׁר אֵל הַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו.

חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל', פִּי רַק בְּזֵה תְלוּיָהּ כָּל הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, וְאֵז תִּרְאֶה לְפָנֶיךָ חַיִּים חַדָּשִׁים לְגַמְרִי.

מִצַּד אֶחָד לְתֵן תּוֹרָה וְהוֹדָאָה וּלְהַסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שְׁבָךְ, וּמִצַּד שְׂנִי רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקסז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, יַעֲזוּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תּוּכַל לַעֲזוֹר לִי לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל', אֲשֶׁר אֵין עָרֶךְ אֵלֵיָהּ, וּבְכַפְרִטִיּוֹת שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", שְׁיָבוֹא הַיּוֹם וְהַסְּפָרִים הָאֵלוֹ יִדְפְּסוּ וַיַּחֲזְרוּ וַיִּדְפְּסוּ, וַיִּתְפַּשְׁטוּ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבְגֵי הַנְּעוּרִים יִקְבְּלוּ מִשָּׁם חַיּוֹת וְהַדְּרָכָה לִימֵי חַיִּיהֶם, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שְׁיַעֲזוֹר לִי לְהַדְפִּיס עַל-כָּל-פָּנִים כְּרָךְ אֶחָד מִשְׂאֵלוֹת

ותשובות "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פֶּעַם: עוֹד יִהְיֶה פְּרוּשִׁים סְבִיבֵי כְּמוֹ רַש"י וְתוֹסֵפוֹת, וְיִהְיֶה שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת שְׂיִהְיֶה נוֹשְׂאִים וְנוֹתְנִים בְּתוֹךְ דְּבָרָי. וְתִהְלֶה לְאֵל דְּבַר אֶחָד מִדְּבָרָיו לֹא יֵצֵא לְרִיק, הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, יֵשׁ סְבִיבוֹ הַ"שְׂפֵת־הַנַּחַל", וְיֵשׁ שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּדְבָרָיו, שְׁהֵם הַ"אֲשֶׁר בַּנַּחַל", אֲשֶׁרֵי מִי שִׂידְפִּיסֶם, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׂיפִיֵצֶם!

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ וְגַיִר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד עַל שְׁלוֹם־בֵּית, עַד שֶׁהֵבִינוּ מִמֶּנּוּ, שְׂמִי שְׂאִין לוֹ שְׁלוֹם־בֵּית, הוּא פָּגוּם בְּבְרִיתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּמוֹ שֶׁקָּרָה פֶּעַם, שְׁנִכְנַס אֵל שְׁלַחְנוּ הַטְּהוֹר, וַיֵּשְׁבוּ שָׁם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהִתְיַשְׁבּ רַבְּנוּ ז"ל, וּפְתָאם נִתְאַדְמוּ פָּנָיו מְאֹד, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: מִי יֵשׁ לוֹ עֲזוּת לְהַרְהֵר הַרְהוּרִים רְעִים בְּשְׁלַחְנִי. וְאָמַר: אֵינִי מִתְּפוֹן לְאַנְשֵׁי טִירְהוּוּיָצָא, וְלֹא לְאַנְשֵׁי טַעֲפָלִיק וְכוּ' [הַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹת הָעָרִים שֶׁיֵּשְׁבוּ שָׁם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ], אַבְּל אֶחָד שֶׁהָיָה גֵר בְּאִיזוֹ עִיר, אֶת שְׁמוֹ לֹא הִזְכִּיר רַבְּנוּ ז"ל, וְקָם וְנִכְנַס לְחַדְרוֹ, וְסָגַר אֶת הַדְּלֵת אַחֲרָיו. וְשָׁם הָיָה אָדָם שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ שְׁלוֹם־בֵּית הַרְבֵּה זְמַן, וְהֵבִין שְׂרַבְּנוּ ז"ל מִתְּפוֹן עָלָיו. וְקָם וְדַפַּק בְּדֵלֶת, וּבְכַה הַרְבֵּה מְאֹד, וְרַבֵּי שְׂמַעוֹן תַּלְמִיד רַבְּנוּ ז"ל רַחֵם עָלָיו, אֲזִי נִכְנַס אֵל חֹדֵר רַבְּנוּ ז"ל [הוּא הָיָה הַתַּלְמִיד הָרֵאשׁוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה מְאֹד מְקָרֵב אֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה יוֹצֵא וְנִכְנַס אֶצְלוֹ שְׂקוּרִין הִיִּימִישׁ], וּפְעַל אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל שִׁיחֹזֵר וַיֵּצֵא, כִּי הָאָדָם הַזֶּה הִבְטִיחַ שִׁיעֲשֶׂה כְּכֹר שְׁלוֹם־בֵּית עִם אֲשֶׁתּוֹ. רוֹאִים מְזָה, אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ שְׁלוֹם־בֵּית, אֲזִי תַכְּף־וּמִיד הַרְגִישׁ רַבְּנוּ ז"ל שִׁיּוֹשֵׁב שָׁם אָדָם עִם הַרְהוּרִים רְעִים. וְלִכֵּן הַקְּפִיד

רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן רסג רסד),
 שְׁהַסְמֵךְ-דָּמִים לְקַח עֲצָמוֹ עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְהַרְסֵם לָהֶם אֶת
 הַשְּׁלוֹם-בַּיִת, כְּדֵי לְהַכְשִׁילֵם בְּפָגַם-הַבְּרִית. וְהַזְהִיר רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד
 מְאֹד לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאָמַר: כַּמָּה הֵן סוּבְלוֹת צָעַר עֲבוּר וְלִדָּה
 וְגִדּוּל וְכוּ', וְדִינּוֹ שֶׁמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִהַחֲטָא וְכוּ'. וְלִכְּזֶן כָּל אֱלוֹ
 שְׁתוּלִים בּוֹקֵי וּסְרוּקֵי עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂאִין לָהֶם שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵם
 סֶתֶם הוֹלְכֵי רַכִּיל וְשִׁקְרָנִים. וּבְאַמַּת מִי שְׂאִין לוֹ שְׁלוֹם-בַּיִת, הוּא
 כָּלֵל אֵינוֹ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּסֶתֶם נִקְרָא עַל שֵׁם הַמִּשְׁאֵל. וְיִדּוּעַ שֶׁר'
 אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל (בְּעַל הַמַּחְבֵּר סֵפֶר "בְּאוּר
 הַלְקוּטִים" עַל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן"), אִף שֶׁהָיָה אִישׁ אֱלֹקֵי דְבוּק בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֹאת הָיָה פֶּעַם אֶצֶל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאָכַל אֶצְלוֹ,
 וְהִבְחִין אִיךָ שֶׁהָלָה צוּעֵק וּמִתְפָּרֵץ עַל אִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְאַחֲרֵי-כֵן כִּשְׁהֵלֶךְ,
 קָרָא אֶת זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּחוּץ, וְהִטִּיף לוֹ דְּבָרֵי מוֹסֵר חֲרִיפִים
 מְאֹד: אוֹיֵף אַ וְוִיב שְׁרִיט מְעַן?! עַל אִשָּׁה צוּעֵקִים?! הֲלֹא רַבְּנוּ
 ו"ל הִקְפִיד מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בַּיִת. וְרוֹאִים, אִיךָ שֶׁאֶצְלוֹ הָיָה עֶקֶר
 גְּדוֹל לְקַיִם כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה מֵרַבְּנוּ ו"ל, וְלֹא כִּמוֹ אֱלוֹ שְׁמִסִּיתִים
 לְהִיּוֹת פְּרוּשִׁים כָּל הַשְּׁבוּעַ, וְלִישֵׁן בְּבֵית-הַפְּנִסֶת עַל אִיזָה סִפְסָל וְכוּ',
 הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל, וְעוֹד בָּאִים לְעִבְרוֹת תְּמוּרוֹת וְכוּ', וּמָה גַם אֱלוֹ
 הֵם מְלֵאִים הִרְהוּרִים רַעִים, וְזֶה בְּדוּק וּמְנִסָּה, וְשְׁרוּיִים בְּעֲצָבוֹת
 וּבְמִרָה שַׁחוּרָה וְכוּ'.

וּסְפָר לִי הָרַב הַחֲסִיד ר' לִוִי יִצְחָק בְּנֵדֵר ו"ל, שֶׁפְּאוּמָן יֵשְׁבוּ
 שָׁם יוֹשְׁבִים [הֵינּוּ אֲבָרְכִים שֶׁפָּרְחוּ מִבֵּיתָם], וּבְהַתְחַלָּה גַם הוּא הָיָה
 רוֹצֵה לְהִשְׁאָר עִמָּהֶם, כִּי הָיָה נִרְאָה שֶׁהֵם עוֹבְדִים וְכוּ', וּנְגַשׁ אֵלָיו
 ר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, וְאָמַר לוֹ: סַע הַבֵּיתָה וְתַחְזוּר. וּמִחֲמַת
 שֶׁהָיָה סְמוּךְ לְ"ג בְּעֵמֶר, אָמַר ר' לִוִי יִצְחָק לְר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן
 ו"ל: אֲשֶׁאֵר כָּבֵד עַד אַחַר ל"ג בְּעֵמֶר, וְאִז אֶחְזוּר. עֲנָה וְאָמַר לוֹ: לֹא,
 סַע עֲכָשׁוּ וְתַחְזוּר לְ"ג בְּעֵמֶר. וּסְפָר לוֹ, שֶׁאֲבִיו ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר
 ו"ל, הִקְפִיד מְאֹד מְאֹד שֶׁאֲבָרְךָ לֹא יֵשֵׁב בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל יוֹתֵר
 מִשְׁבוּעִים, הֵייתָ שְׁבוּעִים בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, עֲכָשׁוּ סַע הַבֵּיתָה. וְהָיָה
 לוֹ מִקָּל, וְכָל אֱלוֹ שִׁישְׁבוּ שָׁם זְמַן רַב, גִּרַשׁ אוֹתָם עִם הַמִּקָּל, וְהָיָה

אומר להם: אין לך שלום-בית, אתה בא לברח לאומן? ! אומן אינו מערי מקלט! וגרש אותם בכת. וסיים ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, ואמר לר' לוי יצחק: ציית אותי, סע הבייתה ויחזר. וכן עשה. רואים מכל זה, שצריכים להקפיד בדברים אלו מאד, ואין זה בכלל ענין של 'עובד', להיות פרוד מאשתו וכו', זה הכלל הכל וירעות-רוח ודמיון גדול וכו', ואינו נקרא 'עובד', אלא בעל עברה ומלא הרהורים רעים וכו', וזה נגד התורה, פי יש מצות עונה, כמוכא בשלחן ערוך, ולכן צריכים להקפיד על דבר זה מאד, וחסיד ברסלב זהו רק מי שמקנים מה שכתוב בשלחן ערוך, ולכן אל יפתך יצרך וכו', פי הם סתם מגולים ומשחתים וכו', ואל תלך בדרך אתם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקסט.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק בכל המצב הקשה הזה וכו', פי הקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, אם תחזיק מעמד ותברח רק אליו ותברך.

בזה שהלכת וכו', לדעתי בלך כבר מבני-אדם שלא רק שלא יכולים לעזור לך, אלא אינם יכולים לעזור לעצמם, ועוד יכולים להזיק לך יותר ויותר וכו'. זכר כלל זה: כל אחד לכבוד עצמו הוא דורש, ולכן הוא מאד מסכן, פי פשיראה שאין לו תועלת ממך, יזק אותך כמו שזורקים לימון סחוט וכו', אני למדתי את זה על בשרי וכו', ולכן אני לא רוצה שגם אתה תפל באותו פח וכו', לכל מי שעשיתי טובה, החזיר לי רעה גדולה מאד, ולכן צריכים לשמר מבני-אדם אשר אינם דבוקים בו ותברך, פי אם אין לו יראת שמים ממנו ותברך, איך יירא ממך? ! ולכן בלך מבני-אדם, שהם מאד

מאד מסכנים, כּמוּבא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל (שיחות-הַר"ן, סימן פ' פא), שְׁבַגְי-אָדָם יוֹתֵר מְסַכְנִים מֵהַיֵּצֵר הָרַע וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלִכְּנֵן כִּלְיָ מְבַגֵּי אָדָם, שֶׁהֵם לֹא יַעֲזֹרוּ לָךְ, אֲדַרְבֵּה עוֹד יִשְׁבְּרוּ אוֹתְךָ, וּמֵה שְׁמֵדְבָרִים עֲלֶיךָ וְכוּ', אֵינִי עֹצֶה אַחֲרֶת, רַק לְחֹזֵר בְּיֹתֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי כִּשְׂאָדָם חוּטֵא, אֲזִי אֵלֹו הַקְּלָפוֹת שְׁבָרָא מְחַמֵּת עוֹנוֹתָיו, הֵם מִתְּלַבְּשִׁים בְּבַגְי-אָדָם, וְהֵם מְצַעְרִים אוֹתוֹ. וְלִכְּנֵן אֵינִי עֹצֶה אַחֲרֶת, רַק לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה זֶה וְדוּוֵי דְבָרִים — לְדַבֵּר תְּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁיֵחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

מָה אָמַר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַת מְאֹד, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחֻזָּק וּמְאַמֵּץ וּמְעוֹדֵד וּמְשִׁמַּח אוֹתָנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַפְיֵץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז בְּעוֹלָם, וּמְכַנִּיס מֵה שְׁיֹוֹתֵר נְפִשׁוֹת אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה, שְׁגָם הֵם יִתְבּוֹדְדוּ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ (עֵינֵי לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן ח'), מְגַדֵּל הַצְּרוּפִים שֶׁנַּעֲשִׂים עַל-יַד־זֶה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וְטוֹבֶתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ז תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל .. גֵּרוֹ יְאִיר וַיְזַרְח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק חֻזַּק וְאַמֵּץ, וְאֵל תְּנִיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרַגַּע, כִּי עֲצָבוֹת זֶהוּ הַסְּטֵרָא אַחֲרָא, וְלִכְּנֵן אִם אֶתְּה רוּצָה לְבַחֵן עֲצָמְךָ אִם אֶתְּה מְצַד הַקְּדֻשָּׁה אוֹ מְצַד הַטְּמְאָה, תְּבַדֵּק עֲצָמְךָ אִם אֶתְּה שְׁמֵחַ אוֹ עֲצוּב, וְזֶה הַסִּימָן הַיֵּכֵן שְׂאֶתְה אוֹחוּז. וְלִכְּךָ רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִמִּיד שְׁיִהְיֶה חַיּוּף עַל פָּנֶיךָ, וְתֵצֵא מְצַד הַטְּמְאָה, וְתַכְנִס אֶל צַד הַקְּדֻשָּׁה.

רַבְּנוּ ו'ל אָמַר: כְּשֵׁישׁ לְאָדָם פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, בּו נְרָאִים פָּנֵי
הַצְּדִיק (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנג); וּכְשֵׁישׁ לְאָדָם פָּנִים
שׁוֹחֲקוֹת, סִימָן שֵׁיצָא מִתְּפֹאֶת מְמוֹן (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כג);
אֲשֶׁרֵנוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה!

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ וְגַיִר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים רַק הַתְּחִזְקוֹת, פִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים כְּאֵלוֹ, עַד שְׁרוּאִים שְׁכָאן הַגִּיהֶנוּם מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיט): הַנְּרָאָה, שֵׁישׁ בְּאִיזָה מְקוֹם
עוֹלָם הַזֶּה, פִּי כָאן הוּא הַגִּיהֶנוּם, כְּפִי כָל הַצְּרוֹת וְהַמְרִירוֹת
שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי אָדָם, כִּי (אִיּוֹב ה', ז): "אָדָם לְעַמְלָל יוֹלֵד"; וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעֲמַלּוּ בַתּוֹרָה; וְאָמַר רַבְּנוּ ו'ל, מֵאַחֵר
שֶׁנִּגְזַר עַל הָאָדָם שֶׁצָּרִיף לְעַמְלָל, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיַּעֲמַל בַּתּוֹרָה. וְלִכֵּן
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֵה לְלֶקֶט שׁוֹשְׁנִים, וְכוּתֵב לְעַצְמוֹ קְצוּרֵי הַלְכוֹת בְּאִפְּן
שֶׁיְהִיָּה בְּהַלְכָּה, וַיֵּדַע אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וּרַבְּנוּ ו'ל הִזְהִירֵנוּ
הַרְבֵּה מְאֹד עַל לְמוּד הַלְכָּה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל בַּר
יִשְׂרָאֵל מַחְיָב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָּה. וְלִכֵּן פְּדָאֵי לָךְ לְרִשֵׁם הַלְכָּה
בְּרוּרָה, וּבֵינָן כֶּף יְהִיָּה הַמַּחַח שֶׁלָּךְ עָסוּק בְּכַתִּיבָה, שֶׁזֶה יִקְרַר אֶת
עֲצָבֶיךָ וְכוּ' וְתוֹפֵה לְמַח מִיִּשְׁב. הָעֶקֶר לֹא לְהַפְּנֵס בְּלַחֵץ בְּשׁוּם פָּנִים
וְאִפְּן, אָסוּר לְהִלְחִיץ אֶת עַצְמוֹ מִשׁוּם דְּבָר, רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,
וְלִקְחַת אֶת הַחַיִּים בְּקִלּוֹת, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֶבֶל וְכוּ' וּפּוֹרְחִים בִּיעֵף,
הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָאן וְהִנֵּה נֵצַא מִכָּאן וְכוּ', וְלִכֵּן מַה יֵּשׁ לָנוּ כָּל־כֶּף
לְהַפְּנֵס בְּלַחֵץ? עֲדִיף לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עִם כָּל מְצוּהָ שְׁאֵנוּ זוֹכִים
לְקַיֵּם: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, זְקֵן וּפְאוֹת, שִׁבְת, מְצָה, סֶפֶה, ד' מִיָּנִים

וכו' וכו', תורה ותפלה וכו', מה יש לאדם להיות שבור? ! הלא הוא מלא מצוות. והעקר הוא אמונה, אשר כל רגע שרק חושבים ממנו יתברך, ומדברים אליו יתברך, מקימים מצוות עשה של יחוד הבורא יתברך. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריכים לחפש ולבקש בנפשו איפה או חזו באמונה, כי יש סובלי חלאים, אשר עקר מחלתם היא רק מחמת חסרון אמונה, כי מי שתזק באמונה, שום דבר לא יכול לשבר אותו. ולכן הרבה רבנו ו"ל לדבר עמנו בענין אמונה, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן לג) אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי העקר אמונה, ועקר אמונה זה בלי שום חכמות והשכלות כלל, אדרבה, עקר היהדות אמר רבנו ו"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן יב), זה תמימות ופשיטות, ובכל דבר צריך לראות שיש שם השם יתברך — יעשה, ואם לא — לא יעשה, ולכאורה, איך יכול בשר ודם לראות אם יש שם השם יתברך — יעשה וכו', הלא כתיב (שמות לג, כ): "כי לא יראני האדם וחי"; אלא אמרו בזהר (ח"ג עג): אורייתא וקדשא בריהו הוא חד; נמצא שבכל דבר צריכים לראות אם זה על-פי התורה, אם לא נוטים מאיזו הלכה — אז יעשה, ואם לא — אזי יברח משם, כי העקר הוא הלכה, שהוא הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח): מיום שחרב בית-המקדש, אין לו להקדוש-ברוך-הוא אלא ד' אמות של הלכה; כי בזמן שפית-המקדש היה קיים, פשאדם חטא, חס ושלום, נחשף ממנו האור, והביא קרבן, ועל-ידי-זה התחיל להאיר לו אורו יתברך בהתחדשות, אבל מיום שחרב בית-המקדש, ואין לנו קרבנות וכו', אזי במקום שלומדים הלכה למעשה, שם נמצא הקדוש-ברוך-הוא.

יש לי רצונות וכסופים חזקים להקים כולל להוראה ולמוד הלכה למעשה, ושיזכו להיות מורי הוראה בישׂראל, אברכים צעירים ראוי להם להכניס עצמם בהוראה, ובזכות זה הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליהם פרנסה בשפע גדול, כי אצלו יתברך מאד חשוב ללמד על מנת לקיים, מי יתן, שאזכה פעם להקים כולל כזה, שילמדו שם הוראה. מה לעשות? לעת עתה רבו המניעות וכו', ואני

מסבב בחובות לאַלפּים וְלַרְבּוֹת בְּשָׂבִיל הַדְּפָסָה, שְׁזָכִיתִי לְהַדְפִּיס
כָּבֶד כְּמֵה פְּעָמִים אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַפְּצֵתִי אוֹתָם בְּזוּל גְּדוּל
בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהַמְּפָרְסְמוֹת יְדוּעוֹת לְכָלֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר לֹא
בְּחִנָּם לָקַח אֶת עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כָּל-כֶּף עָלַי וְעַל בְּנֵי בֵּיתִי וְיִלְדֵי
וְכוֹ', כִּי אֲנִי קוֹץ בְּעֵינָיו. וְלָכֵן הִקִּים עָלַי מִתְּנַגְּדִים אַרְוּרִים — הֵן
מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפָנַי וְכוֹ', וּבּוֹדִים עָלַי כָּל מֵינֵי שְׁקָרִים וְכֻזְּבִים וְכוֹ',
אֲשֶׁר לֹא עָלְתָה עַל לְבִי מֵעוֹלָם, מַה לַּעֲשׂוֹת? זֶה הַמְּחִיר שְׁצָרִיכִים
לְשַׁלֵּם לְמִי שְׂרוּצָה לְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, הַחַל מִמּוֹהֲרֵינָת
ז"ל וְכֵן בְּכָל הַדּוֹרוֹת, מִי שְׁעָסַק בְּהַפְצַת מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, הוּא
הִיָּה צָרִיף לְסַבֵּל מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוֹ' כִּי הַסֵּמ"ךְ-
מ"ם שׁוֹנֵא מְאֹד אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שְׁסַפֵּר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ (עֵין
סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז', מֵהַזְּכוּב וְהַעֲכָבִישׁ): קִדְּם שְׁיִרְדָּה נִשְׁמָתוֹ לְעוֹלָם,
עָשָׂה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רַעַשׁ בְּשָׂמַיִם — "אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תִּרְדָּה, אֵין לִי
כָּבֶד מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם" וְכוֹ', וְאָמְרוּ לוֹ: "הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת מִכְּרַחַת
לִירֵד, וְאִתָּה צָא וּמָצָא לַעֲצֻמְךָ עֲצָה". וְיָצָא וְכָא עִם אֵיזָה זֶקֶן וְצַחֲקוֹ
וְכוֹ', וְאָמַר: "יֵישׁ לִי כָּבֶד עֲצָה וְכוֹ', וְאֲנִי לֹא מִפְּחָד מֵהַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת...
וְאָמְרוּ עַל זֶה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר זֶה הָעֲצָה שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שִׁיְהִיָּה
דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל לְלַעַג וְלִקְלָס בְּעֵינֵי הָעוֹלָם [בְּכָל פַּעַם יִצוּן אֵיזָה
מִשְׁנַע חֲדָשׁ, וַיֹּאמֶר זֶה בְּרִסְלָב... בְּשַׁעָה שֶׁהוּא עִם הָאָרֶץ גְּמוּר ..
אוֹ שׁוֹטָה.... וְהַכֵּל תּוֹלִים בּוֹקֵי וּסְרוּקֵי בְּרַבְּנוּ ז"ל]. עַל-כָּל-פָּנִים
בְּמִשְׁךָ כָּל הַדּוֹרוֹת כָּל מִי שְׁרַק עָסַק בְּפָרְסוּם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, הִיָּה
צָרִיף לְסַבֵּל מַה שְׁסַבֵּל וְכוֹ', כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֹרֵב עָלָיו בְּיוֹתֵר.

וּמִחֲמַת שְׁזָכִיתִי לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְּדוּלָּה וְכוֹ', לָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לָקַח
עֲצָמוֹ עָלָי בְּרִצִּיחָה הַכִּי גְּדוּלָּה, עַד שִׁישִׁיחוּ בִּי יִשְׁבִּי שַׁעַר וְשׁוֹתֵי
שְׂכָר וְכוֹ', וְנַעֲשִׂיתִי מִטְּרָה לַחֵץ וְכוֹ', וּמִי מְדַבֵּר עָלַי? כָּל אֱלוֹ
שְׁקַרְבָּתִי אֵל רַבְּנוּ ז"ל... הָאֵם זֶה לֹא מִצְּחִיק? ! וּבְזֵה פִּרְשֵׁתִי אֶת
סוּד פָּרָה אֲדָמָה, שְׁזֵה חֵק וְלֹא יְכוּלִים לְהַבִּין זֹאת, שְׁמִטְהָרַת טְמֵאִים
וּמְטַמְּאֵת טְהוּרִים, אַחַד עוֹסֵק לְהוֹצִיא אֶת אַחֲרִים מֵהַטְּמָאָה וְהַזְּהֵמָא
שֶׁל פָּגַם-הַבְּרִית וְכוֹ' וְעֵבְרוֹת תְּמוּרוֹת וְכוֹ', וּמְכַנִּים בָּהֶם חֶשֶׁק לְלַמֵּד

תורה וקיום מצוות מעשיות וכו', ולבסוף מטמא טהורים, זה הטמא מטמא שטתהו אותו, אחר-כך מדבר כל דבר אסור על המטהרו, ואומר עליו שהוא טמא ... ודבר זה הוא חק שאי אפשר להבין בשום פנים ואופן, ועל זה אמר החכם מכל האדם (משלי יז, יג): "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו"; מה לעשות? זה מחקי הבחירה וכו', עם כל זאת מכרחים להתחזק בכל מיני התחזקות, ולא להשבר בשום פנים ואופן יהיה איך שיהיה.

תאמין לי, שאני יכול לכתב לך עוד מאות עמודים, אך ההכרח לקצר במקום שהיה ראוי להאריך מאד.

טוב להודות להשם יתברך, אשר שם חלקנו בהפצת אורו של רבנו ז"ל, ובזה נעסק כל ימינו, יהיה מה שיהיה, אנחנו את שלנו נעשה — לקרב את כל העולם כלו להקדוש-ברוך-הוא, על-פי דרך התם של רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקעב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל למד אותנו דרך של למוד זכות, איך שצריכים ללמד זכות על כל אחד בזה העולם (עין לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן רפב), וכשמתפשים ומבקשים ומוציאים טוב אצל אחרים, ודנים אותם לכף זכות, כמו-כן יזכה לדון גם את עצמו לכף זכות, כי אין זו עצה להתחזק עצמו רשע וכו', שאז יפל בעצבות ובמיררות ודפאון וכו' וההכרח להיות תמיד בשמחה.

ידוע, שרבנו ז"ל הפליג מאד במעלתו של הצדיק הקדוש רבי

לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע, וקרא אותו 'פאר הדור, התפלין של הקדוש-ברוך-הוא', כי הוא סגנון של ישראל, ותמיד למד זכות על נשמות ישראל, ובהתפלין של הקדוש-ברוך-הוא כתיב (דברי הימים-א' יז, כא): "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (ברכות ו.), ולכן יען שלמד זכות על כל בר ישראל, לכן קראו רבנו ז"ל 'פאר הדור, התפלין של הקדוש-ברוך-הוא', וכשהיה להרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע בזיונות, צנה רבנו ז"ל לבדק את התפלין שלו.

ידוע, שבכל ליל ראש השנה בכה הרבה הרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע, ובקש ממנו יתברך, שיתן השנה שפע לעם ישראל, שיהיה לכלם פרנסה בשפע, ותשפיע עליהם ממון הרבה. ואמר: "רבנו-של-עולם, הלא לא תפסיד אם תתן לעם ישראל ממון וכסף הרבה, הלא הכל יחזר לך, כי מה עושים עם ישראל עם הפסף והפמון? הלא קונים מזה מצוות וכו', קונים רק אכל פשר, ובעבור הוצאות שבתות וימים טובים" וכו'.

וכן בליל יום כפור בכה הרבה ואמר: "רבנו-של-עולם, יש לי עסק טוב בשבילך, לך יש סליחה מחילה וכפרה, אני נותן לך את כל עוונות ישראל, ואתה תתן להם סליחה מחילה כפרה". מה אמר לך! זו עבודת גדולי מבחרי הצדיקים, שמוסרים נפשם בעבור נשמות ישראל, ודנים את כלם לכף זכות, ולכן גם אתה ראה למסר נפשך לדון את כלם לכף זכות, ואז גם על עצמך תוכל ללמד זכות, ותמצא בעצמך נקדות טובות ותחיה עצמך בהן.

תאמין לי, כי המתנה הכי יפה שהוריד הקדוש-ברוך-הוא בעולם, זו נשמת רבנו ז"ל, שהוא המתנה הכי יקרה, שיכול לדון את כל העולם פלו לכף זכות, ולקרב את כל הרחוקים. ורבנו ז"ל בחר בתלמידו הקדוש מוהרנ"ת ז"ל, אשר רק הוא מבין כל תלמידיו הבין את הלמוד העמק של רבנו ז"ל, והוא הבין תכף-ומיד אשר האור של רבנו ז"ל זה לעכשו ולדורות, ולכן לולא מוהרנ"ת ז"ל, לא היה העולם יודע מהלמוד של רבנו ז"ל, והיה העולם נשאר

אֲשֶׁר י"ז תתקעג — י"ז תתקעד בַּנְחַל פּוּ

בַּחֲשֵׁף וְכוּ'. וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיף בְּזֶה, אֲבָל הֶהְכֵּרַח לְקַצֵּר מִפְּנֵי הַמְּנִיעָה שֶׁנִּכְנְסָה עִכְשָׁו.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תֵּאֱמִין לִי, אֲשֶׁר אֵין עֲצָה אַחֲרֵת לַתֵּן לָךְ, רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה מִכְּרַח לְהִכְנִיס לְרֵאשֵׁף פֶּעַם וּלְתַמִּיד, שֶׁפֶל אֶחָד דּוֹרֵשׁ רַק לְטוֹבַת עֲצָמוֹ, כֹּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֵינְטֵרְסִים אִישִׁיִּים וְכוּ', רַק הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַח מַחֲשֵׁבְתוֹ הוּא כָּבֵר לְמַעַלָּה וְכוּ' וְכוּ', רַק כְּוָנְתוֹ הֵיא לְהִבִּיא אוֹתָךְ אֶל הַתְּכָלִית הַנִּצְחִית, וְלִכֵּן הַדְּבָק בּוֹ וּבִסְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וּמִשֵּׁם תְּקַבֵּל עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת אִיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

וּמִי זֶה הַצְּדִיק הָאֲמֵת? זֶה שֶׁמַּחְדִּיר בְּךָ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה שֶׁמְכַנֵּס בְּךָ חֶשֶׁק לְלַמֵּד תּוֹרַה הַקְּדוּשָׁה, זֶה שֶׁמְבִיא אוֹתָךְ קְרוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וּמַגְלֶה לָךְ, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרַק אֵלָיו צְרִיכִים לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ, זֶהוּ הַצְּדִיק הָאֲמֵת, וּבּוֹ תַחֲזִיק כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבְּלָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד התרגשתי לשמע את כל ספוריך וכו', ואת כל האכזבות שיש לך בביתך וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! זה לי שלשים ושש שנה, שזכיתי להתקרב אל רבנו ז"ל, ומאז שהייתי בגיל שש עשרה, כשמצאתי בבית אבי ספר קטן קרוע ובלוי שנדפס בתש"ו והוא ספר "משיבת נפש", נתעוררתי בהתעוררות גדולה להתקרב לרבנו ז"ל, ואף, שתהלה לאל, לא הכרתי אף חסיד ברסלב, ולא ידעתי ולא שמעתי כלל את השם ברסלב, רק נתעוררתי מהספר כל-כך, עד שהספר הקטן הזה שנה את חיי לגמרי, ואז התחלתי לחפש אחר ספרים של ברסלב, ובימים ההם לא היו מצויים הספרים כלל, ואפלו האחדים שכן נמצאו עלו הון תועפות, ואז קבלתי על עצמי, שיעזר הקדוש-ברוך-הוא שאזכה להתחתן, ואז אדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל, ואפיצם בכל העולם כלו בעבור פרוטות, וקבלתי עלי דבר זה בנדר.

מה אמר לך, ידידי היקר! הספר הזה שנה לגמרי את מהלך מחשבותי, ומאז שקבלתי את הספר "השתפכות הנפש", לקחתי את עצמי בעבודה הקדושה של תפלה והתבודדות, ובליתי על זה בכל יום כמה שעות, ולאט לאט במסירות נפש הכי גדולה השגתי ספר אחר ספר, ומאז שקבלתי את הספר "שבחי-הר"ן" ו"שיחות-הר"ן" קבלתי על עצמי, שאני צריך לחקות את רבנו ז"ל, וכך שיחה ושיחה עבדתי על זה במסירות נפש הכי גדולה לקיים את זאת, ותהלה לאל, בכל אלו השנים לא הכרתי בכלל אף אחד מאנשי שלומנו, ואני נותן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שלא הכרתי את אף אחד רק את ספרי רבנו ז"ל בעצמם, וכך ביליתי את ימי נעורי. ובפרט כשזכיתי להגיע אל שיחה ע"ו ב"שיחות-הר"ן", ששם מדבר רבנו ז"ל מסדר-דרך-הלמוד, הלכתי והתחלתי ללמוד בדרך זו, וכן כשקראתי את ספר "שבחי-הר"ן", נתלהב לבי לעשות ולחקות את רבנו ז"ל, והיה בדעתי גם להתענות תעניות, אבל תכף-ומיד הבנתי וראיתי מדברי רבנו ז"ל ב"שיחות-הר"ן" וב"חיי-מוהר"ן", שהזהיר מאד את אנשי שלומנו, שלא יקבלו עליהם שום

תענינות, כי מאחר שהם זוכים להתבודד עמו יתברך, כבר לא צריכים להתענות, וכך התחלתי להתמיד בספרי רבנו ז"ל ימים ושנים בפרט ב"לקוטי-הלכות", שהיתה נרפי לסים את כל חלקי "לקוטי-הלכות" בכל חדש, כי למדתי בכל יום שלשים ושלשה דפים "לקוטי-הלכות", וזכני הקדוש-ברוך-הוא לסים שלשים פעמים ברציפות בלי שום הפסק חדש אחד, ו"לקוטי-מוהר"ן" וזכני הקדוש-ברוך-הוא לסים פעמים אין מספר, וכך בליתי את כל ימי נעורי מלבד שאר למודים, עד שלאט לאט אחר כמה שנים התחלתי לשמע שיש חסידי ברסלב, והשתוקקתי מאד לבוא אליהם, ופה בארצות-הברית היה בסד הכל בקשי מגן אחד, ובאתי בשנת תש"כ לראש השנה, וזו היתה הפעם הראשונה שהתפללתי בין חסידי ברסלב, וההכרח לומר לך, שלא הסתפלתי עליהם כלל, רק באתי לקיים את צווי רבנו ז"ל — להתפלל עם אנשיו בראש השנה, והיתה אצלי פליאה גדולה מאד האפן שהם לומדים ספרי רבנו ז"ל וכן התנהגותם וכו' וכו', עם כל זאת לא התבלבלתי כלל, כי היו לי ההקדמות של כמה שנים, שלמדתי כבר ספרי רבנו ז"ל, וכך עברה שנה אחר שנה, עד שזכיתי להתחתן, ותכף-ומיד התחילו לבוא אלי בני הנעורים, איני יודע מהיכן ומי שולחם, אף כף היתה המציאות, שהתחילו לבוא אל ביתי בני הנעורים, והתחלתי לדבר עמם מדברי רבנו ז"ל, עד שבפערב חנכה שנת תשכ"ד, התקרבו מגן בחורים מישיבה אחת, והתחילו להריץ אלי בעיוותיהם, וכתבו לי מכתבים, והצרכתי להשיב להם, ומאז התחילו המכתבים, ומאז נתחבר ספרי "אשר בנחל", ותכף-ומיד אחר זה קימתי את נדרי, שקבלתי עלי בימי בחרותי — כשאחתחנן, אדפס את כל ספרי רבנו ז"ל, והשלכתי את עצמי מנגד, ונכנסתי בחובות לאלפים ורכבות בלי שום גזמא כלל, והדפסתי בשנה אחת שמונים וחמשה אלף ספרים, והם: ה"לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר-המדות", "שיחות-הר"ן", "חיי-מוהר"ן" וכו' וכו', כל ספרי רבנו ז"ל ומוהר"ן ז"ל, וזה היה בשנת תשכ"ה, והפצתי אותם בכל העולם כלו ממש בפרוטות, ומאז כבר התחילה עלי ההתנגדות, ואף-על-פי-כן לא התפעלתי כלל, אלא המשכתי בעבודתי הקדושה להפיץ

וּלְגִלוֹת אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי רְאִיתִי בְּעֶצְמִי — אִם סִפָּר קָטָן יְכוּל לְהַפְּךָ בַּחֹר בְּגִיל שֶׁשֶׁעֲשָׂרָה, וְלֹהֲכַנְיִסוּ בְּהַתְּמַדַּת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁקְיָנָה רַבָּה וְנִפְלְאָה וּבְהַתְּבוּדָדוּת, אִזְ אֲמַרְתִּי לְעֶצְמִי: כָּל עוֹד שְׂאֲחִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶפְיָן אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

וּמָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! גַּם הַסֵּמ"ךְ־מ"ם לֹא עָמַד מִהֲצַד, אֲלֹא יָצָא כְּנִגְדֵי בְּשִׁפְךָ קֶצֶף, וּמֵאֵז וְעַד עֲתָה אָנִי סוֹבֵל צְרוֹת וְיִסוּרִים, בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, עִם כָּל זֹאת הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא הַטְּבִיעַ בִּי עֲקֻשְׁנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׂאִינִי מִתְּפַעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, וְאָנִי עוֹמֵד וּמִגְלָה אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי לְהִקָּים הַמוֹן תְּלַמִּידִים יְרֵאִים וְשְׂלֵמִים, וְעַל אִף שְׂגָם עֲלֵיהֶם עָבַר מִה שְׂעֵבֵר וְכוּ' וְכוּ', אַחַר לְחָצִים כְּבָדִים מִשְׂפַּחְתֵּינִי וְכִדּוּמָה וְכוּ' וְכוּ', הַצָּרְכוֹ לְנִתְקַן קִשְׁרִים מִמֶּנִּי, וּמָה גַם שֶׁהִרְבֵּה הַתְּחִילוֹ לְדַבֵּר עָלַי וְכוּ' וְכוּ', אָנִי אֵינִי מִתְּפַעַל מִזֶּה כָּלֵל, רַק אָנִי בַתְּמִי אֵלֶיךָ — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּפִי שֶׁקִּבַּלְתִּי מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, כִּי הַמוֹן לְמַדְתִּי בְּסִפְרֵי "לְקוּטִי־הַלְכוֹת", וּמִחַמַּת שְׂזָכִיתִי לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְלְהַפְּיֵצֵם בְּמֵלֵא מוֹבֵן הַמְּלָה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ עוֹד אִזְ בְּשֵׁנַת תִּשְׁכָּה, וְאַחַר־כֵּן עוֹד פַּעַם בְּשֵׁנַת תִּשְׁל"ו הַדְּפַסְתִּי עוֹד פַּעַם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל: הַ"לְקוּטִי־מוֹהֲרַן" וְ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" וְ"סְפָר־הַמַּדּוֹת" וְכָל סִפְרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְכַעַר בִּי הַחֲשֵׁק שֶׁיִּכְנַס דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְרֵאִיתִי שְׂדֵבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֲצֵלָם כְּמוֹ אֹר הָאֵלֶף, וְלִקְחָתִי עַל עֶצְמִי לְצַמְצֵם אֶת אֹר הָאֵלֶף לְמֵאוֹת וְהֵמֵאוֹת לְעֶשְׂרוֹת וְעֶשְׂרוֹת לִיחִידִים, וְגַם הֵיחִידִים לְפָרְרָם לְפָרוּרִים, שֶׁהֵם כָּל הַקְּנֻטְרִסִים. וְתִהְיֶה לְאֵל, מֵאֵז וְעַד עֲתָה נִתְרַבֵּה הַקְּבוּץ שֶׁל חֲסִידֵי בְּרִסְלָב לְאֵלָפִים, וְהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ מֵאִיֵּן בָּאוּ וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדַמְתִּי לָךְ אֶת כָּל זֹאת, כִּי אָנִי יוֹדֵעַ שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ מִה שְׂעוֹבֵר — חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְצְרוֹת וְקֻטְנוֹת, וְאֵתָה שְׂבוּר בְּעֶצְמָךְ מְאֹד מְאֹד, לְזֹאת אֲמַרְתִּי לְרוּץ אֵלֶיךָ בְּשׁוּרוֹתִים אֵלוּ, שְׂעֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עֲנִיֵן רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֲנִיֵן גְּלוּי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, כִּי הַמְּשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֵּשׁ אֶת

העולם, ואין לאף אחד להתבלבל מהשני כָּלֵל, אם זכית להתנדע
 מרבנו ו"ל, אסור לך להסתפל על שום בריה שבעולם, וגם עלי
 אסור לך להסתפל, רק אפה צריך לקחת את עצות רבנו ו"ל,
 ולהתנהג בהן בתמימות ובפשטות, ואז דיקא תצליח דרכך.

מה אמר לך! פלא גדול, אשר את מכתבך מצאתי היום על
 שלחני ופתחתיו, ותכף-ומיד נתעורר בי — הלא ראיתיך עכשו
 ביבנאל, ועל-פן מהרתי לכתב לך שורותים אלו, ותאמין לי שיש
 לי הרבה להאריך, אף טרדותי רבו מאד, כי זכני הקדוש-ברוך-הוא
 לחבר ספרים נוראים ונפלאים הן על ה"לקוטי-מוהר"ן" והן על
 ה"ספורי-מעשיות" והן על "ספר-המדות", על התורה ועל
 המועדים ועל אגדות חז"ל ותני"ג מצוות ועל אבות ותהלים, והכל
 כדי לקרב את המון-העם אל דרכי רבנו ו"ל, ואני טרוד מאד מאד
 לסדרם ולהכינם לדפוס.

ראה, אהובי, ידידי היקר! לברח מפלם, ואל תבלבל את עצמך
 משום בריה שבעולם, לדעתי, היה טוב שתקח את אשתך, ותסעו
 ליבנאל, ותקנו שם דירה, ותעזר לאנשי שלומנו לבנות עיר ברסלב,
 כי עכשו בוער בלבי להקים עיר על שם רבנו ו"ל, ואף שאני יודע,
 שהסמ"ך-מ"ם אורב עלי בשביל זה מאד מאד, ויש לי צרות
 ומרירות עצומה, עם כל זאת בכח רבנו ו"ל אלהם ואנצח.

ראה להיות בקשר עמי במכתבים, ואז אכתב לך עוד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקעה.

בעזרת השם ותברך, יום ששי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך בצרוף ארבעים דולר לפדיון, יעזר

לך הקדוש-ברוך-הוא, שַׁימְתִּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְתִזְכֶּה לְמִצְאָתָא בְּתֵּי זַוְגָךָ וְלִהְתַּחַתֵּן מֵהַ שְׁיֹתֵר מֵהַר.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ. כִּי בְּאַמַּת הָאָדָם צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, כִּי עוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם יְרִידוֹת וְנִפְלִאוֹת, הַשְּׁלֻכוֹת וְקִטְנוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲזִיק מִעֲמֵד, וְאֵינּוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר כָּלֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמֶךָ לֹדֵם בְּכָל יוֹם הָעֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים שְׁגִלָּה רַבָּנוּ ו'ל, שֶׁהֵם תְּקוּנָה גְּמוּרָה לְפָגַם-הַבְּרִית, זֶה לֹא לֹדֵם הַרְבֵּה זְמַן לֹדֵם עֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, וְהַתְּקוּנָה הַזֶּה עוֹלָה עַל הַכָּל, וְרַבָּנוּ ו'ל הַבְּטִיחַ בְּשָׁנֵי עֵדִים, אֲשֶׁר מִי שְׁיִזְכֶּה לָבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיֹאמֵר עֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים אֵלָיו, אֲזִי אֶפְלוֹ אִם עֲצָמוֹ וְגִבּוֹרֵי פִשְׁעֵי, יוֹצִיאוּ מִשְׁאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְּחִתּוֹ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַשְׁתַּוְּקֵק לָבוֹא עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיֵּיךָ אֶל צִיּוֹן רַבָּנוּ ו'ל, וְשֵׁם יִהְיֶה תְקוּנָתְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמַּח מְאֹד וּלְשִׁמַּח אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַתְּחַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה מְקָרֵב אֶל רַבָּנוּ ו'ל בְּשִׁלְמוֹת.

נָא וְנָא אֵל תִּתְיַאֵשׁ כָּלֵל, אֵלָּא תִלְךָ עַל הַהֲצָעָה הַרְאֵשׁוֹנָה, הָעֶקֶר שְׁיִהְיֶה לְשֵׁם שְׁמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֵדֵר וַיְחִי, י"ג טֵבֵת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ וַיְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹתְךָ
בְּהִיוֹתִי בִּיבְנֵאֵל, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל, שְׂזִכִּיתָ לְהִיּוֹת בַּחֲנֻכָּה עַל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחַת בְּזֶה מְאֹד מְאֹד,
שְׂתַהַלְּהָ לְאֵל, אַתָּה מְקַנֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אַף מָה עָלֶיךָ לְדַעַת? כִּי
דָּבַר רַבְּנוּ ז"ל תְּלוּי בְּאַחַדוֹת, שְׂצָרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם אַנְשָׁיו, וּבִכְפָּרֵט
שְׂזִכְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגוֹר בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", עָלֵינוּ לְמַסֵּר
אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהִתְאַחַד עִם אַנְשָׁיו, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם אֹרֵב מְאֹד מְאֹד
לְעִשׂוֹת פְּרוּדִים בִּיגְנוּ, וְלִכְּנֹן רְאֵה לְקֹשֶׁר אֶת עֲצָמְךָ, וְלְהִתְחַבֵּר יַחַד
עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְתַעֲזֹר לָהֶם בְּהַגְשַׁת קָפָה וְתֵה בְּעֵת הַלְמוּדִים,
וְתַדַּע שְׂהָאִישׁ הָאֱלֹקִי הַרְשָׁ"ש זי"ע, זָכָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ חֲבָרְיָא, דִּיְקָא
עַל-יְדֵי-זֶה שְׂהִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ, וְהִגִּישׁ תֵּה וְקָפָה לְתַלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה,
כְּמוֹכָא בְּסִפּוּרֵי תוֹלְדוֹתָיו, וְכָךְ לְאֵט לְאֵט הִתְמַיֵּד מְאֹד בְּלַמּוּד, עַד
שְׂעָלָה עַל כָּל הַתְּלַמִּידִים. רֹאִים מְזֵה, אִיךָ שְׂאַפְלוּ שְׂמוּשׁ קָטָן כְּזֶה
כְּהַגְשַׁת תֵּה וְקָפָה לְהַתְּלַמִּידִים, הוּא דָּבַר יְקָר מְאֹד מְאֹד, וְלִכְּנֹן רְאֵה
לְהַמְשִׁיךְ בְּעַבְדוֹתְךָ עַבְדוֹת הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְתִשָּׁב בַּפְּנֵה שְׁלֶךְ עִם עֲרָמָה
שֶׁל סְפָרִים: תַּנ"ךְ, מְשֻׁנִּיּוֹת, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּךְ, זֵהר
וְתַקוּנִים, סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתַלְמֵד בְּחִיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת, וְתַרְקַד עִם אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ אַחַר כָּל תְּפִלָּה.

וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְצֵאת בְּכָל לַיְלָה עַל הַהָר, וְלְהִתְבַּוֵּד
עֲצָמְךָ עִמּוֹ יְתַבְרֵךְ, וְלִקְנִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאוּחֻז בְּזֶה!

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחֵל", וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגְעֵ
לְנַפְשְׁךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעז.

בעזרת השם ותברך, יום ששי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיי ... גרו יאיר.

מאד מאד רציתי לדעת מה הענינים בענין העורף-דין (היום היתה תקלה בקו הפקס שלי). מה אמר לה, צריכים בכל יום ישועות חדשות, הכיס ריק ואין בו... אבל רצונות וכסופים להקדוש-ברוך-הוא יש, תהלה לאל, הרבה מאד, אני מקנה שהכל יסתדר בסופו של דבר, וכן בענין המלמד וכו', איך שאני רואה, עוד יבוא הזמן שיבקשו ויתחננו אנשי שלומנו, שנקח אותם למלמדים, ולא נצטרך טובות כל שני וחמישי.

העקר ראה לחזק את עצמך, פי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ואף שלפעמים נדמה להאדם, שאבד מנוס ותקוה ממנו, עם כל זאת כשזוכים להתחזק — אז מצליחים מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מתפלל בעדך תמיד. ראה לשמע בכל יום כלי זמר על-ידי טיפ, שיעלה לה המצברות, כי השמחה בה' זה הפתרון לכל. אשרי מי ששור ושמח בכל יום ויום, ומכל צרותיו וכו', מהפך הכל לשמחה ונגון, ושוחק מכל העולם, כי מה יש לאבד בעולם העובר הזה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקעח.

בעזרת השם ותברך, יום ששי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הגרים ב"בנאל עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם

מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נִגְעַת וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, וַיִּמְשֵׁךְ עֲלֵיהֶם זֵיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרְךָ.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם מאד מאד להחזיק את עצמכם ביחד, אשר זה עקר שלמות הדעת, כי מחלקת ופרודים באים מחמת חסרון הדעת, אשר זה עקר העניויות, כמאמרם ו"ל (נדרים מא.): אין עני אלא בדעת; כי זה עקר העניויות — כשאין לאדם דעת, שאז הוא בחסר כל, בלא דעה, ואז מתחילות המחלקת והמריבות, לא-כן מי שיש לו דעת, הוא תמיד בשמחה, ואינו רב עם אף אחד, ועל-כן העקר להשלים את עצמו בדעתו, וכשיזכה לשלמות הדעת, שהוא לידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, על-ידי-זה לא יהיו שום מחלקת ומריבות. וכלל זה תנקטו בידיכם, במקום שיש מחלקת ומריבות, זה בא רק מחמת חסרון הדעת, לא-כן השלום בא רק מחמת רחבות ושלמות הדעת, ותכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא קמה.): "וטוב לב משתה תמיד" — זה שדעתו יפה, להפך "כל ימי עני רעים" — זה שדעתו קצרה, כי "וטוב לב משתה תמיד" — זה שדעתו רחבה, עין שם; כי הכל תלוי כפי שלמות הדעת. ועקר הדעת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א, סימן ד'): כשאדם יודע, אשר כל מארעותיו לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, שלמות הדעת; הינו כשאדם יודע, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ובין בטיבו ובין בעיקו שם אלופו של עולם מסתתר, זו שלמות הדעת של עולם הבא, ואז אף פעם לא יהיה במחלקת ובמריבות ובפרודים עם אף אחד.

ועל-כן ראו, אחי ורעי היקרים! להכניס בדעתכם את אמתת מציאותו יתברך, לידע תמיד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ועל-ידי-זה לא תבואו אף פעם לשום מחלקת ומריבות, ותזכו לשלמות הדעת, ותכמינו הקדושים אמרו (שבת קמט.): "אל תפנו אל האלילים" — אל תפנו אל מדעתכם, כי צריכים מאד מאד לשמר את הדעת והמחשבה, לא להכניס בדעתו שום מחשבה חיצונית, כי

בְּרַגַע שְׁמַכְנִיסִים אִיזוּ מִחֲשֻׁבָה וְדַעַת חֵיצוֹנָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם הַמַּח
וְהַדַּעַת, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכַת עַל הָאָדָם קִטְנוֹת הַדַּעַת, וּמִתְחִיל לָרִיב
וּלְהִתְקוּטֵט עִם זֹולְתוֹ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתּוֹ תָּמִיד,
וְהַסְמֵ"ךְ-מ"ם מְבַלְבֵּל תָּמִיד אֶת הַדַּעַת בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפָקוֹת עָלָיו
יִתְבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לְמַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת.

וְעַל-כֵּן רָאוּ, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! לְהַשְׁלִים תָּמִיד אֶת דַּעְתְּכֶם,
וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֲצַמְכֶם מְאֹד מְאֹד מִמַּחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, כִּי זוֹ קֶרֶן נִפְלְאָה
לְהַסְמֵ"ךְ-מ"ם — בְּשֵׁישׁ בֵּינֵנו פְּרוּדִים, חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, שָׂאָז הוּא
מִצְלִיחַ, לֹא-כֵן כְּשֶׁמְשַׁלְּימִים אֶת עֲצַמָם עִם הַדַּעַת הָאֲמֵת, לִידַע
וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים
לְשָׁלוֹם הַנִּפְלְאָה, לְחִבְר שְׁנֵי הַפְּכִים גַּם יַחַד, אֲשֶׁר דִּיקָא זֶה נִקְרָא
שָׁלוֹם — כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים בְּדַעַת אֶחָד (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן פ'), וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְבַטֵּל הַסְמֵ"ךְ-מ"ם וְהַקְּלָפוֹת
שֶׁנִּבְרָאוּ עַל-יְדֵי חֲטָאֵי הָאָדָם.

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד,
שְׁזָכִינוּ לְהִתְרוּעַע מְרַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא מוֹלִיךְ אוֹתֵנוּ בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה,
לְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתָּנוּ תָּמִיד, כִּי כָּל לְמוּדוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הֵן עֲצוֹת
נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַד מְאֹד — אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי
אֵין אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁפָּר אוֹ אֵיזוֹ אַכְזָבָה אוֹ אֵיזוֹ צָרָה
בְּחַיָּו, עַד שָׁרֵב בְּנֵי-אָדָם קָשָׁה לָהֶם מְאֹד מְאֹד לְהִתְמוּדָד עִם חַיֵּי
הַיּוֹם יוֹם, כִּי הַסְמֵ"ךְ-מ"ם אֹרֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַפִּילוֹ
וּלְהַכְשִׁילוֹ, לְרַחֲקוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְנַחֲקוֹ מִמֵּנוּ יִתְבַרֵךְ, וְעֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ
ו"ל, אֲשֶׁר הֵן עֲצוֹת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, הַמוֹלִיכוֹת וּמְדַרְיִכוֹת אֶת הָאָדָם
לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וּלְהִחְזִיק מֵעַמָּד בְּכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו,
וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, עַל-כֵּן עָלִינוּ לְהִתְמוּדָד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים,
וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ עֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁהֵן עֲצוֹת כָּלוּ זָרַע אֲמֵת,
עֲצוֹת מֵהַשָּׁמַיִם (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'); אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְמוּדָד
בְּדַבְּרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יָאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ וְאֵת אַחֲרָיִם.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵינִן לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם, אֲלֵא דְבָרֵי בֶן
הַשְׂמֻחָה הַנִּכְלָל בְּמִקּוֹר הַשְׂמֻחָה, וְהַעוֹסֵק לְקִשְׁרָנוּ בְּשֶׁרֶשׁ הַשְׂמֻחָה,
שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל.

אוֹדוֹת לְמוֹד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", תְּדַע, אֲשֶׁר זֶה בְּרוּר, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְהִקְרֹא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, כִּי אִם כְּשִׂמְתֵּמִידִים בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי־
הַלְכוֹת", כִּי מוֹהֲרָנִי ת"ו לְהַלְבִּישׁ אֶת אוֹרוֹת הַצְּחָצְחוֹת שֶׁל רַבְּנוּ
ו"ל, עַד שְׁגָם פְּשׁוּטִים כְּמוֹנוּ, גַּם־כֵּן תִּהְיֶה לָנוּ אִיזוֹ הַשְּׂגָה בְּרַבְּנוּ
ו"ל. כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ו"ל הִיָּה חֲדוּשׁ נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא
יִכִּילָהוּ הַרְעִיוֹן, כִּי גִלָּה אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה כְּזוֹ, שֶׁעוֹד לֹא הִיָּה בְּעוֹלָם,
וְהוֹרִיד אֶת כָּל הַשְּׂגָתוֹ עַל־יְדֵי תִלְמִידוֹ מוֹהֲרָנִי ת"ו ל. וְעַל־כֵּן אֲשַׁרִּי
מִי שְׂמַתְמִיד בְּלְמוּד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת".

רְאֵה לְקַחַת אֶת הָעֵנִין בְּרִצְיָנוֹת בְּמָה שֶׁדַּבְּרָנוּ, כִּי אֲנִי רוֹצֵה
לְפַתַּח יְשִׁיבָה קְטָנָה בְּיִבְנָאֵל, וְאֲנִי רוֹאֵה שְׂאֵתָה תִּהְיֶה רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
וְהַמְשָׁגִיחַ, וְזֶה יְהִי לְתוֹעֵלַת גְּדוּלָּה לְהַקִּים תִּלְמִידִים אֲמִתִּיִּים,
עוֹבְדֵי ה', הַעוֹסְקִים בַּתוֹרָה בְּהַתְמָדָה רַבָּה עַל־פִּי סִדְרֵי דְרַךְ הַלְמוּד,
וְכֵן בְּהַתְבוּדָדוֹת וּבְשְׂמֻחָה, וּמָה גַם שְׂתִּהְיֶה לָךְ פְּרָנְסָה בְּשַׁפְעַע, כִּי
תִּתְפָּרַס מְשֻׁכֵר הַלְמוּד.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְשׁוּם
דְּבָר לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, הַעֲקֹר תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לִילָךְ בְּדֶרֶךְ הַתָּם
וְהַפְּשׁוּט שֶׁקִּבְלָנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב וְעַל

שום בר מחלקת. מה אעשה, חטאי המרבים גרמה שידברו עלי כל דבר אסור, עם כל זאת עזר לי הקדוש-ברוך-הוא, שאיני מתפעל משום ברירה שבעולם, כי אני בתמי אלה — להקים עיר על שם רבנו ז"ל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקפ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך שאתה שואל, אם כדאי להכנס לדירה שאחד אבד את עצמו לדעת, רחמנא לישזון, רחמנא לצלן וכו' וכו', היה טוב מאד, שתחליף את המזוזות, וכן תזמין לכל הפחות עשרה אנשים, ותתחלקו ביניכם לומר את כל התורה, הינו חמשה חמשי תורה, ואם אפשר יותר — מה טוב ומה נעים, ואין לה לדאג כלל, כי הלא לא ימלט, שלא תהיה דירה שלא מתו שם וכו', וכבר גלה לנו רבנו ז"ל, כשנכנסים לגור בדירה חדשה, יאמר את כל התורה כלה, וזה היה מנהג אנשי שלומנו, שהיו עושים סעדה וחנכת הבית, ומחלקים בין כל המסבים, שכל אחד יאמר פרשה או שתי פרשיות מחמשה חמשי תורה, ובזה ביחד מסיימים חמשה חמשי תורה, וזו שמירה גדולה.

העקר ראה להכניס אורחים בביתך. וחכמינו הקדושים אמרו (שבת קכז): גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם, אין שום משחיתים נמצאים; ועל-כן כשמכניסים אורחים, היא גדולה מקבלת פני השכינה, וכודאי אין מה לדאג כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי

שְׁאֵנִי מִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְבֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְיַחֲדֵי, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב פֶּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אַף לֹא הָיָה הַפְּנֵאִי לְהַשִּׁיבְךָ מֵרַב טְרִדוּתִי, וּבִכְפָּרֵט שְׁהֵיִיתִי כְּכֹר פְּעָמִים בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְאֵינִן הַזְּמַן בְּיָדִי.

מָה אִמַּר לְךָ! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׁיִשׁ בָּךְ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. וְתִזְכֹּר מָה שְׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יג, יא): הוֹן מִהֶבֶל יִמְעַט וְקִבְיָן עַל יָד יִרְבֶּה, מִי שְׁרוּצָה הוֹן גְּדוֹל — אֲזוּ יִמְעַט, וְקִבְיָן עַל יָד — יִרְבֶּה, וְדָבָר זֶה שֵׁיף בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֵנִי, בְּגִשְׁמִי — מִי שֶׁהוּא אֵץ לְהַעֲשִׂיר, וְרוּצָה הוֹן מִהֶבֶל, לְבִסּוּף יִמְעַט, שְׁלֹא נִשְׁאָר לוֹ כְּלוּם, מָה שְׁאֵינִן כֵּן וְקוֹבֵץ עַל יָד יִרְבֶּה, שְׁמִקְבֵץ פְּרוּטָה אַחֵר פְּרוּטָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַשֵּׂר. וְכַמוֹ-כֵּן הוּא בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִי שְׁרוּצָה לְלַמֵּד בְּפַעַם אַחַת הַרְבֵּה, אֲזוּי לְבִסּוּף הוּא, שְׁאֵינִן לוֹמֵד כְּלוּם, אֲבָל מִי שְׁלוֹמֵד הַיּוֹם קִצָּת וּמִחָר קִצָּת, וְכֵן בְּכָל יוֹם קִצָּת, אֲזוּי בְּמִשְׁךָ הַזְּמַן הוּא זוֹכֵה לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהִיא עֲצָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכֵה לְלַמֵּד בְּסִדְרֵי-דְרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ו'ל.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ עַל-כָּל-פְּנִיִם חֲמֵשׁ דְּקוּת, וְכֵן בְּכָל פְּעַם, בְּאַפְּן שְׁבִמְשֵׁךָ הַיּוֹם תַּצְטַרֵף לְךָ עַל-כָּל-פְּנִיִם שְׁעָה אַחַת, כִּי חֲמֵשׁ דְּקוּת לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ, הוּא דְּבָר

גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לְיִשָּׁב אֶת עֲצָמוֹ מִפַּעַם לְפַעַם
 אֵיפֹה הוּא, וְיִהְיֶה מְקַשֵּׁר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר מִבְּלַעֲדֵי
 הַתִּיעֲצוֹת, שְׁמִיעֵץ עֲצָמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזוֹ דְרָכֵן שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שְׁתַּמִּיד
 מְתִיעֲצִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינָם עוֹשִׂים שׁוּם דְּבָר מִדַּעַת עֲצָמָם, רַק
 מְתִיעֲצִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי חַיִּים חַיֵּי אֱמוּנָה, חַיֵּי דְבָקוּת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזֹכָה לְחַיּוֹת אֶת חַיּוֹ בְּדְבָקוּת כְּזוֹ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל
 הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֲנִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּית אוֹתִי בְּמָה שְׁדַבַּרְתִּי עִמָּךְ,
 וְאִזּוֹ תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ. הַעֲקָר שְׁמֹר אֶת עֲצָמֶךָ לְבַל תִּקַּח עָלֶיךָ אֶת
 הָאֲשָׁמָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי זֶה יִגְרַם לָךְ אַחֲר־כֶּךָ הַרְבֵּה צָרוֹת, כִּי כָּל
 הַמְּרִיבוֹת בְּבֵית הֵן, כְּשֶׁחֲסִי-וְשְׁלוֹם הָאָדָם מִפְּטָט וּמִדְּבַר שְׁטִיּוֹת
 וְכוּ' וְכוּ', וְאִזּוֹ בְּאֵמַת חוֹשְׁבִים שְׁמֹשֶׁהוּ לֹא בְּסֵדֶר אִתּוֹ וְכוּ' וְכוּ', יוֹתֵר
 טוֹב שֶׁהִיא תִּקַּח אֶת הָאֲשָׁמָה עָלֶיהָ, מֵאֲשֶׁר אִתָּהּ תִּגִּיד שֶׁהָאֲשָׁמָה
 אֶצְלֶךָ וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת חָכְם גָּדוֹל בְּדְבָרִים כְּאֵלוֹ, כִּי אֲנִי
 רְאִיתִי שֶׁהַרְבֵּה בְּתִים נִשְׁבְּרוּ בְּשִׁבִיל זֶה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ
 מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וְיוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְכוּ' וְכוּ', וְכִבֵּר אָמַר הַחָכְם
 מִכָּל הָאָדָם (מְשָׁלֵי יג, טז): "כָּל עָרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת וְכִסִּיל יִפְרֹשׁ
 אֹרְלָתוֹ", וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת חָכְם גָּדוֹל בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֲנִי רְגִיל לוֹמַר
 תַּמִּיד: מִי שֶׁהוּא בְּטָלָן בְּגִשְׁמִיּוֹת, הוּא בְּטָלָן גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת, וּמִי
 שֶׁהוּא בְּטָלָן בְּרוּחַנִיּוֹת, הוּא בְּטָלָן גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת; כִּי הָאָדָם צָרִיךְ

אֲשֶׁר י"ז תתקפג — י"ז תתקפד בַּנְחַל קא

לְהַבִּין עֶסֶק בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִהְיֶה זְרִיז בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת,
וְאֵז יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

גַּא וְנָא עֲכָשׁוּ יִצְאֵת מַחְפָּתְךָ, רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמְךָ שְׁעוּרִים כְּסוּדָרָן
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם: מְקָרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, שְׁלַחֲזָן עֲרוּךְ, חֵק וְלֹא
יַעֲבֹר, וְאֵל תִּהְיֶה בְּטוֹלָן! כִּי חָבַל עַל הַיָּמִים הַטּוֹבִים שְׁיִכּוּלִים לְחֻטָּף
בְּהֵם כָּל־כֶּף הַרְבֵּה טוֹב.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּזְרִז עֲצֻמְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּפִתְחוֹת
עַל סְפָרֵינוּ "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ שְׁמַחֲפִים עֲלֶיךָ בְּחֵלֶק ג', כִּי
כָּבֵר צָרִיכִים לְהַתְחִיל חֵלֶק ד' וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרוֹת
עוֹלָם, וְעוֹד יָבוֹא זְמַן שְׁיִחִיו אֶת עֲצֻמָּם עִם הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! אֲשֶׁרֵנוּ מָה טוֹב חֵלְקֵנוּ וּמָה נְעִים
גּוֹרְלֵנוּ, שְׁאֲנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה,
וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ז"ל.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב, וְאֵז אֲכַתֵּב לָךְ עוֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

תן תודה לאשתך על החסד שעשיתם עמדי, שהבאתם לי אכל, יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא, שתזכו לעשות תמיד צדקה וחסד, ותגמרו ככר את בנית ביתכם, ויהיה ביתכם בית ועד לחכמים, ותכניסו הרבה אורחים, פי גדולה הכנסת-אורחים יותר מקבלת פני שכינה (שבת קכז), ומצות הכנסת-אורחים היא מצוה רבה מאד מאד, ואף שהיא מצוה קשה מאד, פי אי-אפשר לצאת ידי חובת בני-אדם וכו', פי יש כל מיני טפוסים אנשים וכו', עם כל זאת עצם המצוה הכנסת-אורחים, היא מצוה גדולה מאד, ובפרט בזה שאשתך מחזקת את נשות אנשי שלומנו, זהו דבר גדול מאד מאד, פי צריכים להתחזק מאד מאד.

מה אמר לך! ברוך השם, אני כל-כף שמח, שעכשו ככר מתחילים לראות את הפרות ביבנאל, ויותר מתמשים משפחות גרות שם, ויש לנו תלמוד-תורה לבנים ובית-ספר לבנות וכולל, יעזר לנו הקדוש-ברוך-הוא, שנוזכה להרחיב את הבית-המדרש, וכבר יגמר המקנה, שהוא דבר נפלא מאד מאד, שאנחנו לא צריכים טובות מאף אחד, והנה המקנה שלנו נבנה עם כל החמרות שרק יכולים לבנות מקנה טהרה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיגלדו ביבנאל מאות ואלפי נפשות, ויתרבה הקבוץ הקדוש שלנו, ונוזכה לראות עוד עיר על תלה.

נא ונא ראה לקב'ע לעצמך שעורים כסדרן בכל יום, ואל תטעה את עצמך, פי חבל על הזמן, ראה להתגנב ו'לגנב' בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, ואפלו מעט דמעט גם-כן טוב, פי בזה שאדם זוכה לחטף בכל יום מעט, סוף כל סוף? למד הרבה וכו' וכו'. ורבנו ז"ל אמר: 'מעט גם-כן טוב', ועל-כן אשרי מי שזוכה לחטף בכל יום מעט ועוד מעט ועוד מעט, ועל-ידי-זה יזכה לסיים את כל התורה כלה.

נא ונא ראה להתבודד עצמך בכל יום עמו יתברך ואפלו חמש

אֲשֶׁר י"ז תתקפה בנחל קג

דקות, כי התפלה היא היסוד והעקר בדעת רבנו ז"ל, ואשרי מי שמתבודד עצמו בכל יום עמו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקפה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף לפדיון, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שימתיק ממך כל הדינים, ותזכה להכליל בו יתברך תמיד.

ראה למסר את נפשך בעבור הפצת מעינות החכמה חוצה, ואל תסתפל על שום ברירה שבעולם, ותעזר בהפצה, שזוכה להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, כי עלינו נפלה חובת היום, ואף שיש הרבה מתנגדים וכו' וכו', אין לנו להתבלבל כלל מהם, רק אנחנו צריכים למלא את כל העולם בלו עם אור ודעת רבנו ז"ל, ולא להתפעל משום ברירה כלל, כי סוף כל סוף יתגלה אור רבנו ז"ל בכל העולם בלו, ואשרי מי שיש לו חלק בזה!

נא ונא ראה להתבודד עצמך עמו יתברך, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, ותספר לו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות כאשר ידבר איש אל רעהו, ואז תצליח את דרכך.

ראה להיות קבוע בלמוד התורה הקדושה. ועל פלם — ראה לקבץ את אנשי שלומנו, שתתקבצו פעם אחת בשבוע ללמד ביחד ספרי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, וזה דבר גדול מאד מאד,

אֲשֶׁר־י מִי שְׁמַקְבֵּץ אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד עַל-כָּל-פָּנִים פֶּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, י"ג טַבַּת הַיְתַשְׁנִי"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַמְּאָה דוֹלָר לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּזְכֶּה לְסִיַּע לְהַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי זֶה קָרוֹב גְּאֻלְתָּנוּ, וּכְשֶׁתִּתְגַּלֶּה דַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֵז יִתְגַּלֶּה מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ, כִּי הַמְּשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי בִּזְהַר הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֲכָם גְּדוֹל מְאֹד, לֹא לִפְלֵי בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר כָּלֵל, וּבַפֶּרֶט לֹא כְּדָאֵי לְהַסְתַּבֵּף עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, תַּמִּיד צְרִיכִים לְרְאוֹת לְהַתְחַמֵּק, שְׂלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם עֶסֶק עִם אֶחָד, וְאֵז יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ. וְזֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת — עַל-יְדֵי שְׁמִרְגָּלִים אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁתָּק, כִּי לֹא בְּכָל פֶּעַם צְרִיכִים לְהִגִּיב, וְלֹא בְּכָל פֶּעַם צְרִיכִים לְעֲנוֹת, כְּדָאֵי לְהַשְׁאֵר חֲזֵב תְּרוּץ... כִּי לֹא צְרִיכִים לְעֲנוֹת בְּכָל פֶּעַם, וְחֲכָם שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּבִּיחַ מֵהַ שְׂאֵנִי מְרַמֵּז לָךְ, וְאֵז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ, כִּי מֵהַ צְרִיכִים מַחְלָקַת, וּמֵהַ צְרִיכִים לְהַתְעַרֵּב בְּמַחְלָקַת שְׂאִינָה שְׂיִכַת לוֹ, תַּמִּיד יִמְצְאוּ בְּנֵי-אָדָם שְׁמַקְנָאִים בְּזוּלָתָם, וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ, אֲשֶׁר־י מִי שְׁמַכְנִיס דְּבוּרִים אֵלָיו לְתוֹף לְכַבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאֵז יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ תַּמִּיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה ל... גרו יאיר.

בענין ... תדע פי בנו ... עובד עליו מאד מאד שיחזור אלינו, ואני שומע את שיחתו עמו בכל יום בטלפון, ושאלו אותי, ואמרת לי להם, אם תשבו בשקט בפנה שלכם — הרי זה טוב, רק ברגע שתתחילו להתערב, יזרקו אתכם משם.

ובענין הרחבת הבית, יש לי עגמת נפש גדולה, אך מה לעשות, זה פפרת עוונות, עם כל זאת טוב שתעמד על העורף-דין... שלא יחפה עד התאריך של הישיבה שלהם, אלא אם לא יענו לו במכתב, אז יכתב מכתב יותר חריף...

תאמר אל ... ו... שישלחו את התמונות שלהם בדאר מהיר.

בענין שלך רק תפלה, ואם אפשר לארגן מנין אנשים שיתפללו בערך במקומות הקדושים — מה טוב ומה נעים, כי תפלת רבים מבטלת גזרה רעה, וכן תבקשו עלי רחמים, כי הנני זקוק לרחמים מרבים, הן בענין הבניה, שכבר אזכה לבוא לגור שם, והן בענין החובות והן בענין וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקפח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אחי ורעי אנשי שלומנו היקרים, תלמידי "היכל-הקדש", "חסיד ברוסלב", הגרים ב"בנאל עיר ברוסלב", הווי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם

וַיֵּצֵאֵם מִכַּלְבַּת צָרָה וְצוּקָה, וּמִכַּל נִגְעָה וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלִיחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם מאד מאד להיות בשמחה עצומה, ואל תסתכלו על כל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים עליכם, כי הכל בשביל הבחירה והנסיון, לנסות אתכם אל מי תרדפו בעת צרה, כי באמת הסמ"ך-מ"ם אורב עלינו מאד מאד, ורוצה להפילנו בעצבות ובמרירות ובמרה שחורה, ולכן עלינו למסור את נפשנו על נקדת השמחה, כי באמת הסמ"ך-מ"ם הוא עצם העצבות והמרירות, וזה לעמת זה השמחה היא הקדשה, היא השכינה, היא הרוחניות חיות אלקותו יתברך, פי "עז וחדוה במקומו" (דברי הימים א' טז, כז), ולכן יש תמיד מריבות בין הסמ"ך-מ"ם, שהיא המרירות והעצבות, המחלקת והמריבות, לבין הקדשה, שהיא השמחה והדבקות והחיות בו יתברך, זו מחלקת תמידית, ועל-כן כשה קם זה גופל, כשקם בר ישראל, והוא שש ושמת ורוקד מרב שמחה, על-ידי-זה הוא מכניע ומפיל את הסמ"ך-מ"ם לגמרי.

לכן ראו, אחי ורעי היקרים! לרקד בכל יום אחר כל תפלה ותפלה בבית-מדרשנו, ואם יכולים עם כלי זמר — מה טוב ומה נעים, כי השמחה היא היסוד והעקר בדעת רבנו ז"ל, כי רבנו ז"ל רוצה לגלות לנו אמתת מציאותו יתברך במדרגה הכי עליונה, ואי-אפשר לזפות לזה, כי אם על-ידי תקף השמחה, ועל-כן צריכים למסור את נפשו להיות בשמחה. ומקדם למדנו בסעדת מלוה מלכה את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ג, ששם מדבר רבנו ז"ל מענין מעלת הששון והשמחה. ומביא משל: יש בני-אדם ששמחים מאד, ויושב אדם מן הצד בעצבות ובמרירות, אז עקר השלמות הוא לתפס את האדם הזה שיושב מן הצד במרירות ובעצבות, ולתפסו בתוך השמחה, כי עקר השלמות היא לחטף את היגון ואנחה אל תוך השמחה, כי הקדשה אי אפשר לה לסבל עצבות, ועל-כן בשעה שרוקדים עגול אנשים בשמחה עצומה, ויושב בצד איזה אדם במרירות, אזי מצוה רבה לתפסו ולהכניסו

גם-כֵּן אֶל תּוֹךְ מְחוּל הַשְּׂמֵחָה, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂלֵמוֹת, אוֹתוֹ דְּבַר כְּשֶׁאָדָם שְׂמֵחַ, אֲזִי מְנַחֵת הַעֲצָבוֹת וְהַצָּרוֹת שְׁלוֹ בְּצַד, וְעֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה — לְתַפֵּס אֶת הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹמְדוֹת בְּצַד, וְלְהַפְּכֵן אֶל הַשְּׂמֵחָה, וְזֶה פְּרוּשׁ "שְׂשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יִשְׂגוּ" (יִשְׁעִיָּה לֵה, י), שֶׁהַשְּׂשׁוֹן וְשְׂמֵחָה צְרִיכִים לְרוּץ וּלְהִשִּׁיג אֶת הַיְגוֹן וְאֲנָחָה, כִּי "וְנָסוּ יְגוֹן וְאֲנָחָה", שֶׁהַיְגוֹן וְאֲנָחָה בּוֹרְחִים וְנָסִים אֶל הַשְּׂמֵחָה, כִּי בַעֲת הַשְּׂמֵחָה דֶּרֶךְ הַיְגוֹן וְאֲנָחָה לַעֲמֹד מִן הַצַּד, אֲבָל צְרִיף לְרִדְף אַחֲרֵיהֶם דִּיקָא וּלְהִשִּׁיגֵם וּלְהַגִּיעֵם, וּלְהַכְנִיס אוֹתָם דִּיקָא אֶל תּוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, שְׂזֶה עֵקֶר הַשְּׂלֵמוֹת. וְעַל-כֵּן רָאוּ לְהַפְּךְ אֶת כָּל הַמְרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת וְהַצָּרוֹת שְׁלָכֶם אֶל מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה, וּלְהִיּוֹת רַק שְׂמֵחִים וְעַלְיִזִּים, וּבְזֶה תִּבְטְלוּ אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְגַמְרִי.

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רָאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, שִׂישׁ לְנוּ רַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוּרָא וְנַפְלָא כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִיָּה וּמְחֻזָּק אוֹתָנוּ, רַבִּי הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוּרָאוֹת כְּאֵלוֹ, וְלַמְּדֵנוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית מֵהַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"ג, שֶׁשֵּׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל מִמַּעַלְת אַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי בְּאַמַּת מֵהַיּוֹם הַזֶּה מִתְחִילִים יָמֵי שׁוֹכְבִים, כִּי אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁל פְּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ שְׁקוֹרָאִין: שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שֶׁלַח, י'תָרוּ, מ'שְׁפָטִים, בְּאֵלּוֹ אַרְבָּעִים יוֹם יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר שָׁחַת וּפָגַם בְּפָגַם-הַבְּרִית, כִּף מוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי כְּשֶׁקוֹרָאִים אֶת כָּל סְפוֹר גְּלוֹת מְצָרִים וַיְצִיאֵת מְצָרִים, נִתְעוֹרְרַת אוֹתָהּ הָאָרֶז גַּם עַכְשָׁו, וְעַל-כֵּן בְּיָמִים אֵלּוּ נִקְרָאִים יָמֵי שׁוֹכְבִים, עַל שֵׁם "שׁוֹכְבוֹ בָּנִים שׁוֹכְבִים" (יְרֵמְיָהוּ ג, יד), כִּי עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן לְשׁוֹב בְּתִשְׁבּוּבָה, וְרַבְּנוּ ז"ל מְדַבֵּר שֵׁם, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּנוֹי-אָדָם, שְׂאִין לָהֶם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשְׁבּוּבָה, וַיֵּשׁ אָדָם שִׂישׁ לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשְׁבּוּבָה, אֲבָל אֵינּוּ מוֹצֵא אֶת הַשְּׂעֵר וְהָאוֹת הַשִּׁיף לוֹ, וַיֵּשׁ שְׂפָכָר מְצָא הַשְּׂעֵר וְהָאוֹת שִׂישֵׁף לוֹ, אֲבָל הַשְּׂעֵר שְׁלוֹ סְגוּר, אֲבָל עַל-יְדֵי שְׂמֵרָגִילִים אֶת עֲצָמוֹ לומר תְּהִלִּים, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּלִים הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשְׁבּוּבָה, וּמוֹצֵאִים אֶת הָאוֹת וְהַשְּׂעֵר הַשִּׁיף לוֹ, וְגַם נִפְתָּח הַשְּׂעֵר שִׂיכְנַס בוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִרְבוֹת בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְסִים בְּכָל יוֹם שְׂעוֹר יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים, הֵינּוּ שִׂיחֵלֶק אֶת סֵפֶר

תהלים לימי השבוע, ובכל יום יאמר 'יום תהלים', באפן ששעד שבת-קדש יזכה לסים את ספר התהלים, והוא מאד מאד מסגל להתעוררות לתשובה, ולמצא את השער והאות השיף אליו, ויפתח השער של הקדשה להפנס בו. ועל-כן ראו, אחי ורעי היקרים! לומר בכל יום ויום תהלים, ובפרט עכשו בימי שובבי"ם, צריכים להיות רגילים מאד מאד בזה.

ובבקר בעת קדוש דברנו הרבה מהספור של הזכוב והעכביש, ששם מדבר רבנו ז"ל, איך שקדם שנשמתו ירדה לזה העולם, אזי בא הסמ"ך-מ"ם וצ'עק: "אם הנשמה הזו תרד לזה העולם, אין לי פבר מה לעשות". ואמרו לו: "הנשמה הזאת מכרחת לצאת, ואתה תבוא ותצא ותמצא לעצמך עצה". ויצא ומצא איזה איש זקן, שהיתה לו שיכות עמו מכבר וצחקו, ואמר: "עכשו פבר הנשמה הזאת יכולה לירד לזה העולם", וזה היה הסמ"ך-מ"ם שנתפשט לארפה ולרחבה, העקר שדעת רבנו ז"ל לא תלך בעולם, ואנחנו רואים במציאות פאן ביבנאל, שאנו רוצים לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, ועומד עלינו הסמ"ך-מ"ם בעצמו בהתגלמותו של דב שמן, בלי שום גזמא פלל, ועושה לנו צרות ויסורים, ועל-כן אין לנו להתפעל ממנו פלל, כי בזה שנתזיק את עצמנו ביחד, ונדבק מדבורי רבנו ז"ל, נזכה להכניעו ולהפילו ולגרשו לגמרי מאתנו, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו יתברך, ונזכה לראות במפלת הסמ"ך-מ"ם, שיתבטל ויתגרש לגמרי בתרפות ובבזיונות מיבנאל, כי באמת ענינו למסר את נפשנו לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, ואתם צריכים לדעת, אשר פל דבר קטן שרק רוצים לעשות בשביל רבנו ז"ל, על זה מתפשט הסמ"ך-מ"ם לארפה ולרחבה, ודבר זה ראו בכל הדורות, פל אלו שרצו לעשות משהו בשביל רבנו ז"ל, סבלו צרות ויסורים ומכאובים רבים, וממש לא יכלו להוציא מפח אל הפעל, רק על-ידי מסירות נפש, וסוף פל סוף הצליחו. פן הדבר פאן ביבנאל, אף שהסמ"ך-מ"ם בכבודו ובעצמו עמד עלינו, ומסית ומדיח את התושבים נגדנו, אין לנו להתפעל חס-ושלום בשום פנים ואפן, אלא להמשיך בדרכנו ללמד ולהתפלל

וּלְרַקֵּד וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַחְזִיק אֶת עַצְמָנוּ בְּיַחַד, וְעַל-יַד־יָהּ נִכּוֹן יִהְיֶה בְּטוֹחַ לְבָנוּ, שְׂנוֹזְכָה לְבִטְלוֹ לְגַמְרִי, וּכְשֵׁיזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, כְּשִׁקְמָה הַקְדָּשָׁה, שֶׁהִיא הַשִּׂמְחָה וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, זֶה נוֹפֵל — שְׂנוֹתְבִטֵּל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְגַמְרִי.

וּבִסְעֵדַת לֵיל שֶׁבַת דְּבָרָנוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה נ"ז, שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר רַבְנוּ ז"ל מֵאֲמוּנַת-חֻכְמַיִם, אִיךָ שֶׁצָּרִיכִים לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּאֲמוּנַת-חֻכְמַיִם; כִּי מִי שֶׁמְלַעִיג עַל דְּבָרֵי חֻכְמַיִם, אֵינן לוֹ רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ (שֶׁבַת קִיט:), כִּי הַמְּבֹזֶה תִּלְמִיד חֻכֵּם, אֵינן רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד לֹא לְפָגֵם בְּאֲמוּנַת-חֻכְמַיִם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שִׁיכוּת בְּבוּזֵי תִלְמִידֵי חֻכְמַיִם, כִּי אִזּוֹ עָנָשׁוּ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְדְבָרָנוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי מַה שֶׁאָמַר שָׁם רַבְנוּ ז"ל, שֶׁיֵּשׁ זְמִין וְיֵשׁ שְׂמַאל, זְמִין הוּא הַמְקַבֵּל וְשְׂמַאל הוּא הַמְשַׁפִּיעַ, שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְקַבֵּל מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּלְהַשְׁפִּיעַ לָעָם יִשְׂרָאֵל, וְהֵאָרְכְנוּ בְּזֶה אֶת הַדְּבָר מְאֹד כְּדָרְכָנוּ, אִיךָ שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהִיּוֹת מְשַׁפִּיעַ לָעָם יִשְׂרָאֵל שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, אִוֵּר וְדַעַת וְזִיו וְחַיּוּת, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי עֲלִינוּ מִנַּח הַחַיִּים הַזֶּה לְהַפְיֵץ וּלְגַלּוֹת אֶת דַּעַת רַבְנוּ ז"ל, וְאִיךָ שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אִוֵּר עֲלִינוּ מְאֹד מְאֹד, וּבְכָל פַּעַם צָץ פְּרָחַח אַחַר וּמְדַבֵּר עָלֵי כָּל דְּבָר אֲסוּר — מַה בְּכַן?! הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְסִיּוֹן, וְעֲלִינוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁנוּ, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְנוּ ז"ל בַּעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ.

לְכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד שִׁיְהִי שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וְתִדּוּנוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ לְכַף זְכוּת, וְאֵל תְּרִיבוּ וְאֵל תִּתְקוּטְטוּ חֶסֶד-וְחִלְלָה, כִּי אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב הַשְּׁלוֹם, וּמְאֹד מְאֹד מְגֻנָּה הַמַּחְלָקָת וְהַמְרִיבוּת, וּבְזֶה שְׂנוֹחְזִיק אֶת עַצְמָנוּ בְּיַחַד, עַל-יַד־יָהּ נִהְיֶה נַעֲשִׂים כָּלֵי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ. וְעַל-כֵּן רְאוּ, אַחֲרֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! לְהַחְזִיק אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְאִזּוֹ טוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים.

נא וְנָא רְאוּ לְהִיּוֹת קְבוּעִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר טוֹב מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ, וּבְלִי הַתּוֹרָה אֵין עֲרָךְ לְחַיִּים כָּלֵל,
 וְעַל-כֵּן רְאוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 בְּכָל יוֹם, שְׁתַּהֲיֶה אֲצִלוּ עֲרָמָה שֶׁל סְפָרִים וְתַנְיָא, מְשֻׁנּוּת, גְּמָרָא,
 מִדְרָשׁ, שְׁלִחַן עֲרוּךְ, זֵהר, תְּקוּנִים וְסְפָרֵי רַבְנֵי ו"ל, וְלִלְמַד מִכָּל לִמּוּד
 וְלִמּוּד אֲפִלוּ מְעַט דְּמְעַט, וְסוּף כָּל סוּף יִתְקַבֵּץ יַחַד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּה עֲלֵיכֶם שְׁתַּצְּלִיחוּ, וְאֲנִי מִבְּקָשׁ מִכֶּם שְׂאֲתֶם תִּתְּפַלְּלוּ
 עָלַי, שְׁכַבְּר אֲזָפָה לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל לְבּוֹא לְגוֹר אֲצִלְכֶם, וּבְכָל
 פְּעַם בְּעֵת שְׂאֲתֶם מִתְּפַלְּלִים תְּפַלְּת שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, תִּתְּפַלְּלוּ גַם
 בְּעִבּוּרֵי, שְׁכַבְּר אֲזָפָה לְצֵאת מִהַחֲשֵׁךְ וְהַגְּלוּת הַזֶּה, וְאֲזָפָה לְבּוֹא
 וְלְגוֹר אֲצִלְכֶם, כִּי אֲנִי צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים וַיְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, וְאֶהְיֶה
 לְכֶם אֲסִיר-תּוֹדָה גְּדוּל מְאֹד, אִם תִּתְּפַלְּלוּ עָלַי, וְתִזְכְּרוּ אוֹתִי בְּכָל
 יוֹם בְּשְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה.

הַמֵּאַחַל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקפ"ט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא שְׂיִמְתֵּק מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים וְתִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָגִים
 שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאַף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַטָּבַע שֶׁלְךָ לְהַמְשִׁיךְ
 תְּמִיד אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת
 שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשִׁמַּח, וְאֲזוּ תִרְאֶה אֵיךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר

לָךְ, כִּי בְּאֵמֶת עֵקֶר הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרְךָ הוּא שְׂמֵחָה,
 כִּי "עֹז וְחֻדְנָה בְּמִקְוָמוֹ" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טז, כז), אַךְ טָבְעוּ שֶׁל הָאָדָם
 הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֶל הַעֲצָלוּת וְהַעֲצָבוֹת, כִּי רַב הָאָדָם בָּא מִכַּח הָעֵפֶר,
 וְהָעֵפֶר מוֹשֵׁף אֶת הָאָדָם אֶל הַעֲצָבוֹת (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 קפ"ט), וְצָרִיכִים לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ מֵאֵד לְהַפְךָ אֶת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה אֶל תּוֹךְ
 הַשְּׂמֵחָה (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג), כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל כְּשֶׁאָדָם
 שְׂמֵחַ, אִזּוֹ הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַעֲצָלוּת וְהַמְרִירוֹת עוֹמְדִים מִהֲצַד.
 וְעַקֵּר הַשְּׂלֵמוֹת הוּא לְהַפְךָ אֶת הַצָּרוֹת וְהַיְגוֹן וְהָאֲנַחָה אֶל תּוֹךְ
 הַשְּׂמֵחָה, בְּאִפְסָן לְבַטֵּל מֵעֲצָמוֹ אֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, וְלִזְכוֹת
 לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה הִיא הַיְסוּד וְהָעֵקֶר בְּדַעַת רַבְנֵי
 ו"ל, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה,
 וּתְשַׂמַּח אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי
 מֵה לָךְ עִם אַחֵר?! אֵתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, וְתִתְחִיל לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה,
 וּתְשַׂמַּח אֶת אֲשֵׁתְךָ, וְאִזּוֹ תִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְכֵן
 תְּשַׂמַּח אֶת גִּיסְךָ, וּבְאִפְסָן שְׁשֻׁנִיכֶם תִּהְיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, עַד
 שְׂתִזְכְּרוּ גַם-כֵּן לְבוֹא לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל עִיר בְּרַסְלָב.

מֵה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רָאָה לְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה,
 וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶת הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְנַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וּתְתַקְרַב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כַּחוֹת גְּדוּלִים, כַּחוֹת
 עֲצוּמִים, לְקָרֵב עִם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל שִׁיתְרַבֶּה הַקְּבוּץ
 אֲצִלְנוּ מֵאֵד, עַד שְׁנִזְכֶּה לְבָנוֹת אַחֲרֶיךָ עִיר גְּדוּלָה עַל שֵׁם רַבְנֵי
 ו"ל.

נָא וְנָא רָאָה לַעֲשׂוֹת עִכְשָׁו הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִבְרַח מִהַעֲצָלוּת
 וְהַעֲצָבוֹת הַמְּסַבֵּכֶת אוֹתְךָ, וְתִדְבֵק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 שְׂאִזּוֹ תִרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְצָרִיךְ
 שְׂתַדַּע, אֲשֶׁר אֵי-אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג שׁוֹם הַשְּׂגָה רוּחַנִית, כִּי אִם כְּשֶׁאָדָם
 זוֹכֵה לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשְׂמֵחַ. וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה — לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשְׂמֵחַ
 בְּחֶלְקוֹ, כִּי טָבַע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁמִּסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל אַחֵר, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֵין
 לוֹ מֵה שֵׁשׁ לְאַחֵר, עַל-יְדִי-זֶה נִשְׁבֵּר, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל
 מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נא וְנָא תִשְׁמַע בְּכָל יוֹם כְּלֵי זָמֵר, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה
שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ, וּבִרְח לָךְ מֵעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וּמְרִירוֹת
וּמַחְלָקֵת, אֲשֶׁר אֵל שׁוֹם דְּכָר לֹא תָבִיא אוֹתָךְ.

הַמְאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת, א' דְּשׁוּבְכֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", הַנְּוִי"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצְלִלֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל
נֶגַע וּמַחְלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלַחַה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ מְצִינוּ (שְׁמוֹת ג, א-ו): "וּמִצְּשָׁה
הִזָּה רַעֲיָה אֶת צֶאֱן יִתְרוֹ חֲתָנוּ וְגו', וַיִּנְהַג אֶת הַצֶּאֱן אַחַר הַמִּדְבָּר,
וַיָּבֵא אֵל הַר הָאֱלֹקִים וְגו', וַיִּרְא מִלְּאֵף הַנְּוִי"ה אֱלֹו בְּלַבַּת אֵשׁ וְגו',
וַיִּרְא וְהִנֵּה הַסֶּנֶה בְּעַר בְּאֵשׁ וְהַסֶּנֶה אֵינְנוּ אֶפֶל וְגו', וַיִּקְרָא אֱלֹו
הָאֱלֹקִים וְגו' שֶׁל נֶעְלִיף מֵעַל רִגְלֵיךָ וְגו', וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹקֵי אַבְיָךְ
אֲבָרְכֶם, אֱלֹקֵי יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב וְגו'.

יְדוּעַ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית, וְרַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק
א', סִימָן ב'): כֹּל צְדִיק נִקְרָא בְּחִינַת מִשָּׁה, צְדִיק הוּא מֵאֵן דְּנִטְר בְּרִית,
אוֹמֵר מוֹהֲרָנ"ת ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ה'): מִי יָכוֹל
לְהַתְפָּאֵר שֶׁהוּא נוֹטֵר הַבְּרִית? הֲרִי אִם אָדָם פָּגַם רַק פְּעַם אַחַת
בְּחַיִּים בְּמַחְשָׁבָה, הִזָּה לוֹ אֵיזָה הַרְהוּר רַע, כְּכָר גּוֹרַע מִמֶּנּוּ אֶת
הַמְּלָה צְדִיק, וּמִכָּל שְׁפָן שֶׁהוּא מְלֵא הַרְהוּרִים רַעִים, אֵיךְ יָכוֹל לְקַרְא
עֲצָמוֹ צְדִיק? ! מִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן כְּשֶׁאָדָם, רַחֲמָנָא לְצַלְן, הַכְּשִׁיל
עֲצָמוֹ בְּפָגַם-הַבְּרִית, וּבְכִפְרֵט שֵׁישׁ הַיּוֹם אֲנָשִׁים, שְׁעֵבְרוּ הַרְבֵּה עַל
גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וּשְׁאָר תוֹעֵבוֹת רַעוֹת, וְאֵיךְ יָכוֹלִים לְקַרְא עֲצָמָם צְדִיק? !
מִסְבִּיר מוֹהֲרָנ"ת ו"ל, שְׁרַבְנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-חֵלֶק, חֵלֶק א', סִימָן לו'):
אִם אָדָם חָזַק מְאֹד, וְקוֹרָא "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַנְּוִי"ה אֱלֹקֵינוּ הַנְּוִי"ה

אָחַד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", וְאוֹמֵר שְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלוֹ בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָט בְּשִׁמּוּרֵי דְמַעוֹת, זֶה מִחֲזַק אֲצִלוֹ אֶת הָאֱמוּנָה; וְאִם אָדָם חֲזַק בְּאֱמוּנָה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג) מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו; אֱמוּנָה מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֱמוּנָה זוֹ הַשְּׂכִינָה. אֲנַחְנוּ מִסְתַּכְּבִּים פֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּצֹאן בְּלֹא רוּעָה, אֵין לָנוּ מִי שְׁיִשְׁגִּיחַ עֲלֵינוּ, אֵין לָנוּ מִי שְׁיִוְלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, אֲנַחְנוּ תוֹעִים. וְלִכֵּן אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן לט): רְאוּי לָנוּ לֹמַר זֹאת בְּבִכְיָה וּבְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, לְבָכוֹת וְלִהְתַּעֲגַע לְבַקֵּשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן לְפָנָיו יְתִבְרַךְ — מְתִי נִזְכָּה לְזוֹ הַדַּעַת, שְׁנוּכַל לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל דְּבַר בְּזֶה הָעוֹלָם בְּפִרְטֵי פִרְטוּיֹת! שְׁנִזְכָּה לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים מִכָּל פִּרְטֵי הַבְּרִיאָה: דוּמָם, צוּמַח, חֵי מְדַבֵּר. וְכַפִּי הַמְּדַרְגָּה פְּחוּתָה שְׁלָנוּ עֲתָה, וְכַלְנוּ אֵין פְּנִינוּ יָפוֹת כָּלֵל, אָנוּ צְרִיכִים שְׁיִרְחַם עֲלֵינוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְתֵן לָנוּ מְנַהֵיג רוּעָה וְנֶאֱמָן, שְׁיִוְכַל לְהַאִיר בָּנוּ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְהַפִּירוֹ יְתִבְרַךְ; נִמְצָא, שְׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבָכוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁנִזְכָּה לְמַצָּא אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה, שְׁיִכּוֹל לְהַחֲדִיר בָּנוּ גְלוּי אֱלֻקוֹת, שְׁגַם אֲנַחְנוּ נִרְגִּישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְגַם אֲנַחְנוּ נִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי בְּאֱמֶת אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'): אִם אָדָם זוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, הוּא מְעוֹרֵר אוֹתוֹ מִהַשְּׁנָה; הִנֵּה הַמַּחֲזִין שֶׁל הָאָדָם יִשְׁנִים, הוּא יְכוֹל לְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם, לְלַמֵּד בְּבֵית-מְדֻרָשׁ, אֲבָל הַמַּחֲזִין שֶׁלוֹ יִשְׁנִים, כִּי אִם אָדָם אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם אֵינוֹ מַכִּיר אֶת הַבוֹרָא יְתִבְרַךְ, שְׁבִּאֲמֶת לֹא כֶּף צָרִיף לְהִיּוֹת, אֲלֵא "אֲנִי רוֹאֶה דוּמָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לְבוּשׁ לְגִבִּי אֵין סוּף, אֲנִי רוֹאֶה חֵי, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לְבוּשׁ לְגִבִּי אֵין סוּף, אֲנִי רוֹאֶה צוּמַח, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לְבוּשׁ לְגִבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כָּל שְׁפָן שְׁאֲנִי רוֹאֶה מְדַבֵּר, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לְבוּשׁ לְגִבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שְׁאֲנִי רוֹאֶה יְהוּדִי, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לְבוּשׁ לְגִבִּי הָאֵין סוּף, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל", וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת שְׁמְעוֹרְרָנוּ מִהַשְּׁנָה, וְכִיצַד מְעוֹרְרָנוּ? עַל-יְדֵי שְׁאָנוּ מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זוֹ הַצְּלָחָה

נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר כלל, כי צריך לדבר אליו יתברך בשפת האם שלו כדבר איש אל רעהו והבן אל אביו, אבל לזה צריכים להתעורר מהשנה, ואז הולך להתפלל לבית-הכנסת שחרית, מנחה, ערבית, והוא שמח בשמחה אין סופית, כי הולך עכשו לדבר אל מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא; כשאדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אז כשמתפלל השלש תפלות, מאירים לו המחין, מכל שכן וכל שכן כשזוכה גם להזכיר עצמו בתוך התפלה, שמדבר עכשו בלשון נוכח להקדוש-ברוך-הוא, זה נותן לו חיות של שחרית, מנחה, ערבית אחרת לגמרי, שיודע שמדבר עכשו אליו יתברך, כשיהודי מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ומדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה מוחל לו השם יתברך על כל עוונותיו, וכן כשנכנס לבית-המדרש ללמד תורה, נכנס עם חיות, כי לומד חכמתו יתברך: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, וזו שמחה עצומה, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ב') על הפסוק (תהלים טז, יא): "שבע שמחות" — שבענו בחמש שמחות: מקרא, משנה, תלמוד, תוספתא ואגדות; כשיהודי לומד בכל יום שנים מקרא ואחד תרגום, כשלומד כל יום משנה, כשלומד כל יום גמרא, בבלי, ירושלמי, תוספתא, בונה לעצמו בית. כשיהודי לומד בכל יום רמב"ם, טור ושלחן ערוך, קונה לעצמו שוטר, ששומר על עצמו. וכשזוכה ולומד בכל יום זהר ותקונים, מאיר עליו אור זיו וחיות הבורא יתברך שמו, וכשזוכה ולומד ספרי מוסר וחסידות, מאיר עליו אור נורא, שאין לתאר ואין לשער כלל, ומכל שכן שזוכה ללמד ספרי רבנו ז"ל, אין לתאר את גדל התענוגים שמרגיש, אורות צחצחות, אורות עליונים.

למה אדם מסתובב בעצבות וכדכאון, למה אדם אינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא? מפני שרחוק מהצדיק, אם היה מקרב אל הצדיק, כל החיים שלו היו אחרים לגמרי. ולכן עלינו לבקש בכל יום את הבורא יתברך, שיהתקרב שאלנו תהיה בכל יום מחדש, שלא נסתובב בעצבות, במרירות וכדכאון, ונתחיל בכל פעם התחלה חדשה.

והנה משה רבנו היה רועה צאן. אומרים חכמינו הקדושים, שראה הקדוש-ברוך-הוא שמשנה רבנו רועה את הצאן, אמר לו: "ואתן צאני צאן מרעיתי" (יחזקאל לד, לא), הן נשמות ישראל. משה רבנו היה נוהג את צאן יתרו חותנו, ולקחו אתר המדבר, אומר רש"י: להתרחק מן הגזל, שלא ירעו בשדות אחרים. ראה השם יתברך שמשנה רבנו מוסר נפשו בשביל הצאן, ואמר לו: אתן לך את הצאן שלי, צאן מרעיתי, הם עם ישראל, שיהיה מנהיגם.

הדבר הראשון כשאדם מקרב אל הצדיק, אל המנהיג, הוא מוציא אותו חוץ לישוב, מה זאת אומרת? יכולים לשבת עם אשה וילדים, ולאכל כל המעדנים, ואף-על-פי-כן יהיה חוץ לישוב. פי בו ברגע שהמח שלנו אינו נמצא בזה העולם, אלא אצל הקדוש-ברוך-הוא, אזי אנחנו חוץ לישוב, במדבר. המדרש אומר (שיר השירים רבה, פרשה ד', סימן ב'): אל תקרא מדבר אלא מדבר. מי זאת עולה מן המדבר? מי — הבינה, זאת — המלכות, איך מקשרים המח אל הפה, והפה אל המח? איך זוכים להיות דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא? "מן המדבר" — הינו מן המדבר, על-ידי הדבור, כשאדם זוכה רק לדבר מהקדוש-ברוך-הוא, רק לתזק אחרים, זה כבר מכניס בו חיים אחרים, ואף-פעם לא יגזל בני אדם. ואומרים חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא, פרשת בראשית, פרק ד'), שדור המבול, אף שהיו מלכלכים בנאוף, אבל לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. ורבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות גזלה): מי שנפתה לבו לגזל, וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו, הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה להסירו מדרכו הרעה; ולכן משה רבנו ז"ל לקח את הצאן למדבר, שלא ירעו בשדות אחרים, אלא יתרחקו מן הגזל. וזה הדבר הראשון שמקבלים מהצדיק: להשמר במאד מאד לא לגנב ולגזל וכו', פי אחרת לא נוכל להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן רלט), שעקר הדבור בא משלום בין הבריות, כמו שכתוב ((תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום", אם אתה חייב פסוף למישהו, תראה להשיבו, אם אתה חייב חוב במפלת, תפרע החוב, פי אחרת לא יתקבלו תפלותיך.

הקדוש-ברוך-הוא אוהב צדקה, ולכן אומר רבנו ז"ל, שקדם התפלה צריכים לתן צדקה, להורות שאנו אוהבים בתקון המשפט. שאלו פעם את ר' אברהם בר' נחמן ז"ל בעל מחבר ספר "באור הלכותים", מה נקרא משפט? וענה ואמר בפשיטות: אדם צריך לשמר ולשפט עצמו, אם אין אצלו איזה קופיקה (אגורה) אחת שאינה שיכת אליו. כל-כך צריכים לשמר לא לגע בכסף של הזולת, וכן להזהר שלא יטעו אתכם, ואף אחד לא יסית אתכם לעשות עסקים מפקפקים. כי סוף גנב לתפיסה. הוא מצליח ומצליח ומצליח, אבל לבסוף תופסים אותו. סגול — שלש נקודות, באיזה אופן שמסוככים את זאת, זה תמיד ישאר סגול, ראשי תבות: סוף גנב לתפיסה. אם אדם מתיר לעצמו לגע ברכוש זולתו, אוי לו ואוי לנפשו.

ולכן משה רבנו בעת שהיה רועה צאן, הדבר הראשון שעשה — "וינהג את הצאן אחר המדבר", להתרחק מן הגזל, שלא ירעו בשדות אחרים. והנה הגיע להר האלקים, "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה", ראה לפתע אש יוצאת מן הסנה. אומרים על זה חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה ב', סימן ה'): למה התגלה הקדוש-ברוך-הוא אל משה מתוך הסנה, למה לא התגלה דרך אילן של פרות, פגון: תמר, עץ גבה מאד, או שאר אילנות? אומרים על זה חכמינו הקדושים, שסנה מרמז על ענוה. הסנה תדע, לא משום שגבה אפה מכל האילנות, השרה הקדוש-ברוך-הוא שכינתו עליה, אלא משום שאתה נמוך מכלם. כי אנו יודעים שמתנאי הנבואה להשראת השכינה — רק כשאדם מחזיק עצמו ללא כלום. ולכן התגלה הקדוש-ברוך-הוא למשה מן הסנה דיקא. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן עב): מאין יודעים שאנו מקרבים אל הצדיק האמת? אם נופלת עלינו שפלות, זה סימן שאנו מקרבים לצדיק האמת. חכמינו הקדושים אומרים (אבות, פרק ו'): אחד מקניני התורה, שאדם צריך להיות מכיר את מקומו, להפיר את עצמו. ובו ברגע שאנו מפירים את עצמנו, אז נחזור בתשובה אמיתית, ונעורר אחד את השני מהשנה.

בְּרַגַע שְׁאֵנוּ מְקַרְבִּים אֶל הַצְדִּיק, הוּא מְעוֹרְרֵנוּ מִהַשְׁנָה הַעֲמָקָה, וְאֵנוּ מִתְחִילִים לְרֹאוֹת אֶת עֲצֻמְנוּ אִיךָ אָנוּ נִרְאִים. וְלִכֵּן הַתְּגִלָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשֶּׁה דֶרֶךְ הַסֵּנָה, לְהוֹרוֹת לָנוּ, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְאַחֵז בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, רַק אִם נַחְזִיק עֲצֻמְנוּ עֲנוּיִם כְּדַגְמַת הַסֵּנָה, שֶׁהוּא עֵץ נִמוּךְ מִכָּל הָאֵילָנוֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): כִּשֶׁם שֶׁהַסֵּנָה קָשָׁה מִכָּל הָאֵילָנוֹת, וְכָל עוֹף שֶׁנִּכְנָס לְתוֹךְ הַסֵּנָה, אֵין יוֹצֵא בְּשָׁלוֹם, כִּף הִיָּה שֶׁעֲבוֹד מִצְרַיִם קָשָׁה לְפָנֵי הַמָּקוֹם מִכָּל הַשְּׁעֻבוּדִים שֶׁבְּעוֹלָם; מֵהַ סֵּנָה הִזָּה עֲנַפּוּי סְבוּכִים, וְכָל צְפוּר שֶׁנִּכְנָסֵת בֵּינוֹתָיו, אֵינָה יוֹצֵאת בְּשָׁלוֹם, אֶלָּא נַחֲתֶכֶת וְכוּ', כִּף יִשְׂרָאֵל, מִי שֶׁנּוֹגַע בָּהֶם — נִזְק. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ש"ס): מֵהַ סֵּנָה הִזָּה, כִּשְׂאָדָם מְכַנִּים יְדוּ לְתוֹכוֹ אֵינוּ מְרַגֵּישׁ, וְכִשְׂהוּא מוֹצִיאָה מִשְׂרֻטָּת, כִּף כִּשְׂיִרְדוּ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, לֹא הִפִּירָה בָּהֶם בְּרִיָּה, כִּשְׂיִצְאוּ יִצְאוּ בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה. עִם יִשְׂרָאֵל נִדְמִים כְּדַגְמַת צְפוּר שֶׁנִּכְנָסֵת לְסֵנָה וְנִעְקָצַת וְנִשְׂרֻטָּת, כִּף עִם יִשְׂרָאֵל נִשְׁחַטִּים וְנִמְרָטִים, אֶבֶל הַעֶקֶר לְצֵאת בְּשָׁלוֹם. הִנֵּה נִפְלְנוּ וְנִשְׁחַתְנוּ וְנִפְגַּמְנוּ בַּפְּגָם-הַבְּרִית, אֶבֶל עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן לְשׁוּב אֵלָיו יְהִבְרָךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים: לְמַה הַתְּגִלָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשֶּׁה מִתּוֹךְ הַסֵּנָה? אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "עֲמֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה" (תְּהִלִּים צ"א, טו), שְׁנֹאֲמַר (יִשְׁעִיָּה סג, ט): "בְּכָל צָרָתְךָ לֹא צָר", כִּי כָּל זְמַן שֶׁעִם יִשְׂרָאֵל בְּצָרָה, גַּם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּפִיכּוֹל נִמְצָא בְּצָרָה.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיִתֵּר שְׂאֵת וּבְיִתֵּר עֹז, וְהִיכֵן שְׁאֵנוּ נִמְצָאִים, צְרִיכִים לְזָכַר שְׁגָם שֶׁם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְחַפָּה וּמְצַפָּה שְׁנִדְבֵר אֵלָיו. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים מְרַבִּי שְׁמֵעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, שֶׁדִּבֶּר עִם תְּלַמִּידָיו, לְמַה הַסֵּנָה אֵין בּוֹ אֶלָּא קוֹצִים בְּלֶכֶד, כִּי אִם נִתְבוֹנֵן הֵיטֵב בְּתוֹךְ סֵנָה, נִרְאָה שֶׁיִּשְׁנָם שֶׁם פְּרָחִים, אֶלָּא מִשֶּׁה רַבְּנוּ רָאָה נִס גְּדוֹל, שֶׁהַסֵּנָה מְלַבֵּב אֶף שְׁעוּלָה מִתּוֹכוֹ הָאֵשׁ, הֵינּוּ שֶׁהַסֵּנָה בּוֹעֵר, אֶבֶל הוּא אֵינְנוּ אֶכָּל. זֹו מַעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֶף שְׁבוּעֶרֶת בָּהֶם אֵשׁ הַתְּאוּוֹת, אֶבֶל אֵינְנוּ נִשְׂרָף לְגַמְרִי, אֵינוּ מִתְיָאֵשׁ, אֵינוּ מְאָבֵד תְּקִנָּה, אֶלָּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבְּלוֹ. כִּי הַעֶקֶר לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת, וְלִידַע

שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶתְנוּ עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, כְּדִגְמַת הַסֵּנָה, אַף שֶׁהוּא בְּעַר, אַף אֵינָנו אֶכְּל.

אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, רַבְּנוּ ז"ל מוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, רַבְּנוּ ז"ל מְנַפֵּחַ בְּנוּ רוּחַ חַיִּים, רַבְּנוּ ז"ל מְכַנִּים בְּנוּ שְׂמֻחָה, כְּדֵי שְׂנוֹזְכָה לְתַקֵּן כָּל מַה שְּׁעָשִׂינוּ. וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבְּנוּ מְאֹד הִתְפַּלֵּא: "וְהִנֵּה הַסֵּנָה בְּעַר בְּאֵשׁ, וְהַסֵּנָה אֵינָנו אֶכְּל", זֶה הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה.

עַם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בְּמִשְׁפַּח בְּמַעַט אֲלָפִים שָׁנָה כָּל מִיָּנֵי צְרוּת שְׂבָעוּלָם, כְּמָה מְדוּרוֹת הַקִּיּוֹ, כְּמָה כְּבִשְׁנִים הוֹסְקוּ, כְּמָה יְהוּדִים שָׂרְפוּ הָרוּמָאִים בְּגִזְרוֹת שֶׁל שְׂמֵד, הַגִּזְרוֹת בְּאַשְׁכְּנֹז, גְּרוּשׁ סְפָרַד וּפּוֹרְטוּגָל, פְּרָעוֹת הַקּוֹזָקִים בְּרוֹסְיָה, מְסַעֵי הַצֵּלָב וְהַנוֹצְרִים, פּוֹגְרוּמִים, מַה שְּׁעָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל דָּם וְאֵשׁ וְתַמְרוֹת עֶשֶׂן, מְלַחְמַת עוֹלָם הָרְאשׁוֹנָה, וּבְכַרְט בְּמְלַחְמַת עוֹלָם הַשְּׁנִיָּה, הָרוּצְחִים הַעֲמֻלָּקִים הָאֲרוּרִים, יַמַּח שְׂמֵם וְזָכָרָם, הָרְגוּ, שָׂרְפוּ, חָנְקוּ, בְּכָל מִיָּנֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאַכְזָרִיוֹת, וְחָשְׁבוּ שֶׁהֵנָּה כְּבוֹר כְּלוֹ אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "וְהִנֵּה הַסֵּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנָה אֵינָנו אֶכְּל, הַסֵּנָה מְלַבֵּל". כְּמָה תּוֹרָה וְקִדְשָׁה הַיּוֹם יֵשׁ! כְּמָה צְדִיקִים וְגִאוּנִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֵׂה, כְּמָה יְהוּדִים תְּמִימִים מוֹסְרִים נְפֻשָׁם בְּשִׁבִיל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! הַעֲבִירוּ עַל הַדַּת מְלִיוּנִים מְאֻחֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה חוֹזְרִים עִתָּה בְּתִשׁוּבָה רַבָּבוֹת מְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מַה שְּׂרָאָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ — הַסֵּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ, אַף אֵינָנו אֶכְּל. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: אֶסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמְּרָאָה הַגָּדוֹל הַזֶּה", אֹמֵר רַש"י: אֶסְרָה מִכָּאן, לְהִתְקַרֵּב לְשֵׁם. זֶה יְסוּד גְּדוֹל, אִם אָדָם רוֹצֵה לְרְאוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה, עָלָיו לְדַעַת — אֶסְרָה מִכָּאן לְהִתְקַרֵּב לְשֵׁם. מֹשֶׁה רַבְּנוּ הִיָּה רוֹעֵה צֶאֱן יְתָרוֹ חוֹתְנוֹ, כָּל אֶחָד עוֹסֵק בְּפִרְנֶסָה וּבַעֲסָקָיו. אִם רְצוֹנָךְ לְרְאוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה, אֲזִי תִזְכֹּר אֶסְרָה נָא מִכָּאן, מִהַשְּׁטִיּוֹת שֶׁלְךָ וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁלְךָ, לְהִתְקַרֵּב לְשֵׁם, אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִנֵּה רוּאִים בְּנֵי-אָדָם עוֹבְדִים עַל הַזּוּלָת: "אֲעֲשֶׂה אוֹתָךְ עֲשִׂיר, וְתַרְוִיחַ הוֹן רַב" ... מִי שְׂמַדְבֵּר כֵּן, סִימָן אוֹ שֶׁהוּא שׁוֹטֵה גְּדוֹל מְאֹד,

או שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת זוּלָתוֹ שׁוֹטָה וְאֹוִיל, כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוּל, עֶסֶק טוב אֵין מוֹכְרִים, וְאִם מוֹכְרִים אֶת זֹאת, סִמֵּן שְׂאִינְנוּ עֶסֶק טוֹב. אִם הָעֶסֶק מְבִיא כֶּסֶף, לֹא הֵייתִי מְצַרֵּף אֶת פְּלוֹנִי, וְאִם אֲנִי מְצַרֵּף אוֹתָךְ, סִמֵּן שְׂיֵשׁ פֹּה שֶׁקָּר אֶתְד גְּדוּל. וְדַבֵּר זֶה צְרִיכִים לִידַע הֵיטֵב הֵיטֵב, אֲבָל לְזָכוֹת לְזֶה אֵי־אֶפְשֶׁר, אֲלֵא עַל־יְדֵי הַצְּדִיק, כַּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן ז), הַצְּדִיק פּוֹקֵחַ לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, אֲסוּרָה מִכָּאן לְרֹאוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה, שְׂזִיָּה נִקְרָא אֲסוּרָה מִכָּאן וְאֵלֶּךְ לָשֵׁם, אִם אֶתָּה רוּצָה לְזָכוֹת לְגִלּוּי שְׂכִינָה, עֲלֶיךָ לַעֲזוֹב אֶת כָּל הַשְּׂטִיּוֹת שֶׁלְּךָ.

וְכֹשֶׁהֲקֵדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוּאָה שְׂאָדָם עוֹזֵב הַכֵּל, וְרוּצָה רַק תּוֹרָה תִּפְלָה וְדַבְּקוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ־הוּא, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא קוֹרָא אוֹתוֹ: "שֶׁל נַעֲלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ". מַה מְרַמְזוֹת הַנַּעֲלִים? הֲרִי זֶה כְּדָגְמַת לְבוּשׁ, כִּי עָקַר הַיְפִי שֶׁל הָאָדָם — הַלְבוּשׁ. אֲשֶׁר זֶה דְּבַר גְּדוּל מְאֹד, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשִׁים, וְאוֹמֵר רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ג): עֲתִידָה לְהִיּוֹת אוֹרֵיָתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָא, תַּתְּגַלֶּה תּוֹרָה שְׂשֵׁם, כַּכֵּיכּוֹל, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יוֹרִיד אֶת הַלְבוּשִׁים, וְיִרְאוּ אוֹתוֹ בְּלֵי שׁוּם לְבוּשִׁים, יְדַבְּרוּ פְּתוּחַ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רָאָה שְׂמִשָּׁה רַבְּנֵי שֵׁם לֵב, אֵיךְ עִם יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים מַה שְׂעוּבָרִים, וְכִכֵּל זֹאת מִחֲזִיקִים מְעַמֵּד, אֲבָל שֶׁל נַעֲלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי הַמְּקוֹם שְׂאֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, אִם אָדָם מִתְחַזֵּק אֶף שְׂנַמְצָא בְּתוֹךְ הַסָּנֶה, וְאֶפְלוּ שְׂבוּעֵר בּוֹ הָאֵשׁ, אֵינּוּ מִתְיָאֵשׁ, אֲזוֹ מִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "אֲנִכִּי אֵלְקֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, אֵלְקֵי יִצְחָק וְיַעֲקֹב", וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן אָנוּ רוּאִים שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַסְּתִיר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ. וּבְזָכוֹת זֶה נִתֵּן לוֹ מִתְּנֶה גְּדוּלָה מְאֹד. וּמַה זֶה שִׁיף אֵלֵינוּ? אֲלֵא אִם נִזְכָּה לַעֲשׂוֹת הַתְּקָרְבוֹת חֲדָשָׁה, כַּמוֹכָא בְּלְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן (חֶלֶק א', סִמֵּן ב'), שְׂאֵל הַצְּדִיק צְרִיכִים לְהִתְקָרֵב מִחֲדָשׁ, נִתְחִיל לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְּנֵי ו"ל מִחֲדָשׁ, וְנַעֲשֶׂה לְעֲצָמֵנוּ שְׂעוֹר בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן", וְעַל זֶה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וְכֵן "סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָר־הַמִּדּוֹת", "חֵי־מוֹהֲר"ן",

"שיחות-ה'ר"ן", אז נרְגִישׁ חיים אַחֲרֵים, נרְגִישׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, רַבְּנוּ ו"ל חי בַּתּוֹךְ הַסְּפָרִים שְׁלוֹ, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קצב), שְׁבַתּוֹךְ סְפָרֵי הַצְּדִיק שָׁם פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ. הִבָּה נִתְחַיֵּל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, הִנֵּה זֶהוּ הַשְּׁבוּעַ הַרְאִשׁוֹן שֶׁל שׁוֹכְבֵי"ם, עֲכָשׁוּ אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן כָּל מָה שֶׁפָּגַמְנוּ בְּבְרִית, וְכִיצַד? הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן נִהְיָה בְּשִׁמְחָה, שְׂזָכִינוּ לְהַתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו"ל, שְׁפוּקַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, מִסְפִּיק רַצְנוּ אַחַר הַבְּהֻמוֹת, אַחַר הָעֲוֹנוֹת, הִבָּה נִתְחַיֵּל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְהַדְּבָר הַשְּׁנִי, נִרְגִיל עֲצָמְנוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הַבֵּן אֶל אָבִיו וְאִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. דְּבָר שְׁלִישִׁי, לֹא נִטְעָה עֲצָמְנוּ, מָה נִקַּח מֵאַתָּנוּ? הִנֵּה עוֹבֵר יוֹם הִנֵּה לַיְלָה, הִנֵּה שְׁבוּעַ, הִנֵּה חֲדָשׁ וְהִנֵּה שָׁנָה וְכוּ', אֲכַל אִם נִלְמַד בְּכָל יוֹם חֲמִשׁ וְרִש"י עִם הַתְּרַגּוּם, אִם נִלְמַד בְּכָל יוֹם מְשָׁנָה, דָּף גְּמָרָא וְכוּ', אֵין לְמַעְלָה מְזָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת קכא): "וְכִבִּיתִי אֵין לְחֵם" (יִשְׁעִיָּה ג, ז) — זֶה שְׂאִין בְּיָדוֹ לֹא מְקַרָּא, לֹא מְשָׁנָה לֹא גְמָרָא וְכוּ', הוּא נִקְרָא עָנִי בְּאַמֶּת.

הַשְּׁבוּעַ אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְסַיֵּם מִסְכַּת סֵפֶה עִם דָּף הַיּוֹמִי. דָּף הַיּוֹמִי זוּ מִתְּנָה שְׁנַתָּן רַבְּנוּ ו"ל לְרַבֵּי מְאִיר שְׁפִירָא מְלוּבְלִין, בְּזִכּוֹת שְׁמֹסֵר אֶת שְׁמוֹ וְנִפְשׁוּ בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ ו"ל. הַקְּבוּץ הַגְּדוֹל שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּפוּלִין הִיָּה בְּלוּבְלִין, וְלְרַבֵּי מְאִיר שְׁפִירָא הִיָּה הַמְּבָנָה הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר לְאַכְלָס קָהָל רַב שֶׁל אֲנָשִׁים, כִּי יִשְׁיַבְתּוּ הַכִּילָה הַרְבֵּה מְאֹד בַּחוּרִים. וְהִנֵּה בְּעֵת שֶׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְנַסֵּעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל לְעִשׂוֹת שָׁם קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזִי נִתֵּן לָהֶם רַבֵּי מְאִיר שְׁפִירָא אֶת הַמְּבָנָה שֶׁל הַיְשִׁיבָה, שְׁיֻכְלוּ שָׁם לְהַתְּפַלֵּל, וְלַעֲשׂוֹת שָׁם אֶת הַקְּבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְזֶה הִיָּה קְדוּשׁ שָׁם שְׁמַיִם גְּדוֹל, שְׁרַבֵּי מְאִיר שְׁפִירָא מוֹסֵר אֶת מְבָנָה הַיְשִׁיבָה לְחֻסְדֵי בְּרִסְלָב. וְהִתְהַ עֲלָיו הַתְּנַגְדוֹת גְּדוֹלָה מְפָאֵת זֹאת, וְלֹא הִסְתַּפַּל עַל כָּל זֶה, אֶלָּא עוֹד בָּא בְּעֲצָמוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּקְבוּץ שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְלָכֵן קָבַל מְרַבְּנוּ ו"ל מִתְּנָה אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי. רַבְּנוּ ו"ל רָצָה מְאֹד שֶׁנִּלְמַד ש"ס פְּסֻדָּרָן, נִתְחַיֵּל עִם בְּרִכּוֹת, נִסְיָמוּ וְנִתְחַיֵּל שְׁבַת, וְנִסְיָמוּ וְנִתְחַיֵּל עֲרוּבִין וְכוּ', עַד שֶׁנִּגְמַר אֶת כָּל הַש"ס, וְאִזּוּ נִזְכָּה לְצֻלָּם אֱלֻקִּים, כִּפּוּ אָמַר רַבְּנוּ

ו"ל. והנה הדרך היומית התקבל בכל תפוצות ישראל, והגמרא היא מתנה לכל עם ישראל.

ולכן אבקש את כל אנשי שלומנו היקרים בכל מקום שהם, השבוע מתחילים ללמד מסכת ביצה ראו בלכם להצטרף ללמד הדרך היומית. ואל תהיו בטלנים! מסתובבים שקרנים, רמאים, צבועים, שעובדים על בני-אדם; שר"ץ השרץ על הארץ, כדאיתא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ו'): היצר הרע נדמה פאחד שרץ עם יד סגורה, וכלם רצים אחריו, ולבסוף פותח ידו, ומאומה אין בה.

אנשי שלומנו היקרים! עליכם להתקרב לצדיק כזה, שאינו נותן לכם מנוח, ולא יעזב אתכם עד הקבר, ויחזור על זה אלף פעמים ביום, שתסימו כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, זו התכלית! ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), שזה תקון הברית; וכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רפה): מיום ראשון ואילף יהיה נקרא עם הצבור, וכך עד יום ששי זוכים לסיים את כל פרשת השבוע. ובודאי השלמות היא בדברי האר"י ז"ל, לסיים בערב שבת את כל השנים מקרא ואחד תרגום, אבל עליכם להפיר את עצמכם, שלא תספיקו לסיים, ולכן ראו להתחיל ללמד כבר מיום ראשון, ואל תהיו בטלנים פלל וכלל, אלא כל שבוע לא יעבר לכם יום מבלי ללמד 'שנים מקרא ואחד תרגום', ואם תזכו גם ללמד קטע אור החיים הקדוש או קטע רמב"ן הקדוש, במשך שנתים שלש, תזכו לסיים את כל המפרשים הנ"ל, ותעשו סימן, ולשנה הבאה תמשיכו קטע נוסף וכו' וכו', ואם יכולים מוסיפים עוד מפרשים: הפלי יקר וכו' וכו', וכאשר חיים על-פי סדר, יכולים לעבר על כל הספרים שבעולם.

משנה — ראו ללמד פרק או שנים או שלשה בכל יום. והעקר, דף גמרא, תצטרפו היכן יש שעור ללמד דף היומית, אל תסתכלו על שום דבר, כי רק זה מה שישאר מאתנו. והקדוש-ברוך-הוא יעזור לנו, שזנכה להיות מקרבים לרבנו ז"ל, ושום דבר לא יוכל לשבר

אֹתֵנוּ וְלִהְטֹעוֹתֵנוּ, וְנִזְכָּה בְיַחַד לְאֲשֶׁר הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לָנוּ:
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹקֵי אַבְרָהָם, אֱלֹקֵי יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב", הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְגַלֵּה לְכֻלָּם שְׂאֲנַחְנוּ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב. וְדָבָר זֶה עָלֵינוּ לְזִכֹּר
 תָּמִיד — מִי אֲנַחְנוּ, אָנוּ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְלִכְּן לֹא שִׁיב
 שְׂאֲחָד יִחְזִיק עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִזִּילָתוֹ, וְאָמַרְתִּי כְּבָר פַּעַם: לְמָה נִקְרָא
 סִמְ"ךְ-מ"ם? כִּי יְהוּדִים צָרִיכִים לִידַע שֶׁכָּל אֶחָד מִחֲצִית הַשָּׁקֶל, אָנִי
 חֲצִי וְזוּלָתִי חֲצִי, וְכָל אֶחָד זָקוּק לְזוּלָתוֹ, בְּרַגַע שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא
 יוֹתֵר מִהַשְּׁנִי, הוּא שְׂשִׁים — ס', וְהַשְּׁנִי רַק אַרְבָּעִים — מ', זֶה כְּבָר
 הַסִּמְ"ךְ-מ"ם. וְלִכְּן דָּעוּ כִּי כְּלָנוּ בְּנֵי הָאֲבוֹת הִקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר חֲכַמֵּינוּ
 הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (עֵינֵי יְבָמוֹת ע.ט): כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ מִדַּת הַרְחַמְנוּת,
 מִדַּת הַבּוֹשָׁה, מִדַּת הַגְּמִילוּת חֲסִדִים, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל
 אַבְרָהָם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב. וּבְזֶה עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּמָאד מָאד, וְזוֹ הַמַּעֲלָה
 שֶׁל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

הִנֵּה עֲכָשׁוּ נִדְפַס סֵפֶר נִפְלָא מְאֹד: "אוֹצֵר שׁוֹכְבֵי"ם", כִּי הַיָּמִים
 הִלְלוּ נִקְרָאִים יָמֵי שׁוֹכְבֵי"ם, שְׁקוֹרָאִים בָּהֶם הַפְּרָשִׁיּוֹת: שְׂמוֹת,
 וְאָרָא, בָּא, בְּשַׁלַּח, יִתְרוֹ, מְשַׁפְּטִים, וַיְכּוּלִים לְתַקֵּן בָּהֶם כָּל אֲשֶׁר
 פָּגְמוּ. אִם אָדָם קוֹרָא בְּכָל יוֹם קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה עַל-פִּי נִסַּח
 הָאֲר"י הִקְדוּשׁ, זוֹכֶה לְתַקוּן נִפְלָא, אָדָם זוֹכֶה וְאוֹמֵר בְּכָל יוֹם תַּקוּן
 הַכִּלְלִי, זֶהוּ תַקוּן גְּדוֹל מְאֹד, אָדָם מִתְפַּלֵּל כָּל יוֹם הַשָּׁלֹשׁ תַּפְלוֹת
 בְּמִנְיָן, זֶהוּ תַקוּן גְּדוֹל מְאֹד, אָדָם מְבַרֵךְ בְּרִפְת-הַמְזוּן מִתּוֹךְ הַסְדוּר,
 זֶה תַקוּן גְּדוֹל. אֵלּוּ הַדְּבָרִים הַקְּטָנִים — הֵם גְּדוֹלִים מְאֹד. בְּזֶה
 שְׂנַצָּא לְהַפְּצָה וּנְקָרַב אַחֲרֵיהֶם, בְּזֶה נִזְכָּה שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל
 לָנוּ עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

הִבֵּה נִתְאַחַד יַחַד, בּוֹאוּ בְיַחַד וְנִשְׁרִי: יְ"ה זְכוֹת אָבוֹת תִּגְן
 עָלֵינוּ, זְכוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב תִּגְן עָלֵינוּ.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצא.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר שמות, ט"ו טבת, א' דשו"ב"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מך, איך שאתה מחזק את עצמך לילך בדרך רבנו ז"ל.

עליך לדעת, כי בדרך כלל בחורים צעירים אוהבים לפטפט כל
העולה על רוחם, וזה מביא אותם אחר-כך אל כל מיני צרות
ובצרות, שמתחילים לריב עם זולתם וכו' וכו', ואחר-כך הם נופלים
לגמרי בנוקבא דתהומא רבא וכו', ועל-פן איעצך ויהי אלקים עמך,
שתשמר את עצמך מופוחים, ואל תפנס בופוחים עם אף אחד. תדע,
שכל אחד משתוקק לילך בדרך רבנו ז"ל, אף מפתחים ללכת בגלוי
מפני המחלקת שיש על אנשי שלומנו. על-כל-פנים אתה ראה
להסתיר את כל התקרבותך, אין אתה צריך לפרסם לכלם, שאתה
מקרב אל רבנו ז"ל, אדרבה, ראה לכסות ולהסתיר את זה, ואז
תראה איך שתצליח בדרךך.

נא ונא עכשו הם ימי השו"ב"ם, ראה להרגיל את עצמך לומר
בכל יום "יום תהלים", באפן שתזכה לסיים בכל שבוע את כל ספר
התהלים, אשר מאד מאד מסגל לתשובה, פמוכא בדרך רבנו ז"ל
(לקוטי מוה"ר ז"ל, חלק א', סימן עג), וכן תרגיל את עצמך לומר בכל יום
ח"י פרקים משניות, כי לבחור צעיר מאד מאד קל להגיד בכל יום
ח"י פרקים משניות, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, כי חבל
מאד לבלות את ימי הנעורים בהבל וריק.

ועל כלם — ראה לשמר מאד מאד על הדבור שלך, כי העקר
הוא שמירת הדבור, כי כשאדם זוכה לשמר על הדבור, אז מצליח
את דרכו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליח בדרךך, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבור אותך.

הכפל הדבר, ראה להסתיר ולהעלים את התקרבותך, שהתקרבת אל רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקצב.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר שמות, ט"ו טבת, א' דשוכבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

והנה לא ידעתי, שגם אתה לוית את כל הכסף אל ... ואם הוא כן, לדעתי, ראה לקנות אתה בעצמך את כל השטח, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך שתתחיל לבנות, ואז יבוא לך אחד שיש לו כסף, פי לא כדאי להפנס בחובות, ובפרט מי שלא יכול לשלם וכו', והבן למעשה.

ועל-כן, לדעתי, ראה לקנות את השטח בעצמך, ואחר-כך תתחיל לבנות בעצמך, ויזמין לך הקדוש-ברוך-הוא שתף שיש לו כסף.

נא ונא אל תפחד משום דבר, פי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, פי תזכה להפלל בו ותברך בדבקות אמת.

נא ונא ראה לשמח מאד על נעם חלקך, שאתה זוכה לדעת מרבנו ז"ל, אשר אין טוב מזה, וצריכים לשמח עם זה מאד מאד, ואף שעובר על האדם מה שעובר — קטנות וחלישות הדעת וירידות, עם כל זאת צריכים לחזק את עצמו בכל מיני אפנים לא להשבר משום דבר שבעולם, וכבר אמר החכם מפל האדם (משלי

טו, כג): "שְׁמַחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִּיּוֹ וְדַבָּר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב"; וַיֵּשׁ לֹמֵר, כִּי עָקַר הַשְּׂמֵחָה הוּא עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, שְׁתַּמִּיד יְדַבֵּר מִשְׂמֵחָה, וְשִׂשְׂמַח אֶת עַצְמוֹ, וְיִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ, וּבְנֵי בֵיתוֹ וְאֶת אַחֲרָיִם, וְתַמִּיד יְדַבֵּר רַק מִשְׂמֵחָה, וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, כִּי אֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרָת, רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְדַבָּר זֶה שְׂאָדָם מְדַבֵּר תַּמִּיד מִשְׂמֵחָה, זֶה יָבִיא אוֹתוֹ בְּאַמֶּת לְשִׂמְחָה, וְדַבָּר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב, לְדַעַת מְתֵי לְדַבֵּר וְאִיךְ לְדַבֵּר, עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים בְּחַיִּים.

הַעֲקָר אֵל תְּפַחַד כָּלָל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַעֲקָר רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אִב הַרְחֻמָּן, וּכְבוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת, א' דְּשׁוּבָבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אִךְ לֹא הִיָּה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְף-וּמִיד מֵרַב טְרַדוֹתִי.

רְאֵה לְקַחַת אֶת עַצְמָךְ בְּיַדֶּיךָ. עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אַתָּה בְּחוֹר צָעִיר, וְכֹל הָעוֹלָם לְפָנֶיךָ, וְאַתָּה יְכוֹל עַכְשָׁו לְהַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת. וּכְכֹר אָמַר הַחֲכָם מְכָל הָאָדָם (מְשָׁלִי טו, כ): "בֵּין חֲכָם יִשְׂמַח אָב", כִּי אִם תִּקַּח אֶת עַצְמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתִתְחִיל לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וְתִבְרַח מְכָל הַשְּׁטִיּוֹת, אַזִּי תִשְׂמַח אֶת אָבִיךָ בְּגִשְׂמִיּוֹת וְאֶת אָבִיךָ שְׂבִשְׂמִים בְּרוּחָנִיּוֹת, לֹא-כֵן אִם תִּהְיֶה כְּסִיל,

בְּזֶה תִּבְּזֶה אֶת אִמְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׂיֵאמְרוּ תְּבוּזוּ זֹו שְׂיִלְדָה אֶת זֶה, וְכֵן אֶת אִמּוֹ בְּרוּחַנִיּוֹת שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, וְזֶה שְׂאֵמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשָׁלִי י, א): "בֵּן חֶכֶם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ", וְהֵבֵן.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם סֵדֶר "יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים", בְּאִפְּן שְׁתַּסִּים בְּכָל שְׁבוּעָה אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים, וְהוּא מְאֹד מְאֹד מְסֻגָּל לְתִשְׁבּוּבָה, וְלִפְתַּח אֶת הַלֵּב לִירְאֵת שָׁמַיִם.

וְכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת עֶקְשָׁן גְּדוֹל לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, כִּי אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית בְּתַקּוֹן הַמַּח וּבְתַקּוֹן הַנְּשֻׁמָּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת בְּאִפְּן שְׂיַסִּים בְּכָל חֹדֶשׁ שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, וְתִהְיֶה לְאֵל, כָּל תַּלְמִידֵינוּ זְכוּ לְזֶה בִּימֵי הַנְּעוּרִים, עַל־כֵּן רְאֵה גַם אֶתָּה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בִּיָּדֶיךָ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁפָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עֲצָמְךָ עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, וְתִדְבַר לְפָנָיו יִתְּבַרְךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁפָעוּלָם לֹא תַעֲלִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּחַ-הוּא, וְכָל דְּבָר תִּסְפֹּר לוֹ יִתְּבַרְךָ.

נָא וְנָא אֶתָּה עוֹד בְּחוּר צָעִיר, רְאֵה לְשַׁמֵּר מְאֹד עַל הַזְּמַנִּים, וְאֵל תִּבְטֹל אֶת זְמַנְךָ בְּפִטְפוּטֵי דְבָרִים בְּטִלִּים וְלִשׁוֹן-הֶרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה לֹא מְבִיא אֶת הָאָדָם לְמָאוּם, רַק עוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵן רַק כְּשֶׁמְבַטֵּל אֶת זְמַנּוֹ, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זָמָה וְלִידֵי שְׁעָמוּם, רַחֲמָנָא לִישׁוֹנָן (פְּתוּבוֹת נט); וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד עָסוּק — אוֹ לְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, אוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אוֹ לְדַבֵּר עִם חֲבָרִים טוֹבִים מִירְאֵת שְׁמוֹ יִתְּבַרְךָ, כִּי בְּנֻדָּאֵי הַכָּל הֶבֶל וּרְעוֹת-רוּחַ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא בְּלֵי פְרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, רַק לוֹמַר דָּף אַחַר דָּף, עַד שֶׁתִּזְכָּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַש"ס, וְאִף שְׁבַתְחִלָּה נִרְאֶה דְּבָר זֶה כְּצַחוּק, אִף-עַל-פִּי-כֵן

אם תהיה רגיל בְּכַף, אִזּוּ יִכְנַס בְּךָ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵי־תֵּא וְתִשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאִזּוּ תִזְכֶּה כְּכֹר לְהִבִּין גַּם־בֵּן עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת. אֲשֶׁר־י מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כִּלְל בְּזֵה הָעוֹלָם, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְבֹא כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת, א' דְּשׁוּבְכִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

בְּקֶשֶׁר שְׁבִקְשֵׁת בְּרָכָה וְכו', עֲלֵי לַחֲוֹת אֶת דַּעְתִּי, מֵה שְׁפַחֹת לְטַפֵּל עִם רוֹפְאִים יוֹתֵר בְּרִיא, וְצָרִיכִים לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁלֹא צָרִיכִים בְּכִלְל לְבּוֹא אֶל רוֹפְאִים, הִנֵּה הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹר לָכֶם, שְׁיִישׁ לָכֶם שְׁלֵשׁ בְּנוֹת, וּמֵה וְלָמָּה לָכֶם לְהַכְנִס בְּצִרּוֹת חֲדָשׁוֹת וְכו' וְכו', תְּהִי־י הַכִּי מֵאַשְׁרִים, שְׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹר לָכֶם בְּזֵה, וּבְכוֹדָאֵי יַעֲזֹר לָכֶם שְׁתַּצְּלִיחוּ לְשַׂדֵּךְ אוֹתָן עִם חַתָּנִים תְּלַמִּידֵי חַכְמִים.

אֲסוּר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, רַק לְהַתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְתַת לָכֶם עוֹד — יִתֵּן לָכֶם, אֲכַל לֹא חֲסִידוֹתֵי־לֵילָה לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, שְׂדָבֵר זֶה אִינוֹ מְבִיא אֶל שׁוּם דָּבָר, רַק אֶל צָרוֹת וְיִסּוּרִים.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ מִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם בֵּין בְּגוֹשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, וְתַמִּיד יִהְיֶה לָכֶם טוֹב בְּחַיִּים.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טבת א' ד'שׁוֹכְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי ... נְרוּ יְאִיר.

הִנֵּה קִבְלָתִי הֶעֱתַק מִהֶמְכָּתָב שְׁשֶׁלְחַת לַוַעֲדָה הַמְּחֻזֵּית וּפְקִידֵיהָ וְכוּ', לְדַעֲתִי, אַתָּה צָרִיף לְהִיּוֹת יוֹתֵר פִּקְיָף וְחֻזֵּק, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלֵל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהֵם סֹתֵם עוֹשִׂים צָחֻק מֵאַתְּנוּ, כִּי אֵין לָהֶם עַל שׁוֹם בְּסִיס לְמִנֵּעַ וְלַעֲכָב אוֹתִי לְהִרְחִיב אֶת הַדִּירָה. וְהִנֵּה רָאִיתִי עֲכָשׁוּ מֵה שְׁקָרָה בִּירוֹשָׁלַיִם בְּשִׁכּוֹנַת הַשְּׁלוֹחַ (כֶּפֶר סִילוֹנָאן — הַמְּכֻנָּה עִיר דָּוִד), שְׁעוֹרֶף־דִּין מְמַלַּח הַצְּלִיחַ לַפֶּעַל שֵׁם כְּרֻצוֹנוּ וְכוּ', עַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, יְדִידִי הַיְקָר, שְׁתַּעֲשֶׂה עֲבוֹדָתְךָ בְּאַמוּנָה, וְלֹא רַק שִׁזוּ עֲבוֹדַת עוֹרֶף־דִּין שְׁעוֹשֶׂה אֶת מְלֵאכְתּוֹ, אֲלֹא תִדַע שִׁזוּ מְלֵאכַת שָׁמַיִם, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהִקָּים שֵׁם יְשִׁיבָה קְטָנָה, וְאֲנִי צָרִיף אֶת הַמְּקוֹם, כִּי לוֹמְדִים שֵׁם עֲכָשׁוּ אֲבָרְכִי כּוֹלֵל, וְאֵין מְקוֹם לְתַפְלָה, כִּי כָּךְ יֵשׁ לָנוּ מִנְּיָן וְתִיקִין וּמִנְּיָן בְּשַׁעֲה שְׁבַע, וְאַחֲר־כֵּךְ מִתְחִיל הַכּוֹלֵל לְלַמֵּד, וּבִנְקַל שְׁיִהְיוּ לָנוּ עוֹד שְׁנֵי מִנְּיָנִים בְּשַׁעֲה שְׁמוֹנָה וּבְשַׁעֲה תִשְׁעַ, אִךְ מִחֻמַּת הַכּוֹלֵל צְרִיכִים לוֹתֵר עַל שְׁנֵי הַמִּנְּיָנִים, וְרַבָּם מִתְפַּלְלִים בִּיחִידוֹת בְּשִׁבְלֵי זֶה, וְכֵן אֲנִי רוֹצֶה לְהִקָּים לְמַעַלָּה בְּבֵיתִי פְּנִימְיָה בְּעִבּוֹר יְשִׁיבָה קְטָנָה, וּכְבָר יֵשׁ לָנוּ רֵאשׁ יְשִׁיבָה וְתִלְמִידִים, אִךְ הַמְּקוֹם אֵין לָנוּ, וְעַל־כֵּן בְּזֶה שְׁתַּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בְּפֶעַל מִמֶּשׁ, לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, תִּדַע שְׁשִׁכְרָךְ גָּדוֹל מְאֹד בְּשָׁמַיִם, וַיְהִי לָךְ חֵלֶק בְּהַפְצַת הַתּוֹרָה, כִּי סוּף כָּל סוּף אַתָּה בֶּן־תּוֹרָה, וְאַתָּה יוֹדֵעַ מֵה זֶה תּוֹרָה, עַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד! שְׁתַּכְנִיס אֶת עֲצֻמָּךְ בְּזֶה בֵּיתֵר שְׁאֵת וּבֵיתֵר עֵז, וְתִלְחֹץ עֲלֵיהֶם, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יְצַלִּיחַ אֶת דְּרָכְךָ, וְתוֹצִיא לְאוֹר מִשְׁפָּטָנוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת, א' דְּשׁוּבְבֵי"ם ה'תשנ"ב.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֵוֹלָם, וְתִדַּע כִּי אֵין
עֲצָה אַחֶרֶת רַק תַּפְלָה, כִּי זֶה מֵה שֶׁקַּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, כֹּל דְּבָר שֶׁאֲדָם
צָרִיךְ, עָלָיו לְבַקֵּשׁ רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל
לְעֹזֵר לָנוּ, וּבְלִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תִּדַּע שֶׁתַּכֵּל דְּמִיּוֹן, וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים לְהִרְבּוֹת בַּתַּפְלָה וּבַקְשָׁה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ
כָּלֵל, רַק תָּמִיד בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁלְּסַמ"ך-מ"ם תִּהְיֶה מַפְלָה גְדוֹלָה, וְרוֹאִים אֵיךְ שְׁבוּעֵר בּוֹ אֵשׁ
הַקְנָאָה וְהַשְׁנָאָה, יַעֲזֹר הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁכָּבֵר נִזְכָּה לְרֵאוֹת
בַּמַּפְלָתוֹ, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת בְּפִרְיַחַת הַתְּלַמּוּד-תּוֹרָה.

רָאֵה לְדוּחַ מֵה קוֹרָה בֵּינֵיכֶם, וּבְעֵנִין ... צָרִיכִים עִמּוֹ סְבֻלָּנוֹת
כִּי הֵבֵן שְׁלוֹ ... עוֹבֵד עָלָיו מְאֹד שֶׁיַּחֲזֹר אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֵךְ צָרִיךְ
זֵהִירוֹת גְּדוֹלָה.

מֵה קָרָה בְּעֵנִין הַדִּירָה, הֵאֵם ... הַשְׁתַּדֵּל בְּשִׁבִיל הַסַּמ"ך-מ"ם !
וְאֵנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת תִּהְיֶה לְכֹל הַרְשָׁעִים מַפְלָה
גְּדוֹלָה, וְנוֹכַח לְהִקָּים אֶת הַמוֹסְדוֹת שֶׁלָּנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת, א' דְּשׁוּבְבֵי"ם ה'תשנ"ב.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מאד מאד אני משתוקק לשמע הטוב ממכם, איך שאתם מתקדמים בענין המקנה, ראה לדונח אם כבר הרפכת את הדלתות החיצוניות, וכן אם עשית כבר את השביל שלא יהיה בוץ, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שימלא את חסרוני, ואוכל לשלם את כל החובות שלייתי על המקנה, והיה טוב מאד שתעורר את אנשי שלומנו, שיתפללו בעדי, כי אני צריך רחמים רבים וישועות גדולות, כי פשיגמר לגמרי המקנה, זה יהיה משהו מיחד עם אור דלוק "מקנת-מלכה", ויהיה ממש פאר.

ראה לדחוק את ... העורך-דין, ואל תעזב אותו, אני מצדי שולח לו מכתב אחר מכתב, אבל היה טוב שאתה ו... ביחד תדחקו עליו, כי חבל שידחה בנית והרחבת הבית, כי יש בדעתי כבר להקים ישיבה קטנה, וצריכים את המקום.

ראה להתבודד עצמך עמו ותברך, כי אין לנו טוב מתפלה, כי העקר הוא תפלה והתבודדות, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו ודרככם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ז תתקצח.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר שמות, ט"ו טבת, א' דשזכ"ב ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל פלליות אנשי שלומנו, חסידי ברסלב, תלמידי "היכל-הקדוש" הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הו"ה עליהם ישרה שכנינתו תמיד, וישמרם ויצילם מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם להחזיק את עצמכם ביחד, ועל זה אתם צריכים למסור את נפשכם בפעל ממש, כי

הסמ"ך-מ"ם אורב מאוד מאוד לשבר אותנו, ולרחקנו מרבנו ו"ל, על-ידי שעושה ביננו פרוודים, כי באמת אי-אפשר לקבל מרבנו ו"ל, רק על-ידי אהבה, אחוה ואחדות, וכל מה שתחזיקו את עצמכם באהבה, אחוה ואחדות, על-ידי-זה תזכו לקבל מרבנו ו"ל, וצריכים לשרש מביננו את הליצנות והמריבות והמתלקת, שאנחנו צריכים לגור ביחד כמו אחים ויותר מזה, ובאמת כלנו אחים, אנחנו בני אבינו שבשמים, ואשרי ואשרי מי שזוכה לאהבת ישראל אמתית, לאהב אחד את השני באהבה אמתית, ועל-ידי-זה נזכה לקרב את כל עם ישראל בתשובה, כי באמת אם היו עם ישראל מאחדים ביחד, אזי שום אמה ולשון לא היה יכול להם, ואם עדין אין בעולם אהבה ואחדות כזו, הבה ונתחיל פאן ביבנאל, שנשתדל שעל-כל-פנים הקבוץ הקדוש שלנו ביבנאל יגורו ביחד באהבה אחוה ורעות, ומסרו את נפשם מאוד מאוד על מדת אהבה, ואחד ימחל לזולתו, ועל-ידי-זה יצליח את דרכו תמיד.

מה אמר לכם, ידידי ורעי היקרים! היום הזה התחילו ימי שוכבי"ם, כי ארבעים ימים האלו של פרשיות ש'מות וארא ב'א בשלח י'תרו מ'שפטם, נקראים בדברי אריז"ל "ימי שוכבים", פי יכולים לתקן את כל הפגמים שפגמו בפגם-הברית, ועל-פן צריכים לשמר מאוד בימים אלו על אהבה, אחוה ורעות, ושיהיה רק שלום בין אנשי שלומנו, וכשנזכה להיות בשלום עם אנשי שלומנו, על-ידי-זה יצליח לכבש את כל העולם פלו, פי כף מוכא בזהר הקדוש: כשבי בנישפא חדא מחזיקים את עצמם ביחד, על-ידי-זה יכולים להחזיר את כל העולם פלו בתשובה. על-פן הבה ונתחיל מאתנו, שאנחנו נהיה באהבה, אחוה ורעות, ואחד יעזר את השני.

נא ונא תמסרו את נפשכם על אהבה, ותשתדל שיהיה שלום ביננו, ותדונו איש את רעהו לכף זכות, ואז תראו איך שיתבטל כח הסמ"ך-מ"ם והקלפות לגמרי, כי אין כחם אלא בפרוודים, אנחנו צריכים לשמר על זה מאוד מאוד, שלא יהיו שום פרוודים ביננו.

ראו לסים בימים אלו יום תהלים, באפן שבכל שבוע תזכו

לְסִיִּים אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עג), אֲשֶׁר אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֶּלֶת לְתִשְׁבּוּבָה, וְדַרְכּוֹ שֶׁל מוֹהֲרֵנוֹת ו'ל הִיְתָה לְסִיִּים בְּכָל יוֹם יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים, בְּאִפְּן שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ סִיִּים אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים, וְשָׁלַשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיָה אוֹמֵר פְּעָמִים אֶת הַיּוֹם תְּהִלִּים, וְהֵם בִּימֵי שׁוֹבְבִים וַיְמֵי סְפִירָה וַיְמֵי אֱלוּל, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְזָה לְהַתְּנַהֵג כֵּךְ!

אֲבָקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל, שִׁיכְתֹּב לִי בְּפָרְטִיּוֹת, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיוֹ אוֹתִי, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשְׁכֶם, וְעַדִּין אֵינִי שׁוֹכַח אֶתְכֶם כָּלֵל, מֵאִזּוֹ הַבְּקוּר שְׁהִיִּיתִי אֶצְלָכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ז תתקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טבת, א' דְּשׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה לְ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מִכְּתָבְךָ.

בְּעֵינַי ... בֵּין כֶּךָ קַבְּלָתִי תְּלוּנוֹת מִכְּמָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עַל-כֵּן לְדַעֲתִי, תַּעֲשׂוּ תַכְּף-וּמְיָד יְשִׁיבָה עִם ... וְאִם אַתֶּם רוֹאִים אֶת כָּל הַתְּנַהֲגוֹתַי מוֹזֵר תִּסְלְקוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם, וְאֵינִי אֲשַׁלַּח לְכֶם מִחֵר מִכְּתָב רִשְׁמֵי מִמֶּנִּי, שְׁאֵינִי רוֹצֵה אוֹתוֹ שָׁם, אִם יְהִיָּה עֵסֶק עִם הַמְּשַׁטְרָה, כִּי עֲכָשׁוּ רַק צִלְצְלוּ לִי, שֶׁכָּל עֵנְיָנוּ הוּא מוֹזֵר, וְאֵינִי עוֹמֵד בְּקַדְשָׁהּ וְכוּ', וּבּוֹרַח בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן רָאוּ לְטַכֵּס עֲצָה בְּיַנְיָכֶם, וְכָל מָה שֶׁתַּחֲלִיטוּ אֶסְכִּים, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ.

בּוֹדְאֵי שְׁהַסְמֵ"ךְ-מ"ם אֵינִי נָח כְּרַגְע, זוֹ טְמָאָה כְּזוֹ שְׁעוֹד לֹא רְאִיתִי וְלֹא פָגַשְׁתִּי בְּחַיִּי, וּכְפִי הַנִּרְאָה שְׁזָהוּ זֶה הַסְמֵ"ךְ-מ"ם בְּהַתְּגַלְמוֹתוֹ.

הִנֵּה אֲנִי צָרִיךְ טוֹבָה גְּדוֹלָה, יַעַן שֶׁ... צָרִיךְ מְאֹד לְנִסְעַ דְּחוּף

אֲשֶׁר י"ח אֱלֹפִים בְּנַחַל קַלֵּג

לְטַבְרִיָּה לְקַחַת אֶת הָעוֹרֶף־דֵּין ... וְעַל־כֵּן אִם אָתָּה אוֹ הָרֵב ... גֵּרוֹ וְאִיר, יְכוּלִים לְקַחְתּוֹ, אָתָּם עוֹשִׂים עִמִּי חֶסֶד שֶׁל אַמַּת, כִּי ... מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת הַכֹּל רַק שְׂאִין לוֹ רֶכֶב, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ עִמִּי אֶת הַחֶסֶד הַזֶּה, אֲשֶׁר לְבִסּוּף זֶה יִהְיֶה הַחֶסֶד שֶׁלְכֶם, שְׁנַרְחִיב אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְנַעֲשֶׂה יְשִׁיבָה קַטְנָה לְבַחֲוָרִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח אֱלֹפִים.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת א' דְּשׁוּכְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַדו"ח שֶׁל הַלְמוּדִים, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּח בִּי, כִּי כָּל יִשְׁעֵי וְחִפְצֵי לְהַפְּךָ אֶת הַמְּקוֹם לְמְקוֹם תּוֹרָה. וְתִדַּע שֶׁמִּבְחוּץ מְסַתְּכָלִים עָלֵינוּ הַמוֹן מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְרוֹצִים לְרְאוֹת אִיךָ שֶׁתִּתְּפַח קַהֲלָתֵנוּ, וְאִזּוֹ גַּם הֵם יִכְנָסוּ לְגוֹר שָׁם, וְזֶה בְּרוּר אֲצִלִּי מִכַּפְמָה מְקוֹרוֹת, וְעַל־כֵּן בְּזֶה שְׂאֵתָה מְרַבִּיץ תּוֹרָה בְּרַבִּים, אִין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהַפְּךָ אֶת הַמְּקוֹם לְעִיר תּוֹרָה.

אוֹדוֹת הַשְּׁמוּשׁ בְּעֵנִין הַמְּרְאוֹת, מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי דָּבָר זֶה הוּא דָּבָר גְּדוֹל, וַיֵּשׁ כַּמָּה כָּלְלִים בְּעֵנִינִים אֵלָיו: צָבַע חוּם וְכוּ' וְכַדוּמָה, וּכְיֹתֵר צְרִיכִים שְׁמוּשׁ לְעַבְדָּא וּלְמַעֲשֶׂה, וְאִזּוֹ תוֹכַל לְהוֹצִיא קַבְלָה, וְזוֹ תִּהְיֶה טוֹבָה לְכָלֵנוּ.

אוֹדוֹת ... לְדַעֲתִי, לֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֶסֶק מִזֶּה, אֵלִי בָּא בְּנֵם ... וּמִשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם וְכוּ', אֲבָל כִּפִּי שְׁכַמָּה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו מִתְלוֹנְנִים נִגְדָּם, אִזּוֹ תַעֲשׂוּ אֲסַפָּה, וּמַה שֶׁתְּחַלִּטוּ אֲנִי מְסַכִּים, וְאַתֵּן לְכֶם מַכְתָּב.

הָעֵקֶר רְאוּה לְחִזּוֹק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי הַסְּמ"ך־מ"ם אוֹרֵב עָלֵינוּ עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי מְלִשִׁנוֹת, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁכִּכֵּר אוֹכַל לְבוֹא לְגוֹר עִמָּכֶם יַחַד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח א'

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֵת, ב' דְּשׁוּבְכֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים,
"חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבְנֵאֵל, הַיְוֵי"ה יִשְׂרָאֵל שְׁכִינְתוֹ בֵּינֵיהֶם
תָּמִיד.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ וּלְעוֹרֵר אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנַחְנוּ
כָּבֵר מִתְחִילִים לְרְאוֹת אֶת צְמִיחַת הַפְּרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, אַחֲרֵי קִשֵׁי
הַחֲרִישָׁה וְהַזְרִיעָה שֶׁהַשְׁקָעָנוּ כַּחוֹת עֲצוּמִים וְכו', בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
גְּדוּלָה וְכו', בְּהַקְמַת יֵשׁוּב חֲרָדֵי בִּיבְנֵאֵל, עַל אִף שֶׁעֲמַד עָלֵינוּ
הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ וְכו', וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִינוּ בְּזִכּוֹת חֲנָם
לְהַקִּים מְקַנְה־טְהָרָה בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, עַל-פִּי כָּל הַחֲמֻרוֹת שֶׁרַק
אֶפְשֶׁר, לְפִי דְבָרֵי הַפּוֹסְקִים, וְכֵן זְכִינוּ לְהַקִּים תִּלְמוּד-תּוֹרָה לְבָנִים
וּבֵית-סֵפֶר לְבָנוֹת עַל טְהָרַת-הַקֶּדֶשׁ, וְכֵן זְכִינוּ וַיֵּשׁ לָנוּ כּוֹלֵל רְצִינִי,
אַבְרָכִים שְׂרוּצִים רַק לְלַמֵּד בְּהַתְמַדָּה אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעוֹד
יְדִינוּ נְטוּיָה, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל הַשָּׁנָה הַפְּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה, לְפִתַח
כְּפָה כַּתוּת — הֵן לְהַבְנִים וְהֵן לְהַבְנוֹת, וְכֵן לְפִתַח יְשִׁיבָה קְטָנָה
בְּעֵבֹר בַּחוּרֵי חֲמֵד עִם פְּנִימִיָּה, וְעוֹד כְּפָה מוֹסְדוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד,
וְתִהְיֶה לְאֵל, אֶת הַהַצְלָחָה שֶׁל קְהֵלְתָנוּ רוֹאִים עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ, עַל-כֵּן לֹא
בְּחָנָם שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם הַתְּחִיל עוֹד פֶּעַם לְהַשְׁתַּגֵּעַ וְנוֹגַח כְּשׁוֹר נִגַּח,
וְהַתְּחִיל עוֹד פֶּעַם לְהַתְּפַרֵּעַ בְּהַסְתוֹת גְּרוּעוֹת נִגְדָנוּ, לְהַסִּית אֶת
תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם נִגְדָנוּ, וּבִכְרֵט אַחֲרֵי שֶׁתְּפַסְנוּ אוֹתוֹ בַּגְּנֻבָה וּבְשַׁחֲתוֹת
בְּטוּחָה, וְצִלְמָנוּ אֶת הַשְּׁקָר הַגָּס שֶׁלּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית-הַסֵּפֶר
הַמְּמַלְכֵתִי דְתִי, שֶׁהַצְטַלַּם תַּחַת הַשְּׁלֵט שֶׁלּוֹ, כְּאֵלוֹ הֵם הַמוֹסְדוֹת
שֶׁלּוֹ, אֲשֶׁר בְּאֵמַת זֶהוּ עוֹן פְּלִילִי מְאֹד, וּמֵאֵז שֶׁתְּפַסְנוּ אוֹתוֹ, הוּא

הַתְּחִיל לְהַשְׁתַּגֵּעַ עוֹד פַּעַם, וּמוֹסֵר אוֹתָנוּ עַל יָמִין וְעַל שְׂמאל, וְהוּא חוֹשֵׁב שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֶת הַשְּׁחִיתוֹת שְׁלוֹ, אֲשֶׁר בְּאַמַּת גַּם אֵלֶּה שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ רְשׁוֹת לְזֶה הֵם מְשַׁחֲתִים כְּמוֹהוּ, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (גִּטִּין מח.): לֹא עֲכָבְרָא גִּבְבִּי אֶלָּא חוֹרְאָ גִּבְבִּי; וְהֵם הֵם הַמְּסִיעִין לְדַבֵּר עֲבָרָה, אֲשֶׁר בְּדַרְךְ זוֹ רַק מְרַחֲקִים אֶת בִּיאַת מְשִׁיחַ וְלֹא מְקַרְבִּים אוֹתוֹ, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, שֶׁמְצַעְרִים אֶת רַבָּם, וּבִפְרֻט שְׁפֵה עוֹסְקִים עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁהוּא מְסוּר וּמוֹסֵר, וְדִינוֹ מְבֹאֵר בַּשְּׁלַחַן עֲרוּף חֲשׁוֹן מְשֻׁפֵּט סִימָן שֵׁפ"ח, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם סְמִכוֹת בְּשׁוּם דְּבָר, קֵל שְׁבַקְלִים, פּוֹשַׁע יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרֻט עֲכָשׁוּ, שֶׁמְסַר אֶת הַכוֹלָל עַל לֹא דְבָר, רַק מִחֲמַת קְנָאָה וְשׁוֹנְאָה, וְחוֹשֵׁב שְׁיֻכַּל לְסַגֵּר אֶת זֶה וְכוּ', אֲשֶׁר לְדַעֲתִי, הוּא יִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, בְּטָרָם שְׁיֻסְגַּר אֶת הַכוֹלָל וְהַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ.

לְזֹאת בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁחִס־וְשָׁלוֹם שְׁלֹא יִהְיֶה לָכֶם שׁוּם יַעֲסֵק עִם הַרְשָׁע הַמֵּר הַזֶּה, וְכֵן כָּל מִי שְׁיֵישׁ לוֹ אֵיזוֹ שְׁיֻכוֹת אֵלָיו, אֵין לָנוּ שׁוּם יַעֲסֵק עִמּוֹ, וְכָל הַמְּחַבֵּר לְטָמֵא — טָמֵא (בְּבֹא קָמָא צב:), וְכָל הַמְּחַבֵּר לוֹ הָרִי הוּא כְּמוֹהוּ (שַׁבָּת מח:); עַלִּינוּ לְהַבְדִּיל מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי, כִּי הוּא חוֹטֵא וּמִחְטִיא אֶת הַרְבִּים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁת פְּנִיחֵס): הַמְּחַטִּיא אֶת הָאָדָם, עוֹוֹנוֹ גְּדוֹל יוֹתֵר מִהַהוֹרְגוֹ, שֶׁהַהוֹרְגוֹ אֵינוֹ הוֹרְגוֹ אֶלָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיֵישׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַמְּחַטִּיא הוֹרְגוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְיַעַן שֶׁהַכְּשִׁיל אוֹתָנוּ כְּבָר, וְכָלֵנוּ צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּתוֹשָׁבָה שְׁלֵמָה עַל זֶה, כָּלֵנוּ צְרִיכִים לְקַבֵּל תְּקוּנָה עַל הַעוֹן הַחֲמוּר שֶׁהַכְּשִׁיל אוֹתָנוּ עַד עֲכָשׁוּ, וְעוֹד זֹאת שֶׁמוֹסֵר אוֹתָנוּ עַל יָמִין וְעַל שְׂמאל, וְיֵישׁ עֲלֵינוּ דִּין 'מוֹסֵר' לְכָל דְּבָר, אֲשֶׁר פְּסוּל לְעַדוֹת לְכָל דְּבָר, וּבִפְרֻט שֶׁעֲכָשׁוּ גַם מוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּזֶה מְגַלֶּה אֶת טְמֵאָתוֹ, וְאֵיךְ שֶׁהַמְּזַרְוֹת שֶׁל אָבִינוּ צָצָה מִמֶּנּוּ, כִּי אֵיךְ יַעֲשֶׂה אָדָם דְּבָר כֵּזֶה לְהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְהַמוֹצִיא שֵׁם רַע, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵין עַל זֶה מְחִילָה עוֹלָמִית, כְּמוֹבֵא בַּשְּׁלַחַן עֲרוּף, אֲרַח חַיִּים, סִימָן תרו.

וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִכָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁכָּל מִי שְׁיֵישׁ לוֹ שְׁיֻכוֹת עִמּוֹ, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שְׁיֻכוֹת עִמּוֹ, וְאִסוּר לְהַכְּנִס אֶל

בית-מִדְרָשְׁנוּ, וְאָסוּר לְהַצְטַרֵּף אֶל קְהֵלְתָנוּ, אֲשֶׁר נִבְנְתָה רַק עַל טְהוֹרַת-הַקִּדְּשׁ, וְאֵין לָנוּ שׁוּם עֶסֶק רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל יִפְגַּס זֶר בֵּינָנוּ.

יַעַן שֶׁשְׂמַעְתִּי שֶׁהַמְשַׁפְּתָה הַיְדוּעָה חִזְרָה אֵלֵינוּ, וּבַתְחִלָּה הָיָה מִדְבָר שֶׁפְּנִינָתָם הִיא בְּשִׁבִיל תְּשׁוּבָה, וְעַכְשָׁיו נִתְּוָדַע שֶׁהֵם הוֹלְכִים בְּיַחַד עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְכִבֵּר סִבְלָנוּ מֵהֵם בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ מֵהַגְּבָאִים לְהוֹצִיאֵם מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ, שְׂלֵא יָבוֹאוּ בְּקֵהֶל ה', אֵין לָנוּ עֶסֶק עִמָּהֶם כָּלֵל, וְלֹא יִדְרְכוּ יוֹתֵר עַל מִפְתָּן בֵּית-מִדְרָשְׁנוּ, מִסְפִּיק לָנוּ צְרוֹת מִבְּחוּץ מֵהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע יִמַח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, וּמָה אָנוּ צְרִיכִים גַּם אֶת שְׁלוּחָיו מִבְּפָנִים, אֲשֶׁר סִבְלָנוּ מֵהֵם כְּבָר הִרְבָּה מְאֹד.

לְזֹאת נִסְכַּם בְּדַעְתִּי אַחֲרֵי שֶׁקוֹל הַדַּעַת הִרְבָּה, שְׂכַל מִי שֶׁרַק יֵשׁ לוֹ אִיזוֹ שְׂיִכוֹת עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם חֵלֶק וְנִחְלָה בְּקֵהֵלְתָנוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפָּן.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִקְרָם (תְּהִלִּים עה, יא): "וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה קַרְנוֹת צְדִיק".

נָא וְנָא רְאוּ לְעֶסֶק רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי בָּאנוּ לִיְבָנְאֵל רַק לְהִקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבָּנוּ ז"ל, שֶׁתְּהִיָּה עִיר שֶׁל תּוֹרָה וּצְדָקָה וְחֶסֶד, וְעֲלֵינוּ לְבַעַר מֵאִתָּנוּ אֶת כָּל הַמְשַׁחֲתִים, וְעַל-כֵּן מִי שְׂיֵשׁ לוֹ חֵלֶק עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵין לָנוּ שׁוּם חֵלֶק עִמּוֹ, הֵם הַמְעַפְּבִים אֶת בֵּיאת הַמְּשִׁיחַ, כָּל מִי שְׂיֵשׁ לוֹ שְׂיִכוֹת עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הוּא הַמְעַפְּכֵם אֶת בֵּיאת הַמְּשִׁיחַ, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבָּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְדִיקָא בְּזָה נִבְיָא אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, כִּי עַל-יְדֵי הַפְּצַת סִפְרֵי רַבָּנוּ נִבְיָא אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ב'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת, ג' דְּשׁוּבָבִים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יָאִיר.

קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּבְדִיוֹק אֲזוּ יָשַׁב אֶצְלִי הָאֲדָמוֹר מִמְעַלְיָן
מֵאֲשֶׁדוּד, וּכְשֶׁקְרָאתִי מִכְתָּבְךָ מָאד מָאד נִצְטַעַרְתִּי.

מָה אִמַּר לְךָ! הָאָדָם צָרִיף לְמִסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ,
כִּי מִי יוֹדֵעַ דְּרָכֵי הַמָּקוֹם בְּרוּף הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִף שְׁמַנְסִים אֶת
כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וּמִפְחִידִים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי
פְחָדִים, וּמְחַרְפִּים וּמְגַדְפִים אוֹתוֹ בְּחִרוּפִין וְגִדּוּפִין, עִם כָּל זֹאת
הָאָדָם אֲסוּר לוֹ לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֵבֵל,
הִנֵּה אָדָם כָּאֵן וְעוֹד מַעֲט יֵצֵא מִכָּאֵן, וְכָל זְמַן שְׂאָדָם חֵי בְזָה הַעוֹלָם,
הוּא צָרִיף לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת וְרָגַע רַק בְּעִבּוּר כְּבוֹד שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר
הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
אֶל אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, דִּיקָא אֲזוּ נִשְׁפָּע עָלָיו שְׁפַע גְּדוֹל עַד מָאד,
כִּי רוֹאִים בְּמִסְפָּרִים כָּל מָה שְׁמוֹסִיפִים אָפֶס, יוֹתֵר שְׁפַע נִכְנָס. לְמַשָּׁל
כְּשִׁישׁ לְאָדָם 1 (אֶחָד), וּכְשֶׁמוֹסִיף אָפֶס, זֶה כְּבָר נַעֲשֶׂה 10 (עֶשְׂרֵם),
וְאִם מוֹסִיפִים עוֹד אָפֶס, כְּבָר נַעֲשֶׂה 100 (מֵאָה), וְכֵן עַד מְלִיוֹנִים
וּבְלִיוֹנִים, כָּל מָה שְׂאָדָם נַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ יוֹתֵר אָפֶס וְאֵין, וּמְבַטֵּל אֶת
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַעֲשִׁיר הַכִּי
גְּדוֹל עַד שִׁישׁ אָדָם, שְׁפַל-כְּף בְּטֵל וּמְבַטֵּל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא,
שֶׁהוּא אֵין מַמָּשׁ, שְׂאָז הוּא הַעֲשִׁיר הַכִּי גְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְזוֹ הִיְתָה
מְדַרְגַּת מְשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַעִידָה עָלָיו (בַּמִּדְבָּר יב, ג):
”וְהָאִישׁ מְשֶׁה עָנּוּ מָאד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה”, כִּי הִיְתָה
בְּבַחֲזִינַת אֵין לְגַמְרֵי, וְהִיְתָה בְּטֵל וּמְבַטֵּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ, עַד שֶׁהוֹרִיד אֶת
הַתּוֹרָה מֵהַשָּׁמַיִם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּדָרִים ל.ח.): ”פְּסָל לְךָ”,

משם נתעשר משה, ופרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שתמיד מצא בעצמו את הפסלת, כי הרגיש את עצמו להכי גרוע בעולם, דיקא משם נתעשר משה. ועל-כן עקר השלמות — כשאדם מבטל את עצמו לגמרי באין סוף ברוך הוא, שעל-ידי-זה ישפע עליו שפע גדול עד מאד.

ולכן ראה לחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ותמסר את עצמו לגמרי להקדוש-ברוך-הוא, איך שהוא יתברך ויזכה — כך יהיה, אבל צריכים לבטל את עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא, אשר זו מעלת הצדיקים הגדולים, אשרי מי שדבוק בהם!

ובענין שגדרת לשחט עגל ולחלק את הבשר לכל אנשי שלומנו, כבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות חז, חלק ב', סימן א'): כשאדם בא לעיר לדור, ישלח בשר לעניי העיר, ועל-ידי-זה ישא חז בעיני שרי העיר, עין שם. הקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך שפע ברכה והצלחה, ותשא חז בעיני כל רואיך, ותזכה לשלם את כל חובותיך — בין בגשמי ובין ברוחני, ותבשר לי תכף-ומיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח ג'.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ז טבת, ג' דשוכבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה, שהסתבכת בסבוכים כאלו בבתי משפט, עד שמעקלים לך את הכל.

מה אמר לך! כמה שאני רק מדבר עם אנשי שלומנו היקרים, שישמרו את עצמם מאד מאד לא להיות ערבים, כי אפלו לא אח אסור להיות ערב, אלא אם מקבל על עצמו תכף-ומיד בשעה שחזתם

עֲרֻבוֹת, שָׁאֵם הוּא לֹא יִשְׁלֵם, אָנִי אֲשַׁלֵּם בְּמִקְוָמוֹ וְכוּ', וְאֵינִי לְבִטָּח,
כִּי הָאֵחַ שְׁלִי לֹא יִסְדֵּר אוֹתִי וְכוּ', אֵינִי דֹבֵר כְּזֶה, יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהָאֵחַ
אֵינּוּ רוֹצֵה לְסַדֵּר אוֹתִי, אֲבָל כְּשֶׁאֵינִי לוֹ... אַתָּה יְכוּל לְקַפֵּץ שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים: קְדוּשׁ, קְדוּשׁ, קְדוּשׁ... וְאֵינִי פּוֹנֵת הָאֵחַ לְצַעַר אוֹתָךְ, אֲלֵא
בְדִלִיקָא כְּלִי עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי... וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְהִיּוֹת עֶרֶב לְאִף אֶחָד,
וְנִפְלוּ לְאַחִיו, רַק אִם הוּא מוֹכֵן לְתֵת נְדָבָה לְאֵחַ שְׁלוֹ, הַסְּכוּם שֶׁהוּא
עֶרֶב עָלָיו, וְדֹבֵר זֶה כְּדָאֵי לְפָרְסָם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשָׁמַי, כִּי כָּבֵר
כַּמָּה וְכַמָּה נְכוּוֹ בְּעֵנֵי עֲרֻבוֹת, וְעַכְשָׁו מְעַקְלִים לָהֶם אֶת הַפְּרִנְסָה
וְאֵת חֲפָצֵי הַבַּיִת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

נָא וְנָא רְאֵה לְבִטָּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵל אֵינִי סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
אֲשֶׁר זֶה עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל — לְזוֹפוֹת לְהִגְיַע אֵל בְּטוֹל
אֲמַת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ כְּשִׁזְזוּכָה הָאָדָם לְבִטָּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵינִי
סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי הוּא הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּים. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַרְגִיל
אֶת עֲצָמְךָ בְּדֹבֵר זֶה מְאֹד מְאֹד, לְבִטָּל אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ
יִמְתַּק מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם בָּא אֵל בְּחַיִּינָת אֵינִי, שְׁנֹכְלָל בְּאֵינִי
סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקִּים מִמֵּנוּ כָּל הַדֵּינִים. וְאִיךָ זוֹכִים
לְזֶה? גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּלִקְוִטֵי-מוֹהֲרָן (חֵלֶק א', סִימָן נב),
כְּשֶׁמְרַגְלִים אֶת עֲצָמוֹ לְצֵאת בְּלִילָה בְּשַׁעַה שְׁפֹלָם יִשְׁנִים לְשֹׁדָה
וְלִיעַר, וַיִּפְרֹשׂ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵעַם לְבָבוֹ אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וַיִּצַּעַק וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיַּחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלָיו, וַיּוֹצִיאֵם
מִהַחֲשָׁף וְהִרַע שְׁנֹדָבֵק בּוֹ, וַיִּתְמִיד בְּדֹבֵר זֶה מְדִי לִילָה בְּלִילָה, אִזּוֹ
אִם יִהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל דֹּבֵר זֶה, בְּמִשְׁךָ הַזְּמַן יִזְכֶּה לְהוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ
אֶת כָּל הַדֵּינִים וְהַחֲשָׁכוֹת שְׁנֹקְלַע בָּהֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלַמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם, וְתַרְגִּיל
אֶת עֲצָמְךָ לומר הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת וְהַרְבֵּה דְפִים תְּקוּנֵי זֶהר, אֲשֶׁר
הוּא זְכוּף הַנְּשָׁמָה, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחֲזִיק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּו, וַיִּסֵּים פְּעָמִים
אֵינִי מְסַפֵּר שֶׁשָׂה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה וְתְּקוּנֵי זֶהר, אֲשֶׁר הֵם תְּקוּן גְּדוֹל
לְהַנְּשָׁמָה.

וּמַחֲמַת טְרוֹדוֹתַי, שְׁאֲנִי צָרִיךְ בְּרִגְעַ זֶה לְלַכֵּת לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת
עֲרֵבִית – אֶקְצֹר.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ד'

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֵת, ג' דְּשׁוּבָבִים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי ... נִרוּ יְאִיר.

הִנֵּה ... יֵשׁ לּוֹ טַעֲנָה שֶׁהֶפְסִיד כֶּסֶף, וְאִין אֲנִי יוֹדֵעַ בְּפֶרְטִיּוֹת מָה
הִיְתָה הַהִשְׁקָעָה וְהַתְּנָאִים בֵּינֵיכֶם, וְעַל-כֵּן אִם אֶפְשֶׁר לְהִתְפַּשֵּׁר
בְּאִיזָה שֶׁהוּא מֵצָב, הָעֵקֶר שִׁיתְפַּשֵּׁר עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב, וְאִזּוֹ יָבוֹא
בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמְּחַפָּה לְתִשׁוּבָה מִשְׁנֵיכֶם.

הַמֵּאַחַח לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ה'

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טֵבֵת, ד' שׁוּבָבִים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

אֵת מְכַתְּבְּךָ לְנִכוּן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכוּ', אֵךְ קוֹה קוֹיְתִי, פִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, פִּי
מָה אֲנִיחֵנוּ יוֹדְעִים דְּרָכֵי הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, פִּי יֵשׁ דְּבָרִים
שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִהַשְּׁגָתָנוּ. רְאֵה וְגַם רְאֵה אֵיךְ שְׁדַרְכֵי רְשָׁעִים עֲדִין
מְצַלִּיחוֹת, אָדָם רַמְאִי וְנוֹכֵל, גִּנְבַּת הַגּוֹנֵב בְּגִלוּי בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה,
וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת נֶגֶד הַדַּת וְכוּ', וְהוּא נִקְרָא "רַב" בִּישְׂרָאֵל,

וְכֻלָּם נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַצֶּדֶק וְכוּ', אֲךָ אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹן בְּשִׁבְלֵנוּ, לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁנִּתְחַזֵּק מֵעַמֵּד. כְּמוֹ-כֵן הַדְּבָר עִמָּךְ, מְנַסִּים אוֹתְךָ עֲכָשׁוּ מִן הַשָּׁמַיִם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת, לְרֵאוֹת אֶל מִי תִפְנֶה בְּעֵת צָרָה כְּזֹאת, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ עֲכָשׁוּ בְיֹתֵר, וְתִהְיֶה מִיִּשְׁב, כִּי בְנֵדָאֵי מִכָּל רַע תִּצְמַח יִשׁוּעָה גְדוֹלָה, רַק צְרִיכִים עֲכָשׁוּ לְדוֹן הַדְּבָר בְּכַבֵּד רֵאשׁ וּבְסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה, וְלֹא לִפְל בְּפִנְיָקָה וּבְפִזְיוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהַכֹּל. וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּמְצָא אֵינְה פִתְרוֹן לְצֵאת מֵהַסְּבִיב הַקָּשָׁה הַזֶּה וְכוּ', הַעֲקֵר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן, וְאִז תִּרְאֶה יִשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ו'.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טבת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעַ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי עַל הַבְּשׂוּרָה הַמְּשֻׁמַּחַת, שֶׁנוֹלְדָה לָכֶם בַּת לְמִזְל טוֹב. יַעֲזוֹר לָכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגַדְלָה וּלְחַנֻּכָּה עַל דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, וְתִרְוּ רַב נַחַת מִמָּנָה וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

בְּעֵינַי קְרִיאַת הַשָּׁם, תִּדַע כִּי מִצְוֹת כְּבוֹד אֵב וְאִם הִיא מֵהַחֲמוּרָה שֶׁבְּחֲמוּרוֹת. וְעַל-כֵּן אִם אַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת נַחַת-רוּחַ לְהוֹרִים, תִּקְרְאוּ אוֹתָהּ בְּשֵׁם הַזֶּה: "פְּרִידָא סִימָא", וּמֵה שְׁאַתֶּם רוֹצִים לְקִרּוֹת אוֹתָהּ גַּם בְּשֵׁם "חֲדוּה", לֹא לְשַׁכַּח בְּעֵת כְּתִיבַת הַכְּתָבָה, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, גַּם שָׁם לְכַתֵּב אֶת הַשָּׁם "חֲדוּה".

וּבְעֵינַי שֶׁהִתְחַלַּת לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, תִּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! כִּי אֵינִי לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּבְכַרְט מִי שְׁזוּכָה לְסִים מִסְכַּת אַחַר מִסְכַּת, בְּזֶה מְכַנִּיעִים אֶת הַסֵּמ"ך-מ"ם, אֲשֶׁר רָאשֵׁי תְבוֹת שְׁלוֹ

הוא: ס'יום מ'סֶכֶת א'ינ ל'עֲשׂוֹת, וְעַל-יְדֵי לְמוֹד תְּלַמּוּ"ד שֶׁהוּא גְמָרָא, מְכַנְיָעִים אֶת הַקְּלָפָה הַמְחַטָּאת אֶת הָאָדָם בְּפָנִים-הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן (עגן לקויט'י-מוהר"ן, חלק א', סימן ריד); רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ז'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טבת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ נְצַח.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם בְּנֵךְ, יַעֲזֹר לּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְיִזְכֶּה לְרְאוֹת עִם שְׁתֵּי עֵינָיו אֶת הַשְּׂכִינָה.

תִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם אִיזוֹ מִצְוָה נוֹסֶפֶת וּבְהַדוּר רַב.

אֲתָה ... נְרוֹ יְאִיר, תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְהוֹסִיף בְּהַפְצַת אֹר וּרְבִנוּ וְ"ל בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בְּיַתֵּר שְׁאֵת וְעוֹ, בְּלִי שׁוּם שְׁתַּפְּסִים, רַק אֲתָה בְּעֲצָמְךָ.

וְאֲתָ ... תַּחֲיָה, תִּקְבְּלִי עַל עֲצָמְךָ לְחֲזוּק בְּיַתֵּר שְׁאֵת וּבְיַתֵּר עוֹ אֶת נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּיַבְנָאֵל, וְתִשְׁתַּדְּלִי לְבַקֵּר בְּכָל יוֹם אֶצְלֵ מִשְׁפָּחָה אַחֲרֵת, וְתִתְעַנְּנִי בְּשְׁלוֹמְךָ, וְתִחַזְּקֵי אֶת הָאִשָּׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּלָנוּ צְרִיכִים חֲזוּק עֲצוֹם מְרַב הַלְחָץ וְהַדְחָק שְׁלוּחָץ וְדוּחָק עֲלֵינוּ הַסְּמ"ך-מ"ם, יַמַּח שְׁמוֹ, וְלִכְן כָּל מְלָה שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת לְאִיזוֹ אִשָּׁה, זוֹ מִצְוָה גְדוּלָה עַד מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּבְּשְׁרוּ לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ח'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל "וְעַד חֲסִידֵי
בְּרִסְלָב", הַרְבַּ ... ר' ... ר' ... ר' ... ר' ... שְׁיַחֲיוּ.

רְאִיתִי אֶת נֶסֶח הַמִּכְתָּב שֶׁהַכְּנִסְתָּם לְהַחֲתִים אֶת ... וְאֲנִי מִכְרַח
לְהַגִּיד לָכֶם, שְׁאֲנִי עוֹמֵד לְצַדְכֶם, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן
לְהִנְהִיג קַהֲלָה בְּאֶפֶן אַחֵר שְׁיִהְיֶה הַפְּקָר, אִם הוּא יַחֲתֵם, תִּקְבְּלוּ אוֹתוֹ
חֲזָרָה, וְאִם לֹא אֲזוּי לְחַיִּים וּלְשְׁלוֹם וְכוּ' וְכוּ'.

עֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים כְּבָר זֶה שְׁנָה וְחֻצֵי כָּל מִינֵי
צָרוֹת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת, עֲלֻבוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מִצַּד הַסֵּמ"ך-
מ"ם, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת וְעֲרֻמוּמִיּוֹת רַק לְמָסֵר אוֹתָנוּ,
וּלְצַעֲרָנוּ הַרְבַּ הַצְּלִיחַ בְּהַרְבֵּה דְבָרִים, כְּגוֹן אֶת ר' ... מָסֵר, וְנִשְׂאָר
בְּלִי פְרֻנְסָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, אֶת ר' ... הוּא מָסֵר, וְכִמְעַט שְׁיִשָּׁב
בְּבֵית-הַסֵּהַר בְּשָׁבִילוֹ, וְעַכְשָׁו כִּמְעַט שְׁנִסְגַּר הַפּוֹלֵל. וְכֹל זֶה מֵה
שְׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּפְרוּשׁ, וּמֵה שֶׁתַּחַת הַקְּלָעִים, שְׁפָל הָעֵכוֹב לְבָנוֹת
אֶת בֵּית-הַמְדַרְשׁ — הַפֵּל מִמֶּנּוּ, וְכֵן הַבְּעִיּוֹת שְׁיִשׁ לְר' ... בְּעִנְיַן
הַדִּירָה, זֶה גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ, שְׁהֵלֶךְ וְהִסִּית אֶת בְּנֵי בְּעַל-הַבַּיִת כְּנִגְדּוֹ,
וְאֲנִי כְּבָר לֹא מְדַבֵּר מֵה שְׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים, שְׁאִין לָנוּ מְקוֹם בְּשָׁבִיל
חֲנוּף יְלָדֵינוּ, כִּי הֵלֶךְ וּמָסֵר אֶת הַבְּנִינִים לְ... וְרָצָה לְסַכֵּס אוֹתָנוּ
עִמָּהֶם, וְתִהְיֶה לָּאֵל, בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן חֲסִמְתִּי בְּעֵדוֹ וְכוּ', כִּי זוֹ כָּל
מְגַמְתוֹ — רַק לְעֲשׂוֹת סְכִסּוּכִים בִּינֵינוּ לְבֵין חֲסִידִים אַחֲרִים וְגוֹפִים
מְפֻלְגָתִים אַחֲרִים, אֲבָל זֶה לֹא יֵלֶךְ לוֹ, וְכִבֵּר אֲנִי מְדַבֵּר גַּם-כֵּן מִכָּל
הַהֲסָתוֹת שֶׁהוּא מִסִּית וּמְדִיחַ אֶת תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם נִגְדָנוּ מְדֵי יוֹם
בְּיוֹמוֹ, עַד שֶׁהוּא וְדוֹקָא הוּא שְׁלַח אֶת הַיְלָדִים שְׁלוֹמְדִים בְּבֵית-סֵפֶר
הַדְּתִי לְחַלֵּל שַׁבַּת בְּהַדְּבָקַת מוֹדְעוֹת וְכְרוּזֵי גְנָאֵי נִגְדָנוּ וְכֵן עַל הַהֵר
נִגְדִי, וּמִי מְדַבֵּר אֶת גְּדֵל הַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים וְהַבְּזִיוֹנוֹת חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין
שֶׁהָיוּ מְנַת חֻלְקֵי בְּפֻלֵי שׁוֹפְכִים הָעֲתוֹנוֹת, שְׁזֶה נִעֲשֶׂה רַק עַל יָדוֹ,

עם כל זאת אחר כל הצרות והיסורים והעגמת נפש שגָרם לנו, הסמ"ד-מ"ם לא יכול לשבר אותנו, אדרבה, נתקיים אצלנו מה שכתוב בפרשת השבוע: "כֹּאֲשֶׁר יֵעֲנוּ אֹתוֹ — בֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ", וכמו שאמרו חכמינו הקדושים ומוכא בפרוש רש"י: רוח הקדש אומרת בן, אתם אומרים 'פֶּן יִרְבֶּה', ואני אומר 'בֵּן יִרְבֶּה', וכן נתקיים: "וַיִּקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", ופרש רש"י: קצו בחייהם וכו', עין שם; ותהלה לאל, דיקא מהצרה הזאת נצמחה לנו ישועה גדולה, שזכינו לבנות מקנה מעצמנו, ואנחנו לא צריכים טובות של אף אחד, וכן פתחנו כבר תלמוד-תורה לבנים ובית-ספר לבנות, אשר אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שבשנה הבאה, בעזרתו ותברך, נפתח עוד כמה כתות, ועוד כמה דברים יקרים שפתפתח קהלתנו המונה כבר יותר מחמשים משפחות.

לזאת אני מבקש אתכם מאד מאד, שתעמדו חזקים על כל הנ"ל. אם יחתם — הרי טוב, זה סימן שרוצה לעשות תשובה, ואם לא, שתגרשו אותו, כי אנחנו לא צריכים לסבל מאף אחד, ובאותה הזדמנות אני מבקש אתכם, שאתם בתור ועד, שתתיעצו ביניכם תמיד — מה ואיך יכולים להתפתח יותר ויותר, ותהיו על המשמר מכל מיני שועלים קטנים המחבלים בפרמים, שלא יכנסו ביננו מבחוץ ולהחריב את קהלתנו, כי דיקא עכשו פשמתחילים לראות את הפרות, אחרי יגיעה של כמה שנים ולחצים אימים מבית ומבחוץ, עכשו מתחילים לבוא השועלים קטנים לחבל את פרמנו מבפנים, לזאת אבקש אתכם מאד מאד בתור ועד — לשמר על זה מאד מאד, ועל כל אחד ואחד שרק נכנס מבחוץ, תקימו "פבדהו וחדדהו", כמו שעשה רבן גמליאל (פלה רבתי ט); כי אחר היגיעה של חרישה וזריעה, כשפבר מתחילים לצמח האילנות ולציץ ציץ ולעשות פרות, אזי מתחילות לבוא התולעים לרחש ולהפנס ביננו, כדי לחסל את מה שייגענו כמה שנים. ועל-כן ראו שעייניכם תהיינה פקוחות על דברים כאלו, כי אי אפשר להנהיג קהלה, אלא כשעומדים על המשמר, ובפרט כאן ביבנאל, שהוא מקום חילוני, וכל הצלחתנו היא דיקא, שאין לנו שום שיכות אל אף אחד, ואנחנו

קְהֵלָה נִפְרָדֶת, וְלֹא תַחַת שׁוּם סְמִכוֹת מִבְּחוּץ, דִּיקָא זֹה הַצְּלָחַתְנּוּ, וְדִיקָא בְּאִפְּן כְּזֶה נִצְלִיחַ. לְכֵן אֲנִי נוֹתֵן לְכֶם אֶת כָּל הַכַּחַס לְפַעַל לְמַעַן קְהֵלְתֶּנּוּ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי כָשֶׁם שֶׁפְּרָצוּפִיּוֹתֵינוּ שׁוֹנִים כָּךְ דְּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה כֹּא, סִימָן ב'), וּבִפְרָט שְׂהֶעֱנִיּוֹת מַעְבְּרַת עַל דְּעַתָּם, צְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְחֻזַּק וּלְאַמֵּץ אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אָנוּ סוֹבְלִים מִהַסְמָ"ךְ-מ"ם סָבֵל רַב מְאֹד, וְלִדְעוּתִי, הַמֶּן הַרְשַׁע הָיָה צְרִיף לְלַמֵּד קוֹרְסִים אֲצִלוּ — אֵיף לְהַצִּיר לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי מִי שֶׁמַּע דְּבַר כְּזֶה, אָדָם שֶׁצְרִיף לְהַקְרִיא "רַב" בְּיִשְׂרָאֵל, שְׂיִלֵּף לְמַסֵּר כּוֹלֵל אַבְרָכִים שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וְלִסְגֹר אוֹתוֹ, אֲשֶׁר זֶה רְצִיחָה שְׂאִין כְּמוֹתָהּ, וְאִין עַל זֶה שׁוּם מְחִילָה, כִּי הוּא בְּטוֹל תּוֹרָה דְּרַבִּים, וְכֵן אֶת גְּדֵל הַדְּחַק וְהַצְּפִיפוֹת שְׂיֵשׁ בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ, עַד שְׁבִדְיוֹק בְּשַׁעַה שְׁמוֹנָה צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת כָּלֶם מִשָּׁם וְכוּ', וְאַנְחֵנוּ חַיִּים תַּחַת טְרוֹר מִהַסְמָ"ךְ-מ"ם הַרְשַׁע הַזֶּה, וְאֵיף יְכוּלִים לְמַחֵל עַל זֶה בְּגַהוּק וּפְהוּק, וְלִבּוֹא וְלוֹמַר: "תִּסְלַחוּ לִי, וְאַנִּי כְּבָר אֶהְיֶה יָלֵד טוֹב" ... לֹא וְלֹא! זֶה לֹא יֵלֵךְ כִּכָּה, וְאַנְחֵנוּ אֵף פְּעַם לֹא נִמְחַל לוֹ, וְאִין לוֹ שׁוּם תַּקְנָה, רַק לְהַסְתַּלֵּק מִשָּׁם, כִּי אֲצִלְנוּ אֵף פְּעַם לֹא יִדְרָכוּ פֶּה רַגְלִיו, וְכֵן מִי שְׂיֵשׁ לוֹ רַק שְׂיָכוֹת אֵלָיו, צְרִיכִים לְהַזְהִירוֹ, וְאִם אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת הָאֲזוּהָרָה, יֵשׁ לְסַלְקוֹ מִבֵּית-הַמְדָּרֶשׁ, וְצְרִיכִים לְעַמֵּד עַל זֶה חֻזַּק מְאֹד, כִּי כְּדָאֵי עֲשָׂרָה אַנְשִׁים רְצִינִיִּים וּמְסוּרִים, מִמְּאָה אַנְשִׁים עַרְמוּמִיִּים וְנוֹכְלִים, דּוּ פְּרָצוּפִיִּים.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, תַּעֲמְדוּ חֻזַּק עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאַנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת נִעְבֵּר גַּם אֶת הַצְּרָה הַזֹּאת, וְעוֹד יְבוֹא הַיּוֹם, שֶׁנִּרְאָה אֶת יְכֻנָּאֵל עִיר תּוֹרָה, וּמְכַל הָעוֹלָם יְבוֹאוּ וְיִסְתַּכְּלוּ אֵיף שְׂקַמְצָן קָטָן שֶׁל אַנְשִׁים, בְּנוֹ עִיר שֶׁל תּוֹרָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה.

הַמְּאֵחַל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ט'.

בעזרת השם ותהבנה, יום רביעי לסדר שמות, ח"י טבת, ד' שוקבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

הנה קבלתי ממך בהיותי ביבנאל י"ד מכתבים, ולא רציתי לענות לך, מפני שאני מחזיק בדבורי שכתבתי לך במכתב האחרון, שכלל לא אתיחס אל המכתבים שלך יותר, אף היות שבנגד ... גרו יאיר, עומד עכשו עלי שאכתב לך, אמרתי לרוץ בשורותים אלו אליך.

אני יכול להעיד בבית-דין של מעלה, שכל אלו שצערנו אותך, בקשו ממך מחילה וסליחה ברבים, ואני הייתי שמה, ואתם לא רציתם כלל להתיחס אל זה, אשר באמת אין הצדק אתכם כלל, כי אתם הייתם המוציא שם רע על אנשי שלומנו ולא הם, רק היה להם עסק פרטי עמכם, לא-כן אתם, שעל הכלל יצאתם והתחברתם עם הסמ"ך-מ"ם, אשר יש על זה תעוד, ואי-אפשר להכחיש את זאת, עם כל זאת מאחר שבנכם כל-כף מבקש לעשות שלום, וגם אני בעצמי הולך בנפשי, שיהיה רק שלום בין עם ישראל, כי אין הקדוש-ברוך-הוא חפץ במחלוקת, והוא תהבנה שורה רק במקום אהבה והשלום, והגאולה תהיה רק על-ידי שלום ולא על-ידי מחלוקת, לזאת אמרתי להיות רודף שלום, ואף שהסמ"ך-מ"ם הרשע מסית ומדיח נגדנו יומם ולילה את תושבי המקום, ומה גם שהכניס סכין בגבנו, על-ידי שהביא זרים מבחוץ לקחת מאתנו את המבנים של הבית-ספר, אשר אין על זה שום מחילה, ואנשים האלו הם בכלל מה שאמרו חכמינו הקדושים (קדושין נט.): "עני מהפך בחררה, ובא אחר ולקחו ממנו נקרא רשע", וזה ברור. ואמרתי את זאת לרבנים שלהם, אף הם צוחקים מזה כפי שצוחקים מהרבה דברים, ואני בטוח שהם הם המעפכים את הגאולה ולא המקרבים, והם מצערים את רבם הקדוש, שהוא אוהב שלום ורודף שלום, והם

הוֹלְכִים בְּדִיוּק הַהַפּוּף מִלְמוּד רַבָּם, כִּי הַבֵּית-סֵפֶר מְעַרְב בְּכַנִּים וּבְנוֹת וְעַם סִפְק יְהוּדִים, וּכְבָר יְדוּע פֶּסֶק רַבָּם הַקְדוּשׁ עַל דְּבַר זֶה, וְהֵם אֵינָם מְצִיִּתִים אוֹתוֹ, וְאַתֶּם בְּעֶצְמְכֶם יוֹדְעִים דְּבַר זֶה הֵיטֵב, וְלִמְדַתֶּם אֶת כָּל זֶה עַל בְּשִׂרְכֶם בְּכַפָּר שְׁלֵהֶם, וְעַכְשָׁו לֹא דִי מִכָּל הַצָּרוֹת הָאֵלוֹ, אֲלֹא שְׂאֵתֶם מִתְחַבְּרִים אֲלֵיהֶם. וְעַל-כֵּן אֲנִי מְסַכֵּים עִם הַנּוֹעַד שְׂפָתְכוֹ אֶת הַמְּכַתֵּב, אִם תִּחְתַּמּוּ עַל זֶה — הֲרֵי טוֹב, וְאִם לֹא, אֵין לָכֶם שׁוּם מְקוֹם אֲצֻלְנוּ וְתֵם הַסְּפוּר, וְלֹא נִדְבַר כְּבָר יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים צָרוֹת מִבְּפָנִים, יֵשׁ לָנוּ מְסַפִּיק מִבְּחוּץ, וְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם לֹא תוּכַל לְשַׁבְּרָנוּ, יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה מִה שְׂיִהְיֶה.

עֲלֵי לְהַגִּיד לָךְ, בְּוֹדֵאֵי אֵין צְדִיק בְּאַרְץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְלֹא יִחַטָּא (קִהְלַת ז', כ'), כִּלְנוּ צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אֲךָ עַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הוּא לְשִׁבְתָּ מִן הַצַּד וְלֹא לְהִתְעַרֵּב עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, וּבְכַמָּה שְׂקָלְקָלוּ צְרִיכִים לְתַמְנֵן — זֶה עַקֵּר הַתִּשׁוּבָה, וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂהִלְכַתֶּם וְלְכַלְכַתֶּם אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַעֲיָרָה, בְּזֶה לְכַלְכַתֶּם אוֹתִי, וְעַל-כֵּן עַקֵּר תְּקוּוֹנְכֶם לְקַבֵּל עַל עֶצְמְכֶם לִישֵׁב בְּשִׁקְט, וְלֹא לְרִיב עִם אֲף אֶחָד, וְלְתַמְנֵן מִה שְׂקָלְקָלְתֶם, וּבְזֶה נִסְתַּיִם הַסְּפוּר, אִם אַתֶּם מוֹכְנִים לְכָל זֶה, אֲזִי מִה טוֹב וּמִה נְעִים, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים מִחֻלְקַת בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפָּן, אֲבָל אִם, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, אֵינְכֶם רוֹצִים לְקַבֵּל דְּבָרִים אֵלוֹ, אֲזוּ תִלְכוּ לְשְׁלוֹם וְתַעֲזְבוּ אוֹתָנוּ.

כָּל זֶה אֲנִי כוֹתֵב בְּנוֹכְחוֹת בְּנֶכְם ... גֵּרוּ יְאִיר.

הַמֵּאחֵל לָכֶם תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

י"ח י'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

ראה לחזק את עצמך מאד מאד, ואל תסתכל על כל הצרות והיסורים והבלבולים שעוברים עליך וכו' וכו', כי אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, אשר סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, שתזכה להטוב הנגלה והנסתר. הן אמת אני מבין את הצער הגדול שיש לך בענין הדירה וכו', עם כל זאת מי יודע דרכי המקום ברוך הוא יתברך שמו, ואם הייתי מספר לך את גדל צערי ועגמת נפש שיש לי בכל יום ובכל שעה, ממש שיכולים לחתך עץ עם השנים מרב כאב וצרות מרבים וצרות מפרטים וצרות מפרטי פרטים וכו' וכו', ואני כבר לא מדבר מה שאני סובל בבית, אלא גם בחוץ מדברים עלי כל דבר אסור וכו', ומשמיעים אותי בכל מיני השמצות וכו', ומי? דיקא אנשים שהסתובבו אצלי כמה שנים. והעולה על הכל, עכשו הצער והעגמת נפש הגדול שיש לי מענין הבניה, שאי-אפשר לי לעת עתה להרחיב את בנין ביתי, עם כל זאת אני מחזק את עצמי על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל, וכמו שקרה אל דוד המלך בשעה שעמלקים פשטו על עם ישראל, "ויכו את צקלג וישרפו אתה באש וישבו את הנשים אשר בה מקטן ועד גדול וגו' ויבא דוד ואנשיו אל העיר והנה שרופה באש ונשיהם ובניהם ובנותיהם נשבו וגו', ותצר לדוד מאד פי אמרו העם לסקלו, כי מרה נפש כל העם איש על בנו ועל בנתיו", ומה פתוב אחר-כך: "וימתחזק דוד בהגו"ה אלקיו" (שמואל א' ל'); עמד והתבונן! אדם שכל העם עומדים נגדו, ובדין שיעמדו עליו, ואף שהוא לא היה אשם לדבר, עם כל זאת קרה מה שקרה, וכל העם קמו עליו וכו' ממש לסקלו וכו', אדם אחר היה צריך להשתגע מרב צרות ויסורים שסבל אז, עם כל זאת דוד המלך לא נפל בדעתו, ולא התיאש כלל, אלא "וימתחזק דוד בהגו"ה אלקיו". עמד וראה והתבונן — מה נקראת התחזקות! אחר כל מיני צרות ויסורים ותלאות, מחלקת ומריבות, ורוצים לסקלו, הוא מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ומתחזק עצמו בהגו"ה אלקיו, ואינו נשבר משום דבר שפעולם. וזה מה שאני עושה כבר שלשים שנה ברציפות, שאני סובל צרות ויסורים מבית ומחוץ, ואין לי היכן לברח — רק אצל הקדוש-ברוך-הוא! ואף שתמיד קמים עלי תלמידים חדשים מבפנים,

ומדברים עלי כל דבר אסור, ומוציאים שם רע עלי וכו' וכו', עם כל זאת אני בורח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אין לי רק השם יתברך בעצמו, ואף שאני מכרח להודות לך, שהנסיין מאד גדול ומאד קשה, כי ההשמצות הולכות ומתפשטות בכל העולם כלו, אלא אין לי אלא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, בבחינת "ויתחזק דוד בהיגיו"ה אלקיו", אין שום עצה אחרת — רק לברח אליו יתברך, ולזכות להמשיך על עצמו ערכות נעימות ידידות ויו חיות אלקותו יתברך, ובשכר כל הבזיונות והשפיקות דמים והמרירות שאני סובל, הקדוש-ברוך-הוא משלם לי חזרה ספרים נוראים ונפלאים המתזקים ומאמצים אלפים ורכבות אנשים.

ראה לחזק את עצמך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה למסר את המכתבים האלו לייעדם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח יא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, ח"י טבת, ד' שוכבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל הרב ... גרו יאיר.

אתמול היה אצלי האדמו"ר ממעלין שליט"א, ומסר לי דרישת שלום ממך, ובאמת מה אמר לך, מאז שהיית אצלי, אני מעריך אותך מאד מאד, ומי יתן, שתכניס את עצמך בדבר רבנו ז"ל, שהוא גלוי האמונה הקדושה, להכניס את עצמו ביחוד הבורא יתברך שמו, לחשב תמיד ממנו יתברך, ולהרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו. ובאמת זה תלוי בזה, כל מה שהאדם מכניס את עצמו יותר באמונה פשוטה בו יתברך, לידע

וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדוּעַ, שְׁאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ מִתְּחִילָה
 וּמִתְּחִילָה וּמִקֵּימָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלֵה, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר הִכֵּל לְכָל
 אֱלֻהֵי גְמוּרָה הוּא, וְאִין רַק הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא מְמַלֵּא
 כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
 כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת
 כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ. אַף אִי־אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְזֶה, כִּי אִם עַל־יְדֵי
 הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שֶׁהוּא הַפּוֹתֵחַ אֶת הַעֵינַיִם לְרֵאוֹת
 בְּגַדְלוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ וּבְשִׁפְלוֹת עֶצְמוֹ (עֲיֵן לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק
 ב', סִימָן 20); וּבְזֶה מְפָרֵשׁ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַמְּשֵׁנָה (תְּרוּמוֹת פָּרָק ב'): סֵתֵם
 חֲרַשׁ — אִינוּ שׁוֹמְעֵי וְאִינוּ מְדַבְּרִים; כְּשֶׁאִין אָדָם זֹכֵה לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל
 הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הַחֶכֶם הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, עַל־יְדֵי־זֶה אִין לוֹ דְּבוּרִים
 לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (עֲיֵן לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן 5); וּבְזֶה
 פִּרְשֵׁתִי מַה שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "אִין אָמַר וְאִין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע
 קוֹלָם"; מִפְּנֵי שֶׁאִין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה אִין אָמַר
 וְאִין דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְעַל־כֵּן רָאָה, יְדִידֵי הַיִּקָּר!
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֶצְמָהּ אֶל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, וְתוֹכֵל לְתַרְם לָנוּ מִכְּשָׁרוֹנוֹתֵיהֶם
 הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי בְּעֵתִים הַלְלוּ צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה
 בְּעַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחֹז בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּכַבְּדֵךְ וְהַמּוֹקִירֵךְ מְאֹד מְאֹד
 וּמֵאֲחֵל לְךָ
 בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח יב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת, ד' שׁוֹבְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְבַשֵּׁר לִי בְשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת, שֶׁהִסְפֵּר "תּוֹךְ הַנְּחַל" כְּבָר בְּדַפּוּס, וְכֵן "אֲשֶׁר בַּנְּחַל" חֵלֶק ג'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! זוֹ כָּל חַיּוּתִי, כִּי רַק זֶה מֵה שִׁישֵׁאָר מִמֶּנִּי, וְעַל-כֵּן תְּשׁוּאוֹת חַן לְךָ עַל זֶה, וְאַתָּה פְּשוּט מְחַיֶּה אוֹתִי, וּבְאֵמֶת לֹא כְּתִבְתִּי לְךָ כָּל הַזְּמַן, כִּי אֲנִי עֹכְשׁוֹ עֲמוּס בַּמְּלָאכָה רַבָּה, לְסִדֵּר כַּמָּה סְפָרִים יְקָרֵי עֵרֶךְ, אֲשֶׁר בְּקִרְוֹב אֲשַׁלַּח לְךָ, וְלֹא תִצְטָרֶךְ לְסִדְרָם מְחֻדָּשׁ, רַק לְתֵן אֶת זֶה תַּכְף-וּמְיָד לְהַמְדַּפֵּס.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אִם אֶפְשֶׁר לְשַׁלַּח לְכֹאֵן אֶת כָּל ה"אֹר יִבְנָאֵל" שֶׁנִּשְׁאַרוּ אֲצִלְכֶם, כִּי כֹאֵן הֵם נִחְטָפִים בְּכַמָּה יָמִים, כִּי כָּל גְּלִיּוֹן הוּא כְּמוֹ קִנְטָרֶס, וַיֵּשׁ שֵׁם חֲדָשׁוֹת וְתוֹרָה וְסִפּוּרִים וּדְבָרִים מְאֹד מְעֻנְיָנִים, אֲשֶׁר זֶה יְכוּל לְהַתְּחַרֵּת עִם כָּל הַעֲתוּנִים וְהַיִּרְחוּנִים וְהַשְּׁבוּעוּנִים שֶׁרַק יוֹצְאִים, כִּי הָעוֹרֶךְ מִשְׁקִיעַ בְּזֶה הִרְבֵּה מְאֹד, וְהוּא רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ בְּתוֹךְ דְּבַר רַבְּנוֹ ז"ל, וְעַל-כֵּן יוֹצְאִים דְּבָרִים יָפִים מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי אֲשַׁלֵּם לְךָ עַל הַכֵּל, וְכֵן אֶת כָּל מֵה שֶׁאֲנִי חַיֵּב לְךָ, אֲשַׁלֵּם עַד הַפְּרוּטָה אַחֲרוֹנָה, אֲךָ עֹכְשׁוֹ אֲנִי מְאֹד טְרוּד בַּעֲנֵן הַמְּקוּהָ לְגַמְרוֹ, כִּי זֶהוּ דְבַר שֶׁל פְּקוּיַת נַפֶּשׁ מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר אֲסוּר לְדַחֲתוֹ אֲפִלּוּ לְיוֹם אֶחָד, וְכֵן אִם אַתָּה יְכוּל לְשַׁלַּח לִי אֶת הַסְּפָרִים שֶׁהַזְּמַנִּי אֲצִלְךָ — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאֲקַבֵּל רְשִׁיּוֹן לְבִנְיָה, אֲנִי בָּא לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה יְכוּל לְקַחַת כַּמָּה יָמִים אוֹ שְׁבוּעָה, וְאִז אֲשַׁלֵּם לְךָ אֶת כָּל הַחוּב.

הַיִּיתִי צָרִיךְ אִם אֶפְשֶׁר מִהַקְּנִטְרָסִים שֶׁל הָאֲנִגְלִית שֶׁשַׁלַּחְתָּ דְרָךְ ... עוֹד חֲמִשָּׁת אֲלָפִים, וְכֵן אֲלָפִים קִנְטָרָסִים "מְצִיאַת הַזְּוּוּג" בְּלִשׁוֹן-קֹדֶשׁ, וְאֲלָפִים "מְצִיאַת הַזְּוּוּג" בְּאֲנִגְלִית, אֲךָ הָעֵקֶר הֵם הַעֲתוּנִים "אֹר יִבְנָאֵל", שֶׁחֲבַל שִׁישֵׁאָרוֹ שָׁמָּה, כִּי כֶּף יְכוּלִים לְמַכֵּר אֶת זֶה תַּכְף-וּמְיָד, וְלֹא שֶׁבְּחֻדָּשׁ אֲדָר יִמְכַר שֶׁל חֹדֶשׁ תְּשָׁרִי... אֲךָ שָׁגַם זֶה בְּגִי-אָדָם תּוֹפְסִים פֹּה, כִּי אֲצִלֵּם זֶהוּ דְבַר תְּדַשׁ מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּזְכֶּה לְרוּת רַב נַחַת מִלְדִּיד, וְאִשְׁתָּךְ תַּעֲבֹר אֶת הַלְדָּה בְּנֶקֶל, וְיִשְׁפַע עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה. הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח יג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד אֶבְקֶשׁ אוֹתָךְ, שְׁתִּרְאֶה לִילָךְ הַיּוֹם אֶל הַנּוֹעֲדָה, וּלְכַרֵּר מֵה קָרָה בְּעֵינַי הָאֲשׁוּר וְהַתָּהָר בְּנִיָּה, וְתַכְּף-וּמְיָד תּוֹדִיעַ לִי בְּדִיוֹק כַּמָּה צְרִיכִים לְשָׁלֵם אַגְרָה וּמַס שְׂבַח וְכוּ', כִּי אִם זֶה לֹא יֵלֶךְ חֵד וְחֶלֶק, אֲנִי מוֹכֵן לְשָׁלֵם ל... וְכוּ', כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵם הַרְשָׁעִים הָאֵלוּ לֹא יֵלֶךְ אַחֲרַת, וְרַק זֶה הַשְּׁפָה שֶׁהֵם מְבִינִים, וְעַכְשָׁו אֲנִי אֶלֶף אֶתֶם כְּפִי שְׂרָאוּי לָהֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֻזָּכָה כְּכֹר לְבָנוֹת וְלַהֲרַחֵב אֶת בֵּיתִי, וְלָבוֹא וְלַהֲתִישֵׁב עִמָּכֶם בְּקִבְעוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת, ד' שׁוֹבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

קִדְּם שְׁתַּמְסֵר ל... אֶת הַמְּכַתֵּב לְחַתָּם, תַּמְסֵר לוֹ גַּם אֶת הַמְּכַתֵּב, שְׁשַׁלְּחֵתִי אֵלָיו, וּבְאֻמַּת כָּל הָעֵנָן צְרִיף לְלֶכֶת בְּכַבְדָּהוּ וְחִשְׁדָּהוּ,

עם כל זאת לכל יהודי צריכים לתת הזדמנות אחת, אולי הוא באמת רוצה לחזור בתשובה, כי אני לא מעניין במחלקת ומריבות מבפנים, ובפרט כאן ביבנאל, שכל מחשבתי היא איך לבנות עיר על שם רבנו ו"ל, אבל אם זה לא ילך, תלכו אתם בחזקת הדין פעם ולתמיד, ובכלל צריכים לשמר מאד מאד משועלים קטנים המחבלים כרמים, שלא יבואו ויחבלו את פרמנו. וכבר אמר החכם מכל האדם (שיר השירים א' ו'): "שמני נטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרתי"; ועל-כן עכשו התישבתי, שזה כבר לא ילך הפקר אצלנו ב"היכל-הקדש", רק נשמר על פרמנו מאד מאד, שלא יבנס שם איזה שועל ערמומי לחבל את הפרם, או איזו תולעת לחבל את הפרות, ונעמד על זה חזק מאד מאד, ואפלו שלא ישאר אצלי רק מגין אחד — לא אכפת לי, יותר טוב מגין רציניים ממאה רמאים ונוכלים.

דברתי עם חמיך, ומאד מאד שמח לשמע הטוב ממכם, וראו להיות עמו בקשר עם מכתבים, כי חבל שפספו לך לריק... ויותר טוב שילך אליכם, ובזה שתהיו עמו בקשר מתמיד, הוא ישתדל בעבורכם, כי הוא מאד מאד אוהב את בתו — זו אשתך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח טו.

בעזרת השם יהברך, יום חמישי לסדר שמות, י"ט טבת, ה' דשוכבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי היקר לי מאד ...
גרו ואיר.

ראה לחזק עצמך מאד מאד, ואל תפל בדעתך מכל מה שעובר עליך.

אודות האטליו של הבן של ... האם הוא לוקח את השחיטה שלך?! אל תכנס בשום שתפות עמו כלל, כי ממילא יסגר, על-כל-פנים רואים את פרצופו הטמא, לנו הוא בא לחנף, והולך

לְקַבֵּל הַכֶּשֶׁר שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שָׁמוּ, עַל-כָּל-פָּנִים שֶׁלֹּא תִהְיֶה לָךְ שׁוּם חִלִּישׁוֹת הַדְּעַת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לְבָנוֹת תַּכְף-וּמִיד, וְיִהְיֶה לָךְ חֵדֶר לְשִׁחִיטָה, וְתוּכַל לְשַׁחֵט בְּשֹׁפֵעַ, וְלִמְכַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — הֵן בְּיַבְנָאֵל וְהֵן מִחוּץ יַבְנָאֵל, אֲךָ הָעֵקֶר רְאֵה לְשֹׁמֵר עֲצֻמָּךְ מ... מ... שֶׁהוּא סֵתֵם 'מוֹסֵר' וְרוֹאִים אֶת טְמֵאת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁלֹּא נָח כְּרָגֶעַ, וְלִדְעָתִי, אַחַר שֶׁנִּבְנְהָ אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וְנִתְרַחֵב, וְיִכְנָסוּ עוֹד מִשְׁפָּחוֹת, אֲזוּ יִקְבַּל שְׂבָץ לֵב, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם רוֹצִים שִׁירְאָה קֹדֶם אֶת כָּל הַצְּלָחַתְנוּ, וְאַחֲר־כֵּן יִתְפַּגֵּר, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שִׁיְהִיָּה מֵה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

י"ח טז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טֵבֵת, ה' דְּשׁוּכְבִּים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מֵה אִמַּר לָךְ! בַּק זֶה הָעֲצָה — לְבָרַח אֶל מְקוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים, וּלְבַקֵּשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד שִׁיבֹא.

אוֹדוֹת מְעַרְכַת הַחֲנוּךְ, טוֹב מְאֹד עֲשִׂית וְכו', לֹא צָרִיכִים לְהַשְׁתַּחֲוֹת אֲלֵיהֶם, גִּיסוֹ שֶׁל ... אוֹמֵר אִם רוֹצִים לְפָתַח בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת לְשָׁנָה הַבָּאָה, כָּבֵר צָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקֶשֶׁר, אוֹלֵי תַעֲשֶׂה עִמּוֹ קֶשֶׁר, כִּי יֵשׁ לָנוּ קֶשֶׁרִים לְמִמּוֹן בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת, כֵּן סֵפֶר לִי ... וּכְבֵר צָרִיכִים לְחַשֵּׁב עַל זֶה, וְכֵן אוֹלֵי ... יִמְמֵן חֵדֶר, תִּשְׁאַל אֶת ... כִּי הוּא בְּקֶשֶׁר עִם ...

אוֹדוֹת לְהַדְפִּיס עֲמוּד "הַלְכוֹת אַבְלוֹת" עִם הַכּוֹתֶרֶת קֵהֶלֶת בְּרִסְלָב, זֶה רְעִיוֹן טוֹב מְאֹד, וּכְבֵר נִתְתִי אֶת זֶה לְהַדְפָּסָה, וְאַשְׁלַח לָךְ אֶת זֶה בְּדִאָר תַּכְף-וּמִיד, וְאַתָּה תִּצְלַם אֶת זֶה, וּכְכֹל בֵּית שִׁישׁ

אבל, לא עלינו, להכניסו, והיה טוב, שכל רעיון שרק שיף לרפנות, נדפס את זה ונחלקו, להראות להרשע הזה, שלא יוכל לנו.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שבאמת כבר נקבל את ההתר בניה, ותכף-ומיד נתחיל לבנות. וכפי ש... ספר ש... אמר לו, שגם על הבית הגדול יש אשור, ומי יתן שפך הוא.

אודות האטליז של הבן של ... זה הכל הכלים, לא יקח הרבה זמן והוא יסגר, את זה רק צריכים לפרסם בשקט בין אנשי שלומנו, אם ההכשר הוא של הסמ"ך-מ"ם — זה טרף כמו חזיר וכו'.

העקר ראה לתזק את עצמך מאד מאד, ואף שאני יודע ומבין, שזה מאד מאד קשה לך, עם כל זאת אין עציה אחרת, רק לתזק עצמו ולהחזיק מעמד, יהיה איך שיהיה, ואז תראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, העקר רק לברת אליו ותברך, ולהרבות בתפלה והתבודדות בעקשנות גדולה, כי אין לנו רק זה, ורק זה יעזר סוף כל סוף, ואף שאין רואים לעת עתה, אבל בכל תנועה שם גנוז אלופו של עולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אם אפשר לשלח את הטפסים ל... בעבור משלוח ספרים לכאן — מה טוב, כי אני צריך את הספרים.

וכן נדמה לי, שהשארתי אצלך כתב-יד של כמה מכתבים ישנים שהוא צריך.

י"ח יז.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר שמות, י"ט טבת, ה' דשוכבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

מאד מאד שמתחתי לשמע שפכר הספרים מוכנים לדפוס, מי יתן שיידפס. אודות חמשה עמודים, אולי אחר ה'תקון הכללי' להדפיס את הנהגות ישראל המדפסות בקנטרסים, ואף ששם זה ארבעה עמודים, תעשו סדור חדש עם אותיות מאירות עינים ועם רוחים, ויהיה חמשה עמודים.

אודות השליח וכו', תשמר ממנו מאד, הוא ינצל אותך, הוא בכלל לא רצה לקחת את זה, רק חתני דחק את זה לעוד איש שנסע עמו. תכתב לי אם לא חסרים דפים, וכבר היה לי עם האיש הזה המון ספורים, וקרו עמו כמה מקרים, שהתלמידים הדפיסו את זה בספר השיחות, ועל-כן תשמר מאד שלא ינצל אותך.

השארתי אצל ... כתב יד של כמה וכמה מכתבים, ואיני יודע אם זה הגיע אליך. וכן אודות הטפסים חבל מאד, פי כף אנחנו יכולים להפיץ לה את כל הספרים שנשארו.

העקר חזק ואמץ מאד מאד, כי זכותך גדולה מאד, פי אין אתה יודע מה מחכה לעם ישראל, ואיזו חשיבות תהיה אצל עם ישראל הספרים החדשים, ובפרט השו"ת "אשר בנחל".

נא להודיעני אם לא חסרים אילו דפים מ"אור ובנאל", ואם אינו קמוט וכו'.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח יח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שמות, כ' טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

מאד מאד אני שמח, אם יהיה נעשה שלום במחננו, כי שנואה המחלקת וגדול השלום, ובפרט שעכשו הולך הסמ"ך-מ"ם בדרך חדשה לשכנע את תושבי המקום בדרך אהבה... ולטוף... כמו

שְׁעוֹשָׁה ל... אָבֵל בְּאֵמֶת זֶהוּ נֶחֱשׁ מִסֶּכֶן וְכוּ', טְמֵאָה כְּזוֹ שָׂרָק לִפְנֵי בִיאַת הַמָּשִׁיחַ קָמָה טְמֵאָה כְּזוֹ.

לִכֵּן רֵאָה לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה בְּשִׁקְט בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁלֹמְעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא לְקִנּוּת שׁוּם בְּשֵׁר אֶצֶל הַנ"ל, כִּי יֵשׁ הַלְכָה שֶׁל "בְּשֵׁר שְׁנִתְעַלַּם מִן הָעֵינַן", כַּמּוּבָא בִּיּוֹרָה דְּעָה, סִימָן ס"ג, וְזֶהוּ אֶסוּר חֲמוּר, וְאִף שִׁיְהִיָּה מִהַשְׁחִיטָה שְׁלֵנוּ, עִם כָּל זֹאת אֶסוּר לְהֶאֱמִין לוֹ, וּבִפְרָט לְבִנּוֹ שְׁמַחֲלֵל שֶׁבֶת, וְאִיךָ יְכוּלִים לְסַמֵּךְ עַל בְּשֵׁר שְׁלוֹ, שְׁבֻדָּאֵי יְבִיא בְּשֵׁר מִשְׁאָר מְקוּמוֹת, וְעַל-כֵּן תְּדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִזֶּה וְהַכֹּל בְּשִׁקְט, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יְכוּל לְהִסִּית גַּם עַל דְּבַר זֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׂכַכְר נִרְאָה בְּגֵאֲלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדְעָ, תְּרוֹמְמָנָה קַרְנֵי צְדִיק (תְּהִלִּים עה, יא).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

י"ח יט

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעַ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

עַכְשָׁו קִבְּלִיתִי מִכְּתָב מִהַעוֹרֵף-דִּין, שְׁפוּתֵב שָׂרָק עוֹד שְׁבוּעִים יְהִיָּה לִי הַתֵּתֵר בִּיד, וְאִיךָ זֶה?! רֵאָה תַּכְּף-וּמְיָד בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לְרִדָּת לְטְבִרְיָה, וְלִקְבֵּל אֶת הַקְּבֵלָה שֶׁל הָאֲגָרָה וְשֶׁל מַס הַשְּׁבִחָה, וְתִשְׁלַח אֶת הַקְּבֵלָה תַּכְּף-וּמְיָד דְּרָף הַפֶּקֶס וְכוּ'. מִה לַעֲשׂוֹת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים שְׁצָרִיכִים טוֹבוֹת מִבְּנֵי-אָדָם, וְעַל-כֵּן תַּכְּף-וּמְיָד כְּשִׁיְהִיּוּ לָךְ הַקְּבֵלוֹת תִּשְׁלַחֵם, וְאִשְׁיֵג אֶת הַכֶּסֶף, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רֵאָה לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה בְּשִׁקְט בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שִׁישְׁמְרוּ עֲצָמָם לֹא לְקִנּוּת בְּשֵׁר אֶצֶל ... כִּי זֶה בְּשֵׁר שְׁנִתְעַלַּם מִן הָעֵינַן, שֶׁהוּא אֶסוּר חֲמוּר, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עָרוּף, יוֹרָה דְּעָה, סִימָן ס"ג, וּבִפְרָט שְׁבֻדָּאֵי אֵינוֹ שׁוֹמֵר שֶׁבֶת, אִיךָ יְכוּלִים לְבַטֵּחַ עַל כְּשָׁרוֹתוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לִי לְגַמֵּר לְבָנוֹת אֶת בְּנֵי הַבַּיִת, וְלָבוֹא
וְלָגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

י"ח כ.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרַב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם ... שְׁאֲשַׁלַּח לּוֹ כֶּסֶף, וְאִם אֶפְשֶׁר לְרִשֵׁם לִי אֶת
הַכְּתָבֶת בְּבֵיתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְשַׁלַּח דְּרָךְ הַמְשָׁרֵד שְׁלוֹ, שֶׁיֵּד כָּל
בו מִמְשַׁמֶּשֶׁת.

אֶקְנֶה לְהִסְתַּדֵּר עִמּוֹ, וְהַכֵּל יָבוֹא עַל נִכּוֹן, כְּדָאִי לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה
אֶצֶּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שֶׁיִּשְׁמְרוּ עֲצָמָם מְאֹד לֹא לְהַכְנִס לְקִנּוּי בְּשֵׁר
אֶצֶּל בְּנוֹ שֶׁל ... כִּי מִלְּבַד שְׂזָה אֶסוּר בְּשֵׁר שְׂנֵתֶעֱלֵם מִן הָעֵינַן,
כְּמוֹכָא בְּשִׁלְחַן עֶרְוֶה יוֹרֵה דְעָה, סִימָן ס"ג, כִּי הוּא מְחַלֵּל שַׁבַּת, עוֹד
זֹאת שֶׁזוֹ תַּחְבּוּלָה שֶׁל הַסְּמ"ך-מ"ם לְשִׁבְר אוֹתָנוּ, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ
שֶׁיִּפְל וְיִשְׁבֵּר וְכוּ', קֹדֶם שֶׁיּוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתָנוּ.

אוֹדוֹת הַדִּירָה שְׁלָךְ אֵל תִּדְאָג, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

י"ח כא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרַב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּל־לֵוִיִּת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, תְּלַמִּידֵי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" הַגָּרִים בִּיבִנְאֵל "עִיר

בְּרִסְלָב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וַצְּוֹקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם מאד מאד, ואל תסתכלו כלל על ההסתות וההדחות שמסית ומדיח נגדכם הסמ"ך-מ"ם, כי באמת גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן לח) על פסוק (תהלים עג, ט): "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ", כי עכשו נתפשטה האפיקורסות, שהתרה הרצועה לדבר על הצדיקים ועל כל יראי ה'. ובאמת זו האפיקורסות היא נגד השם יתברך בעצמו, אף שהם בושים לדבר בפרוש על השם יתברך, ומתפכים האפיקורסות שלהם לדבר על הצדיקים. וזה פרוש: "שתו בשמים פיהם", שבאמת מה שמדברים בפיהם הטמא, פונתם היא נגדו יתברך למעלה בשמים, כי עקר דבריהם הם נגד השם יתברך בעצמו, אף מאחר שבושים לדבר בפרוש נגדו יתברך, על-כן "לשונם תהלך בארץ", הם מדברים נגד הצדיקים הקדושים הגרים בארץ. ולכן אל תתפעלו ממנו כלל, כל אלו המדברים על צדיקים הם פגומים מאד מאד, והם מינים ואפיקורסים, וצריכים לשמר מהם מאד מאד, כי הכל פיהם מוליד נאוף, רחמנא לישזבן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן מג); וצריכים לברח מהם מאד מאד, שלא יזיק ההכל פה הטמא שלהם. כי באמת אלו הרשעים המדברים נגד צדיקים, סכנה גדולה להיות בשכנותם.

מה אמר לכם, אחי ורעי היקרים! ראו לנו לשמח מאד מאד, שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, המגלה לנו את האמת, איך לדבק את עצמנו בו יתברך, אשר רק זה נקרא אמת, כי שאר הדברים הכל הכל ורעות-רוח, והאמת היא הדבקות בו יתברך, ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל בכל יום ויום מחדש, ובאמת הצדיק יש אצלו למודים עמקים מאד מאד, וצריכים להשתדל להתקרב אליו בכל יום מחדש, ולקבל את עצותיו הקדושות. והסמ"ך-מ"ם זורק את האדם בזקנה ובעצלות לרחקו מהצדיק האמת, ועל-כן צריכים לעשות בכל יום התחלה חדשה, להתקרב יותר ויותר אל הצדיק האמת, ולקבל עצותיו

הקדושות. והעקר הוא על-ידי התמדה רבה ושקידה נפלאה בספריו הקדושים, כי פניו, שכלו וחקמתו בתוך ספריו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב); ובאמת מי שזוכה להתבונן בספרי הצדיקים, יכול לראות גדלתם, כי הם מטמינים ומחביאים את אורם הנפלא בתוך ספריהם. אשרי מי שמתמיד בספריהם הקדושים.

נא ונא ראו לדבר ביניכם בכל יום מיראת שמים, ואיש את רעהו יאמר חזק, ותדברו יחד מדבורי רבנו ז"ל, שזה יתן לכם כח לעמד נגד הלחץ וההסתות של הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה.

אשרנו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו יודעים מעצות נוראות ונפלאות כאלה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח כב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר ...
נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, אשר בו אפה מבשר שעבר המשפט וכו', ורק נקנסתם לשלם מאה שקל, ובאמת אינך כותב אף הנה המשפט עמו, כי הלא אדם שאוחז אקדח מול חברו במדינה נורמלית, מקבל על זה ענש מאסר ושלילת נשק וכו', כי אדם כזה הוא מספן לחברה וכו'.

אודות המכתב שקבלתי אתמול מאשתך, מאד מאד נחלשה דעתי וכו', כי הנה זה לי בדיוק שלשים שנה מאז שהתחננתי (י"א שבט תשכ"ב), ותכף-ומיד אחר החתונה הנה בדעתי להתישב בארצנו הקדושה, וכן זה לי שלשים ושש שנה, שזכיתי להתקרב

וּלְהַתְּנוּדַע מְרַבְּנוּ וְ"ל בְּגִיל ט"ז, וּמֵאֵז הַתְּקַרְבוּתִי הָיוּ לִי רְצוּנוֹת
 וְכַסּוּפִים לְגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא עֹזְבֵתִי יוֹם אֶחָד אֶת הַרְצוּנוֹת
 וְהַכְּסוּפִים שְׁלִי מְלַעְלוֹת וְלְגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וּמֵה לֹא עָשִׂיתִי עַד
 שְׁזָכִיתִי לְהַגִּיעַ עַד הַלּוֹם, שְׁיִהְיֶה לִי בֵּית בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְעַדִּין
 הַמְּנִיעוֹת מִתְּפַשְׁטוֹת מְהֻרָּבָה סְבוּת, וְעַכְשָׁיו אֲנִי רוֹצֶה לְהִרְחִיב אֶת
 הַדִּירָה, כְּדֵי שְׁאֲבוּא לְהִשְׁתַּקֵּעַ שָׁם כְּבָר לְתַמִּיד עִם יְלָדִי, בְּעִזְרָתוֹ
 יִתְבַּרְךָ, הוֹצֵאתִי מִשְׁכַּנְתָּא גְדוּלָה, שְׁעָלִי לְשֵׁלֶם בְּמִשְׁךָ עֲשָׂרִים שָׁנָה,
 וּמֵה לֹא עָשִׂיתִי שְׁכָבָר אֲזָכָה לְהִרְחִיב אֶת הַבְּנִיָּן, שְׁיִהְיֶה לִי מְקוֹם
 בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה עִם יְלָדִי, וְעַל־כֵּן אֲנִי מְבִין מֵה שְׁכַתְּבָה אֲשַׁתְּךָ
 וְכוּ', תֵּאֱמִין לִי, שְׁכָל פְּרוּטָה מִמֶּשׁ בָּאָה לִי בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּפַעַל
 מִמֶּשׁ, בְּבִזְיוֹנוֹת וּבְשִׁפְכוֹת דָּמִים, כִּי דָרְכִי אֵין לְבַקֵּשׁ מֵאֵף אֶחָד
 כְּסָף בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וּמֵה שְׁאֲנִי מְקַבֵּל, אֲנִי מְחַלֵּק אֶת זֶה לְצַדִּיקָה
 אַחֲר־כֶּף, וְכָל מֵה שְׁאֲנִי צָרִיךְ אֲנִי אוֹ מְלוּה וְכוּ', אוֹ מְקַמֵּץ פְּרוּטָה
 אַחֲר פְּרוּטָה וְכוּ', וּבְכַרְט בְּעִנֵּין הַדִּירָה, הוֹצֵאתִי מִשְׁכַּנְתָּא גְדוּלָה,
 וְכֵן עַכְשָׁיו מְכַפִּיל אֶת הַמִּשְׁכַּנְתָּא, וְעַל־כֵּן אֲנִי יוֹדֵעַ מֵה כְּוַנַּת אֲשַׁתְּךָ
 בְּמַכְתָּבָה.

וְעַכְשָׁיו בְּעִנֵּין הַדִּירָה שְׁלֶךְ, לֹא רָצִיתִי לְכַתֵּב לָךְ, כִּי אֲנִי עוֹמֵד
 בְּשְׁלִי, תְּהִלָּה לְאֵל, אֵף פַּעַם לֹא עָשִׂה לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דְבָר
 כְּזֶה, אַחֲרֵי שֶׁהִבְטַחְתִּי מִקֶּדֶם אוֹ אַחֲר־כֶּף מִתְקַיֵּם וְכוּ', אֵף מֵה
 לְעִשׂוֹת? כְּשִׁעוֹשִׂים חוֹר בְּפָלִי, הַכָּל נוֹזֵל הַחוּצָה וְכוּ' וְכוּ', עַל־כֵּן
 רָאִה לְכַתֵּב לִי מֵה הַתְּכַנְיּוֹת שְׁלֶךְ לְהַבָּא, וְכֵן מֵה עִם הַכְּסָף, הָאֵם
 יִחְזִירוּ לָךְ? ! כִּי הָרִי צָרִיכִים לְשֵׁלֶם לְ... לְ... וְאוֹי וְאֲבוֹי לִי, אֵם אֶפֶל
 בְּפִח שֶׁל חוּב כָּל-כֶּף גְדוּל. מֵה אֵמַר לָךְ, הַחַיִּים מְלַמְּדִים אֶת הָאָדָם
 לְקַח, וְצָרִיכִים רַחֲמִים וִישׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט בְּחַיִּים,
 שְׁלֹא יִפְלוּ לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה מְרַב צַעַר וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, שְׁצָף
 וְבָא בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה, שֶׁהַכָּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְסוּף כָּל סוּף אַחֲר הָרַע
 יָבוֹא הַטוֹב, וְנִזְכָּה לְהַטוֹב הַגְּלוּי וְהַנְּסֻתָר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ, אֵם אֶפְשֶׁר לְשַׁלַּח מְכַתֵּב לְ... גְּרוּ יֵאִיר, כִּי

הוא צָרִיךְ אֶת הַטֶּפֶס בְּשִׁבִּיל לְשֵׁלַח לִי סִפְרִים, וְאֵין בְּזֶה שׁוּם פְּחַד, כִּי זֶה סֶתֶם פְּרוּצְדוֹרָה כְּזוֹ, וְאֵין עַל זֶה שׁוּם מַס כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁכָּבֵר אֲזָכָה לְבוֹא לְגוּר בֵּיבְנָאֵל.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, תַּלְמִידֵי "הַיִּכְל-הַקְּדוּשׁ" דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַגּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לַעֲשׂוֹת מְאֻמְצִים חֲזָקִים לְהִתְאַחַד יַחַד בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן רֵיח): אִם תַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצַמְכֶם בְּיַחַד, אֲזַי תִּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֲלֵיכֶם. וְזֶה הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּדַעַת רַבְּנוּ ו"ל — לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּיַחַד. וְלִכֵּן רְאוּי שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מְאֻמְצֵי שְׁלוֹמֵנוּ יַעֲזוּר לְהַשְׁנִי, וּבִפְרָט מִי שֵׁשׁ לוֹ אֵיזָה עֶסֶק אוֹ חֲנוּת, תְּמִיד יִזְכֹּר שֶׁאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ קוֹדְמִים, כִּי עֲקָר הָעֲבוּדָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם הוּא לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים, וּלְהַפְרִיד בֵּין הַדְּבָקִים, וְאָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְאֶחָד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּהְיֶה שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם אֲהָבָה, אֲחֻוּהַ וְרַעוּת, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ.

נָא וְנָא אֵל תִּהְיוּ בְּטָלָנִים! רַק רְאוּ לַצִּיַּת אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְכָל שִׂיחָה וְשִׂיחָה מְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת תִּקְיָמוּ אֶת זֶה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, כִּי כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה זֶה הַדְּרָכָה וְהַנְּהַגָּה עַל כָּל הַחַיִּים, וּבְפִרוּשׁ אָמַר (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן שֵׁנח), אֲשֶׁר עִם כָּל שִׂיחָה

וְשִׂיחָה יְכוּלִים לִהְיוֹת אִישׁ כְּאִשׁ כָּל יָמֵי חַיָּיו, וְעַל-כֵּן רָאוּ לְהִתְמַיֵּד
 בְּיוֹתֵר בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ וְ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְּלֵיחוּ
 בְּיוֹתֵר. וְכִכֵּר אָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, שִׂיחָה כו): אֲצֵל הָעוֹלָם
 הַשְּׂכָחָה הִיא חֶסֶד גְּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשְּׂכָחָה מַעֲלָה
 גְּדוֹלָה, כִּי אִם לֹא הִיְתָה שְׂכָחָה, לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אִם הִיָּה זֹכֵר כָּל מָה שֶׁעָבַר, לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לוֹ
 לְהָרִים אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשׁוּם אִפְּן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת
 הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֲבָל עֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי הַשְּׂכָחָה
 נִשְׁכַּח מָה שֶׁעָבַר, וְאֲצֵלוֹ הַדְּרָךְ, שֶׁכָּל מָה שֶׁעָבַר וְהֵלֵךְ נִפְסַק וְהוֹלֵךְ
 לְחִלוּטֵינִי, וְאֵינִי חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כָּלֵל, וְאֵינִי מְבַלְבֵּל כָּלֵל עַצְמוֹ עוֹד
 בְּמָה שֶׁכָּבַר עָבַר וְהוֹלֵךְ וְכו', וְעַנִּין זֶה הוּא דְרָךְ עֲצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה
 מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, כִּי עַל-פִּי-רַב יֵשׁ לְאָדָם בְּלְבוּלִים רַבִּים וְעָרְבוּב
 הַדַּעַת מְאֹד מִמָּה שֶׁחָלַף וְעָבַר, וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׂאֵז בְּאִים
 עָלָיו כָּל הַבְּלְבוּלִים, וּמְעַרְבָּבִים וּמְעַקְמִים אֶת דַּעְתּוֹ מִמָּה שֶׁכָּבַר
 עָבַר, לְפַעְמִים יֵשׁ לוֹ בְּלְבוּלִים מְעַנִּין הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שָׁלוֹ וְעִסְקֵי בֵּיתוֹ
 וְכִיּוֹצֵא, בְּאֲשֶׁר כִּי לֹא טוֹב עֲשֵׂה בְּעַנִּין זֶה וְכִיּוֹצֵא, וְכִי הִיָּה צְרִיף
 לַעֲשׂוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַדְּבָר, וְיֵשׁ שְׂמֵלְבָלִים אוֹתוֹ בְּעַת עִבּוּדָתוֹ
 בְּתוֹרָה אוּ בְתַפְּלָה וְכִיּוֹצֵא, בְּהַפְּגָמִים שֶׁפָּגַם מִקֵּדָם, בְּאֲשֶׁר שֶׁבְּעַנִּין
 זֶה לֹא עֲשֵׂה כַּהֲגֵן נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי אֲשֶׁר יְדוּעַ
 לְכָל אָדָם בְּעַצְמוֹ, עַל-כֵּן הַשְּׂכָחָה הִיא עֲצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד לְזֶה,
 שֶׁתִּכְפֹּף-וּמִיָּד שֶׁחוֹלֵף וְעוֹבֵר הַדְּבָר, יַעֲבִיר וַיִּסְלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי,
 וַיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְלֹא יִתְחַיֵּל לְחַשֵּׁב עוֹד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּעַנִּין
 זֶה כָּלֵל, וְהֵבִין הַדְּבָר הַיָּטִב, כִּי הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד, עֵינֵי שָׁם. וְשִׂיחָה
 זו טוֹב מְאֹד לְנִצְלָה לְכָל דְּבָר בְּחַיִּים, כִּי רֹאִים, אֲשֶׁר כָּל הַצְּרוּת
 וְהִיסוּרִים וְהַבְּלְבוּלִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק מַחֲמַת
 שֶׁהוּא זֹכֵר מָה שֶׁחָבְרוּ עֲשֵׂה לוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַחֲזִיק עָלָיו קִנְיָאָה
 וְשִׁנְיָאָה וְכו', וְאֵינִי יָכוֹל לְמַחֵל לוֹ, וְכֵן הָאָדָם שָׁבוּר, כִּי זֹכֵר מְכַל
 מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זֹכֵה לְשַׁכַּח אֶת כָּל אֲשֶׁר עָבַר וּמוֹחֵל
 לְכָלֵם, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֵׂה אָדָם חֲדָשׁ לְגַמְרֵי. וְעַל-כֵּן הִרְגִּילוּ אֶת
 עַצְמָכֶם מְאֹד בְּמַדַּת הַשְּׂכָחָה, לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעָבָר, וְשׁוּם דְּבָר
 שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, וְתַחֲזִיקוּ אֶת עַצְמְכֶם בְּיוֹתֵר בְּאַהֲבָה,

אחנה ורעות, ואיש את רעהו יאמר חזק, יהיה מה שיהיה ויהיה
 איך שיהיה, כי עליכם לדעת, אשר כל בר ישראל יש לו חלק
 בתורה, וכל בר ישראל יש לו כחות עצומים לחזר אליו ותברך,
 ולהחזיר נשמות ישראל אליו ותברך, אף עקר הצרה המרה הוא,
 שהסמ"ך-מ"ם עושה פרודים בנשמות ישראל, שהוא מפריד בין
 הדבקים, ועל-ידי-זה מקרר את האדם, שלא ילמדו תורה, וזה גורם
 כל הצרות והיסורים, ובאמת אם רק תחזיקו את עצמכם ביחד,
 על-ידי-זה ישפע על כל אחד ואחד מכם חשק חדש ללמד תורה,
 הקדושה, ותקבלו הרבה מהצדיק האמת, שהוא רבנו ו"ל, שהוא
 נשמה כללית, ועל-ידי-זה תזכו גם-כן לחדש חדושי תורה. ומוכא
 בספר "חסד לאברהם" מהמקבל רבי אברהם אזולאי (מעין שני נהר
 יח): התורה היא שרש הנשמות של ישראל, ולכן יש כנגדם ששים
 רבוא פרושים בתורה, כפי כל אחד מן הפרושים, אשר משם נתהנה
 שרש נשמה אחד מישראל, ולעתיד לבוא כל אחד ואחד יקרא, וידע
 כל התורה כפי הפרוש המגיע לשרשו, אשר על ידו נברא, וכן הוא
 בגן-עדן, אמנם יש נשמה אשר כוללת כמה וכמה פרושים, והנה
 נשמת משה רבנו, עליו השלום, היתה כוללת כל הששים רבוא
 נשמות מישראל, ועל-כן היתה יודע כל הששים רבוא פרושים,
 ובלילה בעת השנה פשיזפה לעלות, הוא קורא שם אותו פרוש
 המגיע לשרשו, והכל הוא לפי מעשיו, ודע, כי האר"י ו"ל היתה
 רואה במצח אדם הפסוק והפרוש השיף בו כפי נשמתו, והיה מבאר
 לו, כי בזה תתעלה נשמתו למעלה לאין קץ, ויתגלו לו דברים זרים,
 והחמר לא ירגיש בזה. ודע, כי ששים רבוא פרושים הם כפי הפשט,
 כנגדם יש גם-כן ששים רבוא באגדה, וכמו-כן ששים רבוא בקבלה
 וכיוצא בזה בכל חלקי התורה, ואין לה נשמה שאינה כלולה מכלם,
 עין שם; אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנו זוכים לידע
 מרבי אמת בזה, רבי נורא ונפלא בזה, רבי המגביה אותנו מהבין
 והלכלוך שנפלונו משם, ורוחץ את נשמתנו, ומתדיר בנו אמונה
 פשוטה בו ותברך, ומכניס בנו תשוקה עצומה ללמד תורתו
 הקדושה, עד שנזכר לדבק את עצמנו באורו האין סוף ברוך הוא,
 עד שגם אנחנו נזכר לחדש חדושי תורה אמתיים, ולהמשיך על

עצמנו ערכות זיו ידידות נעימות חיות אלקותו יתברך, אשר אין למעלה מזה.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! ראו לדבר אחד עם השני בכל יום בעבודת השם יתברך, ואיש את רעהו יאמר חזק. כי אצל רבנו ז"ל הגה עקר, שאחד יחזק את השני, כי בעוונותינו הרבים, עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — קטנות וירידות וחלישות הדעת, וכמעט שיאבד את עצמו לדעת מרב הצרות והמרירות שעוברים עליו, ועל-ידי שאחד מדבר עם חברו, ומחזקו ומאמצו, ממש מפית בו רוח חיים חדשים, שזו הצדקה הכי גדולה אשר רק שיהי, ולכן תהיו חזקים מאד מאד לחזק איש את רעהו בכל יום ויום, ואחד ידבר עם השני, כל אחד ואחד מכם יבחר לו חבר אחד, וידבר עמו ויספר לו את כל אשר עם לבבו, ויקבל ממנו את נקדת החבר, אשר מאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל על דבר זה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), ואסור לכם בשום פנים ואפן לפל באיזה איש או מרירות וכו' וכו', רק תשתדלו אחר כל תפלה ותפלה לרקוד ולשיר בכלי זמר, כי השמחה תרחיב לכם את דעתכם ואת מחכם, ותזכו להמשיך על עצמכם תמיד אור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

מאד מאד אבקש את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו היקרים, שיתפללו בעדי, שפבר אזהה לצאת מפל צרותי וחובותי, ושלא ישלט עלי שום מקטרג ומדבר וכו', אלא אזהה לבוא ולגור פבר לצמיתות בארצנו הקדושה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח כד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נארא, כ"ג טבת, ט' דשו"כב"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל פלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הוי"ה

עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרו ויצילים מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם בכל יום ויום מחדש, כי עליכם לדעת, אשר בזה העולם מנסים את האדם בכל יום בנסיונות חדשים, ועל זה צריך האדם להתקרב להצדיק האמת, שידריכהו בדרך האמת, שידע איך להתחזק ולהחזיק מעמד בזה העולם, כי באמת אין בלעדיו תברך כלל, והוא תברך מחיה ומתנה ומקים את כל הבריאה פלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו תברך, כי באמת הנשמה היא החלק אלוך ממעל, והתלבשה עצמה בתוך הגוף, שזה בחינת שבני ישראל ירדו למצרים, הינו שנשמות ישראל ירדו בגוף העכור הזה, שהוא בחינת מצר — מצרים, שצר ומר לאדם, והאדם צריך לעבד לצאת מהמצרים, הינו ממצרים, שזו הגלות, ולהמשיך על עצמו ערכות נעימות ידידות זיו שכינת עזו תברך. וזו צריכה להיות כל עבודת איש הישראלי בזה העולם — להאיר על עצמו הארת זיו שכינת עזו תברך, וכן להאיר על כל נשמה ונשמה אמתת מציאותו תברך, עד שיזכה להאיר על כל העולם אמתת מציאותו תברך, שזה סוד יציאת מצרים מהגלות. ובשביל זה צריכים להזכיר בכל יום יציאת מצרים, והיא מצנה גדולה לספר ביציאת מצרים בכל יום ויום, כדי לרמז ולהורות לכל בר ישראל, אשר זה עקר גדלתו של איש הישראלי, לצאת תמיד ממצרים שהיא הגלות. ועקר גלות מצרים הייתה על-ידי פרעה, שהוא פה-רע, שהכשיל את בני-אדם לדבר לשון הרע, רכילות וליצנות, כי פרעה הוא שליח הסמ"ך-מ"ם, שהסית והדיח את נשמות ישראל זה על זה. ואנו צריכים לצאת מהגלות המרה הזו, שכל זה מרמז בפרשיות אלו דשוכבי"ם.

ועל-כן ראו, אחי ורעי היקרים! לשמר את עצמכם מאד מפרעה — פה-רע, שהוא מלך מצרים, שהוא גורם כל הצרות, שהמלכות תרד למצרים, ושתהיה הנשמה מנחת בתוך מצרים, ואיך יכולים לשמר את עצמו מפרעה מלך מצרים? על-ידי התגלות אלקות, שהאדם צריך לגלות ולפרסם אמתת מציאותו תברך הן על

עצמו והן על זולתו. ולכן ראו, אחי ורעי היקרים! לדבר רק ממנו
 יתברך, וכל מה שתדברו יותר ממנו יתברך, על-ידי-זה יפגע
 הסמ"ך-מ"ם, שהוא הקלפות והסטרך אחרא, המעלימים ומסתירים
 את אמתת מציאותו יתברך, והמסית והמדיח בין נשמות ישראל,
 מדבר רע מזה על זה ומזה על זה.

נא ונא ראו לשמח מאד מאד על נעם חלקכם, שאתם זוכים
 לדעת מרבנו ו"ל, ומה היינו עושים אם לא היינו מתקרבים אל רבנו
 ו"ל, בזה ראוי לנו לשמח מאד בכל יום ויום ובפרט אחר כל
 תפלה ותפלה. עליכם לדעת, כי אין לאדם אלא התפלה שמתפלל
 אליו יתברך, ואם הייתם יודעים את מעלת התפלה לפניו יתברך,
 הייתם מתפללים בכונה גדולה שחרית, מנחה, מעריב, חצות, אשר
 הם כנגד ארבעה רגלי המרפכה.

נא ונא ראו, אחי ורעי היקרים! להכליל בו יתברך, ותתפללו
 את התפלות מתוך הסדור דיקא מלה במלה, ואחר התפלה תרקדו
 בשמחה עצומה, שזכיתם לתקן את המרפכה, וזה שיף לכל בר
 ישראל, אף הסמ"ך-מ"ם מכניס חלישות הדעת בכל בר ישראל,
 כאלו הוא כבר אינו שווה לשום דבר, וכאלו מתפללותיו אין נעשים
 שום יחודים למעלה, ובאמת הכל טעות היא, כי כל בר ישראל, בו
 תלויים כל העולמות כלם, ואם רק ידבק את עצמו באין סוף ברוך
 הוא, ומשיף את עצמו רק אליו יתברך, ובפרט בשעה שמתפלל
 תפלותיו הקדושות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, יבון אל פרוש
 המלות, שמבקש ומתחנן לפניו יתברך, ומי אומר שגם יוריד דמעות
 בעת התפלה, על-ידי-זה הוא מכונן ומשלב ומדבק ומיחד את
 נשמתו אל הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אשרי מי שזוכה להתפלל את
 התפלות שלו שחרית, מנחה, מעריב, חצות, מלה במלה מתוך
 הסדור דיקא בדבקות ובככיות עצומות, ועל-ידי-זה יטהר את
 נשמתו, ויזכה להמשיך על עצמו ערבות ידידות זיו חיות אלקותו
 יתברך, ויעשה טובה לא רק לעצמו אלא לכל העולם כלו.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! ראו מה לפניכם, איך שהסמ"ך-

מ"ם עובד על כל אחד ואחד מאתנו לנתקנו משרשנו, שהוא רבנו ו"ל, והוא מסית ומדיח אחד נגד השני. ואתם צריכים לדעת, כי מי שהוא מסית ומדיח, הוא הסמ"ך-מ"ם בעצמו. כי באמת עלינו למסר את נפשנו, שיהיה שלום ואהבה ואחווה ורעות בין נשמות ישראל, ועל זה שונא הסמ"ך-מ"ם כל-כף את רבנו ו"ל, כמו שספר לנו רבנו ו"ל בעצמו, שקדם שירדה נשמתו לזה העולם, צעק הסמ"ך-מ"ם: אם הנשמה הזאת תרד, אין לי כבר מה לעשות (ספורי-מעשיות, מעשה ז); כי אצל רבנו ו"ל אין שום מפלגה, ואין שום מדידה והגבלה, ואין שם שום צמצום כלל וכו', וכו', כי רבנו ו"ל אינו עושה שום אפלויות בין בני ישראל, אצל רבנו ו"ל כל בר ישראל יקר מאד מאד, כי היסוד והעקר אצל רבנו ו"ל הוא הדבקות אל הבורא יתברך שמו, לדבק את עצמו בחי החיים בו יתברך, ולהרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך, ואז פשאדם מרבה לדבר אליו יתברך, שזו נקראת תפלה והתבודדות, על-ידי-זה רואה שהכל שטיות והבלים והבלי הבלים, וכל אחד חושב רק לטובת עצמו, כי רואים כאן במקומנו, שאנחנו עובדים כל-כף חזק, שנוזפה שיהיה לנו חנוף כשר, חנוף חרדי על טהרת הקדש וכו' וכו', והנה באים אנשים, ומלבישים את עצמם כאלו הם רוצים אהבת ישראל... ואוי להם ואוי לנפשם עם האהבת ישראל שלהם, כי אם הם נוגחים כשור נגח, ורוצים רק להפילנו בפח, וכל מחשבותיהם זהו איך להשתלט עלינו, אוי לאהבת ישראל כזו... ובאמת אהבת ישראל אמתית היא לאהב את כל בר ישראל מצד שרש נשמתו, שהוא חלק אלוך ממעל, ולזה אי-אפשר לזכות, כי אם על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, שאדם מתבודד עצמו תמיד אליו יתברך, עד שיגיע אל מדרגת הדבקות בו יתברך, שידע ויאמין, אשר כל בר ישראל הוא צנור להמשיך את אמתת מציאותו יתברך בעולם, וברגע שאחד רוצה לגע בזולתו, כבר חסר ממנו הרבה, וסימן שנשמתו מאד פגומה, ואפלו שהולך עם סיסמא של אהבת ישראל... צריכים לדעת שהוא שקרן גדול, כי ברגע שאחד רוצה לגע בשני, הוא כבר צבוע ושקרן ורמאי ונוכל וכו' וכו', ובפרט הסמ"ך-מ"ם, שהוא מסית ומדיח מדי יום ביומו ומדי לילה בלילה את תושבי המקום נגדנו,

צָרִיכִים לְדַעַת וְלִהְפִּיר תִּכְף־וּמִיד מֵה קוֹרָה פֹּה, שְׁאַנְחֵנוּ נִמְצָאִים תַּחַת פְּרֻעָה מְלֶךְ מַצְרַיִם, אֲבָל בְּאַמַּת אִם רַק נִחְזַק אֶת עֲצָמֵנוּ, וְנִתְמִיד בְּלִמּוּד תּוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה יוֹמֵם וְלַיְלָה, וְלֹא נִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק נִתְחַזַּק לְאַהֲב אֶת הַשָּׁנִי בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, לְוַתֵּר אֶחָד לְהַשָּׁנִי וְלִחְזַק אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי בְּכָל מֵה שְׂרַק יְכוּלִים, וְלִדְבַר אֶחָד עִם הַשָּׁנִי רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְצִאֵת מִמַּצְרַיִם, מִהַמְצַר יָם שֶׁשָּׁם עָלֵינוּ מִלְכָּדֵת הַסֵּמֶךְ־דָּמָם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל מִצַּד הַנְּסִיוֹן, הוּא יְכוּל לְצִאֵת מִכָּל מִינֵי פָחִים שְׂרַק מִכְּנִיסִים אוֹתוֹ.

עַל־כֵּן רְאוּ, אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים, מֵה לְפָנֵיכֶם! הַדְּבִיקוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִתְעַמְקוּ מְאֹד מְאֹד בְּכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה מִ"לְקוּי־מוֹהַר"ן הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְתִלְמְדוּ תּוֹרָה אַחַת מִ"לְקוּי־מוֹהַר"ן, וְתִאֲמְרוּ עַל זֶה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּי־תְּפִלוֹת", וְתִתְעַמְקוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה שְׁלֹמֶדְתֶּם, וְכֵן תִּתְבוּדְדוּ עֲצָמְכֶם עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמֵּר בָּהּ, וְאֵז תִּרְאוּ אֶת הַנֶּעֱם וְהַעֲרֻבוֹת וְהַדְּבִקוֹת וְהַחֲצִיּוֹת וְהַזִּיּוֹ שֶׁיִּשְׁפַּע עֲלֵיכֶם מִחֵי הַחַיִּים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִ"לְקוּי־מוֹהַר"ן, וְאוֹמֵר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּי־תְּפִלוֹת", וּמִתְבוּדְד עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וּמִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמֵּר בְּתוֹרָה זוֹ, וְעוֹשֶׂה לְעֲצָמוֹ קְצוּרִים מִתּוֹרָה זוֹ, וְכוּתֵב לְעֲצָמוֹ הַנְּהֻגוֹת מִתּוֹרָה זוֹ, שְׂאֵז תִּרְאוּ אֵיךְ שִׁתְּהִיּוּ מִקְשָׁרִים וּמְשֻׁלְבִים עִם רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִתְהַיֶּה לְכֶם חֲצִיּוֹת אֲמִתִּית, חֲצִיּוֹת נִצְחִית, לֹא רַק לְהַחֲצִיּוֹת אֶת עֲצָמְכֶם, אֲלֵא לְהַחֲצִיּוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וּבְעוֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיּים, עוֹבֵר בְּעֵתִים הַלְלוּ עַל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵה שְׁעוֹבֵר — קִטְנוֹת וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְיִרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', כִּי אֵין בֵּית שְׁלֹא יִסְבְּלוּ שָׁם סְבָל רַב, כְּאֲשֶׁר אַתֶּם בְּעֲצָמְכֶם תְּעִידוּ, כִּי אַתֶּם הוֹלְכִים מִבֵּית לְבֵית לְהַפְיֵן אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ז"ל, וְאַתֶּם רוֹאִים וְשׁוֹמְעִים מֵה קוֹרָה אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְעַל־כֵּן רְאוּ, אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! לְקַחַת אֶת עֲצָמְכֶם כְּבָר בְּיַדֵּיכֶם,

ואַחַד יַעֲזֹר לְהַשְׁנִי, וְאֵל תִּהְיֶינּוּ שְׂבוּרִים כָּלֵל, רַק אֲדַרְבֵּה, תִּשְׁמַחוּ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם חֻלְקֵכֶם, שְׂאֵתֶם זֹכִים לְגוֹר בִּיבְנֵאֵל, אֲשֶׁר תִּהְיֶה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ וַיִּלְל, עַל-אֶף שֶׁהִסְמִיךְ-מִיָּמֵינוּ וְגוֹנְדָא דְלִיָּה גּוֹרְמִים לָנוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים נִגְדָנוּ יוֹמָם וְלַיְלָה, וְגַם לְקַחוּ מֵאֵתְנוּ אֶת הַמְּבָנִים שֶׁבָאוּ לָנוּ בַּמְּסִירוֹת נִפְשׁ גְּדוּלָה לְפִתְחֵי תַלְמוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר כָּשֶׁר עַל טְהַרְת־הַקֶּדֶשׁ, עִם כָּל זֹאת תִּדְעוּ שֶׁהַכֵּל הוּא נְסִיז, לְנִסּוֹת אֶת לְבַבְנוּ אֶל מִי נִפְנָה בְּעֵת צָרָה. וְלָכֵן אֲסוּר לָכֶם לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבַר, וְהֶעֱקַר בִּינֵיכֶם תִּתְאַחְדוּ מְאֹד מְאֹד, וְאַחַד יַעֲזֹר לְהַשְׁנִי.

נָא וְנָא תִּשְׁמְרוּ אֶת עֲצֻמְכֶם לֹא לֶאֱכֹל שׁוּם מֵאֲכָלִים שְׂיִישׁ עַל זֶה הַהֶכְשֶׁר שֶׁל הַסְּמִיךְ-מִיָּמֵינוּ, כִּי אִי לֹא וְאִי לְנַפְשׁוֹ, אָדָם כְּזֶה הַמְּכַשִּׁיל אֶת הַרְבִּים מְזֶה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים, עָלִינוּ לְשָׁמֹר אֶת עֲצֻמְנוּ מִהַקְּלָפָה וְהַטְּמָאָה הַזֹּאת מְאֹד.

נָא וְנָא, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְכֶם בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִדְעוּ אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבַּרְךָ מַחֲיָה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִתְמִידוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכֹל יוֹם, קִצְתַּת מְקַרָּא, קִצְתַּת מְשֻׁנָּה, קִצְתַּת גְּמַרָּא, קִצְתַּת מְדַרְשׁ, קִצְתַּת רַמְבַּ"ם, קִצְתַּת שְׁלַחַן עָרוּף, קִצְתַּת זְהַר, קִצְתַּת תְּקוּנִים, וְאִזּוּ תִּרְגִּישׁוּ בְּעֲצֻמְכֶם עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אִין עוֹד נַעַם וְאִין עוֹד זִיו וְאִין עוֹד חַיּוֹת וְאִין עוֹד דְּבָקוֹת כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמַּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלְכֶם לְהַתְּפַלֵּל בְּעַדִּי, שֶׁכֶּבֶר אֲזָפָה לְצֵאת מִהַגְּלוּת, וּכְבָר אֲזָפָה לְבּוֹא וְלְהַתִּישֵׁב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְלְהִיּוֹת מְאַחַד עִמְכֶם בְּיַחַד, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשְׁכֶם, וְזֶה כְּמָה שֶׁאֲנִי מִתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכֶּבֶר אֲזָפָה לְהוֹצִיא מִהַכַּחַח אֶל הַפְּעַל לְבּוֹא וְלָגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה. וְלִזְאת אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם, שֶׁתַּעֲזְרוּ לִי לְהַתְּפַלֵּל גַּם-כֵּן עַל זֶה, וְאַהֲיֶה לָכֶם אֲסִיר תּוֹדָה עַל דְּבַר זֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע לְתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְתִדְבְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם רַק בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל תִּפְחָדוּ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ לְבַד, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לְכֶם אָדָם, כִּי תִכְפֹּר וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֵין לוֹ מֵה לְפַחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה כָּלֵל, רַק מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ לְבַד.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח כה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ"ג טבת, ט' דְּשׁוּבְכֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! צְרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם חַזוּק חֲדָשׁ, וּבְכַרְט אַתָּה, שְׁעוּבְרִים עֲלֶיךָ כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסוּרִים, חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְקִטְנוּת, אַתָּה צְרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת יוֹתֵר מִכֶּלֶם. בְּעַנְיָן הָאֵטְלִיז וְכוּ' אֵין לָךְ מֵה לְדָאג כָּלֵל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה מִרְאֵשׁ מֵה שְׂיִקְרָה בְּסוֹף שְׂיִסְגֵר, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְהִיּוֹת בְּחֲלִישוֹת הַדַּעַת כָּלֵל מֵהַנוֹכַח הַרְשָׁע הַזֶּה וְכוּ' וְכוּ', וְרוֹאִים אֵיךְ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם הַסְּמִיךְ-מ"ם בְּיַחַד, וְסוֹפּוֹ מוֹכִיחַ עַל תַּחֲלָתוֹ, וְרְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד שְׁנַפְטֵרְתָּ מִמְּנוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלִים לָךְ אֶת כָּל חֲסֵרוֹנֶךָ.

גַּא וְנֵא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתַדַּע, יְדֵי הַיָּקָר ... אֶהוּבִי, שֶׁהַכֵּל מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְאִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ, אֵיךְ שְׁכָל הָעוֹלָם כֵּלּוֹ מִתְנַהֵג רַק בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, הָיָה רוֹקֵד מְרֹב שְׂמִיחָה, וְלֹא הָיָה נוֹפֵל בְּדַעַתּוֹ כָּלֵל. כִּי בְּאַמַּת הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שְׂמֵאֲמִין שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא תְּמִיד שֶׁשׁ וְשַׁמַּח, וְאֵפְלוּ שְׂבָאִים רְשָׁעִים אֶרְוּרִים, וּמְקַפְּחִים אֶת פְּרִנְסָתוֹ, וְצַר וְיַמֵּר לוֹ מְאֹד, וְהוּא דְּחוּק בְּדַחְקוֹת וְכוּ'.

וכו', הוא מוצא שם את אלופו של עולם, ומסתתר בצלו יתברך, אשר אז דיקא זוכה לעלות למדרגות הכי גדולות; כי באמת כשאדם בא אל המדרגה הכי שפלה בעולם, וכותשים ומנתקים אותו וכו' וכו', ואינו נופל בדעתו כלל בחלישות הדעת, אלא מדביק את עצמו בו יתברך, אז דיקא עולה מעלה מעלה.

ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר לי מאד! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תתפעל משום בריה שבעולם, כי סוף הכבוד לבוא, ועוד תראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, וישפע עליך שפע ברכה והצלחה, ותהיה לך מערכת שחיטה של עצמך, ותהיה עצמאי, ולא תצטרך לשום בשר, ודם אלא תשפיע שפע לכל אנשי שלומנו, וקרוב הדבר להיות מאד מאד מוכן ומזמן, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לי לבנות ולהרחיב את ביתי, ואז דיקא נעשה לך חדר לשחט, וזו תהיה המשחטה שלנו, ונהיה עצמאיים לגמרי, ולא נצטרך לשום טובות של בשר ודם, ואפלו על-פי חק לא יכולים לעשות לך שום דבר, כי הכל זה ממני, ואני מחלק את הבשר, ועל-כן אין לך מה לפחד וכו', כי הכל בא ממני מארצות-הברית בתור נדבה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיתרחב לך בגשמיות וברוחניות, ויהיה לך הרבה נחת מילדיך, ותזכה לחתן את כל ילדיך בקלות ובנקל, ולבנות את ביתך, ויהיו לילדיך בתיים, ותהיה תמיד שש ושמת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח כו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא, כ"ג טבת, ט' דשו"בבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים... נרו יאיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין אתה יכול לתאר את גדל האהבה שיש לי אליך, אף מצד השני הסמ"ך-מ"ם אורב מאד מאד עליך לרחוקך ממני מאד, כי תעשה לעצמך חשבון כמה כבר זכית לחטף טוב על ידי, ואין טוב אלא תורה, כמה זכית כבר ללמד על ידינו, ועל-כן הסמ"ך-מ"ם אורב על זה מאד מאד, כי הוא שונא אותי בתכלית השנאה, ואם היה יכול להעביר אותי מן העולם, היה עושה את זה.

כי באמת אמי מורתִי, עליה השלום, ספרה לי, שבהיותה מעברת עמי כבר בסוף חדש התשיעי, היתה יום אחד בתל-אביב, ולא אכלה אז, כי פשוט היה רעבון גדול, וסבלו עניות ודחקות גדולה, ולא היה לה מה לאכל, והלכה ברחוב ופתאם נתעלפה מרב חלשה ונפלה על אבן, וכשנתעוררה מצאה את עצמה בבית-חולים, ואמר לה הרופא, שהעבר כבר מת וכו', וכו', אף-על-פי-כן היא לא רצתה לעשות שום דבר, כי האמינה בהקדוש-ברוך-הוא ששקר בפי הרופא, ותהלה לאל, נולדתי, ומה שרק עבר עלי בימי קטנותי בחדר, זה לא נתן לכתב בכתב, ומפל שפן מאז שזכיתי להתודע מרבנו ז"ל, אין יום שלא עברו עלי צרות ויסורים ומרירות עצומה, ובפרטי פרטיות מאז שהתחלתי לקרב בני-אדם אליו ותברך על-פי דעת רבנו ז"ל, מאז יש עלי מחלקת עצומה, ובפרטי פרטיות מאז שזכיתי ואני זוכה ומזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה, שונאים אותי בתכלית השנאה, ומדברים עלי כל דבר רע, ומסיתים ומדיחים נגדי וכו' וכו', ואני תהלה לאל, איני מתפעל מאף אחד, אלא אני מדבק את עצמי באין סוף ברוך הוא, כי אני יודע, שסוף כל סוף אצטרף לצאת מזה העולם, וכל זמן שאני חי, אני מקרח להחדיר אמתת מציאותו ותברך בכל נשמות ישראל, ואף שאני יודע שהסמ"ך-מ"ם בעצמו קם עלי, עם כל זאת במצבי הנוכחי כבר איני מתפעל משום בריה שבעולם.

ולכן ראה, אהובי, ידידי היקר! לקשר את עצמך ביחד עמי,

ותעזור לי לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ואל תחלש דעתך משום דבר שבעולם, כי באמת יש דבר בזה העולם שלא מבינים כלל, כי הכל נעלם ונסתר לגמרי, כי עליך לדעת, אשר החושים הגשמיים אינם יכולים להשיג ענין שכלי, ועל-כן משם נתהנה שיש מחלקת גדולה על הצדיקים, ויש עליהם קשיות גדולות, כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן נב), שמה שקשה קשיות על הצדיקים ההכרח שיהיה עליהם קשיות, וכמו-כן ההכרח שיהיה קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, עיין שם; כי החוש הגשמי אינו יכול להשיג ענין שכלי, ואפלו הארת השכליות שלנו, שהיא באמת המדרגה הכי תחתונה ברוחניות, עם כל זאת אינם יכולים להשיג שום דבר, כי אנחנו כל-כף שבורים ומצמצמים, שאין בידינו לתפס דבר רוחני, ומכל שכן וקל וחמור בן בנו של קל וחמור, שאין החושים שלנו יכולים להשיג מהות הנשמה, שהיא עצם אור השכלי של הארת שכליות שלנו, שאף השכל שלנו אין יכול להשיג מהות הנשמה, רק מציאותה ולא מהותה, כי אנחנו כל-כף שבורים וכל-כף נתלכלכנו, עד שאין לנו שום השגה רוחנית כלל, ואין לנו שום תפיסה בענין רוחני, ולכן בא תמיד הסמ"ך-מ"ם, ומסית ומדיח אותנו נגד הצדיקים האמתיים הדבקים לגמרי באין סוף ברוך הוא, אשר באמת אין להם שום שיכות לזה העולם, אף מאחר שרוצה הקדוש-ברוך-הוא לזכות את ישראל, הלביש אותם גם בלבוש הגשמי, ויש להם גם-כן עסקים עם בני-אדם, עד שבני-אדם חושבים שהם גם-כן החברים שלהם, ולכן הם מזלזלים בהם ומדברים עליהם כל דבר אסור, ובאמת אין להם שום תפיסה כלל בזה העולם, אין להם שום נגיעה בזה העולם, כל מגמתם היא רק להכניס אמתת מציאותו יתברך בעולם.

ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לדעת! כי אי-אפשר להשיג בחושים הגשמיים אורות רוחניים, ובפרט אחרי שפגמו במה שפגמו, ולכלכו במה שלכלכו את כח הדמיון, שהדמיון עובד על האדם מאד מאד, ובמקום לדמיון לעצמו רוחניות חיות אלקותו יתברך, הוא מדמה לעצמו קשיות וספקות עליו יתברך, וחושב

כֵּאלֹהֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, וּבִאֲמַת הַכֹּל הִבֵּל וּרְעוֹת-רוּחַ,
 כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וּבִפְרָט עַל נְשָׁמוֹת גֵּרִים, שֶׁהוּא
 אוֹהֵב אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, וְצָנְנוּ לְאַהֲבָתְךָ אֶת הַגֵּר. לְזֹאת, רְאֵה אֶהוּבִי,
 יְדִידֵי הַיְקָר! לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתוֹצִיא אֶת עֲצָמְךָ
 מֵהִקְטָנוֹת, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת יְדִידוֹת נְעִימוֹת זֵיו חַיִּית
 אֱלֹקֵינוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז תִּרְגִּישׁ אֶת עֲצָמְךָ אִישׁ אַחֵר לְגַמְרִי. וְהַעֲקֵר רְאֵה
 לְקִשְׁרֵי אֶת עֲצָמְךָ בְּיַחַד עִם כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט עִם אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנו, וּבֵא תְּבוֹא בְּשִׂמְחָה לְהַתְפַּלֵּל עִמָּהֶם בְּיַחַד, כִּי זֶה סִימָן
 שֶׁהַנְּשָׁמָה שְׁלוֹ נְשָׁמָה טְהוֹרָה, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ עִם
 נְשָׁמוֹת חֲבֵרָיו, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס דְּבוּרִים אֵלּוֹ אֵל תוֹךְ לְבוֹ.

בִּאֲמַת רְצִינִי לְהִרְחִיב לְךָ אֶת הַדְּבוּר, אִךְ טְרֵדוֹתֵי עֲכָשׁוֹ רַבּוֹ
 מְאֹד, וְאֲקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד לְכַתֵּב לְךָ מְזִיחַ, הַעֲקֵר רְאֵה
 לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְאִז
 תִּרְגִּישׁ אֶת עֲצָמְךָ אָדָם אַחֵר לְגַמְרִי.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח כז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֶרְאָה, כ"ג טֵבֵת, ט' דְּשׁוּבְבִי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד הֵרֵב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדּוּ"חַ בְּעֵנֵינִי הַלְמוּדִים וְכו' וְכו'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין אֶתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר אֶת גְּדֻלַּת
 הַחַיִּית וְהַמְּשִׁיבַת נְפֶשׁ שְׂאֵתָה נוֹתֵן לִי, כִּי בִּאֲמַת אֲנִי שָׁבוּר בְּתַכְלִית
 הַשְּׂבִירָה, מֵרַב הַצָּרוֹת וְהַתְּלָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלַי מִבֵּית וּמִבְּחוּץ,
 וּמִמָּשׁ בָּא לִי בְּמִסִּירוֹת נְפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ
 ז"ל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם בְּעֲצָמוֹ עוֹמֵד עָלַי, וְתִמְיֵד חוֹתֵר
 תַּחְתִּי, כְּדִי לְהַפִּיל אֶת מָה שֶׁאֲנִי בּוֹנֶה, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֶתָּה כּוֹתֵב לִי

דו"ח משמח מה שעובר שם בענין הלמודים, וכן מה שאתה מלמד את הילדים, ממש חיים חדשים אתה נפחת בי, ואין מלים בפי להודות לך על דבר זה.

מה אמר לך, ידידי הקר! זה ימים ושנים שיש לי כסופין להקים עיר על שם רבנו ו"ל, וכל מה ששיגעתי וטרחתי עד עכשו, צריכים רחמים רבים שישאר ולא יתבטל, על-ידי הסמ"ך-מ"ם חס-ושלום. ובאמת רבנו ו"ל אמר (תיי-מוהר"ן, סימן תקסח — דפוס חדש): עקר התקנה על-ידי בחינת למעלה מהזמן שמשגיגים הצדיקים, כי רבנו ו"ל גלה לפני הסתלקותו, שהוא הולך עם הגלוי שגלה על פסוק (תהלים ב, ז): "אני היום ילדתיך", שהוא ענין של למעלה מהזמן, שגלה רבנו ו"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"א, ואז קדם הסתלקותו דבר מזה רבנו ו"ל ואמר, שעוסק ביגיעות גדולות, ועושה כל-כף לקרב הרבה נפשות אל הקדוש-ברוך-הוא, ועדין לא עלתה בידו כרצונו, והמחלקת והמניעות בגשמיות וברוחניות מתגברים ומתפשטים מאד מאד בכלליות ובפרטיות על כל אחד ואחד, עד אשר קשה כח הסבל, ורבים נכשלו ונפלו על-ידי-זה וכו', עם כל זאת אמר רבנו ו"ל, שהוא מחיה את עצמו עם המאמר הזה שגלה, שעקר התקנה היא למעלה מהזמן, אשר סוף כל סוף הכל יתהפך לטובה, כי כל הזמן יתבטל, ויכלל הכל בבחינת למעלה מהזמן, ויזכו להכלל באין סוף ברוך הוא. אותו הדבר קורה עמי פה ביבנאל, כל-כף הרבה יגיעות, וכל-כף הרבה טרדות, וכל-כף הרבה חלישות הדעת והסתות ופתויים מצד הסמ"ך-מ"ם, וכן יש מריבות בין אנשי שלומנו וחלוקי דעות, ותמיד מחלישים זה את זה, ואין הבנה הדדית ביניהם וכו' וכו', וזה מחליש את דעתי מאד מאד, אף-על-פי-כן אני מחיה את עצמי, שתהלה לאל, זכינו להקים תלמוד-תורה "ילדי חזן", ובית-ספר "בית פיגא", אשר אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנוזפה עוד להרבות פתות — הן להבנים והן להבנות, עד ישיבה קטנה וישיבה גדולה וכו' וכו', ואף שכל הדבר הזה עכשו פחלום, עם כל זאת אצל הקדוש-ברוך-הוא הכל יכול להיות. לזאת אני מבקש אותך

מאד מאד, אהובי, ידידי היקר! ראה לעמד על המשמר, וצריכים לשמר מאד מאד לא ללכת עם המלמד והעוזר ועם המורה והעוזרת בתקף, כי לעת עתה אין לנו אף אחד שייעשה את העבודה הזו, ואם הולכים בתקף הדין, לבסוף מאבדים את הכל, רק צריכים להתחשב עם כל אחד ולעזר ולהבטיח וכו' וכו', אבל לא לצאת ביד קשה, ואף שאני יודע שיש הרבה בלבולים, עם כל זאת עלינו לא לשכח, כי אנחנו מקימים עיר של תורה, עיר של צדקה וחסד, עיר שעוד תהיה להפליא וכו' וכו', והסמ"ך-מ"ם בכבודו ובעצמו עומד עלינו ומסית ומדיח את כלם נגדנו יומם ולילה, אשר היא בושה וחרפה, שאדם שצריך לסמל להיות רב בישראל, שמרחיק בני-אדם מיהדות הפשוטה, כפי שרואים את זה בחוש, העקר לנגח אותנו, ומאכיל טרפות ונבלות ממש, העקר כדי לנגח אותנו, שמו שמים על דברים כאלו, המקנה פסולה, אבל תהלה לאל, זכינו כבר, שיש לנו מקנה משלנו, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיהיו לנו עוד מוסדות צדקה וחסד משלנו. על-כן צריכים העקר ללכת בדרך רחמים, ואני מקנה לפניו יתברך, שהכל ישתנה.

גא ונא ראה לחזק את עצמך ביותר, ועקר ההתחזקות היא שתדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תדע, שאין יודעים כלל, שזה סוד התורה שגלה לנו רבנו ז"ל, שהיא התגלות משיח צדקנו, שיכניס בעולם הארה נוראה ונפלאה כזו, עד שנזכה לעלות מהזמן והמקום אל למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום, ונזכה להכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא.

והנה אני מחזק אותך בענינים אלה, פי תהלה לאל, חנן לך הקדוש-ברוך-הוא דבורים ערכים ומתוקים, ועל-כן ראה לנסע בכל שבוע פעם אחת לעיר צפולה, ולדבר שם מדברי רבנו ז"ל, ותמשיך אותם ליבנאל, והיה טוב מאד, שתפיץ ביניהם את העתון "אור יבנאל", אשר פלו רק תורה ויראת שמים, וזה דבר השווה לכל נפש, מעשיות וספורים, עצות והדרכות והנהגות ישרות. העקר ראה להיות חזק ואמין מאד, שבכל שבוע תסע לצפולה, ותלמד שם שעור, ותקרב נפשות להקדוש-ברוך-הוא, ותמסור את נפשך על דבר

זה, אתה לא צריך לפחד מאף אחד בעולם רק ממנו יתברך לְבַד, וְזֶה אֶתְּךָ צָרִיךְ לְהַכְנִים תָּמִיד בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שֶׁתְּכַנִּים בְּעֲצֻמְךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי לֹא תִפְחַד מֵאֵף אֶחָד. וּבְאַמַּת כֶּךָ רְאוּי לְהִיּוֹת, שְׂאִין לָנוּ לְהִתְפַּחַד מֵאֵף אֶחָד רַק מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְרַעוּת בֵּין אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, דִּינִים וְקִטְנוּת, וְאִין לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא בָּא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְאִם יֵשׁ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת מְרִיבוֹת וּמַחְלָקֵת וּנְפוּחִים, אֲזִי הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת תְּקִנּוֹת גְּדוּלוֹת בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד שְׂמִחַ שָׁם, וְתַעֲשׂוּ רַקוּד אַחַר כָּל תְּפִלָּה, וְתִרְקְדוּ בְּשִׁירִים וּבְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַף וּבְמַחֲוֹל, תִּרְקְדוּ בְּאִפְן שְׂיִהְיֶה כַח הַמְּשִׁיכָה לְאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיִבֹאוּ לְבֵית-הַמְדָּרֶשׁ לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמִחִים וְעֹלִיזִים.

נָא וְנָא רְאֵה גַם אֶתְּךָ לְשִׂמְחַ תָּמִיד, וְתִמְשִׁיף אֶת הַשְּׂמִחָה עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֲזוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח כח.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֶרְאָ, כ"ג טבת, ט' ד'שׁוֹכְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אֲמַר לָךְ! מִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְחַתְּ בִּי בְּזֶה שְׂפָתְכֶת לִי שְׂאֶת מְאֹד מְאֹד מְחִיָּה אֶת עֲצֻמְךָ בִּיבְנָאֵל, וְטוֹב לָךְ הַדִּירָה שְׂשִׁכְרָת וְכוּ' וְכוּ', זֹו שְׂמִחָתִי, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ תָּמִיד, כִּי רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם כָּל טוֹב, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם לֹא שְׂמִחִים בְּמָה שֵׁיֵשׁ לָהֶם, כִּי

יש להם מנה רוצים מאתים, יש להם מאתים רוצים ארבע-מאות וכו' וכו', ואף פעם אינם שומחים בתלגם וכו', ובני-אדם כאלו הם מסכנים גדולים, כי אין להם במה להחיות את עצמם, ועל-כן אם את כל-כף שמתה במה שיש לך, תדעי, שזו המדרגה הכי גדולה שרק יכולים לזכות לזה, והיה טוב מאד, אם תכניסי את זה בשאר נשות אנשי שלומנו להיות שמתות ועליונות במה שיש להן. כי באמת עליך לדעת, אשר על כל אחד ואחד עובר בזה העולם מה שעובר — צרות ויסורים, קטנות וחלישות הדעת, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר שבעולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיהיה לך כח לגדל את כל הילדים, ותרוי מהם רב נחת, וככלם יהיו בריאים וממשמעים ולומדים תורה, ויקימו בתים נאמנים בעם ישראל, ועוד תרוי הרבה הרבה נחת מהם את ובעלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח כט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא, כ"ג טבת, ט' דשוכבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... שיחיו.

לנכון קבלתי את מכתבכם, ומאד מאד שמחתי לשמע התקדמות בבריאות בנכם. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיה בריא לגמרי, ותרוי ממנו רב נחת דקדשה.

מאד מאד אבקש אותך ... גרו יאיר, שתלך ביתר שאת וביתר עז להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, אשר הם גלוי אלקות במדרגה גדולה מאד, ובזה שתמשיך אלקות בעולם, תהיה לך טובה גם בגשמיות, וכן את ... תחיה, ראי לדבר הרבה עם נשות אנשי שלומנו לחזקן

וּלְאַמְצָן, וְלַהַחְדִּיר בְּהֵן אֲמוֹנָה פְּשׁוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלַחְתִּי בֵּין
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּצְלַיְחוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּתְבַשְׂרוּ לִי
תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ג טבת, ט' ד'שׁוֹכְבִּי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... נְרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי הַיּוֹם אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַתְּמוּנוֹת שֶׁצִּלְמָתָ.

מָה אָמַר לְךָ! מוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: אַתֶּם אַנְשֵׁים
כְּשָׂרִים, אֲלָא שְׂאֲתֶם שְׁלִימֵזֶלְנִיקִים. לְזֹאת בָּאתִי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ, כִּי כָּל
הַתְּמוּנוֹת הֵן מִרְחוּק, וְאַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת צְלוֹמִים חֲדָשִׁים — הֵן
מִבְּנֵי הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה וְהֵן מִכְּתָה שֶׁל הַבְּנִים וְהֵן מִכְּתָה שֶׁל הַבְּנוֹת,
וְהֵן מִהַמִּינִיבּוֹס שֶׁל הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה וְשֶׁל הַבֵּית-סֵפֶר, וְהֵן מִהַכּוֹלֵל,
וְהֵן מִהַמְּקֻנָּה, וְהֵן מִכָּל הַמוֹסְדוֹת שֶׁלָּנוּ, וְלַעֲשׂוֹת מְזֵה אֶלְבוֹם יְפֵה,
כִּי אֵינּוּ דוֹמָה שְׂמִיעָה לְרֵאֵיָה, דְּבָר שְׂשׁוֹמְעִים זֶהוּ דְּבָר אֶחָד, וְדְבָר
שְׂרוֹאִים זֶהוּ דְּבָר שְׁנַי, וּבְנֻדָּאֵי רֵאֵיָה יוֹתֵר מִשְׂמִיעָה, כִּי אָדָם כֹּשֶׁהוּא
רוֹאֵה, הוּא מִתְּפַעֵל מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן רֵאֵה לַעֲשׂוֹת זֹאת תְּכַף-וּמִיד
בְּזֵרִיזוֹת גְּדוּלָּה, וְאַל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

רֵאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְלַכֵּת לְהַפְּיֵן, וְתִרְאֶה שְׁזֵה
יָבִיא לְךָ שְׁפַע גְּדוּל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת זֶה מִבְּטָח, מִי
שִׁילַךְ לְהַפְּיֵן סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, תָּמִיד יִהְיוּ לוֹ הַפִּסִּים מְלֵאִים עִם כֶּסֶף,

וברוחניות אין לה עוד תקון גדול מזה, ואם תוכל להפיץ על-כל-פנים פעמים בחדש בשכונת מאה שערים — אין לתאר ואין לשער מעלתה, כי שמה אנשים מאד שבורים, וכל יום מחכים למודעות חדשות שגדפסו ונדבקו על הקירות, ואת מי הכניסו היום בחרם? ... את מי מקללים היום? ...! וכן הולך וסובב בכל יום דבר זה, ובחבל מאד, שהרי שם גרות אלפי משפחות חרדיות, ומי שרק נוסע דרך השכונות החרדיות יכול לשמע קול צעקת וזעקת נשמותיהם: "אנא, גם אנחנו רוצים לדבק את עצמנו בו ותברך, אבל לא יודעים את הדרך איה", ובזה שמפיצים ביניהם את ספרי רבנו ז"ל, מדביקים גם את נשמותיהם אליו ותברך. ועל-כן תדע, שאין למעלה מדבר זה לילה ולהפיץ את ספרי רבנו ז"ל בפרט בשכונות החרדיות, אשר כלם רוצים את הספרים בלי שום הפרשים של חסידות או ליטאים או מודרנים, או אשכנזים או ספרדים וכו' וכו', כלם רוצים ומשתוקקים אחר הספרים, רק פה ושם יש איזה כֶּלֶב שנובח... בשביל הכלב הזה צריכים להתפעל?! ...! ועל-כן ראה למסור את נפשך להפיץ על-כל-פנים פעמים בחדש בשכונות החרדיות, ולמצוה רבה יחשב לה, ובפרט שאתה יודע שזכית גם לשפע גשמיות, בשעה שהלכת אל שכונות החרדיות, וכן ראה להפיץ לכל ארפה ורחבה של ארצנו הקדושה, ואל תפחד משום בריה שבעולם, תסע בכל המקומות המרפזיים, כמו בתחנת אוטובוסים ובישובים הקטנים, ואל תתפחד מאף אחד, והקדוש-ברוך-הוא בודאי ישפיע לה שפע גדול מאד.

ראה לעשות לעצמך קביעות בכל לילה להתבודד על-כל-פנים עשרים דקות בחוץ בשדה, ותקים בתמימות ובפשטות דברי רבנו ז"ל, שגלה לנו על-פי ה' הנעור בלילה' (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן נב), ואז תראה במשך הזמן שנוי גדול אצלך. ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף יגמר ביתך, ויהיה ביתך בית ועד לחכמים, ותכניס הרבה אורחים בביתך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ובאמת את האלבוּם הנ"ל אני צריך לְכַל הפחות שבע או שמונה, כי יש הרבה מאנשי שלומנו שהולכים לצדקה, ואינו דומה ראיה לשמיעה, ועל-כן אם תוכל לעשות משהו יפה — מה טוב ומה נעים.

י"ח לא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא, כ"ג טבת, ט' דשוכבי"ם ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם התמונות, ומאד מאד שמחתי בזה.

מה אמר לך! אין מלים בפני להודות לך על כל המסירות נפש שהשקעת ועזרת ל... לבנות את התלמוד-תורה, מה אמר לך! הסמ"ך-מ"ם אורב עלינו מאד מאד, ואנחנו צריכים רחמים רבים, שנוכל להמשיך עם התלמוד-תורה, ועל-כן ראה לחזק את עצמך מאד מאד בעבודתך עבודת הקדש, ועוד תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שתפקדו בזרע של קימא. העקר ראוי להכניס את עצמכם אתה ואשתך באמונה פשוטה בו יתברך, כי הכל תלוי באמונה, כל מה שאדם מכניס את עצמו יותר באמונה, יותר מצליח, כי האמונה היא הצלחה לאדם בין בגשמי ובין ברוחני, ועל-כן אשרי מי שמחזק את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ואז על-ידי-זה יזכה לבנים. ורבנו ז"ל אמר פעם לזוג, שלא היו להם בנים, שיתחזקו עצמם במדת האמונה, כי בני"ם גימטריה אמונה, על-כן ראה אתה ואשתך להכניס את עצמכם באמונה פשוטה בו יתברך, לידע תמיד שהכל משגח בהשגחה פְּרָטִי פְּרָטִית, ובכל צער שם אלופו של עולם, ועל-ידי-זה תצליחו.

אֲשֶׁר י"ח לב בנחל קפג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וַיְהִי לָכֶם רַק טוֹב
בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח לב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאָרָא, כ"ג טבת, ט' ד'שׁוֹכְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן שְׁמַעְתִּי, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, אַתָּה עוֹזֵר הַרְבֵּה בְּהַתְּפַתְחוֹת
קְהַלְתָּנוּ הַקְדוּשָׁה, וְכֵן בְּהַתְּפַתְחוֹת הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה "לְדֵי חַן" וְהַבֵּית-
סֵפֶר "בֵּית פִּיגָא", יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִזְכוֹת זֶה תַּהְיֶה לָךְ
פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעוֹ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְבוֹא לְיַדֵּי מַתְנַת בְּשֵׁר וְדָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַצְטָרֵךְ אֶל הַשְּׁעוּרִים שֶׁל ... כִּי כֶּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ אֲגֻדָּה): כָּל הַנִּכְנָס לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ לְשִׁמְעַת תּוֹרָה בְּעוֹלָם
זֶהוּ, זוֹכֶה לְהַכְנִס לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ לְשִׁמְעַת תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַבָּא; וְלִכֵּן
רְאֵה, יְדֵי הַיָּקָר! לְהַצְטָרֵךְ אֶל הַשְּׁעוּרֵי שֶׁל ... וְכֵן תַּעֲזֹר אֶת שְׂאֵר
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיִבֹאוּ אֶל הַשְּׁעוּרֵי שְׁלוֹ, וְתַהְיֶה זוֹכֶה וּמְזוּכָה אֶת
הַרְבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּזְכוֹת הַרְבִּים.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמְחַת מְאֹד עַל נַעַם חִלְקֶךָ, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל יֵשׁ לָךְ
דִּירָה מְשֻׁלָּה, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְגוֹר בְּשִׁכְנוֹת אֲצִל אַחֲרִים, יַעֲזֹר לָךְ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוֶה רַב גַּמְת מִלְדִּיךָ וְתַצְּלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח לג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא כ"ג טבת ט' דשוכבי"ם התשנ"ב.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות
בשמחה, פי עקר שלמות האדם בזה העולם הוא כשהוא בשמחה,
פי השמחה היא כח רוחני פנימי, פי השמחה היא במחשבה בלב,
וכל זמן שהשמחה אינה גדולה, אין ידוע לשום אדם אם יש שמחה
גדולה, רק כאשר תהיה השמחה גדולה ועצומה בלב האדם, אשר
הלב קטן מהכיל ומלהסתיר את השמחה הגדולה ההיא, על-ידי-זה
בהכרח תתגלה השמחה, על-ידי רב איברי הגוף, ויספק את פפיו
זו לזו, וירקד ברגליו בשמחה כמו שרוקדים בתנוה, וכמעט מרב
שמחה יעשה כל מיני תנועות חוץ לדרך הטבע, פי כשהשמחה
פורצת גדר, אז רוקדים ומפים פף אל פף. וכן צריכה להיות
השמחה באדם, שתצא מפנימיות לכוו, ותתראה בחוץ בידי
וברגליו, וירקד ויפה פף אל פף, ותשתדל לחזק את אנשי שלומנו.
והעולה על הכל — תחזק את אשףך, והקדוש-ברוך-הוא יעזר,
שבקרוב פבר תפגס לדירה שלך, העקר אל תפחד משום בריה
שבעולם, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא ראה להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, פי באמת הוא
יתברך מחיה ומנהיה את כל העולם פלו, ודומם, צומח, חי, מדבר,
הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וצריכים להתדיר דבר זה
בין נשמות ישראל, אשרי מי שעוסק בזה, ואז טוב לו פל הימים,
פי בזה שמגלים ומפרסמים לכלל ישראל את אמתת מציאותרו

אֲשֶׁר י"ח לַד - י"ח לַה בְּנַחַל קִפְה

יְתַבְרַךְ, מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזוֹ הַהִתְקַרְבוּת שֶׁל
הַגְּאֻלָּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח לַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ג טַבַּת, ט' דְּשׁוּכְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף כַּמָּה מְכַתְּבִים, וְתִמְסֹר אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי
מְאֹד מְכַרְחִים, וְכֵן אֶת הַמְּכַתֵּב כְּלָלִי רְאֵה לְמִסֵּר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, כִּי
בְּאֻמַּת כָּלֵם צְרִיכִים חֲזוּק, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר עוֹבֵד עֲלֵינוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי
הַסֵּמ"ך-מ"ם מְסִית וּמְדִית מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶת תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, וְאֵינּוּ
נֹחַ כְּרָגַע, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְחֲזֹק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
וְאֵנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא
הַטּוֹב, וְנִזְכָּה לְרְאוֹת הַטּוֹב הַגָּנוּז שֶׁבְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְגַאֻלָּה רוֹחֲמִית וְגִשְׁמִית גַּם יַחַד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח לַה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ג טַבַּת, ט' דְּשׁוּכְבֵי"ם ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

בְּאֵתִי לְחֲזֹק אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵל תְּפַחַד מְאֹף אֶחָד בְּעִנְיָן
הַצְּרִיכָנִי שְׁלָךְ, וְאֵף שְׁנִפְתָּחוּ עוֹד שְׁתֵּי מְכוּלוֹת - הַכָּל הֶקֶל
וְרַעוּת-רוּחַ, אֵנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד מְעַט לְהִתְחִיל שׁוֹב
אֶת הָעֶזֶר שַׁבַּת, וְהַכָּל יַעֲבוֹר דְּרָכָךְ, וְיִשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע רַב בְּפִרְנֶסָה,

וכן בעזרתו יתברך שמו, אעשה תעמולה אצל אנשי שלומנו שיקנו אצלה, ואתה תעשה מחירים זולים, כדי להמשיך את הקונים אליך, וכדאי לך לעשות מבצעים, ממש במחיר הקרן, כדי לשבר את המחירים של כל המפולות ביבנאל, ובזה תצליח. ודבר זה נהוג בכל העולם כלו, ואתה יכול להדפיס מודעות על מבצע מיחד, וכך תוכל למשוך את כל הקונים אצלה, פי בעסקי חנות וכו', צריכים להיות חכם גדול, וכבר ידעת מה שאני אומר תמיד: אם אחד בטלן ברוחניות, הוא בטלן בגשמיות, ואם הוא בטלן בגשמיות, הוא בטלן ברוחניות, פי בזה העולם אסור להיות בטלן כלל, ועל-כן לדעתי, תעשה מבצעים מיחדים, ובזה תשבר את כל המחירים, ותמשיך את הקונים אצלה, וכדאי לך לנסע למרחקים, ולהביא סחורה מסיטונאים גדולים, כדי שתוכל לעמד במחירים ולא תפסיד כספים, ועל זה תתלבש מאד, ותראה אז הצלחה גדולה מאד.

העקר אל תפחד כלל, בפרט שאני יודע, שהסמ"ך-מ"ם מסית ומדיח את התושבים לא לקנות אצלה, עם כל זאת עליך לדעת, פי גדול אדוננו ורב להושיע, והפרנסה רק אצל הקדוש-ברוך-הוא, והוא בודאי לא יעזב אותך, אני מקנה לפניו יתברך, שהכל יסתדר, ועוד תראו שפע גדול בפרנסה, ותזכה לחתן את כל ילדיך בכבוד.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שעוד מעט יכנסו לגור עוד כמה מאות משפחות מאנשי שלומנו, ותהיה לנו עיר שלמה, ועל-כן אל תנח את ירך מעסק החנות שלך, פי הקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח לו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נארא, כ"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי

מאד ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

ראה לחזק עצמך מאד מאד, ואל תפול בדעתך כָּלֵל, רק תדביק
 נשמתך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תזכר את דברי רבנו ז"ל, אֲשֶׁר אָפְלוּ עֵץ קֶטֶן
 מִמַּעַל מִמָּשׁ, וְתָמִיד תִּזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, אֲשֶׁר אָפְלוּ עֵץ קֶטֶן
 יְכוּל לְהִדְלִיק עֵץ גָּדוֹל, וְאִף שְׂאֵתָה מְרַגֵּישׁ עֲצָמְךָ עֲכָשׁוּ הָכִי נִמְךָ,
 עֲלִיךָ לְזָכֹר, שְׁלֹפְעָמִים הֵהָאָרֶה הַנִּמְשָׁכֶת מֵאִיזָה עֵצִים אֹר גָּדוֹל,
 תִּחְזֹר וְתִשׁוּב הֵהָאָרֶה הַהֵיא לְהִיּוֹת עֵצִים אֹר קֶטֶן, עַד שְׂמֵאוֹתוֹ עֵצִים
 אֹר קֶטֶן תִּמְשֹׁךְ עוֹד הָאָרֶה, כְּמוֹ-כֵן בְּעִנְיַן אִוְרוֹת הַרוֹחַנִיִּים
 וְהַשְּׁכָלִיִּים, כִּי הַנְּשָׁמָה אֶף-עַל-פִּי שְׁלֵגְבֵי הָאֶרֶת שְׁכָלְנוּ נִקְרָאת בְּשֵׁם
 עֵצִים אֹר, הַנֵּה לְמַעְלָה מִמֶּנָּה יֵשׁ עוֹד עֵצִים אֹר שְׁכָלִי יוֹתֵר גָּדוֹל
 מִמֶּנָּה, וְהִיא נִקְרָאת הָאָרֶה לְגַבֵּי עֵצִים אֹר שְׁכָלִי הַגָּדוֹל וְהַעֲמִק
 מִמֶּנָּה, לְפִי שֶׁהִיא צוּמַחַת יוֹצֵאת מֵאוֹתוֹ עֵצִים אֹר הַשְּׁכָלִי הַגָּדוֹל
 הַהוּא שְׁלֹמְעֵלָה מִמֶּנָּה, וְהִיא עֲלוּלָה וְהִיא עֵילְתָה וְעֵילְתָה, הִיא
 גַּם-כֵּן הָאָרֶה לְגַבֵּי עֵילְתָה, אֲשֶׁר הִיא עֵילְתָה שֶׁל הַנְּשָׁמָה, וְכָל
 עֵילָה שְׁכָלִית נִקְרָאת עֵצִים אֹר לְגַבֵּי עֲלוּלָה, וְכָל עֲלוּלָה נִקְרָא הָאָרֶה
 לְגַבֵּי עֵילְתָה, וְכֵן עַל דְּבַר זֶה יֵשׁ מְדַרְגּוֹת רַבּוֹת לְאִין מִסְפָּר עֵילוֹת
 וְעֲלוּלָיִם, דֵּהֵינּוּ עֲצָמֵי הָאוֹרוֹת הַשְּׁכָלִיּוֹת וְהָאֶרֶת, וְכָל מְדַרְגָּה הִיא
 בְּעֶרְךָ מַה שְׁלֹמְעֵלָה מִמֶּנָּה הָאָרֶה וּבְעֶרְךָ מַה שְׁלֹמְטָה מִמֶּנָּה עֵצִים
 אֹר, וְכֵן הוּא גְבוּהַ מַעַל גְבוּהַ וּגְבוּהֵימ עֲלֵיהֶם עַד אִין סוּף יִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ, שֶׁהוּא עֵצִים אֹר שְׁכָלִי הַקִּדְמוֹן, וְאִין לְמַעְלָה הַיְמָנוּ, וְהוּא
 הַמְקוֹר וְהַשְּׂרֵשׁ שֶׁל כָּל הַשְּׁכָלִיִּים הַמְתַּפְּשָׁטִים וּמְשַׁתְּלֵשְׁלִים מִמֶּנּוּ,
 וְאִין שׁוֹם נֶאֱצַל יְכוּל לְהַשִּׁיגוֹ, אֲפֹלוּ הַנֶּאֱצַל הָרֵאשׁוֹן, כִּי הוּא עֲמִק
 עֲמִק מִי יִמְצְאוּנוּ, אֲלָא הוּא לְבָדוּ מְשִׁיג אֶת עֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּתוֹ הַבְּלָתִי
 בְּעַל תְּכָלִית, כִּי כְמוֹ שֶׁהוּא בְּלָתִי בְּעַל תְּכָלִית, כְּמוֹ-כֵן הַשְּׁגָתוֹ הִיא
 גַּם-כֵּן בְּכָלִי תְּכָלִית, כִּי הַשְּׁגָתוֹ הִיא דְּבַר בְּלָתִי נִפְרָד מֵעֲצָמוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי עֲצָמוֹ הַשְּׁגָתוֹ וְהַשְּׁגָתוֹ הִיא עֲצָמוֹ, וְהוּא הִיא וְהִיא
 הוּא, וְאִם תִּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָךְ, אֲזַ תִּהְיֶה אָדָם אַחֵר,
 וְכִבֵּר לֹא תִדְאָג שׁוֹם דְּאֵגוֹת — לֹא בְּבִית וְלֹא בְּעִבּוּדָה, אֲלָא תִהְיֶה
 תָּמִיד שְׂמִיחַ וְטוֹב לֵב.

מַה אָמַר לְךָ! סוּף הַכְּבוֹד לְכוּא, וְעוֹד תִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת שְׂדוּכִים

טובים עם ילדיה, רק תהיה שמח, ותדין את אשתך לכף זכות תמיד, ובזה תצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח לו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה יגיעו וירדפו אל ידידי הקר לי מאד ... גרו יאיר.

אודות שאלתך בענין החמש שהזהיר רבנו ו"ל לכמה מאנשי שלומנו, שיזהרו לתן מכל ההכנסות שלהם, ומה ההסבר לזה וכו', אמרתי להעתיק לך מספר שליטי הגבורים פָּרַק כ', וזו לשונו שם: כמו שלמלך בשר ודם יביאו לו מנחה שריו ופָּרָשִׁיו, כדי שעל-ידי-זה יפיר, פי הם מודים לו שהוא מלכם והם עבדיו, כן למלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, כל אשר בשם ישראל יבנה יחיב להקריב לפניו תרומה מנכסיו, לא חס-ושלום, שהוא צריך לה, פי לה' הארץ ומלואה, אלא כדי שיודה עם כל שבטי יה, פי אנחנו עם מרעיתו וצאן ידו, אשר לעולם בקולו נשמע, ולמען תהיה המנה הזאת מנה יפה, שראוי להתכבד בה, גזרה חכמתו יתברך, שתפרישו לו החמש מפרות הארץ בכל שנה ושנה, וזהו הנקרא חלק השם ונחלתו, וגם פי לא בא בפרוש זכירת החמש בהפרשת התרומות כמו בבעלי חיים, בבתים ובשדות, כדכתיב: ויסף חמשתו על ערפך וגו' ויסף חמשת פסך ערפך עליו" וגו' (ויקרא כז, יג); עם כל זה אם נמנה כל ההפרשות מפרות הארץ, פאשר נעשה בפרק שאחרי זה, נראה פי בין הפל יעלו לחמש, והנה נתרצה ה' אלקינו בחמש זה מכל שאר הסכומים לכבודו של יעקב אבינו, פי כן משפטהו הוא חרץ דתנו רבנן המבזבזו אל יבזבו יותר מחמש, שמא יצטרך לבריות. מעשה באחד שבקש לבזבו יותר מחמש, ולא הניחו חברו, ומנו ר' ישכב ואית דאמרי רבי ישכב, ולא הניחו חברו, ומנו ר'

עקיבא, דאמר: קרא אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, והא לא דמי
 עשורא קמא לעשורא בתרא, כי הנה אם יהיה לך מאה סאין,
 ותפריש המעשר מהן, יהיה המעשר הראשון עשרה סאין, ואם
 תחזר ותפריש מעשר על השאר, שהם תשעין סאין, יהיה המעשר
 שלהן תשעה סאין, שיפחתו שני המעשרות יחד חלק אחד מעשרים
 מהחמש הגמור, אלא אעשרנו לך לבתרא כדקמאה, עשר סאין
 במעשר ראשון ועשר במעשר שני, עד שיהיו עשרים משלם, שהוא
 החמש המחלט. וגם כי דע יעקב אבינו, שזקנו אברהם האהוב לה'
 פטר עצמו במעשר הפשוט, כדכתיב: "ויפתן לו מעשר מכל", עם
 כל זה כשראה בחלומו כי הפליא ה' חסדו עמו ביעודים נוראים
 המיחדים לו ומשפטים לזרעו עד סוף כל הדורות, הקטין עצמו על
 כל החסדים האלה במאד מאד, וקבל את ארצנו הקדושה ממלפנו
 ואלהינו במתנה להיות עליה הוא ובניו אחריו, כמו עבד ואריס לה'
 כל הימים, ולא כמו אדון בארץ ופטרונו לה בהחלט לעולם, ועל-כן
 רצה להפריש בתבואות לשם ה' החמש מהם, ולהסתפק בארבע
 הידות הנשארות לאכל לשבעה לבניו, לנשיו ולטפיו ולכל בני
 ביתו, כמו שעל-פי למודו יוסף בנו צנה שיעשו המצרים עבדי
 פרעה, כשקבלו האדמה וזרע השדה ממנו במתנה, "ועתה אם הנכם
 אתם עבדים לה'", כדכתיב: "כי לי בני ישראל עבדים", ועוד
 קבלתם הארץ במתנה מאתו יתברך, כדכתיב: "כי לכם נתתי את
 הארץ לרשת אתה", והוא גם-כן נותן לכם הזרע לזרע, כדכתיב:
 "ונתן זרע לזרע", דין הוא שתקיימו בסבר פנים יפות נדר יעקב
 אביכם, אשר עשה מחפצו ורצונו הפשוט בלב שלם, ומבלי מכריח,
 ולא תחטאו.

כשמוע בעל המשמר את דברי ראש הסנהדרין, ענה ואמר
 בחכמה נפלאה: גזרת אמר וכן יקום, הלואי שהחמש יהיה דים לכל
 הפרשותנו וכושל יקימון מליך בזה כאשר ברבים כורעות אמצה
 בגזרת החמש, אמנם פחד קראני ורעדה פן תרוץ ותפשל, ולא
 תמצא שהחמש יפטר אותנו מן ההפרשות כלן.

על דברי בעל מעמד ענה ראש הסנהדרין ואמר: עד אן בני תמלל אלה בבלי דעת פתר לי זעיר ואאלפך חכמה, ולמען תבין בעצם מלי, וכל דברי תאזין, שים כה נגד אחי ואחייך משל אחד, ועליו יסבו צירי ספורי: אתה היית איש שדה, ולא נפלאת היא ממך מציאת סכום התבואות שצומחות מן הארץ בכל שנה, פתח פיך ויאריו דבריך.

השיב ראש המשמר: לא אסור מן התורה ימין ושמאל, פי אנחנו בחסד ה' עומדים בארץ אשר זרע בה יצחק את זרעו, ועלינו העיד הכתוב ואמר (בראשית כו, יב): "וימצא בשנה ההיא מאה שערים", על-פני נשים דרך משל, שכל אחד מן השבטים ימצא מאה סאין של חטים לשנה, עליך אם פן הדבר לגמר אישי ראש הסנהדרין, ולהודיע לי כי על מאה סאין לא יפריש השבט יותר מחמש לשנה, להעלותו לה' לו חלקו פאשר דברת. אז ענה ראש הסנהדרין ואמר: אנכי לה' אנכי אשרה, פי שם בלבך למצא חשבון נקל לבנות עליו יסודי פננתי, ועליו תקיש לכל מנין כי לעולם יצדק, ודע כי מהחמש הזה אני רוצה לתת ללוי חלקו, ויהיה לו חלק בארץ, ולא אעזב את האביון מכל וכל, וגם לבי אומר לי, שהמותר שיקבלו הפהן והלוי על חלקם לחשבון שכירותם, ישקיט אותם מכל וכל, אם לא קבלו עם הערים והמגרשים פל הסף הנאות להם כפי עמדתם. ועל-פני זה יודו לשמו של הקדוש-ברוך-הוא פל השבטים, שגמל להם חסד לפרע חובותם עם הפרשת התרומה שבאה לו בתורת יעקב על חלקם, פי בה נתרצה, פדי שישלם שכר טוב למתנדבים אותה בעולם הזה ובעולם הבא, עיין שם; ואף שכל הענין צריך עוד באור רחב יותר ויותר, אף מתמצית דבריו תבין את ענין החמש, ואשרי מי שמקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות גמורה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְחַת בִּי, בְּזֶה
שְׁאַתָּה בְּשֵׁרֶת לִי בְּשׁוּרָה נִפְלְאָה, שֶׁהַכְּנֶסֶת לְדַפּוּס אֶת "תּוֹף הַנַּחֵל"
עַל חֲמֵשׁ שְׁמוֹת, וְכֵן "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", חֶלֶק ג', "תּוֹף הַנַּחֵל" עַל סֵפֶר
וַיִּקְרָא כָּבֵר מוֹכְנִים, וְהַשִּׁיחוֹת אֲנִי אָבִיא אֶת זֶה עִמָּדִי בְּקֶרֶב,
וּמִהַקְּנֻטְרָסִים תִּשְׁלַח כָּל מָה שֶׁנִּשְׁאַר אֲצִלְךָ, וְאַתָּה לֹא יְכוּל לְהַפִּיץ, וְ
אֲנַחְנוּ נִקַּח אֶלְךָ מִכָּל קְנֻטְרָס, הַעֲקֵר חֶבֶל מְאֹד עַל הַעֲתוּנִים, כִּי פֹה
זֶה יְכוּל לְלַכֵּת, כִּי רַבּוּ הַקּוֹפְצִים עַל זֶה, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שֹׂמַח
שֶׁהַתַּחֲלֹתָם כָּבֵר לְהַדְפִּיס חֶלֶק ד' מ"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכְּרוּ לְהַגִּיעַ כָּבֵר לְחֶלֶק ק' וְיִוָּתֵר וְיִוָּתֵר.

רְאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרְאֵה לְבִשְׁר לִי
אִם הַדְּפֶסֶת כָּבֵר אֶת "אוֹר יְבִנְאֵל" מִסֵּפֶר 74, וְהֵאֵם ... מְפִיץ, וְכֵן
בְּעִנְיַן הַמְּשֻׁלּוּחַ כָּל הַסִּפְרִים הַמְּכַרְכִּים, שְׂאִין אֶתָּה יְכוּל לְמַכֵּר,
אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַפִּיץ אֶת זֶה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאִין
מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁכִּיל
וְתִצְּלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח לט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נארא, כ"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל אֶפֶס
הַיּוֹתֵךְ בְּחוּץ לְאַרְץ, הַעֲקָר רְאֵה לְשִׁמּוֹר מָאד מָאד מֵה שְׁאַתָּה אוֹכֵל,
שְׂיֵהִיו מְאַכְלִים עִם הַכֶּשֶׁר, וְכֵן תִּשְׁמֹר אֶת עֲצָמֶךָ עִם מִי אֶתָּה
מִתְחַבֵּר, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלִמּוּד בְּכֹל יוֹם שְׁעוֹר
בְּמִקְרָא, שְׁעוֹר בְּמִשְׁנָה, שְׁעוֹר בְּגִמְרָא, שְׁעוֹר בְּמִדְרָשׁ, שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן
עֲרוּךְ, וְשְׁעוֹר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְאַפְלוּ קִצְת דְּקִצְת, וְאַז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֵרֵת אֶת הָאָדָם שְׁלֵא יִפֹּל בְּשׁוּם מְכֻשׁוֹל,
וּמִמְשִׁיכָה עָלָיו יְשׁוּעוֹת וְחֻסְדִּים וְרַחֲמִים רַבִּים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתִּזְכְּרוּ אֶתָּה וְאַחֲוֵיךָ לְמִצָּא אֶת זְוִיגְכֶם,
וְתַתְּחַנְנוּ בְּקִרְוֹב מָאד.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְתָּב בְּכֹל שְׁבוּעָה, וְאַף שְׁכָבָר עֶבֶר הַרְבֵּה זְמַן
שְׁלֵא כְּתַבְתִּי לָךְ, פְּשׁוּט הַיִּיטִי מָאד עָמוּס בְּעִבּוּדָה לְסִדְר כְּמָה סְפָרִים
יְקָרִים, אֲשֶׁר בְּקִרְוֹב יֵצְאוּ לְאוֹר.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח מ

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נארא, כ"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר.

באתי לקיים אשר הבטחתי — לכתב לך, אם אמנם שצריכים אריכות גדולה והזמן אינו בידי, עם כל זאת אמרתי לרוץ שורותים אלו אליך.

עליך לדעת, כי רבנו ז"ל לא בא לשנות שום דבר בזה העולם, רק לחדש את הנשפכות, ועל-כן אין מה להתופח כלל, כי בודאי עקר התכלית הוא, שהאדם יתמיד בלמוד התורה הקדושה, שהיא חכמתו ותפירתו, ויתעמק עצמו בענין רב, עד שייבין את כל התורה כלה, אף המציאות מראה איך שאדם טרוד כל-כף בזה העולם, ובפרט בדורותינו אלו דור של עקבתא דמשיחא, שהגענו כבר אל עקבים ממש, כי בעוונותינו הרבים, בדור הזה הוא דור המבול ודור ההפלה, כי הנאוף והפריצות והתאוות מאד נפוצים בעולם, ובפרט על-ידי כלי הטמאה והמשחית וידיאו וכו', וכן כל החוברות הספרונים והשבועונים של שקוץ תעוב ונאוף, נמכרים ומופצים בריש כל גלי בלי שום בושה, וכן העולם מלא כפירות ואפיקורסות, ומדברים פתוח נגדו ותפירת בלי שום שמץ של יראת ובושה וכו' וכו', דיקא בדורות אלו שלח אלינו הקדוש-ברוך-הוא נשמה כללית, שהיא רבנו ז"ל, שהוא הכין את הכלים למשיח צדקנו, שיכבש את כל העולם כלו, ויתקן את כל העולם כלו במלכות שדי.

והנה היסוד אצל רבנו ז"ל היא תפלה והתבודדות, שאדם ירגיל את עצמו לפרש את כל שיחתו וכל מה שעובר עליו אליו ותפירתו, כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, וירגיל את עצמו מדי יום ביומו לבוא למקום פנוי שאין שם בני-אדם, וידבר וישח את כל אשר עם לבבו אל הקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה לאט לאט יזכה לבנות את האמונה הקדושה אצלו, עד שיהיה גלוי לפני עיניו ערכות ועימות ידידות זיו שכינת עזו ותפירתו, ועל-ידי-זה יוכל להתפלל התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, ברפת-המזון, קריאת-שמע-שעל-המטה וכו' וכו' בדבקות עצומה, כי על-ידי שמרגילים את עצמם לדבר הרבה עמו ותפירתו, על-ידי-זה נזדכך מחו, עד שזוכה להבין מה שהוא מדבר בעת התפלה, ומקשר את מחשבתו אל דבורי התפלה, וזוכה להתפלל בדבקות עצומה,

עד שלבסוף אם יתמיד בזה, יפתחו לו כל השמות והכפונות השכיכים לכל פרט ופרט מהתפלה. וכמו שאמר רבנו ז"ל, שאצל הצדיקים כל הכפונות הן פרוש המלות של התפלה.

ואותו דבר הוא בלמוד התורה הקדושה, כשאדם חטא ופגם ונכשל במה שנכשל, על-ידי-זה נשמטם מחו ודעתו, ואינו זוכה להבין שום דבר שהוא לומד, אשר בשביל זה רבם ככלם לבסוף עוזבים את הלמוד לגמרי, כי מאחר שאינם מבינים כלל מה שלומדים, על-ידי-זה עוזבים את הלמוד לגמרי, ותכף-ומיד כשרק עוזבים את הלמוד, על-ידי-זה הוא מתמלא בנחשים ועקרבים וכו', שהם כלל התאוות והמדות רעות שנופלים בשאול תחתית ומתחפיו, כי אין עוד שמירה להאדם כמו למוד התורה הקדושה, וברגע שהאדם עוזב את למוד התורה הקדושה, על-ידי-זה נופל לעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחפיו. ולכן גלה לנו רבנו ז"ל דרך קלה, איך שאדם יכול לזכות להיות בכל חלקי התורה הקדושה, ולהתמיד בה ביותר. וכבר מבאר בשיחות-הר"ן, סימן ע"ו, ובעוד כמה מקומות, ואין מה להתנכח על זה. והארכתי בזה בקנטרס "סדר דרך הלמוד", ואין מה לחזור על זה, אלא באתי רק לעורר כמה פרטים, כי כשאדם מרגיל את עצמו ללמד בכל יום כסדרן, ואפלו שאינו מבין במאה אחוז מה שלומד, עם כל זאת אם יהיה עקשן גדול מדי יום ביומו, אז יצליח את דרכו, וסוף כל סוף יפתח מחו, ויזכה להבין את הכל; כי באמת התורה מרה בתחלה, ולבסוף מרגישים בה כל מיני ערבות ונעימות, עד שלא רוצים לעזב את התורה הקדושה, כי סוף כל סוף התורה הקדושה היא חכמתו יתברך, ומי שמכניס את עצמו בזה, הוא נכנס בתוך חכמתו יתברך, אשרי מי שמתמיד עצמו בכל יום ביום בלמוד התורה הקדושה, ואז טוב לו כל הימים!

ואתן לך דגמאות איך שיכולים להצליח ביותר בלמוד התורה הקדושה. למשל: קדם התפלה כשקוראים דף או שני דפים או יותר זהר הקדוש, חק ולא יעבר, אז נפתח לו מחו ודעתו מאד, כי למוד זהר מאד מסגל לטהרת הנשמה, ובמשך שנה או שנתיים זוכים

לְגַמֵּר אֶת כָּל הַזֶּהֱרַקְדוּשׁ, וְאַחַר הַתְּפִלָּה לְוֹמְדִים פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וּבְאִפְסָן כְּזֶה זֹכִים לְסִיִּם בְּכָל שְׁבֻעַ אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבֻעַ עִם רִשׁ"י וְהַתְּרַגּוּם, וּמִי אוֹמֵר, שְׁגָם זֹכִים לְעֵיִן בְּכָל יוֹם אִיזוֹ פְּסָקָה בְּרַמְבַּ"ן הַקְּדוּשׁ וּבִ'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ, וְעוֹשִׂים צִיּוֹן עִם עֵט עַל הַקְּטָע שְׁלֵמֵדְתִּי, בְּאִפְסָן שְׁבַשְׁנָה הַבָּאָה לְוֹמְדִים הֵיכֵן שְׁעֲדִין לֹא צִיּוֹן, וְעוֹשִׂים צִיּוֹנִים חֲדָשִׁים, וּבְאִפְסָן כְּזֶה בְּמִשְׁפָּךְ שְׁתִּים אוֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים גָּמְרוּ אֶת כָּל הַרַמְבַּ"ן הַקְּדוּשׁ וְהִ'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ עַל הַתּוֹרָה, וְכָל זֶה אֵינּוּ לֹקַח יוֹתֵר מִחֲמַשׁ-עֶשְׂרֵה עַד עֶשְׂרִים דְּקוֹת, כְּכֶה בְּהַבְלָעָה, שְׁאָדָם אֵינּוּ תוֹפֵס שְׁבַתוֹף הָעֶשְׂרִים דְּקוֹת הַזֶּה זָכָה לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם עִם 'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ וְרַמְבַּ"ן הַקְּדוּשׁ, וְכֵן בְּעֵנֵן אֲמִירַת מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים, כְּדִי שִׁיזְכֶּה לְסִיִּם בְּכָל חֲדָשׁ, אִם קוֹבְעִים לְעֶצְמָם לְלַמֵּד קֹדֶם הַצְּהָרִים שְׁשֵׁה פְּרָקִים וְאַחַר הַצְּהָרִים שְׁשֵׁה פְּרָקִים וּבְלִילָה שְׁשֵׁה פְּרָקִים, וְכָל שְׁשֵׁה פְּרָקִים לֹא לֹקַח יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים דְּקוֹת אוֹ פָּחוֹת מִזֶּה, אִזּוֹ בְּאִפְסָן כְּזֶה זֹכִים לְסִיִּם בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וּבְכָל חֲדָשׁ שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְזֶה עוֹבֵר כֶּף, שְׁאָדָם לֹא הִרְגִישׁ שֶׁהַחֲסִיר מִזְּמִנּוֹ, בֵּן הַדְּבָר לְהִיּוֹת רָגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', וְעַל-יְדֵי-זֶה מְסִיִּמִּים בְּכָל שְׁבֻעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וּמְלַבֵּד זֹאת קוֹבְעִים לְעֶצְמָם שְׁעוֹר פְּשוּט בְּגִמְרָא, לְלַמֵּד כְּסִדְרָן דָּף אַחַר דָּף, לְמוֹד בְּקִיאוֹת כְּסִדְרָן מִהַתְּחַלֵּת הַש"ס עַד סוּפוֹ, וְזֶה גַם-בֵּן יְכוּלִּים לְחַלֵּק כְּפֶמָה דְּפִים בַּיּוֹם, הַכֹּל כְּפִי הָאָדָם, וּמְלַבֵּד זֹאת הַלְמוֹד בְּרַמְבַּ"ם טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף וְהַלְמוֹד בְּעִיּוֹן, קוֹבְעִים לְעֶצְמָן מִסְכָּתָא לְלַמֵּד עִם כָּל הַמְּפָרְשִׁים וְלְעֵיִן בְּצִיּוֹנֵי עֵיִן-מִשְׁפָּט, וּלְבָרֵר לְעֶצְמוֹ אֶת הַהֲלָכָה בְּרַמְבַּ"ם טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, עַד הָאַחֲרוֹן שְׁבַאֲחֲרוּנִים, וְכֶף שְׁתַּהֲיֶה לוֹ מִסְכָּתָא אַחַת שְׁגוּרָה עַל פִּיו בְּבִקִּיאוֹת וּבְעִיּוֹן גְּדוּל, וּכְשִׁגּוּמָרִים מִסְכָּתָא אַחַת בְּעִיּוֹן, אִזּוֹ מִתְּחִילִים עוֹד מִסְכָּתָא, וְהַמְּסַכְתוֹת הָאֵלוֹ כְּדָאִי לְלַמֵּד אֶל מַה שְׁלָבוּ נִמְשָׁךְ, כִּי כָּל אֶחָד מוֹשֵׁךְ לָבוֹ לְלַמֵּד מִסְכַּת אַחֲרַת, אֲבָל אֶת הַמְּסַכְתָּא שְׁבַחַר לְעֶצְמוֹ, זֶה יִלְמַד בְּעִיּוֹן רַב, וְלַחֲדָשׁ כְּזֶה חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה הַכֹּל כְּפִי הָאָדָם, וְלִלְקַט פְּרוּשִׁים מִמְּפָרְשֵׁי הַמְּסַכָּתָא, וַיְכַנִּיס אֶת עֶצְמוֹ הֵיטֵב בְּתוֹךְ הַמְּסַכָּתָא, וְאֵגַב כְּדָאִי גַם לְקַבֵּעַ לְעֶצְמוֹ שְׁעוֹר בְּתַרְי"ג מְצוּוֹת עַל-פִּי סֵדֵר הַחֲנוּף, כִּי כָּל מְצוּוָה וּמְצוּוָה הִיא

סגיא בפני עצמה, ללמד את שרשי המצוה בגמרא ופוסקים, ולעין בה בעיני גדול, וזה יועיל לו מאד מאד, כי תהיה לפניו כל מצוה ומצוה מבררת משרש הגמרא עד הפוסקים ועד אחרון שבאחרונים.

מה אמר לך! הנה ראוי לי להאריך לך בדבר זה עוד מאה עמודים, אף הזמן אינו בידי, כי טרדותי רבו כמו שרבו, אמרתי לרוץ אליך על-כל-פנים שורותים אלו. אף באמת גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נ), שהעולם הזה מטעה אותנו מאד מאד, ואת זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד וכו', עין שם; אותו דבר בענין הנ"ל, בודאי מי שבווער לבו להגיע אל דבקות הבורא יתברך שמו, לא יכנס בשום קשיות וספקות כלל, אלא יקים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות, ויתבודד עצמו אליו יתברך בכל יום יום בקביעות עצומה, אשר בודאי אם תכנס בנפוחים עם אנשי העולם, יאמרו לך: למה אתה צריך לגמרי להתבודד וכו', ומי אמר דבר זה וכו', וזה לא נחויץ, כי הרי כבר יש לנו התפלות המסדרות מאנשי כנסת הגדולה וכו', כנהוג אצל המתנגדים והמתלוצצים על ענין זה של תפלה והתבודדות, ולכן מי שרק רוצה לציית את רבנו ז"ל, אינו נכנס בנפוחים עמהם, ואותו הדבר הוא בלמודי תורה הקדושה על-פי סדר-דרכי-הלמוד של רבנו ז"ל, ללמד פסדרן המובא בקנטרס סדר-דרכי-הלמוד, אשר בודאי יש הרבה מתנגדים על זה ומתלוצצים מזה, אבל מי שחפץ באמת, רואה ומבין ומשכיל, אשר אין עוד עצה טובה קלה ונעימה כמי שלומד הסדר-דרכי-הלמוד של רבנו ז"ל, אף מה לעשות? הבחירה חפשית, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל!

אקנה להקדוש-ברוך-הוא לכתב לך עוד, אם תכתב לי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך ולאשתך, שתזכו לעבר לגור ביבנאל, ושם תזכו לזרע של קימא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח מא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ אֵל ... גֵּרוּ וְיֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רֹאה לְדַקְדָּק לְלַכֵּת עָרֵב וּבִקְרָה לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְכֵן אֲשַׁתֵּךְ תְּדַלִּיק אַרְבָּעָה גִירוֹת לְכַבוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְיִלְהוֹסִיף שְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, וְיִלְבַּקֵּשׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת עַל בָּנִים וְיִקְא, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת וּבִפְרָט עַל בָּנִים — מְאֹד מְסֻגָּלָת.

תְּכַנִּים אֶת עֲצָמְךָ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מִקְּשִׁיּוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לְךָ שׁוֹם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי תִקְוָה הָאִמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּדְבִיק אֶת מַחְשַׁבְתְּךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִבְטֵל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִזְכֶּה לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, כִּי 'אִמוּנָה' גִּימְטְרִיָּה 'בָּנִים'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וְיֵאִיר אֶת בֵּיתְכֶם, וְאִז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים בְּזֶה וּבִבְא!

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח מב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נא ונא אל תבלבלו את עצמכם משום דבר, ואל תתחרטו כִּלְל בְּזֶה שְׁעֻבַתְּ אֶת הַבְּחֹר הַחֲלוּנִי, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ יְהוּדִים מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁנוּ לְקַיִם אֶת תּוֹרַתוֹ וּמִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי מֵהַ כְּדָאֵי לְהַצְטַעַר שֶׁלֹּא נִכְנַסְתָּ לְגֹב אֲרִיזוֹת, כִּי אִם לְחֹטֵא בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא כְּדָאֵי בְּכֻלָּל לְהִשְׁאָר כָּאֵן, וְעַל-כֵּן כָּל הַבְּלוּלִים וְהַסְּפֻקוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בָּךְ, הִכַּל הֶבֶל וְרַעוּת-רוּחַ.

רק ראו להחזיק מעמד, ואז תראו איך שהקדוש-ברוך-הוא יזמין לך בחור ירא שמים, ותתחתנו אתו לשם שמים, העקר אל תהיי בִּרְנִיית, אלא השדוף ראשון שיציעו לך, אם הוא בחור שרוצה ללמד וירא שמים, תגמרי אתו בסימן טוב ובמזל טוב, ותבשרי לי בשורות משמחות.

העקר ראי להיות שמחה ועליזה, ותשמחי את ההורים ואת כל המשפחה ואת כל החברות שלך, תעבדי על עצמך להיות שמחה ועליזה, כי השמחה מרחבת את הדעת והמח, ועל-ידי שמחה זוכים לעבר על הכל, אשרי מי ששמח תמיד, ומשמח את אחרים, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח מג

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשנ"ב.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי שספרי רבנו ז"ל מחיים אותך, ראי לשם עין עיונך בתוך הספרים הקדושים, ושם תמצאי מרגוע לנפשך ותצליחי בחייהך. ועקר ההצלחה הוא להיות תמיד בשמחה, על אף שכואב מאד מאד הלב על מה שרואים ושומעים ומרגישים סביב וכו' וכו', וזה מכניס את האדם לדפאון ושברון לב וכו' וכו', עם כל זאת עקר גדלת בר ישראל —

כְּשֶׁמִּהְפֵּךְ הַכֹּל לְשִׂמְחָה, וְהוּא כָּל-כֶּף שִׂמְחָה, עַד שֶׁשִׂמְחָה עוֹבְרָת אֶת כָּל הַגְּבוּלוֹת, וּמְשַׂמַּח אֶת אַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶה הוּא עֵקֶר הַתְּכִלִּית בְּעוֹלָם — לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר "עֲזוּ וַחֲדוּהוּ בְּמִקְוֵמוֹ" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' טז, כז), אֲשֶׁרִי מִי שִׂמְחָה תָּמִיד, וּמְשַׂמַּח אֶת אַחֲרִים, שְׂאֵז עוֹלְמוֹ יִירֶשׁ בְּחַיָּיו, וְלִהְפּוֹךְ כְּשֶׁאֵין הָאָדָם רוֹצֵה לְקַבֵּל דְּבוּרִים אֵלָיו, אֲזִי הוּא בְּתוֹךְ גִּיהֵנוּם, וְלֹא רַק שֶׁהַגִּיהֵנוּם מְסַבֵּב אוֹתוֹ, אֲלֵא הוּא מְסַבֵּב אֶת הַגִּיהֵנוּם עַל אַחֲרִים, כִּי הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן הֵן הֵן הַגִּיהֵנוּם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שִׂמְמֵשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת הַגֵּן-עֲדָן שֶׁהִיא הַשִּׂמְחָה וְהַנֶּעֱם, הַעֲרֻבוֹת וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח מד

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נֶאֱרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁאֵתָּה זוֹכָה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַצְוֶה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה; כִּי בְּאַמַּת אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אָדָם הַמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר זוּלָתוֹ, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עוֹבְרִים עַכְשָׁיו עַל בְּנֵי-אָדָם כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְשַׁפְּרִים וְגַלִּים, וְכֻלָּם שְׂרוּיִים וְנִמְצָאִים בְּפִתְחֵי וּבְעֲצָבוֹת וּבְדְכָאוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׂעוּבֵר, וּכְשֶׁבֵּא בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָם, וּמְכַנִּיס בָּהֶם תִּקְוָה וְאוֹר וְכוּ' — אֵין לְמַעַלָּה מִמַּצְוֶה זוֹ. וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נְפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, וּבּוֹא תְּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְכָל שְׁכֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, מֵה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָךְ בְּהַשְׁגוֹת נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת עַד מְאֹד;

כי מי שזוכה לקרב את אחרים אליו יתברך, על-ידי-זה נעשה כלי להמשכת שכירת עזו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח מה

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נארא, כ"ד טבת י' שובבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך היום, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך על אף כל הבלבולים והקשיות והספקות שעולים על לבך ועל דעתך וכו' וכו'. ובאמת עליך לדעת, ידידי היקר! שעל כל אחד ואחד בזה העולם עוברים כל מיני מחשבות וירידות וקשיות וספקות וכו' וכו', ועקר גדלת בר ישראל — שהוא עובר על כל הקשיות. ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מו"ק, חלק א', סימן סד), אשר בשביל זה עם ישראל נקראים עבריים, שעוברים מעבר אל עבר, כי כל הקשיות והספקות שעולים על לב האדם, הם רק מהחלל הפנוי, וכשאדם מחליט שלא ישאל שום קשיות וספקות — הן עליו יתברך והן על הצדיקים, על-ידי-זה הוא עובר מעבר אל עבר. ולכן ראה, אהובי, ידידי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, אלא הדבק את עצמך בו יתברך.

וצריך שתדע, פי העקר להפיל בכלל נשמות ישראל, ואף שיש לי בלבולים על אחרים, אני צריך לדעת, כי הבלבולים הם מעצמי, פי עקר השלמות — להפיל בכל נשמות ישראל ביחד, ועל-ידי-זה יכולים להמשיך את שכירת עזו יתברך למטה, פי כל בר ישראל הוא כלי להמשכת השכינה, ועל-פן ראה להתאחד תמיד עם אנשי שלומנו היקרים, ותדון אותם לכף זכות; פי תדע, שעל כל אחד ואחד עובר קטנות וירידות וחלישות הדעת, חוכות ודחקות ועניות,

צרות ויסורים מיסורים שונים וכו' וכו', ואשרי מי שזוכה לחזק את חברו, ומי יודע אם לא באת אל המקום הזה אלא בשביל לחזק את אנשי שלומנו, ואתה צריך לשמח מאד ולרקד בכל יום עם אנשי שלומנו ולשמחם, ובזה שאתה תרקד בכל יום ותשמח את אנשי שלומנו, בזה גם לך תשפע שמחה, כי בזה שמשמחים אחרים, גם לעצמו נשפעות השפעות.

ראה להפיל באין סוף ברוך הוא על ידי אמונה פשוטה, כי אצל רבנו ז"ל היה העקר אמונה פשוטה, ואמר, שעל ידי אמונה יכולים לעלות אל כל המדרגות הכי גדולות, ועקר האמונה היא בתמימות ובפשיטות, לידע ולהנדע ולהודיע, שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיה ומקים את כל העולם כולו, ואשרי מי שזוכה להכניס את עצמו בידיעות אלו, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא שלבל תפגס בך איזו מחשבה חיצונה, כאלו אני מקפיד עליך, אדרבה, יעיד עלי הקדוש-ברוך-הוא איך אני אוהב אותך בתכלית האהבה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימשך אור ודעת וחסד עלינו, ונזפה כבר להפיל באין סוף ברוך הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, ואם אפשר בכל יום, ולשלח את זה בסוף השבוע — מה טוב ומה נעים, כי נפשי קשויה בנפשך.

י"ח מו

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר נארא, כ"ד טבת, י' שבבים התשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב

ממך, ואיך שאתה מחזק את עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש
 בך, ובפרט שבתקף קטנותך ודחקותך בגשמיות וברוחניות אתה
 חוטף למוד התורה הקדושה, אשר אין למעלה מזה, פי התורה
 מכפרת על הכל. ועל-כן אשרי מי שמתמיד בלמוד התורה
 הקדושה, ולומד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, התורה
 מכפרת על הכל, וכיון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם
 כאלו לא חטאתם לפני מימיכם.

נא ונא ראה לשמר את עצמך מכעס ובפרט על הילדים, אסור
 להרביץ לילדים בשום פנים ואופן, ואף שהחטא המגנה הזה של
 פגם-הברית הורס את מח האדם לגמרי, עד שמשתגע, רחמנא
 לצלן, ומאבד את דעתו, ומזה בא לכעס ורציחה וכו' וכו', עם כל
 זאת צריכים לקיים (חבוקק ג, ב) "ברגז רחם תזכר", ובפרט על
 הילדים, אסור להפותם יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, ומכל
 שכן לתת להם מכות רצח — זה מנהג גויים, רחמנא לישזבן,
 על-כן ראה מהיום והלאה לשמר עצמך מאד מאד מפעס, ואל
 תוציא את כעסך על הילדים.

נא ונא ראה לשמח מאד מאד, ותמשיך את עצמך מאד אל
 השמחה, כי היסוד והעקר בדעת רבנו ז"ל היא השמחה, וכל מה
 שהאדם שמח יותר — נודבכת דעתו, וזה עקר תקוון הברית, אשרי
 מי ששמח תמיד, ואז טוב לו כל הימים.

ראה לכבד מאד את אשתיך, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד
 מאד (פמובא בשיחות-הר"ן, שיחה רס"ג ורס"ד, עין שם); וראוי לך ללמד
 הרבה "שיחות-הר"ן" ו"חיי-מוהר"ן" ו"פעלת הצדיק", כי הספורים
 מרבנו ז"ל ושיחותיו הקדושות מעוררים ומלהבים את לב האדם
 להתחזק בכל מיני מצבים של האדם, אשרי מי שאינו מטעה את
 עצמו כלל, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל יום, ותשלח את זה בסוף

השבוּע, ועל-ידי-זה יצא ממך כל הרע והחשך שגדבק בך מעוונותיך (פמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד').

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח מז

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שוכבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שזכית להתחתן — אין לתאר ואין לשער כלל, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה להפקד בזרע של קימא, ותמיד תהיה שש ושמח על נעם חלקך.

עליך לדעת, כי גלוי ההשגחה הוא על כל בר ישראל, רק צריכים להכניס את מחו ולראות את ההשגחה פרטית, איך שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד, ובזה אתה יכול להסתפל על עצמך, כי מי האמין שתחתן פעם כפי הירידות והנפילות שעברו עליך, והקדוש-ברוך-הוא עזר לך שזכית להתחתן, ובזה ראוי לך לשמח מאד מאד, והשמחה תרחיב לך את דעתך, שתזכה להכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא.

נא ונא ראה להתמיד ביותר בלמוד התורה הקדושה, ואל יחסר לך יום מבלי למוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, זהר תקונים, ותעשה מפל אחד שעור אפלו קצת דקצת, ובל יחסר לך יום אחד מבלי למוד הלמודים האלו, והעולה על הכל — ספרי רבנו ז"ל, אשר הם יסוד האמונה, כי פשלוקחים את למוד רבנו ז"ל, על-ידי-זה זוכים ללמד באמונה ברוחה ומזככת, כי כל הלמוד הולך כבר בצורה אחרת לגמרי.

נא ונא שמר את עצמך מפעס וקפדות, ואל תקפיד על אשתך, רק ראה לכבדה ליקרה, ואז טוב לך כל הימים.

רָאָה לְהִתְבּוֹדֵד עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְפַרֵּשׂ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח מח

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ד טבת, י' שׁוֹכְבִים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מְאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רָאָה לְצִיַּת מַה שְּׁבִקְשָׁתִי אוֹתְךָ, אֶת הַשְּׂדוּף הָרֵאשׁוֹן שֶׁיִּצְיַעוּ לָךְ תִּקַּח וְתִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְאִזּוֹ תִרְאֶה נְסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

גַּא וְנָא רָאָה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי הַשְּׂמֻחָה הִיא יְסוֹד וְהַעֲקָר בְּדַעַת רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁשְּׂמַח תְּמִיד, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, כִּי הַשְּׂמֻחָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, כִּי כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח יוֹתֵר, זוֹכֵה לְתְּקוּן הַבְּרִית יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ לְשִׁמְעַע בְּכָל יוֹם כְּלִי זִמְרָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּתְחַתֵּן, כִּי כָּל הַשְּׂרׁוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרׁוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה (יבמות סב:), הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּצְּלִיחַ בְּרַבְּךָ, וְתִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבִתְפִּלָּה בְּכוֹנֵה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח מט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ד טבת, י' שׁוֹכְבִים ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ", הַגּוֹי"ה

עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וַצִּוּקָה, וּמִכָּל נֹגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אחי ורעי היקרים! ראו לשמח מאד מאד על נעם חלקכם, שאתם זוכים לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי הממשיך לנו ישועות גדולות, אשרנו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו יודעים מאור האורות ומצח הצחצחות, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שעשה עמנו.

נא ונא ראו לקים את כל המצוות בשמחה גדולה, כי על-ידי שמחת המצוות יכולים לזכות לכל הישועות שבעולם, וחקמינו הקדושים אמרו (ויקרא רבה, פרשה לר, סימן ג): למדתך תורה דרך ארץ, שכשיהיה אדם עושה מצוה, יהיה עושה אותה בלב שמח, כי העקר הוא שמחת המצוות, כי כשאדם עושה מצוה בשמחה, בזה מראה שלבו נכון אליו יתברך, ועל-כן ראו לקים את כל המצוות בשמחה עצומה, וחקמינו הקדושים אמרו (שבת ג): כל העושה מצוה כמאמרה, אין מבשרים אותו בשורות רעות, ואם היו בני-אדם יודעים את מעלת הזוכה לעשות מצוה בשמחה, היו תמיד עושים את המצוות בשמחה, כי באמת כל בר ישראל מלא מצוות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נז): אפלו ריקנין שבך, מלאים מצוות פרמון; אף אין האדם תופס, שעקר שלמות המצוות הוא לעשות את זה בשמחה, כי הרי האדם יש לו מזוזה על פתחו, ומתעטף בציצית ותפלין, ואוכל כשר ושומר שבת וכו' וכו', ובזה ראוי לו לשמח מאד מאד, ובזה נבחן כל בר ישראל אם לבו לשם שמים — אם מקים את המצוות בשמחה, על-כן ראו לקים את כל המצוות בשמחה עצומה, ועל-ידי-זה תמשיכו על עצמכם ערבות נעימות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך.

כי באמת על-ידי שזוכים לקים את המצוות, על-ידי-זה ממשיכים על עצמם אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, כי כל מצוה היא רצונו יתברך, כי יש תרי"ג מצוות — רמ"ח מצוות

עשה כנגד רמ"ח איבריו של האדם ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה גידי אדם, וכשאדם מקיים איזו מצוות עשה, בזה הוא מתיה את האבר מאיבריו, וכששומר עצמו לא לעשות חס־ושלום רע, על־ידי־זה נשמר גיד מגידו, שלא תבוא אליו איזו מחלה, חס־ושלום, כי המצוות מעשיות שאדם מקיים, הוא ממשיך על עצמו רפואה בין בגשמיות ובין ברוחניות, ועל־פן ראו לקיים את המצוות בשמחה עצומה, ועל־ידי־זה תמשיכו על עצמכם חיות וזיו ודבקות, אשרי מי ששם לבו אל דברים אלו.

נא ונא ראו לקיים את דברים אלו בתמימות ובפשטות, ועל־ידי־זה תזכו להמדרגות הכי גבוהות בעולם, כמו שאמרתי חכמינו הקדושים (מכילתא פרשת בשלח): כל המקבל עליו מצוה אחת באמונה, כדאי הוא שתשרה עליו רוח־הקדש, כי בזה שאדם מקיים אפלו מצוה אחת באמונה באל עולם, על־ידי־זה ממשיך על עצמו רוח־הקדש, אשרי מי שיקיים בכל יום את מצוותיו יתברך, ועל־ידי־זה ימשך עליו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, אשרי לו ואשרי חלקו!

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נ

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שוכבים ה'תשנ"ב.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך.

לדעתי, אל תשימי לב אל כל הקללות שלהם, הכל הקבל ורעות־רוח, את המשיכי לחיות את החיים שלך, ואל תבלבלי עצמך בכלל משום דבר, ואז תראי איך תצליחי בחייהך, אסור להתבלבל

משום דבר שבעולם, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, ואז תצליחי בחיך.

נא ונא ראי לשמור שבת-קדש, ותדליקי בשבת-קדש הרבה גרות, ובשעת הדלקת הנרות תבקשי מהקדוש-ברוך-הוא כל מה שאת צריכה, כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הנרות, מאד מאד מקבלת ומרצה בשמים.

הכפל הדבר לא להתנחם כלל לכל הצרות והקלות שלהם, כי הכל הבל ורעות-רוח, והקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך מכל רע, וימשך עליך ברכה והצלחה מן השמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נא

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שוכבים ה'תשנ"ב.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה מה דנהנה הנה וכו', ראי מהיום לקבל על עצמך את הבחור הראשון שתפגשי, ותהיו רציניים, שתתחתנו לשם שמים, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו להקים בית נאמן בישראל, ותולידו בנים, ועוד תראי בני בנים.

נא ונא לשמור שבת-קדש, ואז השבת תשמר עליך, ובזכות שמירת שבת-קדש, תזכי למצא את בן זוגך, כי השבת היא בת זוגן של ישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נב

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שוכבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לשמר שב־ת־קדש, ואז השב־ת־תשמר עליך. ותדע פי בזכות שב־ת, תהי־ה לך פרנסה בשפ־ע. והי־ה טוב מאד, שתקבע לעצמך שעור בהלכות שב־ת, ותלמד כל יום קצת מהלכות שב־ת, ובזכות זה תצא מכל המצר שלך ויתרחב לך.

ראה לחזק את עצמך באמונת־חכמים, ותשמר את עצמך מאד מאד לא להתלוצץ משום חכם ורב בישראל, ואז תצליח את דרכך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נג

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שוכבים ה'תשנ"ב.

שלום רב אָל ... תהי־ה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לשמר שב־ת־קדש, ואז השב־ת־תשמר עליך, ובזכות שמירת שב־ת־קדש, לא יאָרע לך שום רע.

ראי להשים מלח לפני דלת ביתך בכל יום, ועל־ידי־זה לא יוכלו לעשות לך שום רע אף אחד בעולם.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש בעדך, שתהי־ה לך רפואת הנפש ורפואת הגוף.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נד

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שובבים ה'תשנ"ב.

שלום רב אַל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

ראי להתעלם לגמרי מהבן, ולא לדחק עליו בשום פנים ואפן, כי כל אלו הבעיות באות רק מפני שהדוחקים עליו, ועל-כן תעלימי עין ממנו לגמרי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שיגדל בן נחמד ונעים, טוב לשמים וטוב לבריות, ויהיה לו בטחון עצמי.

אסור לדחק על ילד בשום פנים ואפן.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתרוו ממנו רב נחת, העקר תקימו מה שמצוים אתכם.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש שבועה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ולבקש אז בעת הדלקת הגרות, כי התפלה שהאשה מבקשת על הילדים בעת הדלקת גרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים, ואז הוא עת רצון גדול בשמים לאשה.

ראי לשמר מאד על טהרת המשפחה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נה

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ד טבת, י' שובבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיע אַל ... גרו יאיר ויזרח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מַכְתָּבְךָ.

לדעתך, אינה צריכה לנסע לשום קבר וציון של צדיק, רק אצל רבי מאיר בעל הנס, כי שם תפעל ישועתך, להדליק שמן לכבוד התנא, ולבקש ממנו יתברך שם כל מה שצריכים, והמקום פועל שיתקבלו התפלות והבקשות.

נא ונא להתחשב בזה שיחזור בזמן הכסף ל... כי הרי אני ערב, ויהיה לי ההכרח לשלם, ועוד לא הייתי לאף אחד ערב, והקדוש-ברוך הוא יוציא אותך מהפח ותצלית.

ראה לזרוז היום את ... בענין האשור והרשיון, כי עיני פלות, ומצפים כבר לקבל החר בניה, ולהתחיל לבנות תכף-ומיד.

הקדוש-ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך שאני מבקש ומתפלל בעדך, שכבר ימתקו ממך כל הדינים, ותזכה להפיל בו יתברך, ולא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

נא למסר את המכתבים האלו.

י"ח נו

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נארא, כ"ד טבת, י' שבבים ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל שמחתי שיש לי, בזה שהתחלתם כבר להתעסק בהדפסת ספרי "אשר בנחל" חלק ד', כי זה חיותי וזו תקנותי, ואלו התולדות שלי, וצריכה שתדע, כי יש עכשו צמאון גדול בעולם אחרי דבר רבנו ז"ל, אשר לא היתה כזאת מימי קדם, ובפרט שהשקרים מתגברים בעולם וכו', וכן צצים בכל פעם בעלי דמיונות חדשים המטעים את הבריות וכו', מזה בעצמו

נתעוררות נשמות ישראל לחפש את האור שהוא הקדוש-ברוך-
הוא בעצמו, כי רבנו ז"ל מגלה רק את אמתת מציאותו יתברך בלי
שום לבושים, שהוא אורייתא דעתיקא וכו'.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב יגמרו שני ספרים
יקרים, והם: "חסדי אבות", והוא באור נפלא על כל מסכת אבות,
וכן "דרשות מוהרא"ש", שסדר האברך ... והוא גם-כן ספר נפלא
עד מאד, ותוכל תכף-ומיד למסר את זה להמדפיס, כפי הנראה
אבוא בקרוב מאד תכף-ומיד פשיהיה רק רשיון והתר בניה, מה
לעשות? הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לעקרני וכו', אבל גדול אדונינו ורב
להושיע, ולעולם ידו על העליונה.

ראה לצלצל עכשו ל... שיתקשר תכף-ומיד אל העורך-דין, וכן
תתודע אצלו מה המצב בענין הרשיון, ותכתב לי תכף-ומיד,
ותעשה עמי חסד חנם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח נז

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נארא, כ"ה טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי הקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר ויזרח
לנצח.

לנכון קבלתי היום את מכתבך, שבו אתה מבשר בשם ... גרו
יאיר, שמחר יש כבר אשור סופי, וכבר צריכים לשלם מס השבחה
ואגרה וכו', ובין כן העורך-דין אומר לי, שאין לשלם להם כלום
בעבור מס השבחה, ובין כן איני יודע למי להאמין, ועל-כן תעשה
עמי חסד חנם, ותברר היטב את ... מה קורה פאן, וכן תאמר לו
שיהיה עכשו בקשר עם העורך-דין (אני צלצלתי לו כבר פעמים,
ודחו אותי בלף ושוב), על-כל-פנים שיברר עם העורך-דין מה קורה

כאן, האם לשלם את המס השבחה ואגרה מחר או לא, כי אני אהיה בקשר יותר מאחר עם העורך-דין, ואתפס אותו בביתו, וכן אהיה בקשר עם .... ועל-כן כדי שלא תהיינה הוצאות מיותרות על טלפונים מהקא להתם, שאלו סכומים רציניים יותר ממאה דולר על כמה שיחות, ועל-כן ש... יתאים ויתיעץ עם העורך-דין, באופן ששאלצ'ל לשניהם תהיה לפני כבר תמונה ברורה פדת מה לעשות בפרטיות.

מה אמר לך! אין לך משג על הצער והעגמת נפש שיש לי מכל הצדדים, ובפרטיות עכשו בענין הרחבת הבית, כי אין מקום בבית-המדרש כלל, וכן אין מקום לכולל, ואני רוצה לפתח ישיבה קטנה, והסמ"ך-מ"ם אורב עלי מאד מאד, ועל כל פסיעה ופסיעה שאני רק רוצה לעשות, יש על זה מניעות לאין שעור, והמחלקת מבית ומחוץ תמיד מתגברת וכו', וזו נחמתי, שתהלה לאל, נדפסים ספר אחר ספר, אשר רק זה ישאר ממני.

מה אמר לך, ידידי היקר לי מאד! אין לך משג על גדל זכותכם, אתה ואשתך זוכים ומזפים את הרבים בזכיות פאלו, אשר אין לתאר ולשער, על אף הבזיונות והשפיכות דמים שמנת חלקי, אני מקבל פה ושם דקירות ברוחניות ובגשמיות, עם כל זאת, חסדי השם יתברך, התגובות שיש בכל העולם מהספרים החדשים הם להפליא, ויש אצלנו כבר עד עכשו מאות ספורים בלי שום גזמא רק מהחדשים האחרונים מה הספרים החדשים פאלו אצל אחינו בני ישראל בעולם, עד שיש אנשים שזה ממש חיותם ותקונתם לחיות ולהתקיים וכו', וזה שיך בין חסידים ובין ליטאים, בין אשפנזים ובין ספרדים ממש להפליא, יעזר השם יתברך, שיתפשט בכל העולם פלו כל הספרים.

והבקר עלה ברעיוני, היות שאשתך כל-כף עסוקה בנקוד הספרים "אשר בנחל", שהם חיי וכחי ודמי וכו' וכו', כי כל מח מחשבתו וכל מרצי וכל מהותי הכנסתי בתוך המכתבים האלו, וזה עולה אצלי על הכל, אולי פדאי לכם למסר למישהו רק לנקד את

סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", וְאַתֶּם תְּסַדְּרוּ אֶת זֶה לְדָפוּס, אִם זוֹ לֹא הוּצְאָה גְדוּלָה, אֲשֶׁלֶם אֶת כָּל הוּצְאוֹת הַסְּדוּר, וּבְאַפְּן הַזֶּה יִהְיֶה לְאַשְׁתָּף פְּנָאֵי לְהַמְשִׁיךְ עִם סֵפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", אֲגַב כְּדָאֵי לְצַרְף אֶל הַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" אֶת כָּל הַקְּנֻטְרִיסִים הַמְּדַבְּרִים מִזְּמַן, כְּמוֹ: "שְׁרַפַת הַזְּמַן", "מִרְגַע זֶה", "בְּטוֹל זְמַן", "רַק הַיּוֹם", "חֻבַל עַל הַזְּמַן", "רַק רַגַע", וְלִקְרוֹת אֶת זֶה: "אוֹצֵר הַזְּמַן", וּבִיחַד זֶה יִהְיֶה סֵפֶר נִפְלָא, אֶת סֵפֶר "אֵילָן הַחַיִּים" אֶל תְּדַפִּיס לְעַת עֵתָה, כִּי אֲנִי מְסַדְּרוּ בְּתוֹסְפוֹת אֶלְפֵי שִׁיחוֹת, וְיֵצֵא סֵפֶר נִפְלָא בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל זֶה רַק הַצְּעִתִּי, אִם לֹא יַעֲלֶה יָקָר, שְׁתַּמְסְרוּ אֶת הַסְּדוּר שֶׁל הַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" הַגְּדוֹל לְאַחַר לְגַקְד, וְזֶה יוֹרִיד מִכֶּם אֶת הַלַּחֲץ הַגְּדוֹל, וְכֵן אֶת הַסֵּפֶר הַנִּפְלָא "פְּעֻלַת הַצְּדִיק" כְּדָאֵי לְגַקְד, וְהוּא סֵפֶר נִפְלָא הַפְּלָא וְנִפְלָא, וְנִתְפַשֵּׁט לְאַלְפִים וּרְבֻבוֹת, כִּי הַדְּפִיסוֹ אֶת זֶה כְּמָה פְּעָמִים, וּבְצוּרָה מְגַקְדַת זֶה יֵצֵא לְהַפְּלִיא, וְאַפְלוֹ שְׁיִהְיֶה בְּשָׁנֵי כְּרָכִים, וְאִם אֶפְשָׁר גַּם לְהוֹסִיף תְּמוֹנוֹת עֵתִיקוֹת שְׁיִכּוּלִים לְהַשִּׁיג בְּבָנֵי בְּרַק בְּגִנּוּן קְדוֹשׁ הַשֵּׁם, זֶה יִהְיֶה מִמַּשׁ פָּאָר, אֶפְלוֹ שְׁיִהְיוּ שְׁנֵי כְּרָכִים, וְכָל זֶה אֲנִי רַק מְצִיעַ, כְּדֵי לְהוֹרִיד אֶת הַעֲמָס שֶׁל הַנְּקוּד מְאַשְׁתָּף, כִּי טוֹב שְׁתַּכְנִיס עֲצָמָה יוֹתֵר בְּ"אֲשֶׁר בַּנְּחַל" וּבְהַקְּנֻטְרִיסִים.

אֵיךְ שֶׁהוּא רָאוּ לְחַזֵּק עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקְכֶם, אֲשֶׁר בַּנְּחַל שֵׁם גּוֹרְלְכֶם.

רָאוּ לְהִתְקַשֵּׁר תַּכְּף-וּמְיָד וּלְהַתְּוַדַע מִכָּל הַנִּל, כִּי פָּשוּט זֶה הוֹלֵךְ לִי בַּחַיִּים כְּכֹר לְבוֹא לְגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְזֶהוּ עֲכוֹב גְּדוֹל, וְחֻבַל מְאֹד מְאֹד עַל כָּל יוֹם וְעַל כָּל שָׁעָה.

הַעֲקָר אֶל תְּבַלְבְּלוּ עֲצָמְכֶם מִשׁוּם בְּלָבוּל, כִּי רוֹאִים בְּעוֹלָם כָּל-כָּף תְּרַבָּה אֲנָשִׁים הַסֵּתִבְכוּ בְּחֻבוֹת עַל דְּבָרִים שֶׁל מָה בְּכָף וְכוּ', וְאַתֶּם נִתְפַּסְתֶּם עַל עֲנִינִים שֶׁל קְרוֹב הַגְּאֻלָּה וְכוּ', מָה שְׁעַכְשׁוֹ הַכָּל נֶעְלַם וְנִסְתָּר, וּכְשִׁיבוֹא הַזְּמַן יִתְגַּלוּ דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, שְׁהִיוּ לְפָנֵי הַעֲיִנִים, וְאַף אֶחָד לֹא תִפֵּס וְלֹא רָאָה וְלֹא שָׁמַע.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

המחכה לשמע תשובה מידית בענין .... והעורף-דין.

י"ח נח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נארא, כ"ה טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה יגיעו אל ... גרו יאיר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתצא מהסכך הזה שנסתבכת בו, אין עצה אחרת רק לילך אל ציון התנא רבי מאיר בעל הנס, ולהדליק שם שמן ולבקש על גס, ואגב תזכיר גם אותי, כי פלו פלו כל הקצים וכו'.

ראה ותעשה כל מיני פעולות שבעולם ש... יסע היום לטבריה, וישלם את המס אגרה וכו' כדי להוציא רשיון, כי הסמ"ך-מ"ם הרשע אינו נח פרגע, ימח שמו וזכרו, ועל-כן אפלו שירצה, חס-ושלום, לחבל כבד יהיה גמור, ומתחילים כבר לבנות... ועל-כן תעשה חסד, ותזרז אותו שיסע עוד היום לשלם.

תמסר לו את המכתב הזה, וכן מכתב לבנק, וזה מאד מאד דחוף.

תאמין לי שראשי בל עמדי עכשו, כי דברתי עם העורף-דין, ואומר שיש לה רק סכויים קלושים מאד, וצריך לרחמים וזה כואב לי, ואיני יודע עכשו מה ליצע אותך.

הקדוש-ברוך-הוא יעשה עמנו נסים, כי כמה פעמים ראיתי אצלי, אשר פלו פלו כל הקצים, ופתאם נפתח פתח מן הצד והיתה ישועה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

רְאֵה לַעֲשׂוֹת צְלוּם מִהַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְלַחֲלָקָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
וְכֵן הַמִּכְתָּב כָּלְלִי.

י"ח נט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וְאֶרָא, כ"ה טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב לְ... גֵּרוֹ יְאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל מִכְתָּב אֶל מְנַהֵל הַבְּנֵק לְקַבֵּל כֶּסֶף בְּעִבּוֹר הַמַּסִּים,
וְזֶה מִמֶּשׁ גַּם בְּתוֹךְ גַּם שֶׁהַשְּׂגָתוֹ, שֶׁזוֹ הַלְוָאָה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁמְלוֹנָה לִי,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת עִמִּי חֶסֶד חֲנֻם, לִירֵד אֶל הַנְּעֻדָה לְטִבְרֵיָה,
וְלִקְבֹּל אֶת הַתֵּר הַבְּנִיָה, אִף תִּהְיֶה קֹדֶם בְּקֶשֶׁר עִם הָעוֹרֵף-דִּין, כִּי
הוּא רוֹצֵה לְשַׁלַּח לְךָ פָקֵס לְצַרֵּף אֶת הַתְּשָׁלוּם.

וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תַּכְף-וּמִיד פְּגִישָׁה עִם הַקְּבֵלָן, וּכְשִׁיחִיָה
הַכֹּל גָּמוּר, אָבוּא וְאֲחֻתָם. וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, שֶׁיִּתְחִיל כְּבָר לְקֹדֶחַ
וְלַחֲפֹר, כִּי אֲנִי אָבוּא תַכְף-וּמִיד עִם הַכֶּסֶף, רַק תּוֹדִיעַ לִי.

רְאֵה לְהַזְדַּרֵּז, לִפְנֵי שֶׁהַסֵּמ"ף-מ"ם יִצְלִיחַ לְחַבֵּל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח אֶת מְלֹאכֵי הַשְּׂמִירָה עִמָּךְ וַיִּשְׁמְרֶךָ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ס.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וְאֶרָא, כ"ה טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אִם אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת עִמִּי חֶסֶד חֲנֻם, וְלִקְחַת אֶת ... לְטִבְרֵיָה לְשַׁלֵּם
אֶת מַס הַשְּׁבֻחָה וּמַס אֲגָרָה, וְזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ, כִּי יִפֶּה שְׁעָה אַחַת

קִדְּם, כְּדֵי שְׁהִסְמֵךְ-מ"ם, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, לֹא יִחַבֵּל, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַסִּיעַ אוֹתוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁכַבֵּר נוֹכַח לְבָנוֹת.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח סא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ה טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֲנִי צָרִיךְ גַּם אֲלֵפִים קִנְטֵרְסִים "בְּרַח מִהַמְלַכְדָּת", וְאֲלֵפִים קִנְטֵרְסִים "מְאִירַת עֵינַיִם", וְהִנֵּה בְּקִרְוֹב תִּקְבַּל אֶת כָּל הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אֲנִי חַיֵּב לָךְ.

רָאָה לְצַלְצֵל אֵל ... שְׁתַּכְּף-וּמִיד יִלָּךְ הַיּוֹם לְבִנְךָ, וְיִקְבַּל אֶת הַכֶּסֶף הַמְּחַכָּה עָלָיו, וְיִסַּע עִם ... לְטַבְרִיָּה, וְיִשְׁלַם אֶת אַגְרָה וְהַמַּס הַשְּׂבָחָה, וְיִדְבֵּר גַּם עִם הַקַּבְלָן, וְתַכְּף-וּמִיד יִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת כְּלוֹנְסָאוֹת וְיִסוּדוֹת וְאֲנִי כָּכֵר בָּא.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח סב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

רָאָה לַעֲשׂוֹת עִמִּי חֶסֶד חֲנֻם, וְתַתְּקֶשֶׁר עִם ... וְתִתְנוּדַע מִה קָרָה הַיּוֹם, הַאֵם שְׁלֵם אֶת הַמַּסִּים? וּמָה אוֹדוֹת הַרְשִׁיוֹן? ! כִּי עֵינַי כְּלוֹת כָּל הַיּוֹם לְשִׁמְעַ רַק בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת בְּעֵנֵן הַרְחַבַּת הַבַּיִת וּבִנְיַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, כְּדֵי שְׁאֲזַכָּה כָּכֵר לְבוֹא לְגוֹר שָׁם.

אוֹדוֹת הַמְּשָׁלוּחַ, תִּכְתַּב לִי בְּדִיוֹק מָה אַתָּה שׁוֹלֵחַ, גַּם אֲנִי צָרִיךְ

אֲלֵפִים קִנְטָרְסִים "יּוֹם הַנְּשׂוֹאִינ'ן" וְאֲלֵפִים קִנְטָרְסִים "יּוֹם הַשְּׁנָה". מָה אָמַר לָךְ! אֵינְךָ מְלִים לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד וְהַיְכּוּת שֶׁיֵּשׁ לָכֶם בְּהַדְפַּסְתָּ סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו'ל, כִּי זֶה עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל בְּעוֹלָם. וְאִף שֶׁבְּאֵמַת אָנוּ נִמְצָאִים עֲכָשׁוֹ בְּמַצָּב כִּסְפֵי קֶשֶׁה, עִם כָּל זֹאת גְּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אוֹדוֹת הַגָּהֶת הַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", הֵאֵם אֵינּוּ כְּדַאי לְמַסֵּר אֶת זֶה לְמִישֶׁהוּ, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הַכֹּל גָּמוּר, וְלִצְרֵף אֶל זֶה אֶת כָּל הַקִּנְטָרְסִים הַמְדַּבְּרִים מֵעֲנִינֵי שְׁמִירַת הַזְּמַן, וְלִקְרֹאוֹ: "אוֹצֵר הַזְּמַן", וְלְהוֹסִיף לָזֶה כַּמָּה קִנְטָרְסִים חֲדָשִׁים.

תְּהִלָּה לְאֵל, הַעוֹרֵף מְכַנִּיס עֲכָשׁוֹ אֶת כָּל הַמְרִץ שֶׁיֵּצֵא עִתּוֹן לְתַפְאֲרָתוֹ, וּבְקִרּוֹב נוֹכַח לְהַפְיֵץ אֶת זֶה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַמְצַפָּה לְתִשׁוּבָה מִהִירָה עַל כָּל הַנ'ל...

י"ח סג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ו טֵבֶת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים חֲסִידֵי בְּרִסְלָב תְּלִמִּידֵי הַיְכָל הַקֹּדֶשׁ, הַיְנִי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵהֶם וְיִצְיִלֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל נֹגַע וּמַחְלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! אֵינְךָ אָנוּ יְכוֹל לְהַסְבִּיר לָכֶם אֶת גְּדֹל הַנְּחִת־רוּחַ וְהַשְּׂמֻחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שֶׁאֲנִי שׂוֹמֵעַ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל אַתֶּם מַחְזִיקִים אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְאַחַד עוֹזֵר לְהַשְׁנִי, זֶה כָּל תְּקִנָּתִי וְרִצּוֹנִי, כִּי בְּזֶה שֶׁתְּהִיוּ בְּיַחַד מְאַחֲדִים, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶלֵינוּ אֶת רַבְּנוֹ ו'ל, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ ו'ל: כִּשְׁאֲנַחְנוּ נַחְזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ אֶלֵינוּ, וְאֵת זֶה אָמַר קֹדֶם שְׂנֹסַע מֵעִיר בְּרִסְלָב אֶל עִיר אוֹמֵן לְהַסְתַּלַּק לְעֵילָא וּלְעֵילָא וְכו',

וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל זֶה, שֶׁדָּבַר זֶה סוֹבֵב בְּכָל הַדּוֹרוֹת, אִם קְבוּץ אֶחָד שֶׁל חֲסִידֵי בְּרִסְלָב מַחְזִיקִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה יוֹצֵאת מִן הַכֶּלֶל, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיכִים אֶת רַבְּנוּ ו"ל אֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְעֹזֵר אִישׁ אֶת רַעְהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ אֶת רַבְּנוּ ו"ל.

נָא וְנָא לְבָרַח מִכָּל מִינֵי לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (עֲרוּבֵין טו:): כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין אָנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם; עַל-כֵּן צְרִיכִים לְבָרַח מִזֶּה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַלְשׁוֹן הָרַע שֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַשָּׂנִי, הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְחֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה א'): הִיָּה מִשֶּׁה מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ וְאוֹמֵר: מָה חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁתַּעַבְדּוּ מִכָּל הָאֲמוֹת? בֵּינָן שֶׁשָּׁמַע דְּבָרָיו שֶׁל דִּתָּן, שֶׁאָמַר: "הַלְהַרְגֵנִי אֶתָּה אוֹמֵר" וְכוּ', אָמַר מִשֶּׁה רַבְּנוּ: לְשׁוֹן-הָרַע יֵשׁ בֵּינֵיהֶם, הֵיאֵף יִהְיֶה רְאוּיָן לְהַגְאֵל; הָרִי, שֶׁעַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הָרַע מִתְעַפְּכֶת הַגְאֵלָה. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְהִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מְאֹלוֹ הָרָשָׁעִים הָעוֹשִׂים פְּרוּדִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וּמְלַבִּישִׁים אֶת עֲצָמָם בְּמִצּוֹת אֶהְבֵת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲשֶׁר בְּאֲמַת אֶהְבֵת עֲצָמָם הֵם חוֹשְׁבִים, וְלֹא אֶהְבֵת זוֹלָתָם, כִּי אֶהְבֵת יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּית הִיא לְאֶהֱב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְלֹא לְהַכְנִס בְּתַחוּם חֲבָרוֹ, כִּי בְּפָרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (קְדוּשִׁין נט): עֲנִי מִהַפֶּף בְּחֲרָה וּבָא אַחַר וּנְטָלוּ מִמֶּנּוּ — נִקְרָא רָשָׁע; וְזוֹ אֲמַרְתָּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים, וְאֵין עַל זֶה שׁוֹם חוֹלֵק, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְסַבֵּל פֶּה מִמְסִירָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, עַד שֶׁלִּקַּח מֵאֲתָנוּ אֶת הַמְּבָנִים, וְאֵין עַל זֶה שׁוֹם מְחִילָה, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשַׁלֵּם שְׂכָר דִּירָה בְּעִבּוֹר הַתְּלִמוּד-תּוֹרָה וּבְעִבּוֹר בֵּית-סֵפֶר, וְכָל זֶה מְסַתֵּם בְּהוֹצָאוֹת גְּדוּלוֹת עַל לֹא דְבָר, רַק מִחֲמַת אֶהְבֵת יִשְׂרָאֵל... לְהִבִּיא יְלָדִים מִבְּחוּץ, וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לְבָרַח מִכָּל אֵלוֹ הָרָשָׁעִים הַמְּסִיתִים וּמְדִיחִים, כִּי אֵין לָנוּ שׁוֹם עֶסֶק וּדְבָרִים עִם שׁוֹם בְּעֲלֵי לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, כָּל עֶסְקֵינוּ צָרִיף לְהִיּוֹת רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, לְהִתְמַיֵד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הִקְדוּשָׁה עַל-פִּי סֹדֵר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד תִּהְיֶה אֲצִלוֹ עֲרָמָה שֶׁל סְפָרִים: תַּנ"ךְ,

מְשַׁנְיֹות, בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסַפְתָּא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, מְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, זֶהר וְתַקוּנִים, לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, לְקוּטֵי-הַלְכוּת, וְהַלְמוּדִים הָאֵלוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ קֶצֶת דְּקֶצֶת, אֲבָל חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבְאִפְנֵי הַזֶּה נִזְכָּה לְסִיּוֹם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי רַק זֶה מֵה שֵׁיִשְׂאָר מֵאֲתָנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת פָּרָק ו'): אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבִים וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְבֵרַח מִהַסְמֵ"ף-מ"ם וּגְנֻדָא דְלִיה מְכָל אֵלוּ הַבְּעֵלִי לְשׁוֹן-הֶרֶע, וְלְבֵרַח רַק אֶל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְלַמֵּד אֶת כָּל הַשְּׁעוּרִים הָאֵלוּ בְּכָל יוֹם, אֲזִי הוּא עֶסוּק שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים יב): אִם הִפְךָ לְשׁוֹנֵף לֹמֵר לְשׁוֹן-הֶרֶע עַל חֲבֵרְךָ, לְךָ וּשְׁנֵנוּ בְּדַבְרֵי תּוֹרָה; וְלִכֵּן מֵה דִּהְוָה הַוָּה, עַד עַכְשָׁו הָיוּ לָנוּ עֶסְקִים עִם הַסְמֵ"ף-מ"ם וּגְנֻדָא דְלִיה, עָלִינוּ לְהִפְךָ אֶת לְשׁוֹנֵנוּ רַק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לָהֶם מְפָלָה, כִּי הַחֲשֵׁף בּוֹרַח מִהָאוֹר, כִּי 'מַעֲט מִן הָאוֹר דּוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁף', וְעַקֵּר הָאוֹר הוּא הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַתְמִיד בִּיּוֹתֵר בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲבָל אֵל לָכֶם לְשַׁפְּח כְּרַגַּע אֶת הַמְסִירוֹת וְהַצְרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ וְהַמְתַּחִים שֶׁהַכְּנִיס בָּנוּ הַסְמֵ"ף-מ"ם וּגְנֻדָא דְלִיה וַיְבוֹא יוֹמוֹ...

נָא וְנָא רְאוּ לְהַתְבוּדָד עַצְמְכֶם בְּכָל יוֹם אֲלִיו יִתְבַּרְךָ, וּלְפָרְשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְכֶם וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֵיכֶם בְּפָרְטִי פְּרָטִיּוֹת אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר אֲלֵיהּ הַנְּבִיא (תַּנָּא דְּבִי אֲלֵיהּ רַבָּה, פָּרָק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמְרַבָּה שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת, הֵן הַמְלוּיִן אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ; תִּתְאַרוּ לְעַצְמְכֶם, אָדָם יוֹשֵׁב לְבַד בְּדָד, וְאֵין לוֹ אֶף אַחָד, וּמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְבֵרַח רַק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמְכַנִּיס בְּעַצְמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיּוֹדַע וַעֲדָ שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲזִי מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ, וְאֲזִי הוּא כֹּבֵר לֹא לְבַד, כִּי בְּכָל מְקוֹם שִׁילָף, יֵשׁ לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לִילָף בְּדַרְךָ זוֹ, אֶף

פעם לא יהיה לבד, כי תמיד ידבר עם הקדוש-ברוך-הוא, וזה ילנה אותו עד שייגיע אל בית עולמו; כי בדרך כלל רואים בני-אדם כשהם צעירים, הם עסוקים בעבודה, וכשמגיעים לגיל העמידה, עדין יש להם עם מי לדבר, וכשבאים לידי זקנה, הם מסתובבים בודדים, ואין להם בחיים שום דבר. ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (קנים פרק ג'): זקני עמי הארץ, כל זמן שמזקנים דעתן מטרפת עליהם, אבל זקני תורה אינם כן, כל זמן שמזקנים, דעתן מתישבת עליהן, כי מי שמרגיל את עצמו עוד בימי נעוריו ובימי העמידה לדבר ולפרש את כל שיחתו אליו יתברך, וכל דבר שרק עושה, הוא מדבר עמו יתברך, אז כשבא לעת זקנתו לדבר עמו יתברך, הוא אף פעם אינו לבד, ואף פעם אינו מבדד, ותמיד יש לו את הקדוש-ברוך-הוא, וזה מלנה אותו עד שמגיע אל בית עולמו, כי צריכים להיות כל-כף חזק בעבודה הקדושה של תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שבעודו בחיים חיותו ידע שאין לו רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אשרי מי שזוכה להחדיר בעצמו ידיעות אלו, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא אבקש את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו היקרים, שיתפללו בעדי, שכבר אזכה לבוא לגור אתכם ביחד ביבנאל "עיר ברסלב", וביחד נתחזק.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו בין בגשמי ובין ברוחני.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח סד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ו טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל המים ... גרו יאיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא אֵל תְּבַלְבַּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, תִּדְעַ כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאִם הֵייתִי מְסַפֵּר לָךְ מָה שְׂעוֹבֵר עָלַי יוֹם אֶחָד, הֵייתָ נִבְהָל וְנִשְׁתַּוְּמָם אִיךָ אָדָם יָכוֹל לִסְבֹּל כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה יִסּוּרִים, אֲלֵא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִנְחוֹת נג): מָה זֵית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׁמִנּוֹ אֲלֵא עַל-יָדֵי כְּתִית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵין חוֹזְרִין לְמוֹטָב, אֲלֵא עַל-יָדֵי יִסּוּרִין, שְׂדִיקָא עַל-יָדֵי הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַבְּלוּלִים שְׂעוֹבְרִים עָלַי מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַכֵּה אוֹתִי בְּסִפְרִים נִפְלְאִים הַמְּחִיִּים נֶפֶשׁ כָּל חַי, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ה): כָּל שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲפִץ בּוֹ מְדַכָּאוּ בְּיִסּוּרִים, וְאִם קִבְּלָם — יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיף יָמִים; וְעַל-כֵּן רָאָה לֹא לִפְלִ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, רַק אֵינְךָ וְיֵהי אֱלֹקִים עִמָּךְ, אִם תּוֹכֵל לִילֵךְ וּלְנִסֵּעַ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֲצֵל מִצָּבֶת קְבוּרַת הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי מְאִיר בַּעַל הַנֶּס, וְלַהֲדַלִּיק שָׁם גֵּר שֶׁל שְׁמֵן זֵית, וְלִבְקֹשׁ וְלַהֲתַפְּלֵל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ נְסִים, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר לָךְ, כִּי אֲצֵלוּ יִתְבַּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה תִּפְלָה, וְעוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְמְרִירוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְהַפֵּל מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְאַוֶּה לְתַפְּלָתְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרֻשַׁת וִירָא): אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הָיוּ זְהִירִין בְּתַפְּלָה, שְׂאֵין מְדָה אַחֲרֵת יָפָה הַיִּמְנָה, וְהִיא גְדוּלָה מִכָּל הַקְּרִבּוֹת, וְאִפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאֵי לַעֲנוּת בְּתַפְּלָתוֹ, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּינּוּן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמְרַבֵּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ, וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, רַק רָאָה לְקַיָּם זֹאת אִם אֶפְשֶׁר מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי זֹאת הַתַּחֲנִּנָה הָאֲחֻרּוֹנָה וְגַם הָרֵאשׁוֹנָה, לְבָרַח רַק אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה מָה שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה כְּכֹר יוֹתֵר מְשַׁלְּשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנָה, וְאִף שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ כָּל הַחַיִּים עַל חוּט דֵּק וְכוּ', וְעַל קֶרֶח דֵּק מְאֹד וְכוּ', אֲשֶׁר בְּכָל רִגְעַ יָכוֹל לְהִשְׁבֵּר וּלְפַל לְתַהוֹם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנִי רַק בּוֹרַח אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְצִיַּת אוֹתִי, עֲשֵׂה גַם אַתָּה דְּבַר זֶה, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק תִּשְׁמַר אֶת

עצמך לצמצם במה שאתה יכול, ובפרט בהוצאות וכו', ואף שאני יודע שזה נגד טבעך, עם כל זאת רבנו ו"ל גלה לנו, שצרכים לשמר מאד מאד על ממון וכו'.

אני מרגיש, שבקרוב יהיה לנו נס גדול מאד, כי איך שהוא כל ענין קבלת ההתר בניה הנה נסי נסים, ואף שהיה מלבש בדרך הטבע של עורך-דין, עם כל זאת זה נס בתוך נס, ועכשו אני צריך לעוד נסים נגלים לבצע את זה מהכח אל הפעל, עד שאזכה לבוא לגור ביבנאל.

אני מאד מאד נהנה, שכל דבר אתם מתעצצים עם הועד, וכן צריך להיות, כי תשועה ברב יועץ (משלי יא, יד), ועל-כן בעניני המכתבים קללים תעשה כפי שמאיר לך, עם כל זאת אני צריך לכתב כמעט בכל יום מכתב קללי, כי רק זה מה שמחזיק ביחד את אנשי שלומנו, כף הם אומרים לי כלם.

פה תקבל רצוף עוד תורה מ"לקוטי-מוהר"ן" עם פרוש "שפת הנחל", והתפלה מ"לקוטי-תפלות", ומי שירצה העתקה מזה תתן לו, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שפכר נזכה לראות בבנין בית-המדרש הגדול.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח סה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ו טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

תשואות חן לך על כל הטרחה שטרחת בעדי היום, וכן בשרת לי את הבשורות משמחות, בן יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שייבשרו לך תמיד רק בשורות משמחות, עד שתזכה לשמע את הבשורה המשמחת של ביאת המשיח, שיבוא ויגאלנו גאלת עולם.

נָא וְנָא אֶל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, רַק רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל מִינֵי
 אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהַגְדִּיל וּלְהַרְחִיב אֶת הַהַדְפָּסָה, וּבְנֻדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב
 אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם חַיִּבִים חוֹבוֹת לְאֶלְפֵי
 אֲלֵפִים וְכוּ' וְכוּ' עַל דְּבָרִים שֶׁל הֶבֶל וְרִיק, עַל נִכְסֵי דִלָּא וְנִדְי וְעַל
 שְׂאָר עֲסָקִים שֶׁקִּנּוּ מִנִּיּוֹת וְכוּ' וְהַפְסִידוּ וְכוּ', וְהַשְׁקִיעוּ הַשְׁקָעוֹת
 וְהִלָּה פֶּשֶׁט אֶת הַרְגֵּל וְכוּ', וּפְהַ הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הִיא
 הַהַשְׁקָעָה מִשְׁתַּלְמָת, כִּי כָּל יִגְיַעַה וַיִּגְיַעַה שְׁמַתִּיגְעִים בְּזָה, מְקַבְּלִים
 חֲזָרָה כָּפֹל כָּפֹלִים.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד "עֵינַי יַעֲקֹב" בְּכָל יוֹם, כִּי הַלְמוּד הַזֶּה
 מְמַשֵּׁיךְ לְאָדָם יִרְאֵת שְׁמַיִם, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, שֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ
 לֹמֵר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דָפִים זֶהר וְכַמָּה דָפִים תְּקוּנִים הַמְזוֹכָכִים אֶת
 הַנְּפֹשׁ, וְכֵן פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת וּמְזוּמָרֵי תְהִלִּים. וְהַעוּלָה עַל הַכֹּל,
 שְׁצַרִיכִים לְהַחֲזִיּוֹת אֶת עֲצֻמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, וְלֹא
 לְפֹל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, רַק לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְשִׁמְעַ כְּלֵי
 זְמֵר בְּכָל יוֹם, וּבְכָלֵל וּבְפָרֻט טוֹב שְׁבַבִּית יִשְׁמַע תְּמִיד קוֹל זְמֵר
 וְשִׁמְחָה, כִּי הָאוֹיֶרָה בְּבֵית שֶׁל שְׁמְחָה מְשַׁתְּנָה לְגַמְרֵי, כִּי הַיְלָדִים
 גְּדֹלִים מִיִּשְׁבָּיִם וְשִׁמְחִים, לֹא-כֵן בֵּית שֶׁהוּא מְלֹא מְרִירוֹת וּמְתַחִים,
 שְׂאִז שׁוֹרָה עַל הַיְלָדִים עֲצֻבָנוֹת וּפְחָדִים יִתְרִים וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן הַהוֹרִים
 מִתְּעַצְבָּנִים וּמִפִּים אֶת הַיְלָדִים עַל יְמִינָן וְעַל שְׂמֹאל וְכוּ', וְעַל-כֵּן
 צְרִיכִים לְרְאוֹת, שְׁבַבִּית שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּמִיד כְּלֵי זְמֵר,
 קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׁמְחָה, כִּי הַשְׁמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמְכַנְסֵת
 יִשׁוּב הַדַּעַת בְּאָדָם, וַיֵּשׁ לוֹ סְבָלָנוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

י"ח סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרָ וְאַרְא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גִּירוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

רְאֵה לְהַזְדַּרֵּז תְּכַף-וּמְיָד בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָ עִם הַקְּבָלָן, וְתַכְף-

ומיד תתחיל לעבד עמו בזריוות עצומה, קדם ללקט את האבנים, ותדע כי העקר הוא זריוות, עד שרק ירצו למנע, כבר יעמדו כל היסודות, ותמשך אותו כי הנה אני בא... ובאמת כפי הנראה בעוד שבועים אבוא אצלכם, אבל ראה להודרו עמו, כי יפה שעה עכשו קדם, כי הסמ"ך-מ"ם אורב על כל דבר שבקדשה.

ואודות ... אל תחלש דעתך כלל, אני כבר אטפל בזה.

העקר אל תפחד מאף אחד, כי דיקא בשעה שפר מאד וחשך גדול וכו', אז דיקא מתחיל להאיר האור ולהיות מתוק וכו', בן יהיה אצלנו, בעזרתו יתברך, "אני רואה עכשו לא רק שהבית יתרחב, אלא גם בית-המדרש הגדול יעמד על תלו", וזה לא יקח הרבה זמן, יראו עינינו בישועתו יתברך.

נא לדנוח אחר השבת אם קבלת את תכניות העבודה, ואם עשיתם את החוזה, ואם התחלתם לעבד, "צריך לעשות עבדה", ואחר-כך לחשב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח סז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וארא, י"ג דשוכבי"ם, כ"ז טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל פלמיות אנשי שלומנו היקרים, "חסידיו ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש", הגרים ביבנאל עיר ברסלב, הו"ה ישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! ראו להחזיר בעצמכם את מדת האמונה הקדושה, לידע ולהודיע ולהודע, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וזה היסוד והעקר בדעת רבנו ז"ל — להכניס את עצמו לגמרי באמונה פשוטה בו יתברך, ובכל הלמודים שאדם

לומד, הוא צריך למצא שם את אמתת מציאותו: תבנה, כי התורה הקדושה היא חכמתו: תבנה. ולכן כשאדם לומד תורה, הוא צריך תבנה ומיד למצא את נותן התורה בתוך התורה, וזה עקר שלמות הלמוד, להחזיר בדעתו אשר אין בלעדיו: תבנה כלל, ואפלו הלמודים גשמיים שאדם לומד הלכות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו וכו', גם שם גנוז וטמון אלופו של עולם, כי הרי הלכה זוהי חכמתו ורצונו: תבנה, שעלה ברצונו: תבנה שפשיטען ראובן כף וכף דרך משל, ושמעון כף וכף דרך משל, יהיה הפסק ביניהם כף וכף, כי ההפרשים שיש בין ראובן ושמעון, הם מסוד הגלגול, וגנוזה שם חכמת אלקות עמקה מאד, ולא יהיה דין ודברים בין ראובן לשמעון, אלא מצד רוחניות נשמותיהם, ועל-כן חכמתו ורצונו: תבנה היא כף וכף, שההלכה והפסק ביניהם יהיה כף וכף, כי שם גנוז אלופו של עולם, וכשאדם מכניס את עצמו בידיעות אלו, זה יחוד נפלא, שאין יחוד למעלה מיחוד כזה, כי באפן הזה כל התורה כלה פתוחה לפניו ברוחניות חיות אלקותו: תבנה וכף צריכים ללמד תורה, לידע שהתורה הקדושה היא רצונו וחכמתו: תבנה, ועל-כן בכל דין ודברים שיש, אפלו בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, גם שם גנוז אלופו של עולם, וגם שם יש רצון העליון המתלבש בהלכה הזו שהיא כף וכף, וכן ההלכות השיכות בין חיות: שור שנגח את הפרה וכדומה, או צומח: לא תזרע כלאים, או דומם: החופר בור ברשות הרבים, ועשיית מעקה לגג, בכל אותם הדברים של דומם, צומח, חי, מדבר, מלבשת בהם חכמתו: תבנה, כגון למשל: כשאדם בונה בנין וחלונותיו פתוחים לתוך חלונותיו של חברו, ההלכה כף וכף, והוא צריך לסתור את זה, וכשלומד תורה בצורה כזו, לידע אשר כל התורה היא מגלה פתוחה המגלית ופוחתת את אמתת מציאותו: תבנה, ואז נכנסת באדם תשוקה עצומה בהשתוקקות וכצמאון נורא ונפלא מאד אחרי: תבנה, ועל-כן אשרי מי שזוכה ללמד תורה הקדושה בצורה כזו.

מה אמר לכם, אחי ורעי היקרים! כשאדם מכניס את עצמו

באור זיו שְׁכִינַת עֶזְרוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁתַּמִּיד מְצִיר לְפָנַי עֵינָיו, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אִז הוּא מְרַגֵּישׁ כָּל מִינֵי עֲרֻבוֹת וּנְעִימוֹת בְּחַיָּיו, וְכִבֵּר שׁוֹכַח מִדְּאֲגוּתָיו שֶׁל יוֹם יוֹם, וּמִתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵעֲצָמוֹ — אִיךָ מְלֹאֲנִי לְבִי לְהִיּוֹת שְׁבוּר וְלִפְל בְּקִטְנוֹת וּחְלִישׁוֹת הַדַּעַת כְּזוֹ מִפְּלוּנִי אוֹ מֵאֲלֻמוֹנִי, בְּשַׁעַה שֶׁהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְכִשְׂיַדַּע יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אִז יִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי מִהֲלֶךְ מִחֻשְׁבָּתוֹ, כִּי תַמִּיד יִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

וְעַל-כֵּן רְאוּ, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים, מַה לְפָנֵיכֶם! תִּתְחִילוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּדַבּוּרִים אֱלוֹ, וְכִךָ יִשְׁתַּנֶּה כָּל הֶלֶךְ מִחֻשְׁבָּתְכֶם וְכָל הַנְּהַגַת חַיֵּיכֶם, עַד שֶׁתִּזְכּוּ לְחִיּוֹת בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה כְּדִגְמַת שְׁחִיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא, וְעוֹלָמְכֶם הַנּוֹצְחֵי תִרְגִּישׁוּ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם דַּבּוּרִים אֱלוֹ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאִז יִהְיֶה תַמִּיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֶלְקוֹ, שֶׁנִּבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְקִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה עַל הַר סִינַי, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא!

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח סח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

רְאֵה לְהִתְקַשֵּׁר אֵל ... וְלִהְיוֹדֵעַ מַה קָרָה הַיּוֹם, הָאֵם הֶלֶךְ עִם הַקְּבָלָן אֵל הַעוֹרֵף-דִּינִי? הָאֵם קִבֵּל פֶּתַח הַתֵּר בְּנִיָּה? הָאֵם כִּבֵּר הַתְּחִילוֹ לְבָנוֹת?! אֶת הַכֵּל רְאֵה לְהִתְנוֹדַע מִמֶּנּוּ, כִּפִּי הַנִּרְאָה בְּעוֹד שְׁבוּעִים, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲבוּא לְאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד הֵן בְּלִמּוּד "עֵין יַעֲקֹב" בְּכָל יוֹם, שֶׁמֵּאֹד מְסֻגָּל לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְהֵן בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וּמְשֻׁנוּת, שֶׁהֵם זְכוּף הַנְּשָׁמָה, וְעַל כָּלֵם — תְּחִיָּה אֶת עֲצָמְךָ שְׁאֵתָה עוֹסֵק

בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי כָּל הַמּוֹפֵה אֶת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ (אֲבוֹת ה, יח).

אֲשֶׁרֵנוּ שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הֵן מִירוּשָׁלַיִם וְהֵן מֵאֲשְׁדוּד וְהֵן מִבְּגֵי בְּרֵק, עוֹרְרוּ אוֹתִי, יַעַן שֶׁקָּשָׁה וְכַבֵּד לָהֶם לְנִסְעַ עַד יַבְנָאֵל, וְעַל-כֵּן תֹּאמַר לְ... אִם יָכוֹל עוֹד פַּעַם לְשַׁכַּר אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת, כְּדִי לוֹמַר שֵׁם שְׁעוֹר בְּאִיזָה לִילָה (עֲדִין לֹא יָדוּעַ לִי מִתִּי).

רְאֵה לְשַׁלַּח גַּם "שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ", וְכֵן שְׁנֵי קְנֻטְרָסִים בְּיַחַד (כְּבוֹד הַבַּעַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה), כִּי עַל כָּל בֵּית צְרִיכִים הַרְבֵּה חֲזוּק.

הַמַּחֲכָה לְתִשׁוּבָה מֵהִירָה עַל כָּל הַנִּ"ל...

י"ח סט.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֲשֶׁר אֶת מַחֲזָקַת אֶת עֲצֻמְךָ בְּשִׁמְחָה, וְנִהְיִית מְאֹד שְׂאֵת גְּרָה בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", יַעֲזוֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְלֹא תִצְטָרְכוּ אֶל הַבְּרִיּוֹת, רַק תַּעֲזְרִי לְבַעַלְךָ שְׂיִשָּׁב לְלַמֵּד תוֹרָה בְּמִנוּחָה וּבְשִׁלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי בְּאֲמַת כְּשֶׁהָאִשָּׁה עוֹזֶרֶת לְבַעַלָּהּ לְלַמֵּד תוֹרָה, עַל-יַד-יָדוּעָה הִיא מִתְחַלֶּקֶת עִמּוֹ שׁוּה בְּשׁוּה.

נָא וְנָא רְאֵי לְחֻזַּק אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְשׁוּם דְּכָר שֶׁבַּעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָם, יְהִיָּה מֵה שְׂיִהְיָה וְיִהְיָה אִיךָ שְׂיִהְיָה, כִּי בְּאֲמַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרִיךְ הַתְחַזְּקוֹת גְּדוּלָּה, וּבְכַפְרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׁעוּבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוּבֵר, צְרִיכוֹת דִּיקָא הַנָּשִׁים לְהַתְחַזֵּק זו עִם

זו, לכן ראי לחזק את כל נשות אנשי שלומנו, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככן תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח ע.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ולשער כלל.

ראה לדיבך את עצמך באין סוף ברוך הוא, ונאפלו שעובר עליך כל מיני חלישות הדעת, קטנות וירידות, עם כל זאת ראה להיות דבוק בחי החיים בו ותברך, ואז ישתנה לך כל המצב רוח לטובה; כי באמת עובר על כל אחד ואחד בזה העולם כל מיני חלישות הדעת וספקות באמונה, חס-ושלום, עד שיש בני-אדם שפל-כף ממרמרים, שחיהם מרים מאד מאד, ועל-ידי-זה שאדם מחזק את עצמו באמונה פשוטה בו ותברך, דיקא על-ידי-זה נכלל יותר ויותר באין סוף ברוך הוא, על-כן ראה להתמיד בלמוד "לקוטי-הלכות", ותהיה קבוע בכל יום ללמד דף ועוד דף ועוד דף, עד שתזכה לגמר הלכה אחר הלכה, כי באמת על דברי מוהרנ"ת ז"ל נאמר: 'כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא', כי בשלומדים דברי מוהרנ"ת ז"ל, מרגישים טעם עולם הבא בעולם הזה.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד מאד, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד הנם שעשה עמנו, שאנו זוכים להתקרב אל רבנו ז"ל בכל פעם בפעם מחדש, אשר זה עקר שלמות

ההתקרבות — לבוא בכל פעם אל התקרבות חדשה, ולא כמו שהיא כבר מקרב מזמן (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב).

נא ונא אל תתפעל מאף ברִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רק תהיה דבוק בְּחַי החיים בו יתברך, ותחזק את אנשי שלומנו, כי בזה שמחזקים את זולתו, נשפעת התחזקות גם על עצמו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח בדרךך, ותמיד תעלה מעלה מעלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח עא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לבידק את התפלין שלך, ותשתדל להניח בכל יום תפלין פְּשׁוּרָת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁךְ לך חיים, כי כל המניח תפלין — זוכה לחיים (מנחות מד.).

ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ותדע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה וממהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל ממנו יתברך, ועל-כן מה לך להתפעל מאיזה אדם ומאיזה רופא וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח בדרךך, ואף פעם לא יחסר לך שום דבר, תמיד יהיה לך רק טוב בחיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח עב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵין
לְתָאר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רָאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי הָאַמוּנָה הַזֹּאת
גִּימְטְרִיָּה בְּנִי"ם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי אַמוּנָה זּוֹכִים לְהַצְלִיחַ עִם הַבְּנִים,
וּבּוֹדָאי כְּשׁוֹזְכִים לְהַתְפַּלֵּל עַל הַבְּנִים — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וּבְאַמַּת
אִם יִהְיֶה לָךְ יִשׁוּב הַדַּעַת אַמְתִּי, תִּרְאֶה שְׁאֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק
תְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ כָּל מֵה שְׁאַנְחֶנוּ צְרִיכִים, כִּי בְּאַמַּת אֵין
בְּלַעְדֵינוּ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא.

אִודוֹת שְׁדוּכִים לְבִתְךָ, שְׁמַעְתִּי פַעַם מֵר' לִוִי יִצְחָק ז"ל שְׁסַפֵּר
לִי, שְׁחִמּוּ הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה בְּנוֹת, וְהָיָה עֲנִי גְדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא
הָיָה לוֹ לְאָכַל לְיוֹם אֶחָד, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְהָיְתָה תְּמִיד אֲשֶׁתּוֹ
מְצִיָּקָתוֹ וְשֶׁאֵלָה אוֹתוֹ: אֶהְרֵן, מֵה יִהְיֶה עִם הַבְּנוֹת? אֵיךְ נוֹכַל
לְחַתֵּן? ! וְהָיָה מְשִׁיב לָהּ בְּבִטְחוֹן חֲזָק: אֵל תְּדַאָּגִי, אֵל תְּדַאָּגִי, עוֹד
יְבוֹאוּ שְׁדֻכָּנִים וְיִשְׁאַלּוּ: אֶהְרֵן, הֵאֵם יֵשׁ לָךְ עוֹד בֵּית לְחַתָּן? ! כִּי
כָּל-כֶּף יֵצֵא שֵׁם טוֹב עַל בְּנוֹתֵי, וְכֵן נִתְקַיֵּם. רּוֹאִים מְזֵה, כְּשֶׁאֲדָם
מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה וּבְבִטְחוֹן חֲזָק בּוֹ יִתְבַּרְךָ,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ נְסִים וְנִפְלְאוֹת. וְעַל-כֵּן רָאֵה לְחִזּוּק אֶת
עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה וּבְבִטְחוֹן, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

אִודוֹת הַדַּחְקוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ בְּבֵית, יֵשׁ הַרְבֵּה הוֹצָאוֹת, גַּם
עַל זֶה תִּשְׁפֹּךְ אֶת לִבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִקְיָם: "הַשְּׁלֵךְ עַל הַגּוֹי" הַיְהִיבְךָ
וְהוּא יְכַלְפֶּךָ" (תְּהִלִּים נה, כג), כִּי בְּאַמַּת אֵין לָנוּ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְזֶה כָּל הַלְמוּד שְׁאַנְחֶנוּ לּוֹמְדִים אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֵנוּ

מה טוב חֲלָקְנוּ, ומה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, ומה יִפָּה יִרְשָׁתְנוּ, שְׁאָנוּ זֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזָה, רַבִּי הַמְּחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתְנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁאָנוּ זֹכִים לְדַעַת מְרַבְּנוּ ו"ל, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ כְּזָה מְאֹד מְאֹד, כִּי תִדַע, אֲשֶׁר עָקַר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל לְשִׂמְחַ עִמּוֹ, וְכֵן לְהַשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּסִפְרוֹ הַקְדוּשׁ וְהַנוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" בְּכָל יוֹם, וּכְזָה מְדַבְּקִים אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו"ל, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד אֶת תּוֹרַת הַצַּדִּיק בְּזָה הָעוֹלָם, הַצַּדִּיק יוֹרֵד מִהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וּמְנַשֵּׁק אֶת עֲצָמוֹ עִם הָאָדָם הַלוֹמֵד בְּתוֹרָתוֹ, בְּחִינַת (יְבָמוֹת צז.) 'שִׁפְתוֹתָיו דוֹכְבוֹת בְּקָבֵר' (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יב); וּבְאֲמַת רַבְּנוּ ו"ל גְּזָלָה לָנוּ, אֲשֶׁר פָּנִינוּ, שְׁכָלוּ וְחִכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹף הַסֵּפֶר (עֵינִי שֵׁם, סִימָן קצב), וְעַל-כֵּן בְּזָה שִׁתְּתַמִּיד בְּלַמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", בְּזָה תַּרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו אוֹר רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאוּשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וְגִדְל שְׂמִיחָתִי לְשִׂמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֵאָר וּלְשִׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חִקוּק בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְשׁוּם דְּכַר שְׁבַעֲעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּל עַל אַף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְזָה עָקַר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם — כְּשִׁזּוּכָה לִילֵךְ עִם הַגְּלוּי שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל עַל הַפְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׂאֲבָרְהֶם אָבִינוּ עֲבַד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'אֶחָד', שְׁלֹא הִסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲעוֹלָם וְעַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וּבְאֲמַת יְדִיעָה זֹו צָרִיכִים מְאֹד

מאד בחיים, ואז כשזוכים לדעת ידיעה זו, שאסור להסתפל על אחר קלל — בין בעליה ובין בירידה, אז הולך לטוב דרכו, כי רב הירידות והנפילות של האדם הן כשמבלבל את עצמו מאחר.

עליך לדעת, אשר כל בר ישראל צריך להתאחד עם נשמות ישראל, ואסור להתבלבל מאף אחד בעולם, אבל אף-על-פי-כן צריכים להתזיק את עצמו ביחד עם נשמות ישראל, כי כלנו אחים אנחנו, והסמ"ך-מ"ם גורם פרודים גדולים בנשמות ישראל, ואנו צריכים למסור את נפשנו להתאחד עם כל בר ישראל, אף-על-פי-כן לא להסתפל על אחר, ויש בזה חכמה עצומה, מצד אחד להתאחד עם נשמות ישראל, ולא יפריד את עצמו מהם, ומצד שני צריכים לא להתבלבל מאף אחד בעולם.

מה אמר לך, ידידי היקר! היה אצל אנשי שלומנו אנשים פשוטים מאד מאד, ואף-על-פי-כן לא הטעו את עצמם בזה העולם, כי רבנו ו"ל גלה לנו, אשר העולם הזה מטעה אותנו מאד מאד, ובפרוש הזהיר אותנו ואמר: את זה תקבלו ממני, שהעולם לא יטעה אתכם, כי העולם מטעה מאד מאד (עין שיחות-הר"ן, סימן נא); ובאמת בטעות הזו יכולים לפל בנוקבא דתהומא רבה, אם האדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יכול לבוא לידי טעויות גדולות (עין לקוטי-מוה"ר"ן, חלק ב', סימן יב); כי באמת צריכים לבטל את שכלו וחקמתו לגמרי, ולבוא תמיד אליו יתברך, ולבקש ממנו יתברך: "אנא הוי"ה ברוך הוא, ראה שאזכה לקדש ולטהר את עצמי מפל חטאת נעורי ומפל עוונותי אשר חטאתי, עויתי, פשעתי עד עכשו", ויארץ בדבורים אלו. ואנשי שלומנו מספרים, אשר היה באומן יהודי ושמו ר' חיים סטאלער, הוא היה נגר במקצועו, והיה דבוק בהקדוש-ברוך-הוא תמיד, ואפלו בעת עבודתו שהיה לוקח בול עץ ומישר ומנקה אותו, היה מדבר בשעת עבודתו ואומר: "רבנו של עולם, כמו שאני מישר ומנקה את הבול עץ הזה, כן תישר ותנקה את הבול הזה", והראה עם אצבעו על עצמו, כן היתה לו התבודדות בשעת עבודתו, ותמיד היה בשמחה, ושמח את אנשי שלומנו, וכשרק ראה איזה בן אדם שבור, היה משמחו ומאיר בו.

תדע, אֶהוּבִי, אָחִי! שְׁאִין בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִף חִזַּק וְעוֹרֵר הַרְבֵּה אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי בְּגִדְל תְּמִימוֹתוֹ וּפְשִׁיטוֹתוֹ רָאוּ אֶת אֲמַתַּת לְכַבוֹ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְאָף שְׁמַצַּד אֶחָד הָיָה תְּמִיד מִתְּבוֹדָד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶפְלוּ בַּעַת עֲבוֹדָתוֹ שְׁהֵיָה עוֹשֶׂה סִפְסָלִים וְשִׁלְחָנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אַרְוֹנוֹת וּמִטּוֹת וְכוּ' וְכוּ' מֵעַן, כִּי זֶה הָיְתָה אֲמֻנּוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת הָיָה תְּמִיד מְדַבֵּר אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְהֵכְנִיס אֶת הָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים.

רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר! לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים פְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם, שְׁיִהְיֶה עַל שִׁלְחֲנֶךָ תַּנּוּף, מְשֻׁנְיוֹת, עֵין יַעֲקֹב, זֹהַר, מְדַרְשׁ, תְּקוּנִים, לְקוּטִי-מוֹהַר"ן וְכוּ' וְכוּ', וּמִכָּל לְמוֹד תִּלְמַד מְעַט וְעוֹד מְעַט, עַד שִׁתְּזַכֶּה לְסִימָה; כִּי בְּאֲמַת לֹא נִשְׁאַר לְהֵאָדָם רַק מֵה שְׁזוֹכָה לְחֻטָּף בְּכָל יוֹם, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח עד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׁאַתָּה מְחִזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי זֶהוּ חֶסֶד גִּפְּלָא מְאֹד מְאֹד, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּנוּעַ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַיְקָרוֹת, וּבַפְּרָט בְּדַרְכֵי הַתָּם וְהַפְּשוּט שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפָרְטִי פְּרָטִיּוֹת.

וּבְאֵמֶת רְאוּי לָךְ לִידַע, שְׁאַנְחֵנוּ צְרִיכִים לְתֵן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד נוֹרָא וְנִפְלְאָה הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי גְדוּלִים מְאֹתָנוּ לֹא זָכוּ לְהִתְנוּדַע מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי רוֹאִים בְּעוֹלָם שְׂיִישׁ אַבְרָכִים מְצַיְנִים בְּמַדוּת טוֹבוֹת, וּמִתְמִידִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּמְפַלְגִים בְּמַעֲלָה יִתְרָה, עִם כָּל זֹאת אֵינָם זוֹכִים לְדַעַת מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְקָשָׁה לָהֶם לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת אוֹר רְבֵנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַתְּמִימוּת וְהַפְּשִׁיטוּת לְסַלֵּק אֶת הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה וְהַשְּׂכָל לְגַמְרֵי, וְלִבּוֹא אֵלָיו יִתְבַּרַךְ לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ עִמוּ יִתְבַּרַךְ, כִּפְאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאַנְחֵנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִינוּ אֶל זֶה בְּזִכְיוֹת חַנּוּם, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

מִי יִתֵּן, שְׁגִיסֶךָ יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְרְבֵנוּ ו"ל, כִּי הוּא כְּלִי גְדוּל מְאֹד מְאֹד, וְאִם הִיָּה מִתְקַרֵּב לְרְבֵנוּ ו"ל, הִיָּה מְפָאָר אֶת דְּבַר רְבֵנוּ ו"ל, וּבִפְרִט בִּיבְנָאֵל, אֲבָל זוֹ הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד מְאֹד לְבְנֵי-אָדָם כְּאֵלוֹ לְהִתְכַּוֵּף, וְלִבּוֹא לְהִתְקַרֵּב אֶל רְבֵנוּ ו"ל, כִּי כְּתוּב (דְּנִיאל ח, יב): "וְתִשְׁלַף אֶמֶת אֶרְצָה", הָאֵמֶת מְנַחֵת עַל הָאֶרֶץ, וְקָשָׁה וְכָבֵד לְהֵאָדָם לְכַפֵּף אֶת עַצְמוֹ לְאֶרֶץ וּלְהִגְבִּיֵה אֶת הָאֵמֶת... כִּי בְּדַרְךָ כָּל דְּבַר זֶה קָשָׁה לְאָדָם לְכוּפֵף אֶת עַצְמוֹ, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שִׁזְוָכָה לְכַפֵּף אֶת עַצְמוֹ, שְׁקוֹרֵין אֵינְיִבְיָגִין זִיקָה, וּלְהִרִים וּלְהִגְבִּיֵה אֶת הָאֵמֶת.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד טוֹב מְזֵה, וְרְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד, שְׁאַנּוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, הֵיכּוֹל לְהֵאִיר אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת וּדְבָקוֹת בְּאֵלְקֵי עוֹלָם בְּמַגְשָׁמִים כְּמוֹנוּ, כִּי תְהִלָּה לְאֵל, רְבֵנוּ ו"ל הוּא הַרוּפָא הֵיכּוֹל לְרַפְאוֹת אֶת נַשְׁמַתָּנוּ הַמְּנַחֵת בְּשִׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתְחַתֵּיו, מְלֵא פְּצָעִים וְחִלָּאִים רַבִּים וְכוּ' וְכוּ', כִּי רְבֵנוּ ו"ל הוּא הַרוּפָא שְׂיִכּוֹל לְרַפֵּא אֶת כָּל הַחוּלִים בְּעוֹלָם (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל').

רְאֵה שֶׁתְּהִיָּה קְבוּעַ לְלִמּוּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שֶׁתּוֹזְפָה לְסִיִּים בְּכָל שְׁבוּעַ פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, תְּקוּן הַמַּחַ, וּמְסַגֵּל לִירְאֵת שְׂמִים, וְכֵן תְּרַגֵּיל אֶת עַצְמְךָ לומר הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת בְּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת

גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל, וְכֵן תִּרְגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה
 "עֵינַי יַעֲקֹב", וְתַעֲזִינִי בְּפְרוּשִׁים שֶׁל רַבְּנֵי הַחֵיד"א וְרַבְּנֵי רַבֵּי יוֹסֵף חַיִּים
 זצ"ל שֶׁעַל 'עֵינַי יַעֲקֹב' יֵשׁ פְּרוּשׁ בֶּן יְהוּדָע וּפְתַח עֵינַיִם, וְהֵם שְׂגִיחֵם
 פְּרוּשִׁים נְחֻמְדִּים מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁילְמָד בְּכָל יוֹם קֶצֶת 'עֵינַי
 יַעֲקֹב' עִם פְּרוּשִׁים הַנִּלְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַקָּרֵב! כָּל מָה שְׂזוּכִים לִישָׁב אֶת עֲצָמוֹ
 יוֹתֵר, רוֹאִים שְׂאִינִי לָנוּ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן עֲשֵׂה
 מָה שְׂתַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שְׂתַּהַיֶּה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ
 תְּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמֹר אֶת אֲשֶׁתְּךָ מִכָּל רַע, וְתִבְשֹׂר לִי תְּמִיד
 בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח עה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
 מִמְּךָ, אִיךְ שְׂאִתָּה מִחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּאִמַּת
 מִי שְׂמַרְגְּלִי אֶת עֲצָמוֹ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, מְרַגֵּשׁ כָּל מִינֵי חַיִּים
 עֲרֻכִים בְּחַיִּיו, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
 וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וּבְעִיּוֹת, וְאִין
 לוֹ עִם מִי לְהִתְחַזֵּק, רַק עִם דְּרַכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן בְּזֵה שְׂאִתָּה מִחֲנִיָּה
 אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, וְרֵאוי לָךְ לְשִׁמַּח
 בְּזֵה מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לְחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוֹלָם, וְאַל תִּסְתַּכֵּל
 עַל כָּל הַעֲנִיּוֹת וְהַטְּרָדוֹת שְׂעוֹבְרוֹת עֲלֶיךָ, כִּי כָּךְ דְּרַכְּם שֶׁל אֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ — לְחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ מִכָּל מָה שְׂעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְאֲפִלוּ בְּעִנְיּוֹת

וּבְדַחְקוֹת גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וְכַמְעַט שְׁלֵא הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
 שְׁלֵא סָבַל עֲנִיּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הָיוּ תְּמִיד שְׂמֵחִים
 וְעֵלְיָזִים, וְלֹא רַק שֶׁהָיוּ שְׂמֵחִים וְעֵלְיָזִים, אֲלָא עוֹד הָיוּ מְשֻׁמְחִים
 אַחֲרֵיהֶם. וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁהָיָה אֶחָד בֵּינֵיהֶם, וְהָיָה נִקְרָא ר' **בְּרוּךְ בְּרֵדִיטְשׁוֹבֶעֶר ו"ל**, וְהוּא הָיָה עֲנִי גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, וְכָל פְּרִנְסָתוֹ
 הָיְתָה, שֶׁהָיָה שׁוֹמֵר עַל הָעֲרוּב לְתַקְּנוֹ, וְקָבַל עַל זֶה סְכוּם פְּעוּט
 מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא הִסְפִּיק רַק עַל יוֹם אֶחָד בְּשִׁבּוּעַ לְאֹכֵל, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן
 הָיָה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהָיָה מְשַׁמֵּחַ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְאֶת כָּל
 אֲנָשֵׁי הָעִיר, וְכֻלָּם אֶהָבּוּ אוֹתוֹ, וּבְנֵי ר' יוֹחָנָן הָיָה תְּמִיד שׁוֹאֵל אוֹתוֹ:
 "אָבֵא, אָנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה תְּמִיד מִתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל
 אֵיפֹה הִישׁוּעָה שְׁלֹנוּ?!!" וְהָיָה מְשִׁיב לוֹ: "בְּנִי, אֵתָה רוֹצֶה לְדַעַת
 הֵיכֵן הִישׁוּעָה שְׁלֹנוּ?! בְּזֶה שְׂאֲנִי יְכוּל לְבוֹא עוֹד פְּעַם וְלִהְתְּבוֹדֵד
 אֵלָיו יְתִבְרֶךְ, וְלִבְקֵשׁ וְלִהְתַּחֲנֵן מִמֶּנּוּ יְתִבְרֶךְ כָּל מָה שְׂאֲנִי צָרִיךְ, זֶה
 עָקֵר הִישׁוּעָה; כִּי עַל-פִּי-רַב בְּנֵי-אָדָם מִתְּפַלְּלִים יוֹם אֶחָד, וְאֶחָר-כֶּף
 מִתְּחַרְטִים וְנוֹפְלִים בְּדַעְתָּם וּבּוֹרְחִים, וְכִשְׂאֲנִי זוֹכֶה לְבוֹא עוֹד פְּעַם
 אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה עָקֵר הִישׁוּעָה"; וְכֶף צָרִיכִים לְחַיּוֹת. וּפְעַם
 אַחַת לֹא הָיָה לָהֶם מָה לְאֹכֵל, וַיִּצְאָה אִשְׁתּוֹ בַּחוּץ, וְקָנְתָה כֶּמֶה
 תְּפוּחֵי אֲדָמָה וּבִשְׁלָה בְּמִים, וְכִשְׂאֲכֻלָּם, הָיָה כָּל-כֶּף שְׂמֵחַ, וְאָמַר:
 "אִשְׁתִּי, מָה אֵת צָרִיכָה לְהֵיּוֹת שְׂבוּרָה, הִנֵּה אֲנִי אֹכְלִים תְּפוּחֵי
 אֲדָמָה מְבִשְׁלִים בְּמִים... וְאֶחָר-כֶּף אָנִי יְכוּל לִילֵךְ לִישֵׁן בְּמִנוּחָה, מָה
 שְׂאִין בֶּן הָעֶשֶׂיר הַגְּדוּל אוֹכֵל בְּשׂוֹר, וְאֶחָר-כֶּף אֵינּוּ יְכוּל לִישֵׁן מְרַב
 דְּאֲגוֹת וּפְחָדִים שִׁישׁ לוֹ, פֶּן יְבוֹאוּ אֲנָשִׁים וַיִּגְנְבוּ לוֹ אֶת הַכֶּסֶף שִׁישׁ
 לוֹ, וּפֶן יֵאָבֵד אֶת הַכֶּסֶף אוֹ יִפְסִיד אֶת הַכֶּסֶף, וְהוּא תְּמִיד מְלֹא
 דְּאֲגוֹת, וְאָנִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲכַלְתִּי תְּפוּחֵי אֲדָמָה מְבִשְׁלִים בְּמִים, וְאָנִי
 כָּל-כֶּף שְׂמֵחַ, שְׂבָרוּךְ הַשֵּׁם, אָנִי שְׂבִיעַ"; וְכֶף חַי אֶת כָּל חַיָּיו, וְזֶה
 נִקְרָא חַיִּים אֲמִתִּיִּים — כִּשְׂאָדָם תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְאֵינּוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 מִשׁוּם דְּבָר, וְעַל-כֵּן גַּם אֵתָה הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לִילְךָ בְּדַרְךָ זוֹ, וְאֵל
 תְּדַקְדַּק כָּל-כֶּף עַל אִשְׁתְּךָ, תִּקְנֶה לָּהּ מָה שֶׁהִיא צָרִיכָה, וְאִם תִּשְׁאֵל:
 כֶּסֶף מִנְּלִן?! תִּדַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, אֵתָה רְאֵה
 לְקַנּוּת לְאִשְׁתְּךָ כָּל הַמִּתְנוּת הַכִּי יְפוּת, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהָיָה בֵּינֵיכֶם
 שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְאֵל תְּדַקְדַּק עָלֶיהָ, וּבְכַפְרֵט שְׂאֵל תִּצְעַק עָלֶיהָ, וְתִשְׁמַר

את עצמך מאד מאד מבעס וקפדות על אשתי, כי תהלה לאל, הקדוש-ברוך-הוא עור לך, ויש לך בית מלא ללדים, וזה לוקח כחות עצומים לאשתי לגדלם ולחנכם, ולכן אתה צריך לכבד ליקר אותה, ועל-ידי-זה באמת תהיה לך פרנסה בשפע, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): אוקירו לנשיכו, כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם, כדי שתתעשרו]. וכן אמר רבנו ז"ל, שעקר העשירות תלויה באשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סט); ומאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל לכבד וליקר את האשה (עין שיחות-הר"ן, סימנים: רסג, רסד); ואמר, כי היצר הרע מכשיל מאד מאד את בני הנעורים, שתהיה אצלם מחלקת בבית, כדי להכשילם אחר-כך בעברות, ועל-כן ראה לכבד וליקר מאד מאד את אשתי, ואז תצליח דרכך.

ראה לחזק את אנשי שלומנו, שיפיצו את אור רבנו ז"ל בעולם, ותמיד תדבר רק מענין תפצה; כי באמת הנה אנחנו כאן, ועוד מעט ניצא מזה העולם, ומה ישאר לנו? רק בזה שזכינו לזכות את עוד נשמה, שתדע מרבנו ז"ל, כי בזה העולם עובר כל אחד ואחד כל מיני קשיות וספקות, והוא כל-כך שבור, ואף אחד אינו יודע מה שעובר עליו, חושבים שהוא איש צדיק וירא אלקים וכו', וכו', ובפנימיות הוא מלא קשיות וספקות על הקדוש-ברוך-הוא, והוא כל-כך מבלבל, ואין לו עם מי לדבר, ובזה שמביאים לו איזה ספר מרבנו ז"ל, והוא מכניס את זה בפיו מרב בושה וכו', וכו', ואחר-כך בבית הוא מסתפל בזה, וזה ממש החיים שלו, ועל-כן ראה להיות שמש נאמן אצל רבנו ז"ל, ותפיץ את הספרים הקדושים, ובפרט הקנטרסים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל, ואז תראה איך שהקדוש-ברוך-הוא יעשה עמך נסים וגלים, כי מי שמוזכר את עם ישראל להתקרב להקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו נסים ונפלאות.

מה שאתה שואל, שיש צפור שבכל יום באה ודופקת על החלון שלך, מה פרושו? התרוץ הוא פשוט, כי מובא בזהר הקדוש ובתקונים, שהשכינה נקראת צפור, וזה רמז שהשכינה רוצה להכניס

לתוך ביתך, ומבקשת מקום להכניס אל תוך ביתך, ועל-כן אתה צריך לכבד ולגקר את אשתך ולא לריב אתה, ואז השכינה תהיה מצויה בתוך ביתך. וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): איש ואשה זכו — שכינה ביניהם, ואם לא זכו — אש אוכלתן; ועל-כן הצפור דופקת על החלון: 'תנו לי מקום להכניס אצלכם', ועל-כן ראה להיות בשלום ובאהבה עם אשתך, ואז תראה שביתכם יהיה בית מלון להשכינה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו בחייכם, ותמיד יהיה לכם רק טוב בחיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח עו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה, פי כל הצרות שעוברות על האדם בין בגשמי ובין ברוחני, הן רק מחמת שנמשך אחר העצבות והעצלות, ואז המח שלו נקטן ומצמצם, ויש לו רק קשיות בעולם, לא-כן כשאדם תמיד שמח, הוא רואה תמיד את הקדוש-ברוך-הוא מפל דבר, וכל השטיות מתבטלות ממנו, פי אי-אפשר לזכות למח נקי וזך ומצחצח, רק כשהוא תמיד שמח, ואף שזו העבודה הכי קשה להיות שמח, פי על זה הבעל-דבר עובד על כל אדם בזה העולם, שיהיה בעצבות ובעצלות, וזה מכניס בו כל מיני קשיות וספקות, עד שבא לידי הרהורי עבודה זרה, פי באמת כל עבודה זרה היא רק עצבות, כמו שכתוב (תהלים קטו, ד): "עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם", פי עבודה זרה של הגויים שזה כסף

וְזָהב מַעֲשֵׂה יְדֵי הָאָדָם, זֶה מְבִיא לְיַדֵי עֲצָבוֹת, כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁדְּבוּק
 בְּחֵי הַחַיִּים, בְּאַלְקִים חַיִּים, הוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ, כִּי "עֹז וְחַדְוָה
 בְּמִקּוֹמוֹ" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טז, כז), לֹא-כֵן מִי שֶׁמֵּאֲמִין, רַחֲמָנָא לְצַלְן,
 רַחֲמָנָא לְיִשְׁזַבְן, בְּאֵמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, וְהוּא תְּמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְעֲצָלוֹת,
 וְרוֹאִים אֶת הַגּוֹיִים, יִמַּח שְׂמֵם וְזָכָרָם, שֶׁהֵם רוֹצְחִים וְכוּ' וְכוּ', הַכֹּל
 בָּא מִתְקַף הָעֲצָבוֹת שֶׁבָהֶם, וְאִף שֶׁבַחֲוִין נִרְאֶה כְּאִלוֹ הֵם תְּמִיד
 שְׂמֵחִים וְעֹלֵיזִים, עִם כָּל זֹאת בְּתוֹךְ תּוֹכְם בְּפָנִימִיּוֹתָם הֵם מְלֹאִים
 מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, וְהִרְאָהָ, כִּי הֵם מְלֹאֵי רְצִיחָה, כִּי לֹא יִהְרֹג אָדָם
 אֶת חֲבֵרוֹ, אֲלֵא כִּשְׁהוּא מְעַצְבֵּן וּמְלֹא עֲצָבוֹת, כִּי מִי שֶׁהוּא אִישׁ
 שְׂמֵחַ, הוּא תְּמִיד מִסְתַּפֵּל עַל זוּלָתוֹ בְּעֵין טוֹבָה, וְרוֹצֵה לְעֹזֵר לְזוּלָתוֹ,
 לֹא-כֵן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִרְגֵּ אֶת הַשָּׂנִי, זֶה סִימָן שֶׁהוּא מְלֹא עֲצָבוֹת
 וּמְרִירוֹת בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ, כִּי אִישׁ שְׂמֵחַ אֵינוֹ רוֹצֵה לְהִרְגֵּ אֶת אִף אֶחָד,
 וְאֵנְחָנוּ רוֹאִים בְּמִצִּיאוֹת, שֶׁכָּל גּוֹי הוּא רוֹצֵחַ, וְעַל-כֵּן אֵל יִטְעֵנוּ
 אוֹתָנוּ הַגּוֹיִים, כְּאִלוֹ הֵם רוֹצִים בְּטוֹבְתָנוּ, כִּי הַמְצִיאוֹת הִרְאָתָה לָנוּ
 בְּמִשְׁךְ אֲלֵפִים שָׁנוֹת גְּלוּתָנוּ, אֲשֶׁר לֹא הָיָה נוֹצְרֵי אֶחָד, יִמַּח שְׂמוֹ
 וְזָכְרוּ, שְׁלֹא הִרְגֵּ יְהוּדִים, וְאִף שֶׁהֵם בָּאִים עִם שְׂפָה נוֹטֶפֶת דְּבִשׁ
 וּמְתִיקוֹת, כְּאִלוֹ הֵם רוֹצִים אֶת טוֹבְתָנוּ, הַכֹּל שֶׁקָּר וְכָזָב, כִּי כָּל
 אֵמוּנָתָם תְּלוּיָה רַק עַל רְצִיחָה, כִּי הֵיכָן שְׂמֵעוּ דְבַר כְּזָה, שֶׁאֵמוּנָה
 תִּהְיֶה תְּלוּיָה בְּרְצִיחָה, מִי שְׁלֹא יִקְבֵּל אֶת הָאֵמוּנָה שְׁלֵהֶם יִרְצָחוּ
 אוֹתוֹ, זֶה מְרָאֶה שֶׁהַכֹּל כְּזָב וְשֶׁקֶר גְּדוּל, כִּי בְּאֵמֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אֶחָד יָחִיד וּמְיֻחָד, וְאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא בָּרָא כָּל הָעוֹלָם:
 דּוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, אִף מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן נִתֵּן כַּח בְּיַד
 עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שִׁישְׁתַּלְטּוּ בְּעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר שֶׁעֲשׂוּעוֹ — שְׁרוּצָה
 לְרֵאוֹת אֵיךְ עִם יִשְׂרָאֵל יוּכְלוּ לְהִתְחַזֵּק, כִּי בְּאֵמֶת כְּשִׁילְדִים מְשַׁחֲקִים
 בְּמִשְׁחָק מִחְבּוֹאִים, אֶחָד הוֹלֵךְ לְחַפֵּשׂ אֶת שְׂאֵר הַיְלָדִים, וְכִשְׂמוּצָא
 — הוּא מְלֹא שְׂמֵחָה, שֶׁמֵּצֵא אֵיזָה יְלֵד... כִּפֵּךְ הוֹלֵךְ הַמְשַׁחֲקֵ שֶׁל
 מִחְבּוֹאִים וְכוּ' וְכוּ', כֵּן הַדְּבַר אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה עֵקֶר הַתַּעֲנוּג
 וְהַשְׁעִשׂוּעַ — כִּשְׁהוּא מִתְחַבֵּא, וּמְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו וּמוֹצְאִים אוֹתוֹ, זֶה
 עֵקֶר כָּל הַשְׁעִשׂוּעַ, וְעַל-כֵּן עִם יִשְׂרָאֵל תְּמִיד מְחַפְּשִׁים אַחֵר
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל אִף שֶׁכָּל הָעוֹלָם מְלֹא בְּלִבוֹלִים עִם עֲבוּדָה
 זָרָה וְגִלּוּי עֲרִירוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, עִם כָּל זֹאת יְהוּדֵי מֵאֲמִין

בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִחֲפָשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שְׂזוּכָה לְמִצְאָ אוֹתוֹ, זֶה עֵקֶר הַתַּעֲנוּג וְהַשְׁעָשׂוּע בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל-כֵּן רָאָה גַם אֶתָּה לְחֲפָשׁ אַחַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלִמּוּד הַלְכוֹת פְּשוּטוֹת. הַיּוֹם יֵשׁ כָּבֵד בְּאַנְגְלִית כָּל הַהֲלָכוֹת, כִּי עֵקֶר הַתּוֹרָה הִיא הַלְכוֹת, לְקַיֵּם אֶת מַה שְּׁצִוָּה הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. וְרוֹאִים אֲצִל הַגּוֹיִים, שֶׁהֵם מְשֻׁלְכִים מֵעֲצָמָם כָּל עַל, וּמְכַנְיָסִים אֶת זֶה בְּאַמוּנָה שְׁלֵהֶם, שְׁלֹא צְרִיכִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמָם שׁוּם עַל, וְזֶה מֵרָאָה שְׁבִאָמַת מְלֵא עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, כִּי מִי שֶׁהוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ, הוּא תְּמִיד תַּחַת עֵלּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזָה הַכֶּתֶר שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּמְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּצִיצִית, שְׂזָה לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ, וְכֵן שְׂאֵר הַמְצוּוֹת, הוּא כָּל-כֶּף שְׂמֵחַ, שְׂיֵשׁ לוֹ מְזוּנָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, שְׂזָה הַשּׁוֹמֵר שְׁלוֹ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן (בְּרִכּוֹת נו:), הֵיכֵן שָׂרַק מִסְתּוֹכְבִים רוֹאִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא-כֵן גּוֹי מְנַגֵּל וְרוֹצֵחַ, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, כָּל הַמַּחֲשָׁבָה שְׁלוֹ אֵיךְ לְהַרְגׁ וּלְנַאֲף וּלְגַזֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רָאוּי לָנוּ לְבָרֵךְ בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי".

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ, וְתִדְבֵר תְּמִיד עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדַּע שְׂאֶתָּה לֹא צְרִיף רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵל תִּהְיֶה לְךָ שׁוּם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוּם אָדָם, אֶתָּה כּוֹתֵב שְׂאֶתָּה רְגִישׁ, לָמָּה לְךָ לְהִיּוֹת רְגִישׁ, אֶתָּה צְרִיף לְהִיּוֹת רַק דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין אֶתָּה צְרִיף שׁוּם בֶּן-אָדָם, אֲדַרְבָּה, אֶתָּה תִלְמַד עִם אַחֲרִים, וְאָז תִּנְצַח בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל אִם תַּחֲשֵׁב שְׁבַנִי-אָדָם יִתְנוּ לְךָ תְּשׁוּמַת לֵב, אָז אֶתָּה אֲבוּד בְּחַיִּים, כִּי אִם לֹא תִקְבֵּל אֶת הַתְּשׁוּמַת לֵב שְׂאֶתָּה רוֹצֵה, תִּהְיֶה מְאֻכָּז בְּחַיִּים, כִּי כָּל הָאֻכָּזוֹת בָּאוֹת רַק כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה תְּשׁוּמַת לֵב מְזוּלָתוֹ, לֹא-כֵן מִי שְׂדָבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא אִינוֹ צְרִיף תְּשׁוּמַת לֵב, אֲדַרְבָּה, הוּא נוֹתֵן תְּשׁוּמַת לֵב לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, הוּא נִעְשֶׂה מְשֻׁפִיעַ וְלֹא מְקַבֵּל. וְעַל-כֵּן רָאָה לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

תקבל על עצמך חק ולא יעבר להניח בכל יום תפלין כשרות
 לשם קבלת על מלכותו יתברך, כי התפלין של יד הם כנגד הלב,
 לשעבד את הלב אליו יתברך, והתפלין של ראש הם כנגד המוח,
 לשעבד את המוח להקדוש-ברוך-הוא, שהלב והמוח יהיו קשורים
 אצלך, שהמוח יהיה מקשר אל הלב והלב אל המוח, ותמיד תחשב
 רק ממנו יתברך, ותדבר רק ממנו יתברך, ולא יהיה לך שום עסק
 עם אחרים כלל, ואז תצליח את דרכך.

פה תקבל רצוף כמה ספרים מספרי רבנו ז"ל, ותלמד בהם
 בהתמדה רבה, ואז יפתח לך עולם אחר לגמרי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח עז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אבקש אותך, שתרגיל את עצמך לילה בדרך הנפלא
 שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב): לדון את כל בר
 ישראל לכף זכות, ובפרט את אנשי שלומנו. הן אמת שיש אחדים
 שעשו לך עולה, אבל אני ראיתי במו עיני, איך שבקשו ממך
 מחילה, ועל-כן אתה צריך למחל להם, כי גם הקדוש-ברוך-הוא
 מחל, ולא לצאת ולפרסם רע וכו' וכו', כי המוציא שם רע על
 חברו אין לו מחילה עולמית, בן נפסק בשלחן ערוך, ארח חיים,
 סימן תר"ו, ועל-כן מה ולמה לך להפגס בדברים פאלו, ראה למחל,
 ותעשה סוף להמחלקת ומריבות האלו, כי צריכים לדון את כל אחד
 לכף זכות. והיה אחד מאנשי שלומנו עובד השם גדול מאד, והיה
 נקרא: ר' געצא, והיתה עליו מחלקת משאר אנשי שלומנו, כי דרכו
 היתה להתפלל בקולי קולות, ועל-כן היו בני-אדם שהציקו לו.

ופעם אַחֲרֵי שֶׁעָשׂוּ לוֹ צְרוּת רְבוּת, וְהִצִּיקוּ לוֹ בְּבִזְיוֹנוֹת וּבְשִׁפְיֹכוֹת דְּמַיִם, עָנָה וְאָמַר: רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר, שֶׁצָּרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְכַף זְכוּת, וְאֵת 'בְּרִסְלָכֶר חֲסִיד' לֹא צָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוּת? ...! וְכֵן פָּעַם דִּבֵּר בְּרַבִּים וְאָמַר: דִּרְכָן שֶׁל בְּנֵי-אָדָם כְּשֶׁפּוֹגְשִׁים מְחַלְלֵי שַׁבָּת וּפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מְחַפְּשִׁים אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וּכְשֶׁמוֹצֵאִים בּוֹ אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה קִטְנָה שֶׁעָשָׂה — בְּרָכָה אוֹ הַנִּיחַ תְּפִלִּין, אֲזַי מְלַמְּדִים עָלָיו זְכוּת, וּשְׂמֵחִים עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, אָדָם פּוֹשֵׁעַ יִשְׂרָאֵל, זָכָה לַעֲשׂוֹת מִצְוָה... אָבֵל כְּשֶׁמוֹצֵאִים אִיזוֹ עוֹלָה קִטְנָה בְּאִישׁ בָּשָׂר, שֶׁמְקִים אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, וְעוֹבֵד הַשֵּׁם, וּמַגְדֵּל בְּנֵיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה, מְזוֹלְזֵלִים בּוֹ, וּמְבַטְּלִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, בְּלִי שׁוּם לְמוֹד זְכוּת, וּכְמוֹ-כֵן עִמָּךְ, תְּפַסִּיק עִם הַמְּחַלְקָת, וְתִתְבוּדֵךְ עֲצָמְךָ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, וְכִלְכֵּךְ לָךְ מִדִּרְכָּךְ שֶׁאַתָּה נוֹהֵג לְדוֹן אֶת הַרְשָׁעִים לְכַף זְכוּת, וְאֵלוֹ אֶת הַיְרָאִים וְהַשְּׁלֵמִים, אוֹתָם אַתָּה דֵן לְכַף חוֹב, אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, מְחַלְלֵי שַׁבָּתוֹת, אוֹכְלֵי נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, אַתָּם אַתָּה מְשַׁתֵּף פְּעֵלָה... וְאֵלוֹ יְרָאִים וּשְׁלֵמִים, אֲשֶׁר לוֹמְדִים תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה וְעוֹסְקִים בְּתַפְלָה, וּמְקַיְמִים מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, אוֹתָם אַתָּה מְרַחֵק, וְאֵינְךָ חֹפֵץ לְהַתְחַבֵּר עִמָּם... וְזוֹ דִּרְכָּךְ. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהִיּוֹת בְּמַחְנֵנוּ, עֲלֶיךָ לְבָרַח מִהַנְהֻגוֹת אֵלוֹ, מְסַפִּיק מְחַלְקָת, מְסַפִּיק צְרוּת, רְאֵה לְדוֹן כָּלֵם לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁאַר בִּיגִינוֹ, וְאִם לֹא, לָךְ מִהִיכָן שְׁבֹאתָ, כִּי אֲצַלְנוּ אֵין מְקוֹם לְמַחְלָקָת.

וּמָה שֶׁאֲנִי יוֹצֵא בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית, וְנוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֵשׁ נִגְדֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כִּי הָאָדָם הַזֶּה הוּא חוֹטֵא וּמְחַטֵּא אֶת הַרְבִּים, וְהַכְּשִׁיל אֶת כָּל הַתּוֹשְׁבִים בְּאֶסְרוֹרֵי כְּרִיתוֹת, כִּי הַמְקַנָּה אֶף פָּעַם לֹא הִיְתָה כְּשָׂרָה, וּבַפָּרֵט שֶׁדִּבַּרְתִּי עִמּוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה פְּעָמִים, וְרִצִּיתִי לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַהוֹצָאוֹת לְתַקֵּן אֶת הַמְקַנָּה, וְכֵן עוֹד הַרְבֵּה תְּקוּנִים בְּדַת, כְּגוֹן: הַחֲנוּפָה, כָּל-כֶּף הַתְּחַנּוּנָתִי לְפָנָיו, שֶׁיַּעֲזוֹר לָנוּ, וְהוּא עֹמֵד עַל יְמִין וְעַל שְׂמָאל, וְשֵׁם אֲבָנִים, שֶׁלֹּא נוֹכַל לְהַתְקַדֵּם בִּיְהוּדוֹת. וְעַל-כֵּן עַל רִשְׁעֵי כְּזָה אֵין שׁוּם לְמוֹד זְכוּת כָּלֵל בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפָן, כִּי הוּא שְׁלִיחַ הַשְּׁטָן, וְאֵיךְ יְכוּלִים לְהַתְחַבֵּר אֶל הַשְּׁטָן?! וְעַל-כֵּן אֵל תְּדַמֶּה אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְאַחֲרִים, כִּי אַחֲרִים הִיָּה לָךְ עִמָּם אִיזָה

עסק פְּרָטִי, על זה יכולים למחל אַחַד להשני ולבְּקֹשׁ סְלִיחָה, ואני יכול להעיד בבית-דין של מעלה, כי ראיתי שְׂבֻקְשׁוֹ מִמֶּדָּה סְלִיחָה ומחילה, והתחרטוּ בְּחֻטָּה גדולה בְּרַבִּים, וְאַתָּה אֵינְךָ רוֹצֵה לְמַחֵל, ועל-כֵּן מָה אַתָּה רוֹצֵה?! אַבְל בְּעֵינַי הַסֵּמ"ך-מ"ם, הוא רִשָּׁע מְרֻשָּׁע, וְרַק רוֹצֵה לְעַקֵּר אֶת הַיְהוּדוּת מִיְּבִנְאֵל, וְאַתָּה זֶה אֲנִי לֹא אֶתֶן לוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, אֵינְךָ אֲנִי מִתְּפַעֵל מִמֶּנּוּ.

ועל-כֵּן רֵאָה אִם אַתָּה רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶת דְּבוּרִים אֵלֶיךָ, מָה טוֹב וּמָה נָעִים, וְאִם לֹא, שְׁלֹא תִהְיֶה לְךָ שׁוּם דְּרִיסַת רָגֶל אֲצִלְנוּ, כְּכֹר מִסְפִּיק לִי כָּל הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר מִבַּיִת וּמִבְּחוּץ, אֵינְךָ אֲנִי צָרִיךְ צְרוּת חֲדָשׁוֹת, וְעַל-כֵּן רֵאָה לְהִתְיַשֵּׁב וְתִמְחַל לְכֻלָּם, וְאִזּוֹ תִרְאֶה אֵיךְ שְׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּקְבַּל אֶת דְּבוּרֵי אֵלֶיךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח עח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֹּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" הַגָּדוֹל בְּיְבִנְאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַגּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצְיִלֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֹגַע וּמִחֻלָּה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד לְהַחֲזִיק בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, כִּי הַנְּסִיווֹנוֹת עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, הֵם מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלִים, וְצָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה לְהִשְׁאָר קַיָּם אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, וְעַלְיֵכֶם לְדַעַת, כִּי בְּכָל הַדּוֹרוֹת עָבַר עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מָה שְׂעֵבֵר — כָּל מִינֵי צְרוּת וְיִסוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁהַחֲזִיק מִעֲמֶד; כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ז"ל הוּא

אור גדול ונורא מאד, אור שיתגלה בעת ביאת משיח צדקנו, ועל-כן הסמ"ך-ד"מ"ם אורב מאד מאד על כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו, אנחנו צריכים לעשות כל מיני מאמצים שבעולם להשאיר אצל רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה, ובפרט אתם, שזכותם להיות הנחשונים להפגס לגור ביבנאל, אשר תהיה נעשית "עיר ברסלב", על אפם וחקמתם של כל שונאינו, ולבקש ממנו יתברך על כל אנשי שלומנו, שיהיה לכלם דירות ופרנסה בשפע, כי תפלות הרבים מאד מקבלות אצלו יתברך.

באומן היה עובד השם גדול מאד, ושמו היה ר' געצא ז"ל, ודרכו הייתה להתפלל בקולות ובמסירות נפש גדולה מאד, והיה מבלה לילות שלמים על ציון רבנו ז"ל בחרף, שהיה כפור גדול בחוץ, והשגל פסה את כל העירה, עם כל זאת היה עומד שעות על גבי שעות על ציון רבנו ז"ל, וצויעק ומבקש מתחנן על נפשו, שיזכה להיות דבוק בו יתברך, ובתקופה הזו היה המפתח של הציון אצלו, ועל-כן הלך בכל לילה לפתח את הציון, כי אז היה אהל על הציון, והיה סגור, ואצלו היה המפתח, ואחר-כך מסר את המפתח לחתנו ר' ברוך, שגם-כן היה עובד השם נורא ונפלא מאד בתפלות בכח גדול ובמסירות נפש עצומה, והוא מפרסם בין אנשי שלומנו בשם: ר' ברוך געצאי'ס, וגם הוא הלך בכל לילה אצל ציון רבנו ז"ל על אף שהיה שלג גדול, והיה מוסר את נפשו לפתח בכל לילה את הציון, פן ואולי יבוא אחד מאנשי שלומנו לומר שם תקון חצות, ולהתבודד עצמו בלילה. פעם הלך אל ציון רבנו ז"ל והבחין מרחוק, איך שדבר לבן מתנועע לכאן ולכאן ונבהל מאד, כי אז היה שלג גדול, ולא ראה שום דבר, רק לפני הציון ראה משהו מתנועע, פאלו איזה נפטר המלבש בתכריכין... ואף-על-פי-כן התחזק מאד מאד לא לפחד, ועלה אל ציון רבנו ז"ל, וכשהתקרב הבחין שעומד שם אחד מאנשי שלומנו — ר' ישראל מטיראוויצ'ע שהתפלל בהתלהבות גדולה לפני הציון, ומחמת שהציון היה סגור, עמד מבחוץ והתפלל בדבקות עצומה, ומרב השלג שירד, התאספה על גופו ערמת שלג, ונעשה כמו אדם המסבב בתכריכין... ואז שאל

אותו ר' ברוך: "מה אתה עושה כאן?" כי היה אז כבר זקן ויבא בשנים, אתה יכול לקפא מרב קר, למה אינך הולך לבית-הכנסת? ענה ואמר לו ר' ישראל בזו הלשון: כשאגיע אל עולם האמת אל רבנו ז"ל, ותהיה הדלת סגורה, ולא יתנו לי לגשת אל רבנו ז"ל, האם אלך משם?! אלא מה אעשה? אני אעמד אצל הפתח, ואתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא שאזכה להכנס אל רבנו ז"ל ולא אכרח! ונתפעל מתשובתו מאד מאד... וכן צריך כל אחד ואחד מאנשי שלומנו לצייר בדעתו, הנה אנחנו נכנסנו פה ליבנאל, ורוצים לבנות עיר על שם רבנו ז"ל "עיר ברסלב", מה שעכשו הסמ"ך-מ"ם מתפשט על זה לארכו ורחבו, וגורם לנו הרבה צרות ועגמת נפש, ומוסר מסירות על ימין ועל שמאל, וכל דבר הפרוץ ביהדות הוא שם אבנים, הוא ורעיו הרשעים המלבישים את עצמם באהבת ישראל... עלינו לדעת שאסור לברח, אדרבה, נעמד פה ונתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שנזפה לבטל ולשבר ולהכניע את הסמ"ך-מ"ם לגמרי, ונזפה לבנות מערכת חנוף שלנו — הן לבנים והן לבנות, הן ישיבה קטנה וישיבה גדולה וכולל, ועוד שאר מוסדות צדקה וחסד, ובשום פנים ואופן לא נפגע ולא נתבטל משום בריה שבעולם.

אחי ורעי היקרים! ראו להכניס את הדבורים האלו היטב היטב בלבכם, ואז תראו ותבינו ותשפילו את אמתת הדברים האלו, ותצליחו בין בגשמיות ובין ברוחניות.

נא ונא ראו להתמיד בלמוד התורה הקדושה, שפל אחד ואחד יהיה מצוי אצלו ערמה ספרים: תנ"ך, משניות, גמרא, מדרש, רמב"ם, שלחן ערוך, זהר ותקונים, "לקוטי-מורה"ן", "לקוטי-הלכות" וכו' וכו', ותלמדו מפל שעור קצת, באפן שלבל יחסר לכם יום אחד מבלי למוד התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל. לכן ראו להתפלל את התפלות בדבקות ובשמחה ובחיות גדולה, ותקשרו את מחשבתכם ודבורכם הן בתפלת שחרית בבקר השכם, והן בתפלת מנחה אחר הצהרים, והן תפלת מעריב בלילה, ועל-ידי-זה תמשיכו על עצמכם ערבות נעימות ידיות זיו חיות אלקותו יתברך, אשרי מי שמכניס

דבורים אלו בתוך לבו, ואינו מטעה את עצמו, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל: העולם הזה מטעה מאד, העקר ראו לא להטעות את עצמכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתזכו כלכם לפרנסה בשפע, ויהיה אף טוב לכל אחד ואחד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח עט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך לילך בדרךי רבנו ז"ל.

ראה להיות בשמחה, כי תדע אשר רבנו ז"ל גלה לנו, אשר השמחה היא תקון גדול לפגם-הברית, ומי שחטא בפגם-הברית, על-ידי שמחה יזכה שימחל לו הקדוש-ברוך-הוא על הכל. על-כן ראה למסר את נפשך מאד מאד על מדת השמחה, ואף אני יודע שמדת השמחה היא מדה מאד קשה לאדם להגיע לזה, עם כל זאת אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות תמיד בשמחה.

אל תפחד משום בריה שבעולם המפחידה אותך, כאלו לא יהיה לך זוג, תלעג לו, כי תדע אשר הזוגים הם רק בידי הקדוש-ברוך-הוא, כי הקדוש-ברוך-הוא מזוג זוגים, ועל-כן אין לך להתפחד משום בריה שבעולם, העקר מה שאתה צריך לעשות לקחת קנטרס "מציאת-הזוג", ולומר בכל יום התפלות המובאות שם, ואז תראה סוף כל סוף ישועה משמים. העקר אל תפחד מאף אחד כלל.

נא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מְשָׁנִיּוֹת, וּבְכָל יוֹם תֵּאמַר כַּמָּה פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, וְאִם תּוּכַל לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּתַקּוּן הַבְּרִית, כִּי אֲמִירַת מְשָׁנִיּוֹת מְזַכֶּכֶת וּמְטַהֶרֶת אֶת הַנְּשִׁמָּה מֵאֵד מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה וּמִכָּל מִינֵי פְּגָמִים.

נא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרֻגָּע לְנִפְשָׁךְ, כִּי מוֹהֲרֵנִי וְז"ל זָכָה לְהִלְבִּישׁ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְז"ל בְּלִבּוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, עַד אֲשֶׁר יְרוּדִים וּנְפוּלִים כְּמוֹנוֹ, גַּם-כֵּן תִּהְיֶה לָהֶם אִיזוֹ הַשְּׂגָה בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ וְז"ל, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עֲצֻמָּךְ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּפְרֹשׂ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְךָ לְכַף זְכוּת, וְתַדַּע, שְׁאֲסוּר לְלַכֵּת בְּחֹמֶר הַדִּין, זֶה שְׁאֵתָה הוֹלֵךְ בְּבֵיתְךָ וְכוּ' וְכוּ', כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַחֲמָן בְּכָל־לֵיּוֹת, לְרַחֵם עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שְׂפָן בְּפִרְטֵיּוֹת עַל אֲשֶׁתּוֹ, צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַחֲמָן גָּדוֹל מְאֹד, וְלֹא יֵצֵא עִמָּה בְּחֹמֶר הַדִּין, וְיִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבוּרוֹ, וְלֹא יִקְלַל אוֹתָהּ חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, וּמִכָּל שְׂפָן שְׁלֹא לְהַכּוֹתָהּ, כִּי בְּאֵמַת כָּל הַבְּרַכּוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן רַק בְּזְכוּת אֲשֶׁתּוֹ, כִּי אֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוֹ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִירוּ, תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׁתַּתְּעִשְׂרוּ; וְרַבְּנוּ וְז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד); וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁנוֹת אֶת הַנְּהַגְתְּךָ שְׁאֵתָה מִתְּנַהֵג עַד עַכְשָׁיו בְּבֵיתְךָ — לְצֵאת וּלְרִיב עִם אֲשֶׁתְךָ עַל כָּל דְּבָר קָטָן, רְאֵה לְכַבֵּד אוֹתָהּ מְאֹד

מאד, ולקנות לה מתנות, ותפיסה ותרחיב את דעתה, ואז תראה איך שכל הנהגת הבית ישתנה לגמרי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם בבני חיי מזוני, ולא יחסר לך שום דבר.

ראה לעזב את דרכיך ההן — הפעם והרציחה והמחלקת בבית, ותדון את אשתך לכף זכות, ואז יהיה לך כלי לקבל בו כל הברכות שבעולם.

נא ונא ראה לקבע לעצמך שעור ב'עין יעקב', אשר מאד מאד מסגל ליראת שמים, וכן תלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתזכה לסיים בכל שבוע פרשת השבוע עם פרוש רש"י והתרגום, וזה תקון גדול לפגם-הברית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו בחייכם, ויהיה לכם תמיד רק טוב.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח פא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה, פי כל הצרות בביתו של האדם הן כשאין לו מזוזות כשרות.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש ארבעה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ובעת הדלקת הגרות לבקש הרבה ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הגרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

אֲשֶׁר י"ח פב — י"ח פג בנחל רמט

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ, שְׁתִּהְיֶה בְּרִיאָה, וְהִילָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְיִהְיֶה
לְךָ רַק טוֹב וְחֶסֶד כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר, בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קַבְּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדִיק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל
אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, וְכֵן רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, שְׁנִבְדֻקוּ
עַל-יָדֵי סוֹפֵר יְרֵא שְׁמַיִם, וְאִז תִּרְאֶה שְׁנוּי גְּדוֹל בְּחַיִּיךָ וּבְכַרְיאוֹתְךָ,
כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵחַ מַד), וְכֵן רְאֵה לְשָׁמֵר
שִׁבְת-קִדְשׁ, וְאִז הַשִּׁבְת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

הִנֵּה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּגַּשׁ אֵל אֵינְזָה רוֹפֵא, וְתִקַּח כַּדוּרֵי אֲרֻגָּעָה,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרַמ"ח
אֵיבָרֶיךָ וּבְשִׁס"ה גִּידֶיךָ וּבְכָל טַפֵּי דָמֶיךָ, וְתִבְשֹׂר לִי בְּקִרְוֹב בְּשׁוּרוֹת
מִשְׁמַחוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ שְׁתַּצְּלִיחַ בְּחַיִּיךָ, וְתִהְיֶה רַק בְּרִיא תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר, בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדְּיָנִים, וּתְבַשֵּׁר לִי בְּקִרּוֹב בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמָחוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְאֵל תְּרִיב עִמָּה, אֲלֵא
תִרְאֶה לְכַבְּדָהּ וּלְיִקְרָהּ מְאֹד מְאֹד, וְאִזּוּ הַבְּרָכוֹת תִּהְיֶינָה מְצוּיֹת בְּתוֹךְ
בֵּיתְךָ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לְהֶאֱדָם בְּזְכוּת אֲשֶׁתּוֹ, וְעַל-כֵּן אֶתָּה צָרִיךְ
לְשׂוֹר מְאֹד מְאֹד בְּכִבוּד אֲשֶׁתְּךָ, וְאִזּוּ תִפְּלִיחַ דְּרַכָּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה,
גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, שְׁהֵם כְּנִגְדַּ אַרְבַּעַה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה,
עֲשִׂיָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשַׁף עָלֶיךָ אוֹר וְחַיִּים וְדַעַת וְזִיו, וְתִזְכֶּה לְהַפְּלִל
בּו יתְּבַרְךָ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְּבַרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָא בֵּא, כ"ט ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיִּקְרָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקְרָר! אֵינְךָ עֹצֶה אַחֲרָת, רַק לְבָרוּחַ אֱלֹהֵי
יתְּבַרְךָ, וְעַל-כֵּן תִּרְגִּיל אֶת עֶצְמְךָ לְנִסְעַ מְדֵי פַעַם בְּפַעַם אֵל צִיוֹן רַבִּי
מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם, לְהַדְּלִיק שָׁם גַּר תְּמִיד, וְשָׁם דִּיקָא תִפְעַל גַּם, כִּי
בְּאַמַּת אֶתָּה צָרִיךְ גַּם גְּדוּל מִן הַשָּׁמַיִם, וְאַצֵּל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל
יְכוּל לְהִיּוֹת, רַק אֲסוּר לְהַתִּיאֵשׁ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֻשָּׁב אִיזוּ תַחְבוּלָה לְשִׁלְמֵם ל... כְּדֵי שְׁלֵא אֲסַתְּבַךְ
בְּחֹב גְּדוּל, כִּי אֲנִי נִמְצָא עֹכְשׁוּ בְּלַחֲץ מְאֹד מְאֹד גְּדוּל, כִּי כְּבָר

התחילו לבנות, ואני צריף להשיג את הכסף, וכל השבוע הזה אני צריף לרוץ להשיג את זה, ועל-בן תעשה עמי חסד, שלא אפל חס-ושלום, בפח עמו.

פה תקבל מכתב כללי למסר לאנשי שלומנו, ועוד מכתב כללי שכתבתי תודה וזרזו לאנשי שלומנו, שיעזרו בענין הבניה, וכדאי למסר לאנשי שלומנו את מכתבי זה, או לתלותו על הקיר, כי אני צריף שכלם יעזרו.

הכפל הדבר, ראה להתפלל בכל יום אצל ציון רבי מאיר בעל הנס, שיהיו לך נסים, כי גם לי היה נס גדול מאוד בחיים אצל ציון רבי מאיר בעל הנס.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח פה.

בעזרת השם יהברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, חסידי ברסלב, תלמידי "היכל-הקדוש", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוני"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה, ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! אין מלים בפי להודות לכם על כל החסד חנם שאתם עושים עמי, ועוזרים בענין בנין והרחבת בית-המדרש, ומאד מאד אבקש אתכם על להבא לעזר בכל מה שרק יכולים לעזר, ואני נותן לכם תודה מעמקי לבבי על החסד חנם שאתם עושים עמדי — לעזר בכל הענינים שרק פרוכים בבניה ובהרחבת בית-המדרש ודירתי, ואבקש את פלכם, שתבקשו בעדי, שפכר אופה לצאת מגלותי, ולבוא להתישב עמכם תמיד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּכֶם חֶסֶד, כְּמוֹ שְׁאַתֶּם עוֹשִׂים עִמִּי חֶסֶד.

תּוֹדָה רַבָּה וּלְבָבִית...

י"ח פו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי כָּל הַסְּפוּר שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, בְּעֵנִין הַהוֹצָאת שָׁם רַע עַל בִּתְּךָ, אֲכַל תִּדַּע שְׂאֵף אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוּם רַע, אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

בְּעֵנִין הַנְּשׂוֹאִין, הִיָּה טוֹב לְקַחַת אִיזָה רַב שֵׁיִסְדֶּר אֶת הַקְדוּשִׁין, וְאִין לָכֶם מַה לְפַחֵד כָּלֵל, וְאַתֶּם צְרִיכִים גַּם לְהִכִּין כְּמָה אֲנָשִׁים שְׁלֹא יַעֲשׂוּ מִהַפְּכָה, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, בְּעֵת הַחֲתֻנָּה, אֵף אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, כִּי הַבְּחֹר הוּא מְשֻׁהוּ מִיָּחַד, בְּחֹר שֶׁהַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה כְּמָה שְׁנַיִם, וַיֵּשׁ לוֹ מְדוּת תְּרוּמִיּוֹת, בְּחֹר נִפְלָא מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחֻנָּם שְׁהַסְמָ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל הַשְּׂדוּף הַזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשְׁלוֹם, וְאִין לָכֶם מַה לְדַאֵג כָּלֵל.

הַמֵּאַחַל לָךְ בִּרְכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

דברתי עם ... מקדם, והוא אמר שצריכים לקנות בעבור המקנה פילטר, ובאמת אצלנו מחליפים את המים פעם בשבוע, ולפעמים פעם בשבועים, והמים נקיים לגמרי על-ידי פילטר, וצריכים להכניס כלורין, ואז המקנה נקייה, ולדעתי, תהיה עמו בקשר ותקנו פילטר, ובזה יגמרו כל הבעיות של הביוב וכו'.

נא ונא ראה להתבודד עמו יתברך בכל יום, אשר זה הפילטר של האדם, כי בזה שהאדם מתבודד בכל יום עמו יתברך, על-ידי-זה הוא מוצף את דמו שזה הפילטר שלו, כי תפלה והתבודדות הם הפילטר לנקות את האדם מכל מיני פסלת ורע וזבל שנדבקו בו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח פח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אין מלים בפני להודות לך על כל החסד תנם שאמה עושה עמי בענין זרוז המלאכה, ובאמת תבוא על שכרך מן השמים, כי אני צריך רחמים רבים, רחמים עצומים, רחמים גדולים לגייס השבוע את הכסף, ובזה שאמה עוזר לי עם הקבלן, אין מלים בפני להודות לך, ועל-כן ראה לזרוז את הקבלן שיביא צות גדול של פועלים, שיעבדו מה שיותר מהר, באפן שנוזה לגמור את הבנין, ולהרחיב את בית-המדרש, וכבר אזכה לבוא לגור שם.

הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, כי תדע, אשר זהו פלי להמשיך לעצמו נעם וערבות וזיו וחייות ודבקות הבורא יתברך

שְׁמוֹ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה, וְאִז טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח פט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סִלָּה יִגְיַעוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְלָתִי.

אוֹדוֹת הַסְּפָרִים שְׁאַתָּה רוֹצֵה לְשַׁלַּח, רְאֵה לְשַׁלַּח רַק מֵה שְׁיִישׁ
תַּחַת יָדְךָ, וְלֹא לְהַדְפִּיס בְּשִׁבְלֵי רַק הָאֲנִגְלִית — הֵן "מְצִיאת הַזְּרוּג"
וְהֵן "אֵל תְּדַאג", כִּי כָּאֵן חוֹטְפִים בְּשִׁפְהָ הָאֲנִגְלִית.

מֵה אִמַּר לָכֶם! רְאוּי לָכֶם לִהְיֹת מְאֹד מְאֹד בְּשִׁמְחָה, עַל נַעַם
חֻלְקָכֶם, אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלָכֶם. מִקֵּדָם צְלִצֵּל אֵלֵי ... שְׁנִמְצָא
עֲכָשׁוּ בְּמְרוֹקוֹ, שֶׁהִיא מְדִינָה עֲרַבִית, וּמִפִּיץ שָׁם תְּמוֹן סְפָרִים,
וְאַחֲנֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חוֹטְפִים אֶת הַסְּפָרִים, מִי הָאָמִין שְׁבַמְדִינַת
מְרוֹקוֹ, שְׁאִין יוֹצֵא וְאִין בָּא יוֹפֵץ שָׁם הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים, וְאַחֲנֵנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַחֲיִים עֲצָמָם עִם הַסְּפָרִים, וְכֵן הִנֵּה כָּבֵר בְּסִפְרָד, וְהַפִּיץ שָׁם
סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֵנוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ!

רְאֵה לְצִלְצֵל לְעוֹרֶךְ-דִּין ... ... הוּא צְרִיךְ לִתֵּן לִי סְכוּם בְּעֶרְךָ
עֲשֵׂר אֶלְף שְׁקָלִים, תֹּאמַר לוֹ בְּשָׁמַי, שְׁיִכְנִיס אֶת זֶה בְּחֻשְׁבוֹן שְׁלָךְ
(וְזֶה אֲנִי נוֹתֵן לָךְ עַל הַחֹב שְׁאֲנִי חַיֵּב לָךְ עַל הַסְּפָרִים שְׁל
הַמְּשֻׁלָּח).

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד, רַק אֵל תִּפְגַּס בְּשׁוּם לַחֲץ,
וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שֶׁבֵט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ וַיֵּאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רֵאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּדַרְכֵי רִבְנוּ ו'ל, וְהִעַקֵּר תְּרַגְּלִיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהִתְעַרֵב עִם שׁוֹם בֶּן-אָדָם, כִּי זֶה מִחֲלָה גְדוֹלָה שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, שֶׁתְּמִיד צְרִיכִים לְהִתְעַרֵב בְּעֶסֶק אַחֲרִים, וּמִזֶּה יוֹצְאוֹת מְרִיבוֹת. כִּי אִתָּה זֹכֵר מַה שֶּׁקָּרָה אֶזְ וְכו', עַל-יְדֵי אֵיזָה וּפְיֹחַ בֵּין יְלָדִים כְּכֹר הִתְחַלְתָּ לְהַכּוֹת אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכו', אֲשֶׁר בְּאֻמַּת אֲסוּר לְהַגְבִּיחַ יָד עַל שׁוֹם בֶּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כָל הַמְּגַבִּיחַ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ נִקְרָא רָשָׁע (סִנְהֵדְרִין נח:). וְעַל-כֵּן הִרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַסִּבְלָנוּת, וְתִהְיֶה סִבְלָן גְּדוֹל, וְתִשָּׁב וְתִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד גְּמָרָא, כִּי הַלִּמּוּד גְּמָרָא מְשַׁבֵּר אֶת הַיָּצֵר הָרָע וְאֶת הַכַּעַס וְהַקְּלָפוֹת שֶׁל הָאָדָם. וְעַל-כֵּן הִרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ בְּאֻמִּירַת הַרְּבִיחַ דַּפִּים גְּמָרָא, וְזֶה יִקְרַר אֶת הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָבִים שֶׁלְּךָ, שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּכַעַס, כִּי חָבֵל מְאֹד שֶׁתִּהְיֶינָה מְרִיבוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִפְרָט אִתָּה, לְמַה לָּךְ לְהִתְעַרֵב בְּכָל עֲנָן שֵׁשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁב בְּמִקּוּמְךָ, וְרֵאָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתִּהְיֶה מִיִּשְׁב, וְאִף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לָּךְ שׁוֹם עֶסֶק עִם אִף אֶחָד, וְאֵז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הַמְּאַחֵל לָּךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בּא, רֵאש־חֲדָשׁ שֶׁבֵט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְכֵן תִּכְנִיס שִׂמְחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ זֶה אֲשֶׁתְּךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה ו): אִשָּׁה — בְּעֵלָה מְשִׂמְחָה; עַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁפְּעוּלָם לְשִׂמְחָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וּלְכַבְדָּהּ וּלְיִקְרָהּ, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁכֵיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִירוּ, תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתְּעִשְׂרוּ; כִּי עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה עַל-יְדֵי אִשְׁתּוֹ, וּבְזֵה שִׂיחָהּ שִׂמְחָה תָּמִיד בְּבֵיתְךָ, עַל-יְדֵי-זֵה יִתְרַחֵב לֵב אֲשֶׁתְּךָ, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, וְאָסוּר לְלַחֵץ עַל אֵף אֶחָד אֶת דַּעְתּוֹ, צְרִיכִים רַק לְהַתְּנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, וְאִזּוּ מִמִּילָא כָּלֵם מִתְקַרְבִּים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אוֹדוֹת פְּרִנְסָתְךָ, שְׂאֵתָה כָּל-כֶּף בְּלַחְצִים וְכֵן אֲשֶׁתְּךָ וְכו' וְכו', אִם אֲפָשֶׁר לָכֶם לְחַשֵּׁב מַחְשָׁבָה לְעֵבֵר לִיבְנָאֵל — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, וְעַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַקָּל וְהַנְּעִים, שֶׁהַרְגִיל אוֹתְנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְהִיא תִּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר הָעֵצָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הָעֲצוֹת, כִּי כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, הָעֵקֶר שֶׁתָּמִיד יְדַבֵּר וְיִסְפֵּר וְיִשְׁיַח אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְזֵה אֲשֶׁר יוֹעִיל לוֹ לְצִאֵת מִעֲצָמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַדְּבָקוֹת הֵיא הַרְפוּאָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

אֲשֶׁר י"ח צב בנחל רנז
רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד מֵה שְׁאֵתָה אוֹכֵל, וְתִשְׁמַר לֹא לְאָכֵל
מֵאֲכָלִים חֲרִיפִים וְכו'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְהוֹבָרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֶדֶר בֵּא, רֵאשִׁי-חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנֶחֱוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ, וְכֵן כָּל מִי שְׁצָרִיךְ יִשׁוּעָה,
שְׂיִבְדֵּק הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי רַב הַצָּרוֹת
וְהַמְקָרִים רָעִים שְׁקוֹרִין בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֵׂאִין לוֹ מְזוּזוֹת
כְּשֵׁרוֹת.

וְכֵן שְׂיִבְדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין, כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים
(מְנַחֵת מֵד.).

רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, וְתַהֲיֶה שְׂמֵחַ, כִּי
הַשְּׂמִחָה מְבִיאָה הַצְּלָחָה לְאָדָם, כָּל מִי שְׂשִׂמַח יוֹתֵר — מְצַלִּיחַ
בְּיוֹתֵר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שְׁתַּתְּבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

הַמְּאַחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שְׁבֹט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֶלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ וְכֵן אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דְּלַת מְזוּזָה.

גַּא וְנָא רְאֵה לְמָסֹר אֶת נִפְשֶׁךָ עַל מְדַת הַשְּׂמִחָה, כִּי מִי שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד מְצַלִּיחַ. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ, רְאֵה רַק לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁלֵהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה, זֶה הַמְּדֻרְגָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם, כִּי זֶה הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם לְהִגְיַע לִיְדֵי שְׂמִחָה, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְמָסֹר אֶת נִפְשֶׁךָ רַק בְּעִבּוּר הַשְּׂמִחָה, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת הִתְאַוְּנָה אַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאָמַר לְחֻבְרוֹ, שְׂאֵינִי לוֹ פְּרָנְסָה, וְהִשִּׁיב לוֹ הֵלָּה: הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרִים: מִי שֶׁשָּׂמַח תָּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה. עֲנֵה וְאָמַר חֻבְרוֹ: אֲבָל לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה זֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה. וְעַל זֶה הִשִּׁיב לוֹ זֶה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מַה כָּבֹד לֹא עוֹשִׂים בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה... אִז תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה רַק בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה. אוֹתוֹ דְּבַר אַתָּה רְאֵה לְמָסֹר אֶת נִפְשֶׁךָ רַק לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחַת אֶת בֵּיתְךָ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּחַיֶּיךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשִׂמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַבְנָאֵל.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי תִדַּע אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם
יֹתֵר טוֹב מְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִהְיֶה קְבוּעַ לְגֵרֶס בְּכָל יוֹם כַּמָּה
פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְאִם אֶפְשֶׁר ח"י פְּרָקִים — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וְכֵן
רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עֲצֻמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר
עִם לְבָבְךָ, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן
אֶל אָבִיו. וְזֶה עֵקֶר הַעֲצָה לְצִאֵת מִכָּל הַפֶּחַ וְהִיקוּשׁ וְהַזְבֵּל שְׁנֹפֵל
לְשֵׁם, כִּי עַל-יְדֵי שְׁהָאָדָם מִפְּרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף יִנְקָה אֶת עֲצֻמוֹ מִכָּל הַזְבֵּל.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת סְבָלָן, כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִיּוֹת סְבָלָן,
כִּי הַסְבָּלְנוּת הִיא תְקוּן הַבְּרִית, וְהַסְבָּלְנוּת הִיא רְפוּאָה לְאָדָם בֵּין
בְּגִשְׁמִי וּבֵין רוּחָנִי, כִּי כָּל אָדָם שֶׁהוּא סְבָלָן בְּיֹתֵר, הוּא בְּרִיא בֵּין
בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת
רַק בְּסְבָלְנוּת, וְאֵל תַּתְּעַצְבֵּן עַל אֵף אֶחָד וּמִכָּל שְׂכָן עַל אִשְׁתָּךְ.

רְאֵה לְשִׁמַּח אֶת עֲצֻמְךָ וּתְשַׂמַּח אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵז תְּרַאֶה
אֶת הַנְּסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתּוֹכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קְיָמָא דִּיקָא פֶּה
בְּיַבְנָאֵל, וְעוֹד תְּרַאֶה נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בּא, רֵאש־חֲדָשׁ שֶׁבֵט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בַּפְּנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּתְשַׁמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִמְסַר
אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, וְאִז תִּרְאֶה הַצְּלָחָה גְּדוּלָה בַּחַיִּיךָ, כִּי
רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ: מִי שֶׁשִּׁמַּח תָּמִיד — הָרִי הוּא מְצַלִּיחַ. וְזוֹ
הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם לְהֵיוֹת שְׂמִיחַ, כִּי טִבֵּעַ שֶׁל הָאָדָם לְמִשְׁךָ
עֲצָמוֹ אֶל הַעֲצָבוֹת, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבַעוּלָם רַק
לְהֵיוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָר בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ.

הַעֲקָר רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ
מִחַיָּה וּמִהֵנָּה וּמִקִּיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר,
הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲפֹלוּ שְׂאֵתָה נּוֹפֵל בְּעַמְקֵי
דְתַהוּמָא רַבָּא וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה שׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל
זֹאת רְאֵה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבַעוּלָם לֹא
יֻכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי זֶה הַיְסוּד שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל — לַעֲשׂוֹת בְּכָל
פְּעַם הַתְּחִלָּה אֲשֶׁר שְׂיִכַח בְּכָל הָעֲנִינִים — הֵן בְּשִׁמְחָה, עַד עֲכָשׁוּ
לֹא הֵייתִי בְּשִׁמְחָה, עֲכָשׁוּ אֵהִיָּה בְּשִׁמְחָה וְכוּ', עַד עֲכָשׁוּ לֹא הַצְּלַחְתִּי
בַּפְּרִיָּסְתִי עַל-יְדֵי הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לֹא הִתְמַדְּתִי בְּזֶה וְכוּ'
וְכוּ', מֵעֲכָשׁוּ אֶתְחִיל לְהִתְמַדַּבֵּר בְּזֶה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לִי שִׁפְעַת
גְּדוּלָה, עַד עֲכָשׁוּ לֹא הַצְּלַחְתִּי בְּלִמּוּדֵי כִּי כָּשַׁלְתִּי, מֵעַתָּה אֶקַּבֵּעַ
לְעֲצָמֵי שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ,
בְּשִׁלְחַן עָרוּף, בְּזִהוּר וּבִתְקוּנִים וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאִז תִּרְאֶה

איך שְׂבֹאֲמַת תְּצַלִּיחַ, כִּי בְּכָל פֶּעַם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים עַל הַרְבֵּ הַחֲסִיד ר' אַבְרָהָם שְׁטֵעֲרֵנְהָרֵץ וְ"ל, שֶׁהָיָה בָּא בְּכָל יוֹם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּמַקְלוֹ, כִּי הָיָה כֹּבֵר אִישׁ זָקֵן, וְעַל-כֵּן הָיָה נִשְׁעָן עַל מַקֵּל, וּכְשֶׁרָק הִגִּיעַ לְפֶתַח בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, נִשְׁק אֶת הַמְּזוּזָה וְאָמַר בְּשִׂמְחָה: אַ נִייעֶר טָאג, אַ נִייעֶר טָאג, [יוֹם חֲדָשׁ, יוֹם חֲדָשׁ], כְּאוֹמֵר: עֲכָשׁוּ יֵשׁ לִי יוֹם חֲדָשׁ. וְכֵן יֹשֵׁב וְלֹמֵד בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה תַעֲשֶׂה אֶת זֶה.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִרְחִיב לְאַשְׁתָּךְ, וּבֹאֲמַת כְּשֶׁתִּזְכֶּה כֹּבֵר לְהַכְנִס בְּדִירָה שְׁלֶךְ, תִּקְנֶנָּה לָּהּ אֶת הַמְּטָבַח הַכִּי יָפֵה, וְזֶה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת בְּתִשְׁלוֹמִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתִּזְכֶּה כֹּבֵר לְהַכְנִס לְבֵיתְךָ, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וַעֲד לְחֻכְמִים, וְתִכְנִס אֲוֹרְחִים, וְתִהְיֶה רַק שְׂמִחָה בְּבֵית.

הַעֲקָר רְאֵה לְצִיַּת אֶת אַשְׁתְּךָ, וְכָל אֲשֶׁר תֹּאמַר לָךְ שָׂרָה — שְׁמַע בְּקוֹלָהּ, וְתִקְנֶנָּה לָּהּ מָה שֶׁהִיא צְרִיכָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לָךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרָ בֵּא, רֵאשֶׁת-חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

מְדִי כְּתָבִי מִכְּתָב לְבַעֲלֶךָ, אֲמַרְתִּי לְכָתֹב גַּם לָךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּי כֹּבֵר לְהַכְנִס לְדִירָה, וְתִהְיֶה לָךְ הִרְחָבָה גְּדוֹלָה, וְכִתְבְּתִי לְבַעֲלֶךָ, שְׂיִקְנֶנָּה לָךְ מְטָבַח הַכִּי יָפֵה, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאַצְלוּ תִּתְבָּרַךְ לֹא חֲסֵר שׁוּם דָּבָר, הַעֲקָר מָה שֶׁהוּא רוֹצֵה שְׂיִתְפַּלְלוּ אֵלָיו, וְעַל-כֵּן רְאֵי לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַבְּנוּ וְ"ל הַפְּלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת

תפלת הנָּשִׁים, וְאָמַר, כִּי בַשָּׁמַיִם הַתְּפִלָּה שֶׁל הַנָּשִׁים מְאֹד מְתַקְּבֶלֶת לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן, וְעַל־כֵּן תִּתְפַּלְלִי לְהַצְלִיחַת בְּעֵלְךָ, וְכֵן שֶׁכָּבֵר תִּכְנָסוּ לְגוֹר בְּדִירָה שְׁלֹכֶם, וְתִרְוּ רַב נַחַת מִהִלָּדִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, רֵאשִׁיחֲדָשׁ שָׁבֵט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ וְכֵן אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אֵיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, רְאֵה לְדַקְדָּק מְאֹד מֵה שְׂאֵתָה אוֹכֵל, שְׂיֵהֶיָה רַק עִם הַכְּשָׁרִים מִרְבָּנִים יְרֵאֵי הַשֵּׁם, וּבִפְרָט בְּשׂוֹר אֵל תֹּאכֵל רַק מִהַשְּׂגָחָה מְעֵלָה, כִּי מְאֹד צְרִיכִים לְשָׁמֵר מֵה שְׂאוֹכְלִים וּבִפְרָט בְּשׂוֹר, כִּי בְּזֶה יְכוּלִים לְהַפְשִׁיל בְּנִבְלוֹת וּטְרָפוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

רְאֵה לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין

בְּרוּחֲנִי.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמְךָ לֹמֵר בְּכֹל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים שְׁגֵלָה רַבְנוּ ז"ל בְּשִׁבִיל תְּקוּן הַבְּרִית, וְזֶה מוֹעִיל בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֲנִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלְתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שֶׁבֵט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמֻחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ
שָׂאתָה מִחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו'ל — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר
כָּלֵל, וּבִפְרֻט שְׁזִכִּיתָ לְהִיּוֹת בְּשִׁבְתָּ חֲנֻפָה אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר
עִם זֶה אָתָּה צָרִיךְ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי סוּף כָּל סוּף זְכִיתָ לְהִיּוֹת
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ בְּאוֹמֶן, וְכֵן זְכִיתָ כְּבָר לְהִיּוֹת
בְּשִׁבְתָּ חֲנֻפָה, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּזְכֶּה לְהִיּוֹת גַּם בְּחַג
הַשְּׁבוּעוֹת, כִּי כֹף תִּקְיִים אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ו'ל שְׂאֵמֶר, שְׂמִי שְׂיָבֹא אֵלָיו
עַל הַשְּׁלֵשָׁה זְמָנִים, הֵינּוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְשִׁבְתָּ חֲנֻפָה, וּבְשְׁבוּעוֹת,
יִנְצֵל מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְאִם כְּבָר הֵייתָ שְׂתִי פְעָמִים, רְאֵה לְהִיּוֹת גַּם בְּחַג
הַשְּׁבוּעוֹת, וְתִתְחִיל כְּבָר לְהַשְׁתַּוְּקֵק עַל זֶה. הֵן אָמַת שְׂאֲצֵל אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ דִּקְדָּקוּ מְאֹד לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל רַק בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה,
וּבְשִׁבְתָּ חֲנֻפָה וּבְחַג הַשְּׁבוּעוֹת, אֲזוּ נִתְאַסְּפוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעִירוֹ
וּבְבֵית-הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, עִם כָּל זֹאת מֵאֲחֵר שְׂפָכְרָ זְכִיתָ,
רְאֵה שֶׁהַשָּׁנָה תִּהְיֶה גַם בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת שָׁם.

הַעֲקָר אֲנִי שְׂמַח שָׂאתָה קוֹבֵעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, וְעֲלִיךְ לְדַעַת כִּי רַק
זֶה מֵה שְׂיִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ, זָכֹר אֵיךְ בְּלִית אֶת יָמֵי בְּחֵרוּתְךָ, שְׁזִכִּיתָ לְסִים
אֶת הַש"ס וְכִמָּה וְכִמָּה פְעָמִים שֶׁשָּׂה סְדָרֵי מִשְׁנָה וְעוֹד הַרְבֵּה
לְמוֹדִים, עַל-כֵּן רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמַח, שְׂקִבְעָתָ לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטִי-
הַלְכוֹת", כִּי עֲלִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵלוּ מֵאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהִתְמִידוּ בְּלַמּוּד
"לְקוּטִי-הַלְכוֹת", הֵייתָ לָהֶם הַתְּחִזְקוֹת יוֹצֵאת מִן הַכָּלֵל. וְעַל-כֵּן
רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְמִיד בְּלַמּוּד "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", וְעַל כָּל דְּבָרֵי
מוֹהַרְנ"ת ו'ל נֶאֱמַר: כָּל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא

בְּן עוֹלָם הֵבֵא, שְׁמֵמֶשׁ יִרְגִישׁ אֶת הָעוֹלָם הֵבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִתְמִיד בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" בְּכָל יוֹם.

וְעַל כָּלֵם — רֵאָה לְהִתְבּוֹדֵד עֲצָמָךְ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף רַק זֶה מֵה שְׂיִשְׁאָר מֵאֲתָנּוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, לְפָרֵשׁ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְנוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּילָל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח צט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמָּךְ — אֵינן לְתֵאָר וְלִשְׁעַר כָּלָל, כִּי אַתָּה חָקוֹק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רֵאָה לְשִׁמְעַע בְּקוֹל חֲבֵרְךָ שְׁמִחָזֵק אוֹתָךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הִיָּה מְאֹד מְאֹד חָשׁוֹב שְׂיִהְיֶה לְאָדָם חֲבֵר טוֹב, כִּי נִקְדַּת הַחֲבֵר מוֹעִילָה מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְחֲבֵר טוֹב, כְּמֵאֲמָרֶם ו"ל (אֲבוֹת א, ו): וְקִנְיָה לְךָ חֲבֵר. וְעַל־כֵּן שְׁמַע בְּקוֹל חֲבֵרְךָ שְׁמִחָזֵק אוֹתָךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, כִּי בְּאֵמַת אֵינן בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלָל, וְהַכֵּל לְכָל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּמֵה שְׂאָדָם שׁוֹכַח אֶת זֶה, זֶה מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, עַל־כֵּן רֵאָה לְהַכְנִיס בְּעֲצָמָךְ תְּמִיד מִחֲשָׁבָה שֶׁל הַשְׁגָּחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְעֵבֵר אֶת כָּל הַקְטָנוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת מִמָּךְ.

רֵאָה לְהִיּוֹת רְגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים, שֶׁהֵם תְּקוּנֵן גָּמוּר לְפָגֶם הַבְּרִית, וּמִי שְׁמַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לֹמֵר הַעֲשֶׂרָה

מְזֻמְרִים אֵלָיו, אֵין לוֹ כְּבֹר מֵה לְפָחֵד, וְעַל-כֵּן תֹּאמֵר בְּכָל יוֹם
הַעֲשֶׂה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, וְכֵן תִּתְבַּוֵּד עֲצֻמָּה עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ עַל-כָּל-פְּנִים
חֲמֵשׁ דְּקוֹת, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ — הוּא
הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְהַדְּבוּר עִמּוֹ
יִתְבַּרַךְ מִדְּבִיק אֶת הָאָדָם בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וּמְזַכְּכּוֹ וּמְטַהֲרֵוֹ מִכָּל מִינֵי
כְּתָמִים וּפְגָמִים שֶׁרַק עוֹבְרִים עָלָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּאַמִּירַת מְשָׁנִיּוֹת, כִּי כָל פָּרַק וּפָרַק
שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְחַטֵּף בְּזֵה הָעוֹלָם — זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה תְּמִיד דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרַךְ,
וְתִזְכֶּה לְמַצָּא אֶת בֵּית זוּגָד, וְתִקֵּים בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל כְּדַעַת רַבֵּנוּ
ז"ל.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח ק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֹּא, רֵאשׁ-חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁיִּשְׁמֹר אֶתְכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל רַע
וְתִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְדַקְדַּק מְאֹד עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת-קִדְשׁ, כִּי כָל
הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה בְּזָכוֹת שְׁמִירַת שְׁבֵת. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי
שֶׁזוֹכֵה לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קִדְשׁ, וְאֵז יִהְיֶה שְׁמֹר מִכָּל רַע, וְאֵף אַחַד לֹא
יֻכַּל לְגַע בּוֹ לְרָעָה.

ראי לְבִדָּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה
עַל אֵיזוֹ דְּלַת מְזוּזָה.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאשֶׁת־חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, תְּלֻמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקֹּדֶשׁ", הַגְּרִים
בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוֹנִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם
וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד, וְאִישׁ אֶת
רַעְהוּ יֵאמֶר חִזּוֹק, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְּחִזּוֹקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם
וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ מִמָּשׁ, כְּפִי הַתְּגַבְרוּת הַיִּצָּר הָרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר
עֲצָמוֹ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִי־אֶפְשָׁר לְבִטְלוֹ, כִּי אִם כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים
יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַיִּצָּר הָרַע יוֹדֵעַ זֹאת, שְׂאֵם מִתְחַבְּרוֹת נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, אֲזַי לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם קִיּוּם, עַל־כֵּן הוּא בְּעֲצָמוֹ מִסִּית
וּמְדִיחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה פְּרוּדִים בְּיַנְיָהֶם, וְתַכְּף־וּמְיָד
כְּשֵׁיִשׁ פְּרוּדִים בֵּינָן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְאִיזוּ סָבָה שָׂרָק לֹא תִהְיֶה,
עַל־יְדֵי־זֶה הוּא תוֹפֵס אוֹתוֹ בְּרִשְׁתּוֹ הַטְּמֵאָה, וְאִזּוֹ מְכַשִּׁיל אֶת הָאָדָם
בְּעוֹנוֹת רַבִּים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן. וְעַל־כֵּן רְאוּ, אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים!
לְהִתְאַחַד בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֵאמֶר חִזּוֹק, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצֵל מִהַיִּצָּר
הָרַע שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת וְשֶׁל נְאוּף, שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב, עֵרֶם וְזֵהוּם,
שְׂמֵת־פֶּשֶׁט בְּעוֹלָם עַל־יְדֵי הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, וְצָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים עַל
כָּל יוֹם וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגְעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתַכְּמִינוּ הַקְּדוּשִׁים
אֲמָרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כ"ב): אִם בָּא יִצְרָךְ לְהִרְחִיקָךְ, דַּחְהוּ בְּדַבְּרֵי
תוֹרָה; כִּי זֶה עַקְר הַעֲצָה נִגְדַּד הַיִּצָּר הָרַע — לְלַמַּד תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,

ועל-כן היצור הרע מלביש את עצמו במצוות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'); העקר שלא ילמדו תורה, ויפספסו דברים בטלים ולשון-הרע ורכילות, ואחד ידבר על זולתו, העקר שלא ילמדו תורה, ולכן ראו, אחי ורעי היקרים, מה לפניכם! ולבל יפתה אתכם היצור הרע, שהוא הסמ"ך-מ"ם, כאלו יש דבר יותר טוב מתורה, כי אדרבה, התורה היא כמו מקל המכניע ומשבר את שגעון היצור הרע, ומבטלו לגמרי, ולכן בזה שפתמידו בלמוד התורה הקדושה, תזכו להכניע את הסמ"ך-מ"ם, שהוא היצור הרע לגמרי ויתבטל מקרבכם, וכמאמרם ו"ל (עבודה זרה ח:): אשריהם ישראל, בזמן שעוסקים בתורה ובגמילות חסדים, יצרו מסור בידם, ואין הם מסורים ביד יצרו.

ולכן ראו, אחי ורעי היקרים! לעשות גמילות חסדים אחד להשני בין בגופו ובין בממונו, ותתמידו בלמוד התורה הקדושה, ועל-ידי-זה תבטלו את שגעון היצור הרע הבוער באדם, כי בפרוש גלו לנו חכמינו הקדושים (קדושין ל:): אמר הקדוש-ברוך-הוא, בראתי יצר הרע, בראתי תורה תכלין פנגדו; אף שבראתי את היצור הרע בשביל הבחירה והנפיון, עם כל זאת התורה היא התכלין והשמירה נגד היצור הרע.

ועל-כן, אחי ורעי היקרים! ראו שכל אחד ואחד מכם תהיה אצלו ערמה של ספרים: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ספרי הזהר והתקונים, וספרי רבנו ו"ל וכו' וכו', ותתמידו בהם מדי יום ביומו, כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו רק התורה הקדושה שזוכים לחטף בכל יום, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו פלל, ומכניס את דבורים אלו אל תוך לבו, כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו רק התורה שחטף בכל יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קב.

בעזרת השם יהברך, יום שלישי לסדר בא, ב' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי עכשו את מכתבך, עליך להיות מודע, שהקנטרס
הוא "בשפת האנגלית" לא ברוסית כמו שכתבת, והוא תרגום של
קנטרס "בעל דמיון", והאם מופץ "אור יבנאל" בבני-ברק!?

ראה לחזק עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא
יוכל לשבר אותך כלל, תאמין לי שגם עלי עוברים משברים וגלים
מבית ומבחוץ, ואני בורח רק אליו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול
לעזור לי, ורק עליו אני סומך, ואין לי אף אחד מבלעדיו יתברך
כלל, ואני סומך ובוטח באף בן-אדם, כי בחיים חיותי היו לי כבר
אכזבות מבני-אדם זה שלשים שנה, ותהלה לאל, כהיום אני כבר
חזק בזה מאד מאד, שלאדם אין אף אחד בזה העולם רק
הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואם עושים משהו בשבילו יתברך,
צריכים לעשות לשמו רק על-ידי הפרה עצמית, שזוכים להפיר
בעודם גדלת הענין לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בתמימות
ובפשטות, ואף שעל-פירב לא רואים שום תוצאות וכו', ואפלו
הרבה פעמים ההפוך וכו', עם כל זאת ממשיכים לעשות לשם
שמים, ובפרטיות פשוטים את התוצאות והפעלות שפעלו, זה
בעצמו נותן את החיות, שיש אנשים שלומדים ומתפללים רק בזכות
אלו הספרים הקדושים.

תתקשר עכשו אל ... ותודע אצלו מה הענינים עם הקבלן,
האם התחיל כבר, ומה ההתקדמות של הבניה, וזה מספר הדרך
האמריקאי שלי ... וטוב שיהיה זה על שמי, כי אני צריך שום
שתפים, וכבר הרבה סבלתי בחיים מפני ענינים כאלו, וד"ל.

המחפה לתשובה במהירות...

י"ח קג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר בּא, ב' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְהִנֵּה אֹדוֹת ... גֵּרוּ יְאִיר, לְדַעְתִּי, אֵין
לָנוּ בְּרָרָה, כִּי מֵצַד אֶחָד הוּא צָרִיךְ פְּרֻנְסָה, הוּא הוֹלֵךְ לְהִתְחַתֵּן
וְהַהוֹצָאוֹת מְרֻבּוֹת, וְצָרִיךְ לְשֵׁלֵם שְׁכָר דִּירָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן בּוֹדָאי הוּא
צָרִיךְ אֶת הַכֶּסֶף וְאֵין לָנוּ שׁוֹם בְּרָרָה, אִךְ מֵצַד שְׁנֵי בּוֹדָאי אִם כָּבֵר
הֵינּוּ מְסֻדְרִים טוֹב, וְהֵיוּ לָנוּ אֲבָרְכִים מַחְלִיפִים, בּוֹדָאי הֵינּוּ הוֹלְכִים
בְּתַקָּף, וְאֵין דְּבָר כְּזֶה לַעֲשׂוֹת אִתָּנוּ קוֹנְצִים, כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְנַהֵל
תְּלֻמוּד-תּוֹרָה אוֹ בֵּית-סֵפֶר, שֶׁהַמְּלַמְּדִים וְהַעוֹזְרִים יַעֲשׂוּ מַה שְׁעוֹלָה
עַל רוּחָם. וְזוֹ בְּאֵמַת בְּעֵינָי. וְעַל-כֵּן הַהִכָּרַח לְבוֹא לְיַדִּי הַסֶּכֶם עִם
הַמְּלַמֵּד בְּאֵיזוֹ צוּרָה שְׁהִיא, כִּי אֵין לָנוּ שׁוֹם בְּרָרָה, אֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כִּי לְאֵט לְאֵט יִכְנָסוּ יוֹתֵר מִשְׁפָּחוֹת, וְאֵז נִהְיָה
מְסֻדְרִים בְּסֵדֶר הַגּוֹן, וְהַמְּלַמֵּד אוֹ הַמּוֹרֶה לֹא יוּכְלוּ לְקַפֵּץ עַל הָרֹאשׁ,
רַק תַּחֲלַת הַשָּׁנָה נִסְכָּם, וְכֵן נִמְשָׁךְ כָּל הַשָּׁנָה.

אֹדוֹת ... צִלְצְלוּ לִי הַיּוֹם כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁפָכֵר אֵינָם
יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת זֶה, כִּי בָאוּ מִיָּם עַד נֶפֶשׁ, וְעַל-כֵּן אֲנִי שׁוֹלַח לוֹ
פֶּה מְכַתֵּב, וְרֹאֶה לְמַסֵּר לוֹ אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה, מַה לַעֲשׂוֹת? זֶה גַּם-כֵּן
אֶחָד מִהַנְּסִיוֹנוֹת שְׁלָנוּ, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
הַרוֹצֶה לְהִתְקַרֵּב אֵלֵינוּ וְכוּ', אִךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁעוֹר לִי עַד
עַכְשָׁו, יַעֲזוֹר לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל, כִּי בְּרֻבּוֹת הַזְּמַן, כְּשֶׁכָּל
הַתְּמוּנָה תִּהְיֶה גְמוּרָה, אֵז נִבִּין וְנִשְׁכִּיל אִיךָ שֶׁהַכָּל הַתְּנַהֵג בְּאִפְן נְסִי,
כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֶׁצָּרִיךְ מְצִיר תְּמוּנָה, עַד שֶׁהוּא אֵינוֹ גּוֹמֵר אֶת כָּל
הַתְּמוּנָה, נִרְאֶה הַכָּל מְשֻׁנָּה, צָבָעִים וְכוּ' קִטְעִים וְכוּ', כְּתָמִים וְכוּ',
וְחוֹשְׁבִים שֶׁהָאָדָם הַזֶּה אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה... וְכִשְׁנֹגְמֶרֶת
הַתְּמוּנָה, אֵז רוֹאִים אֶת הַיָּפִי שֶׁל כָּל הַצִּיּוֹר, אוֹתוֹ הַדְּבָר אֶצְלָנוּ כְּאֵן

ביבנאל, בנדאי עכשו זה מאד מאד קשה, כי בכל פעם ישנה תקלה אחרת, זה כמו שנוסעים ברכב, ופתאם פנצ'ר בגלגל האחורי השמאלי, וכשמתקנים והנה פנצ'ר בגלגל הקדמי הימני, וכשיתקנו פתאם עוד פנצ'ר בגלגל האחורי הימני וכו'... כך הולך אצלנו עכשו, אבל כשתגמר כל התמונה, שיעמדו כל המכנים והכל ילך פשוטה, אז נראה איך שהכל התנהג באפן נסי למעלה מדרך הטבע, ובפרט אנחנו שיש לנו כל-כך הרבה מתנגדים, והסמ"ד-מ"ם בעצמו עיניו לוטש ושניו חרק עלינו, והוא מסית ומדיח עלינו יומם ולילה, ועושה כל מיני תחבולות ותרגילים בתכמה עצומה איך להכשילנו, זה יהיה גם גדול איך שזכינו לבנות מקנה טהרה ומערכת חנוף חרדי ושחיטה מהדרת וכו' וכו', כל מה שצריך לקהלה חרדית.

לך נא וראה מה שעשה עם ... שהסית והדיח את בעל-הבית שלו להגביה לו את השכר דירה, עד שפבר שלם חמש-מאות דולר, ולבסוף השליך אותו כמו כולב לרחוב בלי שום רחמנות, והיה מדבר כאלו גם אותו זורקים, והכל שקר וכזב, הנה כבר רוצה לסבסד ל... מאה דולר שיכנס שמה לעשות אטליו... אזי רואים את עורו, עור של פיל, אשר לדעתו, רוצים מהשמים להראות לו את הצלחתנו, ואחר-כך יצא משם בחרפות ובבויונות.

אגב צריכים להזהיר את אנשי שלומנו בשום פנים ואפן לא לקחת את הדירה הזו יותר, כי אם אדם שקט ונקר כמו ... ששלם כבר חמש-מאות דולר, שזהו דבר מגזם לשלם מחיר כזה ביבנאל, ואף-על-פי-כן זרק אותו לחוץ ככלב, על-כן שיתקע עם הדירה שלו, שאף אחד מאנשי שלומנו לא יהין לקחת את הדירה הזאת.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתזכה לשלם את כל חובותיך ברוחניות ובגשמיות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֵּא, ג' שָׁבֹט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּתֵי תַחֲיָה הִרָה וְגַם יְלָדָה הַיּוֹם בֶּן ל' מֵזֶל טוֹב", יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִהְיֶה הַבְּרִית בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ בְּשַׁעֲהַ טוֹבָה וּמְצַלַחַת, וְאַחֲר־כֵּן אָבוּא בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַחְנִיכֵם.

מְאֹד רְצִיתִי לְדַעַת מַה קָרָה לְבִסוּף עִם הָעֲמוּד שֶׁל הַטְּלָפוֹן, כִּי ... אוֹמֵר לִי שְׂנֵה עֲכָשׁוּ כָּל הָעֲכוּב, כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְחַפֵּר וְכוּ', אֲנִי מְקַנֶּה שְׂפָכֶר סֵדֶר אֶת זֶה (נָא לְבִשֵׁר לִי), לְדַעַתִּי, יֵשׁ שָׁם כַּמָּה יְהוּדִים דְּתִיִּים שְׁלֹא יַעֲשׂוּ בְּעִוּוֹת בְּשִׁבִיל שְׁטוּת כְּזוֹ וַיִּסְדְּרוּ אֶת זֶה, הָאָדָם הַדְּתִי שָׁבָא אֶצְלִי כַּמָּה פְּעָמִים, שְׂיֵשׁ לוֹ בְּעִוּוֹת עִם אֲשֶׁתוֹ, וְהוּא עוֹבֵד שָׁם, וְעַל יָדוֹ זֶז כָּל הָעֲנִיָן שֶׁל הַטְּלָפוֹן בְּתוֹךְ כַּמָּה יָמִים, לְדַעַתִּי, הוּא יָכוֹל לַעֲזֹר גַּם עֲכָשׁוּ, רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַשְּׁפָעֲתָךְ אֶצְלוֹ, כִּי חָבַל עַל כָּל יוֹם וְיוֹם וְעַל כָּל שַׁעֲהַ וְשַׁעֲהַ שְׂמַחְעַכְבַּת הַבְּנִיָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֵאֵמֵר לְצִרוּתֵינוּ דִּי, כִּי הַבְּזִיוּנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין שְׂאֵנִי סוֹבֵל מִכָּל צַד, זֶה אֵין נִתֵן לְכַתֵּב כָּלֵל, אַךְ חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲנִי מִתְחַזֵּק עֲצָמִי בַּמָּה שְׂאֵנִי יָכוֹל, הִנֵּה בְּשַׁעֲהַ שְׂאֵנִי כּוֹתֵב לְךָ מִכְּתָבִי זֶה, עוֹבְרִים שְׁלֵשָׁה בְּנֵי-אָדָם נִתּוּחִים קָשִׁים וּמְרִים, הֵם בְּקָשׁוֹ מִמֶּנִּי לְהִתְפַּלֵּל בְּעַדָם, אֶחָד בָּנוּ עוֹבֵר נִתּוּחַ קָשָׁה שֶׁל שְׂמוֹנָה שָׁעוֹת לְהוֹצִיא גְדוּל מֵרֵאשׁוֹ, לֹא עָלִינוּ, וְאֶחָד עוֹבֵר עֲכָשׁוּ נִתּוּחַ קָשָׁה עַל חוּט הַשְּׁדָרָה, נִתּוּחַ שֶׁל חֲמֵשׁ שָׁעוֹת, לֹא עָלִינוּ, וְאֶשָׁה אַחַת עוֹבֵרֶת עֲכָשׁוּ נִתּוּחַ עַל הַכְּבֵד, לֹא עָלִינוּ, וְאֲנִי עוֹשֶׂה לְעֲצָמִי אֶת הַחֲשָׁבוֹן, אִם הִיָּה בָּא אֶחָד וְאוֹמֵר לָהֶם: מָה אַתֶּם רוֹצִים יוֹתֵר — בְּזִיוּנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דְּמִים, אוֹ נִתּוּחַ? אֲנִי בְּטוּחַ בְּמִלְיוֹנֵי אַחוּז, שְׂהִיו קוֹפְצִים עַל הַמְצִיאָה הַזֹּו, וְהִיו

אומרים: נא ונא יותר טוב תדברו עלינו, ותבזו אותנו מה שיותר וכו'.

מה אמר לכם! הפל חסד גדול מן השמים, מי יודע דרכי המקום ברוך הוא, בודאי צדיק וישר הוא, צדיק ה' בכל דרכיו, פגור טמא כמו הסמ"ך-מ"ם מלכלך אותי אצל כלם, אדם טמא מטמא שהכשיל את כל העירה עם מקנה פסולה, רחמנא לישזבן, אדם זולל וסובא נבלות וטרפות, ואוכל בשר פגולים אצל כל מחלל שבת לו, יש החצפה להוציא שם רע על שוחט ירא שמים, ולקפח פרנסתו, אבא עם בית מלא ילדים נשאר בלי פרנסה, ולא אכפת לו כלל בלי שום מצפון, ולבסוף כל הרע בנים' מאמינים לו יותר, ימח שמו וזכרו, אדם מוסר אברכים שלומדים בפולל, אברכים רציניים שתורתם אמונתם, ואפלו בשעה שבטלים, עושים רק מצוות לקרב יהודים להקדוש-ברוך-הוא, אדם ששם רגלים לכל דבר הקשור ליהדות, ועוד אינו מתבייש כלל להראות את פרצופו הטמא לפני אחרים, ובחן של שקר להוציא כל הלכלוך שלו עלינו, ימח שמו וזכרו, מה לעשות? זה מחקי הבחירה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קה.

בעזרת השם יהברך, יום חמישי לסדר בא, ד' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

מאד מאד רציתי לדעת מה נגמר עם העמוד של הטלפון, ואם הוציאו את זה; כי חבל אשר על שטות כזו תתעכב הבניה וכו', אחרי שקבר עברנו מה שעברנו צרות ומריחות וכו'. נא להודיעני מה קורה, ואין אתה יכול לעשות משהו בשביל זה.

העקר צריכים רק להתחזק ולילך עם דברי רבנו ז"ל, שגלה לנו על פסוק: "בצר הרתבת לי", שבתוך הצרות צריכים למצא

הרחכות גדולות, ועל-ידי-זה יתבטלו כל הצרות לגמרי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה); אתמול בלילה הלכתי לבקר חולים, רחמנא לצלן, מה שרק רואים וכו', השם יתברך יעזר שתהיה רפואה שלמה לכל חולי עם ישראל, ומפלה גדולה לכל שונאי ישראל ובתוכם הסמ"ך-מ"ם, ומי יודע אם לא בשביל רע-בנים כאלו סובלים נשמות ישראל אמללות, הקדוש-ברוך-הוא יצילנו מהם ומתמונם, ויקים (תהלים עה, יא): "וכל קרני רשעים אגדע, תרומנה קרנות צדיק".

המאחל לך ברכה וכל טוב מן השמים...

י"ח קו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ד' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך המלא מרירות קבלתי, ומאד מאד אני מבין אותך.

מה אמר לך! בזה העולם עוברים על כל אחד ואחד משברים כאלו, עד שכמעט משתגעים מרב צרות ויסורים וכו', דחקות ועניות וכו', בזיונות, חרופין וגדופין וכו', אף אין זו עצה להשאיר שם, רק מפל צרה וצוקה צריכים לברח רק אליו יתברך, ואין עצה אחרת, רק לברח אליו יתברך, אף עקר הצרה האמתית של האדם, שמרב קטנות מחו וכו', נתעקם לבבו בקשיות וספקות עליו יתברך ועל צדיקיו האמתיים, וזה גורם לו מרירות יותר ויותר, כי המאמין האמתי, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, הוא רק בורח אליו יתברך, ובא כלב אמת, לב נשבר באף רסיסים וכו', ונופל על פניו, ומפה עם ראשו על הרצפה, וצועק: "הוי, אבי, הוי, אבי, עזר לי לצאת מהמצר שנכנסתי לשם"; ובוכה ומבכה שמים וארץ, ואז אינו זו משם, עד שרואה ישועה.

ועל-כן חזק ואמץ לבבך, ואל תפל בקטנות וחלישות הדעת, רק הדבק עצמך בו יתברך, ומספר בין אנשי שלומנו, אשר פעם כתב ר' יצחק מכתב לאביו מוהרנ"ת ו"ל: "אבי, כבר אני יכול, אשר מענים' אותי כל-כך מהשמים". והשיב לו אביו מוהרנ"ת ו"ל: "בני, אותך מענים' מהשמים? תאמין לי אותי מענים' הרבה מאוד מאד אשר לא נתן להכתב, אבל זאת נחמתי בעניי, שאני יודע מרבי אמת כזה, המלמד אותי חדושים נוראים ונפלאים כאלו".

נא ונא ראה להחזיק מעמד, פי את היסורים והמרירות שאני סובל בכל יום ויום, זה אינו נתן לרשם על פני הכתב, וגדל הבזיונות והשפיות דמים, זה אין לתאר ולשער כלל, ואני מוסר עצמי לגמרי לגמרי אליו יתברך, "ואני מוכן ומזמן בכל עת ורגע למות על קדוש שמו יתברך", ואני רוצה שום דבר, רק אותו יתברך, וזה מה שמציל אותי מהכל, כי אני מוסר עצמי לגמרי באין סוף ברוב הוא, ולא אכפת לי שום דבר, אני רוצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ודיקא על-ידי-זה אני רואה ישועה בכל פעם מחדש.

תראה ליעץ ל... מה לעשות בשביל הוצאת העמוד של הטלפון, וכן אומר לי, שיש בעיות מהשכן, שטוען שהבור ספיגה שוטף את שדהו, ואני יודע שזו סתם הסתה מצד הסמ"ד-מ"ם, ימח שמו וזכרו, פי חמש שנים לא היה שטפון וכו', ובדיוק עכשו וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו לעבר על הכל, ולראות נסים נגלים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בא, ה' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... נרו יאיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! מִמֶּשׁ חִזְקַתְנִי בְּדַבְרֶיךָ, כִּי בְּאֵמַת עוֹבְרִים עָלַי מְשֻׁבְּרִים וְגַלְיִם, אֲשֶׁר אֲנִי לֹא יָכוֹל אֲפֹלוּ לְרַשֵּׁם לְךָ אֶת זֶה מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וּבְכָל פַּעַם מִתְקוּמָמִים רְשָׁעִים אַחֲרִים לְדַבֵּר עָלַי כָּל דְּבַר אֲסוּר לְשִׁפּוֹךְ אֶת דְּמִי, עַד שֶׁאֵין לִי אֵל מִי לְפָנוּת רַק אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֵצְמוֹ, כִּי רַק הוּא יָכוֹל לַעְזֹר לִי, עַל-כֵּן בְּזֶה שִׁכְתַּבְתָּ לִי, מִמֶּשׁ נִחְמַתְנִי וְחִזְקַתְנִי, כִּי אֲנִי רוּאָה, שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל, דְּבָרֵי עוֹשִׂים רָשָׁם לְטוֹבָה, וּמִתְעוֹרְרִים בְּתִשׁוּבָה עַל-יַדֵּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעָשָׂה עִמִּי חֲסֵדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְשִׁמְעַת בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת שֶׁאַתָּם מִתְחַזְּקִים.

בְּעֵינַי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְכוּ', תִּאֲמִין לִי שֶׁהֲמֵן הַרְשָׁע הִיָּה צְרִיף לְקַחַת אֲצִלוֹ קוּרְסִים אֵיךְ לְהַצִּיר לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי צוּרֵר יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַטְּמָאָה הַזֹּאת עוֹד לֹא רְאִיתִי, אָדָם שֶׁצְרִיף לְהִיּוֹת מְמַנֶּה עַל הַדָּת, הוּא אֲשֶׁר מוֹסֵר כָּל חִלְקָה טוֹבָה שֶׁרַק רוֹצִים לְבָנוּת לַיהוּדוּת, הוּא בָּא לְהַרְסֵם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְזֶה נִקְרָא רַב בְּיִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מָה לַעֲשׂוֹת? זֶה מִחֲקֵי הַבְּחִירָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן כַּחוֹת לְהַטְּמָאָה שֶׁתִּתְגַּבֵּר עַל הַקְּדוּשָׁה, וּתְכַסֶּה אֶת הָאֹר. וּבְאֵמַת בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַת הַזֹּאת כְּתוּב (שְׁמוֹת י, א): "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ", שֶׁפִּרְעָה מָלַךְ מִצְרַיִם, שֶׁהֶעֱבִיד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בַּחֲמֹר וּבַלְבָּנִים, וְשֶׁעֲבַד אוֹתָם בְּשִׁעְבוּדִים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ' וְכוּ', וְכָל מִיּוֹנֵי צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת שֶׁרַק עָשָׂה לְעַם יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת מָה כְּתוּב: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ", אֲנִי דִיּוּקָא, שֶׁבְּאֵמַת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּנוּז בְּכָל מְקוֹם, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֲפֹלוּ בְּתוֹךְ הַרְשָׁע הָאֲרוּר הַזֶּה, גַּם שֵׁם גָּנוּז אֶלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֵּל כְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוּצֵה לְרֵאוֹת אֵל מִי נִפְנָה בְּעַת צָרָה כְּזוֹ, בּוֹדָאֵי יֵשׁ לָנוּ צָרָה גְּדוֹלָה, שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לְמִסַּר כּוֹלָל, וְכִמְעַט שֶׁיִּחְסְלוּ אֶת הַכוֹלָל חֲסֵי-וְשָׁלוֹם, אֵיךְ כָּל הַצֵּעֵר שְׁלִי הוּא שֶׁעֲדִין נִמְצָאִים אֲנָשִׁים שְׁרוּצִים לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת, כְּאֵלוֹ הוּא 'רַב' בְּיִשְׂרָאֵל... וְכֵאלוֹ הוּא לֹא כָּל-כֶּף אֲשֶׁם... וְכֵאלוֹ הוּא רוּצֵה רַק שְׁלוֹם... וּבְאֵמַת מִי שֶׁמְסַתְּכָל בְּעֵין הָאֵמַת, רוּאָה שֶׁזֶה עֵצָם הַטְּמָאָה, עֵצָם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּהַתְּגַלְמוֹת הַדַּב הַשְּׁמֵן הַזֶּה, כִּי אֲנִי

יודע שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְבָנוֹת פֹּה בִּיבְנֵאל עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ בְּפָרוּשׁ, אֲשֶׁר קָדָם שְׁיַרְדֶּה נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, בְּאֵת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְצִעֶק: אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תִּרְדּוּ, אֵין לִי כִכָּר מֵהַלְעֵשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם. וְאָמְרוּ לוֹ: הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת מְכַרְחָה לִירֵד, וְאִתָּה צֵא וּמִצָּא לְעִצְמְךָ עֵצָה. וַיֵּצֵא וּמִצָּא לְעִצְמוֹ עֵצָה וְכו' (עֵין סְפָרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ז', מֵהַזְּכוּב וְהַעֲכָבִישׁ); וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ לִי פֹה בִּיבְנֵאל כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת מֵהָאָדָם הַזֶּה, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּהַתְגַּלְמוֹת הַזֹּו, וְלָכֵן עֲלִינוּ לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ כָּלֵל. וְאִדְרָבָה, אִתָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁלֹא יִהְיוּ נְאִיבִים כְּאֵלוֹ, אֲלֵא יִפְתָּחוּ אֶת עֵינֵיהֶם — מִי רוֹדֵף אוֹתָם וְכו', וּמִי רוֹצֵה לְעַקֵּר אוֹתָם מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה וְכו', וּמִי מִזִּיק לָהֶם בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אֲכַל אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִקְיָם (מִשְׁלֵי יב, ז): הַפֶּךְ רְשָׁעִים וְאִינָם, וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֵד, שְׁאֲזֹכָה לְהַרְחִיב אֶת בֵּיתִי, וְלָבוֹא לְגוֹר שֵׁם אִתְּכֶם תָּמִיד.

אודות מה שאתה מדבר עם אנשי שלומנו, שצריכים להכניס את רבנו ז"ל בתוף לבנו, כן כן יפה הדבר, שצריכים ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, ולהתמיד בהם מְאֹד מְאֹד, עַד שִׁיְהִיו חֲקוּקִים בְּתוֹךְ לְבוֹ דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת גַּם יַחַד.

נָא וְנָא אַל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפָעוֹלָם, רַק תְּחִיָּה וּתְחִזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁעוּד נִזְכָּה לְרִאוֹת בְּמַפְלָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, וְנִצְלִיחַ דְּרַבְּנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְבִי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בֵּא, ה' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
 אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי, וְיַעֲדֵי
 עַל זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַעֲצָמוֹ, כִּי כַּמָּה יְגִיעוֹת יִגְעֵתִי וְכַמָּה
 טְרַחֲוֹת טְרַחֲתִי וְכוּ', וְכוּ', עַד שְׁזַכִּיתִי לְשִׁמְעַת אֵיךְ שְׁאַתָּה מְחֻזָּק אֶת
 עֲצָמְךָ בַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וְלִבְסוּף הַסֵּמ"ך-מ"ם שׁוֹבֵר אוֹתְךָ בְּכֹל
 פֶּעַם בְּפֶעַם עַל-יְדֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת אַחֲרַת וְכוּ' וְכוּ', לְדַעֲתִי, אַתָּה
 לֹא צָרִיךְ תְּרוּפוֹת אַתָּה צָרִיךְ רַק לְשִׁמְעַת כְּלִי זִמְרָה, כִּי עַקֵּר הַרְפוּאָה
 הִיא לְשִׁמְעַת תְּמִיד כְּלִי זִמְרָה, כִּי מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֵר דְּכֹאֵן, הוּא צָרִיךְ
 תְּמִיד רַק לְשִׁמְעַת כְּלִי זִמְרָה, וְזֶה יַעֲזֹר לוֹ לְצִאֵת מִקְטָנוֹת הַמַּחֲזִין. וְעַל
 כֵּלָם — טוֹב מְאֹד לְצִאֵת בְּשִׁדָּה וּבְהָרָה, וְלִהְתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יְתִבְרַךְ,
 וְלִצְעַק קוֹלוֹת, עַד שְׁיִזְדַּכֵּךְ מִחוּ וְדַעֲתוֹ, וְכֵן מְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן כ"א: בְּשֵׁהַמַּחֲזִין מְצַמְצָמִים, צָרִיכִים לְצַעֵק ע' קָלִין
 וְיֹתֵר, כְּדֵי שְׁיִזְדַּכְּכוּ הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ, עַד שְׁיִזְכָּה לְהַשְׁגָּה עֲלִיוֹנָה בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב בְּכֹל יוֹם, אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים פֶּעַם בַּשָּׁבוּעַ,
 וּמִמֶּשׁ תַּחֲיֶיהָ אוֹתִי, כִּי נִפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשֶׁךָ.

וּמְאֹד מְאֹד נִהְיֵיתִי מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלֶךְ, וּבִפְרָט מֵהַחֲדוּשׁ שְׁחַדְשָׁתְךָ
 עַל-פִּי זָכִין לְאָדָם שְׁלֹא בְּפָנָיו, וְחִבִּין בְּפָנָיו שֶׁל אָדָם, וְנִפְל בְּרַעֲיוֹנֵי
 עֲכָשׁוֹ פְרוּשׁ אַחֵר: "זָכִין לְאָדָם שְׁלֹא בְּפָנָיו", כְּשֶׁהַצַּדִּיק מוֹסֵר אֶת
 נַפְשׁוֹ בַעֲבוּר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַחְדִּיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יְתִבְרַךְ, וּמְכַנֵּס בָּהֶם תְּשׁוּקָה לְלִמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִתְחִילִים
 לְלִמּוֹד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה שְׁלֹא
 בְּפָנָיו, כִּי תִכְף-וּמִדְּ כְּשֶׁהוֹלְכִים מֵהַצַּדִּיק, מִתְעוֹרְרִים לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה
 אֲמִתִּית, וְלִלְמַד הַרְבֵּה תּוֹרָה, וְלִהְתַּפְּלֵל הַרְבֵּה תְּפִלוֹת, אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן
 בָּא הַיָּצֵר הַרָע, וּמִהִפָּךְ אֶת הַקְּעָרָה עַל פָּנָיו, וְזֶה "וְחִבִּין בְּפָנָיו שֶׁל
 אָדָם", בְּפָנֵי הַצַּדִּיק מִתְחַצְּפִין וְאוֹמְרִין לוֹ: מַה פִּעֲלָתְךָ וּמָה עֲשִׂיתָ לִּי,
 אֲדַרְבֶּה, גְּרַמְתָּ לִּי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכִדּוּמָה, אֶת מַה שְׁזוֹכִים זֶה שְׁלֹא
 בְּפָנָיו שֶׁל הַצַּדִּיק, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶה בָּא מֵעֲצָמוֹ, וְאֶת הַחֻבוֹת זוֹרְקִים
 בְּפָנָיו... עַל-כָּל-פָּנִים עֲלִינוּ לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, שְׁזַכֵּךְ

להיות מקרבים באמת אל רבנו ו"ל, ונזכה לדבק את עצמנו בו
יתברך בדבקות אמת, ואז נצליח בכל אשר נפנה.

נא ונא ראה לחזק את עצמך, ותחזק את אנשי שלומנו, פי
באמת בזה העולם עובר על כל אחד ואחד מה שעובר בכל יום —
קטנות וירידות וחלישות הדעת, עד שיכולים להתאבד לגמרי,
רחמנא לצלן, מרב צרות, אבל על זה גלה לנו רבנו ו"ל
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) על הפסוק: "בצר הרחבת לי",
שבתוך הצרות גם שם הקדוש-ברוך-הוא מרחיב. ועל-כן צריכים
לעשות כל מיני פעולות שבעולם, שהקדוש-ברוך-הוא ירחיב לנו,
עד שנתפטר לגמרי מצרותינו.

נא ונא לא להתבלבל משום דבר, רק הדבק את עצמך בו
יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בא, ה' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

ראה לחזק את עצמך עם הנקודות טובות שיש בך, ואל תדין
את עצמך לכף חוב, ואפלו שנדמה לך כאלו אתה הכי גרוע בעולם,
עם כל זאת עליך לדעת, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובודאי בזה
שאתה זוכה לחטף בכל יום ח"י פְּרָקִים משניות, זה יועיל לך לצאת
מהפח יקוש שונכנסת לשם; פי באמת מובא במדרש תלפיות, שעל
פתחו של גיהנום יושב אשר בן יעקב, ומי שהתמיד בלמוד משנה,
הוא אינו מרשה להכניס את האדם הזה בגיהנום, ואפלו שעשה מה
שעשה וכו', והרב הקדוש החיד"א ו"ל, מצא רמז על הפסוק:

"מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחָמוֹ" (בראשית מט): שָׁמְנָה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה, מִי שְׁעוֹסֵק בְּלִמּוּד מִשְׁנָה, אֲזִי אָשֶׁר בֶּן יַעֲקֹב אֵינוֹ מְנִיחַ אוֹתוֹ לְהִכָּנֵס אֶל הַגִּיטָהנוֹם וְכוּ'. עַל־כֵּן רָאָה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ לְצֵאת מֵהַבֶּן שְׁלֶךְ, כִּי אוֹתֵן הָאֲנָשִׁים שְׁנִפְלוּ לְעִמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, עִם כָּל זֹאת כְּשֵׁי־עָשׂוֹ לְעִצְמָם חֵק קָבוּעַ לְלַמֵּד כָּךְ וְכָךְ, יִזְכּוּ לְצֵאת מִזֶּה סוּף כָּל סוּף (עֵן שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן יט); וּמִקְבָּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אָשֶׁר כָּךְ וְכָךְ הוּא לִמּוּד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, שְׁבִינָה מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת נַפְשׁוֹ.

נָא וְנָא רָאָה לְשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, כִּי הַכַּעַס וְהַקְפִּידוֹת בָּא עַל־יָדֵי חֲטָא פְּגָם־הַבְּרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְעַל־יָדֶיךָ לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, וְלֹא לְהִכּוֹת אֶת יְלָדֶיךָ, כִּי בְּזֵה שְׂמֵכִים אֶת הַיְלָדִים, לֹא עוֹזְרִים לָהֶם, רַק מְעַצְבְּנִים אוֹתָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵינוּ וְ"ל מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִכּוֹת יְלָדִים, וּבְאֵמַת עֵקֶר תִּקְוֵן הַבְּרִית הוּא כְּפִי מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת.

רָאָה רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, אָשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

הִתְמַד בְּלִמּוּד "אָשֶׁר בְּנַחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְזֵעַ לְנַפְשְׁךָ, וְתִסִּים בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִכְתָּבִים, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

חָבֵל לְבַזְּבוֹז כְּסָפִים עַל שְׂטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ", הַגְּרָרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם

וַיֵּצִילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלִיחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

אחי ורעי הנקרים! מאד מאד אני שמח לשמע איך שאתם מסתדרים ביניכם, ונתרבה האהבה מדי יום ביומו. מה אמר לכם! זו כל חיותי, שתגורו ביחד באהבה, אחנה ורעות, ואיש את רעהו יאמר תזק, ובאמת זהו רצונו של רבנו ז"ל, שנתזיק את עצמנו ביחד, כי אם נעזר איש את רעהו, על ידי זה ישמרנו הקדוש ברוך הוא מפל רע, ולא תוכל שום ברירה לשלט עלינו, כי כשיש אהבה, אחנה ורעות בין עם ישראל, אזי שום אמה ולשון לא יכולה להם, וכמו שהיא בכלליות, כן היא בפרטיות, כשקבוץ קטן מאחינו בני ישראל מחזיקים את עצמם ביחד, אזי שום קלפות וסטרך אחר איתן יכולות להתערב ביניהם, העקר היא אמונה פשוטה, לבטל את עצמו לגמרי לגמרי מאין סוף ברוך הוא. ואתם צריכים לדעת, כי האמונה שמאמין שאין שום תנועה מקרה, היא מרפא לגפש מפל תחלואיו, כולל כל מדות טובות, לאהב את חברו, אף שעושה לו רעות ומבזה אותו, כי אין שום מקרה בעולם, אף דבור קטן, ובדין שמים נעשה זה שלוחו של מקום לבזות אותו ולחרף אותו, וכל דבר שמדברין עליו — הכל אמת, אם הוא לא עשה זה שמדברין עליו הרשעים, אף במחשבה לא חשבו, יש בודאי פגם דק כיוצא שפגם בו, או פניה דקה שהיא עבודה זרה, או שנהנה משום דבר לתאות יצרו, והרי הוא מגלה עריות וכיוצא. ותמצאו שבלתי גזרת עליון, אי-אפשר ששום נכרא יצער אותנו, אפלו צער קטן, ולכן יקבל באהבה ובחבה ובשמחה, ותתרפא נפשכם יותר ממאה אלה אלפים תעניות וסגופים, ובזה מבטלים לגמרי את הסמ"ך-מ"ם וּגּוֹנְדָא דְלִיָּה, אֲשֶׁר כָּל עֲסָקָם הוּא לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתּוֹ מִצִּיאוֹתוֹ תְּבַרְךָ.

נא ונא אבקש את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, שיבקש עלי רחמים בכלליות ובפרטיות, כי אני צריך לישועה גדולה, ותפלת רבים מתקבלת למעלה לרחמים ולרצון, העקר שיכנס שפע רוחני וגשמי, ואז ישפע גם עליכם מאותו שפע, וכן תעוררו את נשותיכם

להתפלל בעדי, כי רבנו ז"ל הפליג מאד בתפלת הנשים, שהיא מקבלת מאד בשמים, ובפרט שפכר נזקה לראות את הרחבת ביתי, ונזקה לבוא לגור עמכם פעם ולתמיד, ואהיה לכם אסיר תודה גדול על התפלות שתתפללו בעדי.

נא ונא ראו להתמיד בלמוד התורה הקדושה, כי התורה היא מזון להנשמה, ועל-פן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, וכמו שאינו מחסיר מגופו יום אחד מלתן לו לאכל מזונא דגופא, כמו-כן לא יהיה בטלן ולבל יחסר לו יום לא לתן לנשמתו לאכל מזונא דנשמתא שהוא למודי התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה וקבלה וכו', וכן תתפללו את התפלות: שחרית, מנחה, מעריב, ובמנין דיקא, ואחר כל תפלה ללכת רקודין ארכים ולהיות רק בשמחה, כי בזה העולם צריכים רק להיות בשמחה, כי השמחה שורפת כל הקלפות, ועקר תקון הברית, תקון העבר של האדם, הוא דיקא על-ידי מצות השמחה, לשמח בו יתברך, ועל-ידי-זה מבטלים את הסמ"ך-מ"ם ונוקבא דליה, שהם המחטיאים את האדם בפגם-הברית. אשרי מי ששמח תמיד, ואינו מתפעל משום ברירה שבעולם, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קיא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

מה אמר לך, ידידי היקר לי מאד! ממש החייתני עם הטלפון שהתקשרת אלי, כי עוברות עלי עכשו הרבה צרות, וממש החיית אותי בזה שמסרת לי שיש וכוונת בין האדריכל עם ... ותכף-ומיד

צִלְצִלְתִּי לְאֲדָרִיכָל וְהִשְׁתַּכְנַנְע, וְהוּא יִשְׁתַּף פְּעֵלָה, וּבְיוֹם שְׁלִישֵׁי הַזֶּה, כָּבֵר תִּשְׁתַּנֶּה הַתְּכַנִּית, וְיוֹכְלוּ כָּבֵר לְצַקֶּת וּלְהַכְנִיס אֶת הַכְּלוֹנִסְאוֹת, וְאַחֲר־כֵּן הַיְסוּדוֹת, אֶף תַּעֲשֶׂה עִמִּי חֶסֶד חֲנֻם מִמֶּשׁ, כִּי ... צָרִיף לְנִסְעֵ לְצַפֵּת וּלְחִיפָה, וְתַעֲזֹר לוֹ בְּזֶה, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁאִין לָנוּ רַכָּב, וְחָבַל עַל כָּל יוֹם וְעַל כָּל שְׁעָה וְעַל כָּל רִגַע שֶׁל עֲפוּב, כִּי בְּאַמַּת כָּל קִבְלַת הָאֲשׁוּר וְהַתְּחַלַּת הַבְּנִיָּה הוּא בְּנִס גְּדוֹל מְאֹד, נִסִּי נִסִּים, פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, וְצָרִיכִים לְהַזְדַּרֵּז מִמֶּשׁ עַל כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה, כִּי יִפָּה שְׁעָה אַחַת קֹדֶם, כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה אִיזוֹ הַלְשֵׁנָה מִצַּד הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְגִנְדָא דְלִיָּה וְכוּ' וְכוּ', רַק שְׁצָרִיף כָּבֵר לְעִמְדַּת הַשְּׁלֵד וְאַחֲר־כֵּן כָּבֵר לְסִדֵּר מִבְּפָנִים, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה עִמִּי הַחֶסֶד הַזֶּה — אוֹ לְהַשְׁאִיל ... אֶת הַרַכָּב, אוֹ תִסְיַעוּ בְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְצַפֵּת וּלְחִיפָה, וְאִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַעֲזֹר הַזֶּה.

הַעֲקָר מֵהַ שְׁצָרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא אֲמוּנָה. וְרַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), אֲשֶׁר הָעוֹלָם צָרִיף לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעַצְמוֹ הַיְכָן הוּא אוֹחֵז בְּאַמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוּבְלֵי חֲלָאִים, שְׁסוּבְלִים רַק מְחַמַּת חֶסֶד וְאַמוּנָה, כִּי הָאֲמוּנָה הִיא רְפוּאָה לְכָל, כִּי אִין עוֹד יוֹתֵר טוֹב מְאַמוּנָה, כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֲמִתִּי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִסְתַּתֵּר בְּסִתֵּר צֵל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לֵה), כִּי אֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת שְׁנָה, כְּמוֹ אָדָם שֶׁמְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, וְצָרִיף לִישׁוֹן, וְאַחֲר־כֵּן צָרִיף לִישׁוּב הַדַּעַת, כְּמוֹ-כֵן מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ לְתוֹף הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, הוּא כְּמִי שֶׁיִּשָּׁן שְׁנָה עֲרָבָה, כִּי הָאֲמוּנָה שׁוֹמֵרֵת אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע, הַעֲקָר לִידַע כִּי אֲמוּנָה קְבוּעָה שְׁאוֹר אִין סוּף מְחִיָּה כָּל הַיּוֹמָה, וְנוֹתֵן קֶצֶבָה וְשׁוֹר וּמְדָה, לְכָל הַנְּאֻצְצִים גְּבָרָאִים נוֹצְרִים וְנִעֲשִׂים, כְּפִי הִיָּה פֶחַ פְּעֻלָּתָם, וְנוֹתֵן לָהֶם דְּרָף אֲשֶׁר יִגְרַעוּ אוֹרָם וְיַעֲדִיף אוֹרָם, הַכֹּל כְּפִי זְכוּת הַתְּחַתּוּנִים, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַקֵּן אֶת מַעֲשָׂיו, וְזוֹכֵה לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי לְהַכְנִיס בּוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּכָּא!

אודות הספרים שתתן ... אני ערב על זה שישלם, ודעת לנבון, שהערבות היא רק חד פעמי, כי נראה אם הוא ישלם אז נתן לו

אֲשֶׁר י"ח קיב — י"ח קיג בַּנְחַל רפג

עוד, ואם לא, אַז אָנִי אֲשַׁלֵּם מִכִּיסִי. רֵאֵה לְדוֹחַ בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת,
וְתַמִּיד תִּזְכֹּר, כִּי יֵשׁ עֲנִיָן שֶׁהִכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמֵּאַחַח לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שָׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְיָדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְדַעַת מַה שְׁלוֹם בְּנֵךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו וּבְכָל טְפִי
דְמָיו, וְיִזְכֶּה לְהַתְגַּדֵּל צְדִיק וְנוֹטֵר הַבְּרִית וְלַמְדֵּן גְּדוֹל וִירָא שָׁמַיִם,
דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רֵאֵה לְהַפִּיץ בְּכָל יוֹם סְפָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל
שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק תִּמְשִׁיף לְהַפִּיץ בְּכָל יוֹם בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה
לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה, וְעַל-יְיָדֵי-נָה יִכְנַס לָךְ שְׁפַע וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְלוֹוֹת
כְּסָפִים, אֲשֶׁר עֲנִיָן הֵהָלְאוֹת הוּא קָלְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵן, כִּי יֵשׁ
בְּנֵי-אָדָם שְׁפַל הָרָאשׁ שְׁלָהֶם הוּא אֵיף לְלוֹוֹת אֲצַל זוּלָתָם כְּסָפִים,
וּמְסַתְּבָכִים בְּחוּבוֹת, וְאֵי-אֲפֹשֶׁר לָהֶם אַחֲר־כֵּף לְשַׁלֵּם, וְנָה מְכַנִּיס אֶת
הָאָדָם לְלַחְצִים גְּדוּלִים, וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָה עֲצָלֵן, רַק בְּכָל יוֹם וְיוֹם
תִּצַּא לְהַפִּיץ סְפָרִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ לָךְ, שְׁתַּמִּיד יִהְיֶה לָךְ
כְּסָף בְּכִיס.

הַמֵּאַחַח לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שָׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מאד מאד רצייתי לשמע את הטוב ממך, ואיך שאתה מרגיש אחר הנתיח, אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיהל עבר בשלום, ולאט לאט אתה חוזר לכחות שלך. הן אמת שאני יודע שעובר עליך הרבה צרות מבית ומבחוץ ובפרט מהילדים וכו', ותדע שאין שום עצה בזה העולם, רק לבטל את עצמו אל האין סוף ברוך הוא, כי המלכות נקראת עני, וצריך להפכה אל האין, הינו לאין סוף ברוך הוא, ואי-אפשר להגיע לזה, אלא כשעובר על האדם יסורים וירידות ובזיונות, עניות וצער, ומחזיק מעמד, ומקבל הכל באהבה ובשמחה, אז מתקיים אצלו (זהר בלק קסח): "אעא דלא דלקית ביה נהורא דנשמתא יבטשון ביה", כי בזה שמבטשין את גופו, על-ידי-זה מאירה נשמתו בו, אשרי מי שבורח תמיד רק אליו ותברך, ובכל צרותיו הוא פונה רק אליו ותברך, שאז טוב לו כל הימים, ומרגיש תענוג רוחני בעולם הזה כדגמת העולם הבא, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קיד.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותחזק את אנשי שלומנו, כי סוף כל סוף תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. ואף שאני יודע שעכשו קשה ומר לך מאד מבית ומבחוץ, עם כל זאת עליך לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שתהלה לאל, עשית שדוף טוב עם בך ... וכן תזכה, בעזרתו ותברך שמו, לבנות בקרוב את ביתך, וכל ילדיך גורו אצלך, ויקים אצלך

(תהלים קכח, ג): "בְּנִיף כְּשִׁתִּילִי זִיתִים סָבִיב לְשִׁלְחַנְךָ", וְתִרְוֶה מֵהֶם רַב נַחַת, הָעֵקֶר אֶל תַּפְל בְּדַעְתְּךָ כְּרָגַע, כִּי תִדַע אֲשֶׁר אֵית מֵאֵן דְּאִתְפָּרַע בְּמִמוֹנִיה, וְאֵית מֵאֵן דְּאִתְפָּרַע בְּנִפְשֵׁיה וְכוּ', וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׂיִוִּיתָר טוֹב לְפָרַע בְּמִמוֹנו מִלְפָּרַע בְּגוֹפּוֹ, כִּי הַמֵּאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִוֹדַע בְּכָל עֵת וְרָגַע, כִּי כָּל מְאֲרָעוֹת שֶׁל אָדָם הֵם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, מִהַשְׁגָּחַת אֵין סוּף בְּרוּף הוּא וּבְרוּף שְׂמוֹ, יְחִיד וּמְיֻחָד, וְהֵן דְּבָר קָטָן אוֹ גְּדוֹל הַכֹּל הוּא בְּדִין צָדֵק, אֲדֹנָי "דִּינָא" דְּמִלְכוּתָא, דְּמִלְכוּת שְׂמֵיָא בְּכַח הָאֲרוֹת אֵין סוּף, יְחִיד וּמְיֻחָד, בְּכַח שְׂמוֹ, שְׂקָרָא לְעֲצָמוּ מִלְכוּת, וּמַעֲיָן וּבּוֹדֵק שֶׁהוּא לְסַבְּת אֵיזָה חֲטָא שְׂחָטָא, וּמְיָד נִתְחַרֵּט וּמִתְמַלָּא חֲרָדָה וּפְחַד הַשֵּׁם, וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוּ שְׂלֵא יַעֲשֶׂה עוֹד דְּבָר זֶה לְעוֹלָם, וּמְבַקֵּשׁ מִבְּעַל הַרְצוֹן, שְׂיִגְלָה עֵינוּ אֵיזָה חֲטָא שְׂחָטָא, אִם הוּא דְבָר שְׂנַעֲלָם מִמְּנוּ, אֲזִי זֶהוּ "תְּכָלִית הַיְסוּרִין", שְׂתְּכָלִיתֵן לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְכִיּוֹן שְׂזָה מְרַגֵּישׁ בְּיְסוּרִין קָלִים וְשָׁב בְּתְשׁוּבָה, לֹא יִתְיַסֵּר עוֹד בְּיְסוּרִים חֲמוּרִים, וּמוֹחֲלִין לוֹ מְיָד עַל הַכֹּל, מֵאֲחַר שֶׁהוּא מֵאֲמִין, וְחוֹזֵר בּוֹ, וּמְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְסוּרִים קָלִים, הוּא תְּכָלִית כָּל הַיְסוּרִין, שְׂהָרִי עֲקָרְן הֵן, שְׂיִשׁוּב הָאָדָם בְּתְשׁוּבָה שְׂלָמָה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִם זֶה הַמוֹשִׁיט, תְּכַף מְרַגֵּישׁ וּמֵאֲמִין, שְׂלֵא עַל חֲנָם נִדְדָּמָן לוֹ זֶה, וְשָׁב בְּתְשׁוּבָה שְׂלָמָה, כִּי הוּא יוֹדַע בּוֹדָאֵי, שְׂזָה הוּא לְסַבְּת חֲטָאוֹ וּמִתְחַרֵּט, אֲזִי נְחָשָׁב לְכַפֵּרַת עוֹן, וְנִתְפָּרַר בּוֹדָאֵי עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה שְׂלָמָה שְׂעוֹשֶׂה, אֲבָל אִם הוּא "שׁוֹטֵה וְאֵינוּ מְרַגֵּישׁ", נְדוּן בְּיְסוּרִים גְּלוּיִם חֲמוּרִים, עַד שְׂבִהְכֵרַח יוֹדָה וְיִתּוּדָה, "וְיִשׁוּב אֶל הַשֵּׁם וִירַחֲמֵהוּ".

אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמֵה נָעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזָה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה וּמְחִזָּק אוֹתָנוּ כָּל-כָּף, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׂעֲשֶׂה עִמָּנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קטו.

בעזרת השם יהברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה מה שעובר עליך בביתך מאשתך וכו' וכו', שזה דבר מאד
מכאיב כשהאשה אינה רוצה לחיות עם בעלה וכו' וכו', בנדאי יש
על זה עצות, אשר לא נתן לכתב על הכתב, ופה אל פה אדבר עמך
כשאבוא בעוד כמה ימים, העקר ראה לחזק את עצמך באמונה
פשוטה לא להשכר משום דבר, כי אין זו תכלית לפל בדעתו
ולהתיאש עצמו לגמרי מהעולם הזה, ולחשב פאלו אבד מנוס
ותקנה ממנו, כי כבר נתפרסם וחקוק בלב ישראל ובדעתו, שלא
ימצא שום פעלה קטנה או גדולה, שיהיה במקרה חלילה, אלא הכל
בהשגחה עליונה, בסוד השגחת אין סוף, המתחד באחדות אחת
עם ספירותיו, ופועל בהם כרצונו הפשוט, להעניש מדה כנגד מדה,
בהשגחה פרטית על כל תנועה והלוך ודבור, הכל לפי החשבון,
ולא יוסיף ולא יפחת אפלו נקדה כמלא נימא, חס־ושלום, וישמח
אדם מאד ב'סורין, וירחיב דעתו בהם על שהמלך מלך גדול ונורא
ואים אין סוף, משגיח וחומל על בריה שפלה אפלה כמוני, כטעם
הכתוב (תהלים קיא, ב): "גדולים מעשי ה'" בעת שהם "דרושים"
ומשגחים "לכל חפציהם", הן לטוב לתת שכר בעשר וכבוד
ואריכות ימים ובנים ובני בנים, והן למוטב "רחמיו על כל מעשיו",
"להיטיבו באחריתו", "ותשחק ליום אחרון" בעז ושמחה ברוך הוא
וברוך שמו, המרחם על הכל, ובפרט על ישראל עמו, וכשתכניס
בדעתך ידיעות אלו, אז מיד יתפרדו כל פועלי אגון, ותזכה להיות
נעשה כלי ומרכבה להשכינה.

בענין המלמדות, ראה להתחזק מאד מאד, כי היא אמנות

קדושה מאד מאד ללמד את נערי ישראל אמונה פשוטה בו יתברך, שאז נעשה כדגמת היסוד המשפיע אור וזיו וחיות להמלכות, ואם היו בני ישראל יודעים את מעלת מלמדי נערי ישראל תורה הקדושה ואמונה פשוטה בו יתברך, היו עוזבים את הכל ונעשים מלמדים, כי מה שרבונו ו"ל הקפיד על אנשי שלומנו לא להיות מלמדים, היה מפני שזו אחריות גדולה מאד מאד, אבל מי שזוכה לקבל על עצמו את האחריות הגדולה הזו, אין טוב ממנו. והקדוש-ברוך-הוא זכה אותי כשהייתי ילד קטן, היה לי מלמד אחד מאנשי שלומנו, שהיתה דרכו להתבודד עצמו בכל יום קדם שהלך לחדר, והזכיר את כל הילדים בתפלתו, ובקש שיקלטו היטב את הלמוד שילמד עמם, ויהיו יראי השם, וכן אחר שכבר הלך מהחדר, גם-כן התבודד עצמו, וזה שעלה לו להעמיד תלמידים הגונים, וזה פלא גדול מאד, כי זה כבר ארבעים ושש שנים שלמדתי אצלו, ועדין אני זוכר כל מה שלמדתי אצלו, וזה אצלי חי בדיוק כמו שלפני מראה עיני, ועל-כן ראה גם אתה להתבודד עצמך קדם שאתה הולך ללמד עם הילדים ואחר-כך, ואז תראה איך שתוציא תלמידים יקרים.

בענין תפלה בצבור וקימה בבקר, יש על זה עצה קלה מאד מאד: "הולכים לישן מקדם מאד מאד, אז מפילא קמים מקדם מאד מאד"...

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיתהפך הכל לטובה, ותבשר לי בקרוב בשורות משמחות.

אל תכנס במתח מפני אשתך וכו', כי כשאבוא אתן לך עצות מעשיות בזה, רק תזכירני מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קטז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין מלים בפני לספר לך את גדל
המרירות והצרות והעגמת נפש והחלישות הדעת והבזיונות,
והחרופין וגדופין שאני ואשתי סובלים עכשו וכו', הצער והמכאוב
הוא אים ונורא, כואב מאוד מאוד, אף מה לעשות? הכל ממנו
יתברך, ואין שום עצה רק למסר עצמו אליו יתברך, ואף שקשה
מאד מאוד לעפל דברים כאלו, עם כל זאת ההכרח להתחזק, ובפרט
לחזק את אחרים, כי בכל יום ויום אני שומע דברים מוזעזעים מה
שעובר אצל אחרים וכו' וכו', ומה לעשות? ההכרח לי בתוך תקף
צרותי ויסורי ובלבולי וכו' וכו' לחזק גם אחרים, ודיקא בזה שעובר
עלי כל-כך הרבה צרות ויסורים ועגמת נפש מרורים וכו', מזה
בעצמו יוצאים דבורים כל-כך יפים, ונתחברים ספרים חדשים, אף
הכאב הוא בלתי נסבל, זה כואב מאוד מאוד, כמו שזורים מלח על
פצע ומכה פתוחה וכו'.

ראה למסר את המכתבים האלו לייעדם, כי מאוד נחוצים,
ובפרט המכתב כללי, כי עובר על כל אחד מאנשי שלומנו מה
שעובר, והם צריכים התחזקות.

תהלה לאל, היום צלצלו אלי שני אברכים מביתר, שבאים
להכנס לגור ביבנאל, והקדוש-ברוך-הוא יעזר שגם חבריהם יכנסו
לגור עמם, ויתרבה אצלנו הקבוץ.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשֵׁלַח, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּרְגֵּשׁ אֶת עֲצָמְךָ בּוֹדֵד
כְּרִגְעָה, רַק תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְּכַאֲוִבִים
שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ, תִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְבִרְחַת רַק אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
וְלִשְׁוֹת וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, כִּי הַמְּרַגֵּיל אֶת
עֲצָמוֹ בַּדְרֶךְ הַקְּלָה וְהַנְּעִימָה הַזֹּאת תִּפְלֶה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,
הוּא הֵכִי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּים; כִּי בְּאַמַּת אֵין לְאָדָם הַיֵּכֵן לְבִרְחַת רַק אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲמוּנָה קְבוּעָה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵין שׁוֹם סֶפֶק הַרְהוּר
בְּזֶה, חֲלִילָהּ, שְׁפָל מַה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי,
הַכֹּל הוּא בְּסוֹד הָאֵרֶת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׁמְאִיר מְרֹאשׁ אָדָם
קִדְמוֹן עַד נִקְדַּת הַתְּהוֹם, וְעַקְבִּים דְּאָדָם קִדְמוֹן מְחַלְבָּשִׁים בְּעֵשֶׂר
סְפִירוֹת דְּעֵשִׂיָּה, אֲשֶׁר שָׁם כָּל הַקְּלָפוֹת הַמְּעֵלִימוֹת וּמְסַתִּירוֹת
וּמְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְאוֹתָהּ הַהִסְתָּרָה וְהַהֲעֵלְמָה
סוֹבְלִים בְּבֵית מְאֻשָׁתוֹ וּמִיִּלְדוֹ וּמִבְּחוּץ מְאֻנְשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וְאֵין שׁוֹם
עֲצָה כָּלֵל רַק לְהַפִּיךְ אֶת ה'אֵנִי' ל'אֵין' לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל
אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְאִף
שְׂאֵנֵי יוֹדֵעַ שְׁרַע וְמֵר לֶךְ הַחַיִּים, שֵׁישׁ לֶךְ עַקִּיצוֹת בְּבֵית וְכוּ', וְזֶה
הוֹרֵס אוֹתְךָ לְגַמְרֵי וּמְחַלֵּישׁ אֶת דְּעַתְךָ, וּמְבִיא אוֹתְךָ לְשִׁכְרוֹן לֵב וְכוּ'
וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְבִרְחַת רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבֵר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתִדַּע שְׁפָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל,
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַכְנִים דְּבוּרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ לְבָבוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמְּאֻחַל לֶךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קיח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי שכבר יוצא לאור חלק ג' מספר "אשר בנחל" — אין לתאר ואין לשער כלל, וכן את ספר "תוף הנחל" שמות, כי רק זה ישאר ממני. ותאמין לי שאני צריך לרחמי שמים.

והנה כבר לא פדאי לשלח לך, כי כפי הנראה אהיה בארצנו הקדושה או השבוע או בשבוע הבא, אני כבר אכתב לך בדיוק מתי אני מגיע, וכן את האור 'יבנאל' כבר אל תשלח, כי אני אקח את זה עמי חזרה, כי פה מחכים על זה אנשים בכליון עינים, כי הם דבורים נפלאים עד מאד מאד, וחבל שאין בארץ ישראל מי שיפיצים האם ... אינו מפיץ כרגע ספרים? ומה עם "אור יבנאל", למה אינו מפיצו? האם פדאי לכתב לו מכתב? ! בענין ... תאמר לו כשאבוא אדבר עמו, ולא צריך לפחד כלל, רק לעת עתה יקיים מה שדברתי עמו בהלולא של מוהרנ"ת ז"ל, וכן ל... תאמר, כשאסע אכתב קדם, כי עדין איני יודע בדיוק מה ומתי, מפני כמה ענינים נחוצים וכו', ואודות ההגהות של ... בשביל כסף קטן הוא יגיה לך, כי זה התחביב שלו עוד בהיותו אצלי, שהיה מוכן להגיה.

ואודות שמסרת לנגד — מה טוב ומה נעים, כי אם אתה אומר שספר "שמירת הזמן" מוכן עם נקוד, חבל שלא יצא לאור עולם בצרוף עם כל הקנטרסים שרשמתי לך השיכים ל"אוצר הזמן", וזו זכות הרבים גדולה מאד מאד.

נא ונא ראה להתחזק אתה ואשתך, כי גדל שכר פעלתכם — אין נתן אפלו לדבר מזה, ומכל שכן לרשמו על פני הכתב, ואין

כִּסֵּף לְשֵׁלֶם לְכֶם בְּעֵבֹר זֶה כָּלֵל, וְאֲנִי מְקַנָּא בְּאוֹר הַרוֹחַנִי שֶׁתִּזְכּוּ
 לְזֶה, וּבְנַחַת שִׁיְהִיָּה לְכֶם מִהִלָּדִים, בְּעֶזְרְתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

רְאֵה לְעֻנּוֹת לִי תִכְף-וּמְיָד עַל כָּל הַשְּׂאֵלוֹת הַנ"ל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וְאֶת הַבְּשׂוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת שֶׁאַתָּה
 מְדַפֵּס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאוּי לְךָ
 וּלְאַשְׁתְּךָ לְשִׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּאַמַּת מִי שֶׁמְסַתְּפֵל בְּעֵין אַמַּת,
 רוֹאֶה שֶׁבְּעֵשְׂרִים הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, כָּל אֱלוֹ שִׁזְכוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ
 ו"ל, הִיָּה רַק עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וְאִף שֶׁמְרַב קִנְיָאָה
 וְשִׁנְיָאָה אֵינָם רוֹצִים לְהוֹדוֹת בְּזֶה, עִם כָּל זֹאת זוֹהִי הַמְּצִיאֹת, וּבִכְפֻּרֵט
 בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אֲשֶׁר עוֹבְרֵי עֲלֵיהֶם מֵה שְׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן וְכוּ'
 וְכוּ', אֵינן לָהֶם חַיִּוֹת אַחֲרֵת רַק הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים. וְלָכֵן רְאוּי לְךָ
 וּלְאַשְׁתְּךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נֶעַם חֻלְקָכֶם, עַל "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁם
 חֻלְקָכֶם וְגוֹרְלָכֶם, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתְּדַפְּסוּ חֻלְק אַחֵר חֻלְק, כִּי סוּף כָּל
 סוּף הַסֵּפֶר הַזֶּה עוֹשֶׂה פְּעֻלוֹת גְּדוּלוֹת בְּעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכָּה לְהַכְּלִל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאַתֶּם תִּזְכּוּ לְאוֹרוֹת
 צַחְצְחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים עַל-יְדֵי שֶׁתִּמְשִׁיכוּ לְהַדְּפִיס אֶת הַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ, כִּי בְּאַמַּת אֵין לָנוּ רַק דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאַשְׁרֵי מִי
 שִׁזְוָכָה לְהַפְּיִץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.

נָא וְנָא אֶל תִּשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמְרִים

לך מאד החיים, והרבה פעמים אתה נכנס בדכאון וכו', ונדמה לך כאלו אתה לא שווה שום דבר וכו' וכו', עליך לדעת, כי זה עקר השלמות, שאדם יבוא לידי בטול אמת, שיהיה בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא. אף מצד שני צריכים מאד להתחזק עם הנקדות טובות שיש בו, שזה ענין התעוררות השנה, שצריכים להתעורר מהשנה העמקה שנופל, כי השנה היא בחינת שהאדם מוצא בעצמו רק רע ומר וחסד לו, והתעוררות השנה שימצא בעצמו נקדות טובות. על-כן ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותמצא בעצמך רק נקדות טובות תמיד, ועל-ידי זה תתעורר באמת מהשנה העמקה שאתה ישן (עין לקוטי-הלכות, השכמת הבקר, הלכה א'); ובאמת איני יודע למה אתה צריך להיות כל-כף שבור, כי אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הפעלתך, ומי יתן, שתזכה גם לנקד את הספר הנפלא פלאי פלאים "פעלת-הצדיק", אשר הספר הזה תרם הרבה מאד בעולם, ואני זוכר שהנבאי של הרב הקדוש מלעלוב זצ"ל אמר לי, שהספר הזה לא ירד משלחנו. ופעם אחת התעקש מאד מאד על-ידי אברך אחד, שהוא רוצה לראות אותי, פי כל-כף התפעל מהספר "פעלת-הצדיק", וכא האברך ולחץ עלי מאד מאד, שאבוא עמו, והביא מונית וכו', ולא הייתה לי שום התחמקות להתחמק ממנו וכו' וכו', פי אמר לי שהרב הקדוש מלעלוב זצ"ל מאד מאד חולה, וזו בקשתו עוד בחיים, שהוא רוצה לראותי, ואז באין בררה הלכתי עמו, וכבר חפו שם הרבה אנשים, והוא קבלני בכבוד גדול מאד ושמח מאד, ושאל אותי פרטים רבים — איך חברתי את הספר הזה, וזה היה אצלו מאד מאד חשוב. על-כן אם אתה יכול להדפיס את הספר "פעלת-הצדיק" עם נקדות, וכן להוסיף תמונות, אין לתאר ואין לשער את גדל זכותך, אפלו שיהיו שני פרקים, זה יהיה משהו משהו, ובזה יכול לעזור לך גם ... פי כל המפתחות הוא עשה, והוא הגיה את הספר מתחלתו ועד סופו כמה פעמים.

נא ונא אל תהיה במרירות, אני מסתכל על הקנטרסים החדשים שעכשו הדפסת, וממש מחיה אותי ומחיה אנשים, ועל-כן ראה

לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וְחֻבֵּל מְאֹד שֶׁ"אוֹר יִבְנֶאֱל" לֹא יִכּוֹל לְלַכֵּת וְיוֹפֵץ בְּעוֹלָם, כִּי הֵם דְּבָרִים כָּל-כֶּף יָפִים, שֶׁחֻבֵּל שְׂהֵעוֹלָם לֹא יִהְיֶה מֵהֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ וּבְעֵד אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, שֶׁתִּזְכּוּ לַהֲיוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְתִזְכּוּ לְאוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לָבוֹא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ח' שְׁבֹט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שִׂמְחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, וְהִנְנִי מְבָרְכְךָ בְּבִרְכַּת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַלְדַּת בְּתֶךָ, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לַגְּדֹל אֶת יְלָדֶיךָ בְּנִקְלָה, וְיִהְיוּ יְרֵאִים וְשְׁלֵמִים.

אוֹדוֹת הַחֹבוֹת וְכוּ', עֲלֶיךָ לְבָדֵק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ, וְכֵן אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ וְכוּ', וְכֵן רְאֵה לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבוּרֵי פִיךָ, כִּי הִפֵּה הוּא הַצָּנוּר הַמְּמַשִּׁיךְ הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת לְהָאָדָם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְשִׁמּוֹר אֶת פִּיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּע עָלָיו שְׁפַע גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אִפְגָּנִים שְׂבָעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵי בְּמִרְיוֹת, וְזֶה עֵקֶר הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁנִּזְכָּה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָנוּ עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְרֵאוּי לְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" מְרַגֵּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיָּיו, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" כְּסֹדְרָן, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּתְפָרֵשׂ אֶת כָּל שְׂיַחְתְּךָ וְכָל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין טוֹב בְּעוֹלָם יוֹתֵר מִתְּפִלָּה
וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְּבוֹדֵד עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחָה, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוֹ יֵאִיר.

רַק עֲכָשׁוּ שְׁמַעְתִּי שְׁלֵא הָיִיתָ בָּקוּ הַבְּרִיאוֹת זְמַן רַב, יַעֲזֹר לְךָ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת
הַגּוּף, וְתִזְכֶּה לְשִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. כִּי בְּאַמַּת כָּל זְמַן
שְׁאֵדָם חֵי בְּזֵה הָעוֹלָם, אֵין בְּמַלִּים בְּפֹה לְהַסְבִּיר לוֹ אֶת גְּדֹל הָעֲנִיָּן
הַזֶּה, וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵרְחוּק אֶתָּה מְאַמֵּין וְגַם קֶצֶת יוֹדֵעַ מְגֹדֵל
הָעֲנִיָּן הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת תֵּאֱמִין לִי, שְׁעֵדִין אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְאִף
שְׁאֶתָּה עוֹסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת יָמִים וְשָׁנִים, וְרֵאִיתָ אֶת גְּדֹל
הַפְּעֻלוֹת שְׁפַעֲלָתָ בְּזֵה, כִּי בְּאַמַּת בְּעֵשְׂרִים הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, כָּל
הַמְּקַרְבִּים שֶׁהִתְקַרְּבוּ אֵל דְּרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל, הָיָה רַק עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים
הַחֲדָשִׁים, וְאִף שְׁלֵא כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהוֹדוֹת בְּזֵה, מִפְּנֵי הַקִּנְיָאָה
וְהַשִּׁנְיָאָה וְהַגָּאוֹת וְהַכְּבוֹד וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת זֹאת הַמְּצִיאוֹת, כִּי מִי
שְׁמִסְתַּכֵּל עַל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁמַתְּקַבְּצִים אֵלֵּי אֲנָשִׁים
וְעוֹד אֲלֵף, יִשְׁאַל מִי יֵלֵד אֵלָה וְכוּ' וְכוּ', וְהַמְּפָרְסְמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת
לְרֵאִיָּה. וּבְאַמַּת רוּאִים בְּמִלְחָמָה, כָּל אֱלוֹ שֶׁהוֹלְכִים הָרֵאשׁוֹנִים, הֵם
תְּמִיד צְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת כָּל הַחֲצִיִּים, אֲבָל סוּף כָּל סוּף הֵם אֲשֶׁר
זוֹכִים לְכַבֵּשׁ אֶת הַמִּלְחָמָה, עַל-כֵּן עָלִינוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שְׁזַכְּנוּ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהֵיּוֹת מְאֹלוֹ הַהוֹלְכִים בְּמִלְחָמָה לְהַפִּיץ אֶת אוֹר
רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שְׁרַק בְּזֵה תְּלוּיָה הַגָּאֵלָה. וְאִף שְׁכָּל הָעוֹלָם מְדַבֵּר

עכְשׁוֹ מִמְשִׁיחַ מְשִׁיחַ, כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל: מוֹוֹעֵט שְׁמִיסְעַן מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ אוֹן אָט אִיז עַר, כִּי עֲכָשׁוּ עוֹמְדִים לְהִתְחַלֵּל דְּבָרִים נוֹרְאִים בְּעוֹלָם בְּשָׁנָה זוֹ, וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְמָסַר אֶת נַפְשֵׁנוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהַפְיִין אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ו'ל, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֲנִי מְקַבֵּל מִכְתָּבִים מִהַרְבֵּה בְּנֵי טוֹבִים וּמְיֻחָסִים וְרַבָּנִים, שְׁזָכוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו'ל, וְהַכֵּל רַק הוֹדוֹת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְּאַמַּת הַכֹּל הַבָּל וּרְעוּת-רוּחַ, וְתִאֲמִין אֲשֶׁר הוּא יִתְבַרֵךְ הִיָּה הַזֶּה וְיִהְיֶה, וְכֹל הַבְּרִיאָה כְּלָה עוֹלָה כְּהִרָף עֵינַי לְגַבֵּי גְלוּי אֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְכִשְׁאָדָם זוֹכֶה לְהַכְלִיל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אִז גַּתְבְּטְלִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדְּאָגוֹת וְהַצְּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת רַק דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִז תִּרְגִּישׁ טַעַם אַחַר בְּחִיָּיֶךָ לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַגִּיָּה אֶת הַסְּפָרִים, וּמִמֶּשׁ תִּהְיֶה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים, כִּי מְאֹד מִחֲפָשִׁים אַחַר הַסְּפָרִים, וְסְפָרִים אֲשֶׁר נִדְפְּסוּ בְּנִקּוּד, יֵשׁ לָהֶם צוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרֵי. וּמִי יִתֵּן, שְׁכַכְּר יַדְפִּיסוּ עוֹד פַּעַם אֶת הַסֵּפֶר "פְּעֻלַּת-הַצְּדִיק" מְנַקֵּד, וְאֶפְלוּ שְׂיִהְיוּ שְׁנֵי כְּרָכִים, זֶה יִהְיֶה מְשֻׁהוּ מְשֻׁהוּ בְּעוֹלָם, עַם וְוֵעַט מֵאֲכִין אֵיין אוֹיִסְבְּרוּף אוֹיֶף דְּעַר וְוֵעֻלְט, וְעַדִּין אַתָּה עוֹמֵד לְפָנַי עֵינַי בְּשַׁעַה שְׁהַגְהֵת בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת אֶת הַסֵּפֶר הַנִּפְלָא הַזֶּה "פְּעֻלַּת-הַצְּדִיק", וְעֲשִׂיתָ אֶת הַמְּפֻתְחוֹת, וְעוֹד יוֹתֵר זְכִיתָ לְהַפְיֵצַם בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי פְּרִסְמֵת אֶת זֶה בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, הַסֵּפֶר הַזֶּה עֲשֵׂה פְּעֻלוֹת גְּדוּלוֹת בְּעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקִים דּוֹחִים הַרְבֵּה חֶשֶׁף בְּעוֹלָם, וּמְקַרְבִּים אֶת בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, וְעַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּקָרוֹב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּשְׁבַּת אֶצְלִי בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ, וּמְחַמַּת טְרָדוֹתֵי הַרְבּוֹת עֲכָשׁוּ — הַהֲכָרַת לְקַצֵּר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ
וּרְפוּאָת הַגּוּף, וְתִהְיֶה בְּרִיא תָּמִיד אִתָּה וְאַשְׁתָּךְ וּבִתְּךָ.

הַמַּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְל שְׁמִיחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטֵי-
הַלְכוּת", כִּי מִי שְׁזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְכוּת", מְרַגֵּשׁ טַעַם
אַחַר בַּחַיִּים. וּבְאֵמַת בְּלִי מוֹהֲרֵנִי וְ"ל לֹא הֵינְנוּ זוֹכִים לְגַמְרֵי לְדַעַת
מִרְבְּנוּ וְ"ל. וְעַל-כֵּן רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עִם הַ"לְקוּטֵי-
הַלְכוּת" הַקְדוּשִׁים, וְתִדַּע שֶׁכָּל הַתְּחִיבוֹתֵי הַיָּא רַק מִהַ"לְקוּטֵי-
הַלְכוּת", כִּי בִימֵי נְעוּרַי לְמַדְתִּי הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוּת", עַל-כֵּן רָאָה
לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּזֶה, וְאֵל תְּסַתְּכַל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי הַלְמוּד
שֶׁבְ"לְקוּטֵי-הַלְכוּת" יִחְיֶה אוֹתְךָ וְיִחְזַקְךָ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ כְּבָר דְּבוּרִים
אַחֲרֵים כָּלֵל, וְכֵן רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", וְתִקְבַּע לְעֶצְמְךָ
בְּכָל יוֹם כַּמָּה מַכְתְּבִים חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבְכַפְרֵט מִהַדְּפָסָה הַחֲדָשָׁה עִם
הַנְּקֻדוֹת, שְׁזֶה מִמֶּשׁ בְּאוֹתֵיזוֹת מְאִירוֹת עֵינַיִם, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שְׁזוּכָה כְּבָר לְהַדְפִּים אֶת כָּל הַחֲלָקִים.

נָא וְנָא אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֶצְמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי לְגִדּוּלוֹת
וּנְצוּרוֹת נּוֹצְרָת, אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּשְׁכִּיר אֶת הַדִּירָה
שְׁלֶךָ בִּירוּשָׁלַיִם, וְתִשְׁכַּר דִּירָה בְּיַבְנָאֵל, עַד שֶׁתִּבְנֶה שָׁם וְיִלְהֶ, וְתִכְנֶס
בֵּין כָּף לְגוֹר שָׁם, כִּי יֵשׁ בְּדַעַתִּי לְבָנוֹת שָׁם יִשְׁיִבָה קְטָנָה לְבַחְוָרִים,
וְתִחְדִּיר בָּהֶם יִרְאֵת שָׁמַיִם וְתִלְמַד עִמָּהֶם דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֲנִי מְקַנְהָ

לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיוּ לָנוּ הַרְבֵּה תַלְמִידִים, וְנוּכַל לְהַדְרִיף אוֹתָם עַל-פִּי דִרְךְ רַבְּנוּ ו"ל וְלִמּוּד שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְשִׁלְחָן עָרוּף, וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְכֵן שְׁיִצְאוּ בַחֲוֶץ בְּלִילָה לְהַתְּבוּדָד עַל הַהַרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹת יַבְנָאֵל, וְאֲנִי מִקְנֵה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲז עַס וְוַעֲט נֶאֱדָד זַייעַר שְׁיִין זַיִין אוּן יַבְנָאֵל (עוֹד יִהְיֶה מְעַט יָפָה בְּיַבְנָאֵל), וְאִף שְׁעַכְשׁוּ הַכֹּל נִרְאֶה כְּחֹלֶם, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלִידַע שְׁסוּף כָּל סוּף נִזְכָּה לְזֶה עַל-יַדֵּי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַמְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא בְּסִפְּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מִהַסְּפּוּר שֶׁל הַז' בְּעֻטְלִיר'ס מִיּוֹם הַרְבִּיעִי, מִהַבְּעֻטְלִיר שֶׁהִיָּה צִנְאוּרוֹ עִקֶּם, שֶׁהִיָּה יָכוֹל לַעֲלוֹת מִהַמְּקוֹם וְהַזְמַן וְלִמְעַלָּה מִהַמְּקוֹם וְלִמְעַלָּה מִהַזְמַן, וְכִשְׁפָּר רַבְּנוּ ו"ל אֶת הַסְּפּוּר הַזֶּה לְטַף אֶת צִנְאוּרוֹ בְּיַדוֹ הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר עַל עֲצָמוֹ: צִנְאוּר יָפָה וְיִשָּׁר, אֲ שְׁיִינַע אוּן אֲ גְלִיכַע הַאֲלֵךְ, וְכִפִּי הַנִּרְאֶה הַסְּפּוּר הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב עַל רַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ, כִּי כֹף מְנַהִיג רַבְּנוּ ו"ל אֶת אֲנָשָׁיו, שְׁלוֹקַח אוֹתָם מִהַמְּקוֹם וְהַזְמַן אֶל לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם וְלִמְעַלָּה מִהַזְמַן, עַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד שְׁאַתָּה יוֹדַע מִרַבְּנוּ ו"ל, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבָעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים, שְׁכָּל מוֹצְאֵי שְׁבַת תַּתְּקַבְּצוּ בִירוּשָׁלַיִם, וְתַעֲשׂוּ מְלוּהַ-מְלֻכָּה, וְתִדְבְּרוּ יַחַד אֶת הַדְּבָרִים שְׁאֲנוּ מְדַבְּרִים כְּאֵן, וְלִדְעָתִי כְּבָר שְׁמַעְתָּ הַמוֹן הַמוֹן וְכוּ', וְכוּ', שְׁיֵשׁ מְסַפִּיק עַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּבְפָרְט שְׁהַסְּפָרִים בְּיַדְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יַתְּבַרְךָ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד נַעֵם וְעַרְבוּת וְזִיו וְחַיּוּת יוֹתֵר מִזֶּה שְׁאַדָּם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַע שְׁיֵשׁ לָךְ בְּכָל פְּעַם חֲלִישׁוֹת הַדְּעַת וְאַתָּה נוֹפֵל, אֲבָל אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יַתְּבַרְךָ, אֲז תִּרְאֶה שְׁכָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ בְּצוּרָה אַחֲרֶת. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוֹלָם, וְאֲז תִּנְכַח בְּנִסִּים נְגָלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נא וְנָא קְבֵל אֶת דְּבוּרֵי אֱלֹהִים, וְתַכְנִיֶסֶם הַיָּטִב בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאִז
תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל אֵמֶת, וְאִין עוֹד דְּבוּרִים אַחֲרֵיהֶם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֵלְתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבֹדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, כִּי כָּל הַצְּרוּת שֵׁישׁ לְאָדָם הֵן
כְּשֵׁאִין לוֹ תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְשֹׁמֵר שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ כְּמוֹ שְׁצִרְיָה, וְאִז תֵּצֵא מִכָּל חוּבוֹתֶיךָ
וְצִרוֹתֶיךָ, כִּי הַשֶּׁבֶת מְעַשְׂרֵת אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי מִי שֶׁהוּא שִׂמַּח תָּמִיד — הוּא
מְצַלִּיחַ, וְאִךְ שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵרֵב צְרִתְךָ קָשָׁה לְךָ לְשִׁמְחָה, אֲבָל מָה לֹא
עוֹשִׂים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, וְאִם הַשִּׁמְחָה מְסַגֶּלֶת לְפָרְנִסָּה, רְאֵה לְמָסֵר
אֶת נַפְשְׁךָ לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, וּכְכֹל שֶׁתְּהִיָּה יוֹתֵר בְּשִׁמְחָה, יוֹתֵר שֶׁפַּע
יְהִיָּה לְךָ.

רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מֵינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִשְׁמַח אֶת
אִשְׁתְּךָ, וְאִז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הַמְּצַב הַכֶּסֶפִי יִשְׁתַּנֶּה אֲצִלְּךָ, כִּי תַכְמִינֵנו
הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּכָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ
[תַּכְבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתַּעֲשִׂרוּ]; וְעַל-פֶּן אִשְׁרֵי מִי
שֶׁמְקִיִּים זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, כִּי דְבָרֵי תַכְמִינֵנו הַקְּדוּשִׁים
צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְאִז דִּיקָא יִצְלִיחַ בִּימֵי חַיָּו.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ח' שִׁבְט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׁאַתָּה מַחְזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לְךָ הַרְבֵּה חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְסִפְקוֹת בְּאִמוּנָה, עִם כָּל זֹאת בְּזֶה שְׁאַתָּה מִשְׁתַּוְּקֵק לְרֵאוֹת נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, זֶה כְּבָר מְרָאָה עַל פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ הַטּוֹב, שְׁאַתָּה רוֹצֵה בְּאִמַּת לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אוֹדוֹת מוֹפְתִים, תִּדַּע כִּי מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל הִיָּה לוֹ תִּלְמִיד אֶחָד וְשִׁמוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, וְהוּא הִיָּה יְתוֹם מִגִּיל קְטָנוֹת, וְעַל-פֶּן הַסְּתוּבָב בְּרַחוּבוֹת וְלֹא לְמַד, כִּי הִיָּה יָלֵד פְּשוּט, וְנִעְשָׂה שׁוֹאֵב מִים, וְכִךָ הַסְּתוּבָב כְּמָה שְׁנִים עַד שֶׁהִתְחַתֵּן, וְאִף שְׁזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֵל מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל, וְיֵשׁ בְּזֶה סִפּוּר אַרְבֵּי וְכוּ', עַד שְׁנִעְשָׂה עוֹבֵד הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְהִיָּה בְּעַל מְדַרְגָּה וּבְעַל הַשְּׂגָה גְּבוּהָה עַד מְאֹד, וְהוּא הִיָּה הַמְּמַשִּׁיף אֶת דְּרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם אַחֵר מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל, וְכִשְׁאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּקִשּׁוֹ מִמֶּנּוּ מוֹפְתִים, עָנָה וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אַתָּם רוֹצִים מוֹפְתִים? אֲנִי מוֹפֵת... כִּי אִם מִנְחָמָן שׁוֹאֵב מִים יְכוּל לְהִיּוֹת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, זֶה הַמוֹפֵת הַכִּי גְּדוֹל! וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה. כִּי בְּאִמַּת עֵקֶר הַמוֹפֵת הוּא לְקַחַת בְּעַל בְּחִירָה, וְלְהַפִּיךָ אֶת בְּחִירָתוֹ שְׁיִרְצֶה רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הַמוֹפֵת הַכִּי גְּדוֹל שְׁיִכּוּלִים רַק לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-פֶּן רֵאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִדְבִּיק אֶת עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי תִדַּע שְׁאִין בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִפְלוּ בְּמִקּוֹם שְׁאַתָּה נִמְצָא שָׁם, גַּם שָׁם נִמְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֵל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֵל אָבִיו, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאֲדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר

כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל בְּזֶה הָעוֹלָם רַק מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מְכַתְּבְּךָ, וְגִדַּל שְׁמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וְמִי יִתֵּן, שְׁתִּזְכֶּה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. הֵן אֲמַת שְׁאֵנִי יוֹדַע, שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְיִסּוּרִים וְקִטְנוֹת וּמְרִירוֹת, וּבְכָל פַּעַם נִחְלַשׁ לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּבֵית וּבְחוּץ וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה נוֹפֵל בְּכַעַס וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה נִתְקַרֵּר וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שְׁגַם עָלָיו עָבְרוּ כָּל אֵלוֹ הַסְּפָקוֹת וְהִירִידוֹת וְהַקְּטָנוֹת וְכוּ' וְכוּ' (עֵינֵי שְׁבַחֵי הַר"ן בַּתְּחִלָּתוֹ), אַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא הַבֵּינִ, שְׁכַף צְרִיף לְהִיּוֹת, וְחִזֵּק אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, וּבְפָרֵט שְׁיִשׁ לָךְ כָּבֵר אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מֵהֶם, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר פְּסֻדֵי בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם סְפָרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", נִכוּן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂאֵף פַּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְאֵף פַּעַם לֹא יִתְרַחֵק, כִּי מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל כָּבֵר לֹא יִנִּיחַ אוֹתוֹ לְהִתְרַחֵק. רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ עִם לְמוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאַפְלוּ מְעַט דְּמַעַט, וְתִעֲיֵן בְּכָל אוֹת אוֹת מְ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הַמְּלֵאִים חֲדוּשִׁים, כִּי מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל כְּתַבְּם בְּקִצּוֹר גְּדוֹל, וְאֵף שְׁיִשׁ אוֹמְרִים, שְׁמוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל הֶאָרִיף מְאֹד, בְּאַמַּת מִי שְׁכַפִּי בְּסְפָרֵי מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל יוֹדַע, אֲשֶׁר כָּל אוֹת מְ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" יְכוּלִים לְהִרְחִיב מִזֶּה אֲרִיכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי בְּחַיִּים חִיּוֹתוֹ עָבֵר עָלָיו

מה שְׁעֵבֵר — מַחְלָקֶת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְרַדִּיפוֹת וְחֹבוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן הִיָּה כּוֹתֵבְךָ בְּמַהֲירוֹת, אֲכַל בְּכָל אֹת וְאוֹת מִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" יֵשׁ שָׁמָּה אוֹצְרוֹת גְּדוּלִים טְמוּנִים, וְיִכּוּלִים לְמַצֵּא שָׁם אֶת הָאוֹצְרוֹת הַגְּדוּלִים הַגְּנוּזִים שָׁם, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִזּוּ לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוֹם בְּרִיָּה, וְכֵן רָאָה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְתִקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ לְקִרְא בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִכְתָּבִים, וְזֶה יִכְנִים בְּךָ חַיִּים חֲדָשִׁים.

נָא וְנָא רָאָה לְלַמֵּד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים מִדְּרַכֵּי רַבְּנוּ ו"ל, וּבְכָל יוֹם רָאָה לְדַבֵּר עִם אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, כִּי זֶה דְּבַר גְּדוּל מְאֹד, לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מִרַבְּנוּ ו"ל, וְצָרִיכִים לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר זֶה, וְזֶה יִהְיֶה לְךָ לְחֶק קְבוּעַ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד, שְׁאִם יִפֹּל הָאֶחָד אֲזִי הַשְּׁנַיִם יִקִּים אוֹתוֹ. (קִהְלֵת ד, ט).

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! צָרִיכִים לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ רַק בּו יִתְבַּרְךָ, כִּי בְּאַמֶּת אֵין בִּלְעַדְיוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וּמִי שֶׁמִּתְבוֹדֵד בְּאַמֶּת, רוֹאֶה אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה תְּנוּעָה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי גְלוּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁחֹתֵר וּמִתְפַּשׁ וּמִבְקֵשׁ אֶחָרֵי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, יִמַּצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, וְאִף פַּעַם לֹא יִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ.

נָא וְנָא רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמוֹ יִתְבַּרְךָ — הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְמִיד בְּדַבֵּר זֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּו אֶת הַשְּׂכִינָה.

נָא וְנָא רָאָה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאִזּוּ תִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

רֵאָה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲנִינִי, כִּי נִפְשִׁי
קְשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ח' שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וְגִדְל שְׁמִיחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּבִפְרָט שְׁאַתָּה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ
בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא אֶפְלוּ בְּמָקוֹם שְׁאַתָּה נִמְצָא שֵׁם בְּמָקוֹם רְחוֹק כְּזֶה
מִהַבֵּית, עִם כָּל זֹאת גַּם שֵׁם יֵשׁ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְגַם שֵׁם תְּרַגְּלִי
אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל; כִּי בְּאַמַּת זֶה
מֵה שְׂרוּצָה מְאֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאַנְחָנוּ נְדַבֵּר רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְכָל מֵה שְׁאַנְחָנוּ צְרִיכִים בֵּינָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵינָם בְּרוּחָנִיּוֹת נְדַבֵּר
רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאַמַּת אֵין מִי שְׁיַעֲזֹר לָנוּ רַק
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרָט אַתָּה, שְׁאַתָּה צְרִיף שְׂדוּף, הַעֲקֹר רַק
לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹאמֹר אֶת הַתְּפִלוֹת בְּקִנְטָרִס
"מְצִיאַת-הַזְּוִיג", וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. וְכֵן תִּזְכִּיר אֶת אַחוּתְךָ, בְּוִדְאֵי גַם אֲנַחְנוּ עוֹסְקִים וּמְתַפְּלָלִים
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיַחֲוִס וְיִרְחֵם עַל אַחוּתְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת בֶּן זִוְגָה,
וְאַחֲרֵיכֶן גַּם אַתָּה תִּתְחַתֵּן מֵה שְׁיִוְתֵר מֵהָר, כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל הִזְיָה
דְּבָר זֶה יִסוּד גְּדוֹל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל לֹא רָצָה שְׁיִסְתַּוְּכְבוּ אֲצֵלוֹ בַּחוּרִים
רְוָקִים — רַק לְהַתְחַתֵּן, וְעַל-כֵּן רֵאָה לְבַקֵּשׁ גַּם אַתָּה אֶת הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְגַם אֲנִי אֲבַקֵּשׁ בְּשִׁבְלֶךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע אֶת
תְּפִלָּתָנוּ.

רֹאֵה לְעֶסֶק בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה, כִּי בַּאֲמַת אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימָן רפז): מָה יֵשׁ לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם? לְהַתְּפַלֵּל וְלִלְמַד וְלִהְתְּפַלֵּל. וְדַבֵּר פַּעַם מִזֶּה ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן (בַּעַל הַמַּחְבֵּר סֵפֶר "בְּאוֹר הַלְקוּטִים" פְּרוּשׁ עַל הַלְקוּטֵי-מֹהַר"ן), שֶׁזֶּה מָה שֶׁתִּקְנּוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים חוֹבֵת הַקְּרִיאָה בַּתּוֹרָה בְּשִׁבְתּ בֵּין תְּפִלַּת שַׁחֲרִית וּמוֹסָף, שֶׁהִיא הַבְּחִינָה הַנּוֹל — לְהַתְּפַלֵּל שַׁחֲרִית, לְלַמֵּד פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וְלִהְתְּפַלֵּל מוֹסָף. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה טְרוֹד כָּל הַשְּׁבוּעַ, עַל-כָּל-פְּנִים רֹאֵה בְּשִׁבְת-קַדְשׁ לְבוֹא בְּמַגִּין לְהַתְּפַלֵּל שַׁחֲרִית, וְלִשְׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְאַחֲרֵיכֶּךָ לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת מוֹסָף, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּקְיִם אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּאת, שֶׁאֵין לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהַתְּפַלֵּל וְלִלְמַד וְלִהְתְּפַלֵּל.

אֲשֶׁרֵנוּ מָה טוֹב חֲלָקֵנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא וְנַפְלָא כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה מְחֻזַּק אוֹתָנוּ. וְרֹאוּי לָךְ לְשַׁמַּח עִם רַבְּנּוּ ז"ל. "בְּךָ רַבְּנּוּ נִגְיִלָה, בְּךָ רַבְּנּוּ וְנִשְׁמַחָה".

רֹאֵה רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתַמִּיד תִּתְחַשֵּׁב רַק מִמְּנוּ יִתְבַּרְךָ, אִיךָ שֶׁאֵין בַּלְעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְתַמִּיד תִּצְטַיֵּר לְעֲצֻמָּךְ, אִיךָ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא אוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאַתָּה מְכַנִּים אֶת עֲצֻמָּךְ בַּתּוֹרָה הָאוֹר הַזֶּה, וְאֵין לָךְ עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמַתִּי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אֵין בַּלְעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים, עֲרַבִים וּמְתוּקִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ עִם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר לָךְ

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן מֵהַ שְׂשׂוּתָר מֵהַר.

בְּעֵינַי שְׂאֵתָה שׂוֹאֵל אִם לְנֶהֱג רֶכֶב וְכוּ', טוֹב וַיִּפֶּה הַדָּבָר, וְאֵתָה יְכוּל לְקַחַת עִמָּךְ סִפְרִים מְשֻׁעוּרְיָהּ הַקְּבוּעִים, בְּאִפְּנֵי בְשָׁעָה שְׂאֵתָה מְחַפֶּה בְּאִיזָה מְקוֹם, אֵתָה יְכוּל אֲז לְלַמַּד הַשְּׁעוּרִים שְׁלָךְ: מְשֻׁנּוּת, עֵינ יַעֲקֹב וְכוּ', וְאִין לָךְ מֵה לְפַל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, אֲדַרְבָּה, בְּזָה אֵתָה מְשֻׁמֵּשׁ אֵת רַבְּנוּ ו'ל, שְׂאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל בְּיַבְנָאֵל, וְלֹא יוֹעִיל לְהַסְמֵ"ךְ-מ"ם שׁוּם דָּבָר, עַל אִפּוֹ וְחַמְתּוֹ נִבְּנָה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, וַיְהִיָּה "יַבְנָאֵל עִיר בְּרַסְלָב".

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִצְמָךְ עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, וְתִדַּע שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמַדְבָּרִים עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, הוּא הַצְּלָחָה כְּזוֹ, הַצְּלָחָה שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַתְבּוֹדֵד עִצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְאֲז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֵת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאֲז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֵת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ — אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְרֹאוּי לָךְ לְשִׁמְחַת מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהִתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר לְהֶאָדָם רַק מֵה שְׂזָכָה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְמִיד מְאֹד מְאֹד

בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַתְמִיד
בְּלִמּוּדָה בְּכָל יוֹם, כִּי זֶה חֻלְקֵנוּ וְחַיֵּינוּ וְתַקְוֹתֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! בְּזֶה שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, זֶה מִצְוֵה הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי בְּאַמַּת זֶה
מִצְוֹת עֲשֵׂה תְדִירָה, שְׂאָדָם תְּמִיד יַחֲשֹׁב רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲדִיר אֶת
זֶה גַם בְּאַחֲרִים. וְצָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִשְׁבֵּר אוֹתָךְ.

הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מְקוֹם שְׂאֵתָה רַק בָּא,
רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קכט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּמְשֹׁף אֶת עֲצָמְךָ כָּל-כָּף אֶל הַצַּעַר, כִּי כָּל מִי
שֶׁנִּמְשָׁף אַחֵר הַצַּעַר — הַצַּעַר גִּמְשָׁף אַחֲרָיו; אֵתָה צָרִיךְ רַק לְדַבֵּק
אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁמַר לָךְ מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט
בְּאַחֲרוֹנָה מְאֻשָּׁתְךָ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְדוֹנָה לְכַף זְכוּת, וְאֵל
תְּחַיֵּחַס לָזֶה כָּלֵל, אֵתָה רַק תִּסְתַּפֵּל עַל הַטוֹב שְׁבָה, וְאִזּוּ תִרְאֶה בְּאַמַּת
טוֹב. וְהִיא טוֹב מְאֹד, אִם תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטִי-
הַלְכוּת", כִּי הַלְמוּד בְּ"לְקוּטִי-הַלְכוּת" מְחַיֶּה אֶת הַנֶּפֶשׁ, כִּי מוֹתֵרֵנִי תִּתֵּן
וְ"לְהַלְבִּישׁ אֶת הַהַשְׁגָּה שֶׁל רַבֵּנוּ וְ"לְבַצּוֹרָה כְּזוֹ, שֶׁהִכִּי גְרוּעַ וְהִכִּי
פְּשׁוּט, גַּם-כֵּן יִהְיֶה לוֹ דְּבוּרִים לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשׁוֹ.

רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׁזָכֵינוּ לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ וְ"לְ וְאֵל

תִּלְמִידוֹ מוֹהֲרָנִי"ת ו"ל, וְר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ו"ל אָמַר פְּעַם: אִזּוּ רַבֵּי אִיזוּ נֶאֱדָר נִישְׁט גִּיּוּעֵן, אִזּוּ תִּלְמִיד אִיזוּ נֶאֱדָר נִישְׁט גִּיּוּעֵן [רַבֵּי כְּזֶה עוֹד לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְכֵן תִּלְמִיד כְּזֶה עוֹד לֹא הָיָה בְּעוֹלָם]; כִּי בְּאַמֶּת מִי שְׁמַעְמִיק אֶת עֲצֻמוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, הוּא רוֹאֵה אֶת גְּדֹל הַרְחַמְנוּת שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, אִיךָ שֶׁהוּא מְרַחֵם עַל יְרוּדִים וְנִפְוִלִים וּמְשַׁלְכִים כְּמוֹנֵי, שְׁאַנְחָנוּ מְנַחִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמַתְחָתִיו, בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּבִלְבוּלִים, מְלַכְלָכִים וּמְזַהְמִים בְּכָל מִינֵי תַּאוּוֹת רַעוֹת וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת גַּם לוֹ יֵשׁ דְּבוּרִים עֲבוּרָנוּ לְהַחְיֹתָנוּ, וּלְהַאֲרִיר אֶת נַפְשָׁנוּ בְּהֶאֱרֵת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַכֵּל עַל-יַדֵּי תִּלְמִידוֹ מוֹהֲרָנִי"ת ו"ל, שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלְבִּישׁ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל בְּאִפְּן נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, אֲשֶׁר מִי שֶׁרַק מְסַתְּפֵל בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל וּבְסִפְרֵי מוֹהֲרָנִי"ת ו"ל, מְרַגֵּישׁ כָּל מִינֵי עֲרֻבוֹת וְנַעֲמִימוֹת בְּחַיָּיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְעַקֵּר הַדְּבָקוֹת הוּא לְהֶאֱמִין, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאַתָּה צָרִיךְ לְחַקֵּק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתָּךְ, כִּי לֹא בְּכָל פְּעַם צָרִיכִים לַעֲנוֹת, הֵן אַמֶּת שְׁכוּאֵב מְאֹד מְאֹד מֵה שְׁעוּבָר עָלֶיךָ מֵאַשְׁתָּךְ, עִם כָּל זֹאת לֹא בְּכָל פְּעַם צָרִיכִים לַעֲנוֹת לָהּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה בְּאַמֶּת תִּנְצַל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וּלְשִׂמְחָה אֶת יְלָדֶיךָ, וּרְאֵה שְׂבִיבִיתְךָ יִשְׁמְעוּ תְּמִיד רַק כְּלֵי זְמֵר, וְתִהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֻחָה, וְאִזּוּ הַכֵּל יִשְׁתַּנֵּה לְטוֹבָה, כִּי הַשְׂמֻחָה מְשַׁנֵּה אֶת כָּל הָאֲוִירָה לְטוֹבָה.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם דְּבָר, אִם אַתָּה יָכוֹל לְלַכֵּת לְלַמֵּד בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ לְשִׂמְעָה שְׁעוֹר בְּדָף הַיּוֹמִי בְּכָל יוֹם — מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מֵאַתָּנוּ רַק מֵה שְׂזוּכִים לְחַטָּף בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וְתַפְלָה, כִּי מֵה יֵשׁ לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — אִם לֹא רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה.

הַכֵּנס בְּעֲצֻמְךָ אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְאִזּוּ תִרְאֶה אִיךָ שְׂכָל חַיֶּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיַּיִק וְחֻכִּים ...
נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, בְּאַמֶּת קִבְּלֹתִי כָּכָר מִמֶּךָ מִכְתָּב, אָךְ
מֵרֵב טְרֵדוֹתַי לֹא הִיָּה הַפְּנָאִי לְעֵנוֹת לָךְ אֲזוּ, וְאֶפְלוּ עִכְשׁוֹ זְמַנִּי מְאֹד
מִצְמָצָם, עַל-כָּל-פְּנִים אֲמַרְתִּי לְרוּץ שׁוֹרוֹתִים אֵלָיו אֶלֶיךָ.

מַה אֲמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאֵה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת
הַתְּקַרְבוֹתְךָ לְרַבְּנוּ ו"ל, בְּאַפֵּן שְׁלֹא יִתְפָּשְׁטוּ עָלֶיךָ הַמְּנִיעוֹת, פִּי
הַסֵּמ"ך-מ"ם אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוֹצֵה לְהַתְּקַרֵּב
אֵלָינוּ, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁמַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת הַהַתְּקַרְבוֹת בְּאַפֵּן שְׁלֹא
יִהְיוּ לוֹ מְנִיעוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְהִנֵּה בְּעֵינַי שְׂאֵתָה שׁוֹאֵל דְּרֹךְ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תִּדַע פִּי
רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ אֶת סֹדֵר הַתָּם וְהַפְּשׁוּט, שְׂאֵדָם יִלְךְ לְמִקּוֹם מִיֶּחָד
שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְכָל
מַה שֶּׁרַק מַעֲיֵק לוֹ יִדְבַר וַיִּסְפֹּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ
אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאֵף שְׁבַפְעַם הַרְאֵשׁוֹנָה יִהְיֶה לוֹ מְאֹד קָשָׁה
דְּבַר זֶה, כִּי נִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי שְׂשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, וְכֵאלוֹ מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר
חֹסֵי-שְׁלוֹם, וְכֵאלוֹ הַכּל צָחוּק וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִחֻמַּת הַכְּפִירוֹת
וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֵׁשׁ בְּתוֹךְ לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם, פִּי אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ בְּחִינַת אֶפִיקוֹרְסוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), וְכִשְׂאֵדָם
מִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ דְּבוּר אַחַר דְּבוּר, תְּפִלָּה
אַחַר תְּפִלָּה, לְאֵט לְאֵט מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַעֲלָמָה וְהַהֲסָתָה עַד
שְׂמַתְגָּלָה אֵלָיו הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹכָה לְהַרְגִּישׁ שְׂאִין בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֲזוּ כְּכָר הוֹלֵךְ לוֹ הַכּל כְּסֻדְרָן.

אוֹדוֹת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, טוֹב מְאֹד שְׂתִלְמַד בְּכָל יוֹם

פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְנֵי שְׁעַד סוּף הַשָּׁבוּעַ תּוֹנָה לְסִיִּים שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשׁ"י, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד מְסַגֵּל לִירֵאת שָׁמַיִם. וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק מִשְׁנֵיֹת עִם הָרַב בְּרִטְנוּרָה, וְזֶה יִהְיֶה לְךָ חֶק קְבוּעַ כָּל יוֹם, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד סִימָן בְּטוֹר וְסִימָן בְּשֵׁלֶחַן עֲרוּף מִחֲבֵר רַמ"א, וְעַל זֶה תַּשִּׁים אֶת הַדְּגֵשׁ לְלַמֵּד טוֹר וְשֵׁלֶחַן עֲרוּף, בְּהַתְחַלָּה תִּלְמַד רַק אֶת הַטוֹר בְּלִי הַב"ח וְהַבִּית־יוֹסֵף וְכֵן הַשֵּׁלֶחַן עֲרוּף רַק הַמִּחֲבֵר וְהַרַמ"א בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים, וְכִשְׁתּוֹנָה לְסִיִּים אַרְבָּעָה חֲלָקֵי שֵׁלֶחַן עֲרוּף כָּךְ, אֲזַי כָּבֵר תִּתְחִיל עִם פְּרוּשִׁים, כִּי הַשֵּׁלֶשָׁה לְמוֹדִים אֵלּוּ, יִהְיוּ לְךָ קְבוּעִים בְּכָל יוֹם, וְאֲזַי תִּרְאֶה אֵיךְ שְׁבִמְשֶׁךְ הַזְמַן תִּשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

רְאֵה לְשֹׁמֵר עַל פִּיךָ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, כִּי הַפֶּה הוּא הַצְּנוּר הַמְּמַשִּׁיךְ טוֹב לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר הַצְּרוּת שְׁאֵדָם סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם הֵן רַק כְּשֶׁמִּפְקִיר אֶת דְּבוּרוֹ לְדַבֵּר מִזֶּה עַל זֶה וּמִזֶּה עַל זֶה חִסּוֹן־שָׁלוֹם.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתוֹנָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרַךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְתִלְךָ בְּדֶרֶךְ הַנִּפְלָא שֶׁל הַסַּבָּא, שֶׁהוּא פּוֹסֵק הַדּוֹר.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּשֵׁלַח ח' שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְּפִלָּא עֲלֶיךָ, כִּי זֶה כָּבֵר עֲבָרוֹ חֲמֵשָׁה חֲדָשִׁים מֵאֲזַי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַדִּין לֹא רְאִיתִךָ, וְעַדִּין לֹא רְאִיתִי אֶת כְּתִיבַת יְדֶךָ, וְגַם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הִחַבַּאת אֶת עֲצֻמָּךְ מִמְּנֵי וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי יוֹדֵעַ

מה לחשב, אלא זאת שהסמ"ך-מ"ם עובד על כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו.

ובאמת תדע, שמדת הכרת הטוב היא המדה הכי יפה בעולם, כשאדם מכיר את מקומו, ויודע היטב מי הוא ואיך הוא ומה הוא וכו' וכו', אז דיקא יקבל הרבה מאד, כי כמו שדבר פעם ר' אברהם בר' נחמן ז"ל בשבחו של מוהרנ"ת ז"ל, ואמר: מדוע קבל מוהרנ"ת ז"ל כל-כף הרבה מרבנו ז"ל? רק מפני שהיה שפל בעיני עצמו כחתיכת עפר, ובזו הלשון אמר: "פארוואס האט ר' נתן גינומען פון רבי'ן אזויפיל מיט שעפיל און לעפיל? ווייל ער איז גיווען ביי זיך א שטיק בלאטע". וסיים, שגם אביו ר' נחמן טולטשינער זכה לקבל כל-כף ממוהרנ"ת ז"ל יותר מכל התלמידים, כי היה בעיני עצמו כלא כלום. ושמעתי בפרוש מר' לוי יצחק ז"ל, שאמר לי, שגם על ר' אברהם בר' נחמן אמרו דבר זה: למה זכה לקבל כל-כף מאביו? כי היה בעיני עצמו כלא כלום, ובאמת מי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי, ויודע היטב את מכאובי לבבו ונגעי נפשו, הוא מקבל רוחניות עד אין סוף, כי אי-אפשר לקבל השגות רוחניות אין סוף ברוף הוא, רק כשאדם מבטל את עצמו לגמרי לגמרי, שזה כל הענין של התבודדות, שאדם צריך לבטל את עצמו לגמרי אל אין סוף ברוף הוא, כי זה הסוד הנורא והנפלא של הדרך שגלה לנו רבנו ז"ל על-פי 'הנעור בלילה' (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), שאדם צריך לצאת בשדה וביער להתבודד עצמו אליו ותברך, לצעק ולבקש ולהתחנן על נפשו, עד שיזכה לבטל מעצמו את כל ישותו, ויזכה להכלל באין סוף ברוף הוא, עד שיזכה להגיע אל בטול המציאות, שלא יהיה לפני מראה עיניו שום מציאות של העולם הזה כלל, רק יראה מהפל את הקדוש-ברוך-הוא. וזו המדרגה הכי גדולה שאדם צריך לזכות בזה העולם — להיות דבוק כל-כף בו ותברך, עד שאין לפני מראה עיניו רק אלקות, אשרי מי שמגיע אל מדרגה זו!

נא ונא ראה לכתב לי וממש תחיני, ותקבע לעצמך שעור

בסדרן ללמוד בכל יום כמה מכתבים "אשר בנחל", ותהיה לך התחזקות להחיות את עצמך.

נא ונא שתהיה קבוע בלמוד התורה הקדושה בכל יום ויום: מקרא — פרשת השבוע חמש ורש"י עם התרגום, שלבל יחסר לך שבוע אחד, כי זה מאד מסגל ליראת שמים, וכן תתמיד בלמוד משניות על-כל-פנים פרק אחד ביום, וכן למוד גמרא ולמוד מדרש רבה ומדרש תנחומא, ורמב"ם טור ושלחן ערוך וזהר ותקונים, ועוד הרבה ספרים, ואל תהיה בטלן, כי חבל על כל יום ויום, כי יניקותא פלילא דורדא [עקר יפי הפרח בעודו צעיר] (שבת קנב.), אתה עכשו עדין אברך צעיר, חבל מאד על הימים ועל הלילות שנתבטלים, ראה להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תראה את יקרת הזמן, ואל מה יכולים לזכות בזה העולם, אם אדם לא בטלן, הוא יכול לזכות להגיע למדרגות והשגות גבוהות כאלו, עד שיהיה נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, אשרי מי שמגיע אל זה!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קלב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ח' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

מאד מאד אני משתוקק לדעת איך הצלחת בנסיעתך, ואם נסעת וכו', ראה לכתב לי הכל בפרוש, כי נפשי קשורה בנפשך.

עליך לדעת, פי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריך להיות בכל יום התחדשות חדשה, כמובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן סב בסופו), שצריכים לבוא בכל יום להתקרב אל הצדיק בהתקרבות חדשה, ולא תהיה אצלו ההתקרבות כישנה, וכל אלו שזכו לקבל מרבנו ז"ל, היה רק מחמת שהתחדשו עצמם תמיד כי הם היו מקרבים חדשים ולא ישנים, כי באמת רואים מקרב חדש בוער

לָבְבוּ מְאֹד לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט בְּעֵנֵן הַתְּבוּדוֹת, בְּשֶׁאֲדָם מִתְקַרֵּב מִחֲדָשׁ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כָּל הָעֵנֵן שֶׁל הַתְּבוּדוֹת הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, הוּא רֵץ לְאִיזָה מִרְתֵּף וּלְאִיזָה גַּג וּלְאִיזָה שְׂדֵה, וְשׁוֹפֵף אֶת לָבְבוֹ אֵלָיו יְתִבְרֵךְ, וּמְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרֵךְ כָּל אֲשֶׁר עִם לָבְבוֹ, וְכָל זֶה בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת, אַבְּל אַחֲר־כֵּן גִּתְקַרֵּר לְגַמְרִי, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם. וּבִאֲמַת עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שֶׁמְרַגְּלִי אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם עִמוֹ יְתִבְרֵךְ, סוֹף כָּל סוֹף נִבְקַע אֲצִלוֹ יַם הַחֲכָמָה, וְזוֹכָה לְהַשְׁגֵּת אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ לְפָנָיו יְתִבְרֵךְ, פּוֹתַח אֶת לְבוֹ וְאֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת מַחוֹ, וְזוֹכָה לְהַתְּבוֹנֵן בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל אֲמַת, עַד שְׁנַעֲשֶׂה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ כְּלֹא מִמֶּשׁ, וּמְרַגִּישׁ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, כִּי אֵין לְפָנָיו עֵינָיו רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, וְאֶת הָאֹוִיר שֶׁהוּא שׁוֹאֵף, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא שׁוֹאֵף אֶת אֹוִיר י', אֹוִיר הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה כִּי אֵין אֹוִיר רַק אֹוִיר י', אֹוִיר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה הַנִּקְרָא י', אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כְּזֶה, שְׁאֵינּוּ מְרַגִּישׁ בְּשׁוּם דְּבָר רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְשֶׁנוֹשֵׁף אֹוִיר הוּא מְרַגִּישׁ רַק אֶת אֹוִיר י' י', הַחֲכָמָה עֲלֵאָה סוּד הַמַּחֲשָׁבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכָּה לְהַתְּמִיד בְּלַמוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט בְּסְפָרֵי לְקוּטִי-הַלְכוֹת, אֲשֶׁר שָׂם גְּנוּזִים אֹוִרוֹת צַחֲצָחוֹת, אֹוִרוֹת עֲלִיוֹנִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבַּל שְׁנֵי מִכְתָּבִים שֶׁתִּמְסַר אוֹתָם לִיעֲדָם.

י"ח קלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֶל הַבְּחוּר יַנִּיק וְחַכִּים ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַ שְׁעוֹבֵר וְכוּ' וְכוּ', רָאָה לְהִתְמַיֵּד
בְּהִקְנֻטְרָם "טְהַרְתְּ-הַבְּרִית", וְתַקִּימִם כָּל מֵהַ שְׁנֵאמַר שָׁם, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ
כָּל הַיָּמִים.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַיְסוּד בְּהַצְלָחָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, הוּא מִדַּת
הַשְׂמֻמָּה, וְאִף אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַ שְׁעוֹבֵר כְּדֶרֶךְ כָּל בְּנֵי
הַנְּעוּרִים, אֲבָל הַעֲקָר הוּא שְׂמֻמָּה, לְשִׂמְחַת תְּמִיד, כִּי הַשְׂמֻמָּה הִיא
רְפוּאָה בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂשִׂמְחַת תְּמִיד.

רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְן שְׂתִזְכֶּה
לְסִימִים בְּכָל שָׁבוּעַ פְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, וְזֶה
מְאֹד מְאֹד מְסֻגָּל לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר בְּקִצּוֹר
שְׁלִחַן עֲרוּף, עַד שְׂתִהְיֶה בְּקִי בְּזֶה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד
עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, שְׂיִהְיוּ רְגִילִים בְּהִלְכָה, וְאָמַר, שְׁלֵא יִחְסֹר לְאָדָם
יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים.

רָאָה לְדַבֵּר עִם ר' ... בְּכָל יוֹם מִרְבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִישׁ אֶת רְעֵהוּ יֵאמֶר חֲזוּק.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂתִזְכֶּה לְהִיּוֹת אֵילָנָא רַבְרָבָא, וְתִדַּע שְׂיִישׁ לָךְ
כַּחוֹת, וְאִתָּה צְרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת הַכַּח אֶל הַפַּעַל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כָּל הַסְּפָרִים שְׂאִתָּה רוֹצֶה לְהַשִּׁיג תִּקְבְּלוּ אֶצְל הַנ"ל.

י"ח קלד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ח' שְׁבֻט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֻחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב

ממך, איך שאתה מחזק את עצמך להיות בשמחה, ואתה זוכה ומזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה, אשר אין למעלה מזה, וראוי לך לעסוק בזה מדי יום ביומו חק ולא יעבר, וזה יכניס לך שפע, שלא תצטרך לבריות, אדרבה אתה תהיה משפיע ולא משפיע.

ראה לחזק את אשתי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבקרוב כבר תפגס לדירה שלך, וכן תחזק את אנשי שלומנו שיהיו בשמחה, כי כל דבור ודבור שאחד מדבר עם חברו, זה מועיל מאד מאד. ועל-כן ראה לחזק את אשתי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבאמת תצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קלה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ח' שבט ה'תשנ"ב.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שההריון יעבור בשלום ואל תפחדו כלל, את גם-כן הרגילי את עצמך להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת והמח, ומסירה את הפחדים מהאדם, פי אדם שדואג, הוא מלא פחדים ויסורים וקטנות וכו' וכו', ועל-כן ראי להיות בשמחה, וההריון יעבר בשלום, ותלדי בנקל ובלי שום פחדים כלל, הרגילי את עצמך לומר בכל יום שמות הצדיקים מה שאת רק זוכרת, וראי לבקש ממנו יתברך, שבכך תזכי להפגס בדירה שלך, ואז הכל ישתנה לטובה, שתגורי סמוך מאד לכל נשות אנשי שלומנו, ותהיי עמהן ביחד.

שיד אשר י"ח קלו — י"ח קלז בנחל

נא ונא אל תדאגי כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובקרוב
כבר תכנסו לדירה שלכם, ואל תדאגי כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלת
שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיי בריאה, ותולידי בנקל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קלו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ח' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אֵל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממך.

ראה לשמח מאד מאד, כי השמחה תרחיב את דעתך, וראה
לשמח את אשתך, ותתן לה תשומת-לב, ואז תראה איהו שהכל
ישתנה לטובה, תדבר עמה בכל יום, ותספרו ספורים מהפצה,
ושתראה לכתב את זה, וירפס בעזרת השם ב"אור ונאאל".

נא ונא ראה לצאת בכל יום להפיץ ספרי רבנו ז"ל, ואז תהיה
לך פרנסה בשפע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קלז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ח' שבט ה'תשנ"ב.

שלום רב אֵל ... תחיה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵת מִסְתַּדְרֶת. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתוּכְלִי לְגַדֵּל אֶת בְּנִיךָ בְּנִקְלָה, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַת, וְתִכְנָסוּ כָּכֵר לְדִירָה שְׁלָכֶם.

הַעֲקֹר רְאִי לְשִׁמַּח מְאֹד, וְתִשְׂמַחֲתִי אֶת בְּעֵלְךָ, וּשְׂנִיכֶם תִּהְיוּ תָּמִיד שְׂמִיחִים וְעֵלְיָזִים, כִּי הַשְׂמַחָה הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקֹר בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן תִּחְזָקִי וְתִשְׂמַחֲתִי אֶת נְשׂוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְזֶה יִהְיֶה טוֹב בְּעֵדְךָ וּבְעֵדָם, כִּי בְּאַמַּת מִי שְׂשִׁמַּח תָּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ. וְצָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֵבּוֹר מִדַּת הַשְׂמַחָה.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִרְוֹב לְבֹא לְגוֹר כָּכֵר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַת, ח' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

מָה אִמַּר לְךָ, עֲדִין אֲנִי צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים, הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ וְהַבְּזִיּוּנוֹת וְהַפְּאָב כָּל-כָּף כָּל-כָּף גְּדוּלִים, וְצָרִיכִים סִיעָתָא דְשְׂמִיָּא לְהַחְזִיק מֵעַמָּד. מָה לַעֲשׂוֹת?! מְנַסִּים כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ. אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשִׁלּוֹם בְּט"ו בְּשַׁבָּת, וְתִצְלִיחַ לְפִי בְּחִינָתְךָ. בְּוֹדָי צָרִיכִים רַק תְּפִלָּה, לְהַרְבּוֹת בְּתִפְלָה, וּבִפְרָט אֲצַל הַתַּנָּא רַבִּי מְאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם, אֲשֶׁר אִתָּה נּוֹסֵעַ דְּרָכּוֹ כָּל-כָּף הַרְבֵּה פְּעָמִים, וְלָמָּה לֹא לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם תְּחִנָּה אֲצִלוּ וְלַהֲדַלִּיק גֵּר, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ תְּבֹא יְשׁוּעָה: "אֱלֹקָא דְרַבִּי מְאִיר עֲנִי", וּבְוֹדָי בְּזִכּוֹת הַתְּפִלוֹת שָׁם — גֵּרָאָה יְשׁוּעוֹת. וְדַעַת לְנִכּוֹן לְהַזְכִּירָנִי לְטוֹבָה שָׁם, וּבְאַמַּת "אֱלֹקָא דְרַבִּי מְאִיר עֲנִי" בִּישׁוּעָה שְׁלָמָה.

רֵאָה בְּעֶרְבַּ לְדוֹחַ מַה הַתְּחַדָּשׁ הַיּוֹם עִם הַקְּבָלָן, כִּי הַיּוֹם ...
צָרִיךְ לְנַסֵּעַ אֶל הָאֲדָרִיכֵל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח, ט' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנו, תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקֹּדֶשׁ", "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזֵּה"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵהֶם וְיִצִּילֵם
מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזֵּק אֶת עַצְמְכֶם מְאֹד מְאֹד, וְתִשְׁמְרוּ
שְׁלָא יִכְנַס בֵּינֵיכֶם הַסֵּמ"ף-מ"ם בְּקִנְאוֹת וְשִׁנְאוֹת וּבִמְרִיבוֹת וְכוּ', כִּי
דָּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי אֵין לָךְ עוֹד בְּרָכָה לְאָדָם כְּמוֹ
מִדַּת הַשְּׁלוֹם, כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה
לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַשְּׁלוֹם (עֲקָצִין ג'); וְצָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְבוֹא אֶל
מִדַּת הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁבַת י');
וְרוֹאִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ אֶת הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת הַהֲרִיגוֹת
וְהַשְּׁמָדוֹת שֶׁנַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, הַכֹּל הוּא מַחֲמַת שְׁאִין
שְׁלוֹם, וְכֵן בְּפִרְטִיּוֹת אֶצְל כָּל־נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כָּל הַצָּרוֹת שְׁסוּבְלִים
וְכָל הַגְּלוּיֹת שָׂרֵק עוֹבְרִים הֵן רַק מַחֲמַת שְׁאִין שְׁלוֹם, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל'
(יּוֹמָא ט.), שֶׁהַגְּלוּת הַמְרָה הַזֹּאת הִיא רַק מַחֲמַת שְׁנֵאת חָנּוּם, וְעַדִּין
מְרַקֵּד בֵּינָן, כִּי כְּשֶׁאִין שְׁלוֹם, אֲזִי אֵין בְּרָכָה, רַק צָרוֹת וְיִסּוּרִים
וּמְרִירוֹת. וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר נַעֲשֵׂה עִכְשָׁו בֵּין כָּל־נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שֵׁישׁ כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִפְּלָגוֹת וְחִלּוּקֵי
דַּעוֹת וְכוּ', וּמִכָּל זֶה בָּאוֹת הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁסוּבְלִים, עַד
שְׁסוּבְלִים עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, כָּל מִינֵי מַחֲלוֹת, וּבִפְרָט הַמַּחֲלָה

הַמְמַאֲרֶת, הַכֹּל בָּא מִחֲסֻרוֹן הַשְּׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְכִמּוּ
 שְׁבִכְלָלִיּוֹת וּבִפְרֻטִּיּוֹת, כְּמו־כֵן הוּא בִפְרֻטִּי פְרֻטִּיּוֹת לְכֹל בֵּית וּבֵית,
 כֹּל הַצָּרוֹת הֵן כְּשֵׁאִין שְׁלוֹם. וְהַסְמָ"ךְ-מ"ם עוֹבֵד עַל נִקְדָּה זֶה מְאֹד
 מְאֹד, שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁלוֹם, כִּי בְרָגַע שֵׁישׁ שְׁלוֹם, אִין לוֹ כְּבָר מֵה
 לְעִשׂוֹת שָׁם, כִּי גְדוֹל הַשְּׁלוֹם וְשִׁנוּא הַמַּחְלָקָת, וְהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא
 שׁוֹנֵא מְאֹד מִי שְׁגוּרָם תְּמִיד מַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נְתַן פְּרָק כח): כָּל הַמְשִׁים שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
 מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ מְשִׁים שְׁלוֹם בִּישְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 לְפִי שֶׁכֹּל אֶחָד וְאֶחָד מְלֻךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת
 נַפְשׁוֹ מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ, וְאִף שֶׁזֶה דְּבַר הַכִּי
 קָשֶׁה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּגֵי-אָדָם שְׁתַּמִּיד רוֹצִים
 אֶת הַשְּׁלוֹם, אָבֵל בְּהִכְרַח שְׁמוֹשְׁכִים אוֹתָם אֶל תּוֹךְ הַמַּחְלָקָת, וְזֶה
 לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבַר (עֵין שִׁיחֻת-הַר"ן, סִימָן עז): כָּל הָעוֹלָם מְלֹא
 מַחְלוּקוֹת — הֵן בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר, וְכֵן בְּכָל
 בֵּית וּבֵית בֵּין הַשְּׁכָנִים, וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ
 וּבְנָיו, וּמִי שֵׁישִׁים עַל לְבוֹ הַתְּכָלִית, שְׁבִכְל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי
 הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה, וְדַע,
 שֶׁהַכֹּל אֶחָד, שֶׁהַמַּחְלָקָת שְׁבִפְרֻטִּיּוֹת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ וּכְיֹצֵא, הוּא
 גַּם-כֵּן מִמֶּשׁ הַמַּחְלָקָת שְׁבֵין הַמְּלָכִים וְהָאֻמּוֹת, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
 בֵּיתוֹ, הוּא בְּחִינַת אֵמָה מִיְחַדָּת, וְהֵם מִתְגַּרְרִין זֶה עִם זֶה כְּמוֹ שֵׁישׁ
 מְלַחְמוֹת בֵּין הָאֻמּוֹת, וְגַם אֶפְשָׁר לְהַפִּיר כָּל אֶחָד מֵאִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁל
 אֵמָה הוּא, כִּי יְדוּעַ מֵדוֹת הָאֻמּוֹת, שֶׁזֶה כְּעֶסֶן וְרוֹצֵחַ וּכְיֹצֵא,
 וְכִמּו־כֵן יְכוֹלִין לְמַצֵּא בִפְרֻטִּיּוֹת בְּבְנֵי הַבַּיִת, וְאֶפְלוּ אִם אֶחָד אֵינוֹ
 רוֹצֵה לְרִיב, וְרוֹצֵה לִישֵׁב בְּהַשְׁקָט וְשְׁלוֹה, עִם כָּל זֹאת הוּא מְכַרַּח
 לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן בְּתוֹךְ הַמַּחְלָקָת וְהַמְּלַחְמוֹת, כְּמוֹ שְׁנִמְצָא בְּהַמְּלַחְמוֹת
 שְׁבֵין הַמְּלָכִים וְהָאֻמּוֹת, שְׁנִמְצָא לְפַעְמִים אִיזוֹ אֵמָה שְׁרוֹצֵה לִישֵׁב
 בְּשְׁלוֹה, וְאֵינָה רוֹצֵה שׁוּם מְלַחְמָה, אֲדַרְבָּה הֵיטָה מְרַצָּה לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְחִבְרָתָהּ כְּמָה פְּעָמִים, עִם כָּל זֶה חוֹטְפִין אוֹתָהּ גַּם-כֵּן עַל כְּרַחֵה
 בְּתוֹךְ הַמְּלַחְמָה, שֶׁזֶה אוֹמֵר שִׁיְהִיָּה מִצְדוֹ וְזֶה לְהַפֵּךְ, עַד שְׁנִלְחָמִין
 עִמּוֹ גַּם-כֵּן, כְּמו־כֵן מִמֶּשׁ נִמְצָא בִפְרֻטִּיּוֹת בְּמְלַחְמוֹת הַבַּיִת, כִּי
 הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ הוּא עוֹלָם קָטָן, וְנִכְלָל בּוֹ כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, מְכַל

שֶׁכֶּן הָאָדָם וּבֵיתוֹ, שְׁנִכְלָלִין בָּהֶם כָּל הָאָמוֹת, וְנִלְחָמִין וּמִתְגָּרִין זֶה בְּזֶה.

נָא וְנָא, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַכְנִיס דְּבוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבַבְכֶם, וְאִז תִּרְגִּישׁוּ טַעַם אַחַר בְּחִיכֶם, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מְאִירִים אֶת הָעֵינַיִם, וּמְשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהִתְמִיד עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשָׁלוֹם עִם כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהִתְמִיד בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י' שֶׁבַט ה'תשנ"ב.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא אֲנַחֲוֹת וּכְאֲבִים לְנִכּוֹן קִבְלָתִי וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵינְךָ אֶתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֵיךְ שְׂאֲנֵי מִרְגִּישׁ אֶת כְּאֵב לְבָבְךָ, וְעַמְּךָ אֲנִי בְּצַרְתִּי, כִּי גַם עָלֵי עוֹבֵר עֲכָשׁוּ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּבְכַפְרֵט הַצָּרָה הַמְּרָה בְּבֵיתִי, שְׂאֲנֵי וְאֲשֶׁתִּי לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת זֶה וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מָה לַעֲשׂוֹת, הַהִכָּרַח לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק מֵעַמֶּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְאִף שְׂאֲנֵי יוֹדֵעַ שְׂזוּהָ כָּל-כֶּף קָשָׁה, כִּי הָאָדָם רוֹצֵה תְּמִיד לְהִתְקַדֵּם וּלְעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְזֶה לֹא הוּלָךְ לוֹ, מִמָּשׁ עוֹמֵד חוֹמַת בְּרִזָּל מִנְּגֵד וְכוּ' וְכוּ'.

בְּעֵנִין שְׁלָנוּ, פְּלֵא גְדוֹל מְאֹד לְמָה הַפְּסִיקוּ ... לְמַמַּן אֶת הַמוֹסְדוֹת, וְצָרִיכִים בְּאֻמַּת עֲצָה מָה לַעֲשׂוֹת לְהִלָּךְ, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ יוֹם יוֹמִים לְכוּא, אִם רַק אֲזוּכָה לְסֵדֶר אֶת

הענין בתוך ביתי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאמר לעולמו די, שיאמר לצרותינו די.

אתה צריך מאד מאד לצמצם את עצמך בהוצאות, כי תאמין לי, שאין זו חכמה ושכל להפגס בחובות, ולעשות לעצמו חובות חדשים, כי אני בעצמי שמסבב כל-כף בחובות וכו' וכו', עם כל זאת אני נזהר מאד מאד על כל פרט ופרט לא להפגס יותר ויותר בחובות, ועל-כן עשה מה שתעשה באפן שתצמצם את עצמך לא להפגס בחובות חדשים, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה ככר לשלם את החובות הישנים, וכבר מעתה יהיה רק שפע ברכה והצלחה מנת חלקך.

אנחנו צריכים רחמים רבים בענין הבניה, כי ... מספר לי שעושים בעיות וכו', ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, כי הכל יסתדר, כי אם לא קנינו פילטר להמקנה, היו שוללים מאתנו את הרשיון לגמרי, כף דוח לי ... בפרוש, ועל-כן לא בחנם שאני מעורר ומזרז אותו, שלמען טובתנו הנצחית בגשמיות וברוחניות צריכים להזדרז מה שיותר מהר בענין הבניה, על אף שאיני יודע מאין יבא עזרי, אף כבר סיים דוד המלך (תהלים קכא, ב): "עזרי מעם הויה" עשה שמים וארץ". והנראה כשאדם שואל: "מאין יבוא עזרי", אז יוצאת בפת קול מהשמים ואמרת: "עזרי מעם הויה" עשה שמים וארץ", ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! לבטח רק בהקדוש-ברוך-הוא, ותקבל על עצמך מעכשו לשמר מאד מאד מחובות, ותדע שכל הענין שלנו לא תלוי בכלל בדרך הטבע, כי בדרך הטבע אין לנו שום מקנה ביבנאל, כי הסמ"ך-מ"ם בעצמו עומד עלינו לעקרנו משם, ולולי עזרת רבנו ז"ל לא היינו מחזיקים במקום אף רגע, ועל-כן פל עניננו הוא למעלה מדרך הטבע, ובפרט עניננו אין בזה שום דבר הטבע כלל, ואני יכול להבטיח לך, שמאז שהתקרבותי אל רבנו ז"ל, עוד לא היה לי יום אחד טוב בעולם, עם כל זאת תמיד ברחתי רק אליו ותברך, ותמיד התבודדתי רק אל הקדוש-ברוך-הוא, והתחבאתי במקום פנוי שאין שם בני-אדם כמו בעלית גג או במרתף או בשדה או ביער, וצעקתי ובכיתי להקדוש-ברוך-הוא עד

שְׁעֹזֵר לִי, וְאֲנִי רוֹאֶה עֲכָשׁוּ חֲזָרָה, שְׁכַל עֲנִינֵי הַיָּה לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטֶּבַע, וְכָל חֲתַנְתִּי הַיְתָה לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטֶּבַע, וְהַלְדַת הַיְלָדִים הַיָּה לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטֶּבַע, וְלַחֲתֹן אֶת הַיְלָדִים שְׁלִי הַיָּה לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטֶּבַע, לֹא הַיָּה שׁוֹם דְּרָךְ הַטֶּבַע כָּלֵל, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְכָל מָה שְׁקוֹרָה עִם הַיְלָדִים שְׁלִי, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, כִּי, תְהִלָּה לְאֵל, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ יְעִיד אִיפֹה הַיְתָה מִחֲשַׁבְתִּי, וּמְהִיכֵן זֶה נִמְשָׁךְ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מָה שְׁעוֹבֵר, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֲמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֹאמַר לְצְרוֹתֵי דֵּי.

אֲקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבוֹא בְּעוֹד כְּמָה יָמִים, וְנִזְכָּה כְּכָר לְרֵאוֹת בִּישׁוּעָה שְׁלָמָה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת בְּשַׁלַּח, י' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּבִפְרָט שְׁאִתָּה זוֹכָה לְהַפִּיץ אֶת הַקְּנֻטְרָסִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה כִּי זֶה הַכְּנָה לְגֵאֲלַתְנוּ, וְאִף שְׁכַל הָעוֹנֵן נִרְאֶה כְּצַחֲוֹק, אֲבָל סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים מָה שְׁיִהְיֶה נֶעֱשֶׂה עִם זֶה, וּכְבָר אֲמַר פֶּעַם רַבָּנוּ ז"ל: מוֹעֵט שְׁמוֹסֵעַן מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ אוֹן צוֹם סוּף אֵט אֵינְעֵר, יְדַבְּרוּ מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ וְהִנֵּה הוּא, כִּי כָּל עֲנִיָּן רַבָּנוּ ז"ל הַיָּה גְלוּי אֲלָקוֹת בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה הַרְבֵּה מְאֹד, וְעַל-כֵּן רֵאֶה לְהַפִּיץ אֶת הַקְּנֻטְרָסִים בְּמֶרֶץ גְּדוֹל, וְכֵן תַּעֲוִיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁיַפִּיצוּ אֶת הַקְּנֻטְרָסִים בְּמֶרֶץ גְּדוֹל, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתָם.

אֲשֶׁר י"ח קמב בנחל שכא

רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמָךְ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ
בְּזִכּוֹת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שְׁתַּהַיְהוּ שְׁמוֹר מִכָּל מִינֵי חַטָּאִים
וְעוֹנוֹת, וְתוֹפָה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד טוֹב יוֹתֵר מִלְּמוֹד
הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

מִי יִתֵּן, שְׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִפְיִצוּ גַם אֶת "אוֹר יְבִנְאֵל", כִּי הוּא
אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת בְּשִׁלַּח, י' שְׁבַט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וְכֵן אֶת הַדְּיוֹת מִבְּעֵלְךָ שְׁמִדוּחַ לִי
שְׂאֵת מִדְּבַרְתָּ עִם נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מָה אִמַּר לְךָ, אֵין מַלִּים בְּפִי
לְהַסְבִּיר אֶת גְּדֹל הָעֲנָן הַזֶּה, כִּי בְּאַמַּת הַנְּשִׁים צְרִיכוֹת הַתַּחֲזִיקוֹת
יוֹצֵאת מִן הַכֶּלֶל, וּבַפֶּרֶט כְּשִׁגְרִים בְּמָקוֹם כָּל-כָּף מְבַדֵּד בֵּין חַלּוּנֵיִים
וְכוֹי וְכוֹי, הֵן צְרִיכוֹת חֲבֵרוֹת וְעַל-כֵּן אֵין אֶת יְכוּלָּה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר
אֶת גְּדֹל מַעְלָתְךָ בְּזֶה שְׂאֵת מִסְתּוֹבְכַת בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
וּמַחֲזִיקַת אוֹתָן וּמִדְּבַרְתָּ עַל לִבָּן, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁבִזְכוֹת הַמְּצָנָה הַזֹּאת יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְתוֹפִי לְרוֹוֹת רַב גִּחַת
מִבְּנֶךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּהַיְהוּ יַעֲבֹר בְּשִׁלּוֹם. הַעֲקֹר
תִּמְשִׁיכוּ בְּעִבוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת לְדַבֵּר וּלְחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִבּוֹאֵי עַל שְׁכַרְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאַנִּי
מִבְּקַשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי תָמִיד בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמג.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בשלח, י' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך —
אין לתאר ולשער כלל, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי מאד מאד
זה ימים ושנים, ומי יתן, שיהיה כך בין בעולם הזה ובין בעולם
הבא. העקר ראה להתמיד בלמוד "לקוטי הלכות", כי תדע שכל
התחזקותי כל ימי חיי היא רק מה"לקוטי הלכות", פי בעוונותינו
הרבים, עבר עלי בחיי צרות ויסורים ומכאובים, אשר אי-אפשר לי
לפרט אותם כלל על הפתב, ממש היו ימים שחשבתי שזהו זה,
ועקר התחזקותי היתה רק על-ידי תזכרון, שזכיתי לזכר בעלמא
דאתי, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל, וכל זה זכיתי על-ידי שהתמדתי
הרבה בלמוד "לקוטי הלכות" עוד בימי נעורי, ובאמת מי שרגיל
ב"לקוטי הלכות" יראה איך שכל הקנטרסים בנויים ומיסדים על
יסוד מוסד ה"לקוטי הלכות", פי אור רבנו ז"ל הוא אור אלה,
ואי-אפשר להשיגו וצריכים לחלקו לאור מאה, וגם מאה קשה וכבד
להשיג, וצריכים לחלק את זה לאור של עשר, וגם זה קשה
להשיגם, וצריכים לחלקם לאחדים, וגם זה קשה להשיגם, וצריכים
לפורר את זה לפרורים וכו' וכו', שכל זה הם הקנטרסים החדשים,
שתהלה לאל, יוצאים בעולם ומתפשטים בין אחינו בני ישראל, אף
שיש הרבה מונעים מסיתים ומדיחים פה ושם וכו' וכו', הכל הכל
ורעות-רוח, כי יש בזה סיעתא דשמיא גדולה, ואני מקווה להקדוש-
ברוך-הוא, שפקרוב יצאו כמה ספרים מאד יפים לדפוס, יראו עינינו
וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו ותברך.

אין לתאר ואין לשער שמחתי בזה שאתם מתקבצים פעם אחת
בשבוע, פי כן צריך להיות — להתקבץ יחד ולדבר מהעצות

הַקְדוּשׁוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ו"ל, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל אֶף אֶחָד, כִּי סוּף כָּל סוּף בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלְיִים, שֶׁהָאָדָם מִתְפּוֹצֵץ מְרַב צַעַר, לֹא צָרִיכִים לְהַתִּיחַס לְזֶה כָּלָל, רַק לְבֹא וּלְהַתִּיחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאֵז תִּרְאוּ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר פַּעַם מוֹהֲרַנ"ת ו"ל: אֵיךְ בָּאוּ אֱלֵינוּ דְבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים כָּאֵלוּ, אֲלֵא בְּשַׁעַה שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — הַשְּׂכִינָה שָׁם, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה שָׁם בְּיַדֵּי יֵשׁ דְבוּרִים אַחֲרֵים, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה; כִּי זֶה סוֹבֵב עַל כָּל עֲשָׂרָה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁמִּתְקַבְּצִים, שָׂאז הַשְּׂכִינָה בִּינֵיהֶם, וְיִכּוּלִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְבוּרִים מֵרַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י' שְׁבַט הַתּשנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל נָשִׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל־הַקְדוֹשׁ" הַגָּרִים בִּירוּשָׁלַיִם, הַנּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וְנִזְכָּה לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפְרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ.

מְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְקִרְאָת הַדּו"ח שֶׁשְׁלַחְתָּן לִי, שֶׁאַתָּן מִתְקַבְּצוֹת פַּעַם בְּשָׁבוּעַ אוֹ בְּשָׁבוּעִים וּמִדְּבָרוֹת יַחַד, אֲשֶׁר עֲצָם הָעֲנִיָּן הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, גּוֹרְמִים תַּעֲנוּג גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה הָאֲהָבָה וְהָאֲחָדוּת, כְּשֵׁיִשׁ אֲהָבָה וְאֲחָדוּת בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט בֵּין נִשְׁוֹת הַתְּלַמִּידִים, כְּשֵׁיִשׁ אֲחָדוּת וְאֲהָבָה, זֶה עוֹלָה עַל הַכָּל, כִּי אִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְפַעַל עַל בְּעֻלָּה לְטוֹב אוֹ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם לְהַפּוֹף, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲנִי שִׂמַח שֶׁאַתָּן מִתְקַבְּצוֹת יַחַד, וּבִיחַד תְּחִלִּיטוּ

החלטות טובות, ותחזקו את בעליכן שיתמידו בתורה ובעבודה ובגמילות חסדים, ולעשות נפשות להקדוש-ברוך-הוא, כי עכשו הוא הזמן לקרב את נשמות ישראל להקדוש-ברוך-הוא, ואשרי מי שמכין את נשמות ישראל, שיהיו כלים לקבל פני משיח צדקנו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלתי שאני מבקש ומתפלל על כל אחת ואחת מכן, שתצליחו בחיים, ותגדלו את בניכן ובנותיכן בנגל, ותחנכו אותן על טהרת-הקדש, ותהיה רק שמחה בביתכן, ותמיד תבשרו לי בשורות משמחות.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קמה.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בשלח, י' שבט התשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמע הטוב מך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אפה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים.

מה מאד גדלה שמחתי שאפה עוזר לאשתך, וטוב מאד עשית, שלוית כסף לעזר לה, כי באמת פשיש לאדם שלום-בית — יש לו הכל, וכשאין לו שלום-בית, אין לו כלום, ועל-כן צריכים מאד מאד להזהר על שלום-בית, ורבונו ו"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן רעד), כי הבעל-דבר אורב מאד מאד על שכירת השלום-בית לבני הנעורים, כדי לתפס אותם אחר-כך ברשתם, ועל-כן אפה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם, שיהיה אצלך שלום-בית, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שסוף כל סוף תזכר לעבר לגור ביבנאל "עיר ברסלב".

נא ונא ראה לדבק את עצמך בו ותברך, ותדע אשר הוא ותברך מחיה ומנהיה ומקנים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר

רֵאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּתְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים, כִּי הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא שִׁמְחָה — לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחַת אַחֲרִים, וְתִדַּע, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא סִגְלָה לְכָל, לְרִפּוּאָה וּלְהַצְלָחָה, וְרֵאָה לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ.

רֵאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ זְמַן לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּזְכֶּה לְצִאת מֵהַצָּרוֹת שְׁלָךְ, וְתִכְלַל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

מְאֹד מְאֹד אָנִי שִׂמַח בְּהַמְשָׁרָה שֶׁל פְּרִנְסָה שְׁקִבְלָתָ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְךָ שֶׁפֶע.

גַּם אֵל תִּשְׁכַּח לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד 'עֵין יַעֲקֹב', שֶׁהוּא מְאֹד מְסֻגָּל לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְכֵן בְּחֻמָּשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שֶׁתּוּכַל לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י וְהַתְּרַגּוּם, שֶׁמְאֹד מְסֻגָּל לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן רֵאָה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַלְכָה, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הַזְהִירָנוּ רַבְּנֵינוּ ז"ל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ אֶת דְּרָכְךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רְבִיעִי לְסֻדֵּר בְּשִׁלַּח י' שְׁבַט הַתְּשַׁנ"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְהוֹסִיף בְּהַדְלָקַת גִּירוֹת, וּבְעֵצַת הַדְלָקַת גִּירוֹת תְּבַקְשִׁי מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מָה שֶׁאַתָּה צָרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִבְּקָשֶׁת בְּעֵצַת הַדְלָקַת הַגִּירוֹת, מְאֹד מְקַבְּלָת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה הַמְּבַקְשֶׁת בְּעֵצַת הַדְלָקַת הַגִּירוֹת כָּל מָה שֶׁהִיא צָרִיכָה.

אֲשֶׁר י"ח קמח בנחל שכז

מה טוב ומה נעים, אם תבדקו את המזוזות על פתח דלת החיצון, וכן על פתח חדר השנה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קמח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בשלח, י' שבט ה'תשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך, פי באמת בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש, ועל-כן אל תהיה שבור משום דבר וכו' וכו', הן אמת שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות מבית ומבחוץ וכו' וכו', אף עליך לדעת, כי כל הנמשך אחר הצער — הצער נמשך אחריו, ועל-כן יותר טוב למשוך את עצמו אליו יתברך תמיד, ולהכניס בדעתו שאין בלעדיו יתברך כלל, ולבטח רק בו יתברך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, אל תדחק את השעה בענין בנה, כי בוא תבוא השעה שלו, כי אין לך אדם שאין לו שעה, והרבה אבדו את השעה, על-ידי דחיקת השעה, ועל-כן ראה רק להיות בסבלנות, תחזק את בתיך, שעוד תמצא בחור טוב, בחור ירא שמים ולב טוב, ותתתנה בנגל, העקר אל תפנס בפאניקה וכו' ובעצבות וכו', כי זה רק יעלה לך בריאות וכסף וכו' וכו'.

אודות שלום-בית, ראה להיות ותן גדול, כי כל מי שמרגיל את עצמו להיות ותן, הוא מצליח בין בגשמי ובין ברוחני.

ראה להיות קבוע בלמוד התורה הקדושה, כי אין עוד טוב מלמוד התורה הקדושה, ואשרי מי שמכניס את עצמו בתוך למוד התורה הקדושה, ולומד בכל יום, כי אין לנו שיור בזה העולם רק התורה הקדושה, ואשרי מי שיודע זאת, ומכניס עצמו היטב היטב בתוך למוד התורה הקדושה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ח קמט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בשלח, י' שבט התשנ"ב.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש" הגרים ב"יבנאל עיר ברסלב", הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה, ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, ותבשרו לי תמיד בשורות משמחות.

אחי ורעי היקרים! היום הנה הברית של נכדי ... גרו יאיר, ותשואות חן לכם על ברכת "מזל טוב" שברכתם אותי, וכל המתברך מתברך לאל עליון.

נא ונא ראו להדביק את עצמכם בו יתברך, כי אתם צריכים לדעת, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ודבר זה צריכים לחקק היטב היטב בדעתכם, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין ובתוף כל עלמין, וראוי לכם לחזר על זה בכל יום, ואיש את רעהו יאמר חזק, ותכניסו את זה היטב היטב בלבבכם ודעתכם, ואל תתנו לכם לשכח מדבר זה, ובפרט שלא יהיו ביניכם אילו וכוחים או מחלקת, אדרבה ראו לחזק ולשמח את עצמכם, ובפרט אנשי הכולל אתם צריכים להתחזק מאד מאד ללמוד בהתמדה גדולה, ואני יודע היטב היטב את החלישות הדעת שיש לכם, ואת הצרות והמכאובים שנגרמו לכם על-ידי הסמ"ך-מ"ם הרשע, ימח שמו וזכרו, שמסר אתכם על לא דבר, פי, תהלה לאל,

אִינְכֶם מְבַטְּלִים אֶת הַזְּמַן כְּרִנְעָה, וּמַה לַעֲשׂוֹת? זֶה מַחְקֵי הַבְּחִירָה, שְׁנַתְּנוּ לוֹ כַּחוֹת מִן הַשָּׁמַיִם כְּדֵי לְנַסּוֹת אוֹתָנוּ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַסּוֹף שֶׁלּוֹ יִגִיעַ מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, הַעֲקָר לָעֵת עֵתָה רְאוּ לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְכֶם מֵאֵד מֵאֵד, וְאַף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַמְּקוֹם מֵאֵד מֵצִמְצָם לָכֶם, וְכֵן הַזְּמַן מֵצִמְצָם, וְנִחְסַר לָנוּ הַמְּנִין שֶׁל שְׁעָה שְׁמוֹנֶה, אֲבָל בְּקָרוֹב מִמֶּשׁ יַעֲזֹר לָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִבְנֶה בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַקָּטָן, שְׁיִהְיֶה מִיַּעַד לְכוּלָל, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לָכֶם מְקוֹם פְּנוּי, וְאַף אֶחָד לֹא יָבוֹא וַיִּבְלָבֵל אֶתְכֶם. וְעַל-כֵּן רְאוּ לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְכֶם לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַבֵּר נִזְכָּה לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַקָּטָן וְהִרְחַבְתָּ הַבַּיִת שְׁלִי, עַד שְׁנִזְכָּה לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, וְנִזְכָּה לְתַלְמוּד-תּוֹרָה לְבָנִים וּבֵית-סֵפֶר לְבָנוֹת, וַיִּשְׁיֵבָה קִטְנָה לְבַחֲוָרִים צְעִירִים, וַיִּשְׁיֵבָה גְדוּלָה לְבַחֲוָרִים מְבֻגְרִים, וְהַכוּלֵל יִתְּפַתַח, וְעוֹד הַרְבֵּה מוֹסְדוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד לַעֲזֹר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ לְכָל הַצָּרִים שְׁלָהֶם.

הַעֲקָר רְאוּ לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד וְאִזּוֹ תִצְלִיחוּ, כִּי בְּזֶה שְׁמַחֲזִיקִים אֶת עֲצָמֵם בְּיַחַד מִצְלִיחִים, וְכָל אִי הַהֲצִלְחָה בָּאָה לְאָדָם רַק מִחֲמַת שְׁאִינָם מִחֲזִיקִים אֶת עֲצָמֵם בְּיַחַד, וְעַל-כֵּן רְאוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְאִזּוֹ תִרְאוּ אֶת הַנְּסִים וְנִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם שְׁתִּצְלִיחוּ, וּתְבַשְׂרוּ לִי תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ח קנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר בְּשִׁלַח, י' שֶׁכֶט ה'תשנ"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם החמשים דולר לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתיקו ממך כל הדינים, ותזכה להכלל באין סוף ברוך הוא, ותמצא את בת זוגך, ותתחתן מה שיותר מהר.

נא ונא ראה לדבק את עצמך בו יתברך, כי תדע אשר אין בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ורק הוא יכול לעזר לך, ועל-כן תמסר את נפשך לגמרי אליו יתברך, ואז תראה איך שיבואו לך נסים מן השמים, כי אתה בא ממשפחה מאד מאד חשובה וגדולה ועליונה מאד מאד, ולכן ראה לקדש ולטהר את עצמך ולהתחתן מה שיותר מהר עם השדוך הראשון דיקא, ואל תשאל הרבה שאלות, ואז תראה איך שיהכל יספדר, העקר קח את השדוך הראשון, ואל תהיה ברזן, כי כבר הגיע הזמן שיתחתן, ותאמין לי שזה רצון אבותיך הקדושים, שיהיה שלום בבית, ותזכה לעלות מעלה מעלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!

ברוך רחמנא, שזכנו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך פ"ב. יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את כרך פ"ג להגדיל תורה ולהאדירה.

אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוֹת

חלק פ"ב

- ג . . . . . פתח דָּבָר . . . . .
- ה . . . . . הַקְדָּמָה . . . . .
- יא . . . . . י"ז תתקיז . . . . .
יְדַבֵּר מֵעַנְיָן בְּרִית, סוּדָק וּמוֹהֵל, אֵיךְ שְׁצָרִיךְ לְהַקְפִּיד בְּדַבְרִים אֱלוֹ,
וַיִּחַזַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה שְׂזוּכָה לָזֶה.
- יב . . . . . י"ז תתקיח . . . . .
זִנְהִיר לְהִזְהֵר בְּכַבּוּדוֹ וּבְנַפְשׁוֹ הַרְגִּישָׁה שֶׁל בֶּן חוּרָג, וַיִּגְלֶה אֶת גְּדֹל
הַמְרַכְבוֹת שְׂבֻזָּה, וּמֵאִידֶךָ אֶת גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל הַנּוֹזֵהר בּוֹ.
- יב . . . . . י"ז תתקיט . . . . .
וַיִּגְלֶה שְׂאִין עוֹד צְדָקָה גְדוֹלָה מִלֵּת לְאֲנָשִׁים אֶכֶל לְאָכֵל, בְּלִי לְדַקְדָּק
בְּמִי שְׁצָרִיךְ, כִּי בֵּין כֶּף יֵאָכְלוּ רַעֲבִים וַיִּשְׁבְּעוּ.
- יג . . . . . י"ז תתקכ . . . . .
וַיִּחַזַק לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּגְלֶה פִּיֶּצֶד הַיָּא
הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְדִּיק, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַת בָּזָה, וּלְהַתְמִיד בְּסִפְרֵיו
הַקְדוּשִׁים.
- יד . . . . . י"ז תתקכא . . . . .
וַיִּכְיַח אַחַד שְׂאִינוֹ מוֹעִיל מַה שְׁמַבְלָה עִמּוֹ בְּשִׁבְלֵי שְׁלוֹם-בֵּית, וַיִּוְכַיְחַנוּ
לֵילֶךְ אֶל אַחַר, כִּי הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹעִילוֹ.
- טו . . . . . י"ז תתקכב . . . . .
יְדַבֵּר מִהִזְכוֹת לְבָרֶךְ אֶת יִשְׂרָאֵל כְּרֵאוּי, וּמַגְדִּיל עִם יִשְׂרָאֵל, וּמַגְנוֹת
הַמְנַהִיגִים שֶׁל שְׁקָר.
- טז . . . . . י"ז תתקכג . . . . .
וַיִּחַזַק מְאֹד עַל קִדְשֵׁת יוֹם "זֹאת חֲנֻכָּה", וַיִּבְאֵר עַנְיָן מְנַהֲגוֹ לֹמַר
"מִזְמוֹר לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעִי" בְּכֹל יוֹם מִיָּמֵי אֱלוֹל וְתִשְׁרֵי הַקְדוּשִׁים,
וַיִּבְאֵר זֹאת עַל דְּרָף הַהִתְחַזְקוֹת, וַיִּחַזַק עַל עַנְיָן קְרִיעַת הַגְּזֵרוֹת בְּיוֹם זֶה,
וּמֵעַנְיָן אֲמוֹנַת חַכְמַיִם, וְנִסְיוֹנוֹתָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שְׁצָרוֹתָיו הָיוּ

תִּכְן הָעֲנִינִים

לְקִשּׁוֹת בְּעֵינַי בְּגֵי-אָדָם, וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה לִידַע שְׁסוּף טוֹב הַכֹּל יִהְיֶה טוֹב, וַיִּדְבֵּר מֵעַנְיָן תְּפִלָּה וְאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת.

י"ז תתקכד . . . . . **כב**

יִדְבֵּר מֵעַנְיָן הַזְּכוֹת לְסִיִּם מִסְכָּתָא, וַיַּעֲזֹר וַיִּחְזַק לְלַמֵּד כְּסִדְרָן, וַיָּבִיא עַל זֶה מוֹבְאוֹת, וַיִּגְלֶה שְׁזוֹ דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ו'ל, כְּמוֹכָא בְּפִרוּשׁ בְּדִבְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאִין לְהַתְּפַעַל מֵאַף אֶחָד, רַק לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְעַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצָּחִית.

י"ז תתקכה . . . . . **כד**

יִדְבֵּר מִהַחֲזוֹק שְׁזוֹכִים עַל יְדֵי לְמוֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ ו'ל וּמוֹהַרְנִ"ת ו'ל, וַיִּזְהֵר שְׁלֵא לְבַטֵּחַ בְּאָדָם, שְׁכָּל אֶחָד דּוֹרֵשׁ לְטוֹבַת עֲצָמוֹ.

י"ז תתקכו . . . . . **כה**

יִדְבֵּר מִכָּף שְׁמִי שְׁצָרִיף לְאָדָם כְּכֹר יָבוֹא אֵלָיו, וְהָעָקֵר לְהַדְּבִק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה.

י"ז תתקכז . . . . . **כה**

יִחְזַק לְחַטָּף אֶת הַמָּרָה שְׁחוּרָה וְלְהַכְנִיסָהּ לְשִׁמְחָה, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בַּמָּה לְשִׁמְחָה.

י"ז תתקכח . . . . . **כו**

יִגְלֶה נְפִלְאוֹת מֵעַנְיָן הַתְּכֵלִית הַנִּצָּחִית, וְאִיף שְׁבַעֲדָנּוֹ בַּחַיִּים חַיּוּתָנּוֹ אָנוּ יְכוּלִים לְהַתְּוֹדוֹת, לְהַתְּנַפֵּחַ וְלִמְחוֹת וְלִנְצִיחַ כְּכֹכּוֹל אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵהוּ רְצוֹנוֹ, וּמִי יִרְאֶה דְבַר כְּזֶה, וְלֹא יִזְדַּרְזֵר לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י"ז תתקכט . . . . . **כז**

יִגְלֶה, שְׁעָקֵר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנּוֹ ו'ל, הוּא רַק בְּלִמּוֹד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה מֵאֹד.

י"ז תתקל . . . . . **כח**

יִדְבֵּר מֵעַנְיָן מְרִיבָה, וְתַכְּף כְּשִׁרְוֵאִים מְרִיבָה לְכַרְתַּת מִשְׁם לְגַמְרֵי וְכוּ'.

י"ז תתקלא . . . . . **כח**

יִחְזַק שְׁלֵא לְפַל בְּדַעְתּוֹ מֵאַף דְבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וַיִּדְבֵּר מֵעַנְיָן עֲבוּדוֹת פְּנִים וְעֲבוּדוֹת חוּץ, וַיִּחְזַק מֵאֹד עַל-פִּי זֶה.

י"ז תתקלב . . . . . **כט**

יִחְזַק שְׁלֵא לְהַתְּיָאֵשׁ, וַיִּדְבֵּר מִהַלְמוֹד זְכוֹת שֶׁל צְדִיקִים עַל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ עַנְיָן שֶׁהַכֹּל נִתְּהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

- י"ז תתקלג . . . . . ל
 ידבר מענין גרושין והתנגדותו לזה באפן פללי, וידבר מענין כשהיא
 עוברת על דת יהודית.
- י"ז תתקלד . . . . . ל
 יגלה נפלאות מסגלת ומעלת למוד הרמב"ם, ויספר ספור נפלא
 מקדשתו ומגדל היראה ששרתה עליו, ויעורר ללמד ספריו הקדושים
 המסגלים ליראה.
- י"ז תתקלה . . . . . לא
 יוכיח מאד אשה שאינה מתנהגת כשורה, ויעוררנה על דבורה הקלוי
 והתנהגות נלוזה.
- י"ז תתקלו . . . . . לב
 ידבר משפלות הצדיקים שהביאתם לדרגתם, ויגלה שזכו לזה על-ידי
 הבטול בתפלה אליו ותברך, וכן על-ידי שחלקו עליהם.
- י"ז תתקלז . . . . . לג
 ידבר מהנסח "רבותי מיר ווילן בענטשן", וכן מהוספת "ברחמיו"
 בכרפת הון, ויחזק לברך מתוך סדור.
- י"ז תתקלה . . . . . לד
 ינחם אכל במכתבו, ויספר לו אבלות שהיתה אצל תלמידי בעל-שם-
 טוב הקדוש וכן מזהרנ"ת ו"ל ותלמידיו כשדברו מרבנו ו"ל, וידבר
 מהאסור ללמד התורה הקדושה, ורק ללמד דיגי אבלות.
- י"ז תתקלט . . . . . לה
 יוכיח הורים שמתערבים בחיי ילדיהם הנשואים, וגורמים להם רעה
 גדולה בזה.
- י"ז תתקמ . . . . . לה
 יחזק שלא להכנס ללחץ, רק לילך למקום פנוי, שאין שם בני-אדם,
 ואף שבתחלה נכנס בו דמיון של כפירה, מחמת חטאת נעורים שלו,
 כשירבה בזה, יתקלף הכל מעליו, וירבה בדבור להשם ותברך, ואז ינצל
 מכל רע.
- י"ז תתקמא . . . . . לו
 יחזק את העושה טובות, שיעשה זאת מבלי לצפות לתשלום גמול,
 ויגלה מעלת הענין על-פי דברי רבנו ו"ל.

י"ז תתקמב . . . . . לז
 יחזק מאד על אור ההשגחה העליונה המתגלית בכל פרט ופרט.

י"ז תתקמג . . . . . לח
 יגלה מעלת הזוכה לחטף בזיונות ולשתק עליהם, ויעורר לנהג כף, שאז מרויחים הרבה.

י"ז תתקמד . . . . . לח
 ידבר מהכלל שאמר לנו רבנו ז"ל, שלא נטעה את עצמנו, ויגלה שזה המצפן שלנו לידיע תמיד איך להתנהג וידבר לענין אמונת צדיקים, איך יודעים למי להתקרב, ויגלה שרק זה שמזכה אותך בטוב אמת ונצח, לו ראוי להתקרב ולא לאלו שהם סתם מטעים הבריות וכו', ויחזק מאד באמונת חכמים.

י"ז תתקמה . . . . . מא
 מכתב פללי בו יחזק את כלליות אנשי שלומנו על השלום והאהבה שבניניהם, ושלא לדבר לשון הרע ורכילות, ושלא להחזיק במחלוקת, שהוא ענינו של הסמ"ך-מ"ם.

י"ז תתקמו . . . . . מג
 מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו דיבנאל, בו יחזקם על מה שראה במו עיניו בהיותו אצלם מהתפתחות הכלל ושאר המוסדות, ויגלה משיבת נפשו וחיותו מכל זה, ויבקשם שייתרחקו מכל מיני לשון הרע ורכילות ומחלוקת, ויבאר מדרש פליאה אודות שפך הולך על גחון שיהי יעקב אבינו לא מת, ויבאר בתדושים נפלאים ציצים ופרחים על קטב ענין הנ"ל, ויכנס לדבורי התעוררות ללמוד התורה בהתמדה וכו'.

י"ז תתקמוז . . . . . מח
 יחזק את האיש בפעילות הקמת "עיר ברסלב" על גדל התקשרותו אל הנוחשונים, מחמת שראה איך שהגיעה נשאה פרי, ויחזק מאד להמשיך הלאה ביקור שאת וביקור עז, ויחזק שלא להרפות מאלו הממנים לתת רשיון וכו', וכן יגלה תכניתו להפעיל כל מיני בעלי השפעה, כדי לזרז בנית העיר הגדולה לאלקים.

י"ז תתקמח . . . . . נ
 יחזק את העורך-דין לעזר לנו, ויספר לו את כל התלאות אשר מצאנו בדרך בנין בנאל, ויחזקו שפיון שהוא בעצמו טעם טעם תורה, מן הראוי שיהיה לעזר לתורה.

י"ז תתקמט . . . . . נב

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיבְנֵאָל, בּוּ יַחֲזֵק מְאֹד עַל כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים הָעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיֵּאמֶר עַל אַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְדַבֵּר מִהַחֲפוּשׁ "אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", וַיַּחֲזֵק עַל-פִּי פְּסוּק "צִדְקַת תְּמִים תִּישֶׁר דְּרָכּוֹ וּבְרָשָׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע", וַעֲנִין תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְרוֹת, וַיִּכְאַר מִדְּרָשׁ פְּלִיאָה בְּעֵנִין "וַיִּזְרַח לוֹ הַשְּׁמַשׁ", בְּחִדוּשִׁים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת שְׁבַת-קִדְשׁ, וַיִּבְקֶשׁ שִׁיתְּפַלְלוּ עֲלָיו וּבִיעַת לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת, כִּי הוּא צָרִיף לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים.

י"ז תתקנ . . . . . נז

יַחֲזֵק כְּנֶגֶד הַתַּחֲמִקוּת שֶׁל עוֹרֵף-דִּין הַנְּחוּץ מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ הַתַּפְתָּחוֹת הַמוֹסְדוֹת, וַיִּגְלֶה שֶׁעַקֵּר הַנְּצַחוֹן נֶגֶד הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וַיִּגְדָּא דִּלְיָה הוּא עַל-יְדֵי הַקַּמַּת מוֹסְדוֹת תּוֹרָה וְחֻסֵּד.

י"ז תתקנא . . . . . נח

יַחֲזֵק אֶחָד שֶׁעָמַל בְּשִׁבִיל הַתְּלִמוּד-תּוֹרָה בִּיבְנֵאָל, וְנִכְנְסָה בּוּ אִיזוֹ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וַיַּחֲזִקוּ עַל גְּדַל הַמְּצוּהָ שְׁבַכְךָ, וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּלָבוּלִים.

י"ז תתקנב . . . . . נט

יְדַבֵּן הָעוֹרֵף-דִּין שֶׁהוּא אִישׁ דְּתִי וְשׁוֹמֵר תּוֹרָה עַל גְּדַל זְכוּתוֹ, אִם יִלְךְ לְפִי הָאֲמַת שְׁצָרִיף לְעֹזֵר דִּיקָא לְמִי שֶׁחָרַשׁ וְזָרַע, וְגַם רָאָה פְּרִי, וַיִּגְלֶה לוֹ גְּדַל זְכוּתוֹ אִם יַעֲזֹר לְהַקַּמַּת עֵיר בְּרִסְלָב.

י"ז תתקנג . . . . . ס

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמְעַלַּת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת הַנְּחוּצָה מְאֹד, וְשׁוֹזְכִים לָהּ רַק עַל-יְדֵי מִדַּת הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבַּרֵךְ, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל זֶה, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מְעֵנִין הָאֲמוּנָה, אִיךָ שְׁאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְסַבֵּב עִם אוֹר הָאֲמוּנָה, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל קִדְשַׁת הַדְּבּוּר, וַיִּלְנַצְלוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיַּחֲזִקוּ עַל שְׁעוּרֵין כְּסִדְרָן מְשָׁנִיּוֹת, דִּף הַיּוֹמִי וְחֻמְשׁ וְרִשְׁ"י, וְסִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל וַיַּתְקוּן הַכָּלְלִי, וַיַּחֲזִקוּ בְּפִרְנִסְתּוֹ.

י"ז תתקנד . . . . . סג

יְדַבֵּר חֲזוּק לַחֲוָלָה, שֶׁהָרוּפְאִים יֵאָשׁוּהוּ, וַיִּפַּח בְּלָבוֹ תְּקוּהָ וְכוּ'.

י"ז תתקנה . . . . . סד

יַחֲזֵק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֵנִין זֶה.

תְּכַן הָעֲנִינִים

- י"ז תתקנו** . . . . . סד
 יחזק בענין המחלקת שרודפים את הזולת, ומלבישים זאת במצות המחלקת וכו'.
- י"ז תתקנו** . . . . . סו
 יתן עצה והתחזקות למי שפגנו יצא לתרבות רעה, והוא נשבר מאד מזה, ויתן לו עצות והדרכות פיצד לנהג עמו.
- י"ז תתקנה** . . . . . סז
 יחזק בענין האמונה הקדושה להתחדש בה תמיד, ולדבר ממנה עם הזולת וכו' ולהתאזר בה כנגד כל הקמים עליו.
- י"ז תתקנט** . . . . . סח
 יחזק באמונה פשוטה בו ותברך, ויגלה שעל ידי אמונה החיים חיים טובים.
- י"ז תתקס** . . . . . סט
 יחזק אחד שהיה מפנק כל ימיו, ופתאם העל של החיים מכריעו, ויגלה לו חכמת החיים.
- י"ז תתקסא** . . . . . ע
 יחזק לפתח בית המדרש על שם רבנו ז"ל בעירו ובמקומו, ולדבר שם מעצות רבנו ז"ל.
- י"ז תתקסב** . . . . . ע
 ידבר מענין שמחה, איך אינה סותרת ההלכה, להיות מצר ודואג על החרבון, וידבר מענין תקון חצות והתבודדות בלב נשבר ובשמחה.
- י"ז תתקסג** . . . . . עא
 יזהיר לברח ממחלקת של אלו ההדיוטים הקופצים בראש, וכל ענינם הוא רק כבוד, והעקר להתחבר לאנשי שלומנו, שכל ענינם הוא שעורים פסדרן, ויעורר על זה ולמוד ספרו של רבנו ז"ל.
- י"ז תתקסד** . . . . . עג
 ידבר מענין אמונת חכמים, ויגלה מהותם של המפרסמים של שקר המסתובבים בין אנשי שלומנו, שמחם מלא טנוף, ומעזים לעשות שחוק מספרים המגלים אמתת מציאותו יתברך.
- י"ז תתקסה** . . . . . עד
 יחזק להחיות את עצמו עם כל נקדה טובה שיש לו, ויגלה חובת

הַשְׁמָחָה שֶׁלָּנוּ בְּרַבְּנוּ ו'ל וכו', ויגנה אלו אשר מרחקים את הזולת, שהם פגומים מאד, רחמנא ליצלן.

י"ז תתקסו . . . . . **עו**

יחזק מאד את זה שהרגיל את עצמו לראות בעצמו רק את הרע, ויחזקו לילף בדרכי רבנו ו'ל בענין תורה והודאה והתבודדות.

י"ז תתקסז . . . . . **עז**

ידבר מענין ספרי "אשר פנחל" ומעלתם, ושזה היה דבור מרבנו ו'ל, שיהיו ספרים כאלו, ויגלה מעלת המסייע בהדפסתם.

י"ז תתקסח . . . . . **עח**

יגלה עד כמה הקפיד רבנו ו'ל על שלום-בית, שהיה מחזיק את הנעדרים ממנו לפגומים, ויספר המעשה הידוע אצלנו בענין זה, וכן מה שספר מר' לוי יצחק איף שהיה מקפיד רבו ר' אברהם בר' נחמן על המתרחקים מבייתם וכו', ויגלה שדרך רבנו ו'ל היא אדרבה וכו'.

י"ז תתקסט . . . . . **פו**

יגלה, שכל מי שעשה לו טובה, החזיר לו רעה תחתיה, ויחזק על פי זה את הנמנען, ויזהירו שילף לו מבני-אדם שהם כפוניי טובה וכו', וידבר מענין בני-אדם המצערים ויהוי דברים וכו', ויחזק לשמח ברבנו ו'ל.

י"ז תתקע . . . . . **פא**

יחזק שלא להניח את העצבות אצלו לרגע, וידבר מענין הזכות לילף בפנים שוחקות.

י"ז תתקעא . . . . . **פב**

יחזק מאד כנגד הצרות של העולם הזה, וידבר מענין חבור קצורי הלכות לעצמו, ומענין למוד הלכה בכל יום, ואברכים שיהיו מורי הוראות בישראל, ומענין אמונה פשוטה בו תברך, ויגלה מה שעובר עליו הכל מחמת שקרב אנשים לדבר רבנו ו'ל, והפיץ ספריו בעולם שזה פקוד בעיני הסמ"ך-מ"ם וכו', וידבר מענין הכפיות טובה, שדיקא אלו שקרבם נתהפכו לו לרודפים. ויבאר בזה מאמר רבותינו הקדושים בענין פרה אדמה מטהרת טמאים ומטמאת טהורים.

י"ז תתקעב . . . . . **פה**

יגלה הלמוד של רבנו ו'ל בענין למוד זכות בעצמו ובאחרים, ומעלתו של הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע ממה שהפליג בזה רבנו ו'ל, ויספר

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

אִיךָ לְמוֹד זְכוּת וְכו', וַיִּגְלֶה לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל מוֹהֲרָנִי ת"ו"ל, אִיךָ קָרְבָנוּ
לְדַעַת רַבָּנוּ ו"ל, וְעָלִינוּ לְשִׁבְחָה לְאֶדוֹן הַכֹּל בְּעִבּוֹר זֶה.

י"ז תתקעג . . . . . פז

יִגְלֶה שְׁפָל אֶחָד לְטוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְשִׁמְעַ רַק אֶל
הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שְׁחָף מִכָּל מִינֵי אֵינִטְרָסִים, וַיִּגְלֶה מִי הוּא הַצַּדִּיק שְׂאֵלֵיו
יִתְדַבְּקוּ הַנְּשִׁמוֹת.

י"ז תתקעד . . . . . פז

יִחְזַק אֶת אֶחָד שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיִּסְפֹּר בְּפִרְטוּיֹת מֵאֵד אֶת מֵה
שְׁעֵבֵר עָלָיו בְּעֲנִן הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבָּנוּ ו"ל, וְאִיךָ שְׁמַקְיָם אֶת נְדָרוֹ שְׁנִדָּר
אֲז לְהַפְיִץ אֶת כָּל סִפְרֵי רַבָּנוּ ו"ל, וַיַּעֲזֹר שְׁלֵא לְהִסְתַּפֵּל עַל אֵף אֶחָד
בְּעֲנִן הַהִתְקַרְבוֹת.

י"ז תתקעה . . . . . צא

יִחְזַק כְּנֶגֶד כָּל הַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד, וְעַל אֲמִירַת 'תְּקוּן
הַכְּלָלִי, וַיַּעֲזֹר מֵאֵד.

י"ז תתקעו . . . . . צב

יִחְזַק מֵאֵד לְשִׁמַּח בַּהִתְקַרְבוֹת לְרַבָּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה שְׁעֲנִנּוּ תְלוּי בְּאַתְדוֹת,
וַיַּעֲזֹר הַנְּמַעַן בְּעֲנִן הַגְּשֵׁת תֵּה לְלוּמְדִים, וַיִּגְלֶה שְׁכַף נֶהַג רַבָּנוּ הַרְש"ש
זי"ע, וַיִּחְזַק לְלַמֵּד וְלַהֲתַפְּלֵל בְּצִנְעָה וּבְשִׁקֵּט, וְלַהֲתַאֲחַד עִם אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ.

י"ז תתקעז . . . . . צד

יִדְבֵּר מֵעֲנִן רְצוּנוֹת וְכִסּוּפִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּחְזַק שְׂאֵחַר הַרְע
יְבוֹא הַטּוֹב, וַיַּעֲזֹר לְשִׁמְעַ כְּלֵי זְמַר.

י"ז תתקעח . . . . . צד

מִכְתָּב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיבְנָאֵל, בּוֹ יִחְזַקְם עַל הַשְּׁלֵמַת הַדַּעַת
הַתְלוּיָהּ בְּשִׁלּוּם וּבְחִקְיָהּ בְּדַעַתְם אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, וַיִּגְלֶה
נִרְאוֹת נִפְלְאוֹת עֲצוּתָיו שֶׁל רַבָּנוּ ו"ל.

י"ז תתקעט . . . . . צז

יִחְזַק אוֹדוֹת לְמוֹד הַסִּפֵּר הַקְדוּשׁ "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שֶׁהוּא גִלְהָ אֶת דַּעַת
רַבָּנוּ ו"ל וְקָרְבָה לְשִׁכְלָנוּ, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִן שְׂאִיפְתּוֹ לְהַקִּים יְשִׁיבָה מְצִינַת
עַל דְּרָךְ רַבָּנוּ ו"ל, וַיִּחְזַק לִילֵךְ בְּדַרְכוֹ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט.

- י"ז תתקפ . . . . . צח**
 וידבר מכניסה לבית שנהגו בו שלא כשורה, ויתן עצות והדרכות בענין
 כניסה למגורים חדשים.
- י"ז תתקפא . . . . . צט**
 יחזק בענין "וקבץ על יד ירבה", שצריך ללקט נקודות טובות, ולילך
 בדרך של אגירת טוב נצחי, ואז יצליח דרכו בלמוד התורה הקדושה.
- י"ז תתקפב . . . . . ק**
 יחזק לשמר על הדבור בבית, ולא להיות בטלן, ולקחת אשמה תמיד
 על עצמו, ואז יהיה לו לרועץ, ואסור להיות בטלן בגשמיות וברוחניות.
- י"ז תתקפג . . . . . קא**
 יחזק חזן יוצא מחפתו לקבוע שעורים כסדרן, וידבר מעשית מפתחות
 ל"אשר בנחל" על-ידי הנמצא.
- י"ז תתקפד . . . . . קא**
 יביע תודתו על מי שהכין לו את הארוחות, וידבר מזכות הכנסת-
 אורחים, ומהתפתחות קהלתנו לשביעות רצונו.
- י"ז תתקפה . . . . . קג**
 יחזק על הפצה ולמוד התורה הקדושה, והתבודדות, וקביעת שעור
 בספרי רבנו ז"ל ברבים.
- י"ז תתקפו . . . . . קד**
 יביע תודתו על נדבה להדפסה, ויגלה שהדפסת ספרי רבנו ז"ל הוא
 קרוב הגאלה ממש, ויתן עצות בתחמת החיים איך שלא להסתבך עם
 בני-אדם על-ידי שמירת דבורו.
- י"ז תתקפז . . . . . קה**
 ידבר מכמה פרטים טכניים, ומענין ארגון תפלה המונית למען הנמצא,
 ויחזק מאד.
- י"ז תתקפח . . . . . קה**
 מכתב כללי לאנשי שלומנו דיבנאל, בו יחזקם מאד אודות מדת
 השמחה והתודה, ויאריר לתאר איך שדבר זה מבער הרע לגמרי וכו'.
 ויחזק על-פי התורה כ"ג שבלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', אודות המשכת
 היגיון והאנחה לתוך השמחה, וידבר ממה שדבר בשבת-קדש בכל
 הסעודות, בליל שבת מהתורה נ"ז המדברת מאמונת-חכמים, ובשבת

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

בִּבְקָר מַעֲשֵׂה מִזְבוּב וְעַכְבִּישׁ, וּבִסְעָדָה שְׁלִישִׁית מֵעֲנֵן אֲמִירַת תְּהֵלִים בִּימֵי הַשּׁוֹבְכִים, שֶׁהִיא הַתְּעוּרָרוֹת גְּדוּלָּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּחְזַק בְּמָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, וַיִּדְבֹר מֵעֲנֵן הַסֵּמ"ך-מ"ם שֶׁעוֹמֵד כְּגִנְגָד כָּל מַה שְׁרוֹצִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת לַמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

י"ז תתקפט . . . . . קי

וַיִּדְבֹר מִמַּעֲלַת הַשְּׂמִיחָה וְהַחֲדוּהָ, וַיִּגְלֶה עֲצָם נְחִיצוֹת מֵדָה זו, וְאִיךָ שְׂאִי-אֶפְשָׁר בְּלַעֲדֶיהָ כָּלֵל בֵּין בְּגִשְׂמֵי וּבֵין בְּרוּחֵי, וַיַּעֲוֹר הַנִּמְעָן לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּלְפָרְסָמָם לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל.

י"ז תתקצ . . . . . קיב

מִכְתָּב כָּלֵלִי אַרְךָ וְנִפְלֵא עַד מָאֵד, בּוֹ יַעֲוֹר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה מֵתוֹךְ הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, וַיִּבְאֵר פְּסוּקֵי פְרָשַׁת שְׁמוֹת: "וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה" וְכו', וַיִּדְבֹר בְּעֲנֵן הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּשִׁעוּרִים פְּסוּדִים, וְלֹא לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּנֵה הָעוֹלָם.

י"ז תתקצא . . . . . קכג

וַיִּחְזַק בְּחֹר צַעִיר לִילָף בְּדַרְךָ רַבְּנוּ ז"ל בְּצַנְעָא דִּיקָא, וַיִּדְבֹר מִיּוֹם תְּהֵלִים וּמַח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְלִבְרַח מִמִּנְהַג הַצְּעִירִים לְהַתּוֹכַח וּלְפִטְפֹט.

י"ז תתקצב . . . . . קכד

וַיִּדְבֹר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַשְּׂמִיחָה וְהַתְּחִזְקוֹת, שֶׁאַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וַיִּגְלֶה שֶׁהַמְּדַבֵּר הַרְבֵּה מִשְׂמִיחָה, לְבִסּוּף יִזְכֶּה לָזֶה, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּקֵי: "שְׂמִיחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִּי".

י"ז תתקצג . . . . . קכה

וַיִּחְזַק בְּחֹר צַעִיר שֶׁיִּקַּח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדוֹ, וַיִּחְזְקוּ לַעֲזוֹב כָּל הַשְּׂטִיּוֹת רַק לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וּבְגִמְרָא בַתְּחִלָּה בְּדַרְךָ אֲמִירָה, וּלְבִסּוּף יִזְכֶּה לְהִבִּין.

י"ז תתקצד . . . . . קכז

וַיִּחְנֶה דַּעְתוֹ נֶגֶד הַתְּעַסְקוֹת מִיִּתְרַת עִם טְפוּלֵי רוֹפְאִים, וּבְמִיָּחַד כְּשֶׁכָּבַר יֵשׁ כְּמָה יְלָדִים.

י"ז תתקצה . . . . . קכח

וַיִּזְרוּ אֶת הָעוֹרֵף-דִּין, שֶׁיִּפְעַל לְמַעַן תִּרְחַבַת בֵּיתוֹ, כִּי הוּא צְרִיף אֶת הַמְּקוֹם בְּעֹבוֹר יְשִׁיבָה וְכוּלָּל, וְזוֹ זְכוּת תּוֹרָה דְּרַבִּים.

י"ז תתקצו . . . . . **קכט**
 יחזק בענין תפלה, ויגלה שזה העקר מה שקבלנו מרבנו ז"ל, ובלי זה
 הכל דמיון גדול.

י"ז תתקצז . . . . . **קכט**
 יזרו את הגמור של בנית ותקון המקנה, וידבר מתשלוש חובותיו בעבור
 זה, ויבקש לזרו את העורף־דין.

י"ז תתקצח . . . . . **קל**
 מכתב פללי לאנשי שלומנו דיבנאל בענין ימי השוכבי"ם הקדושים,
 ויחזק בענין בריחה ממחלקת ופרודים.

י"ז תתקצט . . . . . **קלב**
 יטפל בכמה תלונות שהגיעו אליו אודות הנהגה מוזרה של מישוהו,
 ויפעל בנדון.

י"ח אלפים . . . . . **קלג**
 ידבר מהתפתחות קהלתנו לעיני כלל חסידי ברסלב, שמצפים לראות
 מה יהיה וכו', וידבר מענין מראות ושמוש בהלכה.

י"ח א' . . . . . **קלד**
 מכתב פללי לאנשי שלומנו דיבנאל, בו ידבר מהתפתחות קהלתנו, ואת
 העון החמור של המוסר, שמפריע ומכסה בזה על כל השחיתות שלו,
 ויגלה דעתו, שכל מי שיש לו שיכות עמו, אין לו חלק בקהלתנו וכו'.

י"ח ב' . . . . . **קלז**
 יחזק למסר את עצמו אליו יתברך לגמרי, על אף שעובר עליו מה
 שעובר, ולעשות עצמו אפס ואין ובטל בו יתברך.

י"ח ג . . . . . **קלח**
 יזהיר שלא לחתם ערכות לאף אחד אפלו לאח, ויחזק את שנפל,
 שידיבק עצמו בו יתברך, וידבר מהזוכה לפרש שיחתו אליו יתברך
 בלילה בשדה וכו', ומלמוד התורה, משניות ותקוני זהר וכו'.

י"ח ד' . . . . . **קמ**
 יחזק לעשות פשרה בכעיה שהתגלעה בין שנים.

י"ח ה' . . . . . **קמ**
 יחזק בזה שאיננו יודעים הכל, וצריך לדעת שדרכי המקום נסתרים,
 ועלינו רק לחזק את עצמנו וכו'.

תִּכְן הָעֲנִינִים

- י"ח ו'** . . . . . קמא
 יחזק בענין קריאת שם לבת, ויגלה נפלאות ממצלת מי שזוכה לעשות
 סיום מסכת וכו'.
- י"ח ז'** . . . . . קמב
 יחזק זוג שבנם חולה בעינים, ויתן להם הדרךכות פיצד לזכות ברפואה.
- י"ח ח'** . . . . . קמג
 יתן גבוי חזק לחברי ועד חסידי ברסלב על ההחתמה שהם תובעים
 מאחד, שהקהלה אינה הפקר וכו', ויזהיר משועלים המחבלים בכרמים,
 ואיך שדיקא אחרי ההתפתחות מתחילים לכרסם וכו', וידבר מגנות
 העומד כנגדנו, ויזהיר מפל שיכות עמו.
- י"ח ט'** . . . . . קמו
 יוכיח משפחה שמחזקת במחלקת, והוציאו שם רע על כלל אנשי
 שלומנו, ויחזקם לשוב ולהשלים שלא תהיה מחלקת במחננו, וידבר
 מענין הזרים שהשתלטו על מקומנו, ויגלה גדל הצער שגרמו בזה.
- י"ח י'** . . . . . קמז
 יגלה דרך נפלאה בהתחזקות כדוד המלך בשעתו, שהתחזק בה' אלקיו
 על אף שרדפו אותו מבפנים ומבחוץ ויגלה נפלאות מענין מה שעובר
 עליו ואיך התחזק.
- י"ח יא'** . . . . . קמט
 יחזק נפלאות מענין חוד הבורא יתברך, לחשב תמיד ממנו יתברך,
 ויגלה נפלאות ממצלת הזוכה לפרש כל שיחתו אליו יתברך, וזה על-ידי
 קול הצדיק.
- י"ח יב'** . . . . . קנ
 יחזק את המדפיס ספריו הקדושים, ויגלה לו גדל השמחה על
 התקדמותו וכו', וידבר מפמה ענינים השיכים למשלוחים של ספרים
 ועוד.
- י"ח יג'** . . . . . קנב
 ידבר מפמה ענינים טכניים השיכים לאשורים והתרי הבניה של הרחבת
 אהלי הקדשה שרוצה להקים.
- י"ח יד'** . . . . . קנב
 ידבר מענין שצריך לתת הזדמנות לתקון, ויחזק את גבולי הקדשה,

שִׁיחֵיו נִקְיִים מְשׁוּעָלִים קִטְנִים מְחַבְּלִים כְּרָמִים וְכוּ', וְשֵׁלֵא יִפְרְקוּ
הַקְּהֵלָה עַל-יַדֵּי מַחְלָקָת.

י"ח טו . . . . . קנג

י"ח טז . . . . . קנד

יְדַבֵּר מִכְּמָה עֲנִינִים הַנוֹגְעִים לְסַעְרוֹת הַמַּתְחִילוֹת סָבִיב הַמְּפָרֵיעַ
הַקְּבוּעַ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַדְּפֶסֶת הַלְכוֹת אַבְלוֹת, וַיַּחֲזֵק עַל תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַדְּפֶסֶת סְפָרִים.

י"ח יז . . . . . קנד

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַדְּפֶסֶת הַנְּהַגוֹת הָאָדָם, וַיִּזְהֵר מִפְּלוּנֵי שֶׁהוּא שְׁלִיחַ לֹא טוֹב,
וַיַּחֲזֵק בְּעֲנִין "אֲשֶׁר בְּנַחַל", שֶׁעוֹד יִהְיוּ חֲשׁוּבִים בְּעוֹלָם.

י"ח יח . . . . . קנו

יְדַבֵּר מִהַמַּחְלָקָת שֶׁשׁוֹנְאוֹהָ מָאֵד, וַיִּזְהֵר מִדְּרָכֵי עֲרְמוּמִיּוֹת שֶׁל הַסֵּמ"ך־
מ"ם, שֶׁהוּלֵךְ כְּאִלוֹ בְּדֶרֶךְ אֵהָבָה, וַיִּזְהֵר שֶׁלֹּא לְקַנּוֹת בְּשֵׁר אֲצֵל מְחַלְל
שָׁבֵת, אִף אִם הַבְּשֵׁר כָּשֵׁר, כִּי מִי יוֹדֵעַ וְכוּ'.

י"ח יט . . . . . קנז

יְדַבֵּר מֵעֲנִין מִסְמְכִים שֶׁקָּשָׁה לְהַשִּׁיגֵם, וּמִהַנְּסִיוֹן לְהִיּוֹת נֶצְרָף לְטוֹבוֹת
בְּגִי-אָדָם, וַיִּזְהֵר שֶׁלֹּא לְקַנּוֹת בְּשֵׁר שְׁנֹתֵעֲלֵם מִן הָעֵינַן.

י"ח כ' . . . . . קנח

יְדַבֵּר מֵאִיזָה סֵדוֹר טְכָנִי, וַיִּזְהֵר שֶׁלֹּא לְקַנּוֹת בְּשֵׁר שְׁנֹתֵעֲלֵם מִן הָעֵינַן,
וַיְדַבֵּר מִנְּפִילַת הַשׁוֹנֵא.

י"ח כא . . . . . קנח

מִכְּתָב כְּלָלִי בּוֹ יִגְלֶה גְנוֹת הַמְּדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק, שֶׁבְּאַמֶּת כּוֹנְנָתָם לְדַבֵּר
עַל ה' וְתוֹרָתוֹ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת זְכִיתָנוּ לַיָּדַע מִרְבּוֹנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד
סְפָרֵיו הַקְּדוּשִׁים.

י"ח כב . . . . . קס

יְבַרֵר אַרְוֵעַ לֹא נָעִים שֶׁקָּרָה עִם בֵּית מִשְׁפָּט וְהִרְמַת אֶקְדָּח וְכוּ', וַיַּחֲזֵק
מָאֵד, וַיִּגְלֶה תְּמִיּהוֹתוֹ עַל פְּתִיבָה אֱלִיוֹ תוֹף כְּדֵי שִׁיבְהִיר אֶת גְּדָל כְּסוּפָיו
לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁתַּקֵּעַ שָׁם עוֹד מִימֵי צְעִירוֹתוֹ וַיַּחֲזֵק מָאֵד עַל
זֶה, וַיְבַהֵר אֶת קִשֵׁי הַשְּׂגַת כְּסָפָיו בְּעֵבֹר הַנַּ"ל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין דִּירַת
הַנְּמָעַן וַיְדַרְכֵּנוּ טְכָנִית וְרוּחָנִית, וַיְדַבֵּר מֵעוֹד כְּמָה פְּרָטִים.

י"ח כג . . . . . קסב

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיבְנֵאֵל, בּוּ יַחְזִקֵם עַל הָאֲחָדוֹת בֵּינֵיהֶם כְּרָצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְלְדַאֵג לְפִרְהֻסַּת חִבְרֵיהֶם כּו', וַיַּחְזֵק לְצִיַּת לְכָל שִׂיחָה שֶׁל רַבְּנוּ, וַיַּעֲנֵן שִׂיחָה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל בְּעֲנֵן הַשְּׂכָחָה, וַיַּחְזֵק עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא נִשְׁמָה כָּלְלִית, וַיַּעֲתִיק מִדְּבָרֵי הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי חֹסֵד לְאַבְרָהָם אֲזוּלָאִי זי"ע בְּעֲנֵן שְׂמַגְלִים לְאָדָם לְפִי שְׂרָשׁוּ בַתּוֹרָה, וּבִמָּה שְׂזָכָה בְּמַהֲלָךְ הַיּוֹם.

י"ח כד . . . . . קסה

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיבְנֵאֵל, בּוּ יַחְזִקֵם בְּעֲנֵן פְּרָעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם הַגְּלוּת וּגְאֻלַּת נְסִי מִצְרַיִם, שְׂשִׁיף בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, וַעֲנֵן שׁוֹכְבֵי"ם וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל הָאֲחָדוֹת וְהַשְּׁלוֹם, וְהַמְסִית וּמַדִּיחַ אֶחָד עַל זוּלָתוֹ הוּא הַסֵּמ"ף-מ"ם בְּעֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר מִעֲנֵן תְּפִלוֹת בְּכּוֹנֵה עֲצוּמָה, וַעֲנֵן הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדָדוֹת וְהַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה, וַיַּעֲוֹרֵר שְׁלֵא לְאָכֹל מִהַכֶּשֶׁר שֶׁל הַמְּכַשִּׁיל אֶת הַרְּבִיּוֹת, וַיְדַבֵּר בְּגִנוּת אֵלּוּ שְׁסִימְתָם הִיא אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל אִף מִשְׁתַּלְּטִים עַל הַשְּׂנִי וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוּ יַתְּבַרֵךְ וְכו'.

י"ח כה . . . . . קעא

יַחְזֵק אֶת הַשּׁוֹחֵט דְּמֵתָא מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂמַקְפָּחִים פְּרַנְסָתוֹ בְּאַכְזָרִיוֹת, וַיַּעֲוֹרֵרוּ עַל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה וְעַל הַמְּשַׁכּוֹת לְהַשֵּׁם יַתְּבַרֵךְ בְּעַת הַצְּרוּת, וַיַּרְגִּיעֵנוּ כִּי סוּף כָּל סוּף עוֹד יִזְכֶּה לְמִצְאָה מְקוּם לְשַׁחֲיטָה וְכו' בְּלִי לְפַחַד כָּלֵל מֵאַף בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם.

י"ח כו . . . . . קעב

יַחְזֵק אֶת זֶה שְׁהִיָּה אֲצִלוֹ, וְזָכָה לְמָה שְׂזָכָה, וְהַבְּעַל-דְּבָר מַתְּגַבֵּר לְנִתְקַ כּו', וַיַּגְלֶה לוֹ כָּל מָה שְׂעֵבֵר עָלָיו הַחַל מֵאֵז שְׁהִיָּתָה אִמּוֹ מְעַבְרַת עִמּוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, מָה שְׂסוּבָל בְּעֵבּוֹר שְׂמַחְזֵק בְּגִי-אָדָם, וַיַּעֲוֹרֵרוּ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלְהִיּוֹת לוֹ לְעֹזֵר וְלְהִתְקַרֵּב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דִּיקָא.

י"ז כז . . . . . קעה

יַחְזֵק אֶת הַנְּמַעֵן בְּעֲנֵן הַלְּמוּדִים שְׁלוֹמֵד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיְדַבֵּר מִכְּסוּפֵי לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, וַיְדַבֵּר מִעֲנֵן לְמַעְלָה מִן הַזְּמַן וְכו', וַיַּחְזֵק אִיף לְהַתְּנַהֵג עִם אַנְשֵׁי הַקְּהֵלָה וַעֲנֵן הַחֲנוּף וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר הַנְּמַעֵן לְצִאָת לְעִירוֹת הַסְּבִיבָה לְהַבִּיא לְהֵם דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל, וַיַּחְזִקוּ מְאֹד.

- י"ח כח** . . . . . קעח
 וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי 'שָׁמַח בְּחֻלְקוֹ', שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת מְרַצָּה וְשָׂמַח בְּמֵה שֵׁשׁ לוֹ,
 וּלְהִכְנִיס זֹאת גַּם בְּאַחֵרִים.
- י"ח כט** . . . . . קעט
 וַיְדַבֵּר מִהֶפְצָה וּמִגְלוֹי אֵלֶקוֹת בְּעוֹלָם, לְהַפְיץ עַל-יְדֵי אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ.
- י"ח ל'** . . . . . קפ
 יַעֲוֹרר לִיצֵר אֱלִבּוֹם תְּמוּנוֹת מִהֲדָר מִבְּנֵינִי וּמִפְעֲלֵי מוֹסְדוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים,
 כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לְעֹזר לְמַתְזָרִים בְּפִתְחֵי תוֹמְכִים וְכוּ', וַיִּזְרַז לְהַפְיץ אֶת
 הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלָנוּ בְּשִׁכּוּנוֹת הַחֲרָדִיּוֹת דִּיקָא.
- י"ח לא** . . . . . קפב
 יִבְיַע תּוֹדָתוֹ לְהַתְמַסְרוֹת שֶׁל הַנִּמְעָן לְבָנֵינוּ מוֹסְדוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר
 מֵאֱמוּנָה, שֶׁהִיא סִגְלָה לְבָנִים, וַיַּעֲוֹרר לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדַּת הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה.
- י"ח לב** . . . . . קפג
 יִבְיַע תּוֹדָתוֹ לְמִי שֶׁתּוֹמְךָ וּמִסִּיעַ לְהַתְפַּתְחוֹת מוֹסְדוֹתֵינוּ, וַיִּחַזֵּק לְיִלְךָ
 לְשַׁעוּרֵי תוֹרָה בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ, וְכֵן בְּעֵינֵי הוֹדָאָה לְהַשִּׁם יִתְבָּרַךְ עַל מֵה
 שֵׁשׁ לוֹ.
- י"ח לג** . . . . . קפד
 יִחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיִּגְלֶה עִמָּךְ הַהִשְׁתַּדְּלוּת בְּמַדַּת הַשְּׂמִחָה וְכוּ',
 וַיִּחַזֵּק לְהַפְיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁבְּזֶה מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה
 בְּזֶה הָעוֹלָם.
- י"ח לד** . . . . . קפה
 יִחַזֵּק בְּעֵינֵי הַמַּכְתָּבִים כְּלָלִיִּים, וַיְדַבֵּר מֵעֵינֵי שְׂאֵתֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב
 וְכוּ'.
- י"ח לה** . . . . . קפה
 יִתֵּן עֲצוֹת לְבַעַל הַצְּרִכְנֵיהַ שֶׁל אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנָאֵל, אֵיךְ יִפְתַּח עֵסְקוֹ
 שְׁלֵא יִפְסִיד, וְלֹא יוֹכְלוּ לְהַתְחַרְוֹת עִמּוֹ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֶסוּר לְהִיּוֹת
 בְּטָלָן — לֹא בְּרוּחָנִיּוֹת וְלֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת.
- י"ח לו'** . . . . . קפו
 יִחַזֵּק מְאֹד עַל אֹר הַמְּאִיר שֶׁל הַנְּשִׂמָה, וַיְדַבֵּר מִדְּבָרִים עֲמִיקִים מִכְּבִּשׁוֹנוֹ

תִּכְן הָעֲנִינִים

שֶׁל עוֹלָם מֵעַנְנֵן עָלֶיהָ וְעָלוּל שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה וְאוֹרוֹתֶיהָ וְכוּ', וַיִּחְזַק עַל-פִּי
זֶה מְאֹד.

י"ח לז . . . . . קפח

יַעֲתִיק מִדְּבָרִים הַנִּפְלְאִים וְהַמְעוֹרָרִים בְּעֵנֵן הַפְּרִשֶׁת חֲמֹשׁ לְעֲנִיִּים, וְהִמָּה
דְּבָרִים מְתוּקִים מִדְּבַשׁ.

י"ח לח . . . . . קצא

יִבִּיעַ שְׂמֵחָתוֹ עַל הַתְּקַדְמוֹת הַדְּפַסֶּת "אֲשֶׁר בִּנְחַל" וְכוּ', וַיִּחְזַק עַל
הַעֲתִיד, וַיִּדְבֵּר מִכַּמָּה הַדְּפָסוֹת וּמִשְׁלוֹחִים וְהַפְּצוֹת.

י"ח לט . . . . . קצב

יִחְזַק מְאֹד אֶת הַנִּמְצָא בְּנֹכַח עַל הַקְּפָדָה בְּכַשְׁרוֹת וְהַמְשֵׁף עֲבוּדַת הַשֵּׁם
וְשַׁעוֹרִים כְּסִדְרָן.

י"ח מ' . . . . . קצב

יִדְבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֶּת סִדְר הַרְף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה שְׁבִדוֹרְנוּ
הַפְּרוּץ הוּא נְחוּץ מְאֹד, וַיֶּאֱרִיף לְתֵאֵר כַּמָּה תוֹעֲלוֹת מוֹכַחוֹת שֶׁהַמְתַּנְהֵג
בְּדֶרֶךְ זֶה זוֹכֶה לְהֵן וְכוּ', וַיִּחְזַק עַל זֶה מְאֹד.

י"ח מא . . . . . קצז

יִחְזַק עַל בָּנִים, וַיַּעוֹרֵר מְאֹד אֶת הַזּוֹכֶה לְאַמוּנָה פְּשוּטָה, וְעוֹד כַּמָּה
סִגְלוֹת יְקָרוֹת.

י"ח מב . . . . . קצז

יִחְזַק מְאֹד הַנִּמְצָנֶת שְׁנֵתִיקָה קָשֶׁר עִם הַשְּׂדוּף הַמְצָע, מִחֲמַת שְׂאִינוּ שׁוֹמֵר
תוֹרָה וּמִצְוֹת, וַיַּעוֹדְדֶה עַל צַעַד זֶה לְמַעַן תַּחֲיֶה תַיִים טוֹבִים.

י"ח מג . . . . . קצח

יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנֵן מֵה שְׁדִבְקָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּדְבֵּר נִפְלְאוֹת
מִהַשְׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַנְּחוּצָה מְאֹד.

י"ח מד . . . . . קצט

יִחְזַק מְאֹד אֶת הַזּוֹכֶה לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה מַעַלֶּת הָעֲנָנִין.

י"ח מה . . . . . ר

יִחְזַק נִפְלְאוֹת בְּעֵנֵן קִשְׁיוֹת וּבִלְבוּלִים עַל הַשֵּׁם וְתִבְרָף וְעַל הַצְּדִיק וְעַל
כָּלל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתֵּן עֲצוֹת לָזֶה, וַיִּחְזַק עַל שְׂמֵחָה וְעַל אַמוּנָה פְּשוּטָה וְכוּ'.

- י"ח מו** . . . . . **רא**
 יחזק אחד שְׁבַתְקָךְ קִטְנוֹתוֹ מִחֶזֶק אֶת עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, וַיִּזְהַרְנוּ
 מִכַּפֵּס וּמִהַכָּאֵת הַיְלָדִים וְכוּ', וַיִּדְבַר מֵעֲנִין כְּבוֹד הָאִשָּׁה כְּרָצוֹן רַבְנוּ ו'ל.
- י"ח מז** . . . . . **רג**
 יחזק על גְלוֹי הַהִשְׁגָּחָה עַל-יְדֵי שְׁמִסְתַּפֵּל בְּמָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר
 לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ וְכוּ' אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.
- י"ז מח** . . . . . **רד**
 יַעֲוֹרֵר לְהַנְשֵׂא לְשֵׁם שְׁמַיִם, וַיִּדְבַר מִנְסִיִּים נְגָלִים עַל-יְדֵי-זָה, וּמִשְׁמָחָה
 שֶׁהִיא תִקּוּן הַבְּרִית.
- י"ח מט** . . . . . **רד**
 מִכְּתָב כְּלָלִי בּוֹ יִחֶזֶק וַיֵּאמֶן מְאֹד אֶת כְּלָלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹדוֹת
 הַהֶתְקַשְׁרוֹת לְרַבְנוּ ו'ל, וְאוֹדוֹת קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת בְּשִׁמְחָה בַּפְּרָט, וְעֲנִין
 הַמְּצוּוֹת בְּכָלֵל.
- י"ח נ'** . . . . . **רו**
 יחזק שְׁלֵא לְהִתְפַּעֵל מִקְלָלוֹת חַנּוּם, וַיִּדְבַר מִהֵעֵת רְצוֹן הַשׁוֹרָה בְּעֵת
 הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת שֶׁל הָאִשָּׁה בְּעֶרֶב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.
- י"ח נא** . . . . . **רז**
 יחזק בְּעֲנִין פְּגִישׁוֹת לְשֵׁם נְשׂוֹאִין, וַיִּדְבַר מֵעֲנִין שְׁמִירַת שַׁבַּת.
- י"ח נב** . . . . . **רח**
 יחזק עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת כְּהִלְכָתָהּ וְעַל אֲמוּנַת-חֻכְמִים.
- י"ח נג** . . . . . **רח**
 יִדְבַר מֵעֲנִין שְׁמִירַת שַׁבַּת וְשִׁימַת מְלַח לֵיד הַדְּלָת לְסִגְלָה.
- י"ח נד** . . . . . **רט**
 יחזק שְׁלֵא לְהִלְחִיץ אֶת הַבֶּן, וַיִּדְבַר מִנְרוֹת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וְטָהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה.
- י"ח נה** . . . . . **רט**
 יִדְבַר מִסִּגְלַת תְּפִלָּה עַל קִבְרוֹ שֶׁל רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס, וּמִכְפָּה עֲנִינִים
 פְּרָטִיִּים וְטְכָנִיִּים.
- י"ח נו** . . . . . **רי**
 יִדְבַר מִהֶתְגַּלּוֹת אוֹר רַבְנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי שְׂרוּאִים אֶת הַשְּׂקָר,
 וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל רְצִיִּים אַחַר אָמֶת, וַיִּדְבַר מִשְׁנֵי סְפָרִים קְדוּשִׁים עַל אֲבוֹת
 וְסִפְרֵי דְרָשׁוֹת שְׁלוֹ, וַיִּחֶזֶק מְאֹד בְּכַמָּה עֲנִינִים.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

י"ח נז . . . . . ריא

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַטְּרָדוֹת שְׂסָבִיב הַנִּפְקֵת אֵיזָה אֲשׁוּר שְׁמַתְעַכֵּב וְכוּ', וַיַּחֲזֵק מְאֹד בְּעֲנִין הַדְּפֹסֶת סְפָרֵי "אֲשֶׁר בַּנַּחַל" שֶׁלוֹ שֶׁהֵיָא כָּל חַיּוֹתָו וְכוּ', וַיִּצְיִע לְנֶגֶד כַּמָּה סְפָרִים עַל-יְדֵי אַחַר וְכוּ', לְזַרְז הָעֲנִין.

י"ח נח . . . . . ריד

יְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּפִלָּה בְּקָבֶר רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶס, וַיִּמְעַנֵּן הַשְּׁתַדְּלוֹת בְּהַתֵּר הַבְּנִיָּה.

י"ח נט . . . . . רטו

יְדַבֵּר מֵעֲנִין מִכְּתָב לְמִנְהַל בְּנֵק וְהַלְוָאָה וּנְעֻדַת אֲשׁוּרִים בְּטַבְרִיָּה וְכוּ'.

י"ח ס' . . . . . רטז

בְּקִשְׁת הַדְּעָה הַדְּעָה קֶצֶרָה לְעִזְרָה בְּעֲנִין נְסִיעָה לְטַבְרִיָּה בְּעָבוּר הָאֲשׁוּרִים.

י"ח סא . . . . . רטז

יְדַבֵּר מֵעֲנִין גְּנֻטְרִסִים שְׁצָרִיף, וּבְקִשָּׁה בְּעֲנִין הָאֲשׁוּרִים הַנ"ל.

י"ח סב . . . . . רטז

יְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּשֻׁלוּמֵי מַסִּים וְרִשְׁיוֹן הַנ"ל, וּמִמְעַלַּת הַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל.

י"ח סג . . . . . ריז

מִכְּתָב לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ דִּיבְנֵאֵל, בּוֹ יַחֲזִקֵם עַל הָאֲחֻדוֹת וְהָאֲהָבָה שְׁבִינֵיהֶם, וַיִּזְהִיר מִלְּשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, וַיַּעֲזֹר עַל יַעֲסֵק הַתּוֹרָה בַּתְּמִימוֹת, וּמִהַתְּכִלִּית הַנּוֹצְחִית, וַיִּגְנֶה אֶהֱבַת יִשְׂרָאֵל מִזִּיפָת, שְׁגוֹרְמַת רַע לְיִשְׂרָאֵל, וַיַּחֲזֵק מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים בְּמָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם.

י"ח סד . . . . . רכ

יְדַבֵּר מֵעֲנִין יִסּוּרִים וַתְּפִלָּה, וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְהַתְּנַהֵג כְּף, וַיִּמְעַנֵּן נֶסֶס, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין לְמוֹד סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל.

י"ח סה . . . . . רכב

יִוְדָה עַל בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וַיִּגְלֶה מְעַלַּת הַמְּדַפִּיס, אֵף שֵׁישׁ חוֹבוֹת מְזָה לְעַמַּת חוֹבוֹת מֵעֲנִינִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְלַמֵּד 'עֵין יַעֲקֹב', מִשְׁנֵיּוֹת וַתְּהִלִּים וְכוּ' וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין אֲוִירָה שֶׁל שְׁמִחָה בְּבֵית, וְלִמְצָא בְּעֶצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת.

י"ח סו . . . . . רכג

יְדַבֵּר מִזְרִיזוֹת עִם הַקְּבָלִין וְהַבְּנִיָּה, וַיִּבְשֵׁר עַל הַתְּרַחְבוֹת בֵּית-הַמְּדָרָשׁ.

י"ח סז . . . . . **רכד**

מִכְתָּב לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ דִּיבְנָאֵל, וַיִּחְזַקְם בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין לְמִצָּא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וּלְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מִצִּיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ח סח . . . . . **רכו**

וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין הַתֵּר בְּנִיָּה, וַיִּחְזַק עַל 'עֵין יַעֲקֹב', תְּהִלִּים וּמִשְׁנֵיּוֹת, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין הַכְּנָה לְשַׁעוֹר לְבְנֵי־בְרַק.

י"ח סט . . . . . **רכז**

יִחְזַק מְאֹד בְּעֲנִין הַהִתְחַזְקוֹת.

י"ח ע' . . . . . **רכח**

יִחְזַק אֶת הָאָדָם שֶׁיִּדְבֹּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף תְּרַף הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, וַיִּחְזַק בְּאֲמוּנָה וּבְלִמּוּד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", וַיִּשְׂמַח בַּהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל.

י"ח עא . . . . . **רכט**

יִחְזַק עַל תְּפִלִּין וְאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה.

י"ח עב . . . . . **רל**

וַיִּדְבֵּר מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא סִגְלָה לְבָנִים וְכוּ', וַיִּסְפֵּר מֵר' לְוִי יִצְחָק, מֵה שִׁזְכָּה חֲמִיו עַל־יָדַי בְּטַחֲוֹנוֹ, וַיִּחְזַק עַל הַדַּחְקוֹת בְּבֵית, וּמֵעֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, עַל־יָדַי לְמוּד סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ.

י"ח עג . . . . . **רלא**

יִחְזַק מֵעֲנִין 'אֶחָד הִזָּה אַבְרָהָם', וְלַהֲתֵאָחֵד עִם כָּלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּסְפֵּר עַל גְּדֻלַּת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, תְּמִימוֹתָם וְצַדִּיקָתָם.

י"ח עד . . . . . **רלג**

יִחְזַק עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, וְעַל כֹּף שְׁדִיקָא אָנוּ הַפְּשׁוּטִים זְכִינוּ לָזֶה, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין הַתְּכוּפּוֹפוֹת לְקִרְאֵת הָאֲמַת, וּמֵעֲנִין לְמוּד חֲמֵשׁ רִש"י וְעֵין יַעֲקֹב' וְכוּ', וַיִּחְזַק מְאֹד.

י"ח עה . . . . . **רלה**

יִחְזַק מְאֹד כִּנְגַד עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת שְׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד לְהַסְתַּפֵּל עַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁהִיָּתָה לָהֶם עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת נוֹדָאָה, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הַתְּחַזְקוּ, וַיִּסְפֵּר מֵעֲשִׂיּוֹת עָלֵיהֶם. וַיִּדְבֵּר מִכְבוֹד הָאִשָּׁה, וַיִּחְזַק עַל הַפְּצָה, שֶׁזְּבָה הָאָדָם שָׁמַשׁ אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל,

תִּכְן הָעֲנִינִים

וידבר מענין הצפור שדופקת כל יום בחלון הנמנען, ומבקש לידע פתרונה.

י"ח עו . . . . . רלח

יחזק מאד אודות מצות השמחה, שפנה יכולים להנהיג מחו בחרות, ולזכות לאמונה ודבקות, וידבר מבחינת העצבות שהיא סוד העבודה זרה, ומענין המשחק מחבואים, שפכיכול הוא יתברך עושה עם נשמות ישראל, ויחזק מאד על זה, ויעורר ללמד הלכות בתרגום אנגלי, וענין רגישות והתמכרות לתשומת לב מהזולת, ויחזק מאד.

י"ח עז . . . . . רמא

יוכיח אחד שמחזיק במחלקת, ומלמד זכות על רשעים, ושונא את היראים וכו', ויזהירו לחזל מדרך זו, ולהשלים עם זולתו, ובפרט שמבקשים מחילה ממנו, ואם לאו, שיעזב את מחננו.

י"ח עח . . . . . רמג

מכתב פללי לכלל אנשי שלומנו דיבנאל, בו יחזקם על דבר היוותם הנחשונים בהקמת עיר על שם רבנו ז"ל בארץ ישראל, ויעוררם להתפלל על התפתחותה, ויספר מעשה נורא מענין אנשי שלומנו שבאומן, איך אמר אחד ברב תמימותו, שעמד במסירות נפש בשלג ליד ציון רבנו ז"ל וכו' וכו', ויפיק מזה לקח טוב לענין עמידתנו האיתנה, שלא לזוז מבנין "עיר ברסלב", ויעורר את אנשי שלומנו ללמד פסדן עם ערמת ספרים וכו', וכן יחזק את ענין התפלות בכונה ובדבקות, ויעורר ויחזק מאד.

י"ח עט . . . . . רמו

יחזק את הנפגם, רחמנא לצלן, ויעוררו להיות בשמחה במסירות נפש, ועל למוד משניות ואמירת מציאת-הזווג, ועל למוד לקוטי-הלכות.

י"ח פ' . . . . . רמז

יחזק על שלום-בית, ושלא להציק לאשה ויוכיח על זה, ויזרו על פמה שעורים קטנים, ויאחל ויברך.

י"ח פא . . . . . רמח

יחזק על מזוזה והדלקת נרות שבת ותפלה אז, ויאחל ויברך.

י"ח פב . . . . . רמט

יחזק על הנחת תפלין ושבת, וידבר מכדורי ארבעה, ויבטיח שגוי לטובה.

- י"ח פג** . . . . . **רמט**
 יחזק על שלום-בית, שְׁפָל הַבְּרָכוֹת מְצוּיֹת בְּעִבּוֹר הָאִשָּׁה, וַיַּעֲוֹרֵר אֶת
 הָאָדָם לְאַרְבַּעַת הַשְּׁעוּרוֹיִם שֶׁכָּנְגַד הָאֲרַבְּעָה עוֹלָמוֹת, וַיֵּאחֲל וַיִּחְזַק.
- י"ח פד** . . . . . **רנ**
 ידבר מעֲנִין תִּפְלָה על צִיּוֹן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַגֶּס, וַיִּבְקֶשׂ עֲזָרָה כְּסָפִית
 בְּעִבּוֹר הַבְּנִיָּה הַקְּדוּשָׁה, וַיֵּאחֲל וַיִּבְרָךְ.
- י"ח פה** . . . . . **רנא**
 מִכְּתָב תּוֹדָה קָצָר וְלִבְבִי לְכֹל אֲנָשִׁי שֶׁלּוֹמְנּוּ הַמְּסִיעִים בְּבִנְיָה, וַיֵּאחֲל
 וַיִּבְרָךְ בְּרָכוֹת מְאֻלִּפוֹת.
- י"ח פו** . . . . . **רנב**
 יחזק אַחַד שְׁמֻצְרִים לוֹ, וּמוֹצִיאִים עָלָיו שֵׁם רַע, וּמְקַלְקְלִים אֶת שְׁמִחַת
 נְשׂוּאָי בְּתוֹ, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצָה אִיף לַעֲבֹר עַל הַפֶּל.
- י"ח פז** . . . . . **רנב**
 ידבר מעֲנִין הַפִּילְטֵר הַמְּנַקֵּז אֶת מֵי הַמְּקֻוּהָ, וַיִּמְשִׁיל אוֹתוֹ לְעֲנִין
 הַהֶתְבוֹדְדוּת, שְׁמֻצְפָּךְ אֶת דָּמוֹ, וְהוּא מִמָּשׁ כְּעֵין פִּילְטֵר הַנִּ"ל.
- י"ח פח** . . . . . **רנג**
 יביע תּוֹדָתוֹ הַעֲמֻקָּה לְעוֹמֵד עַל זְרוֹז הַמְּלֶאכָה וְגִיּוֹס כְּסָפִים שֶׁהוּא צָרִיף
 לְרַחֲמִים רַבִּים בְּעִבּוֹר זֶה, וַיִּדְבֹּר מִגְדֵּל הַזְּכִיָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבְּרָךְ.
- י"ח פט** . . . . . **רנד**
 יחזק אֶת הַמַּדְפִּיס עַל גְּדֵל הַזְּכוֹת שֶׁל הַתַּפְּשָׁטוֹת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים,
 וַיִּזְכֵּיר אֶת מְדִינַת מְרוֹקוֹ שֶׁקָּבַל דְּוִיחִים מִשָּׁם, וְכֵן מְדִינַת סְפָרַד, וַיִּחְזַק
 מְאֹד עַל זֶה.
- י"ח צ'** . . . . . **רנה**
 יוכיח אֶת אַחַד שְׁמֻחַמַת לַהֵט הַמַּחְלֶקֶת שֶׁלוֹ בְּאֵ לַיְדֵי רַעְיָה גְדוּלָּה,
 וַיּוֹכִיחֵנוּ שִׁיחֵיָּה מִיֶּשֶׁב בְּסַבְּלָנוֹת וּבְלִמּוּד הַגְּמָרָא.
- י"ח צא** . . . . . **רנו**
 יִזְהִיר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וַיִּדְבֹּר מִעֲנִין לְחֻצִים בְּפָרְנֶסָה, וַיִּחְזַק מְאֹד
 לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתוֹ אֵלָיו יִתְבְּרָךְ.
- י"ח צב** . . . . . **רנז**
 ידבר מְבַדִּיקַת מְזוּזוֹת וְהַנְּחַת תְּפִלִּין.

- י"ח צג** . . . . . רנח
 יחזק מאד על מדת השמחה, ויגלה שזה מועיל מאד לפרנסה.
- י"ח צד** . . . . . רנט
 יחזק על למוד ח"י פּרָקִים מְשֻׁנּוֹת וְסִבְלָנוֹת וְכוּ', ויגלה מעלת המפרש
 כּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יתְבַרֵךְ.
- י"ח צה** . . . . . רס
 יחזק להיות בשמחה, שהיא היסוד בעבודת השם, ויעורר לזבק את
 עצמו, בו יתברך בהתחלה חדשה בכל הענינים כדרך רבי אברהם
 שטערנינהארץ, ויזרו לקנות לאשתו כרצונה ויחזק מאד.
- י"ח צו** . . . . . רסא
 יחזק את האשה על פניסתה לבית חדש, וידבר מהתפלה אליו יתברך
 ויגלה מעלת תפלת הנשים.
- י"ח צז** . . . . . רסב
 יחזק מבדיקת מזוזות ותפלין וכשרות ותקון הכללי, וידבר מתפלות
 בעדם.
- י"ח צח** . . . . . רסג
 יחזק אחד שזכה להיות בציון רבנו ז"ל בראש השנה ובשבת-תנקה,
 ויעוררו להיות בשבועות אף-על-פי שהעקר הוא רק ראש השנה, אף
 פיון שהתחיל וכו', ויעורר על למוד "לקוטי-הלכות".
- י"ח צט** . . . . . רסד
 יחזק על נקודת החבר בדרכי רבנו ז"ל, ויחדיר אמונת השגחה פרטית
 בו יתברך, וידבר מענין אמירת העשרה מזמורי תהלים והתבודדות.
- י"ח ק'** . . . . . רסה
 ידבר מענין שמירת שבת-קדש ובדיקת מזוזות.
- י"ח קא** . . . . . רסו
 מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם על האחדות
 הנצרכת וחיובית מאד, והסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פרוידים שבעולם,
 ויעורר על למוד התורה הקדושה שמכניע את היצר.
- י"ח קב** . . . . . רסח
 יביע התחזקותו רק בה' אלקיו מבלי להסתפל על האכזבות, רק להאמין
 במה שעושים שפועלים הרבה.

י"ח קג . . . . . **רסט**

יְדַבֵּר מִכְּמָה וְכִמָּה קָשִׁים וְהַפְסָדִים שֵׁישׁ בְּחִבְלֵי הַקְּלִיטָה שֶׁל קֹהֲלֵתָנוּ בְּיַבְנָאֵל, וְיִמְשִׁיל זֹאת לְצִיר שְׁמֻצִיר צִיּוֹר נִפְלֵא, שֶׁבְּנֻדָּאֵי בְּתַחֲלָה אֵין רוֹאִים כָּלֵל הַיְפִי, כֵּן בְּעֲנֵן יַבְנָאֵל, בְּסוּף יִרְאוּ אֵיךְ שֶׁהַכֵּל הָיָה נָסִי וְכוּ'.

י"ח קד . . . . . **רעא**

יְדַבֵּר מִכְּמָה עֲכוּבִים שֵׁישׁ בְּעֵירָה וּמַעֲנֵן הַמוֹסֵר שֶׁמִּתְּנַהֵג כְּצָבוּעַ לִפְנֵי רַבָּנִים, וּמִהַבְּזוּנוֹת שֶׁסּוֹבֵל, וְיִזְכִּיר שְׁלֹשָׁה מְקָרִים שֶׁל נְתוּחִים שֶׁהוּבָאוּ לִפְנֵיו, וַיִּחְזַק שְׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב יוֹתֵר בְּזוּנוֹת מְאֻסּוֹנוֹת כְּאֵלוֹ.

י"ח קה . . . . . **ערב**

יִחְזַק אֶת עַצְמוֹ עִם "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִּי", וַיִּגְלֶה צִעְרוֹ מִצִּעַר הַחֲזוּלִים שֶׁבִקְרָם בְּבֵית הַרְפוּאָה.

י"ח קו . . . . . **רעג**

יִחְזַק עַל כָּל הַבְּזוּיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוּ בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפָקוֹת וְכוּ', וַיִּדְבֹר מְאֻמּוֹנָה, וַיִּגְלֶה כְּסוּפָיו לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרְךָ.

י"ח קז . . . . . **רעד**

יְדַבֵּר מַעֲנֵן הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו מִפְּאֵת הַמוֹנֵעַ הַגָּדוֹל בְּיַבְנָאֵל, וַיְבִיעַ צִעְרוֹ הַעֲצוּם עַל חֲרַבְּן הַדָּת שֶׁעַל יְדוֹ, וַיִּגְלֶה חֲזוּקוֹ רַק בַּהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ, שֶׁגָּנוּז בְּכָל דְּבָר, וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה מְאֹד.

י"ח קח . . . . . **רעו**

יְדַבֵּר מַעֲנֵן הַרְפוּאָה שֶׁל כָּלֵי זֶמֶר וְלִצְעַק אֱלֹו יִתְבַּרְךָ בְּשֻׁדָּה, שֶׁמוֹלִיד הַמַּחֲזִין, וְיִזְכִּיר חֲדוּשׁוֹ עַל זְכִין לְאֲדָם שֶׁלֹא בְּפָנָיו, וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה מְאֹד.

י"ח קט . . . . . **רעח**

יִחְזַק מְאֹד עַל אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת בְּכָל יוֹם, שֶׁסוּף כָּל סוּף מוֹצִיא הָאָדָם מִהַפֶּח יְקוּשׁ שְׁלוֹ, וַיִּזְהֵר שֶׁלֹא לְהַכּוֹת אֶת הַיְלָדִים.

י"ח קי . . . . . **רעט**

מִכְּתָב כָּלְלִי בּוֹ יִחְזַק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ מְאֹד עַל הָאֲחֻדוֹת שֶׁבִּינֵיהֶם, וְאֻמּוֹנָה פְּשׁוּטָה, וַיַּעֲזֹר עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְעַל שְׂמִחָה.

י"ח קיא . . . . . **רפא**

יְדַבֵּר בְּעֲנֵן נְסִיעוֹת וְהַשְׁתַּדְּלִיּוֹת בְּעֲנֵן הַבְּנֵן וְכוּ', וּמְאֻמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּחְזַק מְאֹד עַל-פִּי זֶה.

י"ח קיב . . . . . רפג

יְדַבֵּר מְעַנֵּן רְפוּאת הַבֶּן, וַיַּעֲוֹרֶר לְהַפְיִץ סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
יִנְצַל מֵהַלְוָאוֹת, וְתִהְיֶה הַפְּרוּטָה מְצוּיָה בְּכִיסוֹ.

י"ח קיג . . . . . רפג

יְדַבֵּר מְעַנֵּן הַבְּטוּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשְׁעַל-יְדֵי הַבְּטוּל מְאִיר בּוֹ הָאוֹר
הָאֱלֹקִי.

י"ח קיד . . . . . רפד

יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מְאֻמְנָה וּמֵהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית וּמְעַנֵּן יְסוּרִים וְנִסִּים,
וַיִּחְזַק מְאֹד עַל זֶה.

י"ח קטו . . . . . רפו

יִחְזַק מְאֹד בְּאֻמְנָה פְּשוּטָה אֶת שְׁעוֹבֵר עָלָיו מְאֻשָּׁתוֹ, וַיְדַבֵּר מֵהַשְּׁגָחָה
פְּרֻטִית בְּדַבּוּרִים נוֹרָאִים תְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מְעַנֵּן אֻמְנוֹת הַמְּלָמוֹדוֹת, וַיִּסְפֹּר
מֵהַמְּלָמֵד שְׁלוֹ בְּקִטְנוּתוֹ שֶׁהָיָה מְאֻשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ.

י"ח קטז . . . . . רפח

יְדַבֵּר מֵהַסֶּכֶל הַגְּדוֹל שְׁעוֹבֵר הוּא וּמִשְׁפָּחָתוֹ בְּעֵתִים הַהֵם, וְאִיךָ שָׁבַתוֹךְ
תִּקְרָךְ כָּל זֶה, הוּא צָרִיךְ לְחַזֵּק אַחֲרֵיהֶם.

י"ח קיז . . . . . רפט

יִחְזַק אֶת הָאָדָם שְׁלֵא יִהְיֶה בּוֹדֵד, וַיִּרְגִּיל עֲצָמוֹ לְבָרַח אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, וַיִּגְלֶה שְׁנֵה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים, וַיִּחְזַק אֶת הַנִּמְצֵן כִּנְגַד מֵהַ שְׁעוֹבֵר
עָלָיו מִבֵּיתוֹ.

י"ח קיח . . . . . רצ

יְדַבֵּר מִמְעַלֵּת הַמִּדְפִּיסִים, שֶׁהִדְפִּיסוּ אֶת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וַיְדַבֵּר מִכְּמָה
פְּרֻטִים בַּהִדְפָּסָה, וְעוֹד כְּמָה הוֹדְעוֹת.

י"ח קיט . . . . . רצא

יִחְזַק מְאֹד אֶת הָעוֹסְקִים בַּהִדְפָּסָה, וַיִּגְלֶה שְׁכָל הַמְּקַרְבִּים בְּשָׁנִים
הָאֲחֻרוֹנוֹת נַעֲשׂוּ בְּעַקְבוֹת הַסְּפָרִים הַתְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מֵהַסִּפֹּר "פְּעֻלַּת-
הַצִּדִּיק" וּמֵהַשְּׁבָחִים שְׁאָמַר עַל זֶה הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְלַעֲלוֹב זְצ"ל, וְהַפְּגִישָׁה
שֶׁהָיְתָה לוֹ עִמּוֹ בְּעַקְבוֹת זֶה, וַיִּחְזַק שְׁלֵא לְהִיּוֹת בְּמִרְרוֹת, רַק לְמַצֵּא
בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת.

י"ח קכ . . . . . רצג

יְדַבֵּר חֲזוּק לְאַחֵד, שְׁיֵשׁ לוֹ חוֹבוֹת, וַיִּתֵּן לוֹ כְּמָה עֲצוֹת מְעֻשִׁיּוֹת

וְהִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה עַל זֶה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" וְעַל
הַתְּבוּדוֹת, בְּדִיקַת הַמְּזוּזוֹת וְהַתְּפָלִין, וְשָׁמִירַת הַדְּבוּר.

י"ח קכא . . . . . רצד

יִחְזַק אֶת הַמַּפְיץ יָמִים וְשָׁנִים אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, וְעֲשֵׂה הַגְּהוֹת וּמִפְתָּחוֹת
עַל "פְּעֻלַּת-הַצְּדִיק" וּפְרָסְמוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּגְלֶה מַעְלַת הָעֲנִין הַזֶּה,
וְאִיךָ שֶׁכֵּלֵם נִתְקַרְבוּ עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּמְעִינֵן
בִּיאַת הַמַּשִּׁיחַ, וְשֶׁהַמַּפְיָצִים זְכוּ לְכַבֵּשׁ הַמְּלַחְמָה.

י"ח קכב . . . . . רצו

יִחְזַק עַל הַתְּמֻדָּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִתְחַזְּקוֹת, וַיְדַרְבֵּן
הַנִּמְעָן לְעֹבֵר לִבְנֵאֵל, וַיִּגְלֶה עֲתִידָה הַרוּחָנִי שֶׁל הָעִינְיָה, וַיַּזְרֵז אֶת הַנִּמְעָן
לְבוֹא לְבָנוֹת יְשִׁיבָה קְטָנָה בְּיַבְנָאֵל, וַיְדַבֵּר עַל-פִּי "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת",
שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, וַיְדַבֵּר מִהַבְּעֻטְלִיר עִם
הַצְּוָר הָעֵקָם וְכוּ', וַיַּזְרֵז לְעָרֹךְ כָּל שְׁבוּעַ מְלוּגָה-מְלֶכָה בִּירוּשָׁלַיִם, וַיְדַבֵּר
מִהַדְּבָקוֹת הַנִּפְלְאָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ח קכג . . . . . צרח

יְדַבֵּר מִפְּרֻסָּה, וַיִּתֵּן פְּמָה אֲזוּהָרוֹת לְזָכוֹת לְזֶה — שְׁבַת וְתְּפָלִין וְכוּ',
וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, שֶׁהִיא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה לְפְרֻסָּה.

י"ח קכד . . . . . רצט

יִחְזַק מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה, וַיְסַפֵּר מַעֲשֵׂה מַר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינֵר, שֶׁאָמַר:
"א מוֹפֵת בֵּין אֵיךְ", שֶׁזֶה עָקַר הַמוֹפֵת — לְקַחַת בְּעַל בַּחִירָה שֶׁיִּבְחַר
בְּטוֹב, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַדְּבוּר אֱלִיו.

י"ח קכה . . . . . ש

יִחְזַק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", וְלַהֲתַחַזֵּק בְּכָל פַּעַם מִתְּחִלָּה, כְּמוֹ
שֶׁעֲשֵׂה רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר מִהָאֲרִיכוֹת הַגְּנוּזָה בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-
הַלְּכוֹת", וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם פְּמָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ.

י"ח קכו . . . . . שב

יִחְזַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יָכוֹל לְעֹזֵר לָנוּ, וַיַּעֲוֹרֵר מִשִּׁיחַת רַבְּנוּ
ז"ל לְהַתְּפַלֵּל לְלַמֵּד וְלַהֲתַפְּלֵל, וַיְדַבֵּר מִמְּצִיאַת הַזְּוֹג.

י"ח קכז . . . . . שג

יִחְזַק שְׁלֵא לְפַל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, אֲדַרְבֵּה לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה שְׁזוּכִים לְשִׁמְשׁ
אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְעַל שִׁמְחָה
אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל.

- י"ח ככח** . . . . . דש
 יחזק על למוד התורה הקדושה ועל דבורי אמונה עם אנשי שלומנו,
 ויגלה מעלת הדבור מאמונה בכלל.
- י"ח קכט** . . . . . שה
 יחזק את העובר עליו מביתו מאד, ויתן לו עצות נכונות על זה, ויחזקו
 שלא להמשיך אל הצער, ויגלה לו המעלה שבלמוד קבוע בספרי
 "לקוטי הלכות", שמשם שואבין התחזקות.
- י"ח קל** . . . . . שז
 יחזק להעלים את ההתקרבות, ויגלה דרך הפס בעבודת השם, שהיא
 התבודדות, ולדבר אליו יתברך, וידבר משלשה למודים קבועים.
- י"ח קלא** . . . . . שח
 יוכיח באהבה את המתרחק ומתחבא ממנו, ויגלה לו מדת הכרת הטוב
 והחזקת עצמו כאין, שאז מקבלין הרבה, וידבר מהגלוי של רבנו ז"ל
 — "הנעור בליילה", ויחזק על התבודדות ושעורין קבועין בתורה.
- י"ח קלב** . . . . . שי
 יגלה מעלת ההתקרבות לרבנו ז"ל, שצריך להיות בהתחדשות דווקא,
 ובפרט בענין של התבודדות, ויגלה נקדת דבקות הבורא, שהאדם מסבב
 באור הנו"ה, שהכל אלקות גמור הוא, ויחזק מאד.
- י"ח קלג** . . . . . שיא
 יחזק מאד בחור צעיר מאד, וידבר מטרת הכרית, ומצות השמחה,
 ושעורים קבועים בתורה, ויחזק מאד.
- י"ח קלד** . . . . . שיב
 יחזק על שמחה ועל הפצה, ולחזק את ביתו ואת זולתו.
- י"ח קלה** . . . . . שיג
 יחזק על הריון שיעבר בשלום, ויתן כמה עצות על זה.
- י"ח קלו** . . . . . שיד
 ידבר משמחה המרחבת את הלב, ויעורר על הפצה.
- י"ח קלז** . . . . . שיד
 ידבר משמחה, שהוא העקר והיסוד בדרך רבנו ז"ל.
- י"ח קלח** . . . . . שטו
 ידבר מסגלת התפלה ליד קבר רבי מאיר בעל הגס הממשכת נסים.

- י"ח קלט** . . . . . שטז
 ידבר במכתב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיבְרָחוּ מִן הַמַּחְלָקָת,
 וַיֵּצְאוּ לְעוֹרֵר בְּזֵה הַרְבֵּה.
- י"ח קמ** . . . . . שיח
 יחזק בְּעִנְיַן צָרוֹת, וַיִּבְאֵר שְׁפָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא לְמַעַל מִדְּרָךְ
 הַטָּבֵע.
- י"ח קמא** . . . . . שכ
 ידבר מִמַּעַלֵּת הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַמְּקַרְבִּים בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, וַיַּעֲרֹר לְלַמֵּד
 תּוֹרָה.
- י"ח קמב** . . . . . שכא
 יביע שְׂמֵחָתוֹ עַל פְּעִילוֹת אִשָּׁה אַחַת הַמְּחַזְקֹת אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.
- י"ח קמג** . . . . . שכב
 ידבר מִלְמוֹד "לְקוֹטֵי־הַלְכוֹת", וַיַּגִּילָה שְׁפָל הַתְּחַזְקוֹתוֹ יָמִים וְשָׁנִים שׂוֹאֵב
 מִשָּׁם, וּמִשָּׁם הֵם הַקּוֹנְטְרָסִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂמֵחַלְקִים אֹר הָאֶלֶף לְפּוֹרִים,
 וַיַּגִּילָה מַעַלֵּת הַהַתְּקַבְּצוֹת עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים.
- י"ח קמד** . . . . . שכג
 ידבר מִשְׁלוֹם־בֵּית וְהַאֲמוּנָה וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּמְשֹׁךְ הַלֵּב לְהַתְּמַדֵּת
 לְמוֹד הַתּוֹרָה.
- י"ח קמו** . . . . . שכה
 יחזק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיִּקְבַּע זְמַן לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּדְבֹר
 מַעֲנִין מִשְׁרָה בְּפָרְנֶסָה, וַיַּעֲרֹר עַל כַּמָּה שְׁעוֹרִים קְטָנִים בְּכָל יוֹם.
- י"ח קמז** . . . . . שכו
 יחזק בְּעִנְיַן הַדְּלָקָת גְּרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּבְדִיקַת הַמְּזוּזוֹת.
- י"ח קמח** . . . . . שכז
 ידבר מַעֲנִין הַהַתְּחַזְקוֹת הַחֲדָשָׁה שְׁצָרִיף בְּכָל יוֹם בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת, וַיַּעֲרֹר
 הַנְּמַעֵן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שְׁבוֹר מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיַּעֲרֹרוּ עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוֹשָׁה.
- י"ח קמט** . . . . . שכח
 יחזק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּמַכְתָּב כָּלְלִי אֹדוֹת הַאֲמוּנָה בְּמַמְלָא

תָּכֵן הָעֲנִינִים

כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְכוּ', וַיַּעֲוֹרְרֵם לְהִיּוֹת בְּאַחֲדוֹת וְלֹא לְהִשְׁבֵּר
מִכָּל הַמְּסִירוֹת וְהַהֲלָשׁוֹת.

י"ח קנ. . . . . שכת

יִחְזַק בְּנֵן שֶׁל קְדוֹשִׁים אֶחָד, שִׁשְׁמִנְדָּה בְּמַהֲירוֹת הָאֶפְשָׁרִית, וְלֹא יִהְיֶה
בְּרָזוֹ.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

רפאל צבי בן מרים

הקדוש ברוך הוא ישלח לו רפואה שלימה רפואת הנפש
ורפואת הגוף גם יחד ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו ובכל טיפי

דמיו

ויתרחב לו בגשמיות וברוחניות, ויוכל לישב על התורה ועל
העבודה בשלוות הנפש,

וישמרהו הקדוש ברוך הוא מכל צרה וצוקה, ויצא מכל חובותיו
וירוה רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו

בעבור שנדבו לזכותו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

מאיר דוד בן רייזל פארקאש

וזוגתו

חנה לאה בת חיה אסתר

וילדיהם

שרה הענטשא ובעלה אברהם אליהו

יוטא פערל, גאלדא, יהודית, ברכה פייגא, בילא, רבקה

מירל, הינדא ריקל, שמעון

הקדוש ברוך הוא יעזור להם שיזכו לרוות רוב נחת דקדושה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

יונתן שיק נ"י

וזוגתו

הינדא תחי'

ובתו

ביילא חיה

הקדוש ברוך הוא ישפיע עליהם שפע ברכה והצלחה
בכל מעשי ידיהם, ויהיה להם פרנסה בריווח.
בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

אלי בן מאסו מסיקה

וזוגתו

רחל בת קוטונטניו מסיקה

וילדיהם

אירית, עמוס, גלית, דורית.

הקדוש ברוך הוא יתן להם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי

ידיהם וירונ רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם ופרנסה בנקל

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
ר' משה הלל בן שמואל סאלז ע"ה

נפטר בשם טוב
ה' סיון ה'תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

בעבור שבנו

לב שמחה נ"י

נתן סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה
הקדוש ברוך הוא יעזור לו,
שיהיה לו שפע ברכה והצלחה
בכל מעשי ידיו.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ר' לב שמחה בן דינה סימא נ"י

וזוגתו רחל בת פעסיל תחי'

ובנם משה הלל נ"י

ובנם יוסף נחמן נתן נ"י

הקדוש ברוך הוא ישלח להם רפואה שלימה רפואת

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

יצחק בן צרנה בוימ

וזוגתו

שרה בת סימא

ובנם

בנימין וזוגתו עידית

וילדיהם

תהלה, אליעזר שלמה, אסתר מלכה

הקדוש ברוך הוא ישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם ויהיה
תורה וגדולה צמוד על שלחנם.

בעבור שנדבו סכום הגיוון להדפסת הספר הקדוש הזה.

הספר הקדוש הזה נדפס

להצלחת

כ"ק מוהרא"ש שליט"א

ולהצלחת

חובב בן מרים - רינה בת ג'יזל - אסתר בת רינה - אפרים בן מרים - אליעזר
שלמה בן אסתר - אורטל חנה בת רינה - אליעזר שלמה חי בן רינה - נועם
אלימלך בן רינה - מלכה בת רינה - פייגא בת רינה - ברכה בת רינה - נחמן נ
תן בן רינה - שלום בן רינה - הדסה בת רינה - יפת בן רינה - יעקב בן אירן
- רחל בת ג'יזל וכל משפחתה - חיה בת ג'יזל וכל משפחתה - מרים בת זהבה
- עופר בן מרים רפואה שלימה - עופרה בת מרים - כרמית בת מרים וכל
משפחתה - קרן בת מרים וכל משפחתה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
יחיאל מנחם בן אסתר ונתנאל
וזוגתו
נעמי בת ברכה

***

ולעילוי נשמת
ברכה בת לאה ע"ה
עדנה בת ברכה ע"ה

***

הקדוש ברוך הוא ישפיע עליהם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם.
בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

יצחק חיים בן בלומא
ליבא, לאה הענא, יואל שרגא פייזול
מנחם שלמה,

הקדוש ברוך הוא יעזור להם וימלא כל משאלות
לבת למנחה ויזכנו לרב לרבנות רבנות רבנות

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות האברך

מרדכי וזוגתו מירב כהן שיחיו

וילדיהם

נטלי ברכה – מיכל שמחה

אליעזר שלמה – שירה מלכה

הקדוש ברוך הוא ירחיב להם בגשמיות וברוחניות,
ויהיה להם פרנסה בשפע, ויזכו לצאת מכל החובות,
וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

יואל בן ריצא רעכיל ראטה נ"י

וזוגתו

אסתר גיטל בת חיה שרה האדיא תחי'

וילדיהם

שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל, שמעון, נחמן נתן.
הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם לטובה ויתברכו
מפי אל עליון בבני חיי ומזונגי רוויחא ויזכו לרוות רות נחת

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
היקר והנעלה
ר' אברהם כהן נ"י וזוגתו דבורה כהן תחי'
וילדיהם

עמוס – נחמה – יהודה

שנדבו סכום הגון עבור הדפסת הספר הקדוש הזה, בזכות זה
יזכו לרות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו,
הקדוש ברוך הוא, יצליח את דרכם, ובכל אשר יפנו ישכילו
ויתברכו מפי אל עליון.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

הילד יהודה בן דבורה

הקדוש ברוך הוא ישלח לו רפואה שלימה,
רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד,
בזכות שנדברו רשכילו סכום הגון

הספר הקדוש הזה
נדפס להצלחת
יוסף יובל לשם נ"י
וזוגתו

מרים בת יפה תחי'
וילדיהם

גילה שרה, חיים נחמן, מלכה אדל.

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל
מעשי ידיהם וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.
בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות ולרפואת הילד
יצחק בן נחמה חנה נ"י

הקדוש ברוך הוא ישלח לו רפואת הנפש ורפואת הגוף,
ברמ"ח איבריו ושס"ה גידיו ובכל טיפי דמיו,
בתוך שאר חולי ישראל אמן,
בעבור שהוריו

הרב אפרים נ"י ונחמה חנה תחי'

נדבו סכום הגון עבור הדפסת הספר הקדוש הזה,

ובזרות זול בלימוד ובדבריהם משורה שמקבליה מחפר זה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ר' ראובן בן הרב יהודה שרגא עמית שליט"א

הקדוש ברוך הוא יוציא אותו מכל הצרות והיסורים שנקלע אליה וימשיך עליו ברכה והצלחה בכל מעשיו ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, וימצא חן בעיני כל רואיו.

ולזכות בנו

נדב נ"י

שיגדל בתורה ויראת שמים

***

ולעילוי נשמת

חנניה בן יצחק ע"ה

***

ולישועת

משה בן חנניה נ"י

***

ולעילוי נשמת

אדית בת פרומט ע"ה

***

ולזכות

נתנאל ורויטל בן יעקב שיחיו

וילדיהם

מלכה. רות ברכה. אדל.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
ר' דוד בן ר' משה לייב אמסעל ע"ה
נפטר כ"ט תמוז ה'תשכ"ז
וזוגתו

חיה קריינדל בת אלימלך הכהן ע"ה
נפטרה י"א תשרי ה'תש"ס
ת.נ.צ.ב.ה.

***

בעבור שבנם
הרה"ח ר' משה לייב אמסעל נ"י
נדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

עמרם ואסתר קצב שיחיו

בעבור שמוסרים את נפשם לעזור

להחזיק את כולל להוראה "תפארת בנימין"

בשכר זה הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיהם ויתברכו מפי אל עליון, וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי

חלציהם וידינה מורה ונדולה צמודים על שולחנות

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

יחיאל בן שלומצה

מרים בת אסתר גיטל

הקדוש ברוך הוא יעזור להם שירו רוב נחת

דקדושה מכל יוצאי חלציהם

ויתרחב להם בגשמיות וברוחניות

ויצאו מכל החובות, ויהיה להם פרנסה בניקל

ובהרחבה,

ויזכו להדפיס את כל חלקי

שו"ת "אשר בנחל"

אשר עדיין נמצאים בכתב יד

וכן את כל ספרי

כ"ק הגה"צ מוהרא"ש שליט"א

בתכלית ההידור והיופי

***

בעבור שהחפץ בעילום שם נדב סכום הגון

אלו יעמדו על הברכה שתרמו להדפסת - כרך פ"ב

אלעד בן מרים
איתמר בן מרים
ראול בן מרים
שלמה חי בן דיאנה
חנה בת גמרה
גילה בת שמחה
אליעזר שלמה בן רחל
איתמר בן גאולה
אירית בת קלרה
מירב בת דליה
הילה בת מימי
מימי בת דניס
דניס בת קלרה
אלעד בן מזל
חביבה בת איטו
אסתר בת רינה
מלכה בת אסתר
אשר בן אסתר
נחמה בת אסתר
אופירה שושנה בת מזל
אפרים בן זהבה
סיגלית בת מזל
דקר בן שמחה
ישראל בת סיגלית
אוראל אליעזר בן סיגלית
רועי משה בן סיגלית
שני בת דולת
משה בן רבקה
אורלי בת רחל
עדינה בת שפרה
מעיינ בת פרחיה
איבגדור חי בן זלפה
שרה חיה בת רחוינה
מעין בת פרחיה

אסתר בת רחמה
דוד יהושע בן טפחה
יונתן מאיר בן שרית
תמרה בת רחל
נחמן יעקב בן פירדה
דוד שלמה בן הענא רחל
אליהו בן תמרה
צפורה בת שרה
רפאל אליעזר שלמה בן צפורה
יחזקאל בן רבקה
שלמה בן שמעון
שמעון בן שלמה
שרית בת רימונד
אבחי בן שמחה
עידן בן רות
מרדכי אליהו בן גילה
אפריים בן יוכבד
דניאל בן שמסי
גד מסעוד בן אורתנסיה
אדל בת גילה
נחמן בן מאירה
חנה פייגה בת יפה
מלכה בת חנה פייגא
שרה בת חנה
משה בן דליה
שלום בן זהבה
אליעזר שלמה בן יפית
נחמן בן יפית
יוסף בן דינה
עמית נעה בת צפורה
אליהו בן מרים
מרים בת עזיזה
יוסף בן מרים
גולן בן אסתר
איתן בן מרים

מנחם זאב בן לאה
עזרא בן נעימה נאמי
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
יצחק מאיר בן הענא ביילא
אבישג בת אסתר
אליעזר שלמה בן אבישג
רויזא בת אבישג
שרגא אריא בן אביג
גיל יעקב בן מזל
דנה בת גינה
עדן שיר בת דנה
ריני טל בת דנה
ירון שמעון בן מזל
אורנה בת נאוה
עורמי משה בן אורנה
סתיו דניאל בן אורנה
אהרון בן דינה
דוד משה בן יפה
ליאה בת אורנה
מזל בת דולת
יוחנן בן שושנה
גינה בת שרה
אברהם בן מזל
אבישג בת מנוחה
מז'לה בת נינה
תמר בת מז'לה
רחמים בן מז'לה
יחזקאל בן חניני
נעימה נעמי בת ויקטוריה
שילת בת לבנה
צבי בן חנה טובה
גיל בן טובה
כרמית בת מרים

הספר הקדוש הזה נדפס
לכבודו יתברך שמו, מלך מלכי המלכים הקב"ה
רבש"ע, מלך על כל העולם כולו בכבודיך,
והנשא על כל הארץ ביקריך, והופע בהדר גאון
עוזיך על כל יושבי תבל ארציד, וידע כל פעול
כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו,
ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל
מלך, ומלכותו בכל משלה.
בזכות וכה רבינו נחמן בן פיגא במהרה בימנו
וברחמים גמורים, אמן ואמן.

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואת
פסח בן חנה טובה
ה' יעזור שיהיה לו רפואה שלימה בלי שום רופאים
ורפואות מעל דרך הטבע, ברחמים גמורים, בזכות וכה
רבינו נחמן בן פיגא זי"ע

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
יעקב בן חנה
משה בן שפרה מרים

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אברהם יהושע העשיל בן מרים

הקב"ה יעזור שיצליח ברו"ג ובכל מעשה ידיו, ויזכה לבנות
בית נאמן בישראל, ולראות דורות ישרים מבורכים, ויזכה
לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך,
ולהתקרב לרבינו הק', ולהתמיד בתורה הקדושה, וירווי
ממנו הוריו רוב נחת דקדושה, אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

דבורה פיגא בת מרים

הקב"ה יעזור שתצליח ברו"ג, ובכל מעשה ידיה, ותזכה
לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך,
וירווי הוריה רוב נחת דקדושה, אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

רבקה בת יעל

יהי רצון מלפניך אבינו שבשמים, שתחוס ותרחם עליה,
ותשמריה כל ימי חייה מכל מכשול חטא ועוון, ושזכה להיות
בת כשרה צנועה ובריאה בגוף ונפש, ולהנשא בסמוך

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

ישראל אריה בן מרים

מנוחה נחמה בת רבקה

הקב"ה יעזור להם שיזכו להצלחה מרובה ברו"ג, ולפרנסה בשפע ובנקל, ויזכו לזרע של קיימא דורות ישרים מבורכים ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות השלימה. בעבור שנדבו לזכותם סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

שרה בת מרים

הקב"ה יעזור שתצליח ברו"ג ובכל מעשה ידיה, ותזכה לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך, וירו ממנה הוריה רוב נחת דקדושה, אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יצחק בן מרים

הקב"ה יעזור שיצליח ברו"ג ובכל מעשה ידיו ויזכה לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות לעבודתו יתברך, ולהתקרב לרבינו הק', ולהתמיד בתורה הקדושה, ויהיה צדיק נוטר הברית, וירו ממנו הוריו רוב נחת דקדושה, אמן

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

הגאון הצדיק

רבי מנחם זאב שיק זי"ע

בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זישא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

***

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

הרבנית הצדקת

מרת מלכה שיק ע"ה

בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה זצ"ל
נפטרה ח' חשוון תש"ן

ת.נ.צ.ב.ה.